

KRONIKA MESTA

BANSKÁ BYSTRICA

ROK - 2010

**Tento zväzok kroniky mesta
Banská Bystrica
za rok 2010 obsahuje 332 strán,
slovom: tristotridsaťdva strán
a bol schválený MsZ dňa 13. Decembra 2011.
číslo uznesenia 310/2011**

Mgr. Art. Viera Dubačová
predsedníčka komisie

Mgr. Peter Gogola
primátor mesta

PaedDr. Renáta Klementová
kronikárka

1. OBSAH

ÚVOD.....	12
Demografický vývoj.....	13
Klimatické údaje za rok 2010 pre Banskú Bystricu.....	16
2. VEREJNÝ ŽIVOT.....	19
Verejná správa mesta.....	19
Uznesenia MsZ v roku 2010.....	21
Organizačná štruktúra Mestského úradu v roku 2010.....	32
Rozpočet mesta.....	33
Slávnostné zápisy do Pamätnej knihy mesta.....	33
Dotácie poskytnuté Mestom Banská Bystrica v roku 2010.....	34
Neziskové organizácie pôsobiace v meste.....	38
Banskobystrická alternatíva.....	48
Občianska rada Sásová Rudlová.....	48
Informačné centrum mladých Banská Bystrica.....	50
Banskobystrický ples v znamení charity.....	50
Stretnutie primátorov K8.....	51
Voľby do NR SR.....	52
Mesto Banská Bystrica neporušilo zákon.....	53
Zlatá olympijská Kuzminovej do Banskej Bystrice.....	54
Deň Európy.....	54
5. výročie vzniku Centra ruských štúdií.....	55
55. výročie Pamätníka SNP v Banskej Bystrici.....	56
Kniha Banská Bystrica a okolie.....	59
Referendum 18.09.2010.....	59
Na poslednom zasadnutí Mestského zastupiteľstva.....	60
Zrekonštruovaná Radnica na Námestí SNP.....	61
Cena primátora a Cena mesta Banská Bystrica za rok 2010.....	63

Najlepší informatik verejnej správy.....	65
Voľby do orgánov samosprávy miest a obcí.....	66
Priebeh komunálnych volieb v roku 2010.....	66
Výsledky komunálnych volieb	67
Poslanecký sľub	69
Cenu predsedu BBSK získala aj Kuzminová	69
Prvé bezbariérové detské ihrisko v Banskej Bystrici	72
Banskobystrické Vianoce 2010.....	74
Pre Detský domov Srdiečko	74
Silvestrovský ohňostroj v Banskej Bystrici.....	75
Mesto sa navždy rozlúčilo	76
HOSPODÁRSKY ŽIVOT	80
Nové nájomné byty.....	80
16. ročník celoštátnej súťaže Stavba roka 2010.....	80
Kroky k záchrane trolejbusovej dopravy v meste	82
Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a.s.....	83
MBB, a.s	84
Bytový podnik mesta spol, s.r.o.	86
Mestské lesy, s.r.o.....	87
Výstavba parkovacích plôch.....	87
Združenie „Letisko Sliač“	88
Stavba Severný obchvat v Banskej Bystrici	89
Primátor Saktor tunel podporuje, verí, že ho v Bruseli schvália	89
V Podlaviciach otvorili nový most	90
Nový zdroj tepla pre Banskú Bystricu.....	91
Dni mesta a Radvanský jarmok 2010	93
755. výročie udelenia mestských práv	93
Kniha Moja Banská Bystrica	94
Mesto Banská Bystrica a elektronická aukcia	94

Štatistický úrad Slovenskej republiky v Banskej Bystrici	95
Banka Dexia,a.s.	96
Slovenský cech krbárov a kachliarov	96
Urgentné služby občanom	96
3. ŠKOLSTVO.....	100
Vízia mesta Banská Bystrica v oblasti školstva	100
Koncepcia rozvoja školstva v meste Banská Bystrica do roku 2020.....	101
Školské obvody mesta Banská Bystrica	102
Školstvo v správe mesta 2010	110
ZUŠ J. Cikkera	112
Stredné a vysoké školy :	112
Konzervatórium Jána Levoslava Bellu	113
Banskobystrickí školáci sa originálnym spôsobom učili separovať odpad	115
Udalosťou roka 2010 historického významu bolo začlenenie UMB medzi univerzitné vysoké školy	116
Zmeň svoju budúcnosť v Banskej Bystrici.....	124
IV. ročník Detskej univerzity UMB.....	125
4. KULTÚRA	126
Mesto ponúka kultúru, druhú najširšiu na Slovensku	126
Múzeá a galérie v Banskej Bystrici	131
Múzeum SNP	131
Stredoslovenské múzeum	131
Literárno-hudobné Múzeum	133
Poštové múzeum.....	134
Stála expozícia Dominika Skuteckého	134
Média v Banskej Bystrici.....	134
Dominanty autonómneho vysielania Rádia Regina v roku 2010:	136
Kultúrne pamiatky a hroby významných osobností	137
Štátna opera.....	138
Štátna opera otvorila nové priestory v prístavbe.....	141

Analýza Kultúrneho diania v meste Banská Bystrica	142
Kultúrne aktivity v Meste	150
Spoločné podujatia s partnerskými mestami Banská Bystrica v roku 2010	150
Karel Gott v Banskej Bystrici	151
Ľudia z Rodu Rómov IX. ročník podujatia pod záštitou primátora mesta Banská Bystrica	152
Envirofilm 2010	153
podujatia Stredoslovenského múzea	153
Cyklus Zelené tóny „ Silvia Josifoska a Gabriel Jonáš“	155
Hudobné leto v Stredoslovenskom múzeu:	159
Deň Stredoslovenského múzea	161
PKO do priestorov Barbakanu	162
Dni mesta Banská Bystrica k 755 výročiu mesta	163
Monografia Sásová a Rudlová	167
Medzinárodný detský folklórny festival „Na baňu klopajú“	168
Historický kalendár	168
Konceptia rozvoja kultúry	168
Bábkarská Bystrica predstavuje v novom a s novými zámermi	169
Banskobystrické hudobné dni 2010	169
5 . výročie Centra nezávislej kultúry	170
Koncert ku 21. výročiu Nežnej revolúcie	171
Noc divadiel v Banskej Bystrici	172
PKO opäť bez riaditeľa	172
Mikuláš v Stredoslovenskom múzeu	172
20. výročie DFS Matičiarik	173
Ceny opernej kritiky Hudobného života pre Banskú Bystricu	173
Vojtech Didi jubiloval	174
Prof. Stanislav Balko	176
Slavomíra Štrbová	177
Viola Lutonská - Okrúhle životné jubileum 70 rokov	178

Prvosienka – 30. Výročie založenia DFS	179
5. VEDA.....	180
Udalosti podporujúce vedu a výskum na Univerzite Mateja Bela	180
Priority vedy a výskumu na Ekonomickej fakulte UMB do roku 2013	184
Vedeckovýskumná činnosť Ekonomickej fakulty	185
Múzeum SNP a veda	190
Banská Bystrica ako mesto Úradu priemyselného vlastníctva SR.	191
Štátna vedecká knižnica	193
Vedecká hračka- SCIENTIFIC TOY	194
Dreviny vo verejnej zeleni 2010 7. ročník konferencie s medzinárodnou účasťou.....	198
Týždeň vedy a techniky na Slovensku	198
Prvý z troch multiplexov v Banskej Bystrici	200
6. SOCIÁLNE VECI	201
Úrad vlády SR poskytol mestu Banská Bystrica zariadenie pre sociálne služby	202
Projekt Komunitné centrum.....	202
Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie.....	204
Ocenenie - KAROL Langstein	209
Zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica rok 2010	211
Akadémia európskeho seniora 2010.....	221
Rómske komunity.....	223
Deň komunitných nadácií.....	224
Medzinárodná vedecká konferencia	225
Experti pre neziskové organizácie	225
Rada pre poradenstvo v sociálnej práci	225
Na kolesách proti rakovine.....	226
Vzdelávanie – cesta ku kvalifikačnému rozvoju zamestnancov firmy SLOVENKA - Silver, s. r. o.	229
Športový deň v domove dôchodcov 2010.....	230
Akadémia európskeho seniora 2010.....	231
Veľtrh sociálnych aktivít a Abeceda chudoby	231

Osobnosti z Banskej Bystrice navrhnutí na Ocenenie Srdce na dlani 2010.....	232
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.....	233
7. Cirkev	234
Náboženské zloženie obyvateľstva	234
Významné inštitúcie banskobystrickej diecézy	235
Ján Gallas (1890 – 1970) 120. výročie narodenia.....	236
Mons. Rudolf Baláž oslávil 70. narodeniny	237
Rádiu Lumen licenciu na celoplošné digitálne	239
Rozpis omší 2010/2011	239
Združenie saleziánskej mládeže	241
Banskobystrická katolícka diecéza	242
Biskup Baláž sa vyjadril ku kauze výstavby na kalvárii	242
20. výročie teologického vzdelávania.....	246
Mediálna púť 2010 v Banskej Bystrici	246
Biskup Baláž vyhlásil zbierku pre postihnutých povodňami.....	247
Spomienková udalosť k 60. výročiu zlikvidovania mužských a ženských reholí	248
Slávnosť svätého Františka Xaverského v Banskej Bystrici.....	249
Centrum zborovej diakonie KANAÁN	249
60 rokov za organom Beloslava Riečana	250
100. výročie narodenia banskobystrického ev. a. v. kňaza Pavla Hronca.	250
Stretnutia vysokoškolskej mládeže	250
Výzva na zbierku pre oltárny obraz.....	251
Aliančný modlitebný týždeň v Banskej Bystrici.	251
Evanjelické školstvo.....	251
8. ŠPORT	254
Medailoví olympionici Kuzminová a Hurajt v meste	254
Cyklotrasa ESC.....	255
XV. ročník Detskej športovej olympiády 2010.....	256
Krytá plaváreň Štiavničky vynovená.....	257

Banskobystrická plavecká 24 hodinovka	259
Vojenské športové centrum DUKLA Banská Bystrica	260
Europa SC High jump, 4. 3. 2010	267
HC 05 Banská Bystrica	276
Novoročný šachový turnaj 2010 o Matičný pohár	280
Časť MSR v behu na lyžiach	281
MAjstrovská SR v krasokorčuľovaní juniorov a mladších žiakov	281
Odstraňovanie lyžiarskej zjazdárskej negramotnosti	281
Olympijský festival	283
Týždeň športu	283
Krajský povodňový výcvik pre hasičov	284
Škôlkari zažili olympijskú atmosféru	285
Ochota pomáhať v znamení profesionálnych športovcov	286
Policajt Milan Černek z Banskej Bystrice prešiel na bicykli 1 200 kilometrov	287
48. ročník Grand Prix SNP Banská Bystrica v krasokorčuľovaní	287
Rekordný počet účastníkov Banskobystrickej 24-hodinovky	288
Koncepcia športu	289
9. ZDRAVOTNÍCTVO	295
Všetky zo sledovaných štátnych zariadení vykázali za minulý rok stratu	295
Hlavné problémy zdravotníctva v Banskobystrickom kraji	295
Zdravotnícke zariadenia s viac ambulanciami	296
Nenávratný finančný príspevok a získavanie eurofondov v nemocnici F. D. Roosevelta	297
Rooseveltovu nemocnicu čaká najväčšia rekonštrukcia v histórii	297
Prvá konferencia Operačný program Zdravotníctvo v projektoch	298
Konferencia na tému liečby kardiovaskulárnych ochorení	299
Slovenský a aj celosvetový unikát - dominotransplantácia	301
Otvorenie oddelenia umožňuje nový prístup k pacientom s chorobami pečene a tráviaceho traktu	301
Nemocnica si úspešne obhájila svoj status	302
I. Neurologická klinika SZU	302

CT - Elektronický prepis šetrí čas i peniaze	307
Unikátna operácia mozgu	307
Implantát sa zmení na kosť	308
Hniezdo záchranu	309
Akčiová spoločnosť Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb v Banskej Bystrici	310
Jubilujúci Svetozár Dluholucký	313
Prof. MUDr. Peter Kothaj, CSc.....	315
IZAK VISION CENTER s.r.o.....	316
NovaMed, spol. s.r.o	317
ProCare Mammacentrum svätej Agáty	318
Regionálny úrad verejného zdravotníctva	321
Prvú globálnu zbierku na sociálnych sieťach, určenú na pomoc autistom, podporili aj slovenské osobnosti	324
10. RÔZNE	326
Špeciálny súd Slovenskej republiky	326
Kauza korupcie	327
Latentná trestná činnosť.....	328
Drogová trestná činnosť.....	328
Ďalšia trestná drogová činnosť.....	329
Lúpežné prepadnutia	329
Dopravné kontroly	330
Osvetová akcia „Polícia v materskej škôlke“	330
Výroba detskej pornografie	330
III. povodňový stupňa na rieke Hron, potokoch Tajovka a Bystrica	331
130. výročie Bystrických hajdúchov	331

Zdroje a pramene :

Monika Pastuchová, hovorkyňa primátora, www.banskabystrica.sk,

TASR, SITA, SME, www.pkobb.sk, Radničné noviny, Náš kraj, Bystricoviny, Bystricko-brezniansko, Banskobystrické echo, www stránky podnikov a inštitúcií.

„Písať kroniku je nielen prácou, ale pre kronikárku mesta Banská Bystrica aj jej životným poslaním.“ Pani PaedDr. Renáta Klementová túto činnosť vykonávala v roku 2010 už 15. rok. Do roku 2006 ako kmeňová zamestnankyňa Mesta Banská Bystrica, od odchodu na dôchodok ako externá spolupracovníčka Matričného úradu na dohodu o vykonaní práce.

Na spracovanie kroniky má všetky predpoklady – vyštudovaná muzeologička, sa po dlhé roky venovala a metodicky riadila kronikárov v okrese Banská Bystrica. Už ako kronikárka mesta získala 1. miesto na prestížnej súťaži „Slovenská kronika“ za rok 1993.

Rok 2010 bol aj pre kronikárku mesta jubilejným, v októbri sa totiž dožila okrúhlych 60. narodenín, ktoré oslávila v kruhu kolegov Mestského úradu, ktorí sú jej dodnes nápomocní pri zostavovaní kroník. Naďalej je aktívna vo viacerých oblastiach a nadviazala spoluprácu so Združením kronikárov Čiech a Moravy, aby pripravila koncepciu „Asociácie kronikárov Slovenska“ odborným a metodickým orgánom pre prácu kronikárov, podieľa sa pri organizovaní viacerých hudobných festivalov – ako organizátorka a najmä tlmočnica. Po desaťročia sa zúčastňovala medzinárodných táborov pre deti a mládež v družobnom Šalgotarjáne, vďaka čomu ju pozná niekoľko generácií detí Mestského úradu. Do ďalších rokov jej prajeme veľa zdravia, optimizmu a hlavne veľa energie pri zbieraní podkladov do ďalších ročníkov kroník mesta Banská Bystrica.

Mgr. Marta Čellárová

Matričný úrad Banská Bystrica

ÚVOD

Rok 2010 bol v meste ovplyvnený globálnou svetovou krízou, charakterizovaný aj komunálnymi a parlamentnými voľbami, voľbou nového mestského zastupiteľstva a hlavy mesta – primátora, obsadením komisií novými poslancami. Najvyšším výkonným orgánom mesta a štatutárnym orgánom v majetkovoprávných a pracovnoprávných vzťahoch mesta je primátor. Primátorom mesta Banská Bystrica v roku 2010 bol Ivan Saktor. Jeho zástupcom bol viceprimátor mesta Róbert Kazík. Po komunálnych voľbách koncom roka ho vystriedal Peter Gogola.

V roku 2010 bolo zavedené bezplatné bezdrôtové internetové pripojenie na Námestí Slobody. Mesto v januári 2010 zverejnilo oznam o dostupnosti služby tzv. SMS Centra na svojej internetovej stránke, prostredníctvom ktorého bolo možné získať informácie o kultúrnych a spoločenských akciách organizovaných Mestom a o dianí v mestskej samospráve.

Slávnostne bola otvorená zrekonštruovaná budova historickej Radnice a krytá plaváreň Štiavničky. Ku koncu roka 2010 mesto evidovalo 78724 obyvateľov s trvalým pobytom v Banskej Bystrici. Pretrvávajúca hospodárska a finančná kríza vyvolala potrebu hľadania zdrojov krytia výdavkov mesta. Z tohto dôvodu mesto požiadalo Dexiu banku Slovenska, a. s. o investičný úver na refundáciu zazmluvnených investičných akcií. Program sociálneho a hospodárskeho rozvoja Mesta Banská Bystrica na roky 2007 – 2013 ako strednodobý strategický dokument určoval smerovanie samosprávy definovaním konkrétnych aktivít a vízií a ich rozpísaním do realizačných a horizontálnych cieľov. Rozvojový program Mesta Banská Bystrica na roky 2008-2010-2014 bol základom smerovania a komplexnej predstavy o budúcnosti rozvoja mesta v ekonomickej a sociálnej oblasti vrátane kultúrnych aktivít a využitia jeho osobitého potenciálu.

Banská Bystrica aj v roku 2010 bola sídlom VUC a centrálnym mestom stredoslovenského regiónu. Predstavovala metropolu cestovného ruchu, vrcholovej medicíny, justície, médií, umenia, školstva, kultúry, turizmu, športu, administratívy a podnikania a univerzitné centrum. Naďalej zostávalo ambíciou mesta formovať Banskú Bystricu ako stredoslovenské metropolitné centrum, ktoré využíva svoje ľudské, materiálne, prírodné a ekonomické zdroje na zvýšenie kvality života svojich občanov.

V roku 2010 pokračovala realizácia výstavby Cesty pre motorové vozidlá I/66 (R1) Banská Bystrica – Severného obchvatu v celej trase cesty. Realizácia stavby začala v apríli 2009. V súvislosti s tým sa budovala aj miestna komunikácia pod názvom „I/66 Banská Bystrica – severný obchvat, cestný objekt 115-00 MK na Majer“ a križovatka v úrovni bývalého objektu práčovni a čistiarní. V rámci propagácie sa mesto v roku 2010 zúčastnilo ITF Slovakia Incheba Expo Bratislava, Výstavy GO + Regiontour 2010 Brno a Výstavy Košice TOUR 2010. Mesto bolo prezentované aj na Nadregionálnej výstave o

cestovnom ruchu „Dni mesta Tisovec“. V roku 2010 sa propagácia Mesta a zverejnenie aktuálnych akcií konaných v Banskej Bystrici a okolí realizovalo aj prostredníctvom panoramatického vysielania SITOUR - „Živá panoráma“. Súčasne sa Mesto zapojilo do prípravy projektu cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou „Vybudovanie pozičného navigačného systému informácií v cestovnom ruchu“.

V I. polroku 2010 boli zrealizované finálne práce na projekte publikácie o meste Banská Bystrica. Projekt vypracoval Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Autorkou publikácie Moja Banská Bystrica je Slavomíra Očenášová Štrbová. Publikácia bola prezentovaná počas osláv Dni mesta Banská Bystrica v septembri 2010 a následne bola distribuovaná na všetky základné a materské školy. Nielen pri príležitosti 755. výročia Banskej Bystrice, ale zároveň 660. výročia Sásovej a 620. výročia Rudlovej bola predstavená monografia Rudlová Sásová autorov Vladimíra Sklenku, Marcela Pecníka a kolektívu autorov.

Bola vypracovaná Koncepcia rozvoja športu, ktorá bola prijatá na májovom zasadnutí MsZ. Mesto v duchu Koncepcie rozvoja športu v meste Banská Bystrica podporovalo športové aktivity žiakov a študentov škôl a taktiež činnosť športových klubov. V marci 2010 bola začlenená Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici medzi univerzitné vysoké školy. Dňa 20. decembra 2010 bol na základe výsledkov volieb do funkcie primátora menovaný Mgr. Peter Gogola. Do funkcie viceprimátorky mesta bola menovaná Doc. RNDr. Katarína Čižárová, CSc.

Problémom občanov mesta bol pretrvávajúci nedostatok parkovacích miest. Veľmi oceňovaná bola rekonštrukcia niekoľkých miestnych komunikácií a vybudovanie dvoch parkovacích plôch v sume 713 658 Eur. Počas roka tiež prebiehala príprava projektu výstavby a obnovy miestnych komunikácií.

Zápis do kroniky mesta Banská Bystrica za rok 2009 bol schválený na zasadnutí MsZ uznesením č. /2011. Zápis do kroniky mesta obsahuje **326** strán zo spoločenského, kultúrneho, športového, hospodárskeho života mesta Banská Bystrica za rok 2010.

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Demografický vývoj v roku 2010 v Banskej Bystrici bol nepriaznivý, prirodzene aj celkový prírastok obyvateľstva vykazoval negatívne hodnoty. Údaje zahrňujú všetkých obyvateľov, ktorí majú v Banskej Bystrici trvalé bydlisko, bez ohľadu na štátnu príslušnosť.

Prvým narodeným dieťaťom Banskej Bystrice roku 2010 bol Šimon Petrášek, narodil sa 1.1.2010 o

Štatistické údaje o obyvateľoch mesta za rok 2010 v Banskej Bystrici k 31.12.2010

Počet obyvateľov k 31.12.2010	78 724
Počet mužov	37 053
Počet žien	41 671

V Banskej Bystrici sa narodilo 721 detí, z toho 356 chlapcov a 365 dievčat. Zomrelo 663 občanov s trvalým pobytom na území mesta z 342 mužov a 321 žien. Do mesta sa prisťahovalo 886 obyvateľov a z mesta odišlo 1 255 občanov. Na návrhy vlastníkov nehnuteľností boli zrušené trvalé pobyty 286 obyvateľov. Od zrušenia ich trvalého pobytu je ich pobytom mesto Banská Bystrica. Počas kalendárneho roka uzavrelo manželov 444 novomanželov s trvalým pobytom na území Banskej Bystrice

V matričnom obvode mesta Banská Bystrica, okrem samotného mesta, je 16 obcí. V banskobystrickej pôrodnici sa v roku 2010 narodilo 1172 , detí z toho 569 chlapcov a 603 dievčat.

Najobľúbenejšie mená roku 2010

-chlapčenské mená : Jakub, Adam, Martin, Šimon, Samuel, Matúš, Tomáš

-dievčenské: Nela /aj Nella, Nelly, Nellie/, Viktória, Laura, Nina, Ema aj Emma, Alexandra

Netradičné mená roku 2010 :

Mužské mená : Jamie, Tekela,

Ženské mená : Constance , Alya , Mary, Cynthia , Jessy, Zoe, Sirin ,

Nezvyčajné tri mená : Sherry Moon Luca

V matričnom obvode bolo uzavretých 415 manželstiev, z toho 191 cirkevným spôsobom, 224 civilným spôsobom. Civilné sobáše boli okrem Veľkej siene v budove Mestského úradu, ČSA 26, uzatvorené aj v Thurzovom dome, hoteli Gala, penzióne Bocian, v Beniczkého dome, v sieni Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici. V roku 2010 bolo na požiadanie snúbencov vykonaných 44 sobášov mimo Veľkej siene MsÚ.

Počet úmrtí v matričnom obvode:

1221 občanov v matričnom obvode, z toho v Banskej Bystrici 644 mužov a 577 žien.

Okrem odbornej činnosti matričného úradu a ohlasovne pobytu obyvateľov od 1.6.2009 zabezpečoval Matričný úrad v Banskej Bystrici aj agendu Zboru pre občianske záležitosti - ZPOZu. Od januára 2010 oddelenie vykonalo 65 uvítaní do života, kde bolo slávnostne uvítaných a prijatých medzi občanov mesta 507 detí. Na uvítaniach do života boli rodičom detí okrem hračiek a pamätných knižiek odovzdané „Certifikáty pre najmenších v celkovej hodnote.....“

Slávnostné obrady na matričnom úrade .

- 1 prijatie novomanželov po sobášii v zahraničí,
- 3 zlaté svadby,
- 142 prijatí pri príležitosti životných jubileí
- 2 slávnostné obrady vo Veľkej sieni.

Matričný úrad a ZPOZ posielal pravidelne všetkým jubilantom na území mesta pri príležitosti 80., 85., 90., 95. a 100. narodenín gratulačné pozdravy, navštevuje jubilantov v denných centrách, Domove dôchodcov, Penzióne Jeseň. V roku 2010 sa 99. narodenín dožil aj najstarší muž mesta Banská Bystrica pán Slivka, ktorý vykonával vo svojom produktívnom veku viacero zamestnaní a bol i inšpektorom verejného poriadku mesta Banská Bystrica.

V januári 2010 sa 80. rokov dožila Melánia Príbojová, ktorá vykonávala vyše 30 rokov matričnú agendu v meste Banská Bystrica. Na matričnom úrade začala pracovať po skončení strednej školy a z banskobystrickej matriky aj odišla na dôchodok. Bola matrikárou s najdlhšie vykonávanou praxou v rámci okresu Banská Bystrica.

Matričný úrad v Banskej Bystrici je od roku 2002 jedným z prvých matričných úradov, ktoré v Kežmarku založili stavovskú organizáciu matrikárov „Združenie matrikárov a matrikárok Slovenskej republiky“. Počas svojej existencie Združenie matrikárov dosiahlo viaceré úspechy vo svojej odbornej činnosti a stalo sa členom Európskeho združenia matrikárov /ďalej EVS/. Mgr. Marta Čellárová, vedúca matričného úradu v Banskej Bystrici, členka Slovenskej rady Združenia matrikárov a matrikárok SR /ďalej ZMaM SR/ zároveň pracovala v publikačnej komisii, ktorej sa podarilo vydať prvú časť pracovnej príručky matrikára. Príručka je súhrnom platnej legislatívy v matričnej oblasti a metodickým materiálom na aplikačnú prax matrikárov.

ZMaM SR je zároveň poradným orgánom MV SR pri tvorbe právnych noriem v oblasti matričnej činnosti. Svoje podnety čerpá zo zahraničnej aplikačnej praxe a na medzinárodných Kongresoch EVS, ktoré sú zamerané na zosúladenie európskych právnych noriem v oblasti rodinného práva a matrík.

V roku 2010 sa uskutočnil 10. Kongres EVS v talianskom meste Castel San Pietro, neďaleko Bologne. Tohto kongresu s témou „Manželstvo, postavenie matrikára v spoločnosti“ sa za matričný úrad Banská Bystrica zúčastnila Mgr. Marta Čellárová. Počas dvoch kongresových dní boli odprednášané prednášky na témy uzatvárania manželstiev, zjednodušovania právnych noriem v oblasti rodinného práva a matrík v rámci Európskej únie, odbúravania prebytočnej administratívy, zjednodušovania vybavovania agendy pre občanov, ochrany osobných údajov občanov Európskej únie, prepojenie národných registrov občanov krajín, ako nástroj overovania totožnosti, priblíženie sa občanovi vytvorením obslužných centier, elektronizácia matričnej agendy a cezhraničná spolupráca.

Zomrela najstaršia 107 - ročná občianka mesta.

15.7.2010 vo veku nedožitých 107 rokov zomrela najstaršia občianka mesta Banská Bystrica pani Ľudmila Klátiková, rod. Vajdová /nar. 23.7.1903 v Selciach/.

KLIMATICKÉ ÚDAJE ZA ROK 2010 PRE BANSKÚ BYSTRICU

Priemerné mesačné teploty vzduchu v °C

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
°C	-2,8	-0,4	3,9	9,6	13,8	18,0	20,7	17,6	12,3	6,9	6,8	-4,0	8,5

Maximálne denné teploty vzduchu v °C

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
°C	5,4	9,4	19,0	22,4	24,6	29,8	33,4	28,4	24,0	18,0	19,0	6,0	33,4

Minimálne denné teploty vzduchu v °C

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
°C	-15,2	-14,0	-10,0	-2,0	3,0	6,0	9,2	6,0	3,0	-3,5	-5,6	-15,5	-15,5

Počet letných dní s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a viac

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok

dni	0	0	0	0	0	10	23	13	0	0	0	0	46
-----	---	---	---	---	---	----	----	----	---	---	---	---	----

Počet mrazových dní s minimálnou teplotou vzduchu pod 0 °C

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
dni	28	19	19	4	0	0	0	0	0	6	5	26	107

Mesačné úhrny zrážok v mm

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
mm	82,8	67,9	27,7	66,4	167,2	115,8	195,2	128,6	161,1	44,8	161,2	70,8	1289,5

Maximálne denné úhrny zrážok v mm

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
mm	25,6	27,8	11,8	15,5	34,6	22,4	51,5	41,0	44,0	24,0	48,1	13,3	51,5

Priemerná vlhkosť vzduchu v %

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
%	80,2	78,7	61,6	61,1	77,5	69,5	68,1	77,9	82,3	78,2	82,3	82,3	75,0

Trvanie slnečného svitu v hodinách

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
hod	45,0	48,4	172,8	223,4	120,3	222,4	275,1	216,7	119,0	130,5	54,2	49,5	1677,3

Počet dní so snehovou pokrývkou 1 cm a viac

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
dni	24	27	4	0	0	0	0	0	0	0	2	27	84

Maximálna výška snehovej pokrývky v cm

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	-----

cm	20	10	5								8	10	20
----	----	----	---	--	--	--	--	--	--	--	---	----	----

Priemerné rýchlosti vetra v m/s

mes.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
m/s	1,0	1,7	2,5	2,1	1,8	2,5	2,1	1,8	1,7	1,5	1,4	1,0	1,8

Priemerná častosť smerov vetra v %

smer	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	bezvetrie
%	10,1	4,5	7,2	3,5	12,8	2,1	18,6	9,8	31,4

2. VEREJNÝ ŽIVOT

VEREJNÁ SPRÁVA MESTA

Mesto Banská Bystrica je samostatným samosprávnym územným celkom. Hospodári samostatne so svojím majetkom a finančnými zdrojmi v oblasti riešenia otázok lokálneho významu. Orgánmi mesta sú mestské zastupiteľstvo a primátor mesta.

Najvyšším výkonným orgánom mesta a štatutárnym orgánom v majetkovoprávných a pracovnoprávných vzťahoch mesta je primátor. Primátorom mesta v roku 2010 bol Ivan Saktor.

Primátora počas jeho neprítomnosti či nespôsobilosti na výkon funkcie zastupuje viceprimátor. V máji roku 2007 bol za viceprimátora mesta mestským zastupiteľstvom zvolený Róbert Kazík.

Mestské zastupiteľstvo je orgánom mesta, zloženým z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi mesta. Poslanci boli volení v rámci 4 volebných obvodov. Volebný obvod č. 1 tvorilo staré mesto, Uhlisko, Prednádražie, Šalková, Senica, Majer, do volebného obvodu č. 2 patrili Kráľová, Iliáš, Kremnička, Rakytovce, do volebného obvodu č. 3 Radvaň, Fončorda, Podlavice, Skubín a do volebného obvodu č. 4 patrili Sásová, Rudlová, Uľanka, Jakub a Kostiviarska.

Poslanci Mestského zastupiteľstva vykonávali v roku 2010 svoju prácu v 10 komisiách, a to:

1. Komisia MsZ pre financie, správu a hospodárenie s majetkom mesta a podnikateľskú činnosť
2. Komisia MsZ pre územný rozvoj
3. Komisia MsZ pre rozvoj mestských častí
4. Komisia MsZ pre zdravie, sociálnu starostlivosť a bytovú politiku
5. Komisia MsZ pre školstvo a šport
6. Komisia MsZ pre dopravu, bezpečnosť, verejnoprospešné služby a verejný poriadok
7. Komisia MsZ pre regionálny rozvoj, medzinárodné vzťahy a cestovný ruch
8. Komisia MsZ pre kultúru, informatiku, mestskú kroniku a ZPOZ
9. Komisia MsZ pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcie a prešetrovanie sťažností
10. Komisia MsZ pre životné prostredie a odpady
11. Dočasná komisia MsZ za účelom zmeny volebných obvodov a Štatútu mesta zrušená uznesením MsZ č.771/2010 dňa 30. marca 2011.

K zrušeniu dočasnej komisie došlo z dôvodu definitívneho určenia volebných obvodov a počtu poslancov MsZ pre komunálne voľby 2010, pre voľby poslancov do Mestského zastupiteľstva

v Banskej Bystrici na volebné obdobie 2010-2014 bolo Mesto Banská Bystrica rozdelené do siedmych volebných obvodov nasledovne:

1. Volebný obvod číslo 1 – Banská Bystrica -Stred
2. Volebný obvod číslo 2 – Banská Bystrica – Sever (Podlavice, Skubín, Uľanka, Jakub, Kostiviarska, Karlovo)
3. Volebný obvod číslo 3 – Banská Bystrica -Východ (Senica, Šalková, Majer, Uhlisko)
4. Volebný obvod číslo 4 – Banská Bystrica -Západ (Iliaš, Rakytovce, Kremnička, Kráľová, Podháj)
5. Volebný obvod číslo 5 – Banská Bystrica -Radvaň
6. Volebný obvod číslo 6 – Banská Bystrica -Fončorda
7. Volebný obvod číslo 7 – Banská Bystrica –Rudlová -Sásová

Mestská rada je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom mestského zastupiteľstva, ktorú zriaďuje mestské zastupiteľstvo. Zároveň plní funkciu poradného orgánu primátora. Mestská rada je zložená z poslancov mestského zastupiteľstva, ktorých volí mestské zastupiteľstvo na celé funkčné obdobie. Spôsob volieb upravuje Rokovací poriadok. Členov mestskej rady môže mestské zastupiteľstvo kedykoľvek odvolať. Počet členov rady schvaľuje mestské zastupiteľstvo.

Členmi Mestskej rady Banskej Bystrice na roky 2006 až 2010 boli:

1. Róbert Kazík – zástupca primátora mesta
2. Ing. Tomáš Novanský
3. MUDr. Ladislav Slobodník
4. Milan Smädo
5. Ing. Mgr. Pavol Katreniak
6. Ing. Martin Baník

Mestské zastupiteľstvo rozhodovalo a zasadalo v roku 2010 v týchto termínoch :

26.1. 2010

2.3.2010

30.3.2010

13.4.2010

25.5.2010

29.6.2010

13.7.2010

27.7.2010

14.9.2010

21. 9. 2010

1. 10. 2010

9. 11. 2010

15. 11. 2010

20. 12. 2010

UZNESENIA MSZ V ROKU 2010

Prijaté na

- **31. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, dňa 26. Januára 2010**

709 - Informatívna správa o vykonanom rozpočtovom opatrení č. 7

710 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

711 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

712 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

713 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

714 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

715 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

716 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

717 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

718 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

719 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

720 - Správa o výsledku kontroly hospodárenia s majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami, pohľadávkami a kontrola plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly v Meste Banská Bystrica

721 - Návrh na použitie rezervného fondu na odstránenie závad zistených na objekte Karanténna

stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica

722 - Žiadosť o poskytnutie podpory Lokálnej stratégie komplexného prístupu

723 - Správa o výsledku kontroly vybavovania sťažností za roky 2007 a 2008

724 - Správa o výsledku následnej finančnej kontroly príjmov a výdavkov v Základnej škole

Moskovská, Banská Bystrica za rok 2008

725 - Ročná správa o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za rok 2009

726 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 2.12. 2009

727 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 15.12. 2009

728 - D i s k u s i a - vyčlenenie finančných prostriedkov na parkovacie miesta

729 - D i s k u s i a - zabezpečenie plnenia uznesenia MsZ č. 644/2009

- 32. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, 2. marca 2010

730 - Návrh projektu Výstavba a obnova miestnych komunikácií vo vlastníctve Mesta Banská Bystrica

731 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

732 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

733 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

734 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

735 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

736 - Transformácia zariadení sociálneho bývania KOTVA I, KOTVA II, KOTVA III na zariadenia sociálnych služieb

737 - Výstavba viacúčelového ihriska v areáli Základnej školy Trieda SNP 20, Banská Bystrica

- 33. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, dňa 30. marca 2010

738 - Udelenie čestného občianstva Mesta Banská Bystrica olympijskej víťazke Anastasii Kuzmine

739 - Správa o výsledkoch hospodárenia za rok 2009 a zníženie základného imania Dopravného podniku mesta Banská Bystrica, a. s.

740 - Schválenie projektu a prostriedkov na spolufinancovanie projektu z fondov Európskej únie - „Banskobystrická medená cesta poznania a oddychu“

741 - Schválenie projektu a prostriedkov na spolufinancovanie projektu z fondov Európskej únie – „Zariadenie núdzového bývania KOTVA a nízkoprahové denné centrum pre rodiny s deťmi a komunitné centrum“

742 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

743 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

744 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

- 745 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 746 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 747 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 748 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 749 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 750 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 751 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 752 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 753 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 754 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 755 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 756 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 757 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 758 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 759 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 760 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 761 - Dodatok č. 2 Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom Mesta Banská Bystrica
- 762 - Informatívna správa o vykonanej zmene rozpočtu č. 1
- 763 - Návrh na zmenu rozpočtu č. 2
- 764 - ÚPN A Banská Bystrica, Zmeny a doplnky XXX. etapa lokalita č.174, 175, 176, 177,178, 180, 181 a Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 1/2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN A Banská Bystrica, Zmeny a doplnky XXX. etapa lokalita č. 174, 175, 176, 177, 178, 180, 181
- 765 - ÚPN A Banská Bystrica, Zmeny a doplnky XXV. etapa lokalita č. 187, 188, 189, 190 a Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 2/2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN A Banská Bystrica, Zmeny a doplnky XXV. etapa lokalita č. 187, 188, 189, 190
- 766 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 3/2010 o úhradách za sociálne služby poskytované v zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta
- 767 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 4/2010 o evidencii pamätihodností mesta Banská Bystrica
- 768 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 5/2010 o určení školských obvodov pre základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica
- 769 - Zosúladenie zriaďovateľských listín Správa športových a telovýchovných zariadení mesta, Záhradnícke a rekreačné služby, Útvar hlavného architekta mesta s § 11 ods. 4 zákona č. 369/1990

Zb. o obecnom zriadení v platnom znení a § 21ods. 5 písm. b) zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a Základnej školy Hronská 47, mestská časť Šalková v Banskej Bystrici s § 22 ods.2 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

770 - Aktualizácia ÚPN-A Banská Bystrica, zmeny a doplnky XXXVIII. etapa, lokalita č. 191

771 - Návrh na usporiadanie Mesta Banská Bystrica na 7 volebných obvodov a počet poslancov v nich pre voľby do Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici na volebné obdobie 2010-2014

772 - Poskytnutie dotácií z rozpočtu Mesta v zmysle VZN č. 22/2008 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica

773 - Personálne otázky - Vymenovanie riaditeľa Útvaru hlavného architekta

M e s t s k é z a s t u p i t e ľ s t v o

I. n e p r i j a l o u z n e s e n i e

1. k bodu: Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica pod bodom č. B8/ ODPREDAJ

NEHNUTEĽNOSTÍ - pozemku so zriadením bezodplatného vecného bremena pre žiadateľa DONIVO REALITY, s.r.o. Skuteckého 6, Banská Bystrica

2. k bodu: Personálne otázky - schválenie člena správnej rady Sociálneho podniku Mesta Banská Bystrica, n.o. - Ing. Štefana Repka

- **34. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, dňa 13. apríla 2010**

774 - Správa hlavného kontrolóra o vykonanej následnej finančnej kontrole č. 13/2009 dodržiavania ustanovení nájomnej zmluvy č. 526/2007 EM - SM a jej dodatku č. 1 o prenájme plážového kúpaliska

775 - Správa o výsledku následnej finančnej kontroly 1/2010 príjmov a výdavkov za rok 2009 v Materskej škole Profesora Sáru 3, Školskej jedálni pri MŠ 3 Banská Bystrica a na MsÚ Banská Bystrica v príslušných referátoch mesta

776 - Správa o činnosti útvaru hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 16. decembra 2009 do 26. marca 2010

777 - Návrh zmeny organizačného usporiadania a zmeny organizačného poriadku MsÚ v Banskej Bystrici

778 - Kontrola plnenia uznesení mestského zastupiteľstva za II. polrok 2009

779 - Informatívna správa o plnení Zásad informačného systému Mesta Banská Bystrica za rok 2009

780 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 26. januára 2010

781 - D i s k u s i a - ÚPN mesta

782 - D i s k u s i a - spomaľovače v Rudlovej

783 - D i s k u s i a - zverejňovanie verejných obstarávaní v Radničných novinách

- **35. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, dňa 25. mája 2010**

784 - Zánik poslanskeho mandátu Mgr. Asena Almášiho za volebný obvod č. 3 a vyhlásenie náhradníčky Mgr. Marty Gajdošíkovej za poslankyňu MsZ za volebný obvod č. 3

785 - Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2009

786 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

787 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

788 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

789 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

790 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

791 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

792 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

793 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

794 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

795 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

796 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

797 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

798 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

799 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

800 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

801 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

802 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

803 - Vystúpenie p. Sninského k problematike plážového kúpaliska

804 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 6/2010, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 18/2009 o nakladaní s bytovým fondom Mesta Banská Bystrica

805 - Zriadenie Nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu – komunitného centra KOM PaS na Internátnej 12, Banská Bystrica

806 - ÚPN A Banská Bystrica, Zmeny a doplnky XXIX. etapa - lokalita č. 165 Cyklotrasa Banská Bystrica Radvaň – Vlkanová – Badín - Hronsek a Všeobecne záväzné nariadenie mesta Banská Bystrica č. 7/2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN A Banská Bystrica, Zmeny a doplnky XXIX. etapa - lokalita č.165

807 - Schválenie partnerstva v projekte a prostriedkov na spolufinancovanie projektu z grantového

programu UNDP GEF SGP v SR implementovaného Kanceláriou rozvojového programu OSN v SR -

„Rozvoj nemotorovej dopravy na území mesta Banská Bystrica”

808 - Konceptia rozvoja športu v meste Banská Bystrica

809 - Konceptia rozvoja kultúry v meste Banská Bystrica - žiadosť o odklad

810 - Zmena zriaďovateľskej pôsobnosti Základnej umeleckej školy Jána Cikkeru, Štefánikovo nábrežie 6, Banská Bystrica z Banskobystrického samosprávneho kraja na Mesto Banská Bystrica

811 - Slovo pre verejnosť

812 - Poskytnutie dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica v zmysle VZN č. 22/2008 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica - kultúra

813 - Návrh na použitie rezervného fondu na odstránenie závad zistených na objekte Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica

814 - Vyhodnotenie plnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2007 – 2013 za rok 2009

815 - Správa o činnosti Mestskej polície Banská Bystrica za rok 2009

816 - Správa hlavného kontrolóra o vykonanej následnej finančnej kontrole č. 2/2010 nakladania so záväzkami Mesta Banská Bystrica v roku 2009 zameraná na dodržiavanie platnej externej a internej legislatívy v procese od evidencie záväzkov až po ich úhradu

817 - Správa o vykonaní revízie neinvestičného fondu Moje mesto Banská Bystrica, n.f. za rok 2009

818 - Informácia o činnosti útvaru hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 29. marca 2010 do 21. mája 2010

819 - Informatívna správa o stave životného prostredia za rok 2009

820 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 13. apríla 2010

821 - D i s k u s i a - stavba Borovicový háj

822 - D i s k u s i a - verejná knižnica Mikuláša Kováča

823 - D i s k u s i a - vypracovanie žaloby

824 - D i s k u s i a - zverejnenie zoznamu zaregistrovaných kandidátov

825 - D i s k u s i a - pasport pingpongových stolov

826 - D i s k u s i a - zmena termínu júnového MsZ

- **36. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, dňa 29. júna 2010**

827 - Konceptia rozvoja školstva v meste Banská Bystrica na roky 2010 - 2015

828 - 869 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

870 - Informatívna správa o prerokovaní nového ÚPN – M

871 - Rámcový plán predkladania materiálov na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Banskej

Bystrici na II. polrok 2010

872 - Návrh na použitie rezervného fondu na odstránenie havarijného stavu – Mostu cez Malachovský potok, Banská Bystrica

873 - Správa o plnení povinností verejných funkcionárov v zmysle Ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

874 - Informatívna správa o realizovaných projektoch za obdobie rokov 2007 – 2009 – žiadosť o odklad

875 - Zmena zriaďovacej listiny príspevkovej organizácie Park kultúry a oddychu Banská Bystrica

876 - Správa hlavného kontrolóra o vykonanej následnej finančnej kontrole č. 3/2010 "Dodržiavanie zmluvných záväzkov vyplývajúcich z nájomných zmlúv uzatvorených Mestom Banská Bystrica ako prenajímateľom s tretími osobami na prenájom nehnuteľného majetku vo vlastníctve Mesta Banská Bystrica účinných v roku 2009

877 - Návrh plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica na II. polrok 2010

878 - Informácia o činnosti útvaru hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 25. mája 2010 do 25. júna 2010

879 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 25. mája 2010

880 - D i s k u s i a

- **na II. mimoriadnom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, dňa 13. júla 2010**

881 - Návrh na zmenu rozpočtu č. 3

882 - Správa o zabezpečení interiérových kultúrnych podujatí vo väzbe na ukončenie nájmu objektu ECC

- **III. mimoriadnom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, dňa 27. júla 2010**

883 - Schválenie programu rokovania

884 - Situačná správa k dopadom finančnej a hospodárskej krízy na príjmy Mesta Banská Bystrica v I. polroku 2010 a informácia o prijatých opatreniach

885 - Návrh na zmenu rozpočtu č. 3

886 - Návrh na riešenie havarijného stavu kanalizačnej prípojky v areáli KOTVA

- **IV. mimoriadnom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, dňa 14. septembra 2010**

888 - Diskusia

Mestské zastupiteľstvo neprijalo uznesenie

k bodu: Návrh Mesta Banská Bystrica na čerpanie investičného úveru

- **37. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, dňa 21. septembra 2010**

889 - Monitorovacia správa o plnení rozpočtu Mesta Banská Bystrica za I. polrok 2010

890 - Návrh na zmenu rozpočtu č. 5

891 - Návrh Mesta Banská Bystrica na čerpanie investičného úveru

892 - 949 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

950 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica - „Výstavba regulácie a rekonštrukcia odkrytej a prekrytej časti Rudlovského potoka v Banskej Bystrici, SO 04 – úprava Rudlovského potoka pri Priore (r.km 0,613 – 0,686) – dl. 73,25 m“ - súhlas so zriadením vecného bremena

951 - Správa o aktuálnom (havarijnom) stave prevádzky krematória Kremnička

952 - Návrh na použitie rezervného fondu na odstránenie havarijného stavu – poškodenie miestnych komunikácií po búrke 16.08.2010

953 - Informatívna správa o prerokovaní návrhu ÚPN – M Banská Bystrica a Koncepcie mesta Banská Bystrica v oblasti tepelnej energetiky

954 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 8/2010,

ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 199/2007 o

niektorých podmienkach chovu psov na území mesta Banská Bystrica v znení VZN č.13/2009

955 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 9/2010, ktorým sa mení VZN č. 14/2009 o podmienkach prevádzkovania malých zdrojov znečisťovania ovzdušia na území mesta Banská Bystrica a o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia

956 - Územný plán centrálnej mestskej zóny Banská Bystrica, Zmeny a doplnky: Areál ROZKJET Horná – Robotnícka ulica a Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 10/2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Územného plánu centrálnej mestskej zóny Banská Bystrica, Zmeny a doplnky: Areál ROZKJET Horná – Robotnícka ulica

957 - ÚPN CMZ Banská Bystrica, Zmeny a doplnky: Polyfunkčný areál Slovenka – I.etapa a

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Banská Bystrica č. 11/2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN CMZ Banská Bystrica, Zmeny a doplnky: Polyfunkčný areál Slovenka – I.etapa

958 - ÚPN A Banská Bystrica, Zmeny a doplnky XXXVII. etapa lokalita č.184 – IBV Moskovská ulica a Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 12/2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN A Banská Bystrica, Zmeny a doplnky XXXVII. etapa lokalita č. 184 – IBV Moskovská ulica

- **38. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, dňa 1. októbra 2010**

959 - Schválenie programu rokovania

960 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 13/2010 o určení výšky príspevkov pre Základnú umeleckú školu Jána Cikkera v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

961 - Správa o realizovaných projektoch za obdobie rokov 2007 - 2010

962 - Správa o situácii v Sociálnom podniku Mesta Banská Bystrica

963 - Zmena uznesenia z 25. mája 2010 číslo 807/2010 – MsZ

964 - Nadobudnutie rozostavanej miestnej komunikácie-inžinierskych sietí stavby „Graniar B – prístupová a obslužná komunikácia (vetva A) “do majetku mesta Banská Bystrica formou daru

965 - Schválenie projektu a prostriedkov na spolufinancovanie projektu z fondov Európskej únie – „Podpora vzdelávania - šanca pre zmenu. “

966 - Správa o plnení povinností verejných funkcionárov v zmysle Ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

967 - Kontrola plnenia uznesení mestského zastupiteľstva za I. polrok 2010

968 - Návrh Štatútu Mesta Banská Bystrica

969 - Rokovací poriadok Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici

970 - Rokovací poriadok Mestskej rady v Banskej Bystrici

971 - Rokovací poriadok komisií Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici

972 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 14/2010, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o organizácii miestneho referenda

973 - Zásady odmeňovania poslancov Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici

974 - Správa hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica o vykonanej následnej finančnej kontrole č. 4/2010 hospodárenia spoločnosti MBB a.s. zameraná na predaj a prenájom majetku spoločnosti

zaradeného do aktív spoločnosti v rokoch 2007 až 2009 (predkladaná v zmysle § 18 f, ods. 1 písm. d) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov)

975 - Správa hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica o vykonanej kontrole č. 6/2010 stavu a úrovne vybavovania petícií v podmienkach samosprávy Mesta Banská Bystrica v zmysle zákona o petičnom práve za roky 2008 a 2009

976 - Informácia o činnosti útvaru hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 26. júna 2010 do 17. septembra 2010

977 - Informatívna správa o stave plnenia nájomnej zmluvy č. 526/2007/EM-SM (prenájom plážového kúpaliska) ku dňu 30.6.2010 v zmysle uznesenia č.876/2010

978 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 29. júna 2010

979 - D i s k u s i a - ukončenie členstva v DR MSL, s.r.o

980 - D i s k u s i a - schválenie dotácií

981 - D i s k u s i a - rokovanie so zástupcami Slovenskej pošty, a.s.

982 - D i s k u s i a - predloženie informácie na MsZ

983 - D i s k u s i a - spracovanie informačného letáku

984 - D i s k u s i a - rozbor kvality vody

- **39. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, dňa 9. novembra 2010**

985 - Vyhodnotenie Rozvojového programu mesta Banská Bystrica na roky 2008 – 2010 – 2014

986 - Návrh rozpočtu Mesta Banská Bystrica na roky 2011 - 2013

987 - Výročná správa Mesta Banská Bystrica za rok 2009

988 - 1025 - Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica

1026 - Návrh na zrušenie neinvestičného fondu „Moje mesto Banská Bystrica n.f.“ s likvidáciou

1027 - Rámcový prehľad nehnuteľností vo vlastníctve mesta užívaných bez právneho titulu tretími osobami – žiadosť o odklad

1028 - Program rozvoja bývania mesta Banská Bystrica do roku 2013 – aktualizácia 2010

1029 - Územný plán zóny Pršianska terasa – Banská Bystrica, Zmena a doplnok územnej lokality B9 a Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 15/2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Územného plánu zóny Pršianska terasa – Banská Bystrica, Zmena a doplnok územnej lokality B9

1030 - Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 16/2010 o povinnosti vypracovať a aktualizovať povodňový plán záchranných prác

1031 - Udelenie Ceny mesta

1032 - Zápis do Kroniky mesta Banská Bystrica za rok 2009

1033 - Správa o odpočte zahraničných aktivít mesta v období rokov 2007 – 2010 zameranú najmä na spoluprácu a jej využitie s partnerskými mestami

1034 - Personálne otázky – vzdanie sa funkcie riaditeľa IÚM Banská Bystrica

Mestské zastupiteľstvo

I. neprijalo uznesenie

1.k bodu: Návrh na zmenu rozpočtu č. 6

2.k bodu: Nakladanie s majetkom Mesta Banská Bystrica - bod B/5 Odpredaj nehnuteľnosti - pozemku žiadateľovi Zuzane Púčíkovej, parc. č. C KN 1245/4 - zastavané plochy a nádvoría o výmere 20 m², kat. územie Banská Bystrica v cene 140,- €

3.k bodu: Správa o hospodárení organizácií v zakladacej a zriaďovacej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica

- 40. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, dňa 15. novembra 2010

1035 - Správa hlavného kontrolóra o vykonanej kontrole č. 5/2010 plnenia prijatých uznesení mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici za rok 2009

1036 - Správa hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica o vykonanej následnej finančnej kontrole č. 7/2010 - Postupov verejného obstarávateľa Mesto Banská Bystrica v procesoch verejného obstarávania so zameraním sa na elektronické verejné obstarávanie v roku 2009 a na odstránenie nedostatkov zistených pri predchádzajúcich kontrolách procesov verejného obstarávania

1037 - Správa hlavného kontrolóra o vykonanej kontrole č. 8/2010 plnenia prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov zistených pri kontrolách vykonaných hlavným kontrolórom Mesta Banská Bystrica v roku 2009

1038 - Návrh plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica na I. polrok 2011

1039 - Informácia o činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica za obdobie od 20. septembra 2010 do 5. novembra 2010

1040 - Informatívna správa - Prehľad čerpania finančných prostriedkov za volebné obvody za roky 2006-2010 z kapitoly "príspevky volebným obvodom na občana"

1041 - Správa o vybavovaní interpelácií poslancov MsZ zo zasadnutia MsZ dňa 1.10.2010

1042 - D i s k u s i a – Návrh na zmenu rozpočtu č. 6

1043 - D i s k u s i a – Nakladanie s majetkom mesta Banská Bystrica

ustanovujúcom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici, konaného 20. decembra 2010

- 1 - Výsledky volieb do orgánov samosprávy mesta Banská Bystrica a zloženie sľubu novozvoleného primátora a poslancov MsZ
- 2 - Návrh termínu a programu najbližšieho zasadnutia MsZ
- 3 - Návrh na poverenie poslancov MsZ vykonávaním občianskych obradov

Na 13. zasadnutiach MsZ bolo vznesených 178 interpelácií, z toho 39 vzniesol Mgr. Vladimír Pirošík, 33x interpeloval Ing. Mgr. Pavol Katreniak, 26krát Ing. Milan Lichý, 16krát Ing. Jozef Haško, 13 krát Ing. Beáta Hirt.

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA MESTSKÉHO ÚRADU V ROKU 2010

Mestský úrad je výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora mesta. Zabezpečuje administratívne a organizačné veci primátora, mestského zastupiteľstva a ďalších zriadených orgánov mestského zastupiteľstva. Úlohy, ktoré plní, vychádzajú zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Mestský úrad zároveň zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy. Prenesený výkon štátnej správy v oblasti územného rozhodovania a stavebného poriadku Stavebný úrad, v oblasti matriky a hlásenia pobytu obyvateľov Matričný úrad a ohlasovňa pobytu, v oblasti školstva Školský úrad. Starostlivosť o životné prostredie zabezpečuje Oddelenie životného prostredia a sociálnu starostlivosť Odbor sociálnych vecí.

Organizačná štruktúra mestského úradu prechádza každoročne dynamickým vývojom. Zmena organizačnej štruktúry je podmienená meniacimi sa faktormi vonkajšieho a vnútorného prostredia, z čoho vyplýva potreba zmeny organizačného usporiadania mestského úradu. Z tohto dôvodu vstúpila dňa 1.5.2010 do platnosti nová organizačná štruktúra, kde uznesením MsZ č. 777/2010 došlo k zaradeniu hlavného kontrolóra a útvaru hlavného kontrolóra do organizačnej štruktúry a zároveň zaradeniu manažéra kvality pod riadenie prednostu mestského úradu.

ŠTRUKTÚRA PRACOVNEJ SILY

K 31.12.2010 pracovalo na Mestskom úrade 217 zamestnancov. Z celkového počtu zamestnancov bolo 70,97 % (154) žien a 29,03 % (63) mužov.

Vzdelanostné pomery - 45,62 % zamestnancov mestského úradu ukončila stredoškolské vzdelanie

s maturitou a 42,86 % zamestnancov ukončilo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa. Až 74,65 % zamestnancov má 41 a viac rokov. K zamestnancom Mesta Banská Bystrica patria tiež zamestnanci mestskej polície, školských zariadení a zamestnanci sociálnych zariadení.

ROZPOČET MESTA

Rozpočet je základným nástrojom finančného hospodárenia a plánovania finančných tokov Mesta Banská Bystrica. Rozpočet na rok 2010 bol schválený uznesením mestského zastupiteľstva č. 679/2009 z 15. decembra s príjmami v objeme 41 905 254 Eur a výdavkami v objeme 41 960 087 Eur. Príjmové finančné operácie boli rozpočtované v objeme 1 681 516 Eur a výdavkové finančné operácie v objeme 1 626 683 Eur.

SLÁVNOSTNÉ ZÁPISY DO PAMÄTNEJ KNIHY MESTA

V roku 2010 boli v obradných priestoroch primátora vykonané slávnostné zápisy do Pamätnej knihy mesta :

Dňa 26. 2. 2010 - Pamätný zápis pri príležitosti zasadnutia primátorov krajských miest Združenia K8

Dňa 8. 4. 2010 - Pamätný zápis pri príležitosti ocenenia Najlepší športovci mesta Banská Bystrica

Dňa 8. 4. 2010 - Pamätný zápis pri príležitosti udelenia čestného občianstva mesta BB olympijskej víťazke Anastasii Kuzmine

Dňa 10. 5. 2010 - Pamätný zápis pri príležitosti prijatia americkej delegácie z Charlestonu West Virginia, USA.

Dňa 10. 9. 2010 - Pamätný zápis z prijatia zahraničných delegácií pri príležitosti Dní mesta Banská Bystrica a pri príležitosti 755. výročia udelenia mestských práv

Dňa 24.11. 2010 - Pamätný zápis pri príležitosti slávnostného otvorenia historickej Radnice

Dňa 25.11.2010 - Pamätný zápis pri príležitosti udeľovania Ceny mesta za rok 2010

Dňa 25.11.2010 - Pamätný zápis pri príležitosti udeľovania Ceny primátora za rok 2010

DOTÁCIE POSKYTNUTÉ MESTOM BANSKÁ BYSTRICA V ROKU 2010

2000,00 € - Verejná knižnica Mikuláša Kováča, BB nákup kníh do knižničného fondu

3000,00 € - IMIKO Slovakia, s.r.o., BB vytvorenie zvukového záznamu a vydanie kompilačného CD albumu hudobných skupín z B. Bystrice a Banskobystrického regiónu + krst CD (prenájom štúdia)

1500,00 € - Stredoslovenská galéria, BB „Pozývame vás do galérie“ - tvorivé aktivity a kultúrne podujatia v r. 2010 (organizačné a materiálne zabezpečenie, propagácia)

1400,00 € - Spevácky zbor Hron, BB „Slávnostný koncert pri príležitosti 60. výročia založenia súboru“ (propagácia, prenájom priestorov, ceny, technicko - organizačné zabezpečenie, notový materiál)

3500,00 € - Centrum pre rozvoj cestovného ruchu, CEPROCER, BB Monografia „Sásová-Rudlová“ (polygrafické práce, tlač)

841,00 € - OZ Svetielko nádeje, Centrum pomoci detskej onkológie, BB „6. benefičný koncert Michala Červienku a jeho hostí“ (ubytovanie, technické zabezpečenie)

1300,00 € - Klúčik združ. rodič. a priateľ. DS Matičiarik, BB Medzinárodný folklórny festival „Na baňu klopajú“ - 3. ročník (cestovné, prepravné)

1500,00 € - BBSK - Stredoslovenské múzeum, BB kultúrno-vzdelávacie aktivity na propagáciu kultúrneho a prírodného dedičstva BB (propagácia, materiál na tvorivé dielne)

500,00 € - Slovenský zväz protifašistických bojovníkov -OV, BB „Stretnutie generácií na Kališti“ (doprava, propagácia)

600,00 € - OZ Koncertného združenia pri FMU AU v BB „Organfest 2010“ (propagácia)

1000,00 € - Združenie rodičov pri detskom FS Radosť, BB naštudovanie novej choreografie tanca na súťaž detských folklórnych súborov

3500,00 € - Banskobystrický geomontánný park, OZ, Slov. Ľupča financovanie časopisu Bystrický Permon (náklady spojené s tlačou)

500,00 € - Zväz slovenských filatelistov, BA „75. výročie obnovenia organizovanej filatelie v BB“
(propagačný materiál)

300,00 € - OZ Majáčik pri MŠ Šalgotarjanska 5, BB „Z rozprávky do rozprávky“ - II. ročník - Festival
detskej divadelnej tvorby (technicko – organizačné zabezpečenie)

2000,00 € - Kultúrne združenie Rómov Slovenska, BB „Ľudia z rodu Rómov“ - IX. ročník (prenájom
pódia, ozvučenia, montáž, demontáž stánkov, propagácia)

2500,00 € - ARTTODAY OZ, BB „Tvorbou proti rasizmu“ (propagácia, technicko-organizačné
zabezpečenie, materiál. zabezp., energie, ubytovanie účastníkov)

2000,00 € - Stredošk. komora mestského mládež. parlamentu, BB „Yní víkend“ (propagácia,
technicko-organizačné zabezpečenie, prenájom priestorov, ubytovanie)

na organizáciu podujatia "Banskobystrická latka 2010", na 1500,00 € - Verejná knižnica M. Kováča, BB
„Banbyčitariáda 2010 ...“ (technicko-organizačné zabezpečenie podujatia)

1000,00 € - Juraj Fáber, Gerlachovská 9, BB „Majstrovstvá Slovenska družstiev v latinsko-amerických
a štandardných tancoch“ (technické zabezpečenie podujatia)

350,00 € - Gymnázium J.G. Tajovského B. Bystrica - "Stredoškolský festival" na prenájom pódia
700,00 € - Ateliér 3G - výtvarníci troch generácií, OZ B. Bystrica - "Banskobystrický duch mesta -
Genius loci, 4. letný výtvarný workshop 2010 Banská Bystrica" prenájom ateliéru, plátien, propagácia,
publicita projektu

3500,00 € - Spolok architektov Slovenska, RZ B. Bystrica - "Banskobystrická architektúra 1. polovice
XX. storočia" - odborné a grafické spracovanie brožúry - podklady, texty, foto, predtlačová príprava,
polygrafické práce, tlač a adjustácia brožúry

2000,00 € Prvosienka - Združenie pre rozvoj folklórnych aktivít detí a mládeže, Banská Bystrica -
„Materiálno-technické zabezpečenie 30. výročia súboru“ (hudobná technika, akordeón, nahratie a
vydanie CD)

300,00 € Domka – Združenie saleziánskej mládeže, Banská Bystrica - „Vykrič to svetu!“ (gitarové
kombo)

2000,00 € Stredoslovenské osvetové stredisko B. Bystrica - „Bystrická folklórna haravara – folklórny festival“ (propagácia a ubytovanie účastníkov festivalu)

332,00 € - Slovenská asociácia halového veslovania XI. medzinárodné majstrovstvá SR v halovom veslovaní

497,00 € - Krasokorčuliarsky klub Iskra Banská Bystrica na organizáciu Majstrovstiev SR juniorov a ml. žiakov, a materiálno-technické zabezpečenie, ceny a propagácia podujatia

1659,00 € - VŠC Dukla Banská Bystrica materiálno - technické zabezpečenie, ceny a propagácia, pod.

996,00 € - Združenie Grand Prix Lučenec na podujatie "Cena primátora mesta v parkúre koní", na materiálno-technické a organizačné zabezpečenie

497,00 € - Šachový klub TH Junior B. Bystrica na a materiálno-technické a organizačné zabezpečenie činnosti klubu, podujatí a šachových súťaží pre mládež a dospelých

663,00 € - Mestská únia malého futbalu na činnosť klubu

332,00 € - Auto Model Klub Banská Bystrica na činnosť klubu, súťaže a podujatia

200,00 € - Slovenský skauting, 59. zbor B. Bystrica na organizovanie skautského tábora pod Pamätníkom SNP, a materiálno-technické a organizačné zabezpečenie

200,00 € - Cykloklub Vlkanová – Witzmann s.r.o. na podujatie V. ročník MTB cyklomaratónu BBB Vlko-Hron, materiálno-technické a organizačné zabezpečenie

200,00 € - Karate klub SBA na podujatia detí, mládeže a seniorov v karate materiálno-technické a organizačné zabezpečenie

600,00 € - FK Jupie Banská Bystrica – Podlavice na činnosť klubu

332,00 € - ŠK kulturistiky B+B na činnosť klubu

150,00 € - Hasičské združenie Florián na podujatie TFA Slovakia 2010, materiálno-technické a organizačné zabezpečenie

200,00 € - OZ Klub prieskumník Blava na podporu podujatí a činnosť oddielu Fatra na rok 2010, materiálno-technické a organizačné zabezpečenie

1659,00 € - OZ Biela stopa SNP materiálno-technické a organizačné zabezpečenie podujatia 10. ročníka "Merida Zelená Stopa SNP"

Pre ŠKP Banská Bystrica:

332,00 € - pre oddiel karate a kickboxu na materiálno-technické zabezpečenie činnosti oddielu

200,00 € - pre oddiel zápasenia na materiálno-technické zabezpečenie činnosti oddielu

200,00 € - pre oddiel strelecký na materiálno-technické zabezpečenie činnosti oddielu

200,00 € - pre oddiel judo na materiálno-technické zabezpečenie činnosti oddielu

560,00 € - pre oddiel bežecké lyžovanie na nákup oblečenia na Medzinárodné Majstrovstvá ZŠ v Taliansku

332,00 € - pre Katarínu Valašťanovú talentovaná športovkyňa v bežeckom lyžovaní, ktorá je vo výbere olymp. mládeže EYOF-e na materiálne zabezpečenie

10455,00 € - BK UMB 08 Banská Bystrica na športovú činnosť mládeže, prenájom telocviční, materiálno-technické a organizačné zabezpečenie činnosti klubu, podujatí, súťaží, dopravu a ubytovanie

7355,00 € - Basket BB na športovú činnosť mládeže, materiálno-technické a organizačné zabezpečenie, činnosti, celoslovenské súťaže mládeže, oblastné súťaže minibasketbalistov a prípravky na ZŠ

Pre Športový klub UMB Banská Bystrica

663,00 € - pre Atletický klub UMB na činnosť klubu

500,00 € - pre Karate klub UMB na Pohár SNP v karate s medzinárodnou účasťou – 25. ročník

663,00 € - pre Gymnastický klub UMB na Banskobystrické gymnastické dni 2010

4995,00 € - pre Gymnastický klub UMB na činnosť klubu detí, materiálno-technické a organizačné zabezpečenie podujatí, dopravu, ubytovanie, prenájom telocviční

59050,00 € - HC 05 Banská Bystrica na podporu mládežníckeho hokeja, na činnosť klubu mládeže a materiálo-technické a organizačné zabezpečenie súťaží a zápasov

17870,00 € - FK Dukla Banská Bystrica na činnosť klubu v mládežníckych kategóriách a súťažiach, materiálo-technické a organizačné zabezpečenie súťaží, prenájmy ihrísk a telocviční

2600,00 € - Informačné centrum mladých výchovno-vzdelávací program pre ZŠ a SŠ

600,00 € - Občianske združenie SANARE „Podpora duševného zdravia“ - účelovo na arteterapiu

700,00 € - OZ PONS na "Detský, denný, letný, integračný tábor 2009" - na rehabilitáciu a na vstupy

294,00 € - Komunitné centrum zdravia Mosty n.o. - "Materské centrum Mostík" - na nájom

Dom Matice slovenskej v Banskej Bystrici	40,00
Banská Bystrica -Propagačné CD - Collegium cantus	60,000
XI. ročník festivalu matičných speváckych zborov	52,000
VIII. medzinárodný dixielandový festival	150,000
Prijatie maďarského speváckeho zboru hosťujúceho na festivale V. F. Bystrého	40,00

NEZISKOVÉ ORGANIZÁCIE PÔSOBIACE V MESTE

Adventistická agentúra pre pomoc a rozvoj /Adventist Development and Relief Agency/

– občianske združenie so sídlom: Rakytovská 12, 974 01 Banská Bystrica Oblasť činnosti a cieľová skupina

Hlavná činnosť : Pomoc ľuďom a inštitúciám v núdzi, v dôsledku zlej sociálnej situácie alebo živelnej pohromy, rozvojové programy.

Agentúra podporovaného zamestnania nezisková organizácia

Sídlo: Robotnícka12, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina: Pomoc a podpora ľudí so zdravotným postihnutím pri hľadaní vhodného zamestnania, pomoc zamestnávateľom pri hľadaní vhodných zamestnancov so zdravotným postihnutím

Centrum dobrovoľníctva – občianske združenie

Sídlo: Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica Centrum dobrovoľníctva sa zameriava najmä na rozvoj dobrovoľníctva v regióne Banská Bystrica medzi mladými ľuďmi.

Hlavné poslanie a aktivity organizácie

Centrum dobrovoľníctva si pre naplnenie svojho poslania stanovilo tieto ciele:

- zvyšovať informovanosť a záujem ľudí všetkých vekových kategórií o problematiku dobrovoľníctva,
- získavať ľudí pre aktívnu dobrovoľnícku činnosť,
- skvalitniť úroveň manažmentu dobrovoľníckej práce v organizáciách,
- zabezpečiť servis dobrovoľníckej práce

Hlavné aktivity Centra dobrovoľníctva sú:

- propagačná a osvetová činnosť v oblasti dobrovoľníctva
- servis dobrovoľníckej práce
- školenia a konzultácie pre organizácie z oblasti manažmentu dobrovoľníctva
- publikačná činnosť v oblasti dobrovoľníctva
- spolupráca s inými mimovládnyimi organizáciami, štátnou správou, samosprávou a médiami

Centrum komunitného organizovania – občianske združenie

Sídlo: Kapitulská 13, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina Komunitné organizovanie a podpora sociálno-ekonomických a rozvojových procesov na lokálnej úrovni.

Centrum vzdelávania neziskových organizácií – občianske združenie

Sídlo: Tajovského 51, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina

CVNO je vzdelávacia organizácia, ktorá má za sebou niekoľko ročné skúsenosti v oblasti tvorby a riadenia projektov. Služby CVNO využívajú predstavitelia neziskových organizácií, verejnej správy (Úrad vlády, ministerstvá, miestna a regionálna samospráva, úrady práce), stredných a vysokých škôl, podnikatelia, zástupcovia RRA a BIC.

Hlavné poslanie a aktivity organizácie

Zámerom CVNO je adaptovať zahraničné skúsenosti na domáce podmienky pri hľadaní efektívnych projektových riešení v oblasti rozvoja regiónov. Aktivity CVNO:

1. inovácia, príprava a realizácii ekonomického a manažérskeho vzdelávania prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov vzdelávacích programov,
2. spolupráca s domácimi a zahraničnými partnermi pri hľadaní nových foriem vzdelávania, výmene lektorov a príprave nových vzdelávacích projektov,
3. vývoj študijných a iných podporných materiálov pre potreby vzdelávacích programov
4. poskytovanie poradenskej, konzultačnej a expertíznej činnosti pre manažérov rozvojových programov

Divadlo z Pasáže – občianske združenie

Sídlo: Horná strieborná 25, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina Tvorba a hranie divadelných predstavení, v ktorých sú hercami dospelí ľudia s mentálnym postihnutím.

Hlavné poslanie a aktivity organizácie

Divadelná: divadlo je založené na spolupráci profesionálnych umelcov s ľuďmi s mentálnym postihnutím na báze integrácie.

Integračná: Zaradenie ľudí s mentálnym postihnutím do mimoústavného života formou ich vlastnej špecifickej umeleckej výpovede.

Sociálna: Poskytovanie nevyhnutnej asistencie ľuďom s mentálnym postihnutím, ktorú vykonávajú asistenti, ktorí sú zamestnancami, externými zamestnancami alebo dobrovoľníkmi Divadla z Pasáže.

Poradenská: V oblasti poznania životných možností, ktoré existujú pre týchto ľudí. Súčasťou je aj poradenstvo pre rodičov, rodinných príslušníkov, pracovníkov sociálno-vzdelávacích inštitúcií a študentov pomáhajúcich profesií..

Denný stacionár pri Divadle z Pasáže – nezisková organizácia

Sídlo: Horná Strieborná 25

Oblasť činnosti a cieľová skupina - Denný stacionár je plnohodnotnou alternatívou k tradičnej ústavnej starostlivosti (poskytovanie sociálnych služieb v rozsahu vymedzenom zákonom), ktorý poskytuje zatiaľ 15 dospelým ľuďom s mentálnym postihnutím priestor, v ktorom sa môžu naplno realizovať, pracovať, tvoriť a pripravovať sa na zamestnanie a samostatný život.

INTREGRA – Centrum prevencie v oblasti siekt – občianske združenie

Sídlo: Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina: Cieľom o.z. INTEGRA – Centrum prevencie v oblasti siekt je venovať pozornosť sociálnopatologickým javom v spoločnosti a prevencii vzniku rôznych závislostí u detí, mládeže aj dospelých na základe poznatkov psychologických, pedagogických, medicínskych, právnych a sociologických vied. Prednostne sa zameriava na komplexnú primárnu, sekundárnu a terciálnu prevenciu v oblasti zhubných kultov a siekt a pôsobenia psychickej manipulácie. Svoje ciele v tejto sfére dosahuje poskytovaním informácií, poradenstva, pomoci a ochrany pred psychickou manipuláciou a pôsobením zhubných kultov a siekt.

Integrácia postihnutého dieťaťa – občianske združenie

Sídlo: Kollárova 55 (budova Detského integračného centra),

Oblasť činnosti a cieľová skupina

Sociálna oblasť. Deti a mládež s postihnutím.

Hlavné poslanie a aktivity organizácie - Založenie občianskeho združenia Integrácia postihnutého dieťaťa inicioval odborný tím Detského integračného centra v Banskej Bystrici za účelom podpory sociálnej integrácie postihnutých, hendikepovaných i postihnutím ohrozených detí a mládeže.

Jaffa Gate Forum - občianske združenie

Sídlo: Nám. SNP 7, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina:- Občianske združenie JAFFA GATE FORUM (ďalej JFG) je nezisková organizácia, ktorá vznikla z iniciatívy ľudí, ktorí sú, alebo sa cítia byť najrozličnejšími cestami späť s kultúrou a životom krajín Blízkeho východu. JFG je otvorené pre všetkých, ktorí chcú spoznávať kultúru, jazyky, náboženstvá, umenie a prírodné krásy blízkovýchodných krajín a sú otvorení pre dialóg.

Junior Achievement Slovensko – občianske združenie

Sídlo: Lazovná 21, 974 01 Banská Bystrica

Hlavné poslanie a aktivity organizácie: Poskytovať mladým ľuďom na Slovensku nadštandardné ekonomické vzdelávanie prostredníctvom praktických programov. Prepojenie s podnikateľským sektorom a profesionálny prístup dáva študentom príležitosť eticky sa rozhodovať a orientovať v ekonomike voľného trhu ešte pred zapojením do pracovného procesu. Programy podporujú ekonomické a podnikateľské myslenie a ponúkajú preventívne riešenia pre zamestnanosť mládeže.

Koala – občianske združenie

Sídlo: Farma Suchý Vrch 153, 974 01 Banská Bystrica

Hlavné poslanie a aktivity organizácie:

Skupina vytrvalých optimistov, ktorí sa rozhodli venovať svoj voľný čas a energiu aj dobrovoľníckej práci. Občianske združenie bolo zaregistrované 7. 2. 1997. Cieľom snaženia je vybudovať v extraviláne Banskej Bystrice výcvikovo rehabilitačné a integračné stredisko pre ľudí so zdravotným postihnutím.

Kresťanské centrum nepočujúcich na Slovensku - občianske združenie

Sídlo: Nám. SNP 14, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina:- Oblasť činnosti sa zameriava hlavne na sociálnu prevenciu a sociálne poradenstvo pre nepočujúcich. Cieľovou skupinou sú nepočujúci všetkých vekových kategórií (deti, mládež, dospelí) na celom Slovensku

Kultúrne združenie Rómov Slovenska - občianske združenie

Sídlo: Golianova ul. 10, 974 01 Banská Bystrica

Sídlo komunitného centra: NA HRBE č. 16, B.Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina na základe povolenia z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny (Bratislava) od roku 2002 poskytujú sociálne poradenstvo a vykonávajú terénnu prácu a sociálnu prevenciu najmä v rodinách s maloletými deťmi.- realizovanie voľno-časových aktivít (doučovanie, klubové aktivity

podporujúce rozvoj vedomostí, zručností, kreatívnosti atď.), organizovanie kultúrnych, spoločenských a športových podujatí v rámci príležitostných sviatkov, programy podpory a rozvíjania kultúrnej etnicity, realizácia vzdelávacích a tréningových programov cielených na komunitný rozvoj, posilnenie flexibility pri hľadaní si zamestnania, rozvoj sociálnych a spoločenských zručností, gender problematiku v intenciách riešenia rodovej nerovnosti a nerovnocenného partnerstva

Cieľová skupina sú Rómovia zo sociálne vylúčených komunit žijúci na nízkom socio-kultúrnom stupni v regióne Banská Bystrica

Komunitná nadácia Zdravé mesto - nadácia

Sídlo: Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti: prostredníctvom udeľovania grantov rôznym lokálnym mimovládny organizáciám, školským zariadeniam a občianskym iniciatívam pomáhame pomáhať iným, podporujú dobrovoľné aktivity a spoluprácu v komunite, vytvárajú podmienky a mechanizmy pre miestnych darcov tak, aby bol dar použitý podľa záujmu darcu a zároveň bol efektívne využitý na riešenie lokálnych potrieb, či príležitostí v komunite

Nádej deťom - občianske združenie

Sídlo: Horná Strieborná , 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti - Výchova a vzdelávanie detí, mládeže a dospelých , práva detí, voľnočasové aktivity, terénna komunitná práca v sociálne vylúčených komunitách

NÁŠ DOMOV – SÁSOVÁ Nezávislá občianska iniciatíva - : občianske združenie

Sídlo: ZŠ Magurská 16, 974 11 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina: Podnecovanie a podpora účasti občanov (mládeže) na verejnom dianí v rámci komunity sídliska.

Návrat občianske združenie

Sídlo: Banská Bystrica, Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina: problematika náhradného rodičovstva - adopcia, pestúnstvo, profesionálne náhradné rodičovstvo, sociálne a psychologické poradenstvo a pomoc v oblasti náhradného rodičovstva, vyhľadávanie a asistancia pri umiestňovaní detí v náhradných rodinách, sociálna terénna práca a poradenstvo pre rodiny s deťmi v náhradnej rodinnej starostlivosti, obhajoba záujmov dieťaťa/aktívna advokácia, tvorba a manažment svojpomocných profesijných, medziprofesijných aj medzisektorových skupín (v oblasti rodiny), príprava tvorby medzisektorových a medziprofesijných sietí – poradenstvo, konzultácie, manažment a supervízia, individuálna a skupinová príprava na náhradné rodičovstvo vedenie svojpomocných skupín

náhradných rodičov poradenstvo, konzultácie a supervízia pre zmeny v starostlivosti o klientov v oblasti rodiny. monitoring služieb pre rodiny v danom regióne, rozvoj ľudských zdrojov (tréningy, zážitkové programy, výcviky, semináre pre náhradných rodičov, profesionálov v téme, študentov, dobrovoľníkov, komunity), interaktívne internetové poradenstvo, lobbying, publikačná činnosť (publikácie a filmy s tematikou náhradného rodičovstva), aktívna práca s verejnou mienkou (kampane, práca s novinármi...)

Občania v akcii (OvA) - : občianske združenie

Sídlo: Kapitulská 13, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina: Občianske združenie Občania v akcii je tvorené sieťou sídliskových skupín na členskom princípe. V Banskej Bystrici do tejto siete patria tri sídliskové organizácie a to OvA-Podlavice očami Podlavičanov, OZ Za dôstojnú Radvaň a OvA-Sásovčania pre Sásovú. Členmi týchto občianskych organizácií sú aktívni obyvatelia z daného sídliska, ktorí chcú spolupracovať na rozvoji svojej komunity.

OK klub - nezisková organizácia

Sídlo: Kynceľová 45, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti: Financovanie rozvoja a ochrany duchovných a kultúrnych hodnôt na úrovni širokej umeleckej bázy regiónu, predovšetkým v oblasti jazzovej a swingovej hudby

Playgroup Podlavice - : občianske združenie

Sídlo: Závoz 1, 97409 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina: Centrum nielen pre mamičky s deťmi chce svojím zameraním a činnosťou napodobniť „PLAYGROUPS“, ktoré už roky úspešne fungujú v miestnych komunitách Anglosaských krajín, napr. v Austrálii. Playgroup vytvára priestor pre rodiny a umožňuje: organizovane sa stretávať, konzultovať problémy s odborníkmi, vzdelávať sa a nadobúdať nové zručnosti. Kapacita klubu je zatiaľ obmedzená, preto je vhodné konzultovať pri záujme návštevy vedúcu Playgroup-u. Programové možnosti: Organizované vedenie detí, desiata detí, dialóg v coffe time, individuálne zamestnanie detí, spoločne strávené chvíle pri kolektívnych hrách

PONS – občianske združenie

Sídlo: Námestie Š.Moysesova 2B, 974 01 Banská Bystrica

Poslanie organizácie- Občianske združenie PONS vzniklo za účelom vytvorenia podmienok pre dôstojný život a vzdelávanie detí a mladistvých s viacnásobným postihnutím, s cieľom dosiahnuť ich maximálnu možnú integráciu do života našej spoločnosti, s možnosťou poskytnutia sebarealizácie aj po ukončení vzdelávacieho procesu. Prostriedkom k tomu je vytvorenie polyfunkčného integračného centra s organickými súčasťami: centrum voľného času, špeciálne – pedagogická časť s prepojením na chránené pracoviská

Pro-Konzervatórium, neinvestičný fond

Sídlo: Skuteckého 27, Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina: Neinvestičný fond Pro-Konzervatórium, n.f. je nezisková organizácia, ktorej hlavným cieľom je rozvíjať hudobný a tanečný talent mladých ľudí. Sprostredkováva, organizuje a finančne podporuje koncerty študentov pre verejnosť, zájazdy do zahraničia, účasť študentov na štátom nedotovaných súťažiach a festivaloch.

Rada pre poradenstvo v sociálnej práci - : občianske združenie

Pracovisko RPSP Banská Bystrica – Kukučínova 3, Banská Bystrica

Hlavné poslanie a aktivity organizácie: Víziou RPSP je zvýšenie kvality života občanov (hlavne občanov so špecifickými potrebami a starších občanov) v nepriaznivých životných situáciách. RPSP túto víziu napĺňa prostredníctvom poradenstva, vzdelávania, ale aj terénnej a komunitnej sociálnej práce.

Regionálna Organizácia Mentálne postihnutých Banská Bystrica- občianske združenie

Sídlo: Radvanská 23, Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina - ROMP je dobrovoľné, svojpomocné, záujmové a neziskové združenie rodičov s mentálne postihnutými deťmi.

Hlavné poslanie a aktivity organizácie- Hlavným poslaním ROMP je integrácia osôb s mentálnym postihnutím do spoločnosti. Za týmto účelom organizujeme rehabilitačno-rekreačnú činnosť a mimoústavne rekreačné vyžitie počas prázdnin.

o.z. ROSA – fond na podporu zdravého psychického vývinu dieťaťa

Sídlo: Štefánikovo nábrežie 2, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina - Zameriava svoje úsilie na podporu zdravého psychického vývinu dieťaťa a na oblasť ochrany práv detí vo všetkých sférach spoločenského života. Pomáha pri vytváraní ideových a materiálnych podmienok zdravotnej, sociálnej, výchovnej a psychologickú starostlivosti. Cieľovú skupinu tvoria deti vo veku 3-15 rokov

Slovenská akademická informačná agentúra – SAIA - nezisková organizácia

Sídlo: Tajovského 51, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina -Poradenstvo o štúdiu v zahraničí a mobilitné programy pre študentov, vysokoškolských učiteľov a vedeckých pracovníkov.

Hlavné poslanie a aktivity organizácie- Poslaním SAIA, n.o. je programami a službami posilňovať občiansku spoločnosť a napomáhať internacionalizácii vzdelávania a vedy na Slovensku. SAIA vznikla v marci 1990 z iniciatívy pracovníkov zahraničného oddelenia Ministerstva školstva Slovenskej republiky ako reakcia na nové

porevolučné možnosti medzinárodnej spolupráce v oblasti vzdelávania. Štatút nezávislej neziskovej organizácie SAIA získala 1. januára 1992. V roku 1993 rozšírila svoje aktivity o služby pre mimovládne organizácie doma i v zahraničí. Tento program ukončila v roku 2003. Od roku 2004 SAIA poskytuje špeciálne služby aj pre vedeckých pracovníkov v rámci mobilného centra. V súčasnosti SAIA realizuje svoje programy a ponúka služby okrem Bratislavy aj v regionálnych pracoviskách v Banskej Bystrici, Nitre, Košiciach, Prešove a Žiline.

Slovensko-švajčiarske združenie pre rozvoj cestovného ruchu - občianske združenie

Sídlo: Tajovského 10, 974 00 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina: ďalšie vzdelávanie v cestovnom ruchu, poradenská a konzultačná činnosť v cestovnom ruchu, príprava projektov na čerpanie štrukturálnych fondov v cestovnom ruchu, publikačná činnosť, praxe pre študentov v zahraničí.

Cieľové skupiny: mestá a obce, podnikatelia v cestovnom ruchu, združenia cestovného ruchu, neziskové organizácie pôsobiace v cestovnom ruchu, študenti vysokých a stredných škôl cestovného ruchu.

Svetielko nádeje, občianske združenie

Sídlo: Detská nemocnica, Námestie L. Svobodu 1, 975 17 B. Bystrica

Hlavné poslanie a aktivity organizácie: Cieľom činnosti združenia je zlepšenie a skvalitnenie života detí a mladistvých s onkologickým alebo iným vážnym ochorením a súčasne aj ich rodín. Činnosť je zameraná na aktivity, ktoré nie sú zabezpečené a finančne kryté prostredníctvom štátnych inštitúcií. Pomáhame zlepšiť kvalitu života v čase hospitalizácie, ale zameriavame sa aj na resocializáciu pacientov po ukončení vlastnej liečby. Zvyšujeme úroveň komplexnej diagnostiky a liečby, ale aj podmienky pre vzdelávanie detí a ich kultúrny rast počas pobytu v nemocnici.

Šťastné deti – občianske združenie

Sídlo: Tulsá 39, 974 04 Banská Bystrica

Hlavné poslanie a aktivity organizácie: Cieľom „Združenia“ je aktívne podporovať také vzdelávanie, ktoré vedie k pozdvihovaniu osobnosti detí, sebadôvere, tvorivosti, úcte k názorovej a kultúrnej pestrosti a k demokratickému správaniu, a to neschematickými a pestrými metódami. „Združenie“ pomáha pedagógom rozvíjať také výchovné postupy, ktoré motivujú deti k učeniu z vnútorného záujmu, a nie z povinnosti či strachu. „Združenie“ tiež podporuje aktívnu spoluprácu rodičov a pedagógov a otvorenosť vyučovacieho procesu. Na lokálnej úrovni je cieľom „Združenia“ spolupracovať pri vytváraní optimálnych personálnych, priestorových, právnych a finančných podmienok pre ďalší rozvoj inovačných pedagogických projektov.

Univerzitné pastoračné centrum sv. Abraháma, Banská Bystrica cirkevná organizácia

Sídlo: Kalinčiakova 8, 974 01 Banská Bystrica

Cirkevná organizácia, ktorá sa venuje práci so študujúcou mládežou v Banskej Bystrici. Zriaďovateľom organizácie je miestny biskup. Pôsobí na Univerzite Mateja Bela a na Akadémii umení v Banskej Bystrici.

Cieľom je poskytovať mládeži pomoc, predovšetkým duchovnú, organizovanie a zabezpečovanie prednášok z rôznych oblastí spoločenského života, poskytovanie možnosti duchovnej obnovy a duchovných cvičení, formovanie spoločenstva a jednotlivých menších spoločenstiev na internátoch a na univerzite, zriadenie knižnice s náboženskou a inou literatúrou, spolupráca s vedením univerzity a internátov v duchovnej starostlivosti o študentov, organizovanie kultúrnych, športových akcií a spoločenských podujatí. Najbližšími spolupracovníkmi duchovného správcu sú práve študenti, ktorí sa týmto spôsobom majú možnosť prejavíť a urobiť niečo v prospech svojho okolia, ako aj v prospech seba samých.

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Krajské stredisko- občianske združenie

Sídlo: Internátna 10

Oblasť činnosti a cieľová skupina: Odborne a komplexne vedená činnosť zameraná na získanie, osvojenie, podporu a rozvoj špecifických vedomostí, zručností a návykov, ktoré sú potrebné na prekonávanie dôsledkov straty alebo poškodenia zraku a zvyšovanie nezávislosti osoby s ťažkým zrakovým postihnutím. Našou cieľovou skupinou je človek so zrakovým postihnutím, resp. skupina ľudí so zrakovým postihnutím, ktorí sa ocitajú v sociálne nepriaznivej životnej situácii, ako aj ich bezprostredné okolie (rodičia, príbuzní, priatelia ...)

Vedecká hračka občianske združenie

Sídlo: Švermova 26, 974 04 Banská Bystrica

Hlavné poslanie a aktivity organizácie: navrhovanie, vývoj, skúšanie, výroba, sústredovanie, propagácia vedeckých hračiek a hier, právna ochrana a prezentácia vytvorených produktov (ako člen Medzinárodnej asociácie vynálezcovských združení), spracúvanie a rozširovanie informácií o vedeckých hračkách, najmä vhodných do škôl, medzinárodná súťaž o pôvodnú vedeckú hračku, putovné interaktívne výstavy hračiek, podpora snahy o vytvorenie slovenského centra vedy.

Vidiecky parlament na Slovensku – Vidiecky parlament - občianske združenie

Sídlo: Námestie SNP 7, 974 01 Banská Bystrica 1

Hlavné poslanie a aktivity organizácie: zvyšovať sociálny kapitál na vidieku a vytvoriť funkčnú podpornú regionálnu infraštruktúru pre rozvoj vidieka; rozširovaním a posilňovaním štrukturovanej siete partnerstiev pre rozvoj vidieka, podporou budovania komunikačných centier VIPA a podporných regionálnych inštitúcií, vzdelávaním facilitátorov, poradcov a odborníkov pre rozvoj vidieka, spoluvytvárať vhodné prostredie a nástroje pre kultúrne, sociálne a ekonomické oživenie vidieka pri zachovaní jeho identity a rozmanitosti: spolupracou a posilňovaním vzťahov s Banskobystrickým samosprávnym krajom, miestnou štátnu správou, samosprávou, dotknutými ústrednými orgánmi štátnej správy, mimovládnyimi a odbornými inštitúciami, podporou programovania, akčného a interaktívneho plánovania rozvoja vidieka v partnerstve na všetkých úrovniach, pre sociálno – ekonomický rozvoj a trvalo udržateľné využívanie miestneho potenciálu a zdrojov, ako

aj pre potreby efektívnej implementácie podporných nástrojov obhajobou potrieb a záujmov vidieka a jeho obyvateľov v Banskobystrickom kraji

VOKA – Vidiecka organizácia pre komunitné aktivity - občianske združenie

Sídlo: Nám. Š. Moyzesa 4, 974 01 Banská Bystrica

Oblasť činnosti a cieľová skupina: Rozvoj vidieka (ekonomický a komunitný), obce do 5000 obyvateľov, vidiecke mikroregióny

Hlavné poslanie a aktivity organizácie: VOKA je občianske združenie jednotlivcov a organizácií zaoberajúcich sa rozvojom vidieka. Prostredníctvom programov posilňujú demokratickú spoluúčasť občanov na plánovaní a živote vo vidieckych komunitách na celom Slovensku. Pracujú najmä v obciach do 5 000 obyvateľov. Dôraz kladú na to, aby si miestne problémy riešili sami obyvatelia za pomoci skúsených lídrov. Poslaním združenia je aktivizovať miestny potenciál, podporovať trvalo udržateľný a demokratický rozvoj komunit za predpokladu zachovania kultúrneho dedičstva a to prostredníctvom vzdelávania a poskytovania technickej pomoci. Pomocou výmeny informácií a skúseností členovia VOKA riešia podobné problémy na miestnej úrovni efektívnejšie, navzájom si pomáhajú a spolupracujú pri realizácii vidieckych rozvojových aktivít.

Združenie mladých Rómov na Slovensku - občianske združenie

Sídlo: Tr. SNP 27 ,Banská Bystrica

Hlavné poslanie a aktivity organizácie: vykonať prieskum súčasného stavu úrovne života rómskej populácie, organizovať stretnutia, s cieľom získať čo najpresnejší obraz o stave veci, ktorý chcú meniť, kontrolovať a predovšetkým svojimi možnosťami pozitívne ovplyvňovať. Dominujúcim momentom filozofie práce združenia je systematické pôsobenie na rómsku populáciu s akcentom na výchovu a vzdelávanie Pôsobnosť ZMR je orientovaná na viaceré prioritné oblasti, ako: vzdelávanie a zamestnanosť, Projekt „Rómsky asistent učiteľa“ napomáha žiakom základných škôl pri vzdelávaní a získavaní sociálno – hygienických zručností a má mimoriadne dobrú odozvu medzi rómskou aj nerómskou komunitou, podporuje vzdelávanie v 27 okresoch Slovenska s veľkou koncentráciou Rómov. V týchto lokalitách, predovšetkým v rómskych osadách, sa organizuje vzdelávanie a osвета formou komunitnej práce. ZMR v rámci projektu zamestnávalo 200 Rómov. poradensko – informačná činnosť. Na výkon uvedených poradenských činností získalo ZMR štátnu certifikáciu 20/2001-1/52. ZMR je členom „ Asociácie Občianskych poradní na Slovensku“, ktoré vznikli podľa britského modelu občianskeho poradenstva a poskytuje odborné sociálne poradenstvo. Komunitnú poradenskú a informačnú prácu organizuje ZMR v rómskych osadách banskobystrického regiónu od roku 2000 a to bezplatne na základe akreditácie.

BANSKOBYSSTRICKÁ ALTERNATÍVA

Banskobystrická alternatíva (BBA) pôsobila v meste aj v roku 2010. Vznikla začiatkom roku 2006 ako nezávislá platforma niekoľkých mestských poslancov a občianskych aktivistov nespokojných s vtedajším spôsobom uplatňovania komunálnej politiky v Banskej Bystrici. Kritizovala spôsob rozhodovania samosprávy a hlavných predstaviteľov, podľa nich, bez jasnej a pozitívnej vízie o budúcnosti mesta. V 31 – člennom banskobystrickom Mestskom zastupiteľstve naďalej často prevládali súkromné a stranícke zájmy. Za uplynulé štyri roky to pokúsili meniť. BBA pôsobí v súčasnosti ako spoločenstvo aktívnych občanov a odborníkov, reprezentované sedemčlenným klubom nezávislých poslancov Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici v nasledovnom zložení: režisérka a zakladateľka Divadla z Pasáže Viera Dubačová, televízna žurnalistka a riadiaca pracovníčka STV Marta Gajdošíková, riaditeľka Komunitnej nadácie Zdravé mesto Beata Hirt, odborný radca na úseku ochrany prírody a pedagóg Pavol Katreniak, lesný inžinier Milan Lichý, advokát a spolupracovník Transparency International Slovensko Vladimír Pirošík a urbanistka Ľudmila Priehodová.

BBA presadzuje transparentné hospodárenie s mestským majetkom, obhajuje vyvážený územný rozvoj, usiluje sa o vytvorenie otvorenej samosprávy, snaží sa zvyšovať kvalitu života Banskobystričanov. Ako nezávislí poslanci nie sú viazaní záujmami žiadnej politickej strany, ani straníckymi dohodami, či obchodmi. Po zrelej úvahe sa zhodli, že je potrebné pokračovať v začatej práci. Opätovne kandidovali ako nezávislí poslanci. Do komunálnych volieb, ktoré boli 27. novembra 2010, postavili ešte silnejší tím. Rozšírili svoje rady o nových ľudí, a to o zakladateľa súkromnej Základnej školy u Filipa Juraja Droppu, odbornú referentku Martu Makušovú, stredoškolského profesora Marcela Perecára, asistentku v stavebnej firme Henrietu Petrincovú a občiansku aktivistku Luciu Skokanovú. BBA chce presadzovať, aby sa mesto stalo bezpečnejším, zdravším a pokojnejším. V komunálnych voľbách získali 11 260 hlasov do Mestského zastupiteľstva. Z dvanástich nezávislých kandidátov za poslancov z Banskobystrickej alternatívy boli zvolení do MsZ siedmi: Viera Dubačová, Marta Gajdošíková, Pavol Katreniak, Milan Lichý, Vladimír Pirošík, Ľudmila Priehodová a Lucia Skokanová.

OBČIANSKA RADA SÁSOVÁ RUDLOVÁ

Pre kroniku o činnosti Občianskej rady (OR) Sásová – Rudlová pripravil Andrej Refka.

OR zastupuje záujmy obyvateľov žijúcich na sídlisku Sásová-Rudlová a predkladá ich požiadavky na riešenie, v zmysle štatútu občianskej rady, kompetentným osobám. Bola zriadená v septembri 2003, ako poradný orgán poslancov MsZ, zložený z aktívnych obyvateľov Sásovej a Rudlovej. Za sedem rokov činnosti prešla občianska rada niekoľkými vnútornými organizačnými zmenami. Momentálne sa skladá z deviatich členov - Bc. Andrej Refka (predseda), Mgr. Ivan Bartoš (podpredseda), RNDr. Peter Chabada, Ing. Jozef Lapin, Ing. František Paluška, Ing. Elena Púchyová, Jana Ševcová, Mgr. Martin Turčan a Milan Zachar, ktorí zastupujú jednotlivé časti sídliska a sú rôzneho politického názoru. Prioritou OR bolo dosiahnutie konsenzu v prospech obyvateľov Sásovej.

V tomto ponímaní nebola dôležitá politická príslušnosť, ale rešpektovanie a uplatňovanie základných morálnych hodnôt a potrieb obyvateľov Sásovej v bežnom živote. Na zasadnutiach OR sa riešili podnety a pripomienky od obyvateľov, ktoré boli následne predkladané na mestský úrad, ako aj priamo poslancom MsZ za volebný obvod Sásová a Rudlová. Jednalo sa o opravu chodníkov, ciest, lavičiek, osvetlenia, budovanie detských ihrísk, rozšírenie parkovacích miest, jednoducho to, čo trápilo obyvateľov Sásovej.

V priebehu dlhoročnej činnosti si OR vytvorila veľmi dobrá spolupráca s občiansku radou, ktorej predsedníčkou je už niekoľko rokov Ľubica Buranová a pôsobí v dolnej časti Sásovej - Rudlovej (pre obyvateľov Sásovej pripravili v roku 2010 veľmi pekné akcie – Fašiangy s pochôdzkou, Jesenné slávnosti a Vianoce pre seniorov), s občianskymi združeniami NOI Náš domov Sásová, Mladá Bystrica, Domka – Združenie saleziánskej mládeže, Laura – združenie mladých, poslancami MsZ, mestským úradom, mestskou políciou a Verejnou knižnicou Mikuláša Kováča. Občianska rada bola vždy ochotná spolupracovať aj s inými občianskymi združeniami a aktivistami, ktorí prejavili záujem o spoluprácu v prospech všetkých obyvateľov sídliska. Vďaka tejto dobrej spolupráci sa podarilo vyriešiť mnoho problémov v Sásovej - Rudlovej a zorganizovať niekoľko veľmi vydarených akcií, ktoré majú niekoľkoročnú tradíciu (Medzinárodný deň žien, Deň matiek, Medzinárodný deň detí a Mikuláš v Sásovej). Členovia OR sa zúčastňovali akcií, ktoré prispievali k zlepšeniu životného prostredia – jarné upratovanie vyhlásené mestom, upratovanie ihrísk, čistenie Sásovskej doliny atď. Najväčšími akciami v roku 2010, ktoré organizovali boli jednoznačne MDD a Mikuláš v Sásovej, kde prišlo viac ako 500 detí. Akcie, ktoré robili v roku 2010 sa väčšinou konali v športovom areáli na Rudohorskej ulici, pri opornom múre. Tento priestor neslúžil len pre ich akcie, ale konalo sa tu aj množstvo iných podujatí počas celého roka ako napríklad „Hecni sa“ alebo „Urban Style Jam“. Športový areál bol počas celého roku 2010 využívaný širokou verejnosťou na rôzne športové aktivity ako futbal, volejbal, hokej, basketbal. Nachádza sa tu aj pieskovisko a preliezky pre najmenších a lavičky na oddych. Bolo to na

akcie takéto typu veľmi vhodné, nakoľko priestor športového areálu je dostatočne veľký a je v strede Sásovej.

Zaujímavosťou Občianskej rady Sásová – Rudlová bolo v roku 2010 to, že jej predseda Bc. Andrej Refka sa stal vo voľbách do MsZ v novembri 2010 poslancom MsZ. Určite aj pre jeho dlhoročnú aktívnu činnosť v občianskej rade. Širokú verejnosť pravidelne počas roka 2010 informovali o akciách, ktoré organizovali v Sásovej - Rudlovej, prostredníctvom Radničných novín, ich webovej stránky www.obcianskarada.szm.com, or.sasova.sk a na webovom portáli www.bystricoviny.sk. Členovia OR pripravovali počas celého roka podujatia a riešili problémy nezištne v snahe vybudovať, resp. vylepšiť prostredie Sásovej pre jej obyvateľov a to aj napriek tomu, že to bola činnosť bezplatná a na úkor voľného času. Pre členov OR, bolo ocenením, keď videli spokojnosť a úsmev na tvárach občanov a posúvalo ich to stále dopredu s vedomím, že robia niečo užitočné. Členom občianskej rady, sa môže stať obyvateľ Sásovej - Rudlovej, ktorý má záujem o veci verejné a chce napomôcť k budovaniu lepšieho a kvalitnejšieho života pre občanov Sásovej - Rudlovej. Stačí poslať životopis a žiadosť o členstvo v občianskej rade, zástupcom výboru mestskej časti, zloženého z poslancov za volebný obvod Sásová – Rudlová.

INFORMAČNÉ CENTRUM MLADÝCH BANSKÁ BYSTRICA

Informačné centrum mladých Banská Bystrica je špecializovaná inštitúcia, ktorej cieľom je poskytovanie informácií a poradenstva pre mladých ľudí z rôznych oblastí ich života, zabezpečovanie odborného a profesijného poradenstva pre mladých ľudí a pod. Všetky tieto informácie a pomoc poskytuje ICM bezplatne.

Informačné centrum mladých Banská Bystrica pôsobí od roku 1992 v banskobystrickom kraji. Vo svojej každodennej činnosti sa sústreďuje na poskytovanie informačných; poradenských; propagačných a vzdelávacích služieb pre mladých ľudí. Kontakt: ICM Banská Bystrica Tajovského 30.

BANSKOBYSTRICKÝ PLES V ZNAMENÍ CHARITY

Ples pod názvom Tisíc a jedna noc, ktorý sa niesol v znamení Orientu a otváral tohtoročnú plesovú sezónu v Banskej Bystrici . „Dobrá vec sa podarila“, mohli spoločne skonštatovať organizátori 1. charitatívneho plesu Mesta Banská Bystrica 15. februára 2010. Výťažok z plesu v hodnote 4 150 eur išlo na konto Chirurgického oddelenia Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Banskej Bystrici. Zástupcovia organizátorov plesu – primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor, riaditeľ PKO BB Peter Danáš a prezident banskobystrického Rotary Clubu Peter Kunkela odovzdali 17. februára primárovi

chirurgického oddelenia MUDr. Jánovi Novotnému symbolický šek. A prečo došlo k odovzdaniu symbolického šeku až dnes? Vysvetľuje primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor: „Práve v tento deň bolo v priestoroch nemocnice naplánované divadelné predstavenie Divadla Clipperton, ktoré sa malým pacientom predstavilo rozprávkou Cisárove nové šaty. Divadelné predstavenia, či rôzne iné zábavné aktivity pre deti v nemocnici, organizuje náš Park kultúry a oddychu už viac ako 15 rokov. Odovzdaním symbolického šeku pred začiatkom predstavenia sme chceli upozorniť na humánnu a veľmi osožnú aktivitu PKO, ktorú realizuje v priestoroch nemocnice pre najmenších pacientov už niekoľko rokov.“ Cieľom projektu je naordinovať deťom trpiacim onkologickými, či inými ochoreniami, pravidelne trochu smiechu. Pomáhajú v tom profesionálni zabávači - klauni. Malí pacienti nemôžu navštíviť bábkové divadlo, či iné detské predstavenie, preto sa organizátori snažia, aby zábava, pesnička, či rozprávka prišli priamo k deťom, k ich postieľke. PKO BB má už mnohoročné skúsenosti s touto aktivitou, pričom v začiatkoch projekt fungoval výlučne z vlastných zdrojov mestskej príspevkovej organizácie PKO a na báze dobrovoľnosti. V roku 2009 finančne projekt podporila aj Komisia kultúry Mesta Banská Bystrica, Ministerstvo kultúry SR a BBSK. Lýdia Baranová z PKO BB, ktorá projekt do mesta priviedla hovorí: „Zámerom projektu Klauni prinášajú smiech je optimistická stimulácia ťažko chorých a dlhodobo hospitalizovaných detských pacientov, ktorým chýbajú podnety z vonkajšieho prostredia. Projekt má povzbudivý účinok na intelekt a psychiku dieťaťa. Zahŕňa v sebe pozitívne impulzy, ktoré sú predmetom nielen okamžitého pozitívneho vnímania, ale z dlhodobého hľadiska aj predmetom a témou ďalších rozhovorov. Tie sú podkladom pre rozvoj fantázie detí.“

STRETNUTIE PRIMÁTOROV K8

Organizátorom prvého tohtoročného zasadnutia Združenia K8 bolo Mesto Banská Bystrica. Primátori krajských miest sa na pozvanie Ivana Saktora stretli na Hrade Ľupča 26. februára 2010. „Vzhľadom na skutočnosť, že jedným z posolstiev, ktoré na tomto stretnutí zazneli, je aj spolupráca K8 na ochrane kultúrneho dedičstva, považovali sme za dôstojné miesto pracovného rokovania práve Hrad Ľupča. Ľupčianska hradná kaplnka patrí k trom oceneným dielam za rok 2008 v súťaži Kultúrna pamiatka roka. Na tomto mieste sme symbolicky podpísali Deklaráciu krajských miest, v ktorej sú zakotvené ciele spolupráce samospráv pri ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva,“ povedal primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor.

Na programe rokovania bola správa o činnosti Združenia K8 a výsledky hospodárenia za uplynulý rok. Primátori hovorili aj o plánoch činnosti a rozpočte združenia na rok 2010, diskutovali o aktuálnej

situácii týkajúcej sa novely zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zhodnotili dopady zmien na výkon samosprávnych funkcií.

Primátori sa zhodli na pokračovaní v úsilí presadiť návrh zákona o miestnom poplatku za zaťaženie miestnych komunikácií, a to aj po parlamentných voľbách. Týmto zákonom by samosprávy mohli získať finančné prostriedky na zlepšenie najmä dopravnej infraštruktúry, ktorá je zaťažená predovšetkým stavebnými investíciami.

V oblasti sociálnych služieb primátori vyjadrili jednoznačnú potrebu zmeny zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, najmä v oblasti financovania a v oblasti kompetencií miestnych a regionálnych samospráv. Združenie K8 poverilo primátora Prešova Pavla Hagyariho, aby skoordinoval odborníkov z jednotlivých krajských miest s cieľom formulovať spoločné stanovisko k novele zákona o sociálnych službách. Členovia K8 sa zhodli aj na potrebe opätovného zaradenia núdzového čísla 159 do skupiny tiesňových volaní. Na ďalšie obdobie si primátori zvolili nové vedenie: za predsedu Združenia K8 bol zvolený primátor mesta Trnava Štefan Bošňák a za podpredsedu Združenia K8 bol zvolený primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor. Mesto Banská Bystrica bolo dôstojným hosťiteľom K8 .

VOLBY DO NR SR

Predseda NR SR svojím rozhodnutím č. 36/2010 Z. z. zo dňa 1. februára 2010 vyhlásil voľby do Národnej rady Slovenskej republiky. Deň volieb určil na sobotu 12. júna 2010.

Voľby do Národnej rady Slovenskej republiky sa konali 12. júna 2010, v zmysle § 12, ods. 1, zákona č. 333/2004 Z.z. o voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky. Mesto Banská Bystrica stanovilo pre voľby 82 volebných okrskov a volebných miestností na území mesta Banská. Viaceré okrsky boli zriadené v základných a stredných školách. Do zoznamu voličov bolo zapísaných 66954 voličov, z ktorých 827 požiadalo o vydanie voličských preukazov. O voľbu poštou požiadalo 194 voličov.najviac žiadateľov o voľbu poštou bolo z Českej republiky /46/, Veľkej Británie /20, Belgického kráľovstva /13/, Francúzska /12/. Ovoľbu poštou žiadali občania SR aj z Izraela, Španielska, Írska, USA, Talinaksa, Švédska, Dánksa, Kanady, Nemeckej spolikovej republiky, ale i z Číny.

Zoznam kandidujúcich politických strán a koalícií

1/ EURÓPSKA DEMOKRATICKÁ STRANA /EDS/ počet kandidátov 135

2/ Únia- Strana pre Slovensko /Únia/ počet kandidátov 150

3/ Strana rómskej koalície – SRK /SRK/ počet kandidátov 120

4/_Paliho Kapurková, veselá politická strana /Paliho Kapurková/ počet kandidátov 1

5/ Sloboda a Solidarita /SaS/- počet kandidátov 150

- 6/ Strana demokratickej ľavice /SDĽ/- počet kandidátov 150
- 7/ Strana maďarskej koalície - Magyar Koalíció Pártja /SMK-MKP/- počet kandidátov 150
- 8/ Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko /ĽS-HZDS/- počet kandidátov 150
- 9/ Komunistická strana Slovenska /KSS/- počet kandidátov 150
- 10/ Slovenská národná strana/SNS/- počet kandidátov 150
- 11/ NOVÁ DEMOKRACIA /ND/- počet kandidátov 150
- 12/ Združenie robotníkov Slovenska /ZRS/- počet kandidátov 147
- 13/ Kresťanskodemokratické hnutie /KDH/- počet kandidátov 150
- 14/ Ľudová strana Naše Slovensko /ĽSNS/- počet kandidátov 44
- 15/ Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana - počet kandidátov 150
- 16/ AZEN - Aliancia za Európu národov /AZEN/- počet kandidátov 150
- 17/ SMER - sociálna demokracia /SMER/- počet kandidátov 150
- 18/ MOST – HÍD - počet kandidátov 150

Obvodnej volebnej komisii v meste Banská Bystrica bolo odovzdaných 40 046 platných hlasov, z toho 12 391 získal SMER, 10 079 SDKÚ-DS, 7 754 SaS, 7 754 KDH. 1 389 ĽS-HZDS.

MESTO BANSKÁ BYSTRICA NEPORUŠILO ZÁKON

KR PZ v Banskej Bystrici, Úrad justičnej a kriminálnej polície vo svojom uznesení 20. júla 2010 konštatovalo, že Štatutárny orgán Mesta Banská Bystrica svojím konaním neporušil ani žiadnu inú povinnosť ustanovenú mu všeobecne záväzným právnym predpisom, uloženú mu právoplatným rozhodnutím súdu alebo povinnosť vyplývajúcu mu zo zmluvy opatrovať alebo spravovať cudzí majetok. Široko medializovaná téma údajného nevýhodného predaja akcií Privatbanky našla rozuzlenie. Konaním štatutárneho orgánu Mesta Banská Bystrica nedošlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, ani žiadneho iného trestného činu, konštatuje sa o. i. v uznesení, ktoré Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Banskej Bystrici, Úrad justičnej a kriminálnej polície adresoval mestu Banská Bystrica vo veci nevýhodného predaja akcií Privatbanky.

„Vnímam to ako jasnú odpoveď na tvrdenia tých, ktorí nám vyčítajú nehospodárne nakladanie s majetkom mesta. Od začiatku sme deklarovali, že akcie boli predané v zmysle zákona správne a dnes

máme na stole stanovisko orgánov, ktoré správnosť našich krokov potvrdzujú“, konštatuje primátor Ivan Saktor.

Na januárovom zasadnutí mestského zastupiteľstva iniciovali členovia poslaneckého klubu Banskobystrická alternatíva uznesenie, v ktorom uložili prednostovi MsÚ a hlavnému kontrolórovi Mesta, aby: „Spracovali a podali trestné oznámenie na neznámeho páchatel'a, ktorý je zodpovedný za to, že Mesto nezveľaďovalo a nechránilo svoj majetok pred stratou tým, že Mesto predalo cenné papiere v nevýhodnom kurze, čím Mesto prišlo o sumu 17 057 390,- Sk čiže 566 200 €.“

ZLATÁ OLYMPIJSKÁ KUZMINOVEJ DO BANSKEJ BYSTRICE

S nadšením a obrovskou radosťou prijalo Mesto Banská Bystrica 18. februára 2010 fantastickú správu o historickom olympijskom víťazstve Banskobystričanky Anastasie Kuzminovej v biatlonových pretekoch na 7,5 km v kanadskom Vancouveri. Je to veľký osobný úspech tejto skvelej a svedomitej športovkyne z banskobystrickej Dukly, ale aj obrovský úspech celého Slovenska. V samostatnej histórii Slovenskej republiky je to prvá zlatá ženská medaila zo zimnej olympiády. „Všetkým našim reprezentantom, obzvlášť Banskobystričanom, držíme palce aj naďalej, aby sa im v nasledujúcich olympijských dňoch darilo a aby rozšírili krásnu medailovú zbierku, ktorú načala vynikajúca Anastasia Kuzminová. Som presvedčený, že spolu s obyvateľmi nášho mesta pripravíme našim úspešným olympionikom a trénerom po ich návrate z Kanady nezabudnuteľné privítanie. Skvelé výsledky našich športovcov budú natrvalo zdobiť bohatú športovú históriu mesta pod Urpínom. Držte sa, sme s Vami!“, odkazuje primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor športovcom do Vancouveru.

DEŇ EURÓPY

Dňa 28. apríla 2010 sa v priestoroch EUROPE DIRECT Banská Bystrica konala tlačová konferencia pre novinárov pri príležitosti májových osláv Dňa Európy mája na Námestí SNP v Banskej Bystrici. Tlačovú konferenciu otvoril riaditeľ EUROPE DIRECT Banská Bystrica, Peter Pisár, ktorý privítal organizátorov podujatia a novinárov. „Banská Bystrica má tento rok opäťovne tú česť pripojiť sa k oslavujúcim veľkomestám celej Európy a pripomenúť si výročie dňa, kedy boli položené základy integrácie rešpektujúcej princípy slobody, tolerance a spolupatričnosti všetkých ľudí v jej členských štátoch ako aj za jej hranicami. V tejto súvislosti plánuje EUROPE DIRECT Banská Bystrica naďalej pokračovať ako jedno z najaktívnejších centier na Slovensku v informačno-komunikačných kampaniach využívaním komunikačných nástrojov a podieľať sa na podobných podujatiach,“ povedal Peter Pisár, riaditeľ EUROPE DIRECT Banská Bystrica. Vedúca Zastúpenia Európskej Komisie na Slovensku pripomenula, že

Slovensko oslavuje Deň Európy už po siedmy krát, piaty krát sa koná v meste pod Urpínom. „Tento rok si pripomínáme 60. výročie Schumanovej deklarácie, ktorá 9. mája 1950 odštartovala projekt známy pod názvom Európska únia. Program celodenného podujatia bude tematicky zameraný na ochranu životného prostredia a klimatické zmeny, ktoré sú celosvetovým problémom.“ Toto celodenné podujatie s hlavným a sprievodným programom sa tento rok nieslo v duchu priority témy „Klimatické zmeny & Biodiverzita. Pripravili sme pre vás atraktívne sprievodné podujatia so zaujímavými hosťami. Na hlavnom pódium sa predstavila skupina Garden a Vidiek a tento rok i populárny slovenský muzikál Príbeh ulice. V rámci európskeho turné vystúpili i European Jazz Orchestra. Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu. „Chudoba je celosvetový problém, ktorý sa dotýka 17% Európanov. Práve tento rok je zameraný na zvyšovanie povedomia o danej téme a podnecovanie diskusií, ktoré vytvoria nové podnety.“ Pán Hajšel priblížil aj aktivity Európskeho informačného vlaku, ktorý sa vydá na cestu po Slovensku 10. mája a jeho cieľom bude zaujať a ponúknuť aktuálne informácie o Európskej únii, jej inštitúciách, legislatíve, programoch, štúdiu, práci a podnikaní v EÚ. Martin Pokorný z Luventy Eurodesk predstavil dopoludňajší program, ktorý sa bude týkať najmä mladých a možností práce, cestovania a štúdiu v Európe. Predstavené budú projekty a aktivity s organizáciami, ktoré sa zaoberajú environmentálnou problematikou. Mesto Banská Bystrica spoločne s Banskobystrickým samosprávnym krajom spolupracujú pri príprave programu, na ktorom vystúpia umelecké školy, folklórne súbory a svoje práce budú prezentovať samotní žiaci a študenti. Zaujímavá bola výstava diel vytvorených z druhotných surovín, čím sa rozšíri osвета potreby ochrany životného prostredia. Podujatie plné zaujímavého programu bolo podnetné pre verejnosť Banskej Bystrice.

---

5. VÝROČIE VZNIKU CENTRA RUSKÝCH ŠTÚDIÍ

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici si vo februári 2010 pripomenula 5. výročie vzniku Centra ruských štúdií, ktoré bolo otvorené vo februári 2005. Pri príležitosti výročia sa uskutočnilo v priestoroch knižnice podujatie Od stretnutia kultúr k stretnutiu ľudí. V rámci programu odohrali koncert laureáti medzinárodného fondu Vladimíra Spivakova. Prezentované boli tiež diela ruskej výtvarníčky Oksany Begmy. Autorka Begma maľuje slovenské mestá, návštevníci tak mohli vidieť aj maľbu Banskej Bystrice. Centrum ruských štúdií spolupracuje s pedagógmi a študentmi škôl, vedeckými pracovníkmi a pod. ŠVK spolupracuje aj s veľvyslanectvom Ruskej federácie na Slovensku, Ruským centrom vedy a kultúry v Bratislave a tiež organizáciami v Rusku. Počas piatich rokov existencie zorganizovalo centrum viaceré kultúrne akcie ako výstavu moskovského fotografa Jurija Rosta v roku 2007. Jazyková študovňa má tiež zahraničné aktivity, zúčastnila sa napríklad na

medzinárodnom festivale Bibliobraz 2007 v Moskve. Centrum ponúka aj klasické knižničné služby ako prezenčné výpožičky kníh, rešeršné a konzultačné služby. Jeho knižný fond tvoria knihy v ruštine, ale aj v slovenčine či iných jazykoch. "Možno tu nájsť beletriu z pera súčasných i klasických autorov, obrazové publikácie, odborné publikácie viacerých vedných oblastí s dôrazom na lingvistiku a výučbu ruského jazyka. Zaujímavosťou majú k dispozícii tiež noviny a časopisy v ruskom jazyku.

55. VÝROČIE PAMÄTNÍKA SNP V BANSKEJ BYSTRICI

Múzeum SNP získalo do správy aj Národnú kultúrnu pamiatku Pamätník Nemecká, v priestoroch ktorej 17. júna 2003 otvorilo expozíciu Represálie nacistov a príslušníkov POHG na Slovensku v rokoch 1944 – 1945. V roku 2007 múzeum otvorilo novú expozíciu v NKP Kalište, ktorej hlavnou témou je Partizánska republika a represálie fašistov v predmetnom regióne.

Najradikálnejšou zmenou prešla stála expozícia múzea umiestnená v Pamätníku SNP. Úplne nová expozícia s názvom Slovensko v protifašistickom hnutí odporu Európy v rokoch 1939 – 1945. Otvorená bola 27. augusta 2004. Porovnaní s predchádzajúcimi expozíciami ide o tematicky, obsahovo a materiálovo najrozsiahlejšiu expozíciu v dejinách múzea, ktorá prezentuje rozhodujúce politické, vojenské a spoločenské udalosti v histórii Slovákov a Slovenska v kontexte s dejinami Európy rokov 1918 – 1948. Expozícia z pohľadu prezentácie múzejnej činnosti obsahuje viacero nových prvkov a to výrazových aj komunikačných. Využíva ojedinelý tvar interiéru budovy Pamätníka SNP a necháva ho preniknúť do pocitov návštevníka. Expozícia má niekoľko prezentačných rovín. Jedna rovina komunikuje s návštevníkom prostredníctvom múzejných a archívnych zbierok, ktoré dokladujú a dokumentujú dejinné udalosti. Ďalšia rovina, ktorú tvoria dokumentačné ostrovy – komunikuje prostredníctvom TV plaziem a PC monitorov, na ktorých je k dispozícii rozsiahla databáza údajov a autentických písomných a obrazových záznamov z predmetného obdobia slovenských a svetových dejín, doplnená stručnou historiografiou. Tretiu rovínu prezentácie tvorí dokumentačné a informačné centrum, ktoré ponúka návštevníkovi prostredníctvom PC databázu encyklopedicky spracovaných hesiel týkajúcich sa histórie rokov 1939 až 1945. Databáza sa priebežne dopĺňa o nové výsledky vedecko-výskumnej činnosti.

Druhou najvýznamnejšou prezentačnou oblasťou múzea od roku 1990 až doteraz zostáva výstavná činnosť múzea. Múzeum každoročne otvára vo svojich výstavných priestoroch a v priestoroch mimo múzea 15 až 30 výstav.

V rámci edičnej činnosti aj po roku 1990 vedenie múzea plánovalo pokračovať vo vydávaní

periodického zborníka, ktorého sa dožadovala ako odborná, tak laická verejnosť; z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov tento zámer nebolo možné každoročne realizovať. Za týchto podmienok sa múzeu podarilo vydať zborníky príspevkov, ktoré odzneli na vedeckých konferenciách organizovaných Múzeom SNP. Múzeum SNP rieši nedostatok finančných prostriedkov na vydávanie periodika pomocou sponzoringu alebo prostredníctvom projektov a grantov. Múzeum okrem spomínaných zborníkov v období od roku 1998 v rámci svojej edičnej činnosti pripravilo do tlače a vydalo dvoch sprievodcov po stálej expozícii Múzea SNP, sprievodcu po NKP Kalište a publikácie: Francúzi v SNP, Zápisky gen. Rudolfa Viesta, Obete varujú, Hospodárske pomery v SNP, Zborník Múzea SNP 2006: Ján Golian a jeho doba, Čs. významenania I. a II., Oprášené recepty z Kališťa, Podkoníc a okolia, a viacero drobných tlačí so zameraním na prezentáciu a propagáciu zbierkového fondu múzea a ním poskytovaných služieb.

V poslednom desaťročí výrazne vzrástol počet múzeom pripravovaných kultúrno-vzdelávacích akcií, ktoré boli určené predovšetkým žiakom základných škôl a študentom stredných i vysokých škôl.

Prezentačné expozičné, výstavné, publikačné, kultúrno-vzdelávacie a kultúrno-spoločenské aktivity môže múzeum pripraviť a realizovať vďaka zázemiu odborných pracovníkov ale predovšetkým vďaka zbierkovému fondu múzea a zbierkam a fondom Archívu Múzea SNP.

Zbierkotvorná činnosť, ktorá je základom fungovania každého múzea bola a vždy bude limitovaná množstvom ponúk zbierkových predmetov na kúpu a množstvom financií určených na tento účel. Predovšetkým roky 1990 -1995 boli poznačené nedostatkom finančných prostriedkov v tejto oblasti. Napriek tomu, sa múzeu darilo každý rok dopĺňať zbierkový fond o múzejné a archívne zbierky, ktoré boli získavané prevažne darom. V posledných rokoch vďaka zaradeniu akvizičnej činnosti medzi priority v činnosti múzeí, ministerstvo kultúry pravidelne každý rok prideluje múzeu na túto činnosť účelovo viazané financie. V súčasnosti Múzeum SNP spravuje 223 252 múzejných a archívnych zbierok.

Múzeum SNP si získava návštevníkov zvýšenou ponukou klasických ale aj netradičných aktivít, z ktorých sa osvedčili predovšetkým vzdelávacie programy, prednášky a besedy s využitím aktívnej účasti návštevníka, ale aj nočné vstupy do stálej expozície múzea a kultúrno-výchovné akcie v podobe koncertov, výtvarných a literárnych súťaží.

Dnes môžeme Múzeum Slovenského národného povstania charakterizovať ako celoslovenskú ústrednú špecializovanú múzejnú, vedeckú, odbornú, vzdelávaciu a informačnú organizáciu so špecializovaným verejným Archívom Múzea SNP, ktorá cieľavedome zhromažďuje, ochraňuje,

odborne spracúva, vedecky zhodnocuje, využíva a sprístupňuje dokumenty múzejnej, archívnej a galerijnej hodnoty so vzťahom k dejinám slovenskej spoločnosti v rokoch 1938-1945 s dôrazom na dokumentáciu a dokladovanie protifašistického a národnooslobodzovacieho boja a Slovenského národného povstania ako významnej súčasti európskej antifašistickej rezistencie v rokoch druhej svetovej vojny, dokumentuje povojnové súdne procesy, rehabilitácie povstalcov a súčasné prejavy neofašizmu, rasovej neznášanlivosti a intolerancie. Múzeum vykonáva vedecko-výskumnú, odbornometodickú, expozičnú, kultúrno-osvetovú, vzdelávaciu, edičnú a informačnú činnosť viažucu sa k uvedeným dejinným udalostiam, s vlastným programom výskumnej, zbierkotvornej, prezentačnej a vzdelávacej činnosti v oblasti predmetu jeho špecializácie. Má celoslovenskú pôsobnosť s medzinárodným dosahom.

Základným poslaním Múzea SNP je na základe výskumu cieľavedome zhromažďovať, uchovávať, ochraňovať, odborne spracovávať, vedecky zhodnocovať, spravovať a širokej verejnosti sprístupňovať hmotné pamiatky (zbierkové predmety), archívne zbierky a fondy (písomné, obrazové a zvukové záznamy) viažuce sa k dejinám slovenskej spoločnosti rokov 1938 – 1945 s dôrazom na dokladovanie a dokumentovanie protifašistického a národnooslobodzovacieho boja a SNP, ako súčasti európskej antifašistickej rezistencie (európskeho protifašistického odporu) v rokoch druhej svetovej vojny; dokumentuje povojnové súdne politické procesy, rehabilitácie povstalcov a súčasné prejavy neofašizmu, rasovej neznášanlivosti a intolerancie. Múzeum SNP zároveň poskytuje v oblasti svojej špecializácie odbornometodickú a poradenskú službu ostatným múzeám na Slovensku, odbornometodickú a poradenskú službu pre učiteľov dejepisu, žiakov základných a stredných škôl, študentov vysokých škôl a tiež v rámci svojej špecializácie poskytuje aj pre zahraničie odbornoporadenskú, metodickú službu a materiállovú základňu pre štúdium a pri tvorbe expozícií a výstav.

Určitý medzník na ceste dotvárania profilu múzea a formovania stratégie trvalo udržateľného rozvoja Múzea SNP bol rok 2007, počas ktorého sa múzeum rozhodlo zaviesť a používať systém manažérstva podľa normy STN EN ISO 9001:2000 v hlavných činnostiach. Snaženie múzea a jeho výsledky v tejto oblasti viedli k tomu, že 12. decembra 2007 získalo ako prvá kultúrna inštitúcia v Slovenskej republike Certifikát, ktorý potvrdzuje, že Múzeum SNP zaviedlo a používa systém manažérstva podľa normy STN EN ISO 9001:2001 / EN ISO 9001:2000 v odbore zbierkotvorná činnosť, archívna činnosť, vedecká a výskumná činnosť, vzdelávacia a prezentačná činnosť.

Politika kvality Múzea SNP vychádza z vízie a strategických zámerov vytvoriť model moderného dynamicky sa rozvíjajúceho múzea 21. storočia smerujúceho k TQM (Total Quality Management – komplexné riadenie kvality). Nástrojom na dosiahnutie tohto zámeru sú kvalitné produkty,

orientované na uspokojenie potrieb trhu a zároveň vytváranie takých vzťahov so všetkými užívateľmi (zákazníkmi), aby sa cítili ako rovnocenní partneri múzea. Táto ambícia vychádza z novej koncepcie činnosti organizácie ako „otvoreného múzea“ a filozofie „z úcty k národným dejinám“. napísala Mgr. Tatiana Babušiková.

KNIHA BANSKÁ BYSTRICA A OKOLIE

Vladimíra Bárta prijal 20. júla 2010 na pôde magistrátu primátor Ivan Saktor. Dôvodom stretnutia bolo odovzdanie symbolického daru mestu, k 755. výročia udelenia mestských práv, výtlačku novej obrazovej publikácie pod názvom Banská Bystrica a okolie. Mesto Banská Bystrica tak v roku 755. výročia udelenia mestských práv získalo hodnotný knižný dar. Autori publikácie, fotografií Vladimír Bárta, laureát Ceny primátora mesta Banská Bystrica za rok 2009, fotograf, publicista, novinár a vydavateľ, jeho syn Vladimír Bárta ml., spolu s grafikom Petrom Valachom počas stretnutia prezentovali primátorovi Ivanovi Saktorovi svoju knižnú novinku. Čitateľ v nej nájde nielen kultúrno-historické a prírodné pamiatky mesta, ale aj historické zaujímavosti banskobystričského okolia, napr. unikátny drevený kostol v Hronseku, zapísaný do UNESCO, Badínsky prales, kamenné výtvyry v Hrochotskej doline, či Ľubietovský Vepor, ktorý je považovaný za stred Slovenska. Publikácia obsahuje aj kreslené mapy mesta a okolia, cestnú mapu okolia i mapky mikroregiónov. Autori venovali pozornosť aj mestskému hradu, najstaršej a najvýznamnejšej banskobystričskej pamätihodnosti. Čitatelia môžu obdivovať vzácnosti tohto areálu prostredníctvom pozoruhodnej perokresby doplnenej fotografiami jednotlivých objektov i stavebných detailov hradnej pevnosti. Milovníci pamiatok v publikácii iste ocenia snímky významných plastík, mozaiku nevšedných okien na meštianskych domoch a čarovné, často prehliadané, architektonické detaily i zákutia mesta. Primátor Ivan Saktor na stretnutí zdôraznil, že nové knižné dielo Vladimíra Bárta a Vlada Bárta Banská Bystrica a okolie je nielen krásnym darčekom, ale aj užitočným sprievodcom po turistických atrakciách regiónu a vhodným propagátorom krásy mesta a okolia.

REFERENDUM 18.09.2010

Prezident SR svojím rozhodnutím č. 311/2010 Z. z. zo dňa 6. júla 2010 vyhlásil referendum, v ktorom oprávnení občania rozhodnú o otázkach. Podľa Ústavy SR, budú výsledky referenda platné, "ak sa na ňom zúčastnila nadpolovičná väčšina oprávnených voličov a ak bolo rozhodnutie prijaté nadpolovičnou väčšinou účastníkov referenda.

Občania mali odpovedať na nasledovné otázky – uvádzame pri nich aj výsledky hlasovania zverejnené na stránke Štatistického úradu SR za mesto Banská Bystrica:

1. Súhlasíte s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky (NR SR) zákonom zrušila povinnosť fyzických osôb a právnických osôb platiť úhradu za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom (koncesionárske poplatky, pozn. redakcie)?,

Výsledok počet hlasov: áno: 22 376   nie 3 015

2. Súhlasíte s tým, aby NR SR zákonom rozšírila možnosť prerokovať konanie poslanca NR SR ako priestupok na všetky priestupky podľa zákona o priestupkoch (zúženie poslaneckej imunity, pozn. redakcie)?,

Výsledok počet hlasov: áno: 25 530   nie 314

3. Súhlasíte s tým, aby NR SR ústavným zákonom znížila počet poslancov NR SR na 100 s účinnosťou od nasledujúceho volebného obdobia?,

Výsledok počet hlasov: áno: 24 738   nie 927

4. Súhlasíte s tým, aby NR SR zákonom ustanovila, že orgány verejnej moci môžu obstarávať osobné motorové vozidlá s obstarávacou cenou maximálne 40-tisíc eur?,

Výsledok počet hlasov: áno: 23 774   nie 1 368

5. Súhlasíte s tým, aby NR SR ustanovila možnosť voliť poslancov NR SR a poslancov Európskeho parlamentu prostredníctvom internetu?

Výsledok počet hlasov: áno: 19 218   nie 5 489

6. Súhlasíte s tým, aby NR SR zákonom vyňala osoby poverené výkonom verejnej moci z možnosti uplatniť právo na odpoveď podľa tlačového zákona?

Výsledok počet hlasov: áno: 19 473   nie 3 816

Z celkového počtu 66 502 oprávnených občanov sa referenda zúčastnilo 19098, čo je 28,71 %. Platných hlasovacích lístkov odovzdalo 19087 občanov, z tohto počtu bolo 18967 platných a 120 neplatných hlasovacích lístkov

NA POSLEDNOM ZASADNUTÍ MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

9.11.2010 sa poslanci venovali vyhodnoteniu plnenia rozvojového programu mesta vo volebnom období, ktoré im ako odpočet svojej činnosti predložil primátor Ivan Saktor. Ako primátor povedal, ambíciu pomôcť rozvoju mesta splnil, uplynulé štyri roky hodnotí pozitívne. "Mesto sa po istom

osemročnom spánku prebudilo k činnosti a veľmi úspešne sa zapojilo do regaty s inými mestami typu K8 (krajské mestá, pozn.)," uviedol Saktor. Medzi hlavné body zasadnutia patrila návrh rozpočtu Banskej Bystrice na rok 2011 až 2013. Podľa predloženého materiálu by malo mesto na budúci rok hospodáriť s príjmami 43 719 402 eur a rovnako veľkými výdavkami. Na programe zasadnutia bola aj šiesta zmena tohtoročného rozpočtu mesta, ktorou dôjde k zvýšeniu príjmovej i výdavkovej časti o takmer 703-tisíc eur na celkovo 45 361 749 eur, pričom je do konca roka viazané čerpanie výdavkov vo výške vyše 871-tisíc eur. Mestskí poslanci sa tiež venovali výročnej správe mesta za vlaňajšok, predajom a nájmom mestského majetku, správou o hospodárení mestských organizácií, aktualizácii programu rozvoja bývania, zmene územného plánu zóny Pršianska terasa, udeleniu ceny mesta za rok, odpočtu zahraničných aktivít mesta v uplynulých troch rokoch či viacerými správami hlavného kontrolóra z vykonaných kontrol.

ZREKONŠTRUOVANÁ RADNICA NA NÁMESTÍ SNP

Zrekonštruovaná Radnica na Námestí SNP v stredu 24. novembra 2010 slávnostne otvorili za prítomnosti prezidenta SR Ivan Gašparoviča. Na obnovenie budovy radnice čakala verejnosť roky. O Radnici - Dom č. 1 na Námestí SNP Mgr. Jozef Ďuriančík spracoval historický prierez :

V čase, keď sa osada Bystrica stala mestom (1255), riadil v novozaloženom meste veci verejné prvý zvolený richtár Ondrej. Kde býval prvý muž „medeneho mesta“, nie je známe. Je pravdepodobné, že pre potreby mesta sa objekt radnice začal využívať po smrti prvého richtára až do príchodu V. Mühlsteina do Banskej Bystrice v roku 1465. Dom číslo 1, pôvodne neskorogotický objekt, vznikol spojením dvoch samostatne stojacich domov. Doterajšie poznatky hovoria, že sa tak stalo na prelome 15. a 16. storočia. Mohlo ísť o gotický jednoposchodový dom s trámovými stropmi, pričom zvyčajne na prízemí bola umiestnená súdna sieň a zbrojnica. Na poschodí boli situované úradné miestnosti mestskej rady so zasadacou miestnosťou. Parcela domu siahala až k rieke Hron.

Písomné pramene uvádzajú, že od roku 1465 býval na tomto mieste V. Mühlstein banskobystrický podnikateľ, kremnický komorský gróf a zvolenský župan. Od roku 1545 mestská rada dom užívala ako svoje druhé sídlo a zároveň ho prenajímala. Prvým nájomcom v budove radnice sa stal zlatník Peter Goldschmidt, nasledovaný roku 1547 zlatníkom Vavrincom.

Po vypálení mesta vojskom Štefana Bočkaya sa v roku 1605 do objektu dočasne presťahovala mestská latinská škola. Popri študentoch ocenili priaznivú polohu ringového domu aj lekárnici. V

prízemnej časti sa roku 1669 spomína lekárň Höcher – Schleich. Po roku 1698 lekárň vlastnil Ondrej Herman. Za zmienku stojí fakt, že 8. januára 1710 si Matej Bel vzal za manželku jeho dcéru Zuzanu Hermanovú.

Od roku 1550 mestská rada prevádzkovala v radnici aj pivovar a v pivničných priestoroch zriadili i krčmu – „Proschoffsky Keller“ (Prošovská pivnica). Mestská pivárň a vinárň fungovala až do veľkého požiaru, ktorý zničil budovu radnice v roku 1761. V zadnom trakte budovy radnice bola v polovici 17. storočia zriadená pekárň, ku ktorej pribudol v roku 1713 soľný sklad. Po roku 1730 sa do budovy presťahovalo aj mestské väzenie.

Priestor vo dvore radnice využívali na rôzne účely. V roku 1799 tu zriadili jazdiareň „Združenie Jozefa Wielanda“. Stálo tu tiež „kamenné“ divadlo umiestnené v dvornom trakte v rokoch 1841 – 1908 s 300 sedadlami a dvoma šatňami.

V roku 1671 priestory mestského hradu, vrátane pretória (starej radnice), obsadili vojská Františka Rákoczyho a mestská rada na čele s richtárom sa natrvalo presťahovala do domu na námestí č. 1. Od toho obdobia až do súčasnosti radnica mesta sídli v tomto dome.

MGR. ART. PAVOL PRIELOŽNÝ A SOCHY ŠTYROCH CNOSTÍ NA RADNICI

Mgr. art. Pavol Prieložný ukončil štúdiá na VŠVU v Bratislave v sochárskom ateliéri akademického sochára Jankoviča v roku 1995. Po škole sa venoval filmovej tvorbe, pôsobil v americkej a talianskych filmových produkciách. V súčasnosti sa venuje vlastnej výtvarnej tvorbe, okrem sochy sa zaoberá aj abstraktnou maľbou. Momentálne žije a tvorí v B. Bystrici.

V roku 2010 vytvoril štyri bronzové sochy umiestnené na fasáde budovy Radnice v Banskej Bystrici, ktoré realisticky zobrazujú alegórie štyroch cností: Miernosť, Múdroosť, Spravodlivosť a Staočnosť. Sochy boli vytvorené a signované pre Mesto Banská Bystrica a ich zatiaľ jediným odliatkom sa pýši práve budova Radnice.

Sochy boli vytvorené v súlade s architektúrou Radnice bolo nutné rešpektovať jej historickú výpoveď a tak sochy nesú prvky barokovej ako aj secesnej plastiky, nakoľko budova bola renesančná, dokončená v baroku a rekonštruovaná v období secesie. Nesú však i prvky súčasnej plastiky až futuristické prvky a to najmä socha Staočnosti (prilba a ostne).

Všetky postavy sú ženské, majú spájať fyzickú a psychickú čistotu vychádzajúcu z faktu, že čistota a krása popierajú negatíva. Autor nechal fyzickú krásu vyniesť až v erotickom nádychu. Každá

z cností má patričné atribúty, ktoré sú „chronicky“ známe pri historickom zobrazovaní a to sú: váhy (spravodlivosť), kniha (múdroosť), meč (statočnosť) a kvety (miernosť).

Múdroosť a Spravodlivosť sú v antickom kontraposte prikláňajú sa hlavami k sebe, akoby spolupracovali a zjednocovali svoje cnosti. Nachádzajú sa medzi Miernosťou a Statočnosťou, sprevádzajúcimi cnosťami, ktoré sú v špirálových kompozíciách otočené k centru. Tri zo štyroch sôch smerujú pohľadmi na fiktívny pozitívny bod na námestí, kde sa údajne pozerá aj Mariánska Madona. Pohľad Statočnosti smeruje inam, niekam do neznáma, vyššie, pričom sa drží za srdce a v druhej ruke drží meč.

CENA PRIMÁTORA A CENA MESTA BANSKÁ BYSTRICA ZA ROK 2010

V priestoroch zrekonštruovanej Radnice si prevzalo ocenenia 25. novembra 2010 štrnásť jednotlivcov a kolektívov včera z rúk primátora mesta Banská Bystrica Ivana Saktora prevzalo prestížne ocenenia. Zrekonštruovaná Radnica na Námestí SNP, ktorú v stredu 24. novembra 2010 otvorili za prítomnosti prezidenta SR Ivan Gašparoviča, bola dejiskom slávnostného odovzdávania Ceny mesta a Ceny primátora za rok 2010.

V slávnostnom príhovore primátor Ivan Saktor oceneným adresoval slová: „Som hrdý, že prvé listy Pamätnej knihy Mesta Banská Bystrica, ktorá bude mať čestné miesto v budove Radnice, ozdobia práve Vaše mená. Ste dobrými príkladmi, ktoré priťahujú, ste inšpiráciou hodnou nasledovania, ste predstaviteľmi ľudských cností. V mene všetkých Banskobystričanov Vám ďakujem.“

V prvej časti slávnostného večera si hostia prezreli priestory zrekonštruovanej Radnice, druhá časť už patrila ceremonii odovzdávania cien. Cenu mesta Banská Bystrica, o ktorej rozhodujú poslanci mestského zastupiteľstva, si prevzala Beata Puobišová, ktorej meno je spojené s propagovaním netradičného poznávania a učenia sa v rámci projektu Vedecká hračka. Cenu mesta za rok 2010 získal aj kolektív Transplantačného centra pri FNSP F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici. Začiatkom septembra 2010 zaznamenali členovia centra svetové prvenstvo, keď sa im podarilo zdravú pečeň transplantovať pacientovi s ojedinelou diagnózou.

V kategórii jednotlivci si Cenu primátora za rok 2010 prevzal banskobystrický rodák, klavírny virtuóz Daniel Buranovský, ktorý pôsobí ako vedúci Katedry klávesových nástrojov VŠMÚ v Bratislave. Za svoje interpretačné umenie získal mnoho prestížnych ocenení, ako sólista spolupracuje so špičkovými orchestrami doma i v zahraničí.

Cenu primátora in memoriam získal MUDr. Andrej Faglic, lekár, anesteziológ, pedagóg, bývalý primár Rooseveltovej nemocnice, profesionál záchrannej služby, ktorý zahynul pri výkone svojho povolania 14. októbra 2010 vo veku 57 rokov. Medzi ocenených sa zaradil aj Prof. Milan Jurčo Glina, významný vysokoškolský pedagóg UMB v Banskej Bystrici v oblasti literatúry, literárny kritik, vedec a historik. V šesťdesiatych rokoch aktívne pôsobil aj ako vedúci Literárnej redakcie Československého rozhlasu, štúdia Banská Bystrica, venuje sa literárnej teórii a histórii.

Primátor Ivan Saktor udelil ocenenie aj režisérovi, scenáristovi, kameramanovi a producentovi Ladislavovi Kabošovi, najmä za zviditeľnenie Banskej Bystrice v zahraničí. Ladislav Kaboš v celovečernej dokumentárnej snímke „Zmenil tvár Šanghaja“ zobrazil život a dielo architekta Ladislava E. Hudeca – otca ázijských mrakodrapov, ktorý sa narodil a je pochovaný v Banskej Bystrici. Svetová premiéra dokumentárneho filmu sa konala 3. septembra 2010, v predvečer slovenského národného dňa na EXPO Šanghaj 2010 v Grand Theatre, ktoré ako prvé kino na Ďalekom Východe navrhol a postavil práve architekt Hudec.

Cena primátora za rok 2010 patrí aj Jozefovi Klimovi, ktorý od svojho pracovného nástupu do oblasti spojov až do odchodu do dôchodku pracoval na zvláštnom telekomunikačnom zariadení – bývalých ZŤS. Za jeho vysoko odbornú a svedomitú prácu v telekomunikáciách bol ocenený viacerými vyznamenaniami. Významnou súčasťou jeho profesionálnej práce je aktivita v zlepšovateľskej oblasti.

Ocenená Dagmar Lapšanská celý život zasvätila športu a deťom, spájala pedagogickú prácu so športom na všetkých úrovniach. Dodnes zastáva rôzne funkcie v telovýchove, už pätnásť rokov sa angažuje pri príprave Športovej olympiády pre deti materských škôl, prehliadky detí materských škôl v speve Bystrický slávik, prehliadky detí v prednese poézie a prózy Predškolačik. Pedagogička, osvetová a kultúrna pracovníčka Anita Mendelová, ktorá dlhoročne pôsobila ako hosťujúca učiteľka slovenčiny v Maďarsku v meste Dabas-Sára sa stala ďalšou laureátkou Ceny primátora. Bola organizátorkou Slovenských dní v Dabasi, prispela k vytváraniu priateľstiev medzi slovenskými a maďarskými rodinami. V súčasnosti je Anita Mendelová už piaty rok na čele projektu „Poznaj svoje korene“, ktorý sa realizuje v Hronci.

V kategórii Kolektívy si cenu primátora prevzali Oľga a Karel Doležalovci, ktorí sú dlhoročnými aktivistami v Únii nevidiacich a slabozrakých Slovenska. V roku 1998 zakladala Krajské stredisko Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, spolu s Mestom Banská Bystrica. Pán Doležal aj napriek svojej zrakovej indispozícii pracoval v mestskom zariadení sociálnych služieb Jeseň na Krivánskej ulici, kde sa staral o zdravie obyvateľov. Aj vo veku 74 rokov stále pomáha ľuďom s problémami pohybového ústrojenstva.

Do zbierky mnohých prestížnych ocenení pribudla Okresnému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici včera aj Cena primátora. Príslušníci HaZZ si pozornosť zasluhujú za svoju odvahu, statočnosť a nasadenie, ktoré preukázali okrem iného aj počas odstraňovania následkov tragickej dopravnej nehody autobusu a vlaku v obci Polomka. Svoju profesionalitu preukazujú aj na rôznych medzinárodných súťažiach. Vlni sa im podarilo dosiahnuť slovenský rekord v preprave vody do najväčšej výšky. V rámci výcviku zrealizovali pokus o prepravenie vody pomocou jazierkového systému a prekonal celkové prevýšenie 421 m.

Rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo Banská Bystrica ako investor, hlavný projektant AMŠ Partners, spol. s r. o., Banská Bystrica a firma RANDA + R, s.r.o., Banská Bystrica ako hlavný zhotoviteľ stavby Mammacentrum Sv. Agáty získali Cenu primátora za rok 2010 v kategórii kolektívy. Stavba je unikátnym medicínskym projektom pre liečbu rakoviny prsníka žien, vybudovaná podľa odporúčaní európskych odborných inštitúcií a odborného usmernenia Ministerstva zdravotníctva SR. Charakterizuje ju zaujímavé architektonické a stavebno-technické riešenie, vysoká kvalita stavebnej realizácie a v neposlednom rade i unikátny medicínsky projekt.

Vladimírovi Sklenkovi a Marcelovi Pecníkovi patrí uznanie za prínos v oblasti zachovávanía kultúrneho a duchovného dedičstva a právom si prevzali Cenu primátora z rúk Ivana Saktora. V roku 2008 vznikol nápad dvojice historikov postupne spracovať dejiny Perly Pohronia. Najskôr pripravili knihu o Radvani, kedysi samostatnej obci, dnes súčasťi Banskej Bystrice. Založili edíciu Historia magistra vitae a po Radvani padla voľba na Sásovú – Rudlovú. Nielen pri príležitosti 755. výročia Banskej Bystrice, ale zároveň 660. výročia Sásovej a 620. výročia Rudlovej vznikla nová hodnotná publikácia.

Na listine ocenených nechýba ani Útvar hlavného architekta (ÚHA) mesta Banská Bystrica. Ide o ojedinelý subjekt, pretože ako vysoko odborná organizácia pôsobí nepretržite od svojho založenia napriek tomu, že po roku 1989 boli takmer všetky podobné organizácie zrušené. ÚHA bol svojou prácou v mnohých prípadoch priekopníkom pri riešení rozvoja Banskej Bystrice a regiónu.

NAJLEPŠÍ INFORMATIK VEREJNEJ SPRÁVY

Združenie informatikov samospráv Slovenska (ZISS), eSlovensko o.z. a Únia miest Slovenska počas 11. konferencie ZISS 16.marca 2010 v Mojmirovciach vyhlásilo výsledky druhého ročníka súťaže Najlepší informatik samospráv Slovenska za rok 2009.

Do súťaže bolo zapojených 216 informatikov z celého Slovenska, ktorí súťažili o tituly v rámci Slovenska ale aj jednotlivých krajov. Súťažiaci boli hodnotení podľa 12 kritérií, medzi ktoré

Patrili napríklad aktívna účasť informatika na práci ZISS, zapojenie samosprávy do vzdelávacieho projektu alebo výsledky súťaže o najlepšiu internetovú stránku samospráv ZlatyErb.sk.

Ing. Alexander Hlavatý Získal v roku 2010 ocenenie Najlepší informatik verejnej správy

VOĽBY DO ORGÁNOV SAMOSPRÁVY MIEST A OBCÍ

Predseda NR SR svojím rozhodnutím č. 225/2010 zo dňa 19. mája 2010 vyhlásil voľby do orgánov samosprávy miest a obcí. Voľby prebehli dňa 27. novembra 2010 v súlade so zákonom č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov.

Kandidáti na post primátora mesta Banská Bystrica

1. Ivan Apfel, 45 r., živnostník, nezávislý kandidát
2. Martin Baník, Ing., 55 r., manažér, Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana, Sloboda a Solidarita, Konzervatívni demokrati Slovenska
3. Peter Gogola, Mgr., 42 r., hovorca š.p. LESY SR, nezávislý kandidát
4. Zdenko Haring, Ing., 46 r., SZČO, nezávislý kandidát
5. Milan Kepeňa, Ing., 59 r., ekonóm, Slobodné Fórum
6. Marián Kotleba, Mgr., 33 r., informatik, Ľudová strana Naše Slovensko
7. Jozef Sásik, Ing., 52 r., znalec - lesníctvo, Slovenská ľudová strana
8. Ľubomír Vážny, Ing., 53 r., poslanec NR SR, SMER - sociálna demokracia, Slovenská národná strana, Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko

PRIEBEH KOMUNÁLNYCH VOLIEB V ROKU 2010

Priebeh komunálnych volieb v roku 2010 mal dramatický priebeh. Pravica mala v Banskej Bystrici jediného kandidáta na primátora. Stal sa ním hovorca štátnych lesov Peter Gogola. V jeho prospech sa vzdali kandidatúry krajský šéf SDKÚ-DS Martin Baník a nezávislý kandidát Zdenko Haring. O post primátora Banskej Bystrice bojovali dvaja silní kandidáti. S podporou stredopravých strán Peter Gogola (nezávislý) a ľavičiar, exminister dopravy Ľubomír Vážny (Smer). *"Preferencie Ľubomíra Vážneho sú také silné, že sa musíme spojiť. Volebnú matematiku neoklameme a Peter Gogola má väčšie šance získať nerozhodnutých voličov,"* povedal po prekvapujúcom rozhodnutí krajský predseda SDKÚ Martin Baník. Jeho kandidatúru dokonca prišiel do Banskej Bystrice podporiť aj predseda strany Mikuláš Dzurinda. Svoje vzdanie sa v prospech Gogolu konzultoval aj s ním. *„Mojí ešte nedávno súper*

prejavili obrovskú, až štátnickú zodpovednosť - povýšili náš spoločný záujem nad svoj osobný záujem," vyhlásil na stretnutí s novinármi Peter Gogola. Podľa prieskumov je totiž až 30 percent voličov nerozhodnutých a najväčšie šance osloviť ich mal mladý a energický Peter Gogola.

„Teraz je potrebné mobilizovať voličov, aby sa nespoliehali na to, že vec je hotová. Potrebujeme intenzívne komunikovať, dať verejnosti informáciu, že je tu jeden spoločný stredoprávny kandidát," povedal Peter Gogola.

Vyhlásenie stredoprávnych strán však vyvolalo okamžitú reakciu z ľavicového tábora. Podľa Ľubomíra Vážneho si dala SDKÚ-DS týmto krokom facku. *„Rozhodnutie SDKÚ – DS nemôžem hodnotiť inak ako úbohé a zbabelé,"* povedal vo svojom stanovisku Vážny. *„Vysvetlenie pre tento krok je teda asi jediné: financujúce subjekty a podnikateľské skupiny v pozadí povedali svojim „bielym koňom“ dosť. V záujme túžby ovládnuť mesto za každú cenu sa treba spojiť.“*

Po odstúpení Martina Baníka a Zdenka Haringa bolo v Banskej Bystrici 6 kandidátov na primátora.

Kandidáta na primátora mesta Banská Bystrica za stranu SMER-SD, súčasného poslanca NRSR Ľubomíra Vážneho prišli na Námestie SNP v stredu 24. novembra 2010 podporiť stovky ľudí. Kultúrneho programu sa zúčastnili aj poslanci NR SR Jana Laššáková a Peter Pelegrini.

VÝSLEDKY KOMUNÁLNYCH VOLIEB

27. novembra 2010 sa novým primátorom Banskej Bystrice stal hovorca štátneho podniku Lesy SR Mgr. Peter Gogola, ktorý kandidoval ako nezávislý, s podporou pravicových strán KDH, Most-Híd, SDKÚ-DS, SaS, KDS a OKS. Z 25 855 platných hlasov získal 13 843. Na druhom mieste skončil s 10 443 hlasmi exminister dopravy Ľubomír Vážny, ktorý kandidoval za koalíciu SMER - SD - SNS - ĽS-HZDS. Ostatní štyria kandidáti získali minimálne počty hlasov - tretí v poradí 848 a štvrtý v poradí 210. Banskobystrické 31-členné mestské zastupiteľstvo bude v nasledujúcom volebnom období ovládať koalícia Smer-SD - ĽS-HZDS - SNS, ktorá od občanov vo voľbách získala 16 poslaneckých mandátov. Koalícia Smer-SD - SNS - ĽS-HZDS bude mať v 31-člennom zastupiteľstve nadpolovičnú väčšinu. Sedemnásť pribudne ako prvý náhradník v šiestom volebnom obvode namiesto Petra Gogolu, ktorý do zastupiteľstva nenastúpil, keďže ho Banskobystričania zvolili aj za primátora. Do zastupiteľstva boli ešte zvolení 11 nezávislí poslanci vrátane Gogolu a štyria poslanci za koalíciu SDKÚ-DS - SaS - KDS (z toho traja nominanti SDKÚ-DS a jeden nominant SaS). Členovia strany Smer-SD už pre zloženie nového zastupiteľstva charakterizovali Gogolovo zvolenie za primátora ako Pyrrhovo víťazstvo a Gogolu, ktorého vo voľbách podporovali pravicové strany, za generála bez vojska.

O miesta v Banskobystrickom mestskom zastupiteľstve sa uchádzalo 203 kandidátov, z nich 64 nezávislých a 139 nominantov niektorej z 11 politických strán a koalícií. Boli to o strany Nová demokracia (7 kandidátov), Slovenská ľudová strana (11), Ľudová strana Naše Slovensko (8), Strana demokratickej ľavice (4), Občianska konzervatívna strana (7), Európska demokratická strana (3), Agrárna strana vidieka (2), Komunistická strana Slovenska (7), koalícia strán SDKÚ-DS - SaS - Konzervatívni demokrati Slovenska (29), koalícia strán Smer-SD - ĽS-HZDS - SNS (31) a koalícia strán KDĽ - Most-Híd (30).

V prvých chvíľach po zverejnení výsledkov ukázal Gogola radosť a zároveň prekvapenie z naskoku, s akým porazil svojho hlavného protikandidáta Ľubomíra Vážneho (Smer-SD - ĽS-HZDS - SNS). *"Myslel som si, že ak sa podarí víťazstvo, bude tesné. Keď sme pred desiatimi dňami ohlasovali, že pravica sa zjednotila na podpore jedného kandidáta, tak sme v kútiku duše dúfali a chceli, aby sa nám to podarilo. Ale to, že sa nám to podarilo takýmto spôsobom, dokazuje, že sme zdvihli Banskú Bystricu,"* uviedol médiám Peter Gogola. Nemyslí si, že by v jeho prospech rozhodla nejaká jedna konkrétna vec, ale komplex príčin. *"V každom prípade, voliči potrebovali jasný signál, že je jeden kandidát pravice, ktorý je nezávislý kandidát,"* povedal budúci primátor. Po nástupe do funkcie bolo jeho prvým krokom stretnutie so zamestnancami mestského úradu a predstavenie svojej vízie riadenia mesta. Jeho cieľom je, aby úrad bol pre občanov. Občanom chce vyslať signál, že primátor je pre nich a je pripravený vždy s nimi komunikovať a riešiť ich problémy.

"Vymyslím spôsob, ako dať priestor občanom, aby sa so mnou mohli osobne stretnúť, ale vymedziť tomu taký priestor, aby ma to, samozrejme, nezahltilo úplne," povedal Gogola. Konkrétne rozhodnutia chce urobiť až po tom, keď sa oboznámi s finančnou situáciou mestskej pokladnice a aj organizácií, ktoré spravujú majetok mesta. *"Pretože predpokladám, že sa dozviem informácie, ktoré ma nepotešia,"* dodal Gogola.

V poslednej fáze predvolebnej kampane sa v Banskej Bystrici podľa jeho názoru hralo nefér - *"Boli tam podpásové údery, na ktoré som z princípu nereagoval, lebo to neboli fakty, neboli to informácie, bolo to ohováranie a neslušné spôsoby,"* uzavrel Gogola.

Hoci Gogola kandidoval ako nezávislý, mal od začiatku podporu strán KDĽ a Most-Híd. Týždeň pred voľbami sa v jeho prospech vzdali kandidatúry Martin Baník (SDKÚ-DS - SaS - KDS) a Zdenko Haring (nezávislý). Vyjadrili mu podporu aj strany SDKÚ-DS, SaS, KDS a OKS. O miesta v banskobystrickom zastupiteľstve sa vo voľbách uchádzalo 203 občanov mesta, z nich 64 ako nezávislí kandidáti a 139 ako nominanti niektorej z 11 politických strán a koalícií. Išlo o strany Nová demokracia (7 kandidátov), Slovenská ľudová strana (11), Ľudová strana Naše Slovensko (8), Strana demokratickej

ľavice (4), Občianska konzervatívna strana (7), Európska demokratická strana (3), Agrárna strana vidieka (2), Komunistická strana Slovenska (7), koalícia SDKÚ-DS - SaS - Konzervatívni demokrati Slovenska (29), koalícia Smer-SD - ĽS-HZDS - SNS (31) a koalícia KDĽ - Most-Híd (30).

POSLANECKÝ SĽUB

Dňa 20. 12. 2010 zložili noví poslanci MsZ sľub do rúk primátora Mgr. Petra Gogolu s týmto textom : „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem riadne plniť svoje povinnosti, ochraňovať záujmy obce, dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a pri výkone svojej funkcie poslanca obecného zastupiteľstva ich budem uplatňovať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.“.

Na ustanovujúcom zastupiteľstve boli uznesením č. 3/2010 – MsZ odsúhlasení poslanci, ktorí budú poverení

vykonávaním uzavretia manželstva pred orgánom štátu. Okrem primátora mesta Mgr. Petra Gogolu boli zvolení na tento výkon poslanci:

doc. RNDr. Katarína Čižmárová, CSc.

Mgr. art. Viera Dubačová

Mgr. Marta Gajdošíková

PhDr. Ľubica Laššáková

Ing. arch. Ľudmila Priehodová

Pavol Bielik

RNDr. Ladislav Topoľský

CENU PREDSEDU BBSK ZÍSKALA AJ KUZMINOVÁ

3.12.2010 - v priestoroch Divadla Jozefa Gregora Tajovského dnes predseda BBSK Vladimír Maňka odovzdal deviatim laureátom Cenu predsedu BBSK za rok 2010. Tento rok si ju prevzala aj Anastasia Kuzminová či banskobystrické Bábkové divadlo na Rázcestí.

Ján Valentín - za dlhoročnú umeleckú činnosť v oblasti divadla a hovoreného slova

Je absolventom Vysokej školy múzických umení v Bratislave. Dominantou jeho hereckej umeleckej tvorby je dlhý rad vytvorených dramatických postáv v rozhlasových hrách pre dospelých, ale aj pre deti a mládež, ktorými sa zaradil do plejády rozhlasových hereckých hviezd. Jeho herectvo zostane zachované pre budúce generácie ako svedectvo úprimného vzťahu človeka k hovorenej slovenskej reči

Mgr. Juraj Benčík - za rozvoj športovej chôdze, výchovu mladých talentov a úspešnú dlhoročnú reprezentáciu Banskobystrického samosprávneho kraja a Slovenska.

Jeho športové cesty ovplyvnil príchod do Dukly Banská Bystrica v roku 1967, v drese ktorej získal 6 titulov majstra Československa, dvakrát štartoval vo Svetovom pohári Logano Trophy a pretekársku kariéru ukončil v roku 1980 na olympiáde v Moskve v chôdzi na 50 kilometrov, kde sa umiestnil na 13. mieste. V Dukle prevzal funkciu trénera chodcov a jeho aktivity sa spájajú s armádnym športom v Banskej Bystrici a so slovenskou atletikou. Najcennejšie víťazstvo vo funkcii trénera bolo v roku 1988, keď si na olympijských hrách v Soule Jozef Pribilinec dopochodoval v pretekoch na 20 kilometrov po zlatú.

prof. MUDr. Myrón Malý, PhD. - za rozvoj medicíny v oblasti rehabilitácie, najmä po poraneniach miechy.

Celý svoj pracovný i osobný život zasvätil rehabilitačnej medicíne, najmä v oblasti liečenia poranení miechy. Je autorom 16 knižných publikácií a učebníc, 15 zahraničných publikácií, 61 vedeckých prác, v ktorých zverejnil svoje medicínske poznatky a odborné vedomosti. S jeho menom je spojený vznik Národného rehabilitačného centra v Kováčovej v roku 1987. Zásluhou excelentných terapeutických výsledkov, profesionalitou a odbornými medicínskymi znalosťami zabezpečil vysoký kredit Národného rehabilitačného centra v Kováčovej v lekárskech a ekonomických kruhoch na Slovensku i v zahraničí

prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc. - za rozvoj medicíny v oblasti pediatrie, speleoterapie a vysokoškolského vzdelávania v nelekárskych odboroch

Pôsobí vo viacerých domácich a medzinárodných pediatrických spoločnostiach a asociáciách, zastával funkciu prezidenta Komisie speleoterapie Medzinárodnej speleologickej spoločnosti, je členom Európskej spoločnosti pre pediatrickú intenzívnu starostlivosť, členom Medzinárodnej spoločnosti pre pediatrickú onkológiu a členom Slovenského výboru UNICEF. Je autorom 150 vedeckých publikácií, od prezentoval viac ako 280 odborných prednášok na významných zahraničných i domácich konferenciách a sympóziách.

Mgr. Alžbeta Staníková - za rozvoj školstva a osobný prínos pri premene tradičnej školy na moderné viacúčelové dynamické centrum odborného vzdelávania mládeže v oblasti hotelierstva

V školských službách ako riaditeľka školy od roku 1990 vykonala veľký kus pedagogickej i manažérskej práce. Svojou profesionalitou a húževnatosťou zabezpečila premenu tradičnej školy na moderné viacúčelové a dynamické centrum odborného vzdelávania. V roku 2002 škola otvorila Hotel Akademic, ktorý sa zaradil medzi prvých 10 TOP reštaurácií na Slovensku. V roku 2005 pribudla reštaurácia Crystal bar & restaurant, kde pod šikovnými rukami kuchárov sa i tie najjednoduchšie ingrediencie premieňajú na lahodné prekvapenia.

Mgr. Katarína Ďurovcová - za celoživotnú prácu a významný prínos pri rozvoji knihovníctva v Banskobystrickom samosprávnom kraji

Pod jej odborným vedením dosiahla krajská knižnica vo Zvolene a regionálne knižnice v kraji, ktoré sú v jej metodickej pôsobnosti, nebývalý rozvoj. Do knižníc bol zavedený verejný internet, online katalóg, nový knižnično-informačný systém Clavius a súborný katalóg regionálnych knižníc, ktoré zabezpečujú prepojenosť všetkých regionálnych knižníc a sprístupňujú ich bohatý knižničný fond širokej čitateľskej verejnosti. Tradičnými a obľúbenými sa stali viaceré zaujímavé podujatia pre malých i veľkých používateľov knižníc miestneho, regionálneho i celoslovenského významu, zabezpečované s jej veľkým osobným zanietením, húževnatosťou a srdečnosťou.

Viliam Polónyi - za celoživotnú prácu a osobný herecký prínos v oblasti divadelného a filmového umenia

Už v rodine našiel vzor pre svoj herecký talent, ktorý ho posunul do sveta divadla a filmu. V roku 1949 bol prijatý do novovzniknutého zvolenského Stredoslovenského divadla, dnes Divadlo Jozefa Gregora Tajovského. Debutoval vo filme Štvorylka, účinkoval v detektívnej tetralógii v úlohe poručíka Michalka, vo filmovej rozprávke Sebechlebskí hudci a v množstve zahraničných filmov a koprodukcí. Získal ocenenie Igric od Literárneho fondu za herecký výkon vo filme Tango pre medveďa. Je čestným občanom Mesta Krupina, nositeľom Ceny Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto. Vrcholom ocenenia jeho herectva je Pribinov kríž III. triedy, ktorý mu v roku 2009 udelil prezident Slovenskej republiky.

Bábkové divadlo na Rázcestí v Banskej Bystrici - za pôvodnú autorskú umeleckú tvorbu, 50-ročnú úspešnú divadelnú činnosť a realizáciu medzinárodného festivalu Bábkarská Bystrica

Divadlo počas svojej 50 ročnej histórie vytvorilo takmer tisíc pôvodných inscenácií pre deti a pre dospelých. Ročne ho navštívi viac ako 20-tisíc divákov všetkých vekových kategórií. Divadlo

organizuje medzinárodný festival Bábkarská Bystrica, ktorý patrí medzi najväčšie bábkarské festivaly na Slovensku. Jeho inscenácie a tvorcovia sú oceňovaní na festivaloch pre deti a pre dospelých. Viacero ocenení - ceny a prémie Slovenského literárneho fondu, ceny poroty a ceny diváka za pozoruhodnú pôvodnú dramatickú a režijnú tvorbu získal režisér Marián Pecho, riaditeľka divadla Iveta Škripcová, za herecké výkony herečka Ivana Kováčová, Mária Šamajová, Marianna Mackurová, herci Juraj Smutný a Ján Haruštiak. Tieto a ďalšie osobnosti bábkového divadla preslávili náš kraj na domácich i zahraničných divadelných scénach

Anastasia Kuzmina - za vynikajúcu reprezentáciu Banskobystrického samosprávneho kraja a Slovenska na Zimných olympijských hrách vo Vancouveri

Pôvodne trénovala beh na lyžiach, ale po neúspechoch sa rozhodla na odporúčanie otca Vladimíra vyskúšať biatlon. V tomto športe začala svoju profesionálnu kariéru už v 15-tich. V roku 2002 sa prejavil jej prvý veľký úspech, keď ako reprezentantka Ruska dosiahla na Majstrovstvách sveta juniorov v talianskom Ridnaun-Val Ridanna 2. miesto v štafete. Neskôr ju z reprezentácie vylúčili kvôli materským povinnostiam a od Európskeho pohára 2006 sa už nezúčastňovala žiadnych súťaží v ruskej reprezentácii. Po prvýkrát sa ako pretekárka na Slovensku predstavila na pretekoch v letnom biatlone začiatkom júla 2008. V decembri 2008 jej bolo udelené slovenské občianstvo. Obrovské prekvapenie pre Slovensko prišlo na Zimných olympijských hrách 2010 vo Vancouveri. Anastasia získala zlatú medailu v rýchlostných pretekoch na 7,5 km a striebornú v stíhacích pretekoch na 10 km.

PRVÉ BEZBARIÉROVÉ DETSKÉ IHRISKO V BANSKEJ BYSTRICI

Bezbariérové detské ihrisko Bezbariérové detské ihrisko pre deti so špeciálnymi potrebami 1. decembra 2010 odovzdal do užívania primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor. Kompaktná integrovaná zostava „Activity center“ spĺňa medzinárodné normy kvality a bezpečnosti. Vyrástla hneď vedľa existujúceho detského ihriska oproti ZŠ Trieda SNP v Banskej Bystrici. „Špeciálne detské ihrisko, ktoré sme nazvali SAKI-BAKI, som financoval z vlastných súkromných zdrojov a som presvedčený, že pomôže zdravotne znevýhodneným deťom integrovať sa medzi svojich kamarátov. Herné prvky tvoria variabilný systém, ktorý sa dá ľahko kombinovať a rozširovať do ďalších modulov. Vznikol spoločný kreatívny bezbariérový priestor pre deti, ktorý dokáže stimulovať vzťahy medzi rovesníkmi a posilňovať integráciu detí so špeciálnymi potrebami do majoritnej spoločnosti“, konštatoval po otvorení ihriska Ivan Saktor. (Výška investície: necelých 20 tisíc eur)

Detské ihrisko je prvé svojho druhu v Banskej Bystrici, čo ocenila aj riaditeľka neďalekého Domova sociálnych služieb Kompa Viera Müllerová. Práve klienti DSS ihrisko často navštevujú. Jedným z dôvodov je fakt, že nový herný priestor je v blízkosti Kompy, zároveň pre deti a mladých ľudí s ťažkým zdravotným znevýhodnením vznikla jedna z dôležitých foriem terapie v dotyku so zdravými deťmi.

Centrum aktivít je na pohľad jednoduchá, ale veľmi účelná drevená konštrukcia rôznych tvarov na špeciálne upravenej ploche 8 x 8,7 metra od renomovaného fínskeho výrobcu LAPPSET. Spodná, bezbariérová časť s rôznorodým povrchom je určená najmä deťom s obmedzeným pohybom i vozíčkarom, ktorí sú po detskej mozgovej obrne či úraze, využiť ju môžu aj deti so zrakovým alebo mentálnym postihnutím. Rampy a lávky s rôznymi prvkami a nerovnosťami simulujú prirodzené prostredie na chodníku či v teréne, slúžia na rozvoj pohybových schopností týchto detí. Rešpektovať potreby žiakov so špeciálnymi potrebami a vytvárať priestor pre ich plnohodnotný vývoj bolo aj ambíciou projektov, ktoré sa už v Banskej Bystrici realizujú. Patria medzi ne Očné a rehabilitačné sanatórium na Fončorde či príprava stravy pre celiatikov v Materskej škole Cesta k nemocnici.

BANSKOBYSSTRICKÉ VIANOCE 2010

Dominantou Námestia SNP bol vianočný strom Smrek obyčajný (*Picea abies*). Od začiatku adventného a vianočného obdobia svietil a dominoval Námestiu SNP v Banskej Bystrici. So svojimi 18 m bol o jeden meter vyšší ako drevina, ktorá bola ozdobou centra mesta minulý rok. Vianočný strom vyrástol na Starohorskej ulici v Sásovej a spĺňa všetky kritériá, aby mohol stáť v srdci Mesta pod Urpínom. Záhradnícke a rekreačné služby mesta Banská Bystrica ho osadili posledný novembrový deň. Na strome sa v niekoľko sekundových intervaloch striedali štyri farby – modrá, červená, žltá a biela. Vianočný strom urobil veľkú radosť najmä deťom, pretože bol prvýkrát rozsvietený tradične na Mikuláša – 6. decembra 2010. Ďalšie vianočné stromy boli do 3. decembra osadené aj v ostatných mestských častiach. Všetky spomínané dreviny nemohli z objektívnych dôvodov ďalej rásť na pôvodných stanovištiach, pretože svojim vzrastom ovplyvňovali kvalitu bývania Banskobystričanov a zasahovali do objektov bytových domov. Náklady na vianočnú výzdobu v meste: 9 987 eur, anjelský orchester: 3 246 eur. V cene je zahrnutá montáž, demontáž, údržba a drobné opravy. Mesto Banská Bystrica pre svojich občanov v dňoch 13. - 22. 12. 2010 usporiadalo na príležitostný trh „VIANOCE 2010“. Vianočný trh na Námestí SNP a Námestí Š. Moysesova bol predovšetkým oslavou a prezentáciou ľudových remesiel. Návštevníci mali možnosť zakúpiť si ručne vyrobené výrobky z dreva, keramiky, kože, betlehemy zo šúpolia, vianočné ozdoby zo skla i zo slamy, ručne tkané koberce, batikované textílie, strieborné šperky, bižutériu a mnoho ďalších praktických vianočných drobností.

Stánky s vianočným punčom a tradičnými vianočnými pochutinami

3. 12. 2010 - 2. 1. 2011, denne od 9.00 h do 24.00 h.

Predaj ľudovomeleckých výrobkov:

13.12. - 22. 12. 2010, denne od 9.00 h do 18.00 h.

Novinkou Vianoc 2010 bol predaj pečených gaštanov.

- počet predajných stánkov s ľudovo-umeleckými výrobkami: 44

- počet stánkov s občerstvením: 23

PRE DETSKÝ DOMOV SRDIEČKO

23. decembra 2010 popoludní si mohli okoloidúci na Námestí SNP v Banskej Bystrici kúpiť vianočný punč priamo od primátora Petra Gogolu. Cena voňavého nápoja bola minimálne 1 euro a výťažok z

predaja sa rozhodol novozvolený primátor venovať neštátnemu detskému domovu (DeD) Srdiečko na Wolkerovej ulici v Banskej Bystrici.

„Teší nás, že ľudia sú ochotní pomáhať deťom bez domova. Snažíme sa našim dievčatám a chlapcom vytvoriť aj počas sviatkov atmosféru pohody, lásky a pokoja. Ďakujeme všetkým, ktorí nám v našom snažení pomáhajú a sme vďační, že tento rok k nám putuje výťažok z predaja primátorského vianočného punču“, konštatovala riaditeľka neštátneho DD Srdiečko Adriana Hreždovičová. Prví záujemcovia ochutnávali primátorský punč v centre mesta už od 15.00 h. Vďaka štedrosti a otvoreným srdciam domácich i návštevníkov sa napokon pre dobrú vec podarilo vyzbierať sumu vo výške 1 333 eur. „Moje poďakovanie patrí všetkým, ktorí neváhali a kráčajúc po námestí sa pristavili a kúpili si vianočný punč so zámerom podporiť charitatívnu myšlienku.“, povedal po skončení akcie primátor Peter Gogola.

SILVESTROVSKÝ OHŇOSTROJ V BANSKEJ BYSTRICI

Ani v roku 2010 nezostala napokon Banská Bystrica bez koncoročného ohňostroja. Súčasťou silvestrovských osláv v Meste pod Urpínom malo byť, podľa rozhodnutia primátora Petra Gogolu, z úsporných dôvodov, iba vypúšťanie lampiónov šťastia, bez nákladného ohňostroja. Dôvodom takéhoto kroku boli úsporné opatrenia. Poslanec mestského zastupiteľstva a úspešný banskobystrický podnikateľ Jaroslav Kuracina sa však rozhodol ohňostroj zaplatiť z vlastných zdrojov. „Som presvedčený, že je úplne prirodzené, ak som sa k takémuto kroku odhodlal ako mestský poslanec a zároveň podnikateľ, ktorému sa darí. Budem rád, ak k atraktívnemu programu silvestrovských osláv na Námestí SNP prispeje aj ohňostroj. Cieľom môjho rozhodnutia je, aby sa Banskobystričania na Silvestra dobre zabávali a v príjemnej atmosfére privítali Nový rok“, vysvetlil svoje rozhodnutie financovať v Banskej Bystrici silvestrovský ohňostroj z vlastných zdrojov poslanec Jaroslav Kuracina. Náklady na ohňostroj sa pohybujú na úrovni cca 2 tis. eur. „Vítam rozhodnutie pána Jaroslava Kuracinu a vnímam ho ako dobrý príklad participácie voleného zástupcu a úspešného podnikateľa na dianí v meste“, konštatuje primátor Peter Gogola. Rozlúčka so starým rokom je v centre Mesta pod Urpínom bola od 21.00 h, na pódiu sa vystriedali kapely Ploštín Punk a domáce skupiny Sto múch a Družina. Kapela Družina zároveň počas programu pokrstí svoj tretí album Neni dobre a krstným otcom bol primátor Peter Gogola. PKO Banská Bystrica ako organizátor podujatia vsadil tento rok na domácich interpretov.

Na koncoročných oslavách v disko rytme tancovali občania pri jedličke od 22.00 do 03.00 h aj na najväčšom banskobystrickom sídlisku Sásová. Program rozlúčky so starým rokom sa začal o 21.00 h vystúpením kapely Ploštín Punk, Sto múch a Družina.

„Teším sa, že novoročný prípitok absolvujem v spoločnosti ľadových medved'ov – banskobystrických otužilcov. Kulisu budú dotvárať ľadové sochy a verím, že dve stovky balónov šťastia, ktoré Banskobystričania vypustia k oblohe, prinesú nášmu mestu úspech v roku 2011“, konštatoval novozvolený primátor Banskej Bystrice Peter Gogola. Silvester 2010 v centre Banskej Bystrice polhodinu po polnoci pokračoval diskotékou. Moderátorom večera bol zabávač Ján Snopko.

Z finančného hľadiska koncoročné oslavy Mesto Banská Bystrica stáli cca 17 tisíc eur. Primátor Peter Gogola sa v rámci šetrenia rozhodol z dramaturgie vynechať ohňostroj a zahraničných interpretov nahradiť domácimi kapelami, čím sa dosiahla úspora cca 3 800 eur.

MESTO SA NAVŽDY ROZLÚČILO

5.1.2010 - Ing. Juraj Frajt - bývalý riaditeľ BPM v období od 1.7.1986-30.4.1990

28.3.2010 - Marta Kolačná /22.3.1916/

19.5.2010 – Daniel Fakla

20.10.2010 MUDr. Andrej Faglic

8.12.2010 - MUDr. Vladimír Plintovič

10.12..2010 - Ing. Pavol Vaník

31.12.2010 - Zlata Solivajsová

Zomrela Marta Kolačná

Dňa 28.3.2010 vo veku 93 rokov zomrela Marta Kolačná legendárna dáma mesta, známa svojou nevšednou eleganciou, noblesou a športovým duchom, ktorá sa vyznačovala vyberanými spôsobmi. Všeobecne známa bola i charakteristickým, neopakovateľným štýlom v obliekaní. Jej osobnosť vnímali tri generácie občanov mesta. Stala sa symbolom, patrila k duchovnému koloritu Banskej Bystrice. Lyžovala do veku 86 rokov, plávala – pravidelne sa zúčastňovala Banskobystrickej 24 hodinovky, pokiaľ jej to dovoľoval zdravotný stav a pestovala turistiku. Bola manželkou MUDr. Kolačného, významného primára, zakladateľa oftalmológie, v banskobystrickej nemocnici. Jej otec bol dôstojníkom na cisárskom dvore Františka Jozefa. Jej matka mala šľachtický pôvod. Denne chodila na prechádzky po Banskej Bystrici, na svätú omšu a komunikovala s ľuďmi. V Banskej Bystrici predstavovala pre spoluobčanov symbol vitality, elánu a neopakovateľnej duchovnej sily.

Zahynul MUDr. Andrej Faglic

MUDr. Andrej Faglic, vedúci lekár, vysokoškolský a stredoškolský pedagóg, humanista zahynul pri výkone povolania. Dňa 20. októbra 2010 sa konal jeden z najväčších pohrebov v Banskej Bystrici.

Stovky ľudí, medzi nimi približne 500 záchranárov z celého Slovenska, sa prišli rozlúčiť s lekárom - záchranárom MUDr. Andrejom Faglicom, ktorý tragicky zahynul počas výkonu svojho povolania pri dopravnej nehode. Rozlúčiť sa s ním prišli nielen zdravotníci, ale aj horskí záchranári a hasiči. Na jeho počesť prešla Banskou Bystricou od Rooseveltovej nemocnice ku krematóriu kolóna vyše 20 záchranárskych vozidiel so zapnutými majákmi. Okrem mnohoročnej práci lekára a v rokoch 1992 až 2006 aj primára záchranej zdravotnej služby v Banskej Bystrici sa Andrej Faglic venoval aj pedagogickej práci na Strednej zdravotníckej škole, v odbore záchranár, a na Slovenskej zdravotníckej univerzite pre odbor urgentná zdravotná starostlivosť. V pondelok 25. októbra by bol oslávil 58. narodeniny. Ako pre médiá uviedol regionálny vedúci záchranár v Banskej Bystrici Peter Kováčik, Faglicova smrť znamená pre záchrannú službu veľkú stratu, pretože bol jedným z pilierov pri jej budovaní v banskobystrickom regióne. Dopravná nehoda, pri ktorej lekár záchranej zdravotnej služby Andrej Faglic zahynul, sa stala vo štvrtok večer v Banskej Bystrici - Sásovej. Podľa zistení polície ju zavinila 44-ročná vodička osobného auta, ktorá pri vychádzaní z vedľajšej na hlavnú cestu nedala prednosť sanitke záchranej zdravotnej služby, prichádzajúcej zľava po hlavnej ceste. Po zrážke s prednou časťou osobného auta odhodilo sanitku do protismeru, kde čelne narazila do prichádzajúceho autobusu. Okrem Faglica, ktorý zomrel na mieste, zahynul aj šofér sanitky. Ďalší záchranár bol hospitalizovaný. Ostatní účastníci vyviazli z nehody s ľahkými alebo žiadnymi zraneniami. Vodičku zodpovednú za zrážku so sanitkou obvinili.

MUDr. Vladimír Plintovič

Vo veku 88 rokov zomrel dňa 8. 12. 2010 MUDr. Vladimír Plintovič. Významný lekár – gynekológ, humanista a komunálny politik, zakladateľ mnohých verejnoprospešných projektov v meste. Rodák z Dolnej Strehovej prežil celý aktívny život v Banskej Bystrici, stál pri narodení stoviek Bystričanov. Po roku 1989 bol aj pri zrode novej banskobystrickej samosprávy. Celoživotným profesionálnym záujmom a dielom MUDr. Plintoviča bol Laktačný program a „rooming-in“, ktoré propagoval. Pomohol tým znížiť úmrtnosť novorodencov. V tejto sfére dosiahol skvelé výsledky, uznávané i v zahraničí. Lekár, školiteľ, medicínsky osvetový pracovník, propagátor dojčenia a materského mlieka, ochranca nového života, propagátor hnutia Zdravých miest a Zdravých škôl nastúpil po Nežnej revolúcii do poslaneckej lavice. Vekom najstarší poslanec svojou verejnou angažovanosťou a sviežou energiou fungoval ako mladík. Aktívnym členom mestského parlamentu bol celé tri funkčné obdobia. Nielen v medicíne, ale aj v komunálnej oblasti zostalo po Vladimírovi Plintovičovi mnoho význačných skutkov a odkazov. Banská Bystrica sa pridala ako jedna z prvých československých samospráv k Projektu Zdravých miest Svetovej zdravotníckej organizácie. Stala sa zakladajúcim členom Asociácie Zdravých miest Slovenska. Podpísala Aalborskú chartu trvalo udržateľných miest.

Rozvinuli sa aktivity Zdravých škôl. Na Mestskom úrade bol založený Kabinet zdravé mesto a Unicef. Zrodil sa strategický dokument Plán zdravia mesta Banská Bystrica.

Zomrel Ing. Pavol Vaník

Mesto Banská Bystrica, poslanci mestského zastupiteľstva, pracovníci a kolegovia z mestského úradu sa so smútkom rozlúčili so vzácnym človekom a odborníkom Ing. Pavlom Vaníkom, ktorý zomrel po ťažkej chorobe. V pomyselnej duchovnej architektúre mesta pod Urpínom bola jeho osobnosť jedným zo stavebných prvkov druhej polovice 20. Storočia. Jeho organizátorstvo, dynamika a elán sa podpísali pod mnoho stavieb Banskej Bystrice. Spoluvytváral tvár mesta ako vedúci výstavby Okresného národného výboru v Banskej Bystrici i ako jeden zo zakladateľov samostatného Obvodného úradu životného prostredia. Na mestskom úrade, ako vedúci odboru výstavby, sa podieľal na realizácii opravy Hodinovej veže. Jeho organizačnú pečať nesie i prestavba Veľkej siene. Na Obvodnom úrade životného prostredia zabezpečoval ako prednosta aj výkon stavebného úradu. Vo funkcii vedúceho Stavebného úradu Mesta Banská Bystrica sa podieľal pri obstarávaní všetkých významných stavieb v meste. Jeho posledným, ešte nedokončeným projektom, je veľkolepý severný obchvat Banskej Bystrice. Veľké úsilie a práca, ktorú robil s húževnatým nasadením a láskou, sa podpísali pod jeho zdravotný stav. Krutá choroba, s ktorou odhodlane bojoval, pretrhla niť jeho pracovitého života. Zostáva v pamäti mesta a jeho stavieb. Jeho zvučný barytón, ktorým tak krásne spieval na stretnutiach s kolegami a priateľmi, umlkol navždy. Odišla s ním jeho vitalita, humor, dobrosrdečnosť a láska k životu. Mesto Banská Bystrica v ňom stratilo vynikajúceho odborníka, organizátora a znalca. Vykonané dielo, jeho organizátorská práca je zachovaná v stavbách, v kameni a koncepčnom tvorivom myslení. V kronike mesta bude nekrológ jeho krátkeho, ale, plodného života zachovaný pre budúce generácie. ...Lebo v pamäti ľudí zostávajú ich skutky.

Zomrela poetka a publicistka Zlata Solivajsová

V Banskej Bystrici 31.12. 2010 zomrela v posledný deň roku 2010 popredná poetka, autorka diel pre deti a mládež, publicistka, členka Spolku slovenských spisovateľov Zlata Solivajsová (6. 5. 1922 Nitrianska Blatnica 31. 12. 2010 Banská Bystrica). Symbolicky sa rozlúčila s rokom 2010 a milovanou Banskou Bystricou. Zlata Solivajsová bola pre svoje postoje v r. 1968 diskriminovaná. Jej súbor rozprávok Kľúč od každých dverí (1971) zošrotovali pod zámienkou, že ide o metaforické narážky na normalizačný režim. Od roku 1960 bola redaktorkou Stredoslovenského vydavateľstva v Banskej Bystrici. Redaktorské miesto musela v rámci normalizácie opustiť a až do odchodu na dôchodok v

roku 1981 pracovala ako korektorka v banskobystrickej tlačiarni. Knižne sa prvý raz predstavila súborom básní Jablká plné hviezd (1962), v ktorom preukázala zrelý autorský a osobnostný pohľad na dianie v závere uplynulého decénia. V knižnej kolekcii veršov Vyhnanie z raja (1967) sugestívne rezonujú motívy lásky, prírody a detstva. Nasledovali knižky pre najmenších čitateľov Svietnik s holubičkou a už spomínaný titul Kľúč od každých dverí (1971), ktorý s odstupom času po druhý raz vyšiel v zredukovanej podobe (1990). Po znemožnení publikovať svoje verše sa opäť vrátila ako poetka do literárneho života v r. 1992 básnickou zbierkou Pierko po pierku, v ktorej reflektuje prvky zložitej životnej empirie. Na prerušené lyrické úsilia organicky nadväzuje aj knihou básní Ucho uhly (2002). Je autorkou súborov veršov Naše zelené dažde a Listy do mŕtvej schránky.

Zomrel farár Daniel Michal Fakla

19. 5. 2010 zomrel vo veku 86 rokov obľúbený evanjelický a.v. farár Daniel Michal Fakla. 7. 9. 1924 –19.5.2010 Pohrebná rozlúčka bola 22. 5. 2010 v Evanjelickom a. v. kostole v Radvani. Kázňou slova Božieho sa ním rozlúčil brat generálny biskup Milan Klátik.

HOSPODÁRSKY ŽIVOT

NOVÉ NÁJOMNÉ BYTY

Mesto Banská Bystrica odovzdalo v januári 2010 do užívania 16 nájomných bytov, (9 dvojizbových, 7 jednoizbových). Štyria nájomcovia sa hneď do vynovených priestorov nasťahovali a magistrát im dal šancu okamžite si riešiť bytovú otázku na obdobie jedného roka. Medzi nájomcami je aj rozvedená matka, ktorá sa stará o tri vlastné a štyri osvojené deti. Spomínané rodiny sa nečakane ocitli v kritickej situácii, pretože nový majiteľ objektu, v ktorom bývali v predchádzajúcom období, im vypovedal nájomnú zmluvu. Banskobystrická radnica našla teda okamžité riešenie ich problému

Nové nájomné byty vyčlenil magistrát pre naliehavé potreby Mesta Banská Bystrica. Spôsob pridelovania bytov upravuje všeobecne - záväzné nariadenie (VZN), podľa ktorého môžu byty využívať fyzické osoby s trvalým pobytom v Banskej Bystrici minimálne päť rokov, ktoré stratili v meste bývanie v dôsledku havarijných situácií, alebo ktoré sa nie vlastným pričinením ocitli v nepriaznivej sociálno-bytovej situácii. Dočasné ubytovanie na obdobie jedného roka môžu v nových priestoroch nájsť aj osoby, ktoré sa významným spôsobom v záujme mesta Banská Bystrica podieľajú na jeho rozvoji v oblasti spoločenskej, ekonomickej, sociálnej, vzdelávacej, či kultúrnej. Ide napríklad o hosťujúcich pedagógov, či umelcov.

Objekt na Švermovej ulici, v ktorom sú nové byty situované, patril v minulosti mestskej organizácii Záhradnícke a rekreačné služby Mesta Banská Bystrica. Prestavba realizovaná v období november 2008 až november 2009, si vyžiadala investičné náklady vo výške 500 807,95 eur z rozpočtu mesta. Žiadateľ o dočasné bývanie zároveň nesmie byť na území Banskej Bystrice vlastníkom, stavebníkom, nájomcom bytu, alebo domu. Príslušné VZN upravuje aj povinnosť žiadateľa mať uhradené všetky miestne dane a poplatky. Mesto Banská Bystrica formou dočasného bývania limitovaného na jeden rok nebude riešiť patologické sociálne prípady, ktoré majú dlhodobý problém riešiť svoju bytovú otázku.

16. ROČNÍK CELOŠTÁTNEJ SÚŤAŽE STAVBA ROKA 2010

Cenu Stavba roka 2010 získala špecializovaná nemocnica na komplexné riešenie karcinómu prsníka u žien Mammacentrum Sv. Agáty v Banskej Bystrici, Ul. T. Andrašovana 46.

Autori architektonického riešenia: Ing. arch. Marian Šovčík, CSc., Ing. arch. Pavel Záriš

Hlavný projektant: AMŠ Partners, spol. s r. o.

Hlavný zhotoviteľ: RANDA + R, s. r. o.

Stavebník: Rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo Banská Bystrica

Investičné náklady s DPH: 8,90 mil. €

Poslaním súťaže STAVBA ROKA je podpora komplexnej realizácie kvality stavebného diela ako súčasť uceleného systému zabezpečovania kvality vo výstavbe a stavebníctve s cieľom v reálnom čase dosiahnuť európske štandardy. Jedným z gestorov tohto systému je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR a garantmi kvality jeho realizácie sú Slovenská komora stavebných inžinierov a Slovenská komora architektov. Vyhlasuje sa pre všetky stavebné diela - pozemné stavby, inžinierske stavby (novostavby, rekonštrukcie) - realizované na území Slovenskej republiky bez ohľadu na štátnu príslušnosť autora architektonického riešenia, projektanta, zhotoviteľa, ako aj stavebníka. Podmienka: dokončené stavebné dielo s nadobudnutím právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia v období od 1. apríla 2008 do 30. júna 2010.

Organizátori súťaže: Združenie pre rozvoj slovenskej architektúry a stavebníctva - ABF Slovakia .
Záštitu 16. ročníka súťaže Stavba roka 2010 prezidentom Slovenskej republiky Ivanom Gašparovičom.

16. ročník celoštátnej súťaže Stavba roka 2010 vyhlasuje týchto dvanásť vyhlasovateľov: Združenie pre rozvoj slovenskej architektúry a stavebníctva - ABF Slovakia, Ministerstvo hospodárstva výstavby SR, Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, Zväz stavebných podnikateľov Slovenska, Slovenská komora stavebných inžinierov, Slovenská komora architektov, Slovenský zväz stavebných inžinierov, Spolok architektov Slovenska, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Stavebná fakulta, Technický a skúšobný ústav stavebný, n. o., Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., Vydavateľstvo EUROSTAV, s. r. o.

Prihlášku do súťaže mohla podať každá právnická alebo fyzická osoba, ktorá stavebné dielo realizovala, alebo sa na jeho realizácii zúčastnila, to je autor architektonického riešenia, projektant, hlavný zhotoviteľ alebo stavebník, ak stavebné dielo zdokumentuje a zaplatí prezentačný poplatok. Slávnostné vyhlásenie výsledkov - gala večer Stavba roka 2010 - sa uskutočnilo v Bratislave dňa 7.

októbra 2010 vo večerných hodinách. Súčasťou tohto podujatia bola aj vernisáž putovnej výstavy Stavba roka 2010 - výstava všetkých odbornou porotou posudzovaných stavebných diel.

Rámcové kritériá hodnotenia: Prihlásené stavebné diela posudzuje a hodnotí odborná porota s medzinárodnou účasťou v kategóriách: bytové budovy, nebytové budovy nevýrobné, nebytové budovy výrobné, inžinierske stavby, vodohospodárske stavby podľa predpísanej technickej dokumentácie, ako aj ich obhliadkou na základe týchto rámcových kritérií hodnotenia:- začlenenie stavebného diela do daného prostredia vrátane širších priestorových vzťahov,- originalnosť a progresívnosť urbanistického, architektonického, konštrukčného a stavebno-technického riešenia, - celkový architektonický a stavebný výraz diela, - kvalita stavebných prác, - pokrokové technológie výstavby, - energetická a prevádzková náročnosť, - vhodnosť použitia stavebných materiálov a výrobkov a ich profesionálne zvládnutie v realizácii, - vplyv stavebného diela na ekológiu prostredia, - celospoločenský prínos atď.

KROKY K ZÁCHRANE TROLEJBUSOVEJ DOPRAVY V MESTE

1. februára 2010 sa podpisom kúpnej zmluvy zavŕšila snaha Dopravného podniku mesta Banská Bystrica, a. s. (DPMBB) získať súbor majetku trolejbusovej dopravy do svojho vlastníctva. DPMBB, a. s. získal od SAD BB hnuiteľný aj nehnuteľný majetok pre výkon trolejbusovej dopravy za kúpnu cenu cca 2 milióny eur (60 mil. Sk). „Banskobystrický dopravný podnik tak môže okrem zvýšenia svojej ekonomickej efektivity začať investovať v podobe obnovy technológií a vozového parku. V tomto období dochádza v systéme mestskej hromadnej dopravy k zjednocovaniu procesov, ktoré cestujúca verejnosť priamo nevidí, ale predstavujú vysoký potenciál úspor“, konštatoval primátor Ivan Saktor. Predmetom kúpy súboru majetku sú: 1/ Areál TD v Kremničke s celým technickým, technologickým a administratívnym zázemím (dielne, umyvárka, energoblok, meniareň Kremnička, administratívna budova, parkovacie plochy)
- 2/ Meniarne Fončorda, Centrum, trolejové vedenie, trolejové stĺpy, káblové rozvody, napájacie a spätné káble, káblové rozvody 22 kV.
- 3/ Predpredajné stánky na ul. Kpt. Nálepku a na Námestí Slobody
- 4/ Vozový park – 25 trolejbusov
- 5/ Technologické vozidlá - montážne plošiny, ťahač Tatra a. i.
- 6/ pozemky

DP MBB, a.s. si majetok prenajímal ročne za cca 830 000 Eur, (25 mil. Sk.). Uvedený nájom značne zvyšoval nákladovosť trolejbusovej dopravy a zároveň pri prenajatom majetku nebolo možné investovať do cudzieho majetku na obnovu technológií, vozového parku a pod. Po získaní majetku, 2. februára 2010, bola podaná žiadosť o poskytnutie financií z Eurofondov na obnovu vozového parku. Rokovania o odkúpení majetku začali ešte v novembri 2008 a k ich finalizácii došlo na prelome decembra 2009 a januára 2010. Rokujúce strany SAD BB (akcionári: Fond národného majetku a ČSAD Ostrava) a DPMBB, a.s. viedli dlhodobé rokovania z dôvodu predbežného opatrenia na majetku SAD BB.

DOPRAVNÝ PODNIK MESTA BANSKÁ BYSTRICA, A.S

Dňa 14. 4.2010 bola podpísaná zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku kde Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky prostredníctvom Sociálnej implementačnej agentúry ako sprostredkovateľského orgánu poskytne Dopravnému podniku mesta Banská Bystrica, a. s. nenávratný finančný príspevok do výšky 800 179,26 € čo predstavuje 70% z celkových oprávnených výdavkov projektu s názvom „Vzdelávanie zamestnancov spoločnosti Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a.s.“

Cieľom projektu je zvýšenie výkonnosti, zodpovednosti a motivácie zamestnancov Dopravného podniku mesta Banská Bystrica, a.s. prostredníctvom posilnenia ich odborných zručností. Cieľovými skupinami projektu sú zamestnanci Dopravného podniku mesta Banská Bystrica a.s. Okrem manažmentu sa do projektu zapoja i vodiči, kontrolóri, pokladníčky, opravári, elektrikári, dispečeri, prevádzkari, majstri, ďalej zamestnanci administratívy, úseku pomocných činností, v neposlednom rade i upratovačky a robotníci v doprave V rámci projektu jednotlivé cieľové skupiny absolvujú vzdelávacie podujatia z oblastí komunikačných a psychosociálnych zručností, manažérskych a obchodných zručností, informačných a komunikačných zručností, jazykových zručností, ako i technických a ekonomických odborných zručností. Finančné prostriedky na realizáciu projektu budú poskytnuté z Európskeho sociálneho fondu v rámci operačného programu: „Zamestnanosť a sociálna inklúzia“ cez prioritnú os Podpora rastu zamestnanosti s podporou tvorby a udržaním pracovných miest prostredníctvom zvýšenia adaptability pracovníkov, podnikov a podpory podnikania. Realizácia projektu začala dňom 01.05.2010. Ukončenie projektových aktivít je plánované na máj 2011. Nenávratný finančný príspevok je tvorený prostriedkami Európskej únie a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Dopravný podnik mesta Banská Bystrica vznikol ešte v roku 1996 ako spoločnosť s názvom Mestská hromadná doprava Banská Bystrica. Táto spoločnosť bola založená mestom Banská Bystrica, pričom dodnes je mesto Banská Bystrica jediným a teda aj stopercentným akcionárom spoločnosti. V čase vzniku, jeho hlavnou úlohou bol nákup vozidiel pre mestskú verejnú dopravu v Banskej Bystrici a teda aj skvalitňovanie jej úrovne. Vďaka jeho vtedajšej činnosti dnes spoločnosť vlastní 35 autobusov a 2 trolejbusy. Tiež v jej vlastníctve sú aj niektoré trolejbusové trate v samotnom meste. Mestský podnik Mestská hromadná doprava Banská Bystrica začal vystupovať pod novým obchodným menom Dopravný podnik mesta Banská Bystrica (ďalej len DPMBB) dňom 28. februára 2007. V novembri roku 2006 začala spoločnosť po prvý krát v histórii s prevádzkou verejnej dopravy a to na linkách 101 až 105. V súčasnosti DPMBB prevádzkuje aj trolejbusovú dopravu na 7 trolejbusových linkách.

MBB, A.S

Akcionári spoločnosti: Mesto Banská Bystrica a Bytový podnik mesta, s.r.o.

Dozorná rada:

MUDr. Marian HLAVÁČ - Predseda dozornej rady od 05. 03. 2007

Členovia dozornej rady:

ING. JOZEF HAŠKO od 05. 03. 2007

Ing. Milan LICHÝ od 05. 03. 2007

MUDR. PETER MEČIAR od 05. 03. 2007

RÓBERT KAZÍK od 05. 03. 2007

Mestská organizácia MBB, a.s. vo svojej výročnej správe za rok 2010 hodnotí činnosť počas roka. Do kroniky z nej uvádzame:

Uplynulý rok bol charakterizovaný v investičnej činnosti spoločnosti najmä dvomi projektmi a to: „Dostavba a rekonštrukcia historickej Radnice „ a „ Inžinierske siete pre Priemyselny park Šalková“.

Projekt „ Dostavba a rekonštrukcia historickej Radnice „ sa po zabezpečení jeho financovania investičným úverom podarilo v novembri 2010 ukončiť a po skolaudovaní odovzdať Mestu Banská Bystrica a verejnosti do užívania. Vo februári 2010 sa podarilo zabezpečiť financovanie stavby formou investičného úveru vo výške 3.400.000,- EUR, ktorý MBB,a.s. poskytla Dexia banka a.s. Od

februára až do novembra práce na stavbe pokračovali a v novembri 2010 boli práce na historickej časti a nádvorí ukončené a objekt bol daný Mestu Banská Bystrica do užívania.

Práce na dvornej časti objektu Radnice boli ukončené v decembri 2010. Z dôvodu zmeny účelu využitia tohto objektu oproti pôvodnému projektu z apartmánového bývania na administratívne priestory a následného legislatívneho procesu bude objekt dvornej časti daný do užívania v januári 2011. O spôsobe jeho využitia prebiehali rokovania s VUC BBSK, ktoré však v roku 2010 neboli ukončené. Úlohou sprevádzkovania a naplnenia kapacít tejto časti nám tak ostala na riešenie v roku 2011

Občania nášho mesta sa dočkali chvíle, aby táto historická budova a kultúrna pamiatka, nachádzajúca sa v centre mesta mohla byť využívaná v prospech. Mesto Banská Bystrica tým získalo historicky a kultúrne cenné reprezentačné priestory, ku ktorým mnohí z nás majú osobitný vzťah, keďže v tamojšej sobášnej sieti sa sobášili generácie Bystričanov.

Projekt „Inžinierske siete pre priemyselný park Šalková“ v roku 2010 po podpísaní zmlúv s ďalšími 3 investormi nadobudol konečnú podobu, boli ukončené potrebné legislatívne procesy a dá sa konštatovať, že výstavba začatá v roku 2010 úspešne pokračuje.

V roku 2009 bola podpísaná zmluva so spoločnosťou Burgmaier Precision Slovakia, ktorá kúpou pozemkov prejavila svoj záujem o realizovanie svojej investície, kde na ploche cca 2 ha má vyrásť najmodernejší závod tejto spoločnosti v Európe.

Dôležitým faktorom pri záujme investora je aj fakt, že práce na Severnom obchvate BB a pripojení na RL, ktorá v roku 2011 spojí Bratislavu s Banskou Bystricou pokračujú rýchlym tempom a naše mesto sa stáva zaujímavou destináciou pre umiestňovanie aktivít nadnárodných investorov z hľadiska jeho polohy a vzhľadom na jeho potenciál kvalifikovanej pracovnej sily. Plánovanie prepojenia RI a DI smerom na Ružomberok je už len tou pomyslenou čerešničkou na torte, ktorá by z nášho regiónu spravila dôležitý dopravný uzol na trase Sever – Juh. V druhej polovici roka boli v rámci investičnej prípravy zrealizovaný výber dodávateľa a koncom roka začaté prípravné práce na stavbe tak, aby investori v roku 2011 mali pripravené podmienky pre výstavbu svojich objektov. Práce na výstavbe infraštruktúry priemyselného parku a prístupovej komunikácie sú termínované v koordinácii so stavbou „ Severného obchvatu“, keďže dopravné napojenie je riešené priamo navádzačom na rýchlostnú komunikáciu RI, ktorej termín ukončenia je predpokladaný v decembri 2011.

„ Priemyselný park Šalková“ a samozrejme aj vstupom ďalších investorov, ktorý tvoria pre tento región tak potrebné pracovné miesta. Náš plán je, aby zazmluvnení investori do konca roka 2011 po uskutočnení svojich investícií vytvorili 750 pracovných miest.

Pre náročnosť investičných projektov z finančného hľadiska, spoločnosť upustila od realizácie ďalších aktivít, definovaných v pláne rozvoja spoločnosti, najmä čo sa týka výstavby nájomných bytov, ktorých kapacita v Banskej Bystrici nie je naplnená.

V roku 2010 spoločnosť realizovala činnosti, ktoré ju charakterizovali aj v predchádzajúcich rokoch a to -prenájom bytových priestorov / nájomné byty/, prenájom nebytových priestorov a prevádzku parkovacieho systému v systéme plateného parkovania .

Systém plateného parkovania v Meste Banská Bystrica

Bol pri predchádzajúcich rokoch, ktoré boli poznačené „ Novelou zákona o daniach a poplatkoch“ a prechodom na jednotnú európsku menu EURO rokom, v ktorom na základe zmluvy s Mestom Banská Bystrica ku dňu 31. 12. 2010 končila „ Zmluva o nájme“ na základe ktorej spoločnosť MBB,a.s. prevádzkovala službu plateného parkovania.

Mesto Banská Bystrica vyhlásilo v apríli 2010 súťaž na prevádzkovanie parkovacieho systému pre roky 2011 – 2025, ktorej sa zúčastnila aj spoločnosť a vyhrala ju. Následne podpísala zmluvu s Mestom Banská Bystrica, ktorá zabezpečuje prevádzkovanie systému plateného parkovania v meste Banská Bystrica na obdobie ďalších 15 rokov.

BYTOVÝ PODNIK MESTA SPOL, S.R.O.

Timravy č.12

Banská Bystrica

Konateľ spoločnosti: Ing. Tomáš Novanský

Základný predmet činnosti :

prenájom bytov a nebytových priestorov, obchodná a sprostredkovateľská činnosť, prenájom a kúpa nehnuteľností, sprostredkovanie opráv, údržby a rekonštrukcií bytov a nebytových priestorov sprostredkovateľská činnosť v oblasti správy, služieb, opráv, údržby, rekonštrukcie a modernizácii nehnuteľnosti

Charakteristika organizácie:

BPM s.r.o., je spoločnosť zriadená Mestom Banská Bystrica v roku 1994, za účelom prenájmu bytov a nebytových priestorov, sprostredkovanie údržby a opráv bytového fondu v meste. Okrem iných činností sa zaoberáme aj prevodom vlastníctva bytov v obytných domoch. Od roku 1995 kedy bol zahájený odpredaj nájomných bytov v meste Banská Bystrica do tohto obdobia prešlo do osobného vlastníctva nájomcov 9 400 bytových jednotiek.

Momentálne v majetku spoločnosti zostáva 400 nájomných bytov a 120 nebytových priestorov.

V súčasnosti sa spoločnosť zaoberá výkonom správy nehnuteľností a pozemkov, obstarávanie správy spoločných častí a spoločných zariadení bytových domov, ktorú zabezpečujeme aj pre iných vlastníkov. V tejto oblasti spravuje 23 bytových domov t.j. 1 000 bytových jednotiek.

Ďalej prevádzkujeme areál KOTVA v ktorom sa poskytuje núdzové a chránené bývanie sociálne odkázaným rodinám, ktorí sa ocitli bez prístrešia a nemajú možnosť iného ubytovania

Internát na Majerskej ceste, čím vytvorili ubytovacie priestory, v ktorých Mesto Banská Bystrica ubytováva mladých dospelých po ukončení ústavnej starostlivosti a občianske združenie NÁVRAT v týchto priestoroch zriadilo Centrum na podporu rodičovských zručností „BAZALKA“.

BPM, s.r.o., získala plaváreň od mesta ako nepeňažný vklad do svojho základného imania na jeseň 2008 na základe rozhodnutia MsZ za účelom jej rekonštrukcie. Mesto má na plaváreň predkupné právo.

MESTSKÉ LESY, S.R.O.

Sídlo spoločnosti: Československej armády 26

Konateľ Ing. Blažej Možucha

Mestské lesy hospodária na výmere 7363 ha lesných porastov. Rozprestierajú sa na území Slovenského Rudohoria. Kremnických vrchov, Veľkej Fatry a časti Starohorských vrchov od nadmorskej výšky 340 m. n.m. pri rieke Hron po 1498 m.n.m. na vrchu Malá Krížna.

Z tejto pôdy je zastúpenie podľa kategórie lesa:

- Lesy hospodárske 65 %
- Lesy osobitného určenia 10%
- Lesy ochranné 25%

Mestské lesy, s.r.o. spravujú lesoparky Laskomer, Urpín a Stará Kopa. Na jeho území sú chránené územia Stará Kopa, Pavelcovo, Harmanecký hlboký potok, Svrčinník, Harmanecká Tisina, Podlavické výmole, Krásno, Uňadovo, NP Veľká Fatra.

VÝSTAVBA PARKOVACÍCH PLÔCH

Mesto Banská Bystrica pripravovalo výstavbu parkovacích plôch formou zaangažovanosti svojich obyvateľov na financovaní výstavby. Malo by ísť o dlhodobý prenájom vo vytypovaných lokalitách (pozemky sú vo vlastníctve Mesta):

Fončorda: Moskovská ul., Slnčná ul., Wolkerova ul., Radvaň: Kalinčiakova ul., Kráľová :Podháj, Podlavice: Limbová ul., Gaštanová ul, Podlavická cesta, Sásová: Rudohorská ul., Krivánska ul. Občan, ktorý má záujem o dlhodobý prenájom parkovacieho miesta v jednej z uvedených lokalít, uzatvorí s Mestom Banská Bystrica zmluvu o budúcej nájomnej zmluve a vloží finančné prostriedky na účet mesta (uvedené prostriedky budú účelovo viazané). Mesto sa v zmluve zaviazá parkovacie miesto vybudovať do 30. júna 2011. Po kolaudácii stavby budú uzatvorené nájomné zmluvy na obdobie 6 a viac rokov. Doba platnosti nájomnej zmluvy bude úmerná výške vkladu občana - budúceho nájomcu podľa koeficientu: doba platnosti zmluvy (v rokoch) = vložená investícia: 200 EUR / rok.

Doba platnosti nájomnej zmluvy bude zaokrúhľená na celé mesiace smerom nahor. Parkoviská budú vybudované so spevneným asfaltovým povrchom, opatrené lapačmi ropných látok. Každé parkovacie miesto bude individuálne vyznačené zvislým dopravným značením IP 16 (Parkovisko – parkovacie miesto s vyhradeným státím) a E13 (Dodatková tabuľka pre vyhradené státie) s uvedením evidenčného čísla motorového vozidla, pre ktoré je parkovacie miesto vyhradené, ako i vodorovným dopravným značením V10a, resp. V10b (Parkovacie miesta s kolmým státím, resp. šikmým státím). Vzhľadom na fakt, že ide o rôzne výmery parkovísk, ako aj ich stavebné požiadavky, budú na realizáciu vynaložené rôzne finančné náklady (viď. príloha tabuľky). Týmto spôsobom majú občania možnosť získať parkovacie miesto do dlhodobého prenájmu za 200,- EUR ročne na obdobie 6 a viac rokov, čo je výhodná alternatíva v porovnaní s užívaním verejného priestranstva formou vyhradenia parkovacieho miesta na existujúcich parkovacích plochách, kde ročná sadzba uvedenej miestnej dane pre rok 2010 je 438,- € .

ZDRUŽENIE „LETISKO SLIAČ“

Banská Bystrica, Sliač Na letisku Sliač pri Banskej Bystrici bola 25. 5. 2010 uvedená do prevádzky zrekonštruovaná vzletová a pristávacia dráha. Realizátor projektu Zdrúženie „Letisko Sliač“ 25. 5. 2010 slávnostne odovzdalo stavbu objednávateľovi – Ministerstvu obrany SR do užívania presne po roku od začiatku prác. „Rekonštrukcia dráhy bola nevyhnutná, nakoľko nespĺňala základné požiadavky kvality, ktorých hlavnými kritériami sú únosnosť a drsnosť, ako aj nové parametre zodpovedajúce požiadavkám NATO. Práce sa nám podarilo ukončiť podľa dohodnutého plánu po 362 dňoch od ich začatia“, povedal Ing. Peter Emmer, vedúci diela zo spoločnosti Metrostav - lídra Zdrúženia „Letisko Sliač“. Okrem zabezpečenia obojstranného predĺženia vzletovej a pristávacej časti dráhy a zabudovania nového konštrukčného riešenia jej vybavenia v rámci brzdiaceho a záchranného

systému, realizovali členovia združenia - akciové spoločnosti Metrostav, Skanska a Doprastav aj obnovu svetelného vybavenia vzletovo-pristávacej dráhy, odvodnenie a zatrávenie okolitých plôch. Sťahovanie techniky a personálu Leteckej základne Sliač z ich dočasného pôsobiska v Dopravnom leteckom krídle Kuchyňa sa začne pravdepodobne už začiatkom júna. Letisko bude primárne slúžiť armáde SR, a tak ako pred jeho generálnou rekonštrukciou bude v prípade potreby využívané aj pre nákladnú dopravu, prílety a odlety športových lietadiel a lietadiel pre špeciálne letecké práce, chartrové lety cez dovolenkovú sezónu, ako aj pre záchranný zdravotný systém a transplantačný program Rooseveltovej nemocnice v Banskej Bystrici. Základné údaje o stavbe: Názov stavby: Rekonštrukcia letiska Sliač Miesto stavby: Letisko Sliač, Banská Bystrica Investor: Ministerstvo obrany SR Zhotoviteľ: Združenie „Letisko Sliač“ - Metrostav a.s. (líder), Doprastav a.s., Skanska a.s., Skanska SK a.s. Náklady: 40,319 mil. Eur. Začiatok výstavby: 05/2009 Ukončenie výstavby: 05/2010.

STAVBA SEVERNÝ OBCHVAT V BANSKEJ BYSTRICI

Na základe postupu prác na stavbe Severný obchvat v Banskej Bystrici a po dohode so spoločnosťou Granvia Constuction, s.r.o. Mesto oznámilo 29. júl 2010 verejnosti, že dňa 2. augusta 2010 sa spustí premávka na miestnej komunikácii smerom od starej nemocnice do miestnej časti Sásová. Mestská verejná doprava bude trasu využívať od utorka, 3. augusta 2010. Stavba bude v predčasnom užívaní, nakoľko sa dokončovali ďalšie súvisiace objekty. Sprejazdnením uvedenej komunikácie sa zlepšil prístup na sídlisko Rudlová – Sásová. Na ulici Cesta k nemocnici sa od 1.7. do 31.7.2010 uskutočňovali v približne 200 m dlhom úseku nad polyfunkčným domom Medokýš smerom ku križovatke s Rudlovskou cestou dokončovacie práce a výstavba kruhovej križovatky. Obchádzková trasa počas uzávierky viedla po miestnych komunikáciách na uliciach – Horná, Kukučínova a Rudlovská cesta (obojsmerne). Miestna komunikácia na ulici Cesta k nemocnici sa stala od 2. augusta opäť prejazdná.

PRIMÁTOR SAKTOR TUNEL PODPORUJE, VERÍ, ŽE HO V BRUSELI SCHVÁLIA

Najdrahší a aj technicky najnáročnejší projekt v Banskej Bystrici na riešenie storočných a viacročných vôd pritekajúcich najmä z južných svahov Nízkych Tatier a severných strání Poľany a Slovenského Rudohoria ráta s tým, že vyššie vodné stavy Hrona odvedie mimo mesto nový tunel popod miestny vrch Urpín. Tieto úvahy zosilneli najmä po katastrofálnych povodniach v Českej republike v poslednom desaťročí. Odborníci z banskobystrického pracoviska Slovenského hydrometeorologického ústavu upozorňujú, že neexistujú vedecké dôvody pre domnienku, že by bolo územie Banskobystrického kraja svojou polohou lepšie chránené pred

veľkými zrážkami. "Ak u nás doposiaľ nedošlo k takým extrémnym dažďom a následne povodňami ako v susedných krajinách, je veľmi pravdepodobne, že ide len o šťastnú náhodu," myslí si bývalý poslanec kraja Juraj Mesík, ktorý sa pokúsil urobiť porovnávaciu analýzu povodňovej hrozby v Banskej Bystrici a okolí. Mesto zasiahla rozsiahla povodeň napríklad v októbri 1974, keď sa vyliala rieka Hron. Ďalšie prípadné záplavy zasiahnu podľa Mesíka ľudí aj inštitúcie nepripravených. Už od začiatku 90. rokov vždy pred komunálnymi voľbami v Banskej Bystrici sa niektorí, aj víťazní kandidáti, vyjadrovali, že postavia tunel s pomocou predvstupových, neskôr štrukturálnych fondov EÚ. Bývalý primátor Ján Králik, dnes poslanec kraja, tunel odmietol na jednej z tlačových konferencií. "Výstavba protipovodňového cestného tunela môže narušiť minerálne pramene pre Sliach, Kováčovú a Čerín," tvrdil. Preto vtedy konštatoval, že práce na tuneli boli zastavené nielen pre nedostatok finančných prostriedkov, ale aj pre chýbajúce odborné stanoviská k možným dopadom na pramene. V rokoch 1994 a 1995, keď sa najviac o realizácii tunela diskutovalo, sa náklady na jeho výstavbu odhadovali na tri miliardy korún. Výstavba tunela s dĺžkou 2,5 kilometra by podľa posledných prepočtov mala stáť 2,8 miliardy Sk (92,4 milióna eur). Stavba však môže mať pre mesto aj širšie využitie. Podľa stále platného návrhu územného plánu Banskej Bystrice sa má súbežne s trasou povodňového tunela postaviť v budúcnosti aj cestný tunel. A v zmysle požiadaviek EÚ každý takýto dopravný tunel musí mať vedľa seba aj ďalší únikový tunel. Vodohospodári by tak prispeli aj k zlepšeniu dopravnej situácie v meste.

V dôvodovej správe k mestským zastupiteľstvom schválenému Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2004 -2006 sa uvádza, že priestor nábrežia Hrona a cesty I-66 je možné riešiť aj zahĺbením trasy cesty I-66 v úseku od podjazdu pri železničnej stanici po estakádu pri Huštáku pod úroveň terénu. Zahĺbená cesta I-66 by navyše slúžila polyfunkčne ako kanál na prevedenie povodňovej vlny mestom. Toto riešenie by podľa autorov programu bolo lacnejšie a rýchlejšie ako spomínaný tunel.

Urbanistická štúdia mesta, naopak, hovorí o pripravenosti projektovej dokumentácie pre výstavbu hydraulického tunela v niekoľkých alternatívach. "Jedna z alternatív bola navrhnutá ako viacúčelový hydraulicko-dopravný tunel, ktorý by spĺňal potreby protipovodňovej ochrany mesta, ako aj jeho nepriaznivé dopravné zaťaženie. S realizáciou cestného tunela pod Urpínom sa počíta len ako s výhľadovou možnosťou a v súčasnosti je riešený len pre účely ochrany mesta Banská Bystrica pred povodňami," konštatuje sa v správe. "Slovenský vodohospodársky podnik podal projekt na riešenie do Bruselu," uviedol pre TASR primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor. Súčasnú vedúcu mesta výstavbu tunela podporuje a má k tomuto riešeniu pozitívny vzťah. "Vyriešilo by nám to hrozbu storočných a iných privalových vôd, ktoré každý rok visia nad Banskou Bystricou na jar topením horehronských snehov. Uvedomujeme si, že ide o náročný projekt, ale stojí za to ho realizovať," konštatoval Saktor. Projektu vodohospodárov sa prispôsobujú aj základné dokumenty mesta a podľa Saktora nie je dôvod na rôzne špekulácie.

V PODLAVICIACH OTVORILI NOVÝ MOST

„Nový most v Podlaviciach“ - Banskobystričania sa konečne dočkali – dlhoočakávaný most v mestskej časti Podlavice 28. októbra 2010 popoludní slávnostne otvorili. „Som rád, že Podlavičanom môžeme

symbolicky odovzdať toto stavebné dielo, ktoré spája ľudí. Po zrekonštruovanom kultúrnom dome je opravený most ďalšou výraznou investíciou, ktorá skvalitní život obyvateľov Podlavíc,“ skonštatoval krátko po prestrihnutí pásky primátor Ivan Saktor. Rekonštrukčné práce sa začali na jar roka 2010. Celkové náklady stavby predstavujú cca 476 tis. eur. V cene je okrem nákladov na výstavbu zahrnutá aj demontáž starej konštrukcie, rekonštrukcia komunikácie a úprava a opevnenie brehov potoka pod mostom. Parametre mosta: dĺžka: 10,6 m; šírka vozovky medzi obrubníkmi: 8,00 m; po oboch stranách sú vedené chodníky so šírkou 2,00, resp. 1,25 m; šírka mosta medzi zábradliami: 11,25 m. Doteraz využívali obyvatelia Podlavíc len provizórny most nad potokom Tajovka.

Novú nosnú konštrukciu mosta tvorí dvanásť kusov prefabrikátov. Smerovanie mosta je súbežné s Povstaleckou ulicou, aby nevzniklo zbytočné kľukatenie systému dopravy. Nosnosť mosta i šírkové parametre umožňujú prejazd vozidiel MHD, resp. obslužnej nákladnej dopravy, čo znamená skvalitnenie dopravnej obsluhy pre Podlavice.

NOVÝ ZDROJ TEPLA PRE BANSKÚ BYSTRICU

Nový zdroj tepla pre Banskú Bystricu by mal byť v prevádzke do konca roka 2011. Z biomasy bude vyrábať teplo v ročnom objeme 160 tisíc GJ. Mesto tak zníži svoju závislosť na dovážanom zemnom plyne až o 60 percent. Počas slávnostného poklepania základného kameňa stavby to v stredu, 27. októbra 2010 deklarovali zástupcovia spoločnosti KA Contracting SK, s.r.o., ktorá je členom nemeckej spoločnosti pre výrobu energie na báze obnoviteľných zdrojov RWE Innogy. Nový tepelný zdroj, projekt na baze biomasy, v Radvani bude mať výkon 2 x 4 MW. Vyrobené teplo sa bude rozvádzať súčasnými rozvodmi do sídlisk v Radvani a na Fončorde, neskôr aj do časti Podháj – spolu pre takmer 8400 domácností, škôl i nebytových priestorov. Túto tepelnú energiu bude dodávať súčasnému dodávateľovi (BBES, a.s.) na ďalšiu distribúciu. Projekt je súčasťou rozsiahlej rekonštrukcie a modernizácie sústavy zásobovania teplom v Banskej Bystrici. Jeho hlavným cieľom je diverzifikácia a stabilizácia palivovej základne, ako aj udržanie, resp. zníženie nákladov na dodávku tepla. Výroba tepla a elektrickej energie na báze biomasy je oblasťou, v ktorej RWE Innogy vidí veľkú budúcnosť. „Tešíme sa, že sme týmto projektom urobili na Slovensku prvý krok k dosiahnutiu našich cieľov. Tento projekt je súčasne prínosom k zlepšeniu ovzdušia v Banskej Bystrici a okolí, čo sa týka emitovania CO₂,“ konštatoval konateľ KA Contracting SK Miroslav Michalec. Stavebná dokumentácia k tomuto projektu bola zo strany Mesta Banská Bystrica skontrolovaná a schválená a v týchto dňoch bolo vydané aj stavebné povolenie. Výstavba zdroja tepla na biomasu si zo strany koncernu RWE vyžiada investíciu vo výške cca 5 mil. eur. Ide o prvý rozsiahly projekt RWE v oblasti výroby energie na území

Slovenska. „Nadväzuje na naše dobré skúsenosti vo viacerých krajinách. Len v susednej Českej republike vybudoval RWE prostredníctvom KA Contracting obnoviteľné zdroje tepla v niekoľkých mestách,“ deklaroval záujmy RWE na Slovensku Norbert Schürmann, ktorý je zároveň predsedom predstavenstva a generálnym riaditeľom Východoslovenskej energetiky a.s. (VSE). N. Schürmann tiež potvrdil, že RWE bude vo výstavbe projektov na báze obnoviteľných zdrojov energie na Slovensku pokračovať. „Rozbehnuté sú viaceré projekty na východe Slovenska a naďalej hľadáme príležitosti na investície,“ dodal. RWE investuje v Banskej Bystrici do zdroja tepla na biomasu. „Nový zdroj tepla prispeje k ozdraveniu životného prostredia a zužitkovaniu drevnej štiepky, ktorej je v našom regióne dostatok“, konštatoval primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor a dodal, že výstavba zdroja v Radvani je ďalším krokom k napĺňaniu koncepcie rozvoja tepelnej energetiky, podľa ktorej má Banská Bystrica postupne dospieť k výrobe šesťdesiatich percent tepla z biomasy. Východoslovenská energetika a.s. je energetická spoločnosť, ktorá poskytuje komplexné služby spojené s odberom elektriny. Od roku 2003 je súčasťou nemeckého koncernu RWE, jednej z vedúcich energetických spoločností v Európe. VSE dodáva elektrinu viac ako 500 000 zákazníkom – domácnostiam, firmám a organizáciám. Poslaním spoločnosti je poskytovanie spoľahlivých a komplexných služieb, ktoré zodpovedajú požiadavkám zákazníkov. V roku 2009 VSE predala viac ako 3 389 GWh elektriny. Priemerný počet zamestnancov je 1 550. KA Contracting je členom skupiny nemeckého RWE a na Slovensku v tejto oblasti začína, ale v susednom Česku prevádzkuje zdroje tepla vrátane biomasy v niekoľkých mestách. Na vybudovanie kotolne použije vlastné finančné zdroje, čo urýchli samotnú výstavbu. Na projekt v Banskej Bystrici vynaloží cca 5 mil. EUR. Mesto Banská Bystrica je významným akcionárom spoločnosti BBES, a.s., ktorá je dominantným výrobcom a dodávateľom tepla v meste. Postupné zriadenie nových tepelných zdrojov na biomasu vytvorí priestor pre dlhodobú stabilizáciu nákladov na teplo pre Banskobystričanov. Okrem tepelného zdroja v Radvani je plánovaná aj výstavba ďalších zdrojov na biomasu pre sídliská Sásová - Rudlová, Sídlisko a Uhlisko. V Banskej Bystrici je určená jednotná cena tepla, pozitívny vplyv preto pocítia všetci odberatelia, bez ohľadu na to, či budú napojení na zdroj v Radvani, alebo neskôr na ostatné zdroje tepla. Nemecký energetický koncern RWE patrí medzi vedúce energetické spoločnosti v Európe. RWE zamestnáva viac ako 70 700 zamestnancov a dosahuje ročný obrat približne 47 miliárd eur. Zaoberá sa výrobou, distribúciou a obchodovaním s energiami v Nemecku, Veľkej Británii a v strednej Európe. Medzi zákazníkov RWE patrí vyše 16 miliónov odberateľov elektriny a 8 miliónov odberateľov plynu.

DNI MESTA A RADVANSKÝ JARMOK 2010

755. VÝROČIE UDELENIA MESTSKÝCH PRÁV

10. - 12. septembra 2010 oslávila Banská Bystrica 13. ročníkom Trhu ľudových remesiel, 353. Radvanským jarmokom. Dní mesta sa niesli v znamení jubilea. Banská Bystrica si pripomínala 755. výročie udelenia privilegiálnych mestských výsad. Stalo sa to v roku 1255, kedy panovník Belo IV. povýšil Banskú Bystricu, vtedy ešte Novu villu Bystriciensis, na mesto s kráľovskými výsadami.

Tohtoročné mestské dni lákali návštevníkov stavbou medenej a striebornej huty, módnou prehliadkou inšpirovanou dobovou benátskou módou, či hrnčiarskymi a pekárskymi dielňami. V slávnostnom programe nechýbalo ani putovanie v čase, v podobe strastiplnej cesty podnikateľa Thurzu do Benátok, či ukážka majstrovstva nových mestských trubačov. Štýlovo i žánrovo bohatý program sa počas troch dní odohrával na Námestí SNP, na pódiu v areáli Barbakanu i na hradnom nádvorí v priestore za Barbakanom. Práve tam si hostia a občania mesta mohli môcť upiecť dobové napr. pôvodné bryndzové koláče so slaninou, či kôprové posúchy a pozrieť si ukážky stredovekej tesárskej práce či previesť sa na drevenom kolotoči.

Dramaturgia Dní mesta sa snažila osloviť všetky vekové kategórie i milovníkov rozličných žánrov. V piatok večer sa predstavili virtuózní Cigánski diabli, v sobotu si získal tradičnú priazeň divákov Ján Ambróz, ale i Robo Opatovský, Monika Bagárová i Peter Cmorík. Pódium v areáli Barbakanu v nedeľu patrilo rozprávkam pre deti a na Námestí SNP vystúpil folklórny súbor Urpín. Súčasťou Dní mesta bol aj tradičný Trh ľudových remesiel. Pozvanie na trinásty ročník prijalo viac ako 350 remeselníkov zo Slovenska i zahraničia. „755. výročie udelenia mestských práv rezonuje v programe Dní mesta. Som rád, že súčasťou sprievodných podujatí sa stala aj prezentácia novej obrazovej publikácie Banská Bystrica a okolie, či verejné predstavenie monografie obcí Rudlová a Sásová, autorov Marcela Pecníka, Vladimíra Sklenku a kol.“, konštatoval primátor Ivan Saktor. Rovnako počas Dní mesta boli návštevníci svedkami oficiálneho slávnostného predstavenia novej publikácie pre deti o histórii mesta pod názvom Moja Banská Bystrica. Benátska dobová móda, medená huta či drevený kolotoč – aj o tom boli atraktívne programy Dni jubilujúcej Banskej Bystrice. Podrobné informácie o programe Dní mesta, o zmenách v dopravnom režime, či o ponuke tovarov a služieb našli záujemcovia na www.banskabystrica.sk, www.pkobb.sk, či v aktuálnom septembrovom čísle Radničných novín.

KNIHA MOJA BANSKÁ BYSTRICA

Publikácia, ktorá má za cieľ priblížiť regionálnu históriu a tradície mesta mladým Bystričanom a zvýšiť úctu a lásku k rodnému mestu. Kniha Moja Banská Bystrica – nie je len preferované slovné spojenie priaznivcov Mesta pod Urpínom, ale aj názov publikácie, ktorú Mesto Banská Bystrica počas 755. výročia udelenia mestských privilégií venovalo z rozpočtu žiakom základných škôl. Možnosť vdychovať atmosféru mesta, obdivovať architektonické skvosty či vnímať krásu okolitej prírody – to všetko ponúka starobylá Banská Bystrica. K sprítomňovaniu mestskej histórie prispeje aj množstvo podujatí pre malých i veľkých. Jedinečným z nich bude aj verejná prezentácia publikácie s názvom Moja Banská Bystrica. Kniha z dielne Slavomíry Očenášovej - Štrbovej je prednostne určená detskému čitateľovi. Jej ambíciou je prispieť k výučbe regionálnej výchovy na základných školách s cieľom podnietiť prirodzenú detskú zvedavosť o spoznávanie histórie i kultúry mesta, ktoré je dočasným či trvalým domovom mladých Banskobystričanov. Na vyrozprávanie dejín kráľovského mesta využila autorka detských hrdinov – dvanásťročnú Barboru a desaťročného Jakuba. Tí predstavujú mladým čitateľom zaujímavosti Perly Pohronia, jej polohu, významné banskobystrické osobnosti, architektúru, okolitú prírodu či perspektívy rozvoja mesta, ktoré začalo písať svoju históriu pred 755. rokmi. Práve oslavy jubilujúcej Banskej Bystrice budú ideálnou príležitosťou na symbolické odovzdanie publikácie Moja Banská Bystrica detským čitateľom. O slávnostné uvedenie knihy do života neprišli tí, ktorí v sobotu 11. septembra 2010 o 17.30 hod. zavítali na Námestie SNP. Banskobystrickým deťom ju slávnostne odovzdal primátor mesta Ivan Saktor v spoločnosti autorky tejto jedinečnej publikácie. Pri koncipovaní knihy Slavomíry Očenášovej - Štrbovej zohľadnila pripomienky odbornej i laickej verejnosti. Na jej príprave o.i. participovali pedagogickí pracovníci a cenné pripomienky adresovali autorke i samotné deti. Publikácia je napísaná a graficky spracovaná spôsobom blízky detskému čitateľovi. Jej vydanie financovalo Mesto Banská Bystrica (7 416,20 €). Kniha vyšla v náklade 1 200 ks.

MESTO BANSKÁ BYSTRICA A ELEKTRONICKÁ AUKCIA

Na projekt Výstavba a obnova miestnych komunikácií vo vlastníctve mesta Banská Bystrica 29. novembra 2010 Mesto Banská Bystrica vybralo zhotoviteľa a ukončilo proces verejného obstarávania postupom verejnej súťaže. Primátor Ivan Saktor následne dňa 29. novembra 2010 podpísal zmluvu o dielo na uskutočnenie prác s úspešným uchádzačom, spoločnosťou EUROVIA SK, a. s., KOŠICE. Predpokladaná hodnota zákazky pri príprave projektu bola stanovená a schválená uznesením Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici zo dňa 2. marca 2010 na sumu 10 366 615,- EUR. V

prvom kole súťaže bola ako najvýhodnejšia vyhodnotená ponuka vo výške 9 042 536,- EUR, pričom v ďalšom kole verejného obstarávania z elektronickej aukcie konanej 25. októbra 2010 vzišla cena 7 979 000,- EUR, čím došlo k celkovej úspore vo výške 23 percent oproti pôvodnej predpokladanej cene, (z toho v elektronickej aukcii úspora viac ako 1 milión eur). Uvedený projekt umožní preklenúť dlhodobý deficit v oblasti obnovy miestnych komunikácií a v relatívne krátkom čase zabezpečiť značný rozsah obnovy cestnej siete bez vysokého jednorázového zaťaženia rozpočtu mesta. Práce sa začnú realizovať začiatkom decembra 2010 a pokračovať budú v jarých mesiacoch s predpokladom ukončenia v druhej polovici roka 2011.

ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY V BANSKEJ BYSTRICI

Štatistický úrad Slovenskej republiky v Banskej Bystrici dokumentuje údaje na úseku štatistiky priemyslu.

Zaujímavosťou pre dokumentáciu priemyselného odvetvia Slovenska je špecifikácia pracoviska ŠÚ SR v Banskej Bystrici. Pracovisko Štatistického úradu Slovenskej republiky v Banskej Bystrici zabezpečuje úlohy na úrovni Slovenskej republiky v rámci špecializácie na úseku štatistiky priemyslu. Medzi hlavné činnosti, ktoré vykonáva pracovisko ŠÚ SR v Banskej Bystrici patria: organizuje a vykonáva pravidelné a nepravidelné štatistické zisťovania podľa Programu štátnych štatistických zisťovaní, zhromažďuje a spracováva štatistické informácie, spolupracuje pri tvorbe výkazov, vymedzení spravodajskej povinnosti, tvorbe a aktualizácii technických projektov, vykonáva previerky dodržovania metodiky a spravodajskej povinnosti na spravodajských jednotkách v oblasti štátnej štatistiky a ukladá pokuty za ich porušenie, podľa potreby zabezpečuje ďalšie zisťovania resp. Dozisťovania, spolupracuje so sekciami a samostatnými odbormi pri zabezpečovaní úloh plní ďalšie úlohy Pracovisko Štatistického úradu v Banskej Bystrici sa člení na odbory:

odbor vnútornej správy

odbor štatistiky priemyslu I.

odbor štatistiky priemyslu II.

odbor informatiky, registrov, informačných služieb a terénnych zisťovaní

Ďalšie úlohy súvisiace predovšetkým s činnosťou terénnych zisťovaní v rámci Banskobystrického kraja sú zabezpečované na pracoviskách v Lučenci, Rimavskej Sobote, Veľkom Krtíši a Žiari nad Hronom.

BANKA DEXIA, A.S.

Pre Mesto Banská Bystrica poskytla v roku 2010 Termínovaný úver v objeme 2 mil. EUR, účelom ktorého bola refundácia finančných nákladov na investičné akcie v roku 2010 a financovanie ďalších investičných akcií v zmysle uznesenia č. 891/2010 mestského zastupiteľstva.

Druhou aktivitou bolo poskytnutie Termínovaného úveru v objeme 3,4 mil. EUR pre MBB a.s, Banská Bystrica na Rekonštrukcie a dobudovanie Radnice a ostatných prevádzkových priestorov.

SLOVENSKÝ CECH KRBÁROV A KACHLIAROV

Na území mesta Banská Bystrica pôsobí Slovenský cech krbárov a kachliarov* so sídlom Kremnička 10,- Banská Bystrica 974 05

Cech vznikol 18.06.2007 zaregistrovaním na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky. Cieľom vytvorenia nového cechu je priniesť nové myšlienky, nápady a názory v problematike krbárstva a kachliarstva na Slovensku. Chce byť konkurenciou existujúcich kachliarskych cechov. Chce presadzovať záujmy svojich členov, chce prispieť k rozvoju krbárskeho a kachliarskeho remesla na Slovensku. Za týmto účelom je pripravený komunikovať so širokou odbornou i laickou verejnosťou na rozličné odborné témy. Prijíma nové trendy z blízkeho i vzdialeného zahraničia. Dôraz však chce klásť na rešpektovanie tradícií slovenského kachliarstva, na využívanie slovenských výrobkov, materiálov a stavebných hmôt.

Za účelom rozširovania odborných vedomostí a praktických zručností poskytuje, s inými vzdelávacími inštitúciami, členom i záujemcom zo širokej verejnosti rôzne vzdelávacie podujatia (možnosť získania výučného listu v učebnom odbore kachliar, tematické semináre, exkurzie a iné).

Členstvo v cechu je dobrovoľné. Je určené pre všetky právnické a fyzické osoby, ktoré sa zaoberajú problematikou krbárstva a kachliarstva. Radi v našom združení privítame všetkých prichádzajúcich s dobrou vôľou a úmyslom.

URGENTNÉ SLUŽBY OBČANOM

Do kroniky mesta uvádzame dôležité tiesňové pracoviská a krízové kontakty pre všetkých občanov a návštevníkov mesta :

Poruchy:

Elektrikári – poruchová linka: 0800 159 000

Plynári – poruchová linka:	0850 111 727
Vodári – havárie, poruchy:	0850 111 234, www.stvs.sk
Záchranné:	
Tiesňové volanie:	112
Horská záchranná služba:	18 300, www.hzs.sk
Letecká záchranná služba:	18 155, www.lzs.sk
Linka záchrany:	0850 11 13 13, www.linkazachrany.sk
Hniezdo záchrany:	0905 88 82 34, www.hniezdozachrany.sk
Senior linka:	0800 172 500
Linky dôvery:	
Linka detskej istoty – pre deti a mládež:	116 111
Linka pre nezvestné, zneužívané, na úteku deti:	116 000
Linka pomoci ohrozenie z virtuálneho sveta /internet, mobil/:	0800 500 500
Autá :	
Asistenčná odťahová služba motoristom:	18 123
AA-Odťahová služba - NONSTOP	0905 612 125
Dopravné :	
Preprava - vnútroštátna, medzinárodná:	16 877, www.sps-sro.sk
Informácie o spojoch:	
Letisko	BA:02/33 03 33 53
Vlaky, autobusy:	12 111
Kontaktné:	
Informácie o telefónnych číslach:	
Telefónne čísla SR, Mobilných číslach T-Mobile, Mobilných číslach ORANGE :	1181
Univerzálna služba, všetkých poskytovateľov:	1180
Poruchová služba T-Com:	12 129

Dôležité telefónne čísla v Banskej Bystrici

Medzinárodná telefónna predvoľba: +421

Medzimestská telefónna predvoľba: 048

Poštové smerovacie číslo (PSČ) Banská Bystrica: 974 01

Informačné centrum Banská Bystrica: 16 186

Telefónne čísla:

Informácie o telefónnych číslach: 1181

Informácie o telefónnych číslach účastníkov v cudzine: 12 149

Polícia:

Štátna polícia: 158

Mestská polícia: 159

Záchranné služby:

Pomoc motoristom v núdzi: Žltý Anjel non stop 16 116

SOS Integrovaný záchranný systém : 112

Hasičská služba: 150

Záchranná služba: 155, 16 155

Letecká záchranná služba BELL AIR, Nám. L. Svobodu: 048/ 413 46 45

Energie:

Plyn : 0850 111 727

Voda : 048/ 471 75 39

Elektrina : domácnosti 0850 111468, firmy 0850 123 555

Zdravotné pohotovosti:

Lekárska pohotovostná služba pre deti, Horná 60, poliklinika, tel.: 048/414 80 90

Lekárska pohotovostná služba pre dospelých, Horná 60, poliklinika, tel.: 048/414 66 66

Ordinačné hodiny - Pondelok - Piatok- 16.00 hod. - 06.00 hod. Sobota a Nedeľa - 24 hodín

Zubná pohotovosť - Horná 60, Poliklinika, tel.: 048/431 22 22

Ordinačné hodiny: Pondelok - Piatok - 16.00 - 18.30 hod. Sobota - Nedeľa - 8.00 - 11.30 a 14.30 - 18.00 hod.

Urgentný príjem, Nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta, Nám. L. Svobodu 1, tel.: 048/413 42 54

Horská služba:

Horská záchranná služba, tiesňové volanie: 18 300 (nonstop)

Horská služba Donovaly, tel: +421 (0) 48/41 99 724, fax: +421 (0) 48/42 99 069

Horská služba Nízke Tatry - sever, tel: +421 (0) 44/55 91 678, +421 (0) 903/62 40 70, fax: +421 (0) 44/55 91 478

Horská služba Nízke Tatry - juh, tel: +421 (0) 48/61 95 326, +421 (0) 903/62 40 78

Horská služba Tále, tel: +421 (0) 48/61 95 858

Všeobecné:

Úschovňa batožín:

BB Taxi, Ul. 29. augusta, Banská Bystrica, tel: +421 (0) 48/41 15 757

Predaj diaľničných známok:

Pošta 1, Horná ul. 1, Banská Bystrica, tel: +421 (0) 48/41 24 064

CK Afrodita, Dolná ul. 17, Banská Bystrica. tel: +421 (0) 48/41 53 884

Straty a nálezy:

Mestský úrad Banská Bystrica, klientské centrum, tel: 0800/14 15 14

3. ŠKOLSTVO

Motto:

„Univerzitný učiteľ, absolvent a študent nesmú predstavovať len dobre inštruovaných špecialistov, ale intelektuálnu elitu, ktorá sa nehodlá zmieriť s priemernosťou, povrchnosťou, plagiátmi a neetickým konaním. Musia si byť vedomí toho, že či chcú alebo nie, sú pre ostatných vzorom, na sebe ukazujú druhým, čo znamená byť múdрым a mravným človekom, demonštrujú pravdy o zmysle hodnotnej ľudskej existencie. A to je snáď naša najväčšia a najnáročnejšia úloha. „
Beáta Kosová , rektorka UMB, 2010

VÍZIA MESTA BANSKÁ BYSTRICA V OBLASTI ŠKOLSTVA

Želáme si, aby mali všetky deti v Banskej Bystrici rovnakú šancu vzdelávať sa podľa svojich potrieb a možností, vybrať si pri tom jazyk, spôsob a miesto učenia sa. Učitelia budú vnímať školu ako miesto, kde odborne a osobnostne rastú. Deti budú vnímané ako schopné vo svojej rozmanitosti. Dokážu sa aktívne učiť a riadiť si svoj voľný čas s podporou rodičov a inštitúcií a podľa svojich možností. Rodičia, deti a učitelia si dôverujú, spolupracujú a učia sa navzájom. Chceme dosiahnuť vzájomnú spoluprácu mesta, škôl, školských zariadení, inštitúcií, rodičov a verejnosti, aby platilo, že „V Banskej Bystrici majú šancu rozvíjať sa všetky deti.“

KONCEPCIA ŠKOLSTVA V BANSKEJ BYSTRICI,

zameraná na zlepšenie hospodárnosti a efektívnosti prevádzky škôl a školských zariadení ako aj zvýšenie kvality výchovno vzdelávacieho procesu v školskom systéme bola prijatá na júnovom zasadnutí mestského zastupiteľstva. Spracovateľkou koncepcie bola Ing. Magdaléna Bernáthová. Finálnemu kroku predchádzala osemmesačná intenzívna činnosť pracovnej skupiny. Koncepcia prináša pre mesto Banská Bystrica informácie a spätnú väzbu o problémoch a potenciáli škôl a školských zariadení na území mesta, s dôrazom na detailnejšie informácie o školách, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica. Primátor mesta Ivan Saktor v prvý školský deň pozdravil žiakov a pedagógov Základnej školy Trieda SNP 20 v Banskej Bystrici . Pri príležitosti slávnostného otvorenia školského roka 2010/2011 v mene banskobystrickej samosprávy zaželel pedagogickým i nepedagogickým pracovníkom, deťom aj rodičom školský rok plný zdravia, radosti, pochopenia, tvorivých síl, vzájomnej úcty a tolerancie.

KONCEPCIA ROZVOJA ŠKOLSTVA V MESTE BANSKÁ BYSTRICA DO ROKU 2020

bola prijatá na júnovom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici 2010. Východiskové dokumenty a legislatíva v oblasti školstva sú dokumenty Európskej únie. Medzi najvýznamnejšie dokumenty EÚ patria: Lisabonská stratégia, Maastrichtské komuniké, Helsinské komuniké. Dokumenty z oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré boli schválené v Rade ministrov EÚ pre vzdelávanie a v Európskom parlamente: Nové zručnosti pre nové pracovné miesta, Odporúčanie o vytvorení Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu (ECVET), Odporúčanie o vytvorení európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy, Závery o vzdelávaní dospelých, Odporúčanie o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie, Závery o mobilite mladých, Bordeaux komuniké o európskej spolupráci v odbornom vzdelávaní a príprave, Príprava mladých pre 21. storočie: Agenda pre európsku spoluprácu v školstve, - Lepšie začlenenie poradenstva do stratégií celoživotného poradenstva, Viacjazyčnosť, preklady a multikultúrny dialóg, Priority spolupráce v odbornom vzdelávaní a príprave, Kľúčové kompetencie pre celoživotné vzdelávanie, Charta kvality mobility, Jednotný rámec ukazovateľov a referenčných hodnôt na monitorovanie pokroku pri dosahovaní lisabonských cieľov vo vzdelávaní a odbornej príprave 2007. Ďalším dokumentom EÚ je Memorandum o celoživotnom vzdelávaní, ktoré vypracovala Európska komisia v roku 2000 s cieľom vytvoriť ucelenú stratégiu celoživotného vzdelávania v Európe. Vychádza z myšlienky nevyhnutnej potreby celoživotného vzdelávania, cieľom ktorého je podpora aktívneho občianstva a zamestnanosti. Presadzovanie celoživotného vzdelávania sa sústreďuje na šesť kľúčových posolstiev, ktoré tvoria podstatnú časť textu memoranda. Memorandum obsahuje aj konkrétne príklady z praxe celoživotného vzdelávania v európskych krajinách. Dokument pozostáva z troch častí:

1. Strategická časť - obsahuje strategický plán pre rozvoj školstva v meste Banská Bystrica na roky 2010-2015 s výhľadom do roku 2020, ktorý je rozpracovaný podrobne do plánu aktivít s konkrétnymi úlohami, určením priorít a časového rámca, finančným plánom a merateľnými ukazovateľmi;
2. Analytická časť s komplexným spracovaním informácií o školstve v meste, s dôrazom na materské a základné školstvo, ktoré je v kompetencii Mesta Banská Bystrica. Prináša podklady a argumenty pre rozhodovanie o riešení najvýznamnejších problémov školstva v Banskej Bystrici, ktorými sú:

- zlé prerozdelenie nedostatočných zdrojov v školstve,
- chýbajú jasne formulované kritériá kvality škôl v meste,
- nevytvorený systém poradenstva v školstve,

- sociálno-patologické javy v školách.

3. Prílohy - vyhodnotenie dotazníkových prieskumov medzi rodičmi, pedagogickými zamestnancami a riaditeľmi základných a materských škôl v Banskej Bystrici.

ŠKOLSKÉ OBVODY MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Banská Bystrica č.5/2010 s účinnosťou od 4.2010 určilo školské obvody pre základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica nasledovne:

I. spoločný školský obvod :

Ulice: Na Troskách, J. Kráľa, J. Chalupku, M. M. Hodžu, Murgašova, Hurbanova, M. Hattalu, Záhradná, Ruttkaya Nedeckého, Cesta na amfiteáter, Školská, Na Graniari, Tajovského, Nám. L. Svobodu, Astrová, Azalková, Nad Plážou, Slnéčné stránne, M. Rázusa, T. Vansovej, Horná Srieborná, Dolná Strieborná, Krížna, Lazovná, Katovná, Stoličková, Strieborné nám., Jána Bottu, Bakossova, Pod Jesenským vrškom, Alexandra Matušku, Karlovo: Š. Jurovského, Na Karlove, Dobšinského, L. Ondrejova, Hečkova, Petra Karvaša, Mikuláša Kováča, Nám. SNP, Dolná, Kapitulská, Národná, Kuzmányho, J. Cikkera, F. Švantnera, Štadlerovo nábregie, Štefánikovo nábregie, Laskomerská, Medený Hámor, Severná, Nám. Š. Moyses, Horná, Robotnícka, Železničarska, Kukučínova, ČSA, Cesta k nemocnici, Petelenova, Skuteckého, Šoltésovej, Komenského, Kollárova, F. Bystrého, Prof. Sáru, Horné záhrady, Rudlovská cesta, Pod Kalváriou, Pod Urpínom, Žltý piesok, 9. mája, Hviezdoslavova, Viestova, Hronské predmestie, Bellušova, Timravy, B. Němcovej, Jesenského, Lesná, Na Uhlisku, Cesta k Smrečine, Golianova ul., Na Starej tehelni, Pod Turičkou, Pod rybou, Družstevná, Mičinská cesta, Tr. SNP, Nám. Slobody, 29. augusta, Partizánska cesta, Jegorovova, Majer: Majerská cesta, Stavebná, Šalková: Ľupčianska, Mieru, Fr. Kráľa, Podjavorinskej, Šalkovská cesta, Poľovnícka, Hronská, Jiráskova, Senica: Senická cesta, Cementárenská, cesta, Na Hrbe, Uľanka: Uľanská cesta, Jozefa Mistrika, Jakub: Jakubská cesta, Nový Svet, Harmanecká, Ovocná, Hrušková, Kostiviarska: Kostiviarska cesta, Jelšová, Topoľová.

Obce: do I. spoločného školského obvodu patria obce Kynceľová, Nemce, Horná Mičiná, Dolná Mičiná, Špania Dolina a Môlča od 1. ročníka po 9. ročník povinnej školskej dochádzky a Čerín od 5. ročníka po 9. ročník povinnej školskej dochádzky.

Základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta:

- Základná škola Bakossova 5,

- Základná škola Golianova 8,
- Základná škola Trieda SNP 20,
- Základná škola SSV Skuteckého 8,
- ZŠ Hronská 47.

V I. školskom obvode pôsobia aj dve neštátne školy:

- Súkromná základná škola U Filipa, Bakossova 5,
- Základná škola s materskou školou Štefana Moyses, Nám. Štefana Moyses 23.

Okrem týchto ZŠ v I. školskom obvode pôsobia tri osemročné gymnáziá:

- Športové gymnázium, Tr. SNP 54,
- Katolícke gymnázium, Hurbanova 9,
- Evanjelické gymnázium, Skuteckého 5.

Do I. spoločného školského obvodu je zaradený Ústav na výkon väzby, Komenského 7, Banská Bystrica

II. spoločný školský obvod

Ulice: Iliáš: Iliášska cesta, Kráľová: Zvolenská cesta, Sokolovská, Podháj, Kalinčiaková, Radvaň, Ametystová, Jarná, Jesenná, Letná, Sládkovičova ul., Malachitová, Pršianska cesta, Medená, Zlatá, Radvanská, Bernoláková, Nám. Ľ. Štúra, Cintorínska, Poľná, Stredná, Krátka, Bočná, Na Motyčinách, Mosadzná, Opálová, Pod Suchým vrchom, Rubínová, Stredná, Malachovská cesta, Stromová, Stupy, Zimná, Rakytovce: Rakytovská cesta, Smreková, Borovicová, Vrbová, Kremnička: Kremnička, Brezová, Čerešňová, Jabloňová, Borievková.

Obce: do II. spoločného školského obvodu patria obce Malachov a Vlkanová od 5. ročníka po 9. ročník povinnej školskej dochádzky a Horné Pršany od 1. ročníka po 9. ročník povinnej školskej dochádzky.

Základná školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta: Základná škola Radvanská 1.

Okrem ZŠ tu pôsobí osemročné gymnázium:

- Súkromné gymnázium Orbis Educationis, Zvolenská 18.

III. spoločný školský obvod

Ulice: Mládežnícka, Družby, Okružná, Wolkerova, Gorkého, Nové Kalište, Tulsá, Moskovská, Oreburská, Internátna, Nová, Slnecná, Bagarova, Jazmínova, Tichá, Zelená, Havranské, Jilemnického, Sadová, Nešporova, Kpt. Nálepku, Švermova, Cesta na štadión, Hutná, Spojová, Šalgotarjánska, Tr. Hr. Kráľové, Podlavice: Gaštanová, Limbová, Lipová, Javorová, Ulička, Jedľová, Pestovateľská, Podlavická cesta, Povstalecká, Višňová, Pod Dúbravou, Priehrada, Lúčičky,

Jaseňová, Na Lúčkach, Skubín: Buková, Záhumnie, Skubínska cesta, Pod Stráňou, Závoz, Mlynská, Na Čiertolí, Na úbočí.

Obce: do III. spoločného školského obvodu patria obce Tajov, Kordíky, Riečka od 1. ročníka po 9. ročník povinnej školskej dochádzky a Králiky od 5. ročníka po 9. ročník povinnej školskej dochádzky.

Základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta:

- Základná škola Okružná 2,
- Základná škola Moskovská 2,
- Základná škola Spojová 14,
- Základná škola Gaštanová 12.

V III. školskom obvode pôsobia aj dve neštátne základné školy:

- Súkromná Základná škola Narnia, Okružná 2,
- Súkromná základná škola Dráčik, Mládežnícka 51.

Okrem ZŠ tu pôsobí osemročné gymnázium:

- Gymnázium Mikuláša Kováča, Mládežnícka 51.

IV. spoločný školský obvod

Ulice: Rudlovska cesta, Mladých budovateľov, Pod Bánošom, Odbojárov, Pod Hôrkou, kpt. Jaroša, Dedinská, Strmá, M. Čulena, Sásová: Veterná, Hlboká, M. Bela, Dubová, Na plaváreň, Na Zábave, Na Tále, Garbanka, Haškova, Sásovská cesta, Pod Skalkou, Pod cintorínom, Na Dolinky, Stránska, Agátová, Surovská, Na Skalici, Ďumbierska, Ružová, Beskydská, Fatranská, Magurská, Gerlachovská, Chabenecká, Kráľovoľská, Karpatská, Inovecká, Krivánska, Rudohorská, Javornícka, Pieninská, Starohorská, Strážovská, Tatranská, Sitnianska.

Obce: do IV. spoločného školského obvodu patria žiaci z obcí Slovenská Ľupča, Medzibrod a Poniky, ktorí navštevujú 1. až 9. ročník špeciálnych tried pri Základnej škole Tatranská 10, Banská Bystrica, žiaci z obce Slovenská Ľupča, ktorí navštevujú 9. ročník špeciálnych tried s poruchami učenia pri Základnej škole Ďumbierska 17, Banská Bystrica.

Základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta:

- Základná škola Ďumbierska 17,

- Základná škola Pieninská 27,
- Základná škola Sitnianska 32,
- Základná škola Tatranská 10.

V IV. školstvom obvode pôsobí aj neštátna škola:

- Súkromná základná škola Fantázia, Magurská 16.

Podiel základných škôl a ich žiakov podľa zriaďovateľov v meste v šk. roku 2009/2010*

Zriaďovatelia	Počet ZŠ	Podiel v rámci ZŠ V %	Počet žiakov	Podiel žiakov z celkového počtu žiakov v %
Mesto Banská Bystrica	14	74	5241	90,6
Neštátni zriaďovatelia	5	26	545	9,4
Spolu Bez špeciálnych ZŠ*	19	100	5786	100

Podiel ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta na celkovom počte ZŠ v meste (mimo špeciálnych ZŠ) tvorí 74%, no počet žiakov, ktorí ich navštevujú, je 90,6%. Z toho vidno, že neštátne ZŠ majú celkovo menší počet žiakov.

Podiel materských škôl a detí v nich podľa zriaďovateľov v meste v šk. roku 2009/2010

Zriaďovatelia	Počet MŠ	Podiel v rámci MŠ V %	Počet žiakov	Podiel žiakov z celkového počtu žiakov v %
Mesto Banská Bystrica	27	90	2045	96,8
Neštátni zriaďovatelia	3	10	67	3,2
SPOLU	30	100	2112	100

Podiel MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta na celkovom počte MŠ v meste tvorí 90%, pričom je v nich umiestnených 96,8% všetkých detí umiestnených v MŠ v meste. Neštátne MŠ tvoria 10% všetkých MŠ v meste, no navštevuje ich len 3,2% detí umiestnených v MŠ v meste. Ako v prípade ZŠ, aj neštátne MŠ sú celkovo menšie.

Podiel CVČ a detí, ktoré ich navštevujú, podľa zriaďovateľov v meste v šk. roku 2009/2010

Zriaďovatelia	Počet CVČ	Podiel v rámci CVČ V %	Počet žiakov	Podiel žiakov z celkového počtu žiakov CVČ v %
Mesto Banská Bystrica	1	12,5	1927	25,4
Mimo mestskí zriaďovatelia	7	87,5	5646	74,6

SPOLU	8	100	7573	100
-------	---	-----	------	-----

* počet detí v CVČ Junior nie je zahrnutý, pretože toto CVČ nevykonáva obvyklú krúžkovú činnosť, pôsobí ako metodické centrum

Mesto má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti len 1 CVČ, ktoré malo v šk. r. 2009/2010 dve pracoviská. Okrem toho pôsobí v rovnakom období 7 ďalších CVČ, z ktorých je 6 súkromných. V mestskom CVČ bolo zapísaných 1927 detí, čo tvorí až 25,4% všetkých detí v meste zapísaných do CVČ

Zahraničná spolupráca mesta - partnerské mestá

V súčasnosti má mesto Banská Bystrica 20 partnerských miest, z toho 18 v Európe, 1 v Izraeli a 1 v USA. Okrem oficiálnych partnerstiev potvrdených zmluvami o vzájomnej spolupráci boli začaté rokovania a kroky smerom k uzavretiu spolupráce s mestom Jyväskylä - vidiek (Fínsko). Napriek tomu, že počet partnerských miest sa zvyšuje a nie všetky partnerstvá sú aktívne, mesto deklaruje ochotu a snahu hľadať vzťahy v zahraničí i naďalej. V nasledovnom zozname uvádzame všetky partnerské mestá Banskej Bystrice aj s dohodnutými aktivitami. Aktivity z oblasti školstva sú podčiarknuté.

Alba - Taliansko

Aktivity: · podnikateľsko-obchodná spolupráca, turistické kontakty,
· vzájomné návštevy počas Dní mesta BB a sviatkov "Tartuffy" v Albe,
· účasť na odborných konferenciách.

Ascoli Piceno, Taliansko

Aktivity: · účasť na medzinárodnej burze cestovného ruchu,
· návštevy počas výročných osláv SNP,
· účasť na Dňoch mesta BB,
· podnikateľská spolupráca s možnosťou využitia stavebných technológií,
· spolupráca pri príprave Euroinkubátora,
· spoločné turistické, obchodné, ekologické a architektonické projekty.

Budva, Čierna Hora

Aktivity: · účasť na turistickom veľtrhu,
· zoznámenie sa s komunálnymi technológiami a projektmi v oblasti dopravy, tepelného hospodárstva a odpadu.

Dabas, Maďarská republika

Aktivity: · vzájomné návštevy na Dňoch mesta v B. Bystrici a na Dabašských dňoch,

- účasť remeselníkov na Dňoch mesta v B. Bystrici,
- účasť na konferencii o ekonomickom rozvoji partnerských miest v Dabasi,
- zoznámenie sa s komunálnymi aktivitami v oblasti rekreačného športu,
- účasť na športových súťažiach,

· výmena skúseností stredných škôl.

Durham, Veľká Británia

Aktivity: · výmenné jazykové pobyty, spolupráca s gymnáziom JGT,

- spolupráca na projekte Comenius, Základná škola SSV,
- odborné stáže pre pracovníkov MsÚ a poslancov MsZ v Durhame,
- vzájomné výmenné pobyty kultúrnych telies,
- spolupráca na projektoch EÚ.

Halberstadt, Spolková republika Nemecko

Aktivity: · úzka spolupráca hasičských zborov, ktorá začala v roku 1999,

- pravidelné futbalové stretnutia podnikateľov a zástupcov miest - Promi Old Boys,

· spolupráca medzi Univerzitou Harz a Fakultou politických vied a medzinárodných vzťahov v Banskej Bystrici,

- prezentácia výrobkov, remesiel a folklóru na Schäfer shop expo.

Herziya, Izrael

Aktivity:

- kultúrne výmeny a spolupráca medzi Komorným orchestrom Herzliya a Štátnou operou v Banskej Bystrici,
- výmeny folklórnych telies, · športové výmeny,
- účasť na odborných konferenciách v Jeruzaleme.

Hradec Králové, Česká republika

Aktivity:

- výmena športových a kultúrnych telies,
- pravidelné vzájomné návštevy počas osláv dní mesta v Hradci Králové a v Banskej Bystrici,
- odborné stretnutia riaditeľov mestských podnikov.

Charleston, West Virginia, USA (od 10.5.2010)

Aktivity:

· v oblasti vzdelávania, kultúry, zdravotníctva, podnikania.

Kovačica, Srbsko

Aktivity:

· kultúrna spolupráca - výstavy insitného umenia v Banskej Bystrici, účasť folklórnych súborov z Kovačice na folklórnych festivaloch v SR.

Larissa - Grécko

Aktivity:

· vzájomné výmeny folklórnych a speváckych telies, · recipročné výmeny pracovníkov,
· spolupráca v oblasti cestovného ruchu.

Mangalia - Rumunsko

Aktivity: nezistené

Montana, Bulharsko

Aktivity:

· kultúrne výmeny, účasť na festivale zborového spevu V.F. Bystrého, · vzájomné oficiálne návštevy,
· výmena skúseností pri zabezpečovaní riešenia odpadového hospodárstva a dopravy.

Radom, Poľská republika

Aktivity:

· spolupráca obchodných komôr,
· vzájomné návštevy v rámci osláv Dní miest,
· výmena skúseností pri riešení tepelného hospodárstva, bytovej výstavby a vodárenských spoločností v rámci štruktúr EÚ.

Salgótarján, Maďarská republika

Aktivity:

· vzájomné odborné-kultúrne stáže medzi samosprávami,

- kultúrne výmeny - výmenné výstavy múzejníkov, výstavy fotografov, výmeny folklórnych a dixielandových skupín a speváckych zborov, · športové výmeny,

- od roku 1993 navštevujú deti z Banskej Bystrice letný tábor v Salgótarjáne,

- deti zo Salgótarjánu navštevujú medzinárodný letný tábor v Banskej Bystrici,

- spolupráca obchodných a priemyselných komôr a rozvoj podnikateľských aktivít.

Saint-Etienne-Francúzsko

Aktivity: nezistené

Tarnobrzeg, Poľská republika

Aktivity:

- pravidelné vzájomné letné výmeny detí a mládeže CVČ Junior,

- účasť remeselníkov na Dňoch mesta v B. Bystrice,

- vzájomné návštevy na Dňoch mesta v Tarnobrzegu a v Banskej Bystrici.

Tula, Ruská federácia

Aktivity:

- návštevy výročných osláv SNP,

- účasť na Bielej Stope SNP.

Vršac, Srbsko

Aktivity: nezistené

Zadar, Chorvátska republika

Aktivity:

- spolupráca v oblasti rozvoja cestovného ruchu, obchodu a služieb, · výmena skúseností z riadenia samosprávy.

V oblasti školstva má Mesto Banská Bystrica dohodnuté aktivity s piatimi partnerskými mestami zo štyroch európskych krajín: Durham (Veľká Británia), Dabas, Salgótarján (Maďarsko), Halberstadt (Nemecko), Tarnobrzeg(Poľsko) a s jedným mestom v USA - Charleston, Západná Virgínia. Zhrnieme, čoho sa týkajú:

- spolupráca na projekte Comenius, Základná škola Slobodného slovenského vysielateľa,
- výmenné jazykové pobyty, spolupráca s gymnáziom J. G. Tajovského,

- výmena skúseností stredných škôl,
- spolupráca medzi Univerzitou Harz a Fakultou politických vied a medzinárodných vzťahov v Banskej Bystrici,
- deti z Banskej Bystrice navštevujú letný tábor v Salgótarjáne,
- deti zo Salgótarjánu navštevujú medzinárodný letný tábor v Banskej Bystrici,
- pravidelné vzájomné letné výmeny detí a mládeže z poľského Tarnobrzegu – CVČ Junior.

Množstvo partnerských miest poskytuje možnosť rozšíriť spoluprácu aj v oblasti školstva medzi samosprávami, ako aj medzi školami.

ŠKOLSTVO V SPRÁVE MESTA 2010

Mesto Banská Bystrica bolo v školskom roku 2010/2011 zriaďovateľom dvadsiatich siedmich materských a štrnástich základných škôl, Základnej umeleckej školy J. Cikkeru, jedného centra voľného času. Trinásť základných škôl malo právnu subjektivitu, jedna, bez právnej subjektivity, bola málotriedna. V Banskej Bystrici sa žiaci vzdelávali aj v piatich neštátnych základných školách, ktoré v novom školskom roku navštevovalo približne 650 žiakov. V meste pôsobili aj tri neštátne materské školy. Viac ako 6 200 školákov a takmer 2 100 škôlkarov začalo nový školský rok 2. septembra 2010. Banskobystrických základné a materské školy nadväzujú na históriu kvalitného vzdelávania v meste. Pre sedemstopäťdesiat prvákov sa 2. septembra otvorili brány banskobystrických základných škôl po prvýkrát. 750 žiakov prvého ročníka, predstavuje o 45 detí viac ako v minulom školskom roku. Kým do 14 mestských základných škôl nastúpi 5 558 žiakov (z toho 649 prvákov), päť neštátnych škôl na území mesta privítalo v novom školskom roku 646 žiakov (z toho 101 prvákov). Žiaci prvého ročníka sa tešili na pestrofarebné knihy, ktoré im pri príležitosti vstupu do základnej školy venovalo Mesto Banská Bystrica. V materských školách pribudli aj škôlkari. Začiatok nového školského roka bol výnimočným dňom aj pre najmladších Banskobystričanov. V 27 mestských materských školách bolo od septembra v prevádzke 100 tried, v ktorých sa predškolského výchovno – vzdelávaciemu procesu venovalo 2 080 detí, z toho 680 predškolákov. Na zvýšený dopyt rodičov o umiestnenie detí v materských školách zareagoval banskobystrický magistrát zriadením novej triedy. Najmenší škôlkari ju mohli navštevovať v Materskej škole, Radvanská 26. Materské školy od septembra 2008 poskytujú výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (známeho aj ako školský zákon) a od minulého školského roka aj podľa školských vzdelávacích programov s prihliadnutím na podmienky konkrétnej materskej školy. Rekonštrukcie a stavebné úpravy v materských školách sa uskutočňovali počas letných prázdnin. Letné mesiace boli vhodné na vykonávanie rekonštrukčných

prác v materských školách za viac ako 108 tisíc €. Zrekonštruované boli tri škôlky - MŠ Odbojárrov, Horná a Radvanská 26.

Do kroniky mesta uvádzame výber z aktivít MŠ v školskom roku 2010/2011

- Dopravná výchova v materských školách na dopravnom ihrisku v areáli Materskej školy Šalgotarjanska 5 (projekt sa realizuje podľa záujmu materských škôl)

- 3. ročník interaktívneho galerijno-vzdelávacieho projektu Dominikov zábavný kufrík (celoročne) v spolupráci so Stredoslovenskou galériou. Tohtoročná téma detských výtvarných prác znie: Moje mesto - 12. ročník speváckej súťaže Bystrický slávik (november 2010)

Projekty zamerané na modernizáciu základných škôl

Moderné ihrisko na rozvíjanie kondície detí a k podpore a rozvoju športu v Banskej Bystrici bolo 2. septembra, slávnostne odovzdané do užívania na Základnej škole, Trieda SNP 20 v Banskej Bystrici. Areál školy obohatilo multifunkčné ihrisko s rozmermi 33 x 18 m. Na umelej tráve s vyčlenenými hracími plochami si budú môcť žiaci zmerať sily vo volejbale, futbale, hádzanej či tenise.

Športová abeceda - trojica športových projektov

Alebo, ako sa naučiť korčuľovať, lyžovať a plávať – trojica užitočných projektov, zameraných na rozvoj športu a telesnej kultúry žiakov základných škôl vzišla z dielne odborníkov banskobystrického magistrátu. Žiaci si pod vedením osvedčených trénerov budú postupne osvojovať techniku populárnych športov. V projektoch plaveckej a korčuľarskej gramotnosti a lyžiarskych kurzoch Mesto Banská Bystrica, v spolupráci s partnermi, pokračovalo aj v novom školskom roku.

V meste je v prevádzke 27 materských a 15 základných škôl a celý systém stredného školstva pre oblasti elektrotechniky, stavebníctva, strojárstva, obchodu, služieb, zdravotníctva, umenia, gymnáziá a Univerzita Mateja Bela s 8 fakultami a Akadémia umení s 3 fakultami.

Vyberte deťom najlepšiu školu v meste

Pri príležitosti blížiaceho sa termínu zápisu prvákov do základných škôl, vydali Hospodárske noviny 12. Januára 2010 rebríček 16 banskobystrických základných škôl zostavených podľa výsledkov bodovania V Monitore 9, Komparo 2010, bodové ohodnotenia za účasť na olympiádach.

Top 5 škôl pre rok 2010 sa stali:

	Základná škola	Monitor 9	Komparo	Olympiáda	Spolu
1	ZŠ Spojová 14	5	4	1	10

2	ZŠ SSV, Skuteckého 8	6	3	0	9
3	ZŠ Ďumbierska	4	3	0	7
4	ZŠ Radvanská 1	4	1	2	7
5	ZŠ Pieninská 27	5	1	0	6

ZUŠ J. CIKKERA

K novinkám školského roka 2010/2011 patrí aj rozšírenie kompetencií banskobystrickej mestskej samosprávy. Do zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica pribudne Základná umelecká škola Jána Cikkera, ktorá sídli na Štefánikovom nábreží 6 v Banskej Bystrici.

Novým zriaďovateľom Základnej umeleckej školy (ZUŠ) Jána Cikkera stane Mesto Banská Bystrica. Rozhodli o tom poslanci na zasadnutí mestského zastupiteľstva. Za symbolickú sumu získa mestská samospráva majetok potrebný na zabezpečenie činnosti ZUŠ od Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK). Ten doteraz ako jediný z VÚC prevádzkoval tri školy tohto druhu (v Lučenci, Poltári a Banskej Bystrici), ktoré postupne prechádzajú do pôsobnosti miest, v ktorých sídlia. Mesto bude prevádzku základnej umeleckej školy financovať od septembra do decembra t.r. prostredníctvom dotácie BBSK v celkovej sume 300 000 € (75 tis. € mesačne). Od 1. Januára 2011 bude škola financovaná z mestského rozpočtu prostredníctvom originálnych kompetencií. „Základná umelecká škola Jána Cikkera pôsobí v Banskej Bystrici takmer sedem desaťročí. Za toto obdobie poskytuje talentovaným žiakom umelecké vzdelanie najmä v oblasti múzických a výtvarných umení. K jej absolventom patria napríklad operný spevák Martin Babjak, klavirista Daniel Buranovský či hudobný skladateľ Igor Bázlik. Tradície a úspechy banskobystrického umeleckého školstva sú teda silné, je na čo nadväzovať,“ povedal primátor Ivan Saktor.

Základná umelecká škola Jána Cikkera píše svoju históriu od roku 1942. K pôvodnému hudobnému odboru postupne pribudli výtvarný, tanečný a v školskom roku 1979/1980 aj najmladší literárno – dramatický odbor. Prioritou školy je výchova a vzdelávanie mladých umelcov, ktorí reprezentujú banskobystrický región doma i v zahraničí. Aktívne participuje aj na vytváraní kultúrno-spoločenského života v regióne formou početných verejných vystúpení, koncertov, výstav a prezentácií.

STREDNÉ A VYSOKÉ ŠKOLY :

Gymnázium Jozefa Gregora Tajovského

Gymnázium Andreja Sládkoviča

Gymnázium Mikuláša Kováča

Katolícke gymnázium Štefana Moyses

Evanjelické gymnázium

Športové gymnázium

Obchodná akadémia

SPŠ J. Murgaša

Stavebná priemyselná škola

Stredná zdravotnícka škola

Stredná odborná škola stavebná, Kremnička, BB

Konzervatórium Jána Levoslava Bellu

Univerzita Mateja Bela

Akadémia umení

Bankový inštitút

KONZERVATÓRIUM JÁNA LEVOSLAVA BELLU

Konzervatórium v Banskej Bystrici je najmladšie zo štyroch štátnych konzervatórií na Slovensku. Založené bolo 1.9.1992. Nesie meno významného slovenského skladateľa Jána Levoslava Bellu, ktorý v Banskej Bystrici v rokoch 1859-1863 študoval a v rokoch 1865 – 1869 pôsobil ako prebendát katedrálneho chrámu a učiteľ hudby a spevu v teologickom seminári. Riaditeľom školy jej od jej založenia Mgr. Tibor Sedlický.

Konzervatórium v Banskej Bystrici je špecifická stredná škola, ktorá poskytuje vyššie odborné vzdelanie v umeleckých odboroch:

Hudobno-dramatické umenie

Hudba: strunové nástroje, dychové nástroje, klavír, akordeón,

cirkevná hudba, dirigovanie,

hra na organe, skladba.

Spev: - sólový

(operný) spev.

Tanec: každý žiak študuje súčasne klasický, moderný a ľudový tanec.

Štúdium je šesťročné, po maturitnej skúške v štvrtom ročníku sa študenti môžu uchádzať o prijatie na vysokú školu, alebo pokračovať v štúdiu piateho a šiesteho ročníka, ktoré sú zamerané na pedagogické disciplíny a

interpretačnú prax. Absolventi po úspešnom skončení tejto školy získajú vyššie odborné vzdelanie a titul DiS. art - s tým súčasne aprobáciu pre umeleckú prax, resp. pedagogické pôsobenie na umeleckých školách. V súčasnosti študuje na Konzervatóriu J. L. Bellu 192 žiakov z celého Slovenska i zo zahraničia. Pod odborným vedením viac ako sedemdesiatich pedagógov žiaci dosahujú výrazné úspechy na domácich aj medzinárodných

súťažiach. Ako sólisti alebo členovia školských umeleckých telies absolvujú ročne množstvo koncertných vystúpení na Slovensku; účinkovali tiež na školou organizovaných zájazdoch v jedenástich krajinách Európy. Okrem týchto aktivít škola spolupracuje na realizácii rôznych kultúrnych projektov.

Konzervatórium J. L. Bellu má dlhoročné partnerské vzťahy s Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola v Debrecéne,

príležitostne spolupracuje s Conservatoire National v Bourgon-Jallieu a s Contemporary dance school

KUNSTHUMANIORA Dans - LIER v Belgicku.

ŠTÁTNE CENTRÁ VOĽNÉHO ČASU NA ÚZEMÍ MESTA BANSKÁ BYSTRICA

1. Centrum voľného času Pohoda
2. Centrum voľného času Junior

SÚKROMNÉ CENTRÁ VOĽNÉHO ČASU

Názov	Adresa	Zriaďovateľ
1.Súkromné CVČ Skuteckého 4		Slovenské misijné hnutie, Skuteckého 4, B. Bystrica
2.Súkromné CVČ Moskovská 2		Rodičovské združenie pri ZŠ Moskovská 2
3.Súkromné CVČ Radvanská 1		Mária Demočová, Záhonok 1959/33, Zvolen
4.Súkromné CVČ Dolná strieborná 2		Krajská asociácia rómskych iniciatív, Internátna 59, B. Bystrica

BANSKOBYSSTRICKÍ ŠKOLÁCI SA ORIGINÁLNYM SPÔSOBOM UČILI SEPAROVAŤ ODPAD

Prostredníctvom divadelného predstavenia „Zachráňte Kvinga“ o špinavom prasiatku, ktoré sa naučí byť čistotné, sa banskobystrickí žiaci MŠ a prvého stupňa ZŠ zoznámia s problematikou separácie odpadu. Premiéra predstavenia z dielne divadla Maska Jaroslava Motla sa uskutoční 18. januára 2010 (pondelok) o 9.00 h v Komornom divadle ECC (bývalý dom kultúry). Ďalšou cieľovou skupinou, ktorá sa o potrebe ochrany životného prostredia a separácie odpadu dozvie viac, sú žiaci druhého stupňa ZŠ a študenti stredných škôl. Oslovíť by ich mal živý „Zelený koncert“ kapely Joker. Prvé zo série hudobných vystúpení sa uskutoční v rovnakých priestoroch o 11.00 h.

Primátor Ivan Saktor k téme povedal: “Som rád, že osvetovou časťou projektu o separácii odpadov v našom meste máme šancu cielene a kreatívne oslovíť rôzne vekové kategórie. Okrem samotného nákupu nových nádob na separáciu, kladieme dôraz aj na prevenciu a výchovu k ochrane životného prostredia.”

Mesto Banská Bystrica (oddelenie Životného prostredia MsÚ) od marca 2009 aktívne realizuje projekt v rámci Operačného programu Životné prostredie. Projekt bol podaný v rámci výzvy v roku 2008. S finančnou podporou Kohézneho fondu EÚ a rozpočtu SR, Mesto Banská Bystrica rozšíri aktuálny zber separovaného odpadu (papier, plast, sklo) o nové komodity, t.j. kovy a BRO (biologicky rozložiteľný odpad – všetok bioodpad vrátane kuchynského odpadu). V rámci rozšírenia zberu Mesto nakúpi a rozmiestni 4800 nádob na separovaný zber, z ktorých bude väčšina umiestnená v rodinných domoch. Ďalších 800 nádob rozmiestnia na mestských stanovištiach na separovaný zber. Magistrát uvedenými aktivitami vytvorí podmienky pre komplexný separovaný zber komunálneho odpadu a splní Zákomom o odpadoch ustanovenú povinnosť. Projekt zároveň napomáha zvyšovať informovanosť a povedomie občanov rôznych vekových kategórií o separovanom zbere. Cieľom projektu je začať s výchovou už v základných a stredných školách, aby žiaci získali a zafixovali si návyky k separácii už od útleho veku a vypestovali si pozitívny vzťah k životnému prostrediu. Do jednotlivých banskobystrických domácností budú zároveň zasielané letáky a brožúry s tematikou separovaného zberu. O svoje nadobudnuté skúsenosti sa Banská Bystrica chce podeliť, plánuje distribuovať záznamy z divadelných predstavení a koncertov školám a obciam, ktoré sa na vystúpeniach nezúčastnia.

Projekt počíta s rozpočtom 655 361,98 Eur (19 743 435 Sk), na ktorých sa Mesto podieľa sumou 32 768. 099 Eur (987 171.750474 Sk), t.j. piatimi percentami celkových oprávnených výdavkov.

ŠTÁTNE CENTRÁ VOĽNÉHO ČASU NA ÚZEMÍ MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Názov	Adresa	Riaditeľ	Telefón	Zriaďovateľ
1. Centrum voľného času Pohoda	Havranské 9	Mgr. Richard Vrbovský	4131590	Mesto Banská Bystrica
2. Centrum voľného času Junior	Tajovského 30			Banskobystrický samosprávny kraj

SÚKROMNÉ CENTRÁ VOĽNÉHO ČASU

Názov	Adresa	Zriaďovateľ
1. Súkromné CVČ Skuteckého 4		Slovenské misijné hnutie, Skuteckého 4, B. Bystrica
2. Súkromné CVČ Moskovská 2		Rodičovské združenie pri ZŠ Moskovská 2
3. Súkromné CVČ Radvanská 1		Mária Demočová, Záhonok 1959/33, Zvolen
4. Súkromné CVČ Dolná strieborná 2		Krajská asociácia rómskych iniciatív, Internátna 59, B. Bystrica

UDALOSŤOU ROKA 2010 HISTORICKÉHO VÝZNAMU BOLO ZAČLENENIE UMB MEDZI UNIVERZITNÉ VYSOKÉ ŠKOLY

Dňa 12. marca 2010 sa uskutočnil slávnostný akt odovzdania dekrétu o začleníení Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici medzi univerzitné vysoké školy. Dekrét odovzdal podpredseda vlády a minister školstva SR Ján MIKOLAJ rektorke UMB Beate KOSOVEJ v Aule BELIANA. Slávnostného aktu sa zúčastnili akademickí funkcionári UMB, fakúlt, študenti, zamestnanci UMB, pozvaní hostia a priaznivci UMB.

Z vystúpenia rektorky prof. Beáty Kosovej pri príležitosti začlenenia UMB medzi univerzitné vysoké školy uvádzame :

Za posledných desať rokov, t. j. od roku 1999 sme prešli cestu postupného návratu k svojej univerzitnej podstate. Extenzívny rozvoj sa zmenil na intenzívny, prílišnú diverzifikáciu a vnútornú konkurenciu postupne nahradili procesy integrácie a spolupráce. Na prijateľnú úroveň sa znížil počet študentov vo vzťahu k počtu učiteľov, úplne sa obrátil pomer denných a externých študentov, ktorí dnes tvoria len polovicu, zlepšil sa pomer prvého a vyšších stupňov štúdia, ktoré významne rastú. Optimalizoval sa počet študijných programov voči počtu profesorov a docentov, obrátil sa pomer akreditovaných študijných programov v prospech vyšších stupňov štúdia, ktoré tvoria teraz 60%. Počet programov aj študentov doktorandského štúdia sa zdvojnásobil. Treba tiež

vidieť, že univerzita bola založená v prostredí, kde nebol temer žiaden iný výskum, ani vývoj a málo veľkých podnikov, ktoré by ho mohli podporiť. Ak ho univerzita chcela mať, musela si ho postupne sama temer celý budovať vlastným úsilím a v spolupráci s praxou a to v nedoceňovanom zameraní pre administratívne a kultúrne orientovaný región. Napriek tomu došlo k obrovskému rozvoju domácich a zahraničných vedeckých výskumov a ich výstupov, vyjadrené napr. rastom ročných grantových prostriedkov z 9 v roku 1999 na dnešných 29 miliónov Sk, alebo vydaných knižných publikácií z 90 ročne na 460, čoho výsledkom je aj zdvojnásobenie počtu vedecky valifikovaných učiteľov univerzity, skoro stopercentne vychovaných z vlastných radov. Čoraz väčšia časť realizovaných výskumov a ich výstupov je prierezových a nad odborových, čo naznačuje smer k univerzitnému chápaniu celostnosti vedy. Žiaľ je to práve tá časť vedy, ktorú pravidelne samozvaná rankingová agentúra nedokáže zaradiť do príslušnej kolónky. Ak zdôrazňujeme kvalitu, potom univerzitnou vizitkou sú schopnosti a úspechy našich študentov a absolventov. Či nemožno minimálne tak medzinárodne, ako publikácie v svetových databázach, hodnotiť medaily na svetových olympiádach alebo univerziádach, medzinárodné ceny speváckeho zboru, predsedníctvo našej študentky v európskej organizácii doktorandov, miesto viceprezidenta v medzinárodnej atlantickej inštitúcii, študenta, ktorý vydal 5 monografií, alebo toho, ktorý zachránil ľudský život? Nie je snád dôkazom medzinárodného využitia dobrého vysokoškolského vzdelania, ak naši absolventi trénujú spomínaných medailistov, vykonávajú funkcie veľvyslancov, ministrov českej vlády, vytvárajú prezidentský dar pre anglickú kráľovnú alebo riadia veľké firmy v Kanade či vo Francúzsku. Hoci robíme všetko preto, aby sme naplnili kritériá novodobého modelu univerzity, predsa len sme škola so 4/5-inovou prevahou spoločenskovedných a humanitných programov. A preto sme to práve my, ktorí musíme obhajovať klasické humanistické chápanie univerzity, aby svet bol nielen technicky vyspelejší, ale ľudsky lepší, brániť celistvosť človeka a sveta pred nadvládou konzumu, mediálnej manipulácie, pred zdeformovaním osobnosti peniazmi, technikou či cválajúcou dobou. Sme tým typom univerzity, ktorá má byť neustále zdrojom a kolektívom ľudských hodnôt.

Minister školstva Mikolaj hodnotil UMB takto :

Skôr, ako pristúpim k slávnostnému odovzdaniu dekrétu, ktorý tento status potvrdzuje, dovoľte, aby som bol konkrétnejší a aspoň v krátkosti Vás oboznámil s hodnotením Vašej vysokej školy Akreditačnou komisiou. V hodnotení dlhodobého zámeru komisia skonštatovala, že Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici napĺňa poslanie tak, ako to má stanovené v štatúte a dlhodobom zámere. Akreditačná komisia posudzovala na Vašej univerzite 163 študijných programov v dennej a externej forme, v 1., 2. a 3. stupni

štúdiá. Teší ma, že všetky fakulty obhájili doteraz priznané práva. Je však potrebné pripomenúť, že viaceré študijné programy majú časovo obmedzenú spôsobilosť, a to z dôvodu veku garanta. Tejto skutočnosti by ste mali venovať náležitú pozornosť a cielene vytvárať podmienky na kvalifikačný rast svojich zamestnancov. Ďalej bola v procese komplexnej akreditácie hodnotená spôsobilosť univerzity uskutočňovať habilitačné konanie a vymenúvacie konanie. Taktiež musím vyzdvihnúť, že z 15 posudzovaných žiadostí boli všetkým fakultám priznané tieto práva. Veľmi dobré výsledky dosiahla Vaša univerzita i v rámci hodnotenia výskumnej a vývojovej činnosti. Posudzovaná bola v 14 oblastiach výskumu z 24 možných. Dve fakulty - Ekonomická a Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov dosiahli vo všetkých hodnotených oblastiach hodnotenie A, čo je špičková medzinárodná kvalita. Ďalšie dve fakulty - Právnická a Fakulta humanitných vied boli vo všetkých oblastiach hodnotené jednoznačne úrovňou B, čo je medzinárodne uznávaná kvalita. Do hodnotenia B bola vo väčšine hodnotených oblastí výskumu zaradená aj Pedagogická fakulta. Najhoršie dopadla Fakulta prírodných vied, kde prevažná časť hodnotených oblastí získala úroveň C, teda národne uznávanú kvalitu. V konečnej fáze komplexnej akreditácie posudzovala komisia začlenenie Univerzity Mateja Bela v zmysle kritérií na začleňovanie medzi univerzitné vysoké školy, vysoké školy a odborné vysoké školy. - Podmienku kritéria KZU-1, čo je hodnotenie úrovne výskumnej činnosti, spĺňalo 5 zo šiestich hodnotených fakúlt. -

V kritériu KZU-2, čo predstavuje objem financií za výskumné granty a projekty na evidovaný prepočítaný počet profesorov, docentov a tvorivých výskumných pracovníkov, bol objem financií vyšší ako požadovaných 60 tisíc Sk. Celkovo bol zaznamenaný kontinuálny rast tohto ukazovateľa, ktorý v roku 2007 dosiahol hodnotu viac ako 80 tisíc Sk. - Univerzita Mateja Bela spĺňa aj podmienky kritéria KZU-3. Najmenej 60 % fakúlt dosahuje v nadpolovičnej väčšine oblastí výskumu v 3. stupni ročný priemer absolventov doktorandského štúdiá v príslušných študijných odboroch na obsadené miesto funkčného profesora najmenej jednu tretinu.-

V kritériu KZU-4, ktoré hodnotilo výstupy výskumu študentov a absolventov doktorandského štúdiá, spĺňalo najmenej 60% fakúlt v nadpolovičnej väčšine oblastí výskumu požadovanú úroveň výskumnej činnosti najmenej C+.- Univerzita splnila aj kritérium KZU-5 vyjadrujúce počet doktorandov denného štúdiá a doktorandov v externej forme štúdiá, ktorí sú zamestnancami univerzity na prepočítaný evidenčný počet docentov a profesorov. V každom z hodnotených rokov prekračovala požadovaný koeficient 1. -A nakoniec, po dodatočne prijatých opatreniach, splnila Univerzita Mateja Bela aj kritérium KZU-6, ktoré vyjadruje počet študentov 1. a 2. stupňa štúdiá na prepočítaný evidenčný počet vysokoškolských učiteľov s titulom PhD., docentov a profesorov v príslušnom kalendárnom roku. Na základe uvedeného môžem teda

konštatovať, že Akreditačná komisia navrhla v zmysle zákona o vysokých školách zaradiť Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici medzi univerzitné vysoké školy.

UNIVERZITA MATEJA BELA BANSKÁ BYSTRICA

Ekonomická fakulta

Fakulta humanitných vied

Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov

Fakulta prírodných vied

Pedagogická fakulta

Právnická fakulta

AKADÉMIA UMENÍ BANSKÁ BYSTRICA

Má tri fakulty:

Fakulta dramatických umení

Fakulta múzických umení

Fakulta výtvarných umení

- ako univerzitná vysoká škola chápe a realizuje vzdelávanie špičkových talentov, predovšetkým v nadväznosti na humanitnú tradíciu európskeho a slovenského vysokého školstva, v nadväznosti na nové trendy vývoja v oblasti súčasného umenia, ktoré je charakterizované v syntéze, teda v spájaní druhov umení a multikulturalizme. Akadémia umení v Banskej Bystrici (založená v Banskej Bystrici je umeleckou ustanovitzňou, ktorá umožňuje vysokoškolské vzdelávanie v oblasti hudby, výtvarného umenia, divadla a filmu vo všetkých troch stupňoch bakalárskeho, magisterského a doktorandského vzdelávania. Základným poslaním Akadémie umení v Banskej Bystrici je rozvíjať a šíriť vzdelanosť a starať sa o jej hlboké pochopenie, pričom toto poslanie, ako tvorivo umelecky vzdelávacia inštitúcia, realizuje vzdelávaním budúcich umelcov, ktorým vytvára priestor a dáva podnety pre tvorbu na poli profesionálneho umenia.

Predstavitelia vysokej školy :

Rektor: **doc. Mgr. art. Matúš OĽHA, PhD.** (*funkčné obdobie od 20. februára 2008 - 20. februára 2012*)

Prorektori pre: *rozvoj, investície, marketing a medzinárodné vzťahy v oblasti umenia Akadémie umení v Banskej Bystrici*

prof. Ľudovít HOLOŠKA, akademický maliar (funkčné obdobie od 13. mája 2009 do 13. mája 2013) *vzdelávaciu činnosť, informatizáciu vzdelávania a medzinárodné vzťahy v oblasti vzdelávania Akadémie umení v Banskej Bystrici*

PaedDr. Peter VÍTKO (funkčné obdobie od 1. marca 2008 do 29. februára 2012) *umenie, výskum v umení a edičnú činnosť Akadémie umenia v B. Bystrici*

doc. Mgr. art. Mária STRENÁČIKOVÁ, CSc. (funkčné obdobie od 12. mája 2009 do 12. mája 2013)

Prehľad najdôležitejších udalostí AU za rok 2010

V rámci zvyšovania atraktívnosti vysokoškolského vzdelávania Ministerstvo školstva SR rozhodnutím č. MŠ SR-4296/2010-07 z 18. marca 2010 priznalo právo udeľovať akademický titul doktor umenia absolventom dennej a externej formy štúdia doktorandského študijného programu *divadelné umenie*. Podľa uvádzaných údajov z centrálného registra študentov bolo k 31. októbru 2010 na Akadémii umení v Banskej Bystrici zapísaných celkovo 629 študentov vo všetkých formách a stupňoch štúdia .

Rok 2010 bol predovšetkým rokom konštruktívneho hľadania ucelenej predstavy o ďalšom smerovaní Akadémie umení v Banskej Bystrici ako vzdelávacej inštitúcie a následného identifikovania špecifických priorít jednotlivých organizačných súčastí AU. Definovaním dlhodobého zámeru v oblasti vzdelávania, vedeckej, výskumnej a vývojovej činnosti, v umení a v tvorivej činnosti Akadémie umení v Banskej Bystrici deklarovala svoju spoločenskú zodpovednosť za jej ďalší rozvoj a zlepšovanie postavenia v sieti vysokých škôl, v štáte i v medzinárodnom meradle. Strategické ciele dlhodobého zámeru AU boli koncipované s úmyslom odstrániť slabé miesta v kľúčových procesoch, eliminovať riziká, rozvíjať príležitosti a posilňovať silné stránky umeleckej vysokoškolskej inštitúcie. Pozitívna motivácia v rámci kreatívneho vzdelávania vždy bola a vždy bude neoceniteľným artiklom, ktorý sa tradične v pravidlách financovania neodráža, ale pre procesné riadenie kvality umeleckého vzdelávania je nevyhnutná.

Východiskovým bodom pre trvalé zlepšovanie celkovej výkonnosti Akadémie umení v Banskej Bystrici boli výsledky dosiahnuté v rámci komplexnej akreditácie činnosti vysokoškolskej inštitúcie. V predchádzajúcom kalendárnom roku Akreditačná komisia posúdila a zhodnotila vzdelávaciu, výskumnú, vývojovú a ďalšiu tvorivú činnosť Akadémie umení v Banskej Bystrici. Na základe návrhu

hodnotiacej správy Ministerstvo školstva SR vyzvalo vysokú školu, aby do jedného roka odstránila nedostatky, pre ktoré Akreditačná komisia navrhla Akadémiu umení v Banskej Bystrici začleniť medzi vysoké školy, ktoré nie sú v kategórii univerzitných vysokých škôl a ani medzi odbornými vysokými školami. V predloženej správe z 28. septembra 2010 Akadémie umení v Banskej Bystrici preukázala plnenie požadovaných kritérií pre začlenenie medzi univerzitné vysoké školy. Poskytovanie umeleckého vzdelávania, vlastná tvorivá činnosť vysokoškolských učiteľov a študentov a vedeckovýskumná činnosť v oblasti umenia boli hlavnými prioritami fakúlt Akadémie umení v Banskej Bystrici aj počas celého kalendárneho roka 2010. K profesijnej príprave talentov na Fakulte múzických umení AU v roku 2010 výraznou mierou prispeli medzinárodné kontrabasové kurzy a založenie kontrabasového cechu „Basy naše“. Na kurzy prijal pozvanie svetoznámy kontrabasista prof. Roman Patkoló, ktorý pôsobí na Vysokej hudobnej škole v švajčiarskom Bazileji. Ďalším relevantným podujatím bol medzinárodný festival klavírneho a akordeónového interpretačného umenia, na ktorom prednášali osobnosti – univ. prof. Mag. Otto Niederdorfer, univ. prof. Yanne Rättyä z Universität für Musik und darstellende Kunst Graz, prof. Zdenek Hnát, prof. Mgr. art. Zuzana Niederdorfer, ArtD.. S veľkou odozvou sa stretli aj vokálne interpretačné kurzy Petra Dvorského pod názvom Canto, canti, cantiamo. Umelecká kritika pozitívne hodnotila aj operné predstavenie katedry vokálnej interpretácie pod názvom Figarova svadba alebo Deň na Klinike lásky, ktoré hudobne naštudoval Pavol Tužinský, réžia Mária Glocková. Vianočnú atmosféru spríjemnili koncert komorného orchestra FMU AU CAMERATA NOVISOLIENSIS a koncert pri príležitosti životného jubilea „Vojtech Didi v konfrontácii vlastnej tvorby“. K najdôležitejším podujatiam na Fakulte dramatických umení AU patril medzinárodný festival tvorby umeleckých vysokých škôl zameraných na divadelné a filmové umenie *Artorium*, ktorý sprevádzal cyklus workshopov a kreatívnych dielní s názvom Polarity herectva (kreatívneho spievania, autorského písania, dialogického konania a pohybu). Prioritou Fakulty výtvarných umení AU bolo hľadanie širšieho priestoru pre slobodný a všestranný rozvoj študentov, pričom nosným pilierom zostala vzájomná korekcia klasických a nových médií, a ich vzájomné prepojenie v rámci vzdelávania najmä magisterského a doktorandského študijného programu. Možnosť obhajovať svoje výtvarné stratégie mali študenti a absolventi počas medzinárodnej výstavy FIGURAMA 10. Pod tento spoločný projekt sa okrem FVU AU podpísali Ústav umění a designu Západočeskej univerzity v Plzni, Universidad Polytécnica de Valencia (Španielsko), Akademie výtvarných umění v Praze (ČR), Buffalo State College, New York (USA), Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach (Poľsko), Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (ČR), Akademia Sztuk Pięknych v Poznaniu (Poľsko), Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, Univerzita Pardubice - Fakulta restaurování Litomyšl (ČR), Fakulta umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem (ČR),

Fakulta umění Ostravské Univerzity (ČR), Fakulta architektury ČVUT v Prahe (ČR), Stredoslovenská galéria v Banskej Bystrici. Cenu rektora AU za najkrajšiu kresbu prezentovanú na medzinárodnej výstave FIGURAMA 10 získal Oldřich Selucký študent Západočeskej univerzity v Plzni. Z kvalitatívneho hľadiska vysokoškolské vzdelávanie zabezpečovalo 20 profesorov, 34 docentov a 62 ostatných vysokoškolských učiteľov (viď. tabuľka č. 9 a 10). V rámci kariérneho rozvoja vysokoškolských učiteľov priebehu kalendárneho roka 2010 umelecko-pedagogický titul „profesor“ získali prof. Mgr. art. Zuzana Niederdorfer, ArtD. (FMU), prof. PhDr. Mgr. Egon Krák, ArtD. (FMU), prof. Jan Gogola (FDU). Doktorandské štúdium ukončili traja učitelia z Fakulty dramatických umení - doc. Mgr. art. Matuš Olha, Mgr. art. Anna Kršiaková, Mgr. Peter Dimitrov; z Fakulty múzických umení - Mgr. art. Eva Miškovičová, Mgr. art. Zulfizar Zazrivá, Mgr. art. Igor Fábera a z Fakulty výtvarných umení – PhDr. Anna Schneiderová, Mgr. art. Jozef Suchoža. V štúdiu tretieho stupňa vzdelávania naďalej pokračujú traja učitelia FDU; šesť vysokoškolských učiteľov FMU a sedem vysokoškolských učiteľov FMU.

Výrazný podiel na zvyšovaní atraktívnosti umeleckého vysokoškolského vzdelávania v Banskej Bystrici majú zahraniční vysokoškolskí učitelia, ktorí vnášajú do umeleckej prípravy nové a v zahraničí overené postupy. V roku 2007 bolo na Akadémii umení v Banskej Bystrici zamestnaných 14 zahraničných učiteľov, v roku 2008 15 učiteľov, v roku 2009 16 učiteľov a 13 vysokoškolských učiteľov v roku 2010. Permanentnou výmenou skúseností vysokoškolských učiteľov sa zvyšuje multihodnotová výkonnosť poskytovaných študijných programov. V súčinnosti s pedagogickým vedením sa na poskytovaní vysokoškolského vzdelávania v roku 2010 nepriamo podieľalo aj 30 administratívnych, 6 odborných a 28 prevádzkových zamestnancov (spolu s ŠD). Z kvalitatívneho hľadiska vysokoškolské vzdelávanie zabezpečovalo 20 profesorov, 34 docentov a 62 ostatných vysokoškolských učiteľov (viď. tabuľka č. 9 a 10). V rámci kariérneho rozvoja vysokoškolských učiteľov priebehu kalendárneho roka 2010 umelecko-pedagogický titul „profesor“ získali prof. Mgr. art. Zuzana Niederdorfer, ArtD. (FMU), prof. PhDr. Mgr. Egon Krák, ArtD. (FMU), prof. Jan Gogola (FDU). Doktorandské štúdium ukončili traja učitelia z Fakulty dramatických umení - doc. Mgr. art. Matuš Olha, Mgr. art. Anna Kršiaková, Mgr. Peter Dimitrov; z Fakulty múzických umení - Mgr. art. Eva Miškovičová, Mgr. art. Zulfizar Zazrivá, Mgr. art. Igor Fábera a z Fakulty výtvarných umení – PhDr. Anna Schneiderová, Mgr. art. Jozef Suchoža. V štúdiu tretieho stupňa vzdelávania naďalej pokračujú traja učitelia FDU; šesť vysokoškolských učiteľov FMU a sedem vysokoškolských učiteľov FVU.

Základným predpokladom úspechu a efektívnosti transformačného procesu ktorejkoľvek inštitúcie sú ľudské zdroje. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch aj rok 2010 ukázal, že silnou stránkou Akadémie umení v Banskej Bystrici je práve vysoká profesionalita vysokoškolských učiteľov, ktorí okrem priameho vzdelávania sú aj aktívne tvorivými osobnosťami. Výkonnú časť akademického tímu

tvoria zároveň aj neučiteľskí pracovníci, ktorí sa podieľajú na plnení úloh spojených s organizačným, finančným a technickým zabezpečením vysokoškolskej inštitúcie.

Dôkazom uznania tvorivého potenciálu sú získané ocenenia v roku 2010 :

Prof. Eva Blahová – štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy za mimoriadne zásluhy o rozvoj v oblasti kultúry a za šírenie dobrého mena SR

Prof. Eva Blahová – štátne vyznamenanie za zásluhy o Rakúsku republiku (Goldenes Ehrenzeichen für die Verdienste um die Republik Österreich)

Viktória Herencsár – Rytier maďarskej kultúry za medzinárodný prínos v súčasnom hudobnom umení, Budapešť

Doc. Róbert Brun, akademický maliar – cena Najkrajšie knihy Slovenska, pre publikáciu TALENTUM ET INGENIUM, cenu udelilo Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo školstva SR, Bibiana, Slovenská národná knižnica, Zväz polygrafie na Slovensku

Mgr. art. Róbert Makar, ArtD. – cena Maďarskej asociácie výtvarníkov na VII. Medzinárodnom Bienále Kresby v Plzni, Západočeské múzeum v Plzni

Prof. František Hodonský, akademický maliar – cena Společnosti pro vědu a umění v Prahe, udelená Czechoslovak society of arts and sciences

Milan Hnat, akademický maliar, ArtD. – SPECIAL JUDGES´AWWARD (Osobitná cena poroty(za dielo FUTURE, 2009, digital print, na výstave The 14th International Biennial Print Exhibition (14. Medzinárodné bienále grafiky) National Museum of Fine Arts (Národné múzeum moderných umení); TAICHUNG, R.O.C. TAIWAN.

Doc. PhDr. Ján Sládeček, PhD. – Výročná cena Slovenského literárneho fondu v Bratislave za rok 2010 za réžiu inscenácie „Krása krás“ s prihliadnutím na inscenáciu „Bankrot“

Mgr. art. Jana Oláhová - Cena Tatrabanky za stvárnenie postavy Arsinoe v hre Mizantrop - Cena Jozefa Kronera,- nominovaná osobnosť na Krištáľové krídlo za rok 2010

PhDr. Elena Knopová, PhD. – cena prezidenta SR „Mladý vedecký pracovník“

Mgr. art. Katarína Mišíková – prvá cena za najlepší dramatický text, VEJK-AP, Divadlo poézie, Košice

Mgr. art. Katarína Burdová – čestné uznanie, Medzinárodný festival divadelných škôl NATHENNIA, Kyjev

Mgr. art. Katarína Burdová – čestné uznanie, Divadelný festival ZLOMVAZ, Praha

Mgr. art. Katarína Mišíková – tretie miesto za text „Kto sme ? A sme vôbec?“, divadelná prehliadka, Revúca

BANKOVNÍ INSTITUT VYSOKÁ ŠKOLA a.s. PRAHA....BANSKÁ BYSTRICA

ZMEŇ SVOJU BUDÚCNOSŤ V BANSKEJ BYSTRICI

“Change your future by accepting the present - Zmeň svoju budúcnosť akceptovaním prítomnosti“ bol názov projektu, na ktorom sa zúčastnili žiaci a učitelia Evanjelického gymnázia v Banskej Bystrici. Evanjelické gymnázium ako jedno z mála slovenských škôl sa zapojilo do výzvy na nadviazania školského partnerstva v rámci stredoeurópskych škôl, organizovanej neziskovou organizáciou Interkulturelles Zentrum Wien a finančne podporovanou nadáciou ERSTE Foundation, ktorej cieľom je napomáhať a umožňovať viesť interkultúrny dialóg medzi mladými ľuďmi a vytvárať hodnoty a stimuly pre ich neskorší rozvoj v oblasti vzdelávania. “ACES – Academy of Central European Schools“ je spoločenstvo základných a stredných škôl, ktorého členmi je viac ako 400 škôl s 15 krajín a jeho stálym členom je Evanjelické gymnázium od roku 2007. V konkurencii 45 iných projektov sa náš projekt a jeho realizácia pozdávali medzinárodnej porote najviac. Medzinárodná porota nám udelila prvé miesto so zaujímavou finančnou odmenou. Úlohou obzvlášť náročnou na projekte realizovanom spolu s partnerskými školami so Srbska a Slovinska bolo pre žiakov a učiteľov popasovať sa s aktuálnymi výzvami a problémami súčasnej spoločnosti. Žiaci počas práce na projekte a počas medzinárodných stretnutí realizovaných vo všetkých troch krajinách diskutovali a hľadali riešenia na problémy v oblastiach vzdelávania, rodinného života, lásky, viery a zdravého životného štýlu. Porovnávanie výsledkov získaných žiakmi a samotné stretnutia a život v hosťovskej rodine žiakov nadchýnal k ešte usilovnejšej práci a snahe spoznať lepšie situáciu v daných krajinách. Obzvlášť kladne na spoluprácu pôsobili osobné stretnutia a zážitky žiakov a učiteľov, ktoré žiadna školská kniha nedokáže nahradiť. Postrehy a komentáre žiakov k projektu: Martin Kaňuščák, 2. B Projekt ACES mal medzi žiakmi veľký úspech. Nepoznali sme ako sa žije v Srbsku, bola to pre nás neznáma krajina. Poznali sme ju ako miesto na mape, ktoré pre nás nič neznamenal. Vďaka tomuto projektu už vieme, že to nie je len jedna z krajín. Je to miesto, kde sme si našli svojich priateľov. Nehovoriac o tom, že sme si zlepšili znalosti anglického jazyka, spoznali sme novú kultúru a nadobudli nové vedomosti, ktoré nám pomôžu v neskoršom živote. Tento projekt bol vynikajúci nápad výučby spojený so zábavou. Naši hostitelia nám ukázali rôzne miesta, o ktorých by sa nám ani nesnívalo, spravili nám krásny program. Najdôležitejšie na tom však bolo, že sme spoznali nových ľudí, ktorí sú od vtedy našimi priateľmi. Rozhodne by sa tento projekt mal konať každý rok, pretože je to

jednoducho úžasná vec. Miloš Horný, 2. B „Cez tento projekt sme spoznali nové kultúry a ľudí. Zlepšili si naše jazykové znalosti. Podľa môjho názoru sme sa aj naučili tolerovať iné kultúry, jazykové bariéry, národnosti atď. Spoznali sme nové mestá a ich zvyky, máme kopu nových kamarátov, s ktorými môžeme i naďalej udržiavať kontakty a získali sme tiež zážitky, na ktoré môžeme spomínať. Myslím si, že to bolo niečo nezabudnuteľné a dúfam, že bude ešte veľa príležitostí na spoločné stretnutia pri podobných projektoch a akciách.“

IV. ROČNÍK DETSKEJ UNIVERZITY UMB

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici organizovala v dňoch 6. – 16. júla 2010 IV. ročník Detskej univerzity UMB pre zvedavé a šikovné deti projekt začal s úspechom znova v roku 2010. Záväzné prihlášky prijímalo Centrum pre celoživotné vzdelávanie UMB do 22. júna 2010. Už v prvý deň sa deti mohli veľa dozvedieť z prednášky : Kedy môžem volať na linku 112 a čo je integrovaný záchranný systém?

4. KULTÚRA

MESTO PONÚKA KULTÚRU, DRUHÚ NAJŠIRŠIU NA SLOVENSKU

Mesto Banská Bystrica je charakteristické bohatstvom a tradíciou kultúry. V kultúrnej ponuke sú všetky typy umeleckých inštitúcií a umeleckých žánrov, ako i akademické umelecké vzdelávanie. Podľa prieskumu Národného osvetového centra Bratislava je šírka ponuky kultúrnych aktivít, a jej pestrosť v meste Banská Bystrica, dokonca druhá najširšia v rámci celej Slovenskej republiky. Na území mesta v oblasti kultúry pôsobí veľké množstvo subjektov s rôznorodým organizačným zázemím (nasledovný výpočet je snahou dať komplexnejší pohľad na štruktúru uvedených subjektov, avšak nenárokuje si na maximálnu úplnosť vzhľadom na neustále rozvíjajúce sa rôznorodé aktivity a ich rôznorodé organizačné zabezpečenie)

Na území mesta pracuje 11 nadácií a 749 občianskych združení, z toho je okolo 97 zameraných na kultúrne aktivity. Zmapovanie vkladu týchto subjektov do kultúrneho života v meste je zložitá pre rozmanitosť foriem, dĺžky i spôsobu aktivít týchto organizácií. Mestská kultúrna organizácia – Park kultúry a oddychu napríklad v posledných troch rokoch spolupracovala so 47 občianskymi združeniami a nadáciami pri realizácii rôznorodých kultúrnych aktivít.

Infraštruktúra kultúry v meste

V zriaďovacej pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

Štátna opera

Štátna vedecká knižnica

Literárne a hudobné múzeum (ako oddelenie ŠVK)

Múzeum SNP

Krajský pamiatkový úrad (Pamiatkový ústav)

ÚLUV – stredisko Banská Bystrica

V zriaďovacej pôsobnosti iných ministerstiev Slovenskej republiky

Poštové múzeum

V zriaďovacej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja

Stredoslovenské osvetové stredisko

Stredoslovenské múzeum

Stredoslovenská galéria

Knižnica M. Kováča

Bábkové divadlo na Rázcestí

Štúdio tanca

Krajská hviezdáreň a planetárium H. Hella

V zriaďovacej pôsobnosti mesta

Park kultúry a oddychu

Divadlo z Pasáže

Tieto inštitúcie dopĺňajú viaceré súkromné subjekty, ako napríklad:

Agentúra Mana

Agentúra Mana - Babjak

Europa cultur center

Teo Galery

Gypsmusic Alexandra Dašku

Súkromné predajné galérie (Horná ul....)

Divadlo Ivana Palúcha

V meste Banská Bystrica funguje ucelený systém umeleckých škôl a školských zariadení, ktoré okrem poskytovania vzdelania významne rozširujú ponuku kultúrnych aktivít:

Základná umelecká škola J. Cikkera

Súkromná umelecká škola J. Tatára

Súkromná umelecká škola A. Dašku

Art gymnázium

Konzervatórium J. L. Bellu

Akadémia umenia s tromi fakultami

Univerzita Mateja Bela

Junior – centrum voľného času

Centrum voľného času – Havranské námestie

V meste pôsobí veľké množstvo záujmovo-umeleckých súborov, ktoré nezastupiteľne sa podieľajú na kultúrnom živote v meste:

Folklórne súbory

FS Mladosť (pri UMB, B. Bystrica, um. vedúci: Mgr. Marián Čupka)

FS Bystrina (pri PKO, B. Bystrica, um. vedúci: Miroslav Šávolt)

FS Urpín (pri SOS B. Bystrica riaditeľ súboru Ing. Peter Pohančaník)

Ľudové hudby pri folklórnych súboroch

Urpín, (SOS B. Bystrica, vedúca Alžbeta Lukáčová)

Bystrina, (PKO B. Bystrica, vedúci Martin Pecník)

Partizán Slovenská Ľupča (predník Miroslav Kapec)

Mladosť pri UMB B. Bystrica (vedúci Rastislav Miklošík)

Samostatné ľudové hudby

Jána Pecníka

Borievka (vedúci Rudolf Veselovský)

Brilant orchester Milana Oľšiaka ml.

Hronsečania (vedúci Dušan Bohuš)

Vrštek (vedúci František Herda)

Zacharovci z Poník (predník Radovan Zachar)

Hron (predník Štefan Babjak)

Alexandra Dašku

Detské folklórne súbory

DFS Radosť (pri Junior centre – ved.: Elena Hlasicová)

DFS Prvosienka (ved.: Iveta Bariaková)

DFS Matičiarik (ved.: Renáta Dáliková, Zuzana Drugová, Erika Mesíková)

DFS Vánok Selce (ved.: Stanka Simanová)

Detské ľudové hudby

DĽH pri DFS Matičiarik (Dom Matice slovenskej)

DĽH pri DFS Radosť (pri ZUŠ Jána Cikkera)

DĽH pri DFS Prvosienka, (ECC)

DĽH Sedmokráska (pri ZŠ Moskovská)

Detské zbory

Zvonček (pri PKO a ZUŠ J. Cikkera, dirigentka Eva Lauková)

Vodopád (pri ZUŠ a ZŠ Radvaň, dirigentky Eva Lauková a Katarína Príbojová)

Mládežnícke zbory

Miešaný – Geronimo, (dir. Róbert Tatár)

Dievčenský - Konzervatória J. L. Bellu, (dir. M. Matisová)

Miešaný spevácky zbor Konzervatória J. L. Bellu (dir. K. Koreňová)

Vysokoškolské spevácke zbory

Miešaný spevácky zbor J. Cikkera pri UMB (dir. Štefan Sedlický)

Miešaný spevácky zbor Mladosť pri UMB (dir. Milan Pazúrik)

Katedrálny mládežnícky spevácky zbor (dir. Daniela Hurná)

Dospelé spevácke zbory v Banskej Bystrici

Miešaný spevácky zbor Collegium Cantus pri Dome Matice slovenskej (dir. Milan Pazúrik)

Miešaný spevácky zbor Canzona Neosolium (dir. Vojtech Didi)

Miešaný spevácky zbor Hron pri SOS (dir. Peter Bibza)

Katedrálny miešaný spevácky zbor Xaverius (dir. Martin Kašša)

Komorný spevácky zbor Ars Vocalis (dir. Martin Kašša)

Miešaný spevácky zbor Adventistov siedmeho dňa (dir. Peter Riečan)

Country a folkové skupiny a jednotlivci

Jazdci (vedúci Stanislav Melek)

Idyla (vedúci Vlastimil Grešo)

Colorado (vedúci Miroslav Gonda)

Prameň (vedúci Martin Libič)

Dychové hudby

Mládežnícka dychová hudba Konzervatória J. L. Bellu (dir. Ľubor Chovanec)

Dychová hudba Cementón (dir. Miroslav Mešina, vedúci Pavol Blaha)

Vojenská hudba vzdušných síl Armády SR (veliteľ a dirigent Peter Bibza)

Brassband (vedúci Ľubor Chovanec)

Divadelné súbory

DS SPO-DI-NA Banská Bystrica (vedúca Lenka Vavrinčíková)

Divadelný súbor pri ZUŠ J. Cikkeru (vedúca Petra Geletová)

Nefolklorne tance

Pegas pri PKO - country tance (vedúci Miroslav Škorupa)

K – Dance – spoločenské tance (vedúci Igor Kšenzuliak)

Blesk – PKO – Harmónia BBB – moderný scénický a disco tanec (vedúca Tatiana Jánošová)

Element – hip-hop tance

Step klub PKO (vedúca Zuzana Repová)

Bailes D'algéria – Flamenco (vedúca Soňa Gosiorovská)

Connemara – írské tance (vedúca Petra Lužinská)

Impluz – moderné scénické tance, (ECC)

MÚZEÁ A GALÉRIE V BANSKEJ BYSTRICI

MÚZEUM SNP

Jednou z dominant Banskej Bystrice je monumentálna stavba Pamätníka Slovenského národného povstania na návrší pri rieke Hron v juhovýchodnej časti historického jadra mesta. Autorom tejto architektonicky zaujímavej budovy, národnej kultúrnej pamiatky, je kolektív architektov po vedením prof. arch. Dušana Kuzmu. V pamätníku je pietna sieň so symbolickým hrobom neznámeho bojovníka, urnami s prstou z najvýznamnejších bojísk Povstania, miest fašistických represíí a s pamätnými kvádrami obetiam Holokaustu na Slovensku v rokoch 1939 – 1945 a zahraničným účastníkom SNP.

Základný kameň Pamätníka SNP bol položený pri príležitosti 20. výročia SNP roku 1964. Pamätník bol otvorený 29. augusta 1969 (25. výročie SNP). Plocha celého areálu je 12 ha. V priestoroch Múzea sa nachádza kino a súčasťou expozície sú 3 audiovizuálne programové systémy, po prvýkrát použité v múzejníctve, ktoré slovom i obrazom pripomínajú roky protifašistického odboja a ich odkaz pre súčasníkov. V Pamätníku sídli Múzeum SNP. Tento ústredný, špecializovaný vedecký a múzejný ústav s celoslovenskou pôsobnosťou, je zameraný na výskum a dokumentáciu dejín protifašistického národnooslobodzovacieho boja obyvateľov Slovenska v rokoch druhej svetovej vojny, s akcentom na SNP. Výsledky vedeckovýskumnej a dokumentačnej činnosti múzeum prezentuje na expozíciách, na výstavách v publikáciách, masmédiách a rôznymi formami kultúrnoosvetovej práce.

V areáli pamätníka sa nachádza skanzen ťažkej bojovej techniky, ktorú používali povstalci, okupačné jednotky a oslobodzovacie vojská. Ďalšou expozíciou je sovietske transportné lietadlo typu Li-2, jedno z tých, ktorými bola dopravovaná pomoc partizánom počas SNP. Počas štyridsaťročnej existencie sa v zbierkovom fonde múzea sústredilo vyše 12 tisíc trojrozmerných predmetov a 26 tisíc dobových fotografií. Tiež množstvo dokumentárnych a hraných filmov, zvukové a videozáznamy.

STREDOSLOVENSKÉ MÚZEUM

Stála spoločenskovedná expozícia Stredoslovenského múzea Banská Bystrica sa nachádza na banskobystrickom námestí v Thurzovom dome, ktorý je jedinečnou architektonickou a historickou ozdobou. Spoločenskovedná expozícia v Thurzovom dome vznikla v roku 1958. Jej archeologická časť

prezentuje vývoj regiónu od paleolitu po 10. storočie n.l. Ďalšie tematické celky oboznamujú návštevníkov s obdobím ranného a rozvinutého feudalizmu, s baníctvom na strednom Slovensku, ktoré zaznamenalo najväčší rozkvet za Thurzovcov a Fuggerovcov. Samostatná sieň je venovaná výtvarnému prejavu neskoréj gotiky a renesancie. Zaujme aj rozmanitosť cechovej výroby, pamiatky z revolučných rokov 1848 -1849, národopisný materiál dokumentujúci ľudové zamestnania a odev, ukážky manufaktúrnej výroby a meštiansky interiér z konca 19. a začiatku 20. storočia. Expozícia ponúka široké možnosti jej využitia vo vyučovacom procese základných stredných i vysokých škôl, spojené s premietaním videofilmov s odbornou tematikou. Na prízemí Thurzovho domu vo vstupnej hale i Zelenej sieni sa realizujú príležitostné výstavy.

Stála prírodovedná expozícia Stredoslovenského múzea je umiestnená v Tihányiovskom kaštieli . Tihányiovský kaštieľ pomenovaný podľa jeho majiteľov, bol pôvodne prízemnou budovou postavenou v 1. polovici 17. storočia v renesančnom slohu. Jeho zvyšky sa zachovali v severozápadnej časti objektu. Posledná rozsiahla prestavba bola v roku 1819, kedy objekt dostal klasicistickú podobu a ďalšie úpravy z 19. storočia vyústili do neorenesančného výrazu. V roku 1972 bol vyhlásený za kultúrnu pamiatku a po komplexnej obnove bol odovzdaný Stredoslovenskému múzeu v Banskej Bystrici.

Prírodovedná expozícia „Príroda stredného Slovenska“, sprístupnená verejnosti 5. 12. 1989, poskytuje ucelený obraz o prírodných pomeroch stredného Slovenska prostredníctvom 2400 exponátov. Návšteva expozície poskytuje možnosť oboznámiť sa s geologickou stavbou, flórou a faunou stredoslovenského regiónu, rozširuje vedomosti z ekológie a ochrany prírody. Umožňuje naučiť sa poznávať bežné i menej známe druhy hornín, minerálov, rastlín a živočíchov. Na prízemí v dvoch samostatných miestnostiach sú pravidelne obmieňané príležitostné výstavy a zbierkové predmety mesiaca.

Matejov dom

V októbri 2009 Stredoslovenské múzeum otvorilo pre verejnosť novú expozíciu venovanú histórii mesta Banská Bystrica v priestoroch Matejovho domu. V súvislosti s otvorením novej expozície sa v dňoch 13. - 14. 10. 2009 uskutočnila i vedecká konferencia Múzejníctvo v Banskej Bystrici v kultúrno – spoločenskom kontexte. 1889 - 1909 - 2009. Konferencia sa uskutočnila pri príležitosti výročí Stredoslovenského múzea (rok 1889 – založenie Mestského múzea v Banskej Bystrici, rok 1909 – otvorenie prvej mestskej expozície múzea v Matejovom dome).

Súčasná rekonštrukcia nielen kompletne zrekonštruovala interiér Matejovho domu, ale aj vstavala do Baníckej bašty drevené podlažia. Vznikla tak stála expozícia na troch podlažiach celkovo 470 m² výstavnej plochy, ako aj moderný klimatizovaný depozitár na vrchných podlažiach a v podkroví, spolu na 300 m². Ďalšie útulné priestory na prízemí sú pripravené pre malú kaviareň, prevádzkovanú chránenou dielňou. Komplexná rekonštrukcia si vyžiadala sumu 1 068 462,- € (32 188 489,- Sk), ktorú s úvodnou podporou MKSR vo výške 66 388,- € (2 000 000,- Sk) plne vyčlenil Banskobystrický samosprávny kraj, vlastník objektu. Stavba sa tak stala najväčšou investičnou akciou BBSK za uplynulé obdobie.

LITERÁRNO-HUDOBNÉ MÚZEUM

sídlilo takmer tridsaťštyri rokov v historickom areáli ev.a.v. kostola v bezprostrednej blízkosti mestskej pamiatkovej rezervácie. Patrí k najmladším a svojou špecializáciou k ojedinelým múzeám na Slovensku, bolo založené v roku 1969. Od 1. 1. 2001 je súčasťou Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici ako špecializovaný organizačný útvar. Od 1. 2. 2003 sa múzeum presťahovalo do podkrovia Štátnej vedeckej knižnice na Lazovnej ul. č. 9. v Banskej Bystrici.

Zameriava sa na dokumentáciu literárnej a hudobnej kultúry regiónu Banskej Bystrice a Brezna, ku ktorému sa viažu významné osobnosti slovenskej národnej kultúry a umenia. Múzeum zbiera a zachováva pamiatky dokumentujúce nielen osobnosti, ale aj divadelné a hudobné súbory, spolky, tlačiarov a významné podujatia a udalosti. V zbierkovom fonde múzea sú staré a vzácne tlače, plagáty, bulletiny, archívne dokumenty, literárne a hudobné rukopisy, fotografie, výtvarné diela, zbierky z oblasti divadelníctva, ľudové a klasické hudobné nástroje a vecné pamiatky.

Zameriava sa na dokumentáciu literárnej a hudobnej kultúry Banskobystrického regiónu. Múzeum zabezpečuje špecializovanú celoslovenskú dokumentáciu výroby a uplatňovania ľudových hudobných nástrojov na Slovensku. V zbierkovom fonde sú staré vzácne tlače i nová knižná produkcia spisovateľov, tvorba skladateľov, plagáty, bulletiny, archívne dokumenty, literárne a hudobné rukopisy umeleckých a vedeckých diel. Ďalej aj audiovizuálne nahrávky diel, podujatí a rozhovorov s osobnosťami, fotografie, výtvarné diela, zbierky z oblasti divadelníctva, bábky a bábkárske scénografiky, ľudové a klasické hudobné nástroje, trojrozmerné, vecné i osobné pamiatky. Pre návštevníkov je počas roka k dispozícii päť expozícií múzea v Banskej Bystrici, Tajove a Podkoniciach a množstvo kultúrnych a vzdelávacích podujatí, ktoré múzeum pripravuje. Malá stála expozícia sa nachádza na 2. poschodí Štátnej vedeckej knižnice.

POŠTOVÉ MÚZEUM

Slovenskej pošty je jediné pracovisko muzeálneho typu na Slovensku, ktorého úlohou je zhromažďovať a ochraňovať doklady archívnej, knižnej, muzeálnej hodnoty, dokumentujúce históriu vývoja poštovníctva, dopravy správ a s nimi spojených odborov. Nachádza sa v budove Slovenskej pošty na Partizánskej ulici č.9.

Zbierky Galérie Slovenskej sporiteľne sú umiestnené na Námestí SNP č. 29 ma pozostávajú z výtvarných prác slovenských, moravských, českých a maďarských výtvarných umelcov.

Dňom 1. 9. 1956 vznikla galéria organizačným vyčlenením jedného z najstarších múzeí na Slovensku (múzeum v Banskej Bystrici pracuje od roku 1889), ako v poradí tretia regionálna galéria na Slovensku – Štátna galéria. Medzi regionálnymi galériami na Slovensku má Štátna galéria Banská Bystrica najdiferencovanejšiu tvorivú koncepciu. V štruktúre jej výstavnej, výskumnej a zbierkotvornej činnosti sú tri svojbytné celky: umenie regiónu a slovenské umenie, slovenské grafické umenie, zahraničné grafické umenie. Je ojedinelá 30 rokov svojou špecializáciou na umeleckú grafiku (slovenskú a zahraničnú) a popredná programom zameraným na súčasné umenie. Galéria sa nachádza na Dolnej ulici č. 8.

STÁLA EXPOZÍCIA DOMINIKA SKUTECKÉHO

Dominik Skutecký (1849-1921), jednej z najvýznamnejších osobností realistického maliarstva konca 19. a začiatku 20. storočia v strednej Európe, predstavuje umelcovu tvorbu v oblasti portrétu, žánrovej maľby – mestský, rodinný a pracovný žáner (kotlári, kováči, kovolejáři). Vystavené exponáty sú z majetku Slovenskej národnej galérie v Bratislave, Štátnej galérie a Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici, ako aj súkromných vlastníkov. Stála expozícia Dominika Skuteckého bola verejnosti sprístupnená vo februári 1994. Expozícia prezentuje tematicky členenú kolekciu v počte 50 diel. Objekt Stálej expozície diel D. Skuteckého na Hornej ul. č. 55 (rekonštruovaný v rokoch 1991 -1993) bol umelcovou vilou s ateliérom, ktorý si dal postaviť podľa vlastných návrhov v duchu neorenesancie s autorskou sgrafitovou výzdobou a plastikou múzy maliarstva v nike fasády.

MÉDIA V BANSKEJ BYSTRICI

Banská Bystrica je mestom masmédií. Sídli tu zástupcovia všetky celoslovenských tlačových kancelárií TASR, SITA, STV, SME, Syndikát novinárov a iné.

Ďalšie regionálne noviny

MY Banskobystrické noviny, Horná ulica 27, vychádzajú v náklade priemerne 8000 kusov výtlačkov každý utorok. Na získavaní informácií, ich spracovaní, výrobe novín, zabezpečovaní inzercie a marketingových podujatí sa v redakcii podieľa 10 interných zamestnancov redakcie. Nielen v Banskej Bystrici, ale aj na Horehroní má redakcia svojich externých spolupracovníkov, s ktorými je v pravidelnom kontakte. Redakcia sa nachádza v centre mesta, vďaka čomu je blízko k svojim čitateľom, inzertným i obchodným partnerom. Šéfredaktorkou je Mgr. Dana Uhrinová

Noviny Bystrický Superman

Bystrický Superman je netradičná tlačovina, ktorú od 29. septembra 2009 dostávali občania mesta bezplatne do novinových stránok. V roku 2010 svojim obsahovým zameraním pomohli noviny k výhre pravicového primátora mesta Petra Gogolu, prvého v ponovembrovej histórii Banskej Bystrice. Výtvarné riešenie periodika má komiksový nádych. Dominuje postava Supermana, ktorý so svojskou razanciou glosuje život a pomery v komunálnej sfére Banskej Bystrice. Ako superman s maskou na tvári si môže dovoliť ostro a adresne kritizovať - pomenúvať veci, o ktorých sa len šepká. „Píšem, o všetkom okolo mňa. Môžem si to totiž dovoliť – som Superman. Zjavím sa všade, kde kradnú a páchajú nepravosti. Prečo som sa zjavil práve na Slovensku a dokonca v Banskej Bystrici? „ Odpoveď nájde čitateľ v kritických článkoch. Sú až prekvapivo otvorené a adresné, s jasne formulovanými názormi, svojským pohľadom a humorom. Cieľom novín je poukazovať na nešváry a chyby vo vedení mesta, v správe vecí verejných, v komunálnej politike s výraznou názorovou stredopravou dominanciou. Určený všetkým občanom, výraznejšie oslovuje pravicové spektrum občanov. Noviny majú netradičnú úpravu, farebné ilustrácie, takmer rozprávkového typu, nápadne upútavajú pozornosť.

Kto sa skrýval pod maskou Bystrického Supermana?

Vydavateľ, šéfredaktor a majiteľ periodika Miroslav Rybár narodil sa v roku 1968 v Banskej Bystrici. Vyštudoval Prírodovedeckú fakultu v Bratislave, je majiteľom úspešnej spoločnosti. V minulosti aktívne športoval - bol hráčom Banskej Bystrice a juniorským reprezentantom Československa v hokeji, kde si zahral v útoku aj s Petrom Bondrom, prechodne pôsobil v Slovane Bratislava, hrával aj s prezidentovým synom Ivom Gašparovičom mladším. Dnes je registrovaný v mestskej lige malého V 90-tych rokoch manažoval bystrickú rockovú kapelu, ktorá vydala CD a nakrútila a odvysielala videoklip. Je zástancom tradičných, overených hodnôt, tvrdej práce a nadčasových, netradičných nápadov. Má ambície prispievať k zvyšovaniu všeobecného občianskeho povedomia, prehľadu, mravnej a hodnotovej orientácie človeka s prihliadnutím na rôzne vrstvy obyvateľstva. Po

komunálnych voľbách vyzýval : Bystrický Superman Miroslav Rybár je tu pre vás aj naďalej! Poďme teraz spolu s Petrom Gogolom meniť naše mesto k lepšiemu !

Názvy ďalších noviny v schránkach občanov v roku 2010 boli :

Radničné noviny

Banskobystrické ECHO

Bystricoviny

Pardon

Bystricko-brezniansko

Náš kraj

Informácie o Banskej Bystrici zverejšovali regionálne médiá, ako dvojtýždenník BB-(R)urnál, týždenník MY a regionálne televízie AZ TV, RTV ako i médiá s celoslovenskou pôsobnosťou ako agentúra TASR, denník Nový Čas, Pravda, Plus 1 deň a televízie Markíza, STV a JOJ.

DOMINANTY AUTONÓMNEHO VYSIELANIA RÁDIA REGINA V ROKU 2010:

Rádio Regina - Štúdio Banská Bystrica

K programovým dominantám Rádia Regina Štúdio Banská Bystrica treba zaradiť úvodný zvukový novoročný súhrn najdôležitejších udalostí v regióne z minulého roka. Počas mája a júna sa štúdio venovalo predovšetkým príprave a vysielaniu príspevkov, súvisiacich s voľbami do NR SR. V prvom polroku postihli región mimoriadne udalosti, o ktorých štúdio informovalo nielen spravodajsky i publicisticky (povodne v okolí Zvolena, Rimavskej Soboty, či prepadnutá cesta na Čertovici). Systematicky sledovalo dianie v malých obciach Banskobystrického a Žilinského kraja v celotýždňovej rubrike Rádio Regina si vás všíma, analyticky mapovalo prácu novokonštituovaných krajských zastupiteľstiev. Celoročná práca s členmi detskej rozhlasovej družiny pri banskobystrickom štúdiu tradične vyvrcholila 1. júna, keď celodenné vysielanie Rádia Regina - Štúdio Banská Bystrica pripravovali a moderovali pod vedením redaktorov rádia deti. 9. apríla pripravilo štúdio ďalšiu verejnú nahrávku z cyklu folklórnych koncertov Hrajteže mi, hrajte! Štúdio sa venovalo aj letným povodňami a to nielen na Hornej Nitre, ale aj v Turci a v ďalších postihnutých lokalitách v okresoch Čadca, Žilina, Martin a Kysucké Nové Mesto. V centre pozornosti redaktorov bol a stále je zosuv pôdy v Krupine, ale aj

podobné problémy na Kysuciach, ktoré navyše postihla v decembri 2010 aj snehová kalamita. Štúdio mapovalo rokovania mestských zastupiteľstiev okresných miest stredného Slovenska. Priebežne monitorovalo dianie okolo primátora a samosprávy Tornale, opakujúce sa spory poslancov a primátora Turčianskych Teplíc, venovalo pozornosť aj kontroverzným veľkým stavbám v Žiline. Redaktori boli prítomní na ustanovujúcich zasadnutiach viacerých nových zastupiteľstiev stredoslovenských okresných miest, ktoré vzišli z jesenných komunálnych volieb a prinášali z nich reporty a publicistické príspevky o problémoch pri odovzdávaní a preberaní správy vecí verejných medzi meniacimi sa garnitúrami poslancov a primátorov. Pod stálym drobnohľadom redaktorov boli aj zmeny v štátnom podniku Lesy SR a udalosti v tomto rezorte s nimi spojené (elektronické aukcie, kolaps slovenského trhu s drevom). Počas augustových dní si Rádio Regina - Štúdio Banská Bystrica pripomenulo udalosti roku 1968 so zreteľom na pôsobenie vtedajšieho banskobystrického rozhlasového štúdia. Výročie vypuknutia Slovenského národného povstania reflektovalo okrem archívnych nahrávok aj informovaním o príprave a priebehu centrálnych osláv 66. výročia v Banskej Bystrici. Pripomenulo si aj Deň ústavy 17. november. Vianočnému vysielaniu dominovala kontaktná tzv. Vianočná abeceda na Štedrý deň. Zamestnanci Rádia Regina - Štúdio Banská Bystrica prezentovali svoju prácu na verejnosti aj v tomto roku prostredníctvom nahrávok programu, živého vysielania a animácií pre stovky návštevníkov v Rozhlasovom dvore na festivale Hontianska paráda v Hrušove v dňoch 20. - 21. augusta a aj na druhej tohtoročnej verejnej nahrávke pravidelného cyklu Hrajteže mi, hrajte! v Banskej Bystrici dňa 19. 11. 2011.

KULTÚRNE PAMIATKY A HROBY VÝZNAMNÝCH OSOBNOSTÍ

Banská Bystrica patrila a patrí medzi mestá s bohatými kultúrnymi tradíciami. Pôsobilo v nej množstvo významných predstaviteľov národného hnutia, školstva, osvety, básnikov, spisovateľov a hudobných skladateľov. Na Evanjelickom cintoríne na Lazovnej ulici sú hroby dejateľov. V zmysle zákona 27/1987 Z.z. o štátnej pamiatkovej sa za kultúrne pamiatky uvedené v ústrednom zozname kultúrnych pamiatok (ÚZKP) a v Súpise pamiatok Slovenska považujú hroby týchto osobností:

Por.č.	Priezvisko a meno pochovaného	Čís. označ. hrobu	Poznámka
1.	Bakoss Ján	II/18/2	
2.	Bodorovský Samuel	V/13/15	
3.	Botto Ján	VI/5/11	ÚZKP č.112/5
4.	Figuš-Bystrý Viliam	IV/14/10	ÚZKP č.112/7

5.	Gölnarová- Gwerková Alžbeta	III/15/1	
6.	Grossmann Ľudovít Bohdan	V/13/17	ÚZKP č.112/2
7.	Ksszely Karol Ivan	III/7/7	
8.	Kmeť Ján	II/5/11	
9.	Libay Samuel	II/32/1	ÚZKP č.112/3
10.	Maliaková-Ormisová Marína	II/24/12	
11.	Matuška Alexander	IV/19/6	ÚZKP č. 112/6
12.	Penzel Anton	V/10/2	
13.	Rázus Martin	IV/19/1	
14.	Slávik-Neresnický Juraj	III/33/14	
15.	Slávik Ján	III/33/14	
16.	Stadler Teofil	III/9/a	
17.	Stollmann Andrej	III/22/1	
18.	Turzo-Nosický Ľudovít	III/25/a	
19.	Vansová Terézia	II/12/12	ÚZKP č.112/1

ŠTÁTNA OPERA

V roku 2010 ŠO uviedla 4 scénické premiéry: dielo ruskej opernej klasiky *M. P. Musorgskij: Soročinský jarmok*, tanečné predstavenie *M. Jarre: Chrám Matky Božej*, operný hit *G. Verdi: Nabucco* v rámci festivalu ZHZ, operetu *E. Kálmán: Vojvodkyňa z Chicaga*; 2 koncertné naštudovania opier: *G. Donizzeti: Maria Padilla* v Rakúsku, *G. Verdi: Giovanna d'Arco* (Jana z Arku v rámci festivalu ZHZ) a 7 premiér koncertov. Okrem uvedených podujatí umelci odohrali niekoľko príležitostných koncertov pod taktovou domácich a zahraničných dirigentov. Zrealizovali 32. ročník opernej časti letného divadelného a operného festivalu Zámocké hry zvolenské, ktorý tradične uzatvára divadelnú sezónu a 17. ročník jesenného hudobného festivalu Banskobystrické hudobné dni.

Štátna opera sa aj v roku 2010 venovala reprezentácii slovenskej hudobnej tvorby a interpretačného umenia v zahraničí. Sólisti Štátnej opery absolvovali dve umelecké turné po Japonsku, počas ktorých

uskutočnili 14 vystúpení. Zbor a orchester ŠO koncertovali v Ternitzi (Rakúsko), kde sa predstavili domácemu publiku s koncertným uvedením opery Gaetana Donizettiho: Mária Padilla. Štátna opera uskutočnila tiež umelecké hosťovanie v obci Hukvaldy (Česko), kde sa prezentovala s operou E. Suchoň – Krútňava. V roku 2010 prevzala Štátna opera od návštevníkov predstavení kultúrne poukazy v hodnote 9 588,- €. Súbor Štátnej opery uskutočnil 118 hudobno - dramatických podujatí vrátane koncertných a tanečných diel, z toho 16 podujatí v zahraničí, pre deti a mládež z toho uviedli 38 predstavení. Tieto podujatia navštívilo 33 109 návštevníkov. Na pôde Štátnej opery sa predstavilo aj 6 hosťujúcich súborov. Celkom si všetky podujatia pozrelo 34 280 divákov. Menší divácky záujem bol spôsobený tým, že v Banskobystrickom kraji je najvyššia regionálna miera nezamestnanosti, a to na úrovni 18,6%) i nových celospoločenských trendov spájajúcich sa s komerčným umením a konzumným spôsobom života. V určitej miere ovplyvňuje negatívnym spôsobom návštevnosť i poloha a geografické pomery (blízkosť horských priechodov Šturec a Donovaly a ich neprejazdnosť v zimnom období), v dôsledku čoho dochádza k rušeniu vstupeniek práve v deň predstavenia. Do programovej štruktúry divadla sa snažili zaradiť repertoárové diela, ktoré by uspokojili čo najpočetnejšie publikum v Banskej Bystrici a širokom okolí. Najväčší úspech si z operného repertoáru udržiava titul Simon Boccanegra a La Traviata, obidva z pera slávneho talianskeho skladateľa Giuseppe Verdiho. Taktiež maestrov Nabucco, ktorý mal premiéru v rámci festivalu ZHZ, sa u banskobystrického publika stal absolútnym hitom. Svojim národným koloritom si vysokú popularitu udržiava aj opera Krútňava od skladateľa Eugena Suchoňa a Soročinský jarmok Modesta Petroviča Musorgského, ktorého kritici prirovnávajú k Smetanovej Predanej neveste. Žiaľ, Donizettiho opera Linda di Chamounix a Mascagniho Silvano si naďalej až do svojej derniéry cestu k publiku museli hľadať. Z ľahšieho žánru (opereta a muzikál) si divákov prekvapujúco získala opereta Johanna Straussa ml. Indigo. Premiéra prvotiny viedenského skladateľa bola totiž pre diváka Štátnej opery veľkou neznámou. Zároveň sa jej uvedením Štátna opera dostala do širšieho povedomia zahraničnej verejnosti (dielo bolo uvedené v rámci Európskeho festivalu Johanna Straussa). Napriek novinkám divák naďalej ostáva verný pôvodným titulom ako My fair lady, Fidlikant na streche, Giuditta, Veselá vdova, či Grófká Marica, o čom svedčia i počty návštevníkov. Novinkou roku 2010 bolo uvedenie operety Vojvodkyňa z Chicaga Emmericha Kálmána v slovenskej premiére. Opereta okamžite získala popularitu a je momentálne najpredávanejšou. Z tanečných a hudobno-dramatických predstavení si mladých divákov naklonil dvojtítul I. Stravinského Vták Ohnivák a Petruška, dvojtítul citlivo spracovaný s ohľadom na videnie mladšej generácie. Premiérou baletnej zložky Štátnej opery bol balet nedávno zosnulého francúzskeho skladateľa Maurica Jarrea Chrám Matky Božej. Dielo, ktorého sujet je

spracovaný podľa rovnomenného čítankového románu Victora Huga je určený najmä mladej generácii. Druhým úspešným titulom z tejto kategórie je Biele peklo režisérky a choreografky Dany Dinkovej, ktoré si roky zachováva svoju popularitu najmä témou venovanou drogovej závislosti a jej dôsledkov a titul tej istej autorky Gypsy roots, ktorý sa zaoberá témou rasovej diskriminácie.

Premiéry diel sa konali:

M. P. Musorgskij	M. Jarre	G. Verdi	E. Kálmán
SOROČINSKÝ JARMOK CHICAGA	CHRÁM MATKY BOŽEJ	NABUCCO	VOJVODKYŇA Z
12.3. 2010	17.4. 2010	26.6. 2010	10.12. 2010
13.3. 2010	15. 10. 2010	11.12. 2010	

Na osemnástom turné v Japonsku

Na osemnástom koncertnom turné ŠO BB sa sólisti Oľga Hromadová, Alžbeta Trgová, Katarína Perencseiová, Dušan Šimo, Šimon Svitok, Igor Lacko a klaviristka Martina Svitková predstavili v dňoch 13. 1. až 27. 1. 2010 japonskému publiku počas siedmich koncertoch v mestách Yokohama, Shintotukawa, Tomakomai a Sapporo. Japonským poslucháčom predviedli v prvej časti svojho vystúpenia kostýmovaný a poloinscenovaný prierez operou W. A. Mozarta Don Giovanni, druhá časť sa niesla v zábavnejšom operetnom a muzikálovom duchu. Na koncertoch sa zúčastnil aj slovenský veľvyslanec v Japonsku p. Drahomír Štos, ktorý slávnostným príhovorom povýšil koncerty na oficiálnu reprezentatívnu udalosť. Bolo to už osemnáste koncertné turné zorganizované milovníkom umenia a priaznivcom Štátnej opery pánom Nadayuki Hasegawom.

Opera v Rakúsku

Dňa 24. 4. 2010 sa v Ternitzi uskutočnil koncert zorganizovaný spolkom Amici del Belcanto, ktorý so Štátnou operou spolupracuje už niekoľko rokov. V Stadthalle Ternitz odznelo koncertné predvedenie opery od G. Donizettiho: MARIA PADILLA. Pod vedením Mariána Vacha sa v sprievode orchestra a zboru Štátnej opery domácemu publiku predstavili špičkoví zahraniční sólisti (Clara Polito, Ketevan Kemoklidze, Ignacio Encinas, Sergio Bologna, Cosimo Panozzo, Stefan Tanzer, Krum Galabov, Ida Aldrian). Koncert svojou účasťou poctili aj zástupcovia viacerých veľvyslanectiev sídliačich v Rakúsku. Vynikajúce výkony špičkových hosťujúcich sólistov ako i orchestra a zboru Štátnej opery sa stretli s úžasnými ohlasmi u domáceho publika.

Na českom festivale Janáčkovy Hukvaldy

Dňa 10.7.2010 sa uskutočnilo umelecké hosťovanie Štátnej opery v obci Hukvaldy (Česko), kde sa Štátna opera prezentovala v rámci XVII. ročníka medzinárodného hudobného festivalu Janáčkovy Hukvaldy s operou E. Suchoňa Krútňava. Táto najhrávanejšia slovenská opera uvedená v pôvodnom tvare sa stretla u divákov s mimoriadnym úspechom. Na základe úspešnej prezentácie Štátnej opery na festivale sme dostali pozvanie hosťovať i na ďalšom pripravovanom ročníku.

19. koncertné turné sólistov ŠO v Japonsku

V dňoch 30. 06. až 14. 07. 2010 sa uskutočnilo v poradí už 19. koncertné turné sólistov ŠO v Japonsku, ktoré pre nich zorganizoval p. Nadayuki Hasegawa. Banskobystrickí operní speváci Katarína Perencseiová, Alžbeta Trgová, Šimon Svitok, Dušan Šimo, Michal Hýrošš a klaviristka Martina Svitková počas siedmich večerov predstavili v mestách Usa, Kunisaki, Mashiki, Arao, Kurume, Kanazawa a Fukui. Pre japonských divákov mali pripravený zaujímavý program, v rámci ktorého odprezentovali koncertné uvedenie operety J. Strauss: Netopier a výber z operného repertoáru. Na dvoch koncertoch sa zúčastnil aj veľvyslanec SR v Japonsku Drahomír Štos.

ŠTÁTNA OPERA OTVORILA NOVÉ PRIESTORY V PRÍSTAVBE

V prístavbe, ktorou opera rieši havarijný stav niektorých priestorov starej budovy, sú nové šatne, orchestrálna skúšobňa aj skúšobné javisko, ktoré umožní zvýšiť počet prestavení v opere.

Štátna opera v Banskej Bystrici od 3. 11. 2010 prešla zo skúšobnej na riadnu prevádzku nových priestorov, ktoré získala prístavbou k starej budove a rekonštrukciou podkrovia susedného hotela Národný dom. Pre médiá to uviedol jej riaditeľ Rudolf Hromada s tým, že novostavba je skolaudovaná a dostali povolenie na jej užívanie. "Dá sa povedať, že nám spadol kameň zo srdca," povedal Hromada a pripomenul, že vybudovaním prístavby opera riešila havarijný stav niektorých priestorov v starej budove. Tú opera plánovala rekonštruovať už mnoho rokov, pre nedostatok financií sa to však viackrát odkladalo. Havarijný stav však prinútil ministerstvo kultúry uvoľniť potrebné prostriedky, v dlhodobu plánovanej rekonštrukcii však tiež zmenil priority. "Staré priestory sú v takom stave, že hrozilo, že nám hygiena alebo bezpečnosť práce zavrie naše divadlo a nebudeme môcť pokračovať v činnosti," uviedol 3. 11. 2010 riaditeľ Dr. Hromada.

Práce na prístavbe a rekonštrukcii podkrovia sa začali v roku 2008 a stáli zhruba 8,3 milióna eur. V nových priestoroch sú šatne pre orchester, pre zbor a sólistov, orchestrálna skúšobňa aj skúšobné

javisko. Kým stará orchestrálna skúšobňa bola pre prílišnú hlučnosť rizikovým pracoviskom, moderná skúšobňa v prístavbe spĺňa všetky kritériá na akustiku, ale a teplotu a vlhkosť vzduchu, akú si vyžadujú hudobné nástroje. Riešením havarijného stavu sú aj nové šatne so sociálnym zázemím. Ako pripomenul Hromada, staré šatne pre orchester boli primálne a v starej budove nie je priestor na ich zväčšenie, k šatniam pre zbor a sólistov, čo je pri niektorých predstaveniach aj 80 až 100 ľudí, prináležal len jeden záchod bez sprchy. Skúšobné javisko, ktoré dosiaľ Štátna opera v Banskej Bystrici nemala a skúšky prebiehali v divadelnej sále, prináša podľa riaditeľa dvojaký úžitok. Eliminuje čas umelcov, ktorý strávia na hlavnom javisku, kde je vysoká prašnosť, a zároveň opere prináša ekonomický efekt. "Pretože keď sme skúšali na starom javisku, nemohli sme hrať. Teraz môžeme aj skúšať, aj hrať naraz, čiže produkcia bude postupne narastať a tým aj tržby z predstavení," povedal Hromada. Ako ďalej uviedol, v novej prístavbe sú aj skladové priestory na kostýmy, ktoré už nebude potrebné ako dosiaľ voziť na každé predstavenie zo zhruba päť kilometrov vzdialeného skladu. V zrekonštruovanom podkroví susedného hotela Národný dom, ktoré má opera dlhodobo prenajaté od mesta, sú okrem nových šatní pre orchester aj izby na ubytovanie hosťujúcich umelcov. Riaditeľ predpokladá, že opera tak ročne ušetrí takmer 17-tisíc eur, ktoré vynakladala na ubytovanie hosťujúcich umelcov v hoteloch.

V prístavbe sú aj priestory pre administratívu a kaviareň, tie však zatiaľ nie sú v prevádzke. Stavebne sú síce hotové, ich zariadenie však bude súčasťou až ďalšej etapy rekonštrukcie opery, keďže nejde o riešenie havarijného stavu.

V druhej etape plánuje Štátna opera v Banskej Bystrici zrekonštruovať svoju starú budovu, ktorá je národnou kultúrnou pamiatkou. Oprava fasády ako aj rekonštrukcia a modernizácia interiéru by mala stáť okolo 13,5 milióna eur a začať by sa mala najskôr v roku 2012. Ako uviedol Hromada, z hľadiska vnútorného vybavenia pôjde najmä o modernizáciu prevádzky - zväčšenie javiska, vybudovanie točne či zavedenie nových divadelných technológií - a o zvýšenie komfortu pre divákov - vybudovanie bezbariérových vstupov či klimatizácie divadelnej sály. Keďže zriaďovateľom banskobystrickej štátnej opery je ministerstvo kultúry, jej rekonštrukcia sa financuje zo štátneho rozpočtu.

ANALÝZA KULTÚRNEHO DIANIA V MESTE BANSKÁ BYSTRICA

V Banskej Bystrici pôsobí niekoľko divadiel. Štátna opera uvádza operné, muzikálové a baletné predstavenia. Divadlo z Pasáže v Banskej Bystrici ako jediné divadlo na Slovensku angažuje nadaných hercov s mentálnym postihnutím. Bábkové divadlo na rázcestí sa zaoberá jednak bábkarským umením pre deti a dospelých ale aj inými formami divadla. Moderné tanečné umenie

zastupuje Štúdio tanca. V meste pôsobí aj viacero umeleckých škôl, ktoré usporadúvajú koncerty svojich študentov a pedagógov. Mimoriadne dôležitú úlohu pri zabezpečovaní rôznorodých kultúrnych aktivít zohráva ich materiálno-technické zabezpečenie. Po roku 1989 v meste žiaľ dochádza k postupnej likvidácii priestorov určených pre kultúrne aktivity. Postupne došlo k odpredaju kultúrnych stredísk (Kremnička, Divadlo hudby na Fončorde, kino Hviezda, kino Urpín), alebo neskôr k ich inému využitiu v dôsledku reštitúcie (kultúrne stredisko Šalgotárjanska ul., sála PKO na Skuteckého ulici, sála SOS na hornej ulici), či postupnej devastácii objektov v dôsledku dlhodobého neinvestovania do ich údržby (kultúrne domy postavené v okrajových častiach mesta – Šalková, Podlavice, Senica, Sásová, čo objekt PKO v Lazovnej ulici). Radikálny úbytok priestorov priamo určených ku kultúrnym aktivitám predstavuje významnú hrozbu pre realizáciu kultúrnych aktivít. Mesto v podstate má k dispozícii len jednu sálu v Robotníckom dome, ktorá je využívaná denne 12 hodín sedem dní v týždni. Uvedené priestory sú maximálne využité a ich jedinečnosť sa však ukazuje ako výrazný limit rozvoja kultúry v meste. Čiastočným riešením je využívanie priestorov škôl, či objektov kultúrnych inštitúcií iných zriaďovateľov. Európske kultúrne centrum (ECC) – pôvodne Dom kultúry – pristupuje k rekonštrukcii celej budovy, čo opäť na istý čas ešte viac zhorší materiálne podmienky pre kultúrne aktivity.

Mestu jednoznačne chýba viacúčelová hala pre asi 2000 divákov, ktorá by mohla slúžiť pre viaceré kultúrne aktivity. Ak si mesto neuvedomí nevyhnutnosť zlepšiť materiálne podmienky pre rozvoj kultúry bude to pravdepodobne znamenať postupný útlm viacerých kultúrnych aktivít.

O to viac vystupuje do popredia úloha mesta pri organizovaní a rozvíjaní kultúrneho života. Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov má obec vytvárať podmienky pre uspokojovanie a rozvíjanie kultúrnych potrieb pre ich obyvateľov. Obec, mesto, má vytvárať podmienky nielen pre uspokojovanie pasívnych potrieb obyvateľov a návštevníkov mesta – to znamená objednávanie, či dovoz kultúrnych aktivít a vystúpení, ale, a najmä, vytvárať podmienky pre uspokojovanie aktívnych kultúrnych potrieb obyvateľov mesta, to znamená, vytvárať organizačné, ľudské, priestorové, ale aj finančné podmienky, aby obyvatelia mesta svoj voľný čas využívali v aktívnej tvorbe kultúrnych hodnôt, napr. činnosťou v súboroch, divadlách, speváckych zboroch, hudobných telesách a pod. Aby obec túto úlohu splnila, má dve cesty. Buď si zriadi špeciálnu organizáciu, ktorá bude vykonávať úlohy v tejto oblasti, alebo priamo na mestskom úrade vytvorí oddelenie, ktoré bude nielen organizovať a riadiť kultúrny život, ale aj priamo vykonávať rôzne kultúrne aktivity. K tejto druhej variante pristúpilo viacero miest na Slovensku, čo sa prejavilo v redukcii kultúrnych aktivít a najmä v redukcii podmienok (materiálnych, ľudských, organizačných) pre uspokojovanie aktívnych potrieb obyvateľov mesta. Na druhej strane vyvstáva otázka, či mestský

úrad má priamo zabezpečovať výkon kultúry a kultúrnych aktivít, alebo podieľať sa na jej správe, organizácii a vytváraní podmienok. Spájanie správy a výkonu vedie nevyhnutne k poklesu kvality a šírky ponuky všetkých, nielen kultúrnych, služieb.

Mesto musí vedieť povedať, čo chce v oblasti kultúry dosiahnuť, čo chce rozvíjať a ako to bude podporovať. Mesto by malo okrem iného prioritne podporovať rozvoj kultúrnych tradícií mesta, hrdosti na mesto a umeleckú tvorbu o meste a jeho obyvateľoch. Na tento účel by mal byť zriadený osobitný grantový systém s cieľavedomým podporovaním uvedených aktivít. Nemalo by sa zabúdať ani na spoluprácu s Banskobystrickým samosprávnym krajom, či partnerskými mestami v zahraničí. Naplnenie vyššie uvedených ambícií nejde bez spolupráce a koordinácii so všetkými subjektmi pôsobiacimi v oblasti kultúry, čo v podmienkach Banskej Bystrice predstavuje mimoriadne náročnú úlohu. Súčasne si to vyžaduje nielen znalosť problematiky kultúry a prirodzenú autoritu pracovníkov na oddelení kultúry, ale aj oslovenie a zapojenie významných osobností kultúry mesta do spolupráce s mestom a podpory jeho kultúrnych priorít. Jednou z podstatných oblastí činnosti oddelenia kultúry na Mestskom úrade je registrácia a povoľovanie kultúrnych aktivít v meste. Tu priamo dochádza k výkonu správnej funkcie úradu, regulácii kultúrnych aktivít a presadzovaniu priorít mesta v tejto oblasti. Súčasne sa vyjadrujú k realizácii kultúrnych aktivít na Námestí SNP, ako aj rôznych reklamných akcií, ktoré rozširujú ponuku kultúrnych podujatí. Priamy výkon kultúry musí zabezpečovať výkonná organizácia mesta, zriadená osobitne na tento účel. Nevyhnutne to však znamená aj vytvoriť jej podmienky na činnosť. Súčasné personálne, priestorové, technické a finančné zabezpečenie Parku kultúry a oddychu pri existujúcom rozsahu činnosti a pestrosti vykonávaných či organizovaných kultúrnych aktivít je hraničné a stáva sa limitom rozvoja organizácie a jej aktivít. V prípade Mesta Banská Bystrica by bolo účelné naďalej využívať kvalitu a tradíciu značky Parku kultúry a oddychu, ktorá má dobré a uznávané meno medzi kultúrnou verejnosťou, či pri získavaní grantov. Je to vhodné aj preto, že v rámci Slovenska si túto značku zachovali len tri mestá (Banská Bystrica, Prešov a Žilina). Výkonná organizácia mesta pre oblasť kultúry (dnes PKO) má najlepšie predpoklady pre zabezpečenie organizačných, priestorových, finančných podmienok pre uspokojovanie aktívnych potrieb obyvateľov mesta, najmä svojou zriaďovateľskou funkciou pre rôzne kultúrno-umelecké súbory (ako dnes zabezpečuje PKO). Slúži to nielen pre naplnenie voľného času obyvateľov mesta, realizáciu ich kultúrnych potrieb, ale súčasne to slúži ako významný preventívny prvok v predchádzaní nežiaducich foriem aktivít mládeže (drogy, vandalstvo, rasová nenávisť, xenofóbia a pod.). Organizačné zabezpečenie a realizácia nekomerčných, neziskových kultúrnych aktivít realizuje v rámci svojho rozpočtu výkonná organizácia mesta (PKO). Realizácia takto zameraných podujatí je nevyhnutnou zložkou všeobecných kultúrnych aktivít, pričom nejde len

o jednorazové charitatívne akcie, ale o pravidelné podujatia, napr. projekt Červených nosov, klaunov realizovaný PKO. Súčasne ide aj o realizáciu rôznych nesúťažných prehliadok, festivalov, ktoré v meste Banská Bystrica majú mnohoročnú tradíciu čo sa prejavuje aj v štruktúre súborov záujmovo-umeleckej činnosti – napr. množstvo speváckych zborov, folklórnych súborov, tanečných súborov jednoznačne prevyšuje ostatné formy kultúrnych aktivít, čo je dôsledkom dlhoročných festivalov a prehliadok v tejto oblasti.

Silné stránky jedinečnej tradície kultúry v meste sú - široká pestrosť ponuky kultúry a kultúrnych školstva v meste, sústredenie vysokého školstva v meste ako aj hustá sieť gymnázií, stredných škôl, učilíšť a základných škôl, medzinárodné kontakty mesta, spolupráca s partnerskými mestami, kultúrne, historické, športové a turistické atraktivity mesta a jeho okolia ,na územie kraja zasahuje päť národných parkov (Národný park Nízke Tatry, Národný park Slovenský raj, Národný park Muránska planina, Národný park Veľká Fatra a Národný park Slovenský kras), 5 chránených krajinných oblastí a množstvo národných prírodných rezervácií, chránených priestorov a lokalít, ktoré slúžia ako lákadlo pre mnoho domácich a zahraničných turistov, mestá v regióne – Banská aktivít, množstvo subjektov pôsobiach sa v oblasti kultúry, existencia uceleného systému umeleckého Bystrica, Banská Štiavnica a Kremnica boli vyhlásené za mestské pamiatkové rezervácie, pričom Banská Štiavnica bola zapísaná do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva, čo prispieva k dobrému menu regiónu, v ktorom sa mesto nachádza.

Slabé stránky malý záujem ľudí o kultúru, existencia sezónnosti v rámci návštevnosti, málo účelná propagácia kultúrnych podujatí v rámci regiónu a SR (pomerne slabá propagácia), veľmi pestrá a široká ponuka športu a najmä kultúry v meste – druhá najširšia na Slovensku, chýbajúce materiálne podmienky pre organizovanie kultúrnych aktivít (chýbajúca väčšia viacúčelová hala), nestanovenie priorít rozvoja kultúry a kultúrnych aktivít, málo zviditeľnená komplexná ponuka kultúry v meste, nedostatočný marketing regiónu a mesta na Slovensku i v zahraničí, spolupráca subjektov kultúry (tvorcov a organizátorov) v meste, nevyužitý potenciál turistických atraktivít mesta a regiónu

Pre zlepšenie situácie v oblasti rozvoja kultúry a kultúrnych aktivít v meste Banská Bystrica navrhujeme z hľadiska postupnosti nasledovné kroky:

- Organizovať pravidelné každoročné stretnutia s predstaviteľmi kultúrnych inštitúcií a osobnosťami kultúry, ktoré pôsobia na území, alebo ich tvorba je spojená s mestom Banská Bystrica, s cieľom vzájomnej informovanosti o pripravovaných aktivitách mesta a kultúrnych inštitúcií.

- V spolupráci so všetkými subjektmi pôsobiacimi v oblasti kultúry pripravovať každoročne kalendár kultúrnych podujatí reprezentujúcich mesto a život v ňom.
- Zorganizovať konferenciu všetkých subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry s cieľom zdefinovať priority rozvoja kultúry v meste podľa jednotlivých oblastí pôsobenia.
- Podporovať tradičné dlhoročné, resp. vytvárať nové, festivaly kultúry vo všetkých oblastiach s cieľom vytvárať pôdu pre prezentáciu aktívnych kultúrnych potrieb obyvateľov mesta.
- Vytvoriť nadačný program s cieľom prioritne podporovať rozvoj kultúrnych tradícií mesta, hrdosti na mesto a umeleckú tvorbu o meste a jeho obyvateľoch.
- Orientovať činnosť oddelenia kultúry Mestského úradu prioritne na správu a koordináciu kultúrnych aktivít, spoluprácu so rôznorodými subjektmi pôsobiacimi v oblasti kultúry.
- Zlepšiť materiálne, priestorové, personálne a finančné podmienky činnosti výkonnej organizácie (teraz PKO) s cieľom rozšíriť možnosť aktivity organizácie.
- Pravidelne každoročne riešiť zmluvu – kontrakt s výkonnou organizáciou, kde budú na základe vzájomnej konzultácie (predmetnej, obsahovej, finančnej) dohodnuté konkrétne projekty a ich rozsah, ktoré daná organizácia zabezpečí pre mesto na základe rozpočtu (projektové riadenie) v oblasti aktívnej i pasívnej kultúry.
- Pripraviť a realizovať stavebné úpravy Robotníckeho domu, kultúrnych domov v Šalkovej a Podlaviciach pre zlepšenie materiálnych a priestorových podmienok pre rozvoj kultúrnych aktivít.
- Perspektívne pripraviť a realizovať výstavbu viacúčelovej haly pre kultúrne aktivity.

Analýzu kultúrneho diania mesta poskytla pre kroniku Bc. Lýdia Baranová, poverená riadením Parku kultúry a oddychu v Banskej Bystrici.

Amfiteáter Banská Bystrica – návrh riešenia

Keď chceme uvažovať o tom, čo s amfiteátrom v Banskej Bystrici do budúcnosti v prvom rade si musíme položiť otázku, aký má Mesto Banská Bystrica ako majiteľ objektu úmysel s daným zariadením, aké využitie od objektu do budúca očakáva. Amfiteáter Banská Bystrica bol postavený v roku 1950 a prevádzkuje sa 55 rokov. Vybudovaný a s počiatku prevádzkovaný bol výlučne ako letné kino, neskôr aj na iné spoločensko-kultúrne aktivity. Postupne po roku 1990 návštevnosť letného kina rapídne klesala, až do roku 1995, kedy zrušenie nočných spojov MHD (trasa okolo amfiteátra) viedlo k zrušeniu premietania filmov na amfiteátri v Banskej Bystrici, nakoľko návštevnosť klesla na počet 10 až 30 divákov na jednotlivú produkciu. V tomto období PKO, ako správca, začal klásť dôraz na inú formu činnosti, ako sú filmové produkcie, a to prevažne kultúrne akcie, koncerty,

estrády, hudobné festivaly, muzikály, ako aj spoločenské podujatia, ako napr. MDD, letné diskotéky, rôzne súťaže – , rôzne formy prenájmu. PKO sa ako prvému organizátorovi podarilo v strednej Európe pritiahnúť práve do nášho mesta svetové hviezdy hudobného neba ako Jethro Tull, Nazareth, Iron Maiden, Tatu, Apocalyptica, Sweet, Las Ketchup, podujatia ako Večer muzikálových hviezd , muzikál, Na skle maľované a iné čo malo zásadný vplyv na zviditeľnenie a reklame nášho mesta nielen na území regiónu, či štátu, ale aj okolitých štátov, čo sa pozitívne odzrkadlilo v kultúrnom náhľade na Banskú Bystricu a v aktívnom cestovnom ruchu na území mesta (len na rockových koncertoch navštívilo amfiteáter a naše mesto 50 000 ľudí, s ktorých cca 10 % sú cezpoľní. Pri takomto počte už môžeme vraviť o turistike za kultúrou – „kultúrny turizmus“. Posledné podujatie sa na amfiteátri konalo v roku 2008. Ak chceme, aby amfiteáter opäť ožil, čo do kvantity, ale hlavne kvality je nutné previesť kompletnú rekonštrukciu celého objektu. Treba si uvedomiť, že do údržby a opráv za posledné roky vložili minimálne náklady. Amfiteáter v Banskej Bystrici má výhodnú lokalitu (takmer v centre, ale mimo masovej obytnej zóny) a jeho začlenenie do terénu mu umožňuje výborné akustické podmienky a perfektnú viditeľnosť z každého miesta 10000-cového hľadiska na javisko, čo je základ každého dobrého amfiteátra od čias antického Grécka podnes. Čiže základ je vynikajúci, ale technické, hygienické, bezpečnostné a v neposlednom rade estetické parametre sú dávno nedostačujúce, nespĺňajúce hygienické, či technicko-bezpečnostné normy. Je nutná rekonštrukcia celého hľadiska, zadného plotu s optickou bariérou, vstupné brány, elektroinštalácia s transformátorom a osvetlením areálu, kompletné prerobenie a dobudovanie WC, ktoré nezodpovedajú platným normám objemovo ani hygienicky. Technické a organizačné zázemie (šatne a produkcia) sú nefunkčné a zastarané, opotrebované a pri väčších akciách nedostačujúce, čo do objemu, javisková časť je relatívne v najlepšom stave, tu by bolo potrebné previesť opravu orchestrišta (zhnitá výdrevá) a dobudovanie stáleho, ľahko montovateľného prestrešenia javiskovej časti, dobudovanie nákladových rámp pre techniku a dobudovanie javiskového podpolia podľa platných bezpečnostných noriem. Ideálne by bolo sa prikloniť k riešeniu podľa projektu z roku 1978 s vylepšením podľa dnešných noriem. (odovzdané na MsÚ)

Plán na rekonštrukciu

- Kompletná výmena sedenia (3000 bm)
- Výmena oplotenia (optická bariéra)
- Rekonštrukcia budovy (šatne+sociálne zariadenia)
- rekonštrukcia strechy
- prebudovanie sociálnych zariadení v zmysle súčasných noriem

- odstránenie vlhkosti v celom objekte
- vnútorné a vonkajšie omietky
- rekonštrukcia rozvodov vody, kúrenia el. energie
- Rekonštrukcia orchestrišťa, dobudovanie nákladových rámp pre techniku, dobudovanie javiskového podpolia v zmysle súčasných platných predpisov
- Rekonštrukcia vodovodnej prípojky (pitná a protipožiarna), kanalizačnej prípojky, elektrických prípojok a osvetlenia, slaboprúd
- Rekonštrukcia vonkajších plôch + komunikácií, vytvorenie parkovacích miest.
- skvalitnenie prevádzky celého areálu amfiteátra
- vybudovanie viacúčelových šatní účinkujúcich, vstupné a zhromažďovacie priestory, sociálne zariadenia pre účinkujúcich, technické vybudovanie objektu, požiarne rozvody, vybudovanie vnútorného vodovodného a kanalizačného systému, elektroinštalácia a slaboprúd, bleskozvody, spevnenie plôch, sadové úpravy

Pokiaľ by rekonštrukcia amfiteátra prebehla v réžii mesta Banská Bystrica, mesto by získalo lukratívny priestor pre rôzne voľnočasové aktivity mládeže, kultúrne a čiastočne i športové podujatie pre Banskobystričanov i návštevníkov. Čiastočné zníženie nákladov na prevádzku by bolo možné získať z dlhodobých prenájmov na prevádzkovanie bufetu v bočnej časti amfiteátra, reklamy, krátkodobých prenájmov.

Premietanie na amfiteátri sa javí ako vysoko nákladné, využiť možnosť financovania z eurofondov.

Podujatia realizované Parkom kultúry a oddychu: pravidelné nedeľné popoludnia pre deti, veľké koncerty slovenských i zahraničných kapiel, (predpoklad 2 koncerty mesačne, či už sprostredkovanie alebo ako vlastnú akciu), folklórne festivaly, rockové festivaly, zábavy, možnosť prezentácie banskobystrických združení.

V roku 1991 prišlo PKO v rámci privatizácie o kultúrne objekty na sídliskách a v okrajových častiach mesta. Jednalo sa o objekty Divadlo hudby na Fončorde, Kultúrny dom Radvaň, Kultúrny dom Kremnička. Hlavní aktéri tohto "Privatizačného projektu" tvrdili, že podnikatelia budú popri podnikaní prevádzkovať v týchto objektoch aj kultúru pre obyvateľov mesta. Po pätnástich rokoch od privatizácie vidíme, že bývalé kultúrne domy sa premenili na obchodné centrá, kde sa verejnosti ponúka všetko okrem kultúry. Postupne zostali PKO už len objekty Robotnícky dom a amfiteáter, kde za posledných 15 rokov neboli poskytnuté žiadne kapitálové prostriedky na úpravy objektov. V

súčasnosti Banská Bystrica ako krajské mesto nemá na svojom území funkčnú sálu s kapacitou nad 500 miest, čo je dosť zarážajúce.

„Je dôležité poučiť sa z chýb, ktoré nám priniesla minulosť. Realizácia kultúrnych projektov je v budúcnosti závislá aj od rozhodnutia Mestského úradu a Mestského zastupiteľstva pri schvaľovaní rozpočtu mesta a ochoty zachovať pre mesto vlastnú kultúrnu inštitúciu a ochota zvyšovať kultúrne povedomie našej budúcej generácie. Je všeobecne známe, že kultúra stojí peniaze ale nekultúrnosť stojí viac“, hovorí Lýdia Baranová.

Mesto Banská Bystrica sa vo svojej činnosti v zmysle Zákona o obecnom zriadení zameriava na vytvorenie predpokladov pre fungovanie mestskej kultúry a vytváranie podmienok pre uspokojovanie kultúrnych potrieb obyvateľov mesta. Z uvedeného dôvodu je samozrejmé, že venuje pozornosť činnosti základnej mestskej kultúrnej inštitúcii Parku kultúry a oddychu – jej zameraniu a fungovaniu, ktorá dramaturgicky pokrýva činnosť v oblasti vážnej hudby, populárnej hudby, ľudovej kultúry, spoločenského tanca, divadelných a iných žánrov.

Park kultúry a oddychu z hľadiska organizačnej kultúry je veľmi ťažké zaradiť vzhľadom na rôzne situácie a rôzne formy štruktúry, ktoré sa často menia. Organizačná kultúra určuje primerané správanie. Sú to zložité a vzájomne súvisiace vzory správania, pocitov a myšlienok, ktorým sa zamestnanci časom naučia a dodržiavajú ich. Typ a charakter organizačnej kultúry má vplyv na strategickú víziu a ciele organizácie, na spôsob spracovávaní informácií, na pracovnú atmosféru, na spôsoby riadenia, na motiváciu jej pracovníkov, výsledky organizácie. Pri normálnom chode je PKO malá organizácia, ktorú by sme mohli zaradiť i ako funkčnú kultúru. Pri organizovaní väčšieho podujatia sa táto organizácia mení v pracovnú kultúru, kde sa počet zamestnancov na niekoľko dní rozrastá dvojnásobne, trojnásobne a po splneného účelu – kultúrneho podujatia tieto tímy rušíme a organizácia naďalej funguje ako funkčná kultúra, kde má každý v rámci organizačnej štruktúry svoje zaradenie a svoju mieru zodpovednosti. V určitých momentoch PKO nesie prvky i osobnostnej kultúry, ktorá je závislá na tvorivých jedincoch. Práve títo jedinci posúvajú organizáciu dopredu. Sú to jednak interní pracovníci, jednak spolupracujeme i s externými tvorivými pracovníkmi u ktorých sa vyžaduje hlavne odbornosť v danej oblasti, ktorá býva často v rámci umenia úzko špecializovaná. Preferované sú vlastnosti ako je tvorivosť, kreativita, vysoká miera vkusu. Organizačná kultúra PKO je zameraná i na kultúru vzájomnej pomoci, kde sa preferuje ľudskosť, vzájomná dôvera, potrebná informovanosť a spolupráca. To sú hodnoty, ktoré treba uznávať. V riadení prevláda podpora a pomoc na úkor kontroly. V takejto kultúre je možné dobre zaobchádzať s ľuďmi a využívať prvky tímovej spolupráce. V interpersonálnych vzťahoch prevláda vzájomná pomoc nad prvkami

súťaživosti, existuje dobrá komunikácia. Rozhodovanie je viac participatívne, zamerané na dosahovanie konsenzuálnych a optimálnych rozhodnutí.

Medzi artefakty materiálnej povahy PKO patrí logo, ktoré organizácia používa už 50 rokov a spoločne s logom mesta je uvádzaná na všetkých propagačných materiáloch v meste i mimo neho. Každoročná výročná správa o kultúrnej činnosti v meste, ktorá sa stáva súčasťou kroniky mesta Banská Bystrica. Propagačné brožúry, plagáty k jednotlivým podujatiam. V roku 1991 prišlo PKO v rámci privatizácie o kultúrne objekty na sídliskách a v okrajových častiach mesta. Jednalo sa o objekty Divadlo hudby na Fončorde, Kultúrny dom Radvaň, Kultúrny dom Kremnička. Ostatné budovy ako je Kino Hviezda, kino Urpín sa predali podnikateľom neskôr. Pre zamestnancov je znižovanie sa počtu budov ako významného artefaktu v majetku organizácie a jej následné neinvestovanie do opráv demotivujúce a neprispieva k dobrej atmosfére, ktorá je potrebná pre prácu kultúrneho pracovníka. Znižujúce sa možnosti poskytovania kultúry v meste je veľkým demotivačným faktorom, ktorý sa podieľa na nižšej výkonnosti pracovníkov.

KULTÚRNE AKTIVITY V MESTE

SPOLOČNÉ PODUJATIA S PARTNERSKÝMI MESTAMI BANSKÁ BYSTRICA V ROKU 2010

20.2.2010	- ples Slovákov v Hradci Králové
	- vyslanie ľudovej hudby Pecníkovcov, účasť primátora Saktora
05. - 07.3.2010	- Majstrovstvá Slovenska v halovom veslovaní - pozvaní hasiči z Alby, Hradca Králové, Halberstadt, Durham, Tula
11. - 14. 4. 2010	- konferencia pre informatikov - Informatika v štátní správe a samospráve v Hradci Králové
7. - 13. 5. 2010	- návšteva delegácie z Charlestonu, podpis Zmluvy o vzájomnej spolupráci
14. - 15. 5. 2010	návšteva partnerského mesta Salgótarján
23. - 25. 5. 2010	návšteva mesta Montana, Bulharsko; Deň svätého ducha
12. - 13. 5. 2010	návšteva mesta Radom, Poľsko; Deň mesta
3. - 5. 9. 2010	- návšteva mesta Hradec Králové, Česká republika; Slavnosti kráľovny Elišky-

9. - 12.9.2010 - Dni Mesta Banská Bystrica- prítomné delegácia z Dabasa (Maďarsko), Hradca Králové (ČR), Montany, (Bulharsko), Radomu (Poľsko) a Salgótarjánu (Maďarsko)
20. - 23.11.2010 - návšteva mesta Budva pri príležitosti osláv Dňa mesta Budva

KAREL GOTT V BANSKEJ BYSTRICI

Na začiatku roka 10. 1. 2010 rozžiariť kultúru a potešil návštevníkov mesta vzácny koncert legendárneho českého slávika - fenomenálneho speváka Karla Gotta. Manažérsky koncert pripravil Park kultúry a oddychu v Banskej Bystrici, ktorý už takmer 50 rokov spolupracuje s renomovanými agentúrami na území Česka a Slovenska.

Janka Bernáthová a Mária Petrová publikovali osobné zážitky z jedinečného koncertu fenomenálneho českého speváka Karla Gotta v Banskej Bystrici: „Otrasné počasie, šmykľavé cesty, hmla... Médiá vyzývali – kto súrne nemusí, nech radšej necestuje. My dve sme sa aj tak rozhodli absolvovať cestu do Banskej Bystrice a späť. To si predsa nemôžeme nechať ujsť... Byť nie len na koncerte Karla Gotta, ale byť tam ako VIP hostia aj s pozvánkou na recepciu s maestrom...“

Estrádna sála PKO v Banskej Bystrici v nedeľu 10. 1. 2010 doslova „praskala vo švíkoch“. V slávnostnej atmosfére očakávania svetového fenoména, multigeneračného idolu, božského Karla Gotta, bolo cítiť niečo až krásne nadzemské. V prvej časti koncertu ponúklo to najlepšie zo svojho repertoáru známe vokálne zoskupenie Fragile. Ich umenie, temperament, bohatá hlasová škála a farebné svetelné efekty, otvorili krásnu pomyselnú bránu nezabudnuteľnému večeru. Po nich vystúpili na pódium riaditeľ PKO v Banskej Bystrici Mgr. Peter Danáš a primátor mesta Mgr. Ivan Saktor, ktorí všetkých srdečne privítali a popriali im hlboký umelecký zážitok. Po prvých inštrumentálnych tónoch orchestra Boom and Band, ktoré pre burácajúci potlesk nebolo takmer počuť, predstúpil pred banskobystrické publikum Karel Gott. Niektorí po dvadsiatich piatich rokoch, iní prvýkrát v živote, s úsmevom i slzami dojatia, ale všetci s úprimnou radosťou vítali najžiarivejšiu stálicu populárnej hudby všetkých čias. Tridsaťpäť-násobný Zlatý slávik, charizmatik, muž, ktorý zapíňal a stále zapíňa najznámejšie koncertné sály sveta, tu zrazu spieval, smial sa, žartoval a v jeho rozžiarenej tvári sa spätne odzrkadľovala láska, obdiv a priazeň, ktorú publikum neustále vyjadrovalo srdečným potleskom. Po skvelom koncerte plnom známych hitov, ale aj príbehov a spomienok na priateľov zo sveta hudby nasledovalo ohromujúce standing ovation. Publikum sa so svojim milovaným maestrom nechcelo rozlúčiť. A tak si doslova „vyburácalo“ ešte niekoľko prídavkov. Karel

Gott si túto atmosféru očividne vychutnával, úctivo prijímal kvety, milé pozornosti a bez akejkolvek známky únavy ochotne podpisoval detské pamätníčky, cd, fotografie, aj obaly starých celuloidových platní. Nie, neostal nič dlhý svojej povesti. Karel Gott miluje svoje publikum a ono miluje jeho. Na záver by sme chceli vysloviť vručne poďakovanie všetkým, ktorí sa podieľali na príprave tohto koncertu, ako aj slávnostnej recepcie. Žartovne poznamenal nestarnúci idol „Dúfam, že na nasledujúci koncert nebudeme musieť čakať ďalších dvadsaťpäť rokov, lebo mnohí z divákov by sa ho vraj nemuseli dožiť.“

ĽUDIA Z RODU RÓMOV IX. ROČNÍK PODUJATIA POD ZÁŠTITOU PRIMÁTORA MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Kultúrne Združenie Rómov Slovenska v spolupráci s mestom Banská Bystrica, Alianciou Rómskych Organizácií, Centrom nezávislej kultúry – Záhrada a Osvetovým Centrom Rómov pripravili 16. – 17. apríla 2010 pre verejnosť Banskej Bystrice IX. Ročník cyklického podujatia Ľudia z Rodu Rómov. Autentická rómska hudba a spev prostredníctvom vystúpenia rómskych umelcov, prezentácia umeleckej, záujmovej činnosti a remeselnej tvorby pre širokú verejnosť mesta Banská Bystrica. Podujatie realizovalo už 9. rok s finančnou podporou mesta Banská Bystrica. Organizátori: Kultúrne Združenie Rómov Slovenska pod záštitou primátora Mesta Banská Bystrica. Organizačná manažérka : Mgr. Andrea Bučková Kultúrne Združenie Rómov Slovenska, Banská Bystrica. Program: 16. apríl 2010 na Katedre Európskych rómskych štúdií, na Bakosovej ulici bol Panelový diskusný workshop „Identita Rómov“, O 11.00 – 16.00 hodine na Nám. SNP 14 bola prezentácia záujmo-umeleckej činnosti a remeselnej tvorby Rómov a Živá knižnica Popoludní 15.30 – 18.00 h koncerty rómskych skupín : Rebelko & R3torik a DJ Haloo, Sendreiovci a Kokavakere lavutára, Quo vadis - Free dance crew, Tanečný súbor MERCI (ČR), Tanečná skupina z CVČ KARI, Tina & Rytmus, 17. apríla 2010 sa uskutočnil galaprogram k Medzinárodnému dňu Rómov v Dom kultúry Skc, Nám. Slobody bohatým medzinárodným programom rómskych a tanečných hudobných skupín : Sendreiovci a Kokavakere lavutára (Slovensko), Tanečný súbor MERCI (Česko), Duo Farsa (Slovensko), Langa (Slovinsko), Fláre Beás + Devecséri Fláre Tinik (Maďarsko)

Zakladajúcou osobnosťou Kultúrneho združenia Rómov Slovenska v mestom Banská Bystrica je PhDr. Helena Jonášová. Je zakladateľkou a štatutárnou pracovníčkou aj Komunitného centra z roku 2000. Komunitné centrum Banská Bystrica, Na Hrbe 16, pri mestskej časti Senica. Patrí do lokalít s koncentráciou rómskeho obyvateľstva cca 2000 obyvateľov mimo mesta. Komunitné centrum slúži predovšetkým pre nezamestnaných občanov, deti a mládež, ženy na materskej dovolenke, dôchodcov, ale aj absolventov škôl. Pracovníci KC poskytujú svojim klientom právne, sociálne a

zdravotné poradenstvo. Úspešne tiež prevádzkuje vlastné detské centrum, organizuje pravidelne kurzy vedenia domácnosti a rôzne voľnočasové aktivity. Zároveň pomáha klientom pri vyhľadávaní vhodného zamestnania. KC spolupracuje s mnohými partnermi z regiónu, najčastejšie však s OZ Nádej deťom, Združením mladých Rómov, Krajskou asociáciou rómskych iniciatív, OZ Šachovnica, Komunitnou nadáciou Zdravé mesto, OZ návrat, OZ Lavuta a pod.

ENVIROFILM 2010

10.5. – 14. 5. 2010

Sprievodné akcie v rámci XVI. Medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí Envirofilm 2010.

11.5. 2010   15:30 – 17:00 Voda pre klimatickú stabilitu regiónov

12.5.2010   15:30 – 17:00 Diskusia o národných parkoch USA a SR

13.5.2010   15:30 – 17:00 Rozkoše dávnych čias - beseda so spisovateľom a diplomatom
Antonom Hykischom

10. – 14. mája, denne od 9:00 do 17:00 Prehliadka ocenených filmov festivalu Envirofilm ročníkov
2008 a 2009

PODUJATIA STREDOSLOVENSKEHO MÚZEA

NOC MÚZEÍ 2010 - MÁJ LÁSKY ČAS

15.5. 2010 18:00 - 22:00 - Podujatie Noc múzeí a galérií je celoeurópska akcia, do ktorej sa pravidelne zapája aj Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici. Tohoročná noc múzeí v sobotu 15. mája 2010 a Stredoslovenské múzeum sa predstavilo programom s názvom „Máj lásky čas“, ktorý ponúkol pre všetkých návštevníkov múzea nevšednú prehliadku expozície Thurzovho domu i novootvorenej expozície v Matejovom dome v sprievode lektorov v historických kostýmoch. Brány múzea sa všetkým návštevníkom otvorili o 18.00 hodine a zatvorili sa až o 22.00 hodine. V Zelenej sieni Thurzovho domu sa návštevníci 15. mája 2010 preniesli do konca 15. storočia. Stretnete tu kráľovský pár Mateja Korvína a Beatrix Aragónsku, a dozvedeli sa o podobách lásky zobrazovaných na nástenných maľbách Zelenej siene, ktorá v roku 2007 získala cenu časopisu Pamiatky a múzeá v kategórii obnova – reštaurovanie a cenu Ministerstva kultúry SR Fénix - Kultúrna pamiatka roka 2006. Svoju zručnosť si mohli vyskúšať v tvorivej dielni, kde si v čase od 18.00 hod. do 21.00 hod. mohli medovníkárskou technikou vyrobiť srdiečko z modelárskej hliny a historickými písacími materiálmi si

vytvoriť veršované vyznanie lásky. V tento večer sa mohli dotknúť vybraných exponátov, ktoré používali pri svojej práci baníci a dozvedeli sa i o postavení dedinskej ženy a matky. O 19.00, 20.00 a 21.00 hodine, v priestoroch venovaných sakrálnemu barokovému umeniu, odznel koncert renesančnej a barokovej hudby v prevedení Barokového ansámblu pod vedením Matúša Šimka.

Od 18.00 hod. bola príležitosť navštíviť aj novú expozíciu venovanú histórii mesta Banská Bystrica v Matejovom dome, ktorá bola otvorená v októbri 2009.

V sobotu 15. mája 2010 si v múzeu mohli pozrieť film o najstarších dejinách Banskej Bystrice a výnimočne len v tento deň i film „Pred a po“ o premene Matejovho domu na dnešnú expozíciu o histórii mesta.

Nasvietenou expozíciou o histórii nášho mesta Vás od najstarších čias prevedú kostýmované postavy z histórie. Stretne li sa s richtárom Jánom Greimelom a katom, ktorý vykoná popravu...

Nechýbali ani ukážky výroby krúžkovej zbroje a ak navštívili cechmajstra a jeho dcéru, mohli sa stať i členom cechu krajčírskoho.

MÚZEÁ SÚ TU PRE VÁS VI. ROČNÍK

29. 5. 2010 od 9.30 do 16.00 na Námestí SNP v Banskej Bystrici - Otvorenie letnej turistickej sezóny v Banskobystrickom kraji v centre mesta Banská Bystrica. Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici organizovalo aj v roku 2010, už VI. ročník úspešnej prezentačnej akcie múzeí banskobystrického regiónu „Múzeá sú tu pre Vás VI“. Podujatie sa uskutočnilo 29. 5. 2009, v čase od 9.30 do 16.00 hodiny, priamo v historickom centre na Námestí SNP v Banskej Bystrici. Akcia sa opäť konala v rámci otvorenia letnej turistickej sezóny v BBSK, tentoraz pod názvom "Prázdninuj na Slovensku - Župné leto". Zameraná bola na propagáciu atraktivít a možností cestovného ruchu v regiónoch a určená pre mladú generáciu, pre rodiny s deťmi a pre staršiu generáciu. Akciu Prázdninuj na Slovensku odštartovala Slovenská agentúra pre cestovný ruch (SACR) v spolupráci s Banskobystrickým samosprávnym krajom a mestom Banská Bystrica. Na námestí SNP v Banskej Bystrici bol v tento deň návštevníkov pútavý program a množstvo atrakcií. Pre rok 2010 sme zvolili tému prezentácie škola a rodina v múzeu. Akcia predstavila všetky aktivity našich múzeí návštevníkom. Dopoludnie tejto akcie patrilo predovšetkým deťom. Akcie sa zúčastnili: Stredoslovenské múzeum Banská Bystrica, ŠVK - Literárne a hudobné múzeum Banská Bystrica, Múzeum Slovenského národného povstania Banská Bystrica, Stredoslovenská galéria Banská Bystrica, Gemersko - malohonstské múzeum Rimavská Sobota, Novohradské múzeum a galéria Lučenec, Horehronské múzeum Brezno, Slovenská pošta, a.

s., Poštové múzeum Banská Bystrica, Slovenské banícke múzeum Banská Štiavnica, NBS - Múzeum mincí a medailí Kremnica a Čiernohorská Železnica Čierny Balog. V rámci tejto akcie sa na Námestí SNP od 9.30 do 16. 00 hodiny prezentovali už vyššie spomínané múzeá svoju činnosť pre široký okruh verejnosti, ďalej mali múzeá a galérie v Banskej Bystrici počas tohto dňa vstup voľný a pre deti a verejnosť pripravený bohatý program. Pre deti pripravili tvorivé dielne a množstvo prekvapení. Stredoslovenské múzeum pripravilo o 11.00 voľný vstup na kostýmovanú prehliadku pre širokú verejnosť v Thurzovom dome a o 14.00 v Matejovom dome.

VÍTANIE LETNÉHO SLNOVRATU

21.6. 2010 o 11.00 Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici v spolupráci s Hvezdárňou v Banskej Bystrici už druhý rok zorganizovalo podujatia, ktoré pripomínajú letný a zimný slnovrat i jesennú a jarnú rovnodennosť. Tohto roku priadol deň letného slnovratu na pondelok 21. 6. 2010. V tento deň o 11 hodine pre verejnosť a školy pripravili prednášku s názvom „Slnovraty a rovnodennosti“. Do tajov javov našej oblohy návštevníkov vtiahol pracovník banskobystrickej hvezdárne Mgr. Peter Zimnikoval. Týmto spôsobom tento rok privítali leto v Thurzovom dome spolu s hvezdármi.)

MÁŠ NA VYSVEDČENÍ „1“ Z DEJEPISU ?

30. 6. 2010 - Stredoslovenské múzeum v deň odovzdávania vysvedčení pripravilo pre všetkých šikovných žiakov akciu „ Máš na vysvedčení 1 z dejepisu ? “ Len v tento deň si mohli tí, ktorí mali na svojom vysvedčení jednotku z dejepisu pozrieť zadarmo so svojimi priateľmi, rodičmi, či starými rodičmi expozície v Thurzovom dome, alebo Matejovom dome. Nemusia zúfať ani tí žiaci, ktorí nemali jednotku z dejepisu, ak ju mali z prírodopisu alebo biológie mohli so svojimi priateľmi, rodičmi, či starými rodičmi navštíviť prírodovednú expozíciu v Tyhányiovskom kaštieli. Do expozícií bol vstup voľný po preukázaní sa vysvedčením. To ale nie je všetko, ak sa preukázali jednotkou z dejepisu v Thurzovom, alebo Matejovom dome, mohli získať certifikát a stať sa detským lektorom v Stredoslovenskom múzeu.

CYKLUS ZELENÉ TÓNY „ SILVIA JOSIFOSKA A GABRIEL JONÁŠ“

21. 03. 2010 - Cyklus komorných koncertov Zelené tóny v Thurzovom dome pravidelne prinášal zaujímavé koncerty profesionálnych hudobníkov. Tretiu marcovú nedeľu v rámci Zelených tónov znelo blues. Predstavila sa tam prvá dáma slovenského bluesu Silvia Josifoska s klavírnym sprievodom Gabriela Jonáša. Speváčka Silvia Josifoska patri medzi najvýraznejšie tváre slovenskej

hudobnej scény. Blues je dominantou jej repertoáru. Okrem je možné nájsť v jej hudbe i iné hudobné žánre ako soul, funk, rock, či jazz. Vo všetkých žánroch sa pohybuje s veľkou ľahkosťou, so silným výrazom a nesmiernou emotívnosťou. Počas svojho pôsobenia vystúpila s mnohými vynikajúcimi slovenskými i zahraničnými hudobníkmi z domácej i zahraničnej hudobnej scény. Silvia Josifoska koncertuje najmä na slovenskej a českej klubovej scéne. Publiku sa predstavila i na mnohých významných bluesových a jazzových festivaloch ako Bratislavské jazzové dni Bratislava, v Českej republike na festivaloch Blues Alive, Jazz na konci léta, Blues v lese, Valašský špalíček. Vystúpila i v Rakúsku a Taliansku, kde reprezentovala krajinu na festivale Nueva Europa. Bola členkou hudobných formácií Bos(s)anoha (1993), Sannyland (1994 – 1997), Mr. Band (1995 – 1998), či Bluesweiser (1998). Od roku 1998 spolupracuje s Gabrielom Jonášom a Jurajom Burianom.

Gabriel Jonáš sa venuje klavíru, kompozícii, aranžovaniu. Vyštudoval Konzervatórium v Bratislave, odbor akordeón a gitara. Od roku 1969 sa stal členom orchestra Tatra Revue. Obdobie rokov 1972 – 1973 strávil v New Yorku, kde účinkoval po jazzových kluboch s americkými jazzmanmi. Má za sebou množstvo úspešných vystúpení na festivaloch v Poľsku. Na Československom amatérskom jazzovom festivale v Kroměříži získal titul „najlepší sólista“. Spolupracoval s českými muzikantmi, medzi ktorých patria Jiří Stivín, Karel Velebný, Luboš Andršt, Emil Viklický a iní. V roku 1979 sa stal členom VV Systému Vlada Valoviča a v roku 1983 členom skupiny Esprit. Spolupracoval s Matúšom Jakabčicom, Jurajom Bartošom, Robertom Balzarom, speváčkou Janou Kocianovou, klaviristom Jánom Hajnalom. Za interpretačný výkon v oblasti jazzu získal Cenu Ladislava Martoníka. V roku 1999 vzniká Gabo Jonáš Quartet, ktoré tvorili G. Jonáš, Juraj Griglák, Radovan Tariška a Martin Valihora. Pre toto zoskupenie komponuje a aranžuje vlastné jazzové témy. Poprední umelci v Thurzovom dome 21. 3. 2010 pripravili neopakovateľnú jazzovú atmosféru.

ALL. TIME JAZZ

V Thurovom dome Stredoslovenského múzea je tretia nedeľa v mesiaci vyhradená pre koncert z cyklu Zelené tóny. I deň po Noci múzeí, 16. mája 2010 si môžu návštevníci múzea a priaznivci hudby vychutnať jazzovou atmosférou, ktorú navodí svojou hudbou zoskupenie Boris Čellár trio (All.Time.Jazz).

V roku 2001 založil v roku gitarista, skladateľ a aranžér Boris Čellár skupinu, ktorá v tom čase vystupovala pod názvom Old Time Jazz a neskôr ako All.Time.Jazz. Inšpirovaný bol jazzovým triom Nat King Coela. Hudobná idea tria sa opierala o interpretáciu jazzových štandardov a skladieb z obdobia neskoršieho swingu a začiatku bebopu. Ide o „drumless“ trio, v zložení klavír, gitara,

kontrabas. Charakteristickou črtou tria sa stali originálne aranžmány. V poslednom období Boris Čellár rozšíril inštrumentálny repertoár aj o vokálne skladby a jeho hlas sa objavuje v swingovkách, ktoré preslávil Nat King Cole, či Frank Sinatra. V Thurzovom dome sa predstaví ako gitarista a spevák Boris Čellár, za piano zasadne Gregor Ftičar zo Slovinska a kontrabas patrí Róbertovi Raganovi. V súčasnosti aktívne účinkujú v kluboch a festivaloch na Slovensku aj v Európe. Skupina pravidelne spolupracuje s rôznymi domácimi a zahraničnými interpretmi ako napr.: Beverly Lewis, Kerstin Heiles, Fritz Pauer, Howard Curtis, či Lucia Lužinská a Gabo Jonáš s ktorými sa už Boris Čellár predstavil i návštevníkov koncertných cyklov Zelené tóny.

ZELENÉ TÓNY – SLOVAK TANGO

Stredoslovenské múzeum pokračuje v cykle komorných koncertov Zelené tóny. Tretiu septembrovú nedeľu 19. 9. 2010 o 16. hodine sa v Thurzovom dome predstavili mladí hudobníci, ktorí vystupujú pod názvom Slovak Tango. Toto zoskupenie tvoria - Peter Račko (spev), Andrej Turčin (husle), František Kubiš (akordeón), René Bošeľa (spev, viola, gitara) a Milan Maťaš (kontrabas). Slovak Tango vzniklo v roku 2008. Je zložené zo študentov JAMU v Brne, Konzervatória J. L. Bellu, UMB v Banskej Bystrici, Akadémie umení v Banskej Bystrici a VŠMU v Bratislave. Venuje sa hlavne slovenskej umelej piesni medzivojnového a povojnového obdobia. V podstate sa jedná o slovenskú populárnu scénu tohto obdobia. Interpretuje skladby z pera G. Dusíka, P. Cadyho, P. Braxatorisa, D. Pálku a iných, preslávené v podaní napr. Františka Krištofa Veselého, Melánie Olláryovej, alebo Jozefa Kuchára. V Thurzovom dome mohli diváci počuť slávne slovenské tangá 20. a 30. rokov 20. storočia v podaní mladých vynikajúcich muzikantov. Pričom dvaja z nich, René Bošeľa a Peter Račko, boli účastníci semifinálových kôl Československo hľadá SUPERSTAR.

ZUZANA SUCHÁNKOVÁ A MIRO ZÁHRADNÍK

Tretiu októbrovú nedeľu v rámci cyklu Zelené tóny vystúpili - Zuzka Suchánková je speváčka, gitaristka, autorka piesní, textov a pedagogička, ktorá patrí k absolútnej špičke na slovenskej hudobnej scéne hlavne v žánri soul, blues, jazz a spirituály. Svojim poslucháčom a fanúšikom ponúkla kvalitnú, energickú, emotívnu, úprimnú a nefalšovanú muziku. Účinkovala s poprednými slovenskými hudobníkmi a spevákmi ako Peter Lipa, Gabo Jonáš, Juraj Griglák, Martin Valihora, Matúš Jakabčic, Peter Preložník, Michal Šimko, Stano Počaji, Martin Zajko, Ajdži Sabo, Oldo Petráš, Miro Zahradnik, bluesmeni Boboš Procházka, Peter Bonzo Radványi, Juraj Turtev, Peter Rowan (USA) na jednom pódium s Karen Caroll (USA), Ameliou Ray (USA), Mariou Jose Estivariz (ESP), Seanom Carney (USA), Erichom Macekom (USA), Julianom Sochom (GB), Gwyn Ashtonom (Austrália), Big Bandom Pavla Zajačka, so skupinou Druhá Tráva (CZ) a mnohými ďalšími. V rámci hudobného zamerania ju veľmi

zaujali aj spirituály a gospely. Tento projekt viedol k vydaniu sóloveho albumu „Spiritual Way“ (1999), ktorý je považovaný za jedinečné dielo v histórii slovenskej hudby – ako prvá slovenská speváčka vydala pôvodné černošské spirituály v džezovej úprave. Začiatkom roka 2010 vydala svoj nový svieži, netradičný a výnimočne počúvateľný album „Blúzy & Songy“. Správna mixáž prevzatých skladieb zavedených autorov (J.J.Cale, B.B.King, Cash McCall, Bill Withers) a svojich vlastných pôvodných kompozícií dáva vyniknúť jej plnému hlasu s diskretnou chrapľavosťou, svojskou bluesovou naliehavosťou a dámskym rockovým nasadením.

BOSSANOVA! WITH LAZARO & BORIS ČELLÁR

Stredoslovenské múzeum pokračovalo v cykle komorných koncertov Zelené tóny. Tretiu novembrovú nedeľu 21. 11. 2010 o 16. hodine sa v Thurzovom dome predstavia hudobníci: Lazaro de Jesus Hodelin Thomas (spev), Boris Čellár (gitara) a Igor Sabo (perkusie).

Lazaro de Jesus Hodelin Thomas sa narodil na Kube. Bol členom viacerých hudobných formácií a taktiež spieval ako sólista v známych kabaretoch v Havane. Podieľal sa na nahrávkach množstva slávnych skupín a umelcov - Pachito Alonso, La Orquesta Papagofio y su Poder...a hral aj vo filmoch ako napríklad La Havana te llama alebo Siempre Havana. Kým žil v Havane, veľa cestoval (Francúzsko, Španielsko, Mexico, Chile, Palestína, Martinique). Dnes žije, spieva, komponuje a zlepšuje svoje hudobné vedomosti v Bratislave. Na Slovensko prišiel ako sólista a jeden z najlepších spevákov kabaretu Parisien. Dnes je aj dirigent, vedúci, skladateľ a aranžér vlastnej skupiny – Lazaro Y Su Sabor Latino. Lazaro účinkuje aj ako sólista v hudobnom zoskupení, ktoré hrá bossanovu, je sólistom orchestra Gustáv Brom Big Band, spieva mariachi a pravidelne ho pozývajú účinkovať na významné podujatia. Môžete ho poznať napríklad z tanečnej súťaže Let`s dance. Vďaka svojmu profesionalizmu, ktorý predviedol v množstve televíznych a divadelných vystúpení a kultúrnych podujatí môžeme povedať, že Lazaro je na Slovensku najznámejším Kubáncom.

Boris Čellár je pre návštevníkov cyklu Zelené tóny už známy jazzový gitarista, aranžér a skladateľ. V Thurzovom dome ste ho mali možnosť už viackrát počuť v spoločnosti rôznych hudobníkov a hudobných zoskupení. Boris Čellár je zakladateľom kapely, ktorá dnes pôsobí pod názvom All Time Jazz. Ešte pred vznikom tohto zoskupenia hrával džezový hudobník v roku 1999 v bratislavskom bigbande AUS. S vlastnou skupinou 4Quartet v tom istom roku zvíťazil na podujatí Jazzové Vianoce. V roku 2003 bol prijatý na Kunst Universität Graz a tiež na Amsetrdam School of Music. Okrem vlastných projektov spolupracoval džezový gitarista napríklad s Adrienu Bartošovou na CD Talking To Your Heart (aranžmá, gitara).

Igor Sabo je bubeník a perkusionista, ktorý sa pohybuje v rôznych hudobných štýloch: blues, folk, pop, etno, alternatíva, jazz. Podieľal sa na nahrávaní niekoľkých desiatok albumov. Spolupracuje s mnohými slovenskými významnými hudobníkmi, v poslednom období však hlavne so skupinou "Sitra Achra", s Janou Kirshner, so skupinou "Acoustic colours".

V THURZOVOM DOME ONE TO THREE QUARTET

Cyklus komorných koncertov Zelené tóny 2010 v Thurzovom dome ukončilo tretiu decembrovú nedeľu 19. 12. 2010 mladé banskobystrické hudobné zoskupenie One To Three Quartet. V znamení sláčikového kvarteta OneToThreeQuartet v zložení: Zuzana Hutníková – 1. husle, Michal Oťapka 2. husle, Andrej Krajčovič – viola, Branislav Bielik – violončelo. Hudobné zoskupenie OneToThreeQuartet vzniklo v roku 2006 pod vedením violistu Trávníčkovho kvarteta MgA. Jana Juříka. Jeho členovia sú študentmi Konzervatória J.L. Bellu a Akadémie umení v Banskej Bystrici. V roku 2007 získali v celoslovenskej súťaži komorných telies 2. miesto. Repertoár tohto komorného telesa tvoria skladby významných klasických autorov – Bach, Händel, Vivaldi, Haydn, Mozart, Beethoven, Brahms, Schubert, Schumann, Smetana, Dvořák, Suchoň a ďalší. Taktiež vystupujú s úpravami filmovej, muzikálovej, jazzovej a modernej hudby. Toto zoskupenie nebolo pre návštevníkov cyklu Zelené tóny 2010 neznáme, veľký úspech mal ich koncert v roku 2008, ktorý bol taktiež záverečným koncertom cyklu Zelené tóny v roku 2008. Cyklus koncertov Zelené tóny ponúkal všetkým priaznivcom hudby netradičný hudobný zážitok v priestoroch Thurzovho domu .

HUDOBNÉ LETO V STREDOSLOVENSKOM MÚZEU:

Každé druhé nedeľné letné popoludnie sme v Stredoslovenskom múzeu – Thurzovom dome pripravili pre návštevníkov osvieženie vo forme koncertov vážnej hudby s názvom „Hudobné leto v Stredoslovenskom múzeu“. Prvý koncert sa uskutočnil pri príležitosti osláv 121. výročia založenia Mestského múzea v Banskej Bystrici. Ďalší koncert s názvom „La mia Musica“ bol v nedeľu 25.7. 2010 o 16.00 hodine v Thurzovom dome. Na koncerte v podaní Františka Kubiša (akordeón), Adama Stráňavského (klavír) zaznel barok, klasicizmus, romantizmus i moderna.

František Kubiš je študent 1. ročníka VŠMU Bratislava. Pôsobí vo viacerých komorných formáciách (Sentimento quartet, ktoré sa špecializuje na francúzske chansóny od E.Piaf; Slovak Tango, ktoré hráva slovenské tango, autori ako G. Dusík a pod.; ďalej Mojše band, ktoré prezentuje židovskú ľudovú hudbu, duo Antico Moderno, ktoré hráva starú hudbu až po súčasnú a v zložení Piazzolla para siempre; už nefungujúcom Tono per anima, ktoré v roku 2007 vyhralo medzinárodnú súťaž v Poprade

v kategórií estrádna hudba). V roku 2008 získal druhé miesto v kategórií akordeónové duá v Celoslovenskej súťaži slovenských konzervatórií. Adam Stráňavský je študent druhého ročníka Konzervatória Jána Levoslava Bellu v triede Mgr. art Aleša Solárika. Venuje sa činnosti sólovej a aj komornej, najmä v duu s Andrejom Turčinom (husle), ktoré sa špecializuje na hru sonát pre husle a klavír. V roku 2010 získal tretie miesto na Súťaži slovenských konzervatórií v hre na klavír.

JAKUB STRAČINA, ADAM STRÁŇAVSKÝ A BRANISLAV BIELIK

Na 8. augusta 2010 pripadol už tretí koncert tohto cyklu komorných koncertov. Na koncerte v Thurzovom dome sa predstavili Jakub Stračina (kontrabas), Adam Stráňavský (klavír), Branislav Bielik (violončelo). Jakub Stračina ukončil tretí ročník Konzervatória Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici v kontrabasovej triede Roberta Ragana. Aktívne sa venuje hre v na kontrabas v Štátnej opere v Banskej Bystrici ako člen orchestra, okrem toho sa venuje aj jazzovej hudbe a je člen komorného zoskupenia hrajúceho argentínske tango A. Piazzollu „Piazzolla para siempre.“ Medzi jeho najväčšie úspechy patrí druhé miesto na Medzinárodnej súťaži kontrabasistov v Brne.

Adam Stráňavský je študent druhého ročníka Konzervatória Jána Levoslava Bellu v triede Mgr. art Aleša Solárika. Venuje sa činnosti sólovej a aj komornej, najmä v duu s Andrejom Turčinom (husle), ktoré sa špecializuje na hru sonát pre husle a klavír. V roku 2010 získal tretie miesto na Súťaži slovenských konzervatórií v hre na klavír. Branislav Bielik od detstva hrá na violoncello a na konzervatóriu pracoval pod vedením Mgr. Art Daniely Szeghő. V roku 2005 získal na súťaži slovenských konzervatórií tretie miesto. Je študentom violoncellového virtuóza prof. Jozefa Podhoranského na AU v Banskej Bystrici. Na koncertoch počas leta sa predstavili poslucháči hudobných odborov. Vstupné na koncerty bolo 1 €.

KONCERT ADAM STRÁŇAVSKÝ A ANDREJ TURČIN

22. augusta 2010 pripadol ďalší koncert tohto cyklu komorných koncertov. Na koncerte v Thurzovom dome sa predstaví duo Adam Stráňavský (klavír) a Andrej Turčin (husle). Adam Stráňavský je študent druhého ročníka Konzervatória Jána Levoslava Bellu v triede Mgr. art Aleša Solárika. Venuje sa činnosti sólovej a aj komornej, najmä v duu s Andrejom Turčinom (husle), ktoré sa špecializuje na hru sonát pre husle a klavír. V roku 2010 získal tretie miesto na Súťaži slovenských konzervatórií v hre na klavír.

Andrej Turčin tento rok absolvuje na Konzervatóriu J.L. Bellu Banskej Bystrici v triede MgA. Jana

Juříka, člena legendárneho Trávničkovho kvarteta, je prijatý na VŠMU v Bratislave. Pôsobí vo viacerých komorných telesách (Sentimento kvartet, Slovak Tango, Antico Moderno, Piazzolla para siempre, Tono per anima, a iné). Záverečný koncert cyklu hudobného leta sa uskutočnil počas Dní mesta Banská Bystrica 12.9. 2010 o 16.00 v sále sakrálneho umenia Thurzovho domu.

KONCERT KLASICKEJ HUDBY

12. septembra 2010 sa uskutočnil záverečný koncert cyklu komorných koncertov. Bol to posledný tohoročný koncert z cyklu a niesol sa v duchu baroka, klasicizmu i romantizmu. Predstavili sa mladí hudobníci, ktorých mali návštevníci možnosť počuť počas celého Hudobného leta: František Kubiš (akordeón), Adam Stráňavský (klavír), Jakub Stračina (kontrabas), Branislav Bielik (violončelo) a Andrej Turčín (husle).

DEŇ STREDOSLOVENSKEHO MÚZEA

7. 2010 v rámci 121. výročia založenia múzea v Banskej Bystrici v Thurzovom dome pripravili pre rodiny s deťmi tvorivé popoludnie v tvorivých dielňach. V záhrade Thurzovho domu oživil čarodejnicu, ktorá poskytla recept na čarovný elixír podľa výberu. Deň zakončili v Thurzovom dome o 16 hodine koncertom vážnej hudby v podaní hudobného zoskupenia Antico moderno (František Kubiš – akordeón, Andrej Turčín – husle). Program pokračoval o 17.00 hodine kostýmovanou prehliadkou v Matejovom dome.

STREDOSLOVENSKE MÚZEUM OSLÁVILO 121. NARODENINY

Stredoslovenské múzeum si pripomenulo 10. júla 2010 - 121. výročie svojho vzniku, respektíve založenia banskobystrického Mestského múzea, ktoré bolo jeho predchodcom. Oslávi ho podujatím: Deň Stredoslovenského múzea, ktoré návštevníkom Thurzovho a Matejovho domu v centre Banskej Bystrice ponúklo okrem bezplatných prehliadok expozícií aj tvorivé dielne a koncert vážnej hudby. Múzeum pri tejto príležitosti predstavilo aj svoju novú expozíciu v Thurzovom dome Historické župy na území kraja - regionálnu expozíciu s dôrazom na históriu baníctva. Program Dňa Stredoslovenského múzea začal o druhej popoludní tvorivými dielňami pre rodiny s deťmi v Thurzovom dome. Nasledoval koncert vážnej hudby v podaní dua Antico moderno. Múzeum ním odštartovalo cyklus piatich koncertov Hudobné leto v Stredoslovenskom múzeu, na ktorých sa v Zelenej sieni Thurzovho domu predstavili počas leta študenti hudobných odborov. Program Dňa Stredoslovenského múzea uzavrela podvečer kostýmovaná prehliadka v Matejovom dome. Tamajšou

novou interaktívnou expozíciou o histórii mesta Banská Bystrica, ktorú po rekonštrukcii Matejovho domu otvorili v októbri 2009 , prevedú návštevníkov lektori v historických kostýmoch. Mestské múzeum v Banskej Bystrici vzniklo ako prvé múzeum na území tohto mesta 12. júla 1889. Návštevníci Dňa Stredoslovenského múzea si mohli pozrieť aj kópiu jeho zakladacej listiny.

PKO DO PRIESTOROV BARBAKANU

Park kultúry a oddychu sa po vypršaní výpovednej lehoty presťahoval z Europa Culture Centra (ECC) do priestorov Barbakanu. Riaditeľ PKO Peter Danáš vyjadril presvedčenie, že kvalitu kultúrnej produkcie to neovplyvní. Park kultúry a oddychu (PKO) v Banskej Bystrici už nesídlil v bývalom dome kultúry- dnes Europa Culture Centre (ECC) , ale presťahoval sa do priestorov Barbakanu. Od majiteľa objektu, spoločnosti Zvolenská investičná, dostala mestská príspevková organizácia z priestorov výpoveď. Podľa poslanca mestského zastupiteľstva Vladimíra Pirošíka sa tak stala Banská Bystrica jediným slovenským krajským mestom, ktoré ostane bez trvalého stánku kultúry. „Zatiaľ sme sa od mesta oficiálne nedozvedeli, čo to urobí s interiérovými podujatiami, na ktoré si obyvatelia v posledných rokoch zvykli ako na kvalitnú produkciu," povedal. Poslanci si preto vyžiadali od mesta predloženie informatívnej správy o budúcnosti PKO na najbližšie rokovanie zastupiteľstva. Primátor Ivan Saktor konštatoval, že vlastník objektu využil ustanovenia nájomnej zmluvy, podľa ktorej mohol mesto v lehote troch mesiacov z priestorov vypovedať. „ PKO chceme etablovať v nových priestoroch, aj keď zrejme v tomto volebnom období sa nám to nepodarí," dodal. Dobudovať by sa mali priestory Robotníckeho domu, pre interiérové podujatia môže slúžiť kultúrny dom v Podlaviciach. „ K dispozícii budú čoskoro aj priestory Radnice, kde bude sála pre dvesto ľudí," dodal. Väčšie podujatia sa budú naďalej organizovať v hale na Štiavničkách a na zimnom štadióne. PKO prepustilo jedenásť pracovníkov, ktorí zabezpečovali technický chod budovy. V súčasnosti chod PKO zabezpečuje desať ľudí, ktorí majú v Barbakane k dispozícii tri miestnosti. K pozitívam podľa Petra Danáša, bude ušetrenie mestských peňazí za nájom. Bude to ročne okolo 100 tisíc eur a ďalších 82 tisíc eur za energie. Organizovania podujatí by sa sťahovanie podľa neho výraznejšie dotknúť nemalo. „ Od ECC si naďalej môžeme prenajímať priestory na vystúpenia a vyjde nás to podstatne lacnejšie ako keď sme tam boli v dlhodobom nájme," dodal riaditeľ. Exteriérových programov sa zmena prakticky nedotkne, interiérových iba čiastočne.

„ Predpokladám, že ich zredukujeme naozaj minimálne," dodal. Pre malé javiskové formy chcú využívať aj priestory Barbakanu, stredných a základných škôl, či samosprávnych inštitúcií. Pre veľké podujatia bude naďalej slúžiť predovšetkým hala na Štiavničkách.

DNI MESTA BANSKÁ BYSTRICA K 755 VÝROČIU MESTA

Konali sa 10. – 12. septembra 2010 v piatok, sobotu, nedeľu. Autorom námetu, koncepcie a scenára podujatia bol Mgr. Peter Danáš, riaditeľ PKO Banská Bystrica.

Námestie SNP

- 11.00 – 22.00

Vypaľovanie keramiky v originálnej stredovekej peci – postavenie hrnčiarskej pece starou technológiou a následné vypálenie rôznych keramických výrobkov

- Detský svet - cirkusové šapitó, maringotky, obludárium, renesančná karavela, drevený kolotoč, kaukliar, fakír, žonglér, šašovia...
- Rezbárska, hrnčiarska, textilná a drotárska dielňa – možnosť vyskúšať si prácu s prirodzenými materiálmi, ukážky tvorby a remeselnej výroby
- Vojenský tábor mestských žoldnierov – uvidíte všetko, čo žoldnieri vo svojom tábore potrebujú – delá, vojenskú kuchyňu, pečenie diviny, kováčsku dielňu, výrobu a opravu zbraní, výcvik, streľbu, kone .....

21.00 – 23.00 - Zlatá éra nemého filmu - premietanie na stenu Barbakanu, staré filmy sprevádzané živou klavírnou hudbou

10.9.2010 - Hlavný Rínok – priestor Námestia SNP

14.00 – 14.30 Veľká bubenícka a trubačská show

14.30 – 15.00 Remedios a španielski tanečníci flamenga

15.00 – 16.00 Ján Turzo v Benátkach – čo mohol prežiť významný bystrický podnikateľ Ján III. Turzo na svojich potulkách Európou; postavu hrá Dušan Cinkota

16.00 – 16.50 Slávnostný úvodný ceremoniál – k udeleniu mestských privilégií pre B. Bystricu pred 755. rokmi

16.50 – 17.30 Historický príbeh o ukradnutí dôležitého alchymistického výrobného patentu a iných nepríjemnostiach v podaní Spoločnosti veselých šermiarov Cassanova

- 17.30 – 18.30 Robo Grigorov – koncert speváka s osobitým rebelským prejavom
- 18.30 – 19.30 Módna prehliadka inšpirovaná barokom ale i atmosférou Benátok
- 19.30 – 19.45 Tanec bohýň – účinkuje tanečné štúdio Alishaba
- 19.45 – 20.00 Pražské barokové harmoniky – koncert
- 20.00 – 21.00 Ján Berky Mrenica a jeho hostia – program zostavený osobitne pre Dni mesta
2010
- 21.00 – 22.20 Buďte vítaní v kráľovstve rozkoše - Dan Nekonečný a jeho tanečno-
pyrotechnická show
- 22.20- 24.00 Revival Music: AC/DC, Black Sabbath – najväčšie hity legendárnych kapiel

Programy počas celého festivalového dňa – priestor Námestia SNP

Živé sochy – predstavia sa Dominik Skutecký, Paracelsus, Belo IV. a Ján III. Turzo

Menšie dvoj a trojrozmerné prezentácie a inštalácie: Digitálna rekonštrukcia bystrického hradného areálu; Cesta bystrickej medi na novoobjavený americký kontinent; Kolekcia reprodukcí obrazov Dominika Skuteckého z prostredia bystrických medených hámrov

Bratská pokladnica – zbierka na opravu kaplnky sv. Anny v Španej Doline

Vystúpenia skupín historického šermu – z Čiech a Maďarska

Alchymistická dielňa – experimenty, mágia, premena kovov na zlato... ale aj hutníctvo, taviaca pec, kováči, rytci, puškári...všetko na hlavnom mestskom rínku

11.9.2010 – sobota:

Hradné nádvorie – priestor za Barbakanom, pri kostole Sv. Kríža - Program pokračuje v tento deň tak ako v piatok

Hlavný Rínok – priestor Námestia SNP

10.00 – 11.30 Na baňu klopajú – bohatý program medzinárodného detského folklórneho

festivalu

- 11.30 – 12.00 Prvosienka oslavuje – vystúpenie detského folklórneho súboru
- 12.00 – 12.40 Klavírna show – budete prekvapení, čo všetko sa dá na klavíri zvládnuť
- 12.40 – 13.40 Benátsky karneval – pouličné divadlo pre deti i dospelých
- 13.40 – 15.00 Ploštín punk - koncert netradičnej hudobnej skupiny z Liptovského Mikuláša
- 15.00 – 16.00 Miroslav Žbirka – vystúpenie slovenskej hudobnej legendy
- 16.00 – 16.30 Historický banícky sprievod mestom – predstavia sa baníci zo Španej Doliny, Banskej Štiavnice a Kutnej Hory
- 16.30 – 17.50 Honza Nedvěd – koncertný program legendy českého folku
- 17.50 – 19.00 Tanečný program – latinsko - americké tance, írsky step, tango
- 19.00 – 20.00 Sendreiovcí a Kokava kere Lavutara – rómska hudba a tanec
- 20.00 – 22.00 Melody Makers a Ondřej Havelka– swing, step, jazz, koncertná show.....
- 22.00 – 22.20 Faklcúg nočný pochod s faklami – priblíženie starej baníckej tradície
- 22.20 – 24.00 Mário Kovacs a Sabrosura salsa dance school – temperamentné tanečné rytmy a krásne tanečnice

Programy počas celých Dní mesta priestor Námestia SNP

Stváranie atmosféry života v stredovekých mestách – vrátane popráv a mučenia

Šapitó - komponovaný program pre detského diváka na osobitnom pódiu

Country scéna – jej súčasťou je okrem hudby aj ukážka všetkých druhov country tancov, tancujú Texasky a Colorado

Sto múch, Pululu - hviezdy banskobystrickej hudobnej alternatívnej scény na jednom pódiu

Veronika Kicková a jej hostia – autentický novolaznícky spôsob života a jeho prezentácia

12.9.2011 – nedeľa - Hradné nádvorie – priestor za Barbakanom, pri kostole Sv. Kríža

10.00 – 11.00 Ján Palovič ,Veronika Bodnáríková, Bačovské trio – spev a hudba

11.00 – 12.00 Divadlo bez opony – vystúpenie detského divadelného súboru

Hlavný Rínok – priestor Námestia SNP

10.00 – 11.00 Lúčnica – jeden z najlepších slovenských folklórnych súborov

11.00 – 12.00 Obrie bábky– pre deti aj dospelých, z Čiech aj Poľska

12.00 – 13.00 ELÁ HOP ! – populárne predstavenie pre deti v podaní divadla PIKI

13.00 – 14.00 Drotári svetom za šťastím putujú – rozprávka

14.00 – 15.00 Cigánski diabli – odvážne hudobné aranžmány a neobvyklé hudobné kombinácie známeho hudobného orchestra

15.00 – 16.00 Poďakovanie remeselníkom, slávnostné ukončenie Dní mesta Banská Bystrica

SPRIEVODNÉ PODUJATIA**Výstavy:**

Výstava fotografií s tematikou Radvanského jarmoku a Dní mesta , Vernisáž k výstave vo štvrtok 9. 9. 2010 o 16.00 h v priestoroch Barbakanu.

Banská Bystrica vo fotografii – z fondu Stredoslovenského múzea. Vernisáž v piatok 10. 9. 2010 o 16.00 h v Matejovom dome.

Za vôňou tabaku - výstava fajok a fajkových komponentov zo zbierok Stredoslovenského múzea. Vernisáž k výstave v sobotu 11. 9. 2010 o 16.00 h v Thurzovom dome.

Každoročne v septembri sa v Banskej Bystrici konali Dni mesta Banská Bystrica, ktoré sú už tradične spojené s Radvanským jarmokom a Trhom remesiel. Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici sa do programu týchto osláv mesta pravidelne zapája svojim kultúrnym programom v priestoroch expozície Thurzovho domu a tohto roku i v priestoroch expozície Matejoho domu.

V sobotu 11.9.2010 i v nedeľu 12.9.2010 boli expozície v Thurzovom i Matejovom dome otvorené pre verejnosť od 10.00 hod. do 17.00 hod. V tieto dni mohli rodiny s deťmi využiť i návštevu tohoto stánku pred Matejovým domom, kde si v tvorivých dielňach budú deti môcť vyskúšať svoju zručnosť. Tvorivé dielne boli zamerané na dobové remeslá mesta Banská Bystrica

V nedeľu 12.9.2010 múzeum pripravilo i tradičné kostýmované prehliadky. Kostýmovaná prehliadka expozície histórie mesta v Matejovom dome sa uskutočnila o 13.00 hodine. Skvosty, ktoré táto expozícia ukrýva návštevníkom predstavujú lektori v historických kostýmoch.

O 14.30 čakala na odhalenie svojich tajomstiev i expozícia venovaná regiónom stredného Slovenska v Thurzovom dome, ktorú návštevníkom predstavili opäť lektori v historických kostýmoch. Dni mesta v Stredoslovenskom múzeu zavŕši v nedeľu

---

MONOGRAFIA SÁSOVÁ A RUDLOVÁ

9. September 2010 | pozýval vydavateľ na predstavenie monografie o Sásovej a Rudlovej, autorov Marcel Pecník a Sklenka a kol. slovami: Vedeli ste, že obyvatelia Sásovej alebo Rudlovej sa urazia, keď ich nazvete Sásovčanmi a Rudlovčanmi? Vedeli ste, že tieto obce boli známe pestovaním uhoriek? Alebo že to boli tiež banícke obce, keďže v ich okolí prebiehala povrchová ťažba? A že prívlastok toľko vás je, ako Sásovanov, sa používa nielen posledné roky v autobusoch MHD, ale už celé desaťročia?

Tak nielen to sa dozvedeli všetci návštevníci štvrtkového krstu monografie Sásová a Rudlová, ktorá vznikla rovnako, ako monografia o Radvani, z pera autorského kolektívu okolo Vladimíra Sklenku a Marcela Pecníka. Nielen pri príležitosti 755. výročia Banskej Bystrice, ale zároveň 660. výročia Sásovej a 620. výročia Rudlovej, poslankyňa mestského zastupiteľstva Ľubica Laššáková a primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor pokrstili túto novú hodnotnú publikáciu. Všetko za asistencie známeho banskobystrického rodáka Juraja Sarvaša, ale aj dixielandovej hudby Jozefa Karvaša. V rámci krstu bol predstavený aj možný erb Sásovej, ktorý zostavil na základe historického pečatidla propagátor histórie tejto bývalej obce Ján Kollár. Odovzdal ho primátorovi mesta s vierou, že v rámci mesta bude presadený, ako oficiálny heraldický znak mestskej časti. Jedného z autorov tejto publikácie - Marcel Pecník, k nápadu zostaviť monografiu: "Nápad vydať knižku aj o týchto bývalých obciach sa zrodil už v čase práce na monografii Radvane, keďže sme už chceli vedieť, aké bude

pokračovanie tejto knižky. Sásová a Rudlová nás napadli preto, že odveko spolu susedia a obe si v tomto roku pripomínajú významné výročia. Sásová 660. a Rudlová 620. výročie založenia. A čo je zaujímavé, že ten artikel uhorky, ktorým sme krstili, je spoločný tiež pre obe tieto obce. No chceli sme spracovať najmä knižku, ktorá bude určená pre ľudí a tých je v Rudlovej a Sásovej skutočne veľa“, dodal Pecník, ktorý ďalej pokračoval o práci natejto publikácii: *"Bolo to náročné, vyčerpávajúce, ale aj krásne a obohacujúce zároveň." Nedalo nám neopýtať sa aj na pokračovanie, veď séria je načatá: *"Nápadov je viacero a včas oznámime, čím sa budeme zaoberať ďalej,"* dokončil Pecník. Do knižníc Banskobystričanov, by tak mohla čoskoro po Radvani a teraz už aj Sásovej a Rudlovej pribudnúť ďalšia cenná monografia. Samotná Banská Bystrica však svoju veľkú monografiu stále nemá.

MEDZINÁRODNÝ DETSKÝ FOLKLÓRNY FESTIVAL „NA BAŇU KLOPAJÚ“

8.9. – 13.9. 2010 Už po tretí rok sa konal festival "Na baňu klopajú". Na festivale sa predstavili tanečné páry do 12 rokov z krajín: Argentína, Bolívia, CostaRica, Mexiko, Venezuela, Bulharsko, Francúzsko, Fínsko, Rusko, Poľsko, Česko, Srbsko.

HISTORICKÝ KALENDÁR

Portál BOnline . sk začal 12.10.2010 v spolupráci s Verejnou knižnicou Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici pravidelne prinášať historický kalendár regionálnych osobností nášho kraja. Pravidelne si v ňom budete môcť prečítať, ktoré osobnosti, v minulosti žijúce alebo pôsobiace v Banskej Bystrici a blízkom okolí, budú v aktuálny deň sláviť výročie. Verejnosť spozná tak osobnosti, ktoré možno nie sú až tak známe, ale sa zaslúžili o rozvoj nášho mesta.

KONCEPCIA ROZVOJA KULTÚRY

Župné zastupiteľstvo 15. októbra 2010 schválilo aj koncepciu rozvoja kultúry a kultúrneho dedičstva na roky 2010 až 2015. Ako uviedla vedúca oddelenia kultúry Úradu BBSK Anna Ťureková, napriek aktuálnemu kráteniu výdavkov koncepcia nepočíta s rušením žiadnej z 22 župných kultúrnych inštitúcií. Strategické ciele koncepcia stanovuje podľa jednotlivých typov kultúrnych inštitúcií v pôsobnosti kraja, ktorými sú múzeá, galérie, divadlá, knižnice, osvetové strediská a hviezdáreň. Podľa

Ľurekovej by sa na podpore činnosti župných kultúrnych zariadení mali podieľať aj obce a mestá, v ktorých tieto zariadenia pôsobia.

BÁBKARSKÁ BYSTRICA PREDSTAVUJE V NOVOM A S NOVÝMI ZÁMERMÍ.

Riaditeľka divadla Iveta Škripková informovala : Bábkarška Bystrica striktno oddeľuje detskú a dospelú časť. Preto, aby sme sa na jednej strane dôsledne venovali deťom a hľadali nové spôsoby komunikácie a interaktivity, no najmä súžitia s detským publikom a rodičmi, lebo vieme, aké dôležité sú podnety v detskom veku, a súčasne, aby sme na druhej strane zvýraznili témy a schopnosti bábkového divadla tvoriť pre dospelých. Inšpirovať/ísť, myslieť/môcť, pôsobiť/priateľiť sa, uvidieť/učiť sa, láskať/liečiť či zažiť/začať, to všetko sa skrýva v slove Impulz. Dúfame, že napriek zložitým ekonomickým podmienkam a rôznym ťažkostiam, festival Bábkarška Bystrica 2010 bude podnetným a nápaditým stretnutím pre všetkých, čo si naň nájdu čas. Tešíme sa, že vám i nám prinesie všetky druhy pocitov a emócií, iracionálnych i racionálnych zážitkov, ktoré patria k stretnutiam s umením, bábkou, divadlom a ľuďmi.

BANSKOBYSSTRICKÉ HUDOBNE DNI 2010

V dňoch 15.–21. októbra 2010 usporiadala Štátna opera už 17. ročník jesenného festivalu Banskobystrické hudobné dni. Organizátori pripravili pre priaznivcov hudby všetkých vekových kategórií pestrý program v podaní domácich i hosťujúcich interpretov. Sedem dní plných zaujímavých a rôznorodých kultúrnych podujatí a programov, ktoré prispievajú k farbám pestrej jesene svojim kúskom umenia.

Festival otvorila jedna z najúspešnejších oper Giuseppe Verdiho Nabucco. Nové naštudovanie tohto diela umeleckým súborom Štátnej opery si diváci pozreli dva dni za sebou, 15. a 16. októbra. V pondelok 18. októbra zazneli v Bohéma klube Štátnej opery nestarnúce songy v podaní vokálneho zoskupenia Otto voce a akordeónového virtuóza Michala Červienku. Nasledujúci deň bol venovaný deťom, práve pre ne bola pripravená rozprávka s pesničkami Kocúr v čižmách v podaní hercov Divadla J. G. Tajovského zo Zvolena. V stredu 20. októbra dostali v Štátnej opere príležitosť študenti Cirkevného konzervatória z Bratislavy. V premiére uviedli krátku komickú operu Mauricea Ravela Španielska hodinka. Záver festivalu patril Verdimu a jeho veľkolepej zádušnej omši Requiem Vo štvrtok 21. októbra zaznelo vo Farskom kostole svetoznáme Requiem tohto hudobného génia v podaní orchestra, zboru a sólistov Štátnej opery.

5 . VÝROČIE CENTRA NEZÁVISLEJ KULTÚRY

Záhrada – Centrum nezávislej kultúry je nezisková organizácia, ktorá vznikla v roku 2005, v tom čase pod názvom Divadlo z Pasáže. Záhrada je zároveň domovskou scénou Mestského divadla – Divadla z Pasáže, ktoré vzniklo v roku 1995 ako jediné profesionálne komunitné divadlo na Slovensku pracujúce s ľuďmi so zdravotným postihnutím, a v súčasnosti aj s inými marginalizovanými skupinami obyvateľstva (napr. rómska komunita, prisťahovalci, utečenci, ľudia zo sociálne znevýhodneného prostredia a i.). Prestáhaním sa do nových priestorov v záhrade v Beniczkeho pasáži v roku 2010 získala organizácia názov. Záhrada – Centrum nezávislej kultúry V súčasnosti prevádzkuje priestor v centre Banskej Bystrice, ktorý slúži ako multifunkčné divadelné štúdio s celoročnou dramaturgiou a zároveň ako oddychová zóna v podobe mestského parku s možnosťou organizovania kultúrnych podujatí v exteriéroch. Hlavnou náplňou organizácie je poskytovanie priestoru pre prezentáciu a tvorbu súčasného nezávislého umenia v podobe divadelných a tanečných predstavení, koncertov, festivalov a výstav, ale aj pre vlastnú umeleckú produkciu (Divadlo v Záhrade). Záhrada je tiež sídlom občianskeho združenia SKOK I, ktoré slúži ako informačné a rezidenčné centrum pre súčasný tanec a fyzické divadlo. V roku 2010 organizovala v Banskej Bystrici a v Prahe festival Akcent v spolupráci s pražským divadlom Archa. Pracovala na realizácii multižánrového kultúrneho centra Záhrada – Centrum nezávislej kultúry v Banskej Bystrici. Zakladateľskou osobnosťou je Viera Dubačová, ktorá od 1981 pôsobila v Bábkovom divadle v Banskej Bystrici ako bábkoherečka. Od 1989 vyvíjala netradičné kultúrne aktivity v Banskej Bystrici happeningy a živé betlehemy na Nám. SNP v Banskej Bystrici. Významným krokom bol aj Prvý bezbariérový deň pre deti. Je zakladateľkou a režisérkou Divadla z Pasáže a riaditeľkou Medzinárodného divadelného festivalu Arteterapia (www.divadlozpasaze.sk). Pôvodne bábkoherečka v Divadle na Rázcestí, neskôr autorka a režisérka vlastných hier. V roku 1995 založila v Banskej Bystrici Divadlo z Pasáže, v ktorom hrajú ľudia s mentálnym postihnutím. Režirovala v Žiline, Nitre, Bratislave, Košiciach a v Banskej Bystrici. V Bábkovom divadle v Žiline hry a happeningy s problematickou mládežou, s ľuďmi s psychickými poruchami. V roku 2009 bola jedným zo zakladateľov neziskovej organizácie Re-Culture a Divadla Ivana Palúcha v Banskej Bystrici. V roku 2010 organizovala v Banskej Bystrici a v Prahe festival Akcent v spolupráci s pražským divadlom Archa. V súčasnosti sa podieľa na realizácii multižánrového kultúrneho centra Záhrada – Centrum nezávislej kultúry v Banskej Bystrici. Vyštudovala réžiu na VŠMU v Bratislave. Pracuje na projekte Medzinárodného centra pre komunitné umenie pre spoluprácu ľudí s postihnutím a iných menšinových skupín.

Nezisková organizácia RE-CULTURE založila v Banskej Bystrici Divadlo Ivana Palúcha na Nám. SNP 5 (bývalá La Creperie v Arcade pasáži). Hostovalo tiež množstvo festivalov ako Akcent 2010, Barbakan 2010, Intermedia.bb 2010 a Vlna naživo 2010. Od novembra 2010 intenzívne pracovala na príprave nového priestoru Záhrady - centrum nezávislej kultúry v záhrade Beniczského domu na námestí SNP. 17. januára 2010 pri príležitosti stého výročia narodenia jedného francúzskeho muzikanta na podujatí s názvom 1rOkOv django, došlo akakémusi oficiálnemu otvoreniu priestoru. Vierka Dubačová (iniciátorka, bývalá riaditeľka Divadla z Pasáže) v mene n.o. Re-culture verejne predstavila víziu divadla ako otvorený priestor pre nápady všeho druhu. Onedlho sa rozbehol aj divadelný bar a celková činnosť Divadla Ivana Palúcha, ktorej občania mohli byť svedkami. Jednalo sa o nespočetné množstvo rôznorodých podujatí.

DIVADLO IVANA PALÚCHA DO ZÁHRADY BENICZKÉHO DOMU

V polovici novembra roku 2010 muselo Divadlo Ivana Palúcha definitívne opustiť priestor bývalej palacinkárne v Arcade pasáži a dočasne prerušiť svoju činnosť. Našla sa alternatíva - záhrada Beniczského domu (záhrada nachádzajúca sa medzi Námestím SNP a ŠVK) spolu s malým objektom je v procese rekonštrukcie. Na jar 2011 plánuje predstaviť svoju činnosť ako ZÁHRADA – CENTRUM NEZÁVISLEJ KULTÚRY. Jedná sa o spoločný projekt Divadla Ivana Palúcha, Divadla z Pasáže, divadla Tiché iskry a o.z. Skok. ZÁHRADA ešte nedovърšila svoju konečnú prestavbovú fázu, ale v ZÁHRADE už v septembri 2010 našlo svoje dejisko podujatie amfiteÁRTňa, i časť programu celoslovenského podujatia Noc divadiel, kedy naraz ožili všetky divadelné inštitúcie mesta.

KONCERT KU 21. VÝROČIU NEŽNEJ REVOLÚCIE

Záhrada – Centrum nezávislej kultúry, nezisková organizácia 17. novembra 2010 spoluorganizovala na Námestí SNP koncert ku 21. výročiu Nežnej revolúcie. Koncert pre Bystricu venovali Dňu boja za slobodu a demokraciu. Koncert pre Bystricu, ktorý sa v stredu podvečer 17. novembra 2010 konal na Námestí SNP venovali organizátori Dňu boja za slobodu a demokraciu. Na pódiu sa vystriedalo niekoľko hudobníkov a spevákov. "Koncert je našim spoločným darom pre ľudí z Bystrice, naším, myslím tým aj umelcov, ktorí dnes vystúpia bez nároku na honorár" povedala pred koncertom organizátorka podujatia Viera Dubačová. Účastníci podujatia, ale aj náhodní okoloidúci si vypočuli Petra Janků, skupinu Schody a iných umelcov.

Podľa slov Dubačovej dôkazom toho, že na udalosti z obdobia spred roku 1989 nezabúdajú, bol aj dnešný koncert. „ Bol som tu na námestí, dokonca pár dní predtým som sa vrátil z Kanady. Aj som myslel, že zostanem, no ako som sa vrátil o týždeň tu bola revolúcia" povedal médiám 64-ročný

Dušan k spomienke na november'89. Na koncerte sa zúčastnil náhodou, "som na prechádzke a počul som hudbu", odôvodnil. „My sme pravidelne deň čo deň chodili na námestie z roboty štrngáť "-dodal 56-ročný Vlado, ako si spomína na toto obdobie. Koncert pre Bystricu zorganizovalo neštátne Divadlo Ivana Palúcha a Banskobystrická alternatíva.

NOC DIVADIEL V BANSKEJ BYSTRICI

Banskobystrické divadlá sa zapojili do novovzniknutého európskeho podujatia, ktoré nieslo názov Noc divadiel. Toto podujatie sa koná na Slovensku prvýkrát a zaangažovalo sa doň 26 divadiel zo 7 miest. Zo Slovenska sa tak v sobotu večer 20. novembra stalo na pár hodín jedno veľké divadlo. V Banskej Bystrici divadelníci spojili svoje tvorivé sily a pripravili pre širokú verejnosť ten najnetradičnejší program, aký sa mohol v ich fantázii zrodiť. Diváci mohli postupne navštevovať jedno divadlo za druhým. Čakali ich prekvapenia a zážitky, s ktorými sa v týchto priestoroch nestretávajú bežne. Program sa začal o 19. 00 h v Záhrade – centre nezávislej kultúry v pasáži Beniczského domu, kde pripravili spoločný projekt Divadlo Ivana Palúcha, Divadlo z Pasáže a Divadlo Tiché iskry. O 19.30 h privítalo divákov Bábkové divadlo na Rázcestí, program pokračoval o 20.30 h v Divadle Akadémie umení, o 21.30 h v Štúdiu tanca a ukončila ho Nočná hodinková opereta v Štátnej opere o 22.30 h. Voľný vstup na všetky podujatia bol jednou z pozorností divadiel pre návštevníkov. Nakoniec sa všetci diváci i divadelníci stretli na Námestí SNP v Banskej Bystrici. Tu sa uskutočnilo Finále Divadelnej noci, počas ktorého vypustili lampióny šťastia ako symbol spolupatričnosti a oslavy divadelníctva.

PKO OPĚŤ BEZ RIADITEĽA

„Pri previerke PKO sa našlo viac ako 60 kontrolných zistení. Išlo o porušenie rozpočtovej disciplíny, použitie mestských dotácií na vyplácanie honorárov účinkujúcim, čo je v rozpore s nariadeniami samosprávy,“ skonštatoval hlavný kontrolór mesta Juraj Odor. Peter Danáš vysvetlil isté nezrovnalosti, ale funkciu už vykonávať nemohol. Riaditeľ PKO Peter Danáš prišiel o kreslo riaditeľa PKO v decembri. Dohodol sa na výpovedi. Za poverenú riaditeľku PKO bola menovaná Bc. Lýdia Baranová, ktorá hneď po nástupe požiadala hlavného kontrolóra o previerku, aby mala čistý stôl. „Neboli to veľké peniaze, ale boli určené hlavne na kultúrne podujatia,“ povedal na záver kauzy primátor Gogola.

MIKULÁŠ V STREDOSLOVENSKOM MÚZEU

Stredoslovenské múzeum každoročne v predvianočnom období myslelo aj na svojich najmladších návštevníkov. Sviatok svätého Mikuláša patrilo aj v múzeu deťom a ich šikovnosti. Tento rok po

prvýkrát v expozícii v Matejovom dome, v predvečer sviatku tohto svätca 5. decembra, deti zažili nevšednú prehliadku. Mikuláš v múzeu bol plný úloh a tvorivých aktivít určených najmä deťom. Po preukázaní šikovnosti, tvorivosti a splnení úloh sv. Mikuláš odmenil každého. Podujatie pre všetky šikovné deti a ich rodičov, či starých rodičov bolo úspešným vstupom do vianočnej atmosféry mesta ozdobeného stromčekom a vianočným osvetlením.

20. VÝROČIE DFS MATIČIARIK

5.12. 2010 Stredoslovenské múzeum v spolupráci s Detským folklórnym súborom Matičiarik pravidelne v predvianočnom období pripravilo pre návštevníkov Stredoslovenského múzea umelecké podujatie v expozícii múzea. V roku 2010, pri príležitosti 20. výročia DFS Matičiarik sa predstavili deti súboru na koncerte v Thurzovom dome. Príjemné nedeľné predvianočné popoludnie a pôsobivá mikulášska atmosféra Vianoc a pokoja v Thurzovom dome bola rozjasnená umením detí a jubilujúceho súboru.

CENY OPERNEJ KRITIKY HUDOBNÉHO ŽIVOTA PRE BANSKÚ BYSTRICU

„Koniec roka je vždy príležitosťou pre bilancovanie a hodnotenie. Napriek tomu, že medzi nominovanými držiteľmi prestížneho slovenského divadelného ocenenia ‚Dosky‘, udeľovaného v rámci Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra sa sporadicky objavajú aj operní umelci, Slovensko nemá dosiaľ inštitúciu, ktorá by hodnotila výkony a udalosti uplynulej domácej opernej sezóny.

Vo vyspelých operných kultúrach Európy je s cenami a hodnoteniami podobného typu spojený relatívne vysoký spoločenský záujem korunovaný patričnou mediálnou rezonanciou. Skutočnosť, že u nás takýto typ „ocenenia“ chýba, ako i fakt, že redakcia časopisu Hudobný život má tú česť spolupracovať s prominentnými a erudovanými opernými kritikmi, nás priviedla na myšlienku, usporiadať medzi nimi anketu, v ktorej by vyhodnotili výkony podané na slovenských operných scénach v uplynulej divadelnej sezóne.“ (Robert Bayer: Cena opernej kritiky Hudobného života, Hudobný život 12/2010 s. 26-27)

Pre Štátnu operu bolo hodnotenie slovenských operných kritikov v nultom ročníku Ceny opernej kritiky Hudobného života milým prekvapením a povzbudením:

- v kategórii najlepší dirigent získal najvyššie ocenenie Marián Vach,
- v kategórii najlepší mužský spevácky výkon sa sólista Štátnej opery Zoltán Vongrey, umiestnil na 3. mieste za interpretáciu postavy Simona Boccanegra,
- v kategórii najlepšia réžia sa Michal Babiak réžiou Nabucca v Štátnej opere umiestnil na 2. mieste,

- v kategórii najlepšia inscenácia sa banskobystrický Nabucco Okrem toho, odborná porota konštatovala: „...banskobystrická Štátna opera vyznieva aj vďaka svojej originálnej dramaturgii na pozadí mimoriadne zložitého diváckeho zázemia ako najúspešnejšia scéna uplynulej divadelnej sezóny...“ (Robert Bayer: Cena opernej kritiky Hudobného života, Hudobný život 12/2010, s. 26-27)

VOJTECH DIDI JUBILOVAL

Životné jubileum 70 rokov oslávil novým hudobným dielom slovenský hudobný skladateľ doc. PaedDr. Mgr. art. Vojtech Didi, mimoriadny profesor, dekan Fakulty múzických umení Akadémie umenia v Banskej Bystrici. V roku 2010 dokončil hudobno-dramatickú baladu, na motívy rovnomenného románu Rudolfa Jašíka "Na brehu priezračnej rieky", rodáka z Kysúc (Turzovka). Libreto napísala PhDr. Mária Glocková, PhD. Technika jeho kompozičnej práce vychádza z trendov hudby 20. a 21. storočia, ale vždy berie ohľad na zvukové možnosti interpretácie. Vojtech Didi, slovenský hudobný skladateľ skomponoval 58 diel (opusov). Z jeho skladieb a dirigentskej činnosti bolo natočených 9 CD a tri DVD. Moravská filharmónia Olomouc, Janáčkova filharmónia Ostrava, Štátna filharmónia Brno, Symfonický orchester J. Cikkeru Banská Bystrica, Štátny komorný orchester Žilina interpretovali diela V. Didiho. Jeho skladby boli uvedené významnými orchestrami a zbormi. Dirigentský výkon a skladby poznajú a boli uvádzané v mnohých štátoch: Česko, Rakúsko, Maďarsko, Poľsko, Bulharsko, Slovinsko, Chorvátsko, Francúzsko, Švajčiarsko, Rusko, Litva, Španielsko, Taliansko. Skladba Inspirazione odznela v hlavnom galaprograme na ISCM World Music Days v Ljubljane - Slovenia v roku 2003 ako skladba pre tretie tisícročie. V roku 2003 bol uvedený ako významná osobnosť SR v encyklopédii Švajčiarskeho vydavateľstva Hübners blawes Who is Who : WHO IS WHO V SLOVENSKEJ REPUBLIKE životopisná encyklopédia významných žien a mužov Slovenska. V roku 2005 skomponoval skladbu " Hommage a Banská Bystrica " pre veľký symfonický orchester na počesť 750. výročia založenia mesta. V roku 2006 skomponoval hudobno dramatický príbeh z Antiky v jednom dejstve Matka Niobé na libreto PhDr. Mariky Glockovej, PhD. Dielo sa realizovalo pod záštitou prezidenta SR Ivana Gašparoviča, s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR a bolo súčasťou osláv 10. výročia založenia Akadémie umení v Banskej Bystrici

Narodil sa 4.12.1940 v Trenčíne. Po ukončení štúdia na konzervatóriu v Brne (kompozícia a dirigovanie) pokračoval v štúdiu hudby v rokoch 1980 - 1985 na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne, odbor kompozícia, kde získal akademický titul Mgr. art. (magister umenia). V roku 1987 prijal miesto riaditeľa Štátnej opery v Banskej Bystrici. V roku 1988 získal titul PaedDr. (doktor pedagogiky) v odbore učiteľstvo všeobecno-vzdelávacích predmetov, teória vyučovania hudobnej

výchovy. V roku 1997 získal umelecko-pedagogický titul doc. (docent) v špecializácii dirigovanie a kompozícia. V rokoch 1997 - 2000 pôsobil vo funkcii dekana Fakulty múzických umení na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Od roku 2000 bol vymenovaný do funkcie rektora Akadémie umení v Banskej Bystrici. V roku 2003 výberovým konaním obsadil funkciu mimoriadneho profesora Akadémie umení v Banskej Bystrici.

Skomponoval 58 diel (opusov). Z jeho skladieb a dirigentskej činnosti bolo natočených 9 CD a tri DVD. Moravská filharmónia Olomouc, Janáčkova filharmónia Ostrava, Štátna filharmónia Brno, Symfonický orchester J. Cikkeru Banská Bystrica, Štátny komorný orchester Žilina interpretovali diela V. Didiho. Jeho skladby boli uvedené významnými orchestrami a zbormi. Dirigentský výkon a skladby poznajú a boli uvádzané v mnohých štátoch: Česko, Rakúsko, Maďarsko, Poľsko, Bulharsko, Slovinsko, Chorvátsko, Francúzsko, Švajčiarsko, Rusko, Litva, Španielsko, Taliansko. Na požiadanie skomponoval povinnú skladbu Canzonetta pre Medzinárodnú súťaž cimbalistov "Eurotalent 2000" v Banskej Bystrici a skladbu pre akordeón "Concertino" pre Medzinárodnú akordeónovú súťaž v Poprade v roku 2003. Skladba Inspirazione odznela v hlavnom galaprograme na ISCM World Music Days v Ljubljane - Slovenia v roku 2003 ako skladba pre tretie tisícročie. V roku 2003 bol uvedený ako významná osobnosť SR v encyklopédii Švajčiarskeho vydavateľstva Hübners blawes Who is Who : WHO IS WHO V SLOVENSKEJ REPUBLIKE životopisná encyklopédia významných žien a mužov Slovenska. Od roku 1990 viedol miešaný spevácky zbor Canzona Neosolium. V októbri 2003 sa zbor pretransformoval na študijné a koncertné vokálne teleso Akadémie umení v Banskej Bystrici. Zbor počas svojej histórie okrem mnohých domácich vystúpení úspešne koncertoval aj vo viacerých európskych krajinách: Maďarsko, Poľsko, Španielsko, Taliansko, Grécko, Rumunsko, Rakúsko, Bulharsko, Česko, Slovinsko a v Litve. V roku 2005 skomponoval skladbu " Hommage a Banská Bystrica " pre veľký symfonický orchester na počesť 750. výročia založenia mesta. V roku 2006 skomponoval hudobno dramatický príbeh z Antiky v jednom dejstve Matka Niobé na libreto PhDr. Mariky Glockovej, PhD. Dielo sa realizovalo pod záštitou prezidenta SR Ivana Gašparoviča, s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR a bolo súčasťou osláv 10. výročia založenia Akadémie umení v Banskej Bystrici. Hudobno dramatický príbeh bol zaznamenaný na DVD. Na požiadanie Slovenskej rektorskej konferencie v Bratislave zložil chorál slovenskej rektorskej konferencie v roku 2007 na poéziu PhDr. Mariky Glockovej, PhD.. Chorál (barytón, miešaný spevácky zbor a sláčikové kvarteto) bude nahraný na DVD. Od roku 2008 pracuje ako dekan na Fakulte múzických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Pre medzinárodnú akordeónovú súťaž v Poprade 2009, zložil povinnú skladbu "Soirée" v roku 2008.

Spoločenské ocenenia:

rok 2001 - Čestný občan mesta Čadca

rok 2002 - Pamätná plaketa za rozvoj Banskobystrického kraja

rok 2005 - Cena primátora mesta Turzovka

rok 2005 - Osobnosť Kysúc

rok 2005 - Cena primátora mesta Banská Bystrica

PROF. STANISLAV BALKO

V rokoch 1961-64 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u profesorov Dezidera Millyho a Petra Matejku, v rokoch 1964-1967 pokračoval v štúdiách na AVU v Prahe pod vedením profesorov Arnošta Paderlíka a Karla Součka. Po absolvovaní pôsobil na PF v Banskej Bystrici, kde od r. 1974 pracoval ako umelec v slobodnom povolaní. Od r. 1990 opäť pôsobil ako pedagóg na Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a viedol Katedru výtvarnej výchovy. Popri komornej maľbe a grafike sa venoval i monumentálnej tvorbe pre architektúru. V súčasnosti je riadnym profesorom

---

Výstava Mimethexis I. - II.

Považská galéria v Žiline sa uskutočnila 13.5. – 15.6. 2010 výstavu popredného banskobystrického maliara európskeho významu : STANISLAV BALKO - MIMETHEXIS I.-II. Kurátorka: PhDr. Alena Vrbanová o výstave : Rozsiahla retrospektívne koncipovaná výstava maliarskej tvorby Stanislava Balka (1943) Mimethexis I.-II. predstavila dielo významného autora novej figurácie. Stanislav Balko je veľmi osobitým predstaviteľom slovenskej (a československej) maľby od konca 60. rokov, ktorého tvorba dynamicky graduje a narastá (a do seba prerastá) už takmer 45 rokov. Spočiatku uplatňoval postsureálnu poetiku, ovplyvnenú fenoménmi absurdity a existencializmu (filozofia Sartra, poetika Jarryho). V období normalizácie patril Balko do okruhu podozrivých autorov, nepohodlných dobovej ideológii.

Jeho maľba je osobitou vizuálnou reflexiou zložitých, až ťaživých tém, ktoré oscilujú okolo väzieb jednotlivca a moci, morálky a úbohosti či celkovo (skrže nekvalitu a nepevnosť človeka) tragického aspektu bytia. Paralelne s maľbou sa od počiatku tvorby venuje aj grafickej tvorbe, kresbe a ilustrácii. V 80. rokoch gradoval autor svoj maliarsky program k postmoderne konštruovanej vizuálnej interpretácii dobového a neustále aktualizované poznania (vedenia) o bytí, morálke a umení. Často hermeticky (ideovo i symbolicky) štruktúrované cykly treba vnímať ako vizuálne reinterpretácie filozofie, vedenia a videnia, ako aj vizionárstva, „obalené“ do ušľachtilej klasickej maliarskej formy i

techniky, kde pestuje akýsi hedonizmus estétstva. Výstava prináša výber z najdôležitejších, nosných maliarskych cyklov ako Kráľ Ubu, Generáli, Dialógy, Pocta Jesenskému, Homo Ludens–Žongléri, Volanie v šedom, Dialógy, Listy Machiavelimu, Veľký prognostik, Kvapka svetla pre strednú Európu, Snívanie v zle ojazdených hrobách, Indolencia, Exorcista, Spoločné nazeranie, Rekognoskácia stredoeurópskeho priestoru (Ružové lôžko) a iné v chronologickom, štýlovo a ikonograficky previazanom radení, kde vznikajú zvláštne metanarácie a intertextualita čítania celej výstavy. V maliarskom štýle Stanislava Balka prevládajú expresivita a dekonštruktivita farebnej, tvarovej, a dokonca kompozičnej zložky maľby (aperspektíva), kde znakovu dominujú fragmentované telo (a hlava ako symbol metafyzického priestoru), architektonicko-scénická skladba kompozícií, ideové (sémantické) i vizuálne vrstvenie a sarkastická deformita. Ústrednou témou diela autora je priestor a čas bytia, uvedomovanie si a vedomie (vedenie) stavu, v ktorom musíme žiť.

SLAVOMÍRA ŠTRBOVÁ

V roku 2010 získala Cenu rektorky Univerzity Mateja Bela. Detskému čitateľovi adresovala v roku 2010 knihu o histórii a kultúre mesta MOJA BANSKÁ BYSTRICA (2010). Autorka v rokoch 1978 – 82 študovala na gymnáziu vo Vrútkach, r. 1982 – 87 slovenčinu a hudobnú výchovu na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici. R. 1987 – 90 pôsobila ako odborná pracovníčka pre literatúru v Literárnom a hudobnom múzeu, od r. 1990 vedecká pracovníčka v Inštitúte sociálnych a kultúrnych štúdií Fakulty humanitných vied Univerzity M. Bela v Banskej Bystrici. Knižne debutovala beletrizovane štylizovanou biografickou esejou o osudoch svojho starého otca, ev. farára L. Lehotského, a jeho manželky pod názvom „S otvorenou náručou“ (2000). Vo vlastnej bádateľskej činnosti sa predovšetkým venuje predstaviteľom slovenskej duchovnej poézie, výlučne evanjelickým autorom, o ktorých publikovala viacero článkov a štúdií, recenzovala ich diela v časopisoch Cirkevné listy, Ev. posol spod Tatier, Literárny týždenník, Tvorba T a Verbum. Zostavila a edične pripravila viacero antológií i zborníkov (Malá veža, veľký zvon, 2003; Sféry ženy, 2004; Modlitba v umení, 2006 a i.). Z tvorby autorov-evanjelikov vydala monografiu Modlitba v slovenskej literatúre (2002). V r. 2009 vydala knihu rozhovorov s profesorom Rumanským “SVETLÁ IGORA RUMANSKÉHO“ (2009), doplnenú výpoveďami jeho učiteľov, spolužiakov, priateľov a študentov, i niekoľkými jeho grafikami a básňami, venovanými tomuto výtvarníkovi.

Kniha Moja Banská Bystrica – nie je len preferované slovné spojenie priaznivcov mesta, ale aj názov publikácie, ktorú Mesto Banská Bystrica počas 755. výročia udelenia mestských privilégií venuje žiakom základných škôl.

Kniha z dielne Slavomíry Očenášovej - Štrbovej je prednostne určená detskému čitateľovi. Jej ambíciou je prispieť k výučbe regionálnej výchovy na základných školách s cieľom podnietiť prirodzenú detskú zvedavosť o spoznávanie histórie i kultúry mesta, ktoré je dočasným či trvalým domovom mladých Banskobystričanov. Na vyrozprávanie dejín kráľovského mesta využila autorka detských hrdinov dvanásťročnú Barboru a desaťročného Jakuba. Tí predstavujú mladým čitateľom zaujímavosti Perly Pohronia, jej polohu, významné banskobystrické osobnosti, architektúru, okolitú prírodu či perspektívy rozvoja mesta, ktoré začalo písať svoju históriu pred 755. rokmi. Pri koncipovaní knihy Slavomíra Očenášová Štrbová zohľadnila pripomienky odbornej i laickej verejnosti. Na jej príprave o.i. participovali pedagogickí pracovníci a cenné pripomienky adresovali autorke i samotné deti. Publikácia je napísaná a graficky spracovaná spôsobom blízkym detskému čitateľovi. Jej vydanie financovalo Mesto Banská Bystrica (7 416,20 €). Kniha vyšla v náklade 1 200 ks.

VIOLA LUTONSKÁ - OKRÚHLE ŽIVOTNÉ JUBILEUM 70 ROKOV.

Viola Lutonská dirigentka speváckych pedagogička a korepetítorka roku 2010 oslávila v plnom pracovnom nasadení okrúhle životné jubileum 70 rokov. Viola Lutonská sa narodila 9. 9. 1940 v Ružomberku. Ako jedna z popredných kmeňových pedagógov Základnej umeleckej školy 50 rokov nepretržite vyučovala hru na klavír v Banskej Bystrici. Na Mestskom úrade v Banskej Bystrici 4 desaťročia až podnes sprevádza svojou klavírnou hrou novomanželov a novonarodených občanov mesta pri slávnostných civilných obradoch mesta. Bola dirigentkou celoslovenského speváckeho zboru učiteliek Ozvena, desaťročie dirigovala najstarší spevácky zbor Hron v Banskej Bystrici, neskôr katedrálny zbor Xaverius. So zborom Xaverius bola v Ríme prijatá pápežom Jánom Pavlom II. V súčasnosti dirigentsky vedie ženské kvarteto Via bella a Podlavický cirkevný zbor. Jej pedagogická a zbormajsterská prax sú veľmi bohaté, vychovala stovky nadaných študentov a na čele speváckych zborov reprezentovala Banskú Bystricu nielen na Slovensku, ale i v Čechách, v Chorvátsku, Maďarsku, Rumunsku, Španielsku, Švajčiarsku, Bulharsku, Grécku, Holandsku, Taliansku a vo Vatikáne. Pod jej vedením umelecky rástli desiatky a stovky amatérskych nadšencov zborového umenia. Svadobné pochody preludovala generáciám banskobystrických svadobčanov. Z detí, ktorým hrala na uvítaní do života sú dnes už aj prarodičia, umeleckým a pedagogickým vkladom 50 rokov obohacovala kultúrne dejiny mesta. Dodnes má činnosť, kvalitný a neobyčajne plodný prínos pre Mesto Banská Bystrica.

PRVOSIENKA – 30. VÝROČIE ZALOŽENIA DFS

Ing. Iveta Bariaková pre kroniku mesta uvádza: Detský Folklórny súbor PRVOSIENKA - Banská Bystrica – bol založený v roku 1980. Takmer 25 rokov bol súbor pod vedením vedúcich v zložení Ing. Iveta Bariaková, Helena Homolková a Július Zachar- vedúci ľudovej hudby.

Deti a mládež vo veku od 4 do 16 rokov sa stretávali v Dome kultúry dvakrát v týždni na nácviku tancov, piesní a detskej cimbalovej muziky. Súbor úspešne účinkoval na domácej a zahraničnej scéne. Členovia boli účastníkmi viacerých MFF a navštívili niektoré krajiny i viackrát Čechy, Bulharsko, Taliansko, Chorvátsko, Maďarsko, Dánsko, Poľsko, Francúzsko, Turecko, Nemecko. Z posledných úspechov členovia súboru si s hrdosťou spomínajú na festival vo Francúzskom Montreali - získanie Hlavnej ceny festivalu pre PRVOSIENKU napriek konkurencii v desiatich zahraničných súboroch / Maďari, Turci, Portugalci, Gruzínci atď./ a na domácej pôde získanie Strieborného pásma za choreografiu s tancom Na šustra, mladý primáš Miňo Berky v roku 2008 sa stal laureátom Slovenska so svojimi husličkami a Úspech zožala i ľudová hudba súboru, ktorá sa umiestnila na Celoslovenskej súťaži na 2. mieste.

Prvosienka v roku 2010 mala osláviť už 30. výročie založenia, pričom slávnostný program bol plánovaný na november 2010. Viaceré udalosti však poznačili ďalšie fungovanie súboru. Ťažká situácia nastala pri riešení priestorov na skúšky po predaji Domu kultúry, takže súbor následne niekoľkokrát sťahoval. Ešte smutnejšia udalosť zasiahla súbor v novembri 2010, kedy náhle navždy odišiel vedúci ľudovej hudby Július Zachar. Po tejto smutnej udalosti bol napokon slávnostný program súboru zušený a nastalo obdobie hľadania nového vedúceho muziky.

Počas existencie Ľudovej hudby súbor uskutočňoval svoje vystúpenia vždy za doprovodu len „živej“ hudby (nikdy nie reprodukovanej), takže spevy, hudba, rytmy atď, išli vždy naživo.

Dúfame, že Prvosienka sa po čase spamätá z posledných nepríjemných udalostí, vyzbiera zo svojich problémov a opätovne zažiarí na folklórnej scéne, ako žiarila dodnes

5. VEDA**UDALOSTI PODPORUJÚCE VEDU A VÝSKUM NA UNIVERZITE MATEJA BELA**

Dňa 10. februára 2010 Akreditačná komisia Vlády SR schválila začlenenie Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici medzi univerzity.

Dňa 25. marca 2010 udelil podpredseda vlády SR a minister školstva Ján Mikolaj VEĽKÚ MEDAILU SVÄTÉHO GORAZDA rektorky UMB prof. PhDr. Beate Kosovej, CSc. za dlhoročné aktívne úsilie pri tvorbe a vzdelávaní učiteľov materských škôl a zavedenie vysokoškolského štúdia predškolskej pedagogiky

Dňa 7. októbra 2010 udelila Kremenčúcká štátna univerzita Michaila Ostragradského v Ukrajine prof. PhDr. Beate Kosovej, CSc., rektorky UMB titul Doctor honoris causa.

Dňa 26. marca 2010 bola podpísaná Zmluva o spolupráci medzi Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici zastúpenou prof. PhDr. Beatou Kosovu, CSc., rektorkou a Najvyšším kontrolným úradom Slovenskej republiky zastúpeným Dr. h. c. doc. Ing. Jánom Jasovským, PhD. predsedom.

30. marca 2010 Univerzitu Mateja Bela navštívili predstavitelia Univerzity Kazimíra Veľkého v Bydgošti z Poľska.

Dňa 5. mája 2010 navštívil našu univerzitu mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Čínskej ľudovej republiky v Slovenskej republike J. E. pán Chen Jianfu. Hostia prijali: rektorka UMB prof. PhDr. Beata KOSOVÁ, CSc. a prorektor pre vedu a výskum prof. RNDr. Roman NEDELA, DrSc.

25. máj 2010 -Výsledky volieb kandidáta na rektora Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici na obdobie 2010-2014 potvrdili vo funkcii profesorku Beátu Kosovú.

Dňa 19. apríla navštívil univerzitu mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Španielskeho kráľovstva v Slovenskej republike J. E. pán José Ángel LÓPEZ JORRIN a pridelenec pre vzdelávanie Španielskeho veľvyslanectva Luis PARDIÑAS BÉJAR.

Dňa 24. novembra 2010 sa na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela konalo podujatie Univerzitný deň kariéry UDK 2010.

11. novembra 2010 Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici navštívili J. E. pán Pavel KUZNECOV mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Ruskej federácie v SR a pán Denis ARSENT'EV atašé pre kultúru.

Dňa 9. novembra 2010 navštívili Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici predstavitelia Právnickej fakulty "LUCIAN BLAGA" UNIVERSITY, SIBIU, ROMANIA. 5. novembra 2010

Dňa 27. októbra 2010 J. E. pani Daphne BERGSMA mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa Holandského kráľovstva v SR .

Dňa 21. októbra 2010 sa na Univerzite Mateja Bela v BB sa v rámci projektu VEDA V CENTRE uskutočnilo prvé z cyklu podujatí pre odbornú i laickú verejnosť s názvom Vedecká kaviareň. Hostom prvej Vedeckej kaviarne bol Dr. h. c. prof. PhDr. Ján Sabol, DrSc.

Profil prof. PhDr. Beaty Kosovej CSc. rektorky Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

* 19.10.1957 Banská Bystrica

vzdelanie

1981 absolvovala štúdium FF UK Bratislava, odbor pedagogika

11. 1. 1995 Kandidátska dizertačná práca na FF UK Bratislava, odbor pedagogika

27. 4. 1997 Habilitačná práca na PF UMB Banská Bystrica, odbor pedagogika

20. 11. 2001 bola vymenovaná za profesora, odbor pedagogika

životopis

Miesto a doba pedagogického pôsobenia:

1981 – 1983 PF Banská Bystrica - katedra pedagogiky a psychológie

1983 - 1989 SÚV SZM Bratislava - vedúca pionierskeho oddelenia

1989 - 2006 PF UMB Banská Bystrica - katedra elementárnej a predškolskej pedagogiky:

1995 -1999 vedúca katedry

1999 – 2002 prodekanka pre pedagogickú činnosť

2002 – 2006 dekanka

Pôsobenie na VŠ spolu 20 rokov.

Funkčné miesto profesora v odbore Predškolská a elementárna pedagogika.

VEDECKÁ ČINNOSŤ A PUBLIKAČNÉ AKTIVITY

Garantovanie habilitačného a inauguračného konania

Do roku 2005: 2 Teória vyučovania predmetov na 1. stupni ZŠ Pedagogika

Po roku 2005: 1 Predškolská a elementárna pedagogika Vykonáva funkciu predsedu, člena komisii i oponenta habilitačného i inauguračného konania na Slovensku a v Českej republike.

Vyriešené a riešené vedeckovýskumné úlohy a vzdelávacie projekty: 12

Vyriešené: 8

vedúci riešiteľ 3 (z toho 1 VEGA, 1 štátna objednávka Vlády SR)

Spoluriešiteľ 5 (z toho 2 VEGA, 1 KEGA)

Riešené: 4

hlavný koordinátor 1 (EQUAL)

spoluriešiteľ 1 (KEGA)

garant 2 (SOP Ľudské zdroje)

Z toho medzinárodnou účasťou 2

Členstvo vo vedeckých radách, redakčných radách časopisov: 7

Vedecké rady: 5

VR PF UMB Banská Bystrica – predseda VR

UMB Banská Bystrica

VR PF UKF Nitra

VR PF PU Prešov

VR PdF UK Bratislava

Redakčné rady:

The New Educational Review (medzinárodný)

Naša škola

Vystúpenia na konferenciách: 51

doma 39 (z toho pozvané hlavné referáty 22)

v zahraničí: 12 (z toho pozvané hlavné referáty 2)

Ocenenia:

Cena rektora UMB za rok 1998 za publikácie:

KOSOVÁ, B.: Humanizačné premeny výchovy a vzdelávania alebo Ako ďalej na 1. stupni základnej školy. I. vyd. Banská Bystrica, PF UMB 1995, 99 s. (doteraz 4 vydania)

KOSOVÁ, B.: Hodnotenie ako prostriedok humanizácie školy. 1. vyd. Banská Bystrica, PF UMB 1997, 96 s. (doteraz 4 vydania)

OSTATNÁ ODBORNÁ ČINNOSŤ:

Prezidentka Únie učiteľských fakúlt Slovenska

Členka Rady centra základného výzkumu pri PdF Univerzity Karlovy Praha

Členka ústrednej rady Akadémie vzdelávania SR

Členka tímu expertov MŠ SR pre prípravu Konceptie profesijného rozvoja učiteľov v kariérnom systéme a profesijných štandardov pedagogických zamestnancov

tvorba**Najvýznamnejšie publikované práce:**

2003 Primárny stupeň vzdelávania v medzinárodnom porovnaní

Banská Bystrica, PF UMB, 99 s. ISBN 80-8055-773-X

2001 Predškolská výchova v medzinárodnom porovnaní

Banská Bystrica, Metodické centrum, 31 s. ISBN 80-8041-403-3

2000 Rozvoj osobnosti žiaka (so zameraním na 1. stupeň ZŠ)

Prešov, Rokus, 121 s. ISBN 80-968452-2-5

1997 Hodnotenie ako prostriedok humanizácie školy

Banská Bystrica, PF UMB, 96 s. ISBN 80-8055-067-0

1995 Humanizačné premeny výchovy a vzdelávania alebo Ako ďalej na I. stupni ZŠ Banská Bystrica, PF

UMB, 99 s. ISBN 80-88825-00-8.

Publikačná činnosť (k 1. 10. 2006)

Knižné práce: 18

Monografie: 5

Kapitoly v knihách: 4

Vysokoškolské učebné texty: 7

Iné učebné texty: 2

Vedecké práce: 115

v domácich časopisoch a zborníkoch: 92

v zahraničných časopisoch a zborníkoch: 23

Ostatné: odborné práce v časopisoch a zborníkoch: 35

redakčné a zostavovateľské práce: 11

recenzie: 16

Citácie a ohlasy: 411

v domácej literatúre: 361

v zahraničí: 50

PRIORITY VEDY A VÝSKUMU NA EKONOMICKEJ FAKULTE UMB DO ROKU 2013

Veda a výskum na Ekonomickej fakulte UMB do roku 2013 vo väzbe na akreditované študijné programy, hlavné smery, priority a politiku vedy MS^{SR}, strategické dokumenty v oblasti vedy UMB a fakulty sa bude v rámci základného a aplikovaného výskumu orientovať predovšetkým na tieto priority:

1. Stratégia rozvoja cestovného ruchu na Slovensku v podmienkach Európskej únie

Garant: prof. Ing. Marian Gúčík, PhD.

2. Postavenie podniku v procesoch transformácie, integrácie a globalizácie

Garant: prof. Ing. Viera Marková, PhD.

3. Manažment ľudských zdrojov a kvality

Garant: prof. Ing. Milota Vetráková, PhD.

4. Reforma a efektívnosť verejného sektora

Garant: prof. Ing. Helena Kuvíková, PhD.

5. Trvalo udržateľný rozvoj územných celkov

Garant: doc. Ing. Soňa Čapková, PhD.

6. Spoločensko-ekonomické súvislosti globalizácie a ich vplyv na európsku ekonomiku a politiku

Garant: prof. Ing. Mária Uramová, PhD.

7. Financie, bankovníctvo a investovanie v podmienkach globalizácie

Garant: doc. Ing. Marta Orviská, PhD. (prof. Ing. Juraj Nemeč, CSc.)

Prof. Ing. Helena Kuvíková, PhD. Bola 13. IV.2005 menovaná profesorkou odboru odvetvové a prierezové ekonomiky, pôsobí na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici . Bola vedúcou Katedry verejnej ekonomiky na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici. Je držiteľkou Zlatej medaily UMB za dlhoročnú prácu a osobný podiel na rozvoji a budovaní nosných študijných odborov a programov predovšetkým magisterského a doktorandského štúdia. Z tvorby 2006 Ekonomika a manažment neziskových organizácií (učebný text). V roku 2010 získala ocenenie za projekt VEGA roku 2010. Postavenie neziskového mimovládneho sektora pri budovaní rámca pre zabezpečovanie verejno-prospešných služieb (Európske perspektívy)

VEDECKOVÝSKUMNÁ ČINNOSŤ EKONOMICKEJ FAKULTY

Vedeckovýskumná činnosť Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici bola v roku 2010 zameraná na zvyšovanie kvality vedeckovýskumného prostredia a skvalitňovania jej výstupov a úzko prepojená s cieľmi dlhodobého rozvojového zámeru UMB v Banskej Bystrici a dlhodobého rozvojového zámeru fakulty, ako aj hlavných úloh fakulty a jej jednotlivých pracovísk. V rámci priorít vedy a výskumu v oblasti základného a aplikovaného výskumu sa činnosť fakulty v tejto oblasti orientovala na sedem priorít, ktoré schválila Vedecká rada EF UMB v Banskej Bystrici dňa 12. marca 2009, a to prostredníctvom riešenia 47 výskumných projektov.

Tvoriví pracovníci viacerých pracovísk fakulty v priebehu roka 2010 pripravili a podali návrhy na zahraničné výskumné projekty. Inštitút manažerských systémov v Poprade podal návrh na medzinárodný vedecký projekt „Validation of non-formal education“ (VANFRED), ktorého hlavným riešiteľom je Česká zemědělská univerzita v Prahe, spoluriešiteľom je Vysoká škola ekonomická v Prahe. Katedra financií a účtovníctva podala projekt „Slovak Aid: Managing public investments on municipal level in Georgia“. Katedra ekonomiky a manažmentu podniku spolu s katedrou ekonómie pripravili spoločný projekt OP 7.2.1 Ľudské zdroje „Zvyšovanie kvality života ako protiopatrenie spoločenskému vylúčeniu osôb v Sliezskej vojvodstve a v Banskobystrickom samosprávnom kraji“ so Sliezskej univerzitou v Chorzowe, RAR INWESTOR, s.r.o., a EF UMB. Katedra ekonómie reagovala na výzvu talianskeho partnera ISMU Foundation pri príprave medzinárodného projektu Tender VT/2010/001 „Sociálne aspekty emigrácie a imigrácie v strednej a východnej Európe“. Katedra regionálneho rozvoja a verejnej správy spracovala a podala projektovú žiadosť v rámci 7. RP.

V roku 2010 publikovali doktorandi o 34 výstupov viac ako v roku 2009. Viac výstupov dosiahli v podobe vedeckých prác v zahraničných a v domácich nekarentovaných vedeckých časopisoch (po 2 tituly viac, spolu o 4 tituly viac ako v roku 2009). Oproti predchádzajúcemu roku podstatne viac publikovali v recenzovaných zborníkoch zo zahraničných konferencií (o 14 titulov viac ako v roku

2009) a domácich konferencií (o 29 titulov viac). Počet výstupov v podobe vedeckých prác v zahraničných a domácich nekarentovaných vedeckých časopisoch a v recenzovaných zborníkoch zo zahraničných vedeckých konferencií stúpol oproti roku 2009 o 238 %. Podiel publikovaných výstupov doktorandov v požadovaných druhoch titulov bol v roku 2009 na úrovni 28 % a v roku 2010 na úrovni 36 %. Napriek kvantitatívnemu zlepšeniu sa nepodarilo kvalitatívne zlepšiť výstupy z publikačných aktivít doktorandov – posilniť vedecké práce v časopisoch. Vedeckovýskumní zamestnanci Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici svojimi aktivitami v roku 2010 naplňali dlhodobé zámery v oblasti vedy a výskumu, ktoré schválila vedecká rada fakulty 27. marca 2008, ako aj strategické ciele v oblasti vedy a výskumu, ktoré vychádzajú z dlhodobého rozvojového zámeru UMB v Banskej Bystrici na obdobie rokov 2008 – 2013. Boli premietnuté v týchto prioritách vedeckého výskumu fakulty:

stratégia rozvoja cestovného ruchu na Slovensku v podmienkach Európskej únie,
postavenie podniku v procesoch transformácie, integrácie a globalizácie,
manažment ľudských zdrojov a kvality,
reforma a efektívnosť verejného sektora,
trvalo udržateľný rozvoj územných celkov,
spoločensko-ekonomické súvislosti globalizácie a ich vplyv na európsku ekonomiku a politiku,
financie, bankovníctvo a investovanie v podmienkach globalizácie.

V súvislosti s týmito prioritami a s dlhodobými zámermi v oblasti vedy a výskumu v roku 2010:

- sa rozvíjalo a prehľbovalo vedecké bádanie, ktoré podporovalo akreditované študijné programy v študijných odboroch 8.1.1. cestovný ruch, 3.3.16. ekonomika a manažment podniku, 3.3.23. verejná ekonomika a služby, 3.3.6 financie, bankovníctvo a investovanie, 3.3.5 verejná správa a regionálny rozvoj,

- vytvárali sa predpoklady na spoluprácu tvorivých zamestnancov Ekonomickej fakulty so zahraničnými a domácimi vedeckými a výskumnými pracoviskami, univerzitami a praxou s cieľom rozvíjať vedné disciplíny, ktoré profilujú obsah študijných programov a študijných odborov,

- kvantitatívne a kvalitatívne zvyšovali sa výstupy vedy a výskumu v podobe riešených výskumných projektov, publikovaných vedeckých statí a príspevkov, vedeckých a odborných monografií, vysokoškolských učebníc a príspevkov v karentovaných časopisoch a v recenzovaných

zborníkoch z medzinárodných vedeckých konferencií, čím sa vytvárali podmienky na ich implementáciu do pedagogického procesu a tým skvalitňovania obsahu profilových predmetov,

- využíval systém stimulácie a ocenenia výsledkov vedeckovýskumnej činnosti, ktorým sa motivovali doktorandi a tvoriví zamestnanci k skvalitňovaniu výstupov vedy a výskumu, zvyšovaniu kvalifikácie a odborného rastu,

- vytvárali podmienky na tímovú spoluprácu domácich a zahraničných odborníkov pri predkladaní a riešení medzinárodných a domácich projektov s cieľom získania väčšieho objemu finančných zdrojov.

Vedeckovýskumná činnosť fakulty sa prostredníctvom zahraničných projektov, projektov VEGA, KEGA, APVV a ďalších orientovala na problematiku, ktorá sa vzťahovala na:

- skúmanie dosahov kohéznej politiky EÚ v krajinách V4,
- podporu rozvoja silnej a udržateľnej siete sociálnych zariadení,
- špecifikáciu determinantov a ich vplyv na podmienky územných samospráv a možnosti ich endogénneho rozvoja,
- postavenie neziskového mimovládneho sektora pri zabezpečovaní verejnoprospešných služieb,
- kontrahovanie služieb vo verejnom sektore,
- rozbor a porovnanie príjmov domácností v SR a na elimináciu sociálnej exklúzie prostredníctvom nástrojov sociálnej politiky,
- otázky fungovania nástrojov environmentálnej politiky v kontexte sociálno-ekonomických disparít v SR,
- vybrané problémy finančného a bankového trhu súvisiace so vstupom SR do Hospodárskej a menovej únie,
- konštrukciu dynamických makroekonomických modelov otvorených ekonomík,
- teoreticko-metodologické aspekty rozvoja cestovného ruchu v podmienkach globalizácie a internacionalizácie, využívanie prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO v cestovnom ruchu,
- implementáciu konceptu spoločenskej zodpovednosti podnikov na malé a stredné podniky,
- inovačnú politiku v rôznych formách pohostinských zariadení na Slovensku,
- determinanty inovačnej aktivity malých a stredných podnikov v SR,

- možností využívania potenciálu mladých ľudí v podnikateľskom prostredí Slovenska a v európskom regióne,
- problematiku učiacej sa organizácie,
- postavenie a úlohu virtuálnych multikultúrnych pracovných tímov v medzinárodnom obchode a podnikaní v EÚ.

Výstupy za vedeckú oblasť na prezentovanie atribútu výstupov sú požadované len dva výstupy, uvádzame tri: jeden v podobe vedeckej práce v zahraničnom karentovanom časopise a dva rovnocenné v podobe vedeckej práce v domácom karentovanom časopise.

- ADC On the existence of business cycles in Asada's two-regional model / Peter Maličký, Rudolf Zimka. In: Nonlinear Analysis-Real World Applications. - Oxford : Pergamon-Elsevier Science, 2010. - ISSN 1468-1218. - Vol. 11, Iss. 4 (2010), p. 2787-2795
- ADD Malmquist index and efficiency score for the CEECs' welfare sector = Malmquistov index a skóre efektívnosti verejnoprospešného sektora v krajinách strednej a východnej Európy / DomeNico Raguseo, Helena Kuvíková. In: Ekonomický časopis : časopis pre ekonomickú teóriu a hospodársku politiku = Journal of economics / Prognostický ústav SAV, Bratislava. - Bratislava : Ekonomický ústav SAV a Prognostický ústav SAV, 2010. - ISSN 0013-3035. - Vol. 58, No. 3 (2010), p. 221-236
- ADD Determinanty subjektívneho blahobytu jednotlivcov (dezagregovaná analýza) = Determinants of subjective wellbeing of individuals (disaggregated analysis) / Anetta Čaplánová, Marta Orviská. In: Ekonomický časopis : časopis pre ekonomickú teóriu a hospodársku politiku = Journal of economics / Prognostický ústav SAV, Bratislava. - Bratislava : Ekonomický ústav SAV a Prognostický ústav SAV, 2010. - ISSN 0013-3035. - Roč. 58, č. 1 (2010), s. 61-73.

Údaje o personálnom zabezpečení výskumu

Do riešenia domácich aj zahraničných projektov výskumného charakteru a do vedenia riešiteľských kolektívov boli aj v roku 2010 zapojení prevažne profesori a docenti, ktorí pôsobia na fakulte na ustanovený týždenný pracovný čas.

V roku 2010 pôsobilo na fakulte:

16 profesorov na ustanovený týždenný pracovný čas a 1 profesor na kratší pracovný čas,

29 docentov na ustanovený týždenný pracovný čas a 3 docenti na kratší pracovný čas,

66 odborných asistentov s titulom PhD. na ustanovený týždenný pracovný čas a 15 na kratší pracovný čas,

6 odborných asistentov na ustanovený týždenný pracovný čas,

12 asistentov na ustanovený týždenný pracovný čas a 2 na kratší pracovný čas,

3 zahraniční lektori.

Domáce a zahraničné výskumné projekty

Vedeckovýskumný program fakulty v roku 2010 pozostával zo 47 projektov, z ktorých 40 bolo financovaných zo štátneho rozpočtu, zahraničných grantov a iných domácich zdrojov. Štruktúra projektov bola nasledovná:

- a) zahraničné výskumné projekty   3
- b) domáce výskumné projekty 17, z toho 14 projektov VEGA,
  - 1 projekt KEGA,
  - 2 projekty APVV,
- c) ostatné zahraničné granty   9
- d) ostatné granty   18 domácich grantov

Z celkového počtu 47 projektov malo 12 projektov charakter zahraničného projektu (26 %) a 35 charakter domácich projektov (74 %). Ak do hodnotenia zahrnieme len tie projekty, ktoré mali výskumný charakter, potom z celkového počtu 20 projektov mali 3 projekty charakter zahraničného projektu (15 %) a 17 charakter domácich projektov (85 %).

Ocenenia a vyznamenania získané akademickými zamestnancami a ich študentmi od externých inštitúcií za výsledky vo výskume

prof. Ing. Marian Gúčik, PhD. - Certifikát projektu „Manažérstvo sťažností v organizáciách služieb“, ktorým sa potvrdzuje, že plánované ciele projektu boli splnené excelentne. - Ministerstvo školstva SR 2010

prof. Ing. Juraj Nemeč, CSc. , Alena Brunovská Award For Teaching Excellence in Public Administration

NISPAcee, 2010

doc. Ing. Helena Čierna, PhD. - TOP MANAŽER KVALITY 2010 - Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, 2010.

doc. Ing. Jana Marasová, PhD.- Strieborná medaila rektorky UMB za významný prínos pre tvorbu a udržateľný rozvoj spoločných študijných programov a rozvoj a garantovanie frankofónneho štúdia v odboroch EF UMB. Medaila udelená pri otvorení akad. roka v septembri 2010.

RNDr. Pavol Král, PhD., Ing. Mária Kanderová, PhD., Ing. Alena Kaščáková, PhD., RNDr. Gabriela Nedelová, PhD., RNDr. Veronika Valenčáková, PhD. (FPV UMB) - Cena rektorky UMB v oblasti vedecko-pedagogickej a v oblasti umenia za rok 2009 v kategórii Prírodné a technické vedy za elektronickú vysokoškolskú učebnicu Viacrozmerné štatistické metódy so zameraním na riešenie problémov ekonomickej praxe. Rok udelenia ceny: 2010.

Cena rektorky UMB v Banskej Bystrici v oblasti vedecko-pedagogickej a v oblasti umenia za vysokoškolskú učebnicu „Finančné účtovníctvo a riadenie s aplikáciou IAS/IFRS (udelená na otvorení akademického roka september 2010 autorskému kolektívu Krištofík, P., Saxunová, D., Šuranová, Z.)

Radka Riesová - 3. miesto v súťaži diplomových prác s aktuárskou problematikou, ktorú poriadala Slovenská spoločnosť aktuárov, 2010. Diplomová práca bola vypracovaná pod vedením RNDr. Jany Špírkovej, PhD.

Lenka Hvolková, Ivana Šidová, Daniela Zajková- 2. miesto vrámci ŠVA, TU Zvolen (za príspevok s titulom Etnocentrické vs. alocentrické správanie slovenských spotrebiteľov"" v roku 2010 pod vedením Ing. J. Petrovičovej, PhD.

Ing. Katarína Petříková- 1. miesto v súťažnej sekcii na medzinárodnej vedeckej konferencii Scientia luventa, Ekonomická fakulta UMB

MÚZEUM SNP A VEDA

Múzeum SNP bilancovalo celkový počet vedecko-výskumných úloh riešených v roku 2010: 8 Čiastkové alebo konečné výstupy vedecko-výskumnej činnosti boli publikované vo forme: monografie (6), štúdií (7), odborných článkov (3) a popularizačných článkov (7), edícií dokumentov (1), ktoré boli vydané ako samostatné publikácie alebo publikované v odborných periodikách a časopisoch, ale tiež v denníkoch a popularizačných časopisoch. (Soudobé dejiny 1-2/2010; Pamiatky a múzea 3/2010; Hobby historie; Slovensko v dejinách 20. storočia; Slovo roč. XII, 24.2.2010 ...) Historici múzea sa aktívne zapájali do diskusií, besied k aktuálnym problémovým celospoločenským historickým

témam.

Vzdelávacia činnosť, odborná metodická činnosť, kultúrno-výchovná, výchovno-vzdelávacia činnosť a spoločenské aktivity múzea

Múzeum SNP zrealizovalo v roku 2010 k problematike dejín slovenskej spoločnosti 1. polovice 20. storočia so zameraním na 2. svetovú vojnu, protifašistický odpor a SNP 28 otvorených hodín, ktorých sa zúčastnilo 700 žiakov a študentov, pričom boli rešpektované požiadavky učiteľov dejepisu a etickej výchovy. V zmysle projektu MK SR o kultúrnych poukazoch múzeum potvrdilo svoju registráciu a vypracovalo vnútornú smernicu manipulácie s KP. Do konca roka 2010 prijalo od návštevníkov 3847 kultúrnych poukazov v celkovej hodnote 3847,00 €. Ministerstvo kultúry SR a Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR pripravilo mimoriadnu jednodňovú ponuku na školský výlet do múzeí a galérií od 19. 4. do 30. 4. 2010. V rámci ponuky Múzeum SNP navštívilo 315 osôb. V rámci podujatia Vlakom do múzeí a galérií 2010 jesenná časť navštívilo stálu expozíciu Múzea SNP 5 školských skupín. Neoddeliteľnou súčasťou prezentačných, kultúrno-výchovných a kultúrno spoločenských akcií múzea sa stali aj jeho netradičné aktivity, ktorých cieľom je pritiahnúť do múzea rôzne kategórie návštevníkov a podnecovať ich záujem o dianie v múzeu.

BANSKÁ BYSTRICA AKO MESTO ÚRADU PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA SR.

Úrad bol zriadený 1. 1. 1993 zákonom NR SR č. 2/1993 Z. z. zo 16. decembra 1992, ktorým sa menil a dopĺňal zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Podľa tohto zákona bol ÚPV SR ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky, zároveň mu tento zákon stanovil základné kompetencie, ako je rozhodovanie o poskytnutí ochrany na vynálezy, dizajny, úžitkové vzory, topografie polovodičových výrobkov, ochranné známky, označenia pôvodu výrobkov. Úrad takto priamo nadviazal na prácu zaniknutého Federálneho úradu pre vynálezy (FÚV) so sídlom v Prahe (V súčasnosti je Úrad priemyselného vlastníctva SR ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť priemyselného vlastníctva a uvedenú úlohu plní na základe zákona č. 575/2001 Z. Z o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy vykonáva štátnu správu v oblasti ochrany *vynálezov*, úžitkových vzorov, topografií polovodičových výrobkov, dizajnov, ochranných známk, označení pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobku. Vede ústredný fond patentovej a známkovej dokumentácie, spístopňuje ho verejnosti a pôsobí ako špecializované stredisko patentových informácií v Slovenskej republike. Po vzniku ÚPV SR bolo prvoradou úlohou zabezpečiť

registráciu prihlášok predmetov priemyselného vlastníctva, aby nedošlo k prerušeniu kontinuity po bývalej ČSFR. Toto sa podarilo vďaka pracovníkom bývalého FÚV v Bratislave, ktorí zabezpečili základné podmienky pre tieto činnosti tak, aby ich ÚPV SR mohol vykonávať už od prvého dňa svojho vzniku. Slovenská republika prostredníctvom Ministerstva zahraničných vecí SR deklarovala prístup ku všetkým medzinárodným dohodám na ochranu priemyselného vlastníctva, ktorých členom bola ČSFR. Týmto krokom Slovenská republika nadviazala na aktívnu činnosť predchádzajúceho spoločného štátu v rámci Svetovej organizácie duševného vlastníctva.

Už v prvom roku svojej činnosti sa ÚPV SR zúčastnil zasadaní tejto organizácie a nadviazal spoluprácu s Európskym patentovým úradom a viacerými národnými patentovými úradmi. Ďalšou nie menej významnou úlohou bolo zabezpečenie kontinuity ochrany priemyselného vlastníctva po bývalej ČSFR, personálne a materiálne dobudovanie ÚPV SR a v neposlednom rade i jeho vhodné priestorové umiestnenie.

Novelou zákona Slovenskej národnej rady č. 74/95 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných orgánov štátnej správy zo 6. apríla 1995 Úrad priemyselného vlastníctva SR zmenil svoje sídlo z Bratislavy do Banskej Bystrice, kde sa podarilo pre úrad získať vyhovujúcu budovu.

Do pracovného pomeru na základe výberových konaní nastúpilo 92% nových, väčšinou veľmi mladých, jazykovo pripravených pracovníkov. Úrad sa v priebehu roku 1996 personálne dobudoval na typický patentový, vzorový a známkový úrad.

Špecializovanú budovu na Švermovej ulici v Banskej Bystrici slávnostne otvoril generálny riaditeľ Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) pán Arpad Bogsch za prítomnosti pána Jenó Bobrovszkeho, zástupcu WIPO, podpredsedu vlády SR pána Sergeja Kozlíka, predsedu Ústavného súdu SR pána Milana Čiča a primátora Banskej Bystrice pána Igora Presperína.

Ceny Jána Bahýľa 2010

Slávnostný akt odovzdávania Ceny Jána Bahýľa sa uskutočnil 21. októbra 2010 v historickom Barbakane v Banskej Bystrici. Predsedníčka Úradu priemyselného vlastníctva SR Ing. Darina Kyliánová odovzdala nasledujúce ocenenia:

Kategória: stredné a veľké podniky s 50 a viac zamestnancami

Majiteľ: Považská cementáreň, a. s., Ladce

Pôvodcovia: Ing. Pavel Martauz, Ing. Július Strigáč, PhD.

Patent SK 286325 - Spôsob zníženia inhibičného účinku P_2O_5 na tvorbu slinkových fáz pri výrobe cementárskeho slinku

Majiteľ: M. O. C., s. r. o., Stará Turá

Pôvodca: doc. Ferdinand Chrenka, akademický sochár

Dizajn č. 27446 - Polohovateľné kreslo, základňa polohovateľného kresla

Kategória: vysoké školy a výskumné centrá

Majiteľ: Technická univerzita vo Zvolene

Pôvodcovia: doc. Ing. Vladimír Štollmann, PhD., Ing. Štefan Ilčík,

doc. Ing. Jozef Suchomel, CSc.

Patent SK 287441 - Mechanické rekuperačné lanové zariadenie so zotrvačníkom

Čestné uznanie predsedníčky ÚPV SR

(Kategória: stredné a veľké podniky s 50 a viac zamestnancami)

Majiteľ: Východoslovenské stavebné hmoty, a. s., Turňa nad Bodvou

Pôvodcovia: Ing. Štefan Jaklovský, doc. Ing. Martin Palou, PhD.

Patent SK 286943 - Spôsob výroby portlandského slinku s využitím kryštalickej vysokopecnej trosky

Je zdrojom poznávania a vedeckých prameňov v meste.

ŠTÁTNA VEDECKÁ KNIŽNICA

Vedecké konferencie, odborné semináre

13. - 14. 4. 2010 Význam osobností pre mestá a regióny – knižnice a dovanie regionálnych databáz

(10. ročník odborného seminára pre pracovníkov knižníc

so zahraničnou účasťou). Spoluorganizátori: Spolok slovenských knihovníkov, Národný biografický a Národný bibliografický ústav SNK v Martine.

28. 4. 2010 Preklad a tlmočenie ako zdroj poznania kultúry národov(vedecká konferencia).
Spoluorganizátor: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.

28. - 29. 9. 2010. Významné osobnosti v dejinách Banskej Bystrice a geiónu - fenomén osobnosti pri skúmaní regionálnych dejín(vedecká konferencia pri príležitosti 755. výročia mesta Banská Bystrica pod záštitou primátora mesta Mgr. Ivana Saktora,).

Spoluorganizátori: Katedra histórie Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Národný bibliografický ústav Slovenskej národnej knižnice v Martine.

Vzdelávacie aktivity pre verejnosť

12. 1. 2010 Školenie pracovníkov kooperujúcich knižníc v projekte KIS3G - modul Seriály
20. 1. 2010 Školenie pracovníkov kooperujúcich knižníc v projekte KIS3G - modul Seriály
27. 1. 2010 Školenie pracovníkov kooperujúcich knižníc v projekte KIS3G - modul Seriály
17. 3. 2010 Školenie pracovníkov kooperujúcich knižníc v projekte KIS3G - modul Seriály
15. 12. 2010 Školenie pracovníkov kooperujúcich knižníc v projekte KIS3G - modul Akvizícia
24. - 28. 5. Kurz informa čnej výchovy pre stredoškolskú mládež
16. - 25. 6. Kurz informačnej gramotnosti pre seniorov

VEDECKÁ HRAČKA- SCIENTIFIC TOY

Vedecká hračka je dobrovoľné záujmové nepolitické občianske združenie, ktorého cieľom je rozvíjať voľnočasové záujmové technické a výtvarné aktivity, najmä detí a mládeže, ktoré smerujú k navrhovaniu, vývoju, výrobe a propagácii vedeckých hračiek a hier s dôrazom na ich využitie vo vzdelávaní.

Organizácia je členom: Banskobystrického združenia neziskových organizácií, Medzinárodnej organizácie pre voľný čas detí a mládeže vo vede a technike (Mouvement International pour le Loisir Scientifique et Technique – MILSET) a Medzinárodnej rady pre detskú hru (International Council for Children's Play – ICCP).

Aktivity v rozvoji vedecko-technickej tvorivosti detí a mládeže ocenili:

primátor Banskej Bystrice – ďakovný list primátora 2005;

Slovenská humanitná rada (B. Puobišová – Dar roka 2005);

Dobrovoľnícke centrum a mesto Banská Bystrica (E. Balážová, B. Puobišová – Srdce na dlani 2007);

Rada mládeže Slovenska (B. Puobišová – MOST 2009);

Mesto B. Bystrica (B. Puobišová – Cena Mesta Banská Bystrica 2010).

Súťaž Vedecká hračka - Scientific Toy s medzinárodnou účasťou.

Osemnásť ročníkov súťaže:

233 návrhov (z toho 122 zo zahraničia) od 158 autorov (z toho 50 do 18 rokov). 19. ročník medzinárodnej súťaže (do 31. 7. 2011) je súčasne aktivitou EUROPE-MILSET.

Tvorivé stretnutia a priemyselno-právna ochrana.

Členovia vytvorili 30 pôvodných priemyselno-právne chránených produktov.

Na 8 vynálezcovských výstavách v zahraničí prezentovali 54 slovenských produktov – získali 15 cien a medailí. Aktívna účasť na 10 medzinárodných výstavách vzdelávania, tvorivosti a hračiek – spolu 7 ocenení.

Súťaže a prehliadky technickej tvorivosti.

Tvorba samostatných prác v rámci Stredoškolskej odbornej činnosti, Študentských konferencií a rôznych súťaží napr. ROBOCUP a ISTROBOT. Ostatné napr.: Lukáš Počatko (*1995) z Michaloviec – 3. a 4. súťaže o kreslený fyzikálny vtip SCHOLA LUDUS, 14. Scientific Toy, Sakrálné stavby Slovenska, Nakreslí výskumníka'08, Fotografia očami detí'08, Európa v škole'08, Čo je pre mňa parlament'08 (vždy 1. Miesto); Ján Maťaš (*1995) z Banskej Bystrice – ROBOCUP svetová súťaž 4. miesto Graz'09, 16. miesto Singapur'10; 1. miesto Trenčianske robotické dni 2011 Prezentácie projektov a vedeckých hračiek na výstavách v SR (festivaly vedy a techniky AMAVET - ostatnýkrát 2010, Lučenec) a zahraničí – od roku 1995 najmä na svetových a európskych prehliadkach vedecko-technických projektov detí a mládeže: jeden projekt ESI'07, Durban, Juhoafrická republika; štyri projekty VI. ESE'08, Budapešť; sedem projektov ESI'09, Tunis; jeden projekt ESE'10, Moskva.

Vzdelávanie a poskytovanie informácií o hračkách a o priemyselno-právnej ochrane.

Prednášky na 14 medzinárodných seminároch a konferenciách – ostatné:

16. IPA Conference „Play: Learning for Life“ (Berlín, 2005),

6. mezinárodní konference „Rubikova kostka – multikulturalita“ (Praha, 2006),

24. ICCP World Conference „Life is play“ (Brno, 2007),

„Pedagogika voľného času - teória a prax“ (Trnava, 2007),

6. International Conference „The Quality of Education: Theoretical and Practical Dimensions“ (Vilnius, 2007),

Hry a hračky v 21. storočí (Modrý Kameň, 2008),

25. ICCP World Play Conference „Children's Play: New Goal for the Future“ (Lisabon, 2010),

50. IPA World Conference „Playing into the Future - surviving and thriving“ (Cardiff/UK, 2011).

Semináre:

„Úžasné a tak jednoduché“, „Vedecká hračka a pokusy v táboroch“ (1999), „Hračka v škole“ (2003)* a „Hračka v edukácii“ s metodicko-pedagogickými centrami*.

Vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou „Hračky v edukácii“ (Banská Bystrica, 2005)*.

Spoluusporiadanie medzinárodnej konferencie „Ludotéka – prostredie informálnej edukácie“ (Banská Bystrica – Brezno, 2006)*.

Od novembra 2005 v spolupráci s metodicko-pedagogickými centrami 56 seminárov "Hračky ako prostriedky edukácie". Z vyše 1 200 pedagogických zamestnancov, účastníkov seminárov, 122 spracovali pôvodné práce o využití konkrétnej hračky vo vyučovaní a získali osvedčenie o absolvovaní vzdelávania. Ministerstvo školstva Slovenskej republiky akreditovalo 23. júna 2008 podľa zákona č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní kurz „Hry a hračky ako prostriedky edukácie“. Celkový rozsah kurzu je 60 hodín, z toho 24 hodín prednášok, seminárov a workshopov. Odborní garanti vzdelávania sú prof. PaedDr. Vojtech Korim, CSc., dekan Pedagogickej fakulty Univerzity Mateja Bela a PaedDr. Eva Balážová, PhD., PdF UMB. Usporiadaním kurzov pre pedagogických zamestnancov, príp. výrobcov a distribútorov hračiek prispievame k zvýšeniu kultúry hry a hrania a využitiu hier a hračiek vo vyučovaní a voľnom čase detí a mládeže.

* v spolupráci s Pedagogickou fakultou Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Publikácie.

Vlastné publikácie:

3 výstavné katalógy, 2 inštruktážne materiály,

2 zborníky prednášok zo seminárov,

E. Balážová et al.: Hračky v škole (2004),

E. Balážová, B. Puobišová: Hry a hračky vo výrokoch a obrazoch (2008).

Vyššie 50 príspevkov najmä v odborných periodikách.

Vydanie knihy profesora Stanislava Kučeru: Návraty k pravidlům hry (2008).

Show vedeckých hračiek.

Sústredovanie hračiek, spracúvanie manuálov, využitie hračiek v edukácii, motivácia tvorby a výroby ap. 64 show vedeckých hračiek na 39 miestach – školy, tábory, miestne akcie, detské nemocnice, zotavovne, napr.: Noc vedcov (september 2008, Techmania Plzeň), Vedecko-technická súťaž detí (máj 2009 s AMAVET a ZSVTS, Banská Bystrica), Slovenská obchodná a priemyselná komora (apríl, 2010, hotel Lux, Banská Bystrica), Noc múzeí (máj 2010, Betliar), Deň hrania v SR (25. september 2010), Európsky týždeň vedy (november 2010, Centrum vedecko-technických informácií SR, Bratislava), Deň detí 2011 (Žiar nad Hronom, Lieskovec, Banská Bystrica – radnica, Banská Bystrica – Radvaň).

Interaktívne výstavy.

26 zostáv interaktívnych putovných výstav. Od decembra 1998 do júla 2011 sa na Slovensku pohralo vyššie 320 000, najmä mladých, návštevníkov na 261 výstavách v 138 mestách a obciach v 201 inštitúciách (múzeá, galérie, školy, centrá voľného času, knižnice, miestne úrady, domy kultúry, osvetové strediská ap.). V apríli 2004 bola prvá zahraničná výstava „Vedecká hračka putuje Európou“ v Békešskej Čabe (Maďarsko). Výstava „Kaleidoskop – vedecká hračka“ v českej mutácii začala svoje putovanie po Českej republike v centre vedecko-technického poznávania TECHMANIA v Plzni v septembri 2008 – pokračovala v Zámockej galérii v Kladne a v Sladovni v Písku. Participovanie na iných výstavách, napr. Schola ludus (Bratislava, 2000), Bienále fantázie (Martin, 2004), Bibliobraz (Moskva, 2007 a Kaliningrad, 2009). Personalizovaná poštová známka podľa návrhu PaedDr. Kataríny Lucinkiewiczovej, PhD. k 10. výročiu združenia mala krst na otvorení jubilejnej výstavy „X. Vedecká hračka“.

Súčasné putovné interaktívne výstavy:

„KALEIDOSKOP – vedecká hračka“ (najmä o optike) je určená predškólakom, žiakom 1. stupňa a rodinám;

„ŠPIRÁLA – vedecká hračka“ je najmä pre starších žiakov;

„HODNOTY – vedecká hračka“ – návštevníci si popri hre overia svoj odhad niektorých fyzikálnych veličín (hmotnosť, čas, dĺžka, koncentrácia, ...) a popri tom si uvedomia mnohé všeľudské osobné hodnoty (život, sloboda, láska a priateľstvo, rodina, práca, viera, múdrosť, umenie, príroda, vzdelanie, ...), ktoré sú spredmetnené v citátoch a reprodukciách umeleckých diel;

„KOLESO – vedecká hračka“ je postavená na najvýznamnejšom vynáleze histórie.

„VEDECKÁ HRAČKA V ŠKOLE“ putuje po školách a centrách voľného času v SR.

„VEDECKÁ HRAČKA RODINE/DEŤOM“ – najnovšia „kufrová“ výstava je určená na stretnutia rodín a priateľov s deťmi.

V Dome techniky ZSVTS v Banskej Bystrici bola od októbra 2009 do júna 2011 stála interaktívna výstava „VEDHRAČKA“ ako základ Centra hier a hračiek – originálneho komplexného osvetovo-vzdelávacieho zariadenia tvorivého poznávania na báze hier, v ktorom sa budú snúbiť funkcie centra vedy a ludotéky (lékotéky) s uplatnením know-how výstav Vedecká hračka. Na výstave VEDHRAČKA bol v auguste 2010 pod patronátom rektorky UMB prof. PhDr. Beaty Kosovej, PhD. denný detský tábor tvorivosti s Dňom robotiky, ktorý navštívil aj primátor Banskej Bystrice Mgr. Ivan Saktor. Na stálej výstave bol ústredný štáb prvého Worldwide Day of Play v SR, do ktorého sa 25. septembra 2010 zapojilo na vyše 100 miestach v 84 mestách a obciach Slovenska vyše 3 000 ľudí rôzneho veku.

DREVINY VO VEREJNEJ ZELENÍ 2010 7. ROČNÍK KONFERENCIE S MEDZINÁRODNOU ÚČASŤOU

Ústav ekológie lesa SAV Zvolen, Pobočka biológie drevín Nitra, Mesto Banská Bystrica, Fakulta prírodných vied UMB v Banskej Bystrici, Slovenská spoločnosť pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV usporiadali 7. ročník konferencie s medzinárodnou účasťou Dreviny vo verejnej zeleni. Počas konferencie predniesli prednášky domáci a zahraniční odborníci v tematických okruhoch: Prezentácia technológií a metód, ktoré exaktne stanovujú stabilitu stromov, Pestovanie a ochrana drevín vo verejnej zeleni.

TÝŽDEŇ VEDY A TECHNIKY NA SLOVENSKU

Týždeň vedy a techniky na Slovensku je organizovaný Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, v spolupráci s Centrom vedecko-technických informácií SR, Národným centrom pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti bol venovaný energetike 29.11.2010

Veda a technika je neoddeliteľnou súčasťou života každého občana a jej správne nasmerovanie podmieňuje ďalší rozvoj krajiny. Slovenská republika má silný vedecký potenciál, ktorý musí využiť,

aby sa stal našou konkurenčnou výhodou. Dôležité je, aby široká verejnosť vnímala celoživotné vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie ako pozitívne faktory rozvoja, ako procesy, ktoré posúvajú naše vedomosti a vývoj spoločnosti ďalej. Z tohto pohľadu je nevyhnutné, aby aj samotní pedagógovia, technici a vedci boli schopní zaujímavým a jednoduchým spôsobom prezentovať svoju prácu a výsledky svojho výskumu. Cieľom každoročne organizovaného Týždňa vedy a techniky na Slovensku je zlepšiť vnímanie vedy a techniky v povedomí celej spoločnosti, popularizovať a prezentovať ich, vzbudiť záujem mladých ľudí o štúdium vedeckých a technických disciplín, informovať verejnosť o poznatkoch vedy a techniky a o nutnosti podporovať vedu a techniku, ktoré sú základom hospodárskeho a spoločenského pokroku a pomáhajú riešiť globálne problémy .

Príhovor predsedu Slovenskej akadémie vied

Dostatok energie, energetická bezpečnosť a využívanie obnoviteľných zdrojov energie - to sú pertraktované témy, z ktorých vyplývajú stále aktuálnejšie výzvy. Čoraz častejšie sa hovorí o relatívnej obmedzenosti surovinových zdrojov potrebných na výrobu elektrickej energie a s tým súvisiacou úlohou pre výskum - hľadať nové zdroje energie, ktoré by z dlhodobého hľadiska zabezpečili vzrastajúcu spotrebu, boli by obnoviteľné alebo aspoň zo strednodobého hľadiska nevyčerpatelné, a ich využívanie by významne nezaťažovalo životné prostredie. Pre Slovensko sú aktivity v oblasti alternatívnych zdrojov energie ešte dôležitejšie vzhľadom na absenciu klasických energetických zdrojov. Slovenská akadémia vied v týchto aktivitách nezaostáva. Výskumné kolektívy zo SAV a STU riešia napríklad spoločný projekt podporovaný zo ŠF EÚ Efektívne riadenie výroby a spotreby energie z obnoviteľných zdrojov, ktorého cieľom je model moderného spôsobu získavania a využívania energie. Ďalšie aktivity v tejto oblasti SAV vyvíja v 7. rámcovom programe EÚ témami ENERGY, EURATOM-FISSION, EURATOM-FUSION, ICT, JTI, NPM, REGIONAL, v ktorých sú takisto zahrnuté úlohy, týkajúce sa zdrojov energie, rôznych oblastí energetiky, ako aj dopadov na životné prostredie. Pracovné kolektívy z prostredia SAV riešia aj čiastkové problémy vývoja fúzných reaktorov ITER a DEMO, v ktorých sa energia bude vyrábať rovnakým spôsobom ako vzniká na Slnku. Napriek nespornému významu obnoviteľných zdrojov energie nachádzajú štáty riešenie energetických a klimatických problémov naďalej v budovaní jadrových elektrární. Rozvoj jadrovej energetiky vo svete sa zhodne vo všetkých významných jadrovoenergetických krajinách má realizovať reaktormi IV. generácie. V rozpracovanej verzii prototypového reaktora s názvom Allegro sa uvádza, že s vysokou pravdepodobnosťou bude postavený v strednej Európe a jednou z troch krajín, v ktorých výstavba prichádza do úvahy je popri Českej republike a Maďarsku Slovensko. Aby sa naša krajina mohla úspešne zapojiť do tohto progresívneho projektu je potrebné vykonať výskumno-vývojové činnosti,

na ktorých je SAV pripravená spolupracovať, napísal Jaromír Pastorek, predseda Slovenskej akadémie vied

PRVÝ Z TROCH MULTIPLEXOV V BANSKEJ BYSTRICI

Komerčná prevádzka DVB-T sa spustila doslova niekoľko hodín pred vianočnými sviatkami. Od 22. decembra 2009 si až 80 percent slovenských domácností mohlo pozrieť svoje obľúbené programy v digitálnej kvalite. Kompresný štandard MPEG-2, MPEG-4 (MPEG – štandard primárne určený na kompresiu videa audiovizuálnych digitálnych dát). V súčasnej dobe sa na šírenie digitálneho televízneho signálu používa kompresný štandard MPEG-2. Do budúcnosti sa zvažuje využitie kompresného štandardu MPEG-4, predovšetkým pre vysielanie vo vysokom rozlíšení (v HD kvalite).

V budúcnosti sledovanie okrem štandardnej kvality aj HD kvalitu odporúčali s DVB-T prijímač (set-top box), ktorý zvládne aj kompresný štandard MPEG-4.

6. SOCIÁLNE VECI

Rok 2010 vyhlásený za Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu bol v znamení hospodárskej krízy a úsporných opatrení, ktoré sa premietli aj do životnej úrovne občanov. V roku 1984 Rada Európskeho spoločenstva definovala chudobu nasledovne: Chudobní sú tí ľudia, domácnosti a skupiny osôb, ktorí disponujú tak malým objemom materiálnych, kultúrnych a sociálnych prostriedkov, že sú vylúčení zo spôsobu života, ktorý je v členskej krajine, v ktorej žijú, prijateľný ako minimálny. Zároveň bola stanovená hranica chudoby ako polovica priemerného príjmu danej krajiny. V podmienkach SR sa používa terminologické spojenie hmotná núdza, ktorou sa v zmysle zákona 195/1998 o sociálnej pomoci označuje stav, keď príjem občana nedosahuje životné minimum stanovené osobitným predpisom, podotýkame, že ide o životné minimum pre účely poskytovania dávok sociálnej pomoci, t.j. , že je nižšie ako životné minimum stanovené pre pracujúceho občana. V dôsledku tohto dvojakého životného minima sa prevažná väčšina klientov poberajúcich dávku sociálnej pomoci v dôsledku hmotnej núdze ocitá v reálnej chudobe. V niektorých prípadoch sa klienti nachádzajú priamo v otvorenej biede. Je to celospoločenský problém, ktorý je riešiteľný len na báze spoluzodpovednosti komúnit, osobnej participácie jednotlivcov na jej riešení a pomoci zo strany štátu. Základným predpokladom pre jej riešenie je dobrovoľné rešpektovanie princípu solidarity.

O aké dávky môže občan požiadať mesto :

- jednorázová dávka v hmotnej núdzi

Rodina, občan môže kontaktovať mestský úrad – oddelenie sociálnej a krízovej intervencie ohľadom možnosti požiadania o jednorazovú dávku v hmotnej núdzi. Jednorazovú dávku v hmotnej núdzi možno poskytnúť občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky, ktorí majú trvalý pobyt v meste Banská Bystrica na preklenutie vzniknutej situácie - najmä na úhradu mimoriadnych výdavkov, na nevyhnutné ošatenie, základné vybavenie domácnosti, zakúpenie školských potrieb a na mimoriadne liečebné náklady. Na základe individuálneho prešetrenia každej jednej žiadosti - šetrením v domácnosti sa verifikuje opodstatnenosť poskytnutia jednorazovej dávky v hmotnej núdzi, ktorá môže mať formu finančnú, vecnú alebo kombinovanú (vo forme poukazu na nákup).

- mimoriadna dávka na pomoc občanovi

Rodina resp. občan môže kontaktovať mestský úrad – oddelenie sociálnej a krízovej intervencie ohľadom možnosti požiadania o mimoriadnu dávku občanovi. Mimoriadna dávka na pomoc občanovi je dávka, ktorú môže mesto priznať občanovi, ktorého príjem a príjem fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú je na úrovni alebo vyšší ako dávka v hmotnej núdzi vrátane príspevkov k dávke, avšak nie vyšší ako suma životného minima určeného zákonom na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie (následky živelnej pohromy, úmrtie, kúpeľnú liečbu, získanie rekvalifikácie a pod.

ÚRAD VLÁDY SR POSKYTOL MESTU BANSKÁ BYSTRICA ZARIADENIE PRE SOCIÁLNE SLUŽBY

Úrad vlády SR v roku 2010 rozhodol: redukovať počet zariadení o tri - účelové zariadenie v Banskej Bystrici,

po dohode s primátorom mesta, prevedie do majetku Mesta s podmienkou využitia pre sociálne služby, s čím primátor súhlasil. Okrem administratívne využívaných objektov spravuje Úrad vlády SR 9 zariadení: hotel Bôrik (Bratislava), Miestodržiteľský palác (Bratislava), vila Agra (Trenčianske Teplice), Kamzík (Starý Smokovec), Dom hostí (Košice), účelové zariadenie v Banskej Bystrici, účelové zariadenie v Ždiari, účelové zariadenie Limbora (Štrbské pleso) a kaštieľ Rusovce. Všetky zariadenia neprimerane zaťažujú štátny rozpočet, a preto sa Úrad vlády SR v roku 2010 rozhodol redukovať počet zariadení o tri .

Účelové zariadenie v Banskej Bystrici po dohode s primátorom mesta prevedie Mestu s podmienkou využitia budovy pre sociálne služby, primátor mesta vyjadril súhlas a podporu. Informáciu vydal Tlačový a informačný odbor Úradu vlády SR.

PROJEKT KOMUNITNÉ CENTRUM

„Community Learning - About Building Capacity, Dialogue and Empowerment within civil society in urban areas“ organizovanie občanov v komunitách s cieľom ich zapojenia do verejného života, komunitné plánovanie sociálnych služieb a fungovanie komunitných centier v mestách – to sú témy, ktoré mesto rozvíjalo v spolupráci s partnerskými organizáciami z ďalších krajín, ktoré vykazujú skúsenosti s budovaním komunit. Podľa nich je dôležité, aby samospráva vytvárala platformu, na ktorej sa komunitná práca môže rozvíjať.

Centrum komunitného organizovania (CKO BB) od augusta 2009 realizovalo v spolupráci s partnerskými organizáciami z ďalších krajín (Poľsko, Maďarsko, Nemecko, Holandsko, Nórsko) projekt „Community Learning - About Building Capacity, Dialogue and Empowerment within civil society in urban areas“ finančne podporený z programu LLL Grundtvig – Učiaci sa partnerstvá. Cieľom projektu je výmena skúseností partnerských organizácií s rôznymi formami práce v komunite (mestské štvrte), budovanie komunitných centier, podpora občianskych iniciatív, zapájanie verejnosti do spolupráce so samosprávou a pod. V rámci projektu sa od jesene 2010 uskutočnili študijné cesty partnerov projektu. Prvá sa konala v októbri 2010 v Amsterdame, kde hosťujúca organizácia NEAG - Alternatives to Violence prezentovala rôzne formy riešenia konfliktov v komunitách. Vedúca odboru starostlivosti o obyvateľa MsÚ BB Mária Filipová zastupovala Mesto Banská Bystrica pri odborných rokovaníach. Predmetom bolo o riešenie konfliktov medzi obyvateľmi komunit, najmä etnicky zmiešaných.

Kvalitné sociálne služby a poradenstvo

Mesto Banská Bystrica má kvalitné sociálne služby a poradenstvo. Seniori tvoria jednu z rizikových skupín, ktoré môžu byť chudobou najviac postihnuté. Mesto Banská Bystrica patrí v rámci SR medzi lídrov, má osvedčenu koncepciu práce so seniormi, ale i sociálne odkázanými, núdznými. Agentúra sociálnych služieb je zariadenie, ktorej zriaďovateľom je mesto Banská Bystrica, zastrešuje terénne a ambulantné služby. Poskytujú sa nasledovné druhy terénnych a ambulatných sociálnych služieb: poradenstvo a opatrovateľská služba. Počas zimy sú otvorené útulky a zariadenia pre bezdomovcov v Banskej Bystrici ako aj „ohrevňa“ - miestnosť určená na prípravu stravy pre zariadenie Nocľahárne Večierka, v zriaďovateľskej pôsobnosti SČK Banská Bystrica. Mesto v spolupráci so Slovenským Červeným krížom, Diecéznou charitou Banská Bystrica a Bytovým podnikom mesta s.r.o. disponuje 7 útulkami pre ľudí, ktorí nemajú kde bývať. Útulky sú rozdelené podľa cieľových skupín ľudí bez strechy nad hlavou: jednotlivci v produktívnom veku (74 miest) jednotlivci v postproduktívnom veku – dôchodcovia (15 miest) rodiny s deťmi z Banskej Bystrice (195 miest) mladí dospelí po ukončení ústavnej starostlivosti v Detských domovoch (DeD) alebo náhradnej rodinnej starostlivosti (NRS). (10 miest). V decembri pripravujeme rozšírenie zariadenia Dočasného bývania pre mladých dospelých o ďalších cca 10 miest, najmä pre tých, ktorí splnili nasledovné podmienky:

- zamestnali sa, ale nemajú ešte kde bývať

- pre mamičky s dieťaťom z DeD, ktoré otehotneli do dvoch rokov od ukončenia ústavnej starostlivosti v DeD alebo NRS pochádzajúce z regiónu Banskobystrického kraja s prioritou pre Banskobystričanov
- pre mladé páry z DeD alebo NRS, ktorým sa narodilo dieťa do dvoch rokov od ukončenia starostlivosti v DeD, alebo NRS z regiónu Banskobystrického kraja s prioritou pre Banskobystričanov , Mesto Banská Bystrica si uvedomuje dôležitosť podobných služieb a vníma potreby ľudí v núdzi celoročne, nielen v zimnom období. Každý bezdomovec môže počas celého roka využiť pomoc, ktorú mu poskytuje mesto v spolupráci s partnermi.

ODDELENIE SOCIÁLNEJ A KRÍZOVEJ INTERVENCIE

Pre kroniku mesta poskytol Mgr. Karol Langstein vedúci Oddelenia sociálnej a krízovej intervencie MsÚ BB .

V roku 2010 sa kládol dôraz na prácu s deťmi a prioritne boli v rámci možností Mesta Banská Bystrica poskytované intervencie pre deti v ohrození. Ako nástroj na pomoc tejto skupine obyvateľstva sa začalo v roku 2010 realizovať vybudovať Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu. Značná pozornosť sa sústreďovala na realizáciu Transformácie zariadení KOTVA a na prípravu a realizáciu schválenej Lokálnej stratégie komplexného prístupu k marginalizovaným komunitám.

Človek bez vzdelania si ťažko hľadá prácu má nízky príjem nemôže si dovoliť bývanie, lebo ho nemá z čoho platiť jeho deti vyrastajú v chudobe materiálnej a niekedy aj duchovnej.

Rok 2010 bol vyhlásený ako rok boja s chudobou a oddelenie v roku 2010 vyvíjalo najväčšie úsilie s bojom proti chudobe pri akceptácii eliminácie zneužívania sociálnych intervencií zo strany neaktívnych klientov.

Stanovené ciele rozdelíme do troch čiastkových cieľov a to nasledovne:

- Zriadenie Nízkoprahového centra pre deti a rodinu
- Lokálna stratégia komplexného prístupu k marginalizovaným rómskym komunitám v Banskej Bystrici
- Boj s chudobou a sociálnym vylúčením eliminácie faktorov vplyvajúcich na rast chudoby

Pôvodný zámer, ktorý sa následne po schválení v MsZ realizoval :

Mesto Banská Bystrica nemalo v rámci svojej pôsobnosti Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu (ďalej len KC), ktoré v zmysle zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách (ďalej len zákona 448/2008 Z.z.) je v originálnej pôsobnosti miest a obcí. Na základe potreby a analýzy potrieb má mesto záujem zabezpečiť toto poskytovanie sociálnej služby prostredníctvom Komunitného centra pre marginalizované komunity (ďalej len MK). Na tento účel bol vytypovaný obytný dom Internátna 12, BB, ktorý obýva väčšina MK a v blízkosti tohto obytného domu je ZŠ Okružná, ktorú deti z MK navštevujú. V spolupráci so ZŠ chceme vytvoriť KC ako otvorený priestor pre nadobudnutie, rozvoj a podporu vzdelanostných a vedomostných zručností klientov. Ďalšie aktivity budú zamerané na prevenciu (napr. obchodovanie s ľuďmi, závislosti, kriminalita a pod.) ako aj na aktívne trávenie voľného času vo vnímaní ako najlepšej metódy na predchádzanie protispoločenským javom. KC bude slúžiť hlavne maloletým deťom a mladistvým ako aj ich rodičom a príbuzným s ambíciou stať sa akceptovanou súčasťou života komunity v tejto mestskej časti. Prostredníctvom aktuálnych programov KC budeme v rámci našich schopností a možností poskytovať tie sociálne služby a intervencie, ktoré môžu meniť kvalitu života komunity Mesta Banská Bystrica. Z pohľadu rozvoja a stratégie mesta sa jedná o pilotný projekt, ktorý by mal byť následne vzorom pre ostatné mestské časti. Realizácia pilotného projektu je napĺňaním Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta (ďalej len PHSR), Komunitného plánu mesta a stratégie prevencie kriminality ako aj legislatívou stanovených intervencií. Pri realizácii projektu budú strategickými partnermi MVO pôsobiace na území mesta.

Základné všeobecné náležitosti a informácie:

Druh sociálnej služby : Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu – Komunitné centrum zriadené v zmysle § 33 zákona č. 448/2008 Z.z.

Forma sociálnej služby : sociálna služba sa poskytuje ambulantnou a terénnou formou

Názov zariadenia :

Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu – Komunitné centrum KOM PaS (ďalej len KC)

Cieľové skupiny projektu :

- deti predškolského veku od 0-6 rokov (ku dňu 06.03.2010 = 15)
- deti školského veku od od 6-15 rokov (ku dňu 06.03.2010 = 30)
- deti a mladiství 15-18 rokov (ku dňu 06.03.2010 = 7)

- a plnoleté fyzické osoby a rodiny zapojené do aktuálnych poskytovaných programov

Hlavné ciele, čiastkové ciele KC KOMPas :

Hlavný cieľ: zvýšiť sociálne, životné zručnosti a vytvoriť podmienky pre aktívne trávenie voľného času

Zdôvodnenie cieľa: Nízka vzdelanostná úroveň zapríčiňuje znevýhodnenie pri začleňovaní sa klientov do spoločnosti hlavne v oblasti zamestnanosti ktorá má hlavný vplyv na životnú úroveň dotknutej komunity. Získaním sociálnych a životných zručností sa zvyšuje šanca dôstojného uplatnenia sa v spoločnosti a na trhu práce. Aktívne trávenie voľného času je najefektívnejšia forma prevencie tak sociálno-patologických javov ako je aj naplňovaním socializačného prvku, ktorý väčšinou v tejto komunite absentuje. Poskytovanie sociálnej služby:

Predpokladané zahájenie prevádzky KC KOMPas: 01.06.2010

Lokalizácia KC : KC sa nachádza v nájomnom dome Internátna 12, Banská Bystrica v mestskej časti Fončorda, dostupné mestskou hromadnou dopravou. Zdravotnícke a lekárenské služby sú poskytované v rámci spádovej oblasti súkromných lekárov Zdravotného strediska nachádzajúceho sa na Kyjevskom námestí a v spádovej oblasti regionálneho charakteru NsP F.D. Roosevelta Banská Bystrica. V blízkosti KC sa nachádza Základná škola Okružná, ktorá bude participovať na aktivitách v spolupráci s KC.

Vykonávanie odborných činností : zabezpečuje koordinátor KC, ktorý je zamestnancom Mesta Banská Bystrica.

Metódy práce sociálnej služby s cieľovou skupinou : sa vykonávajú najmä prostredníctvom sociálnej služby, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnej pomoci s aspektom na cieľové skupiny komunity.

Údaje o participujúcich subjektoch: V rámci spolupráce v prospech klientov KC bude zriaďovateľ spolupracovať s MVO, ktoré prejavia záujem o spoluprácu a budú spĺňať akreditáciu, resp. potrebnú odbornosť pre jednotlivé ponúkané sociálne služby a programy. Zriaďovateľ bude využívať nástroje aktívnej politiky štátu v oblasti zamestnávania znevýhodnených skupín obyvateľstva pri možnom zamestnávaní osôb spôsobilých na dosahovanie stanovených cieľov a aktivít v zariadení za predpokladu, že táto forma bude pre zriaďovateľa efektívnejšia ako iné formy ponúkané v reálnom čase .

Popis prevádzky: Prevádzka KC je cez pracovný týždeň od 07.30 do 15.30 hod. a podľa potrieb klientov a KC. Fixné časy poskytovaných programov budú stanovené na základe zistenia potrieb komunity a budú zverejnené pri vstupe do KC.

Spolupráca s rodinou a s komunitou: Základným predpokladom pre zahájenie a kvalitné pôsobenie KC je úzka spolupráca s rodinou a komunitou formou postupného získavania dôvery a spolupráce tak so samotnou komunitou ako aj s organizáciami, ktoré v danom priestore v minulosti pôsobili a majú poznatky o komunite.

Materiálne a priestorové podmienky:

Popis objektu : Objekt nájomného domu Internátna 12, Banská Bystrica je vo vlastníctve Bytového podniku mesta s.r.o. Banská Bystrica (ďalej len BPM s.r.o.) a formou nájomnej zmluvy bude prenajatý priestor na činnosť KC pre Mesto Banská Bystrica – Mestský úrad – Odbor sociálnych vecí – Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie.

V nájomnom dome sa nachádza 44 bytových jednotiek z ktorých na účely KC bude vyčlenený 4-izbový byt + jedna miestnosť s WC. Priestory sa nachádzajú na prízemí, čím zabezpečujú bezbariérovosť KC.

Popis priestorov KC: komunitné centrum bude umiestnené v nájomnom byte, ktorý sa skladá z nasledovných miestností :

- kancelária koordinátora KC – rozloha 16,66 m²
- komunitná miestnosť č. 1 – rozloha 16,66 m²
- komunitná miestnosť č.2 – rozloha 16,66 m²
- komunitná miestnosť č.3 – rozloha 10,95 m²
- komunitná miestnosť č. 4 – rozloha 16,66 m²
- kuchyňa – rozloha 10,88 m²
- WC – rozloha 2,55 m²
- kúpeľňa – rozloha 6,08 m²
- sklad – rozloha 4,48 m²
- chodbové priestory – priechod medzi komunitnými miestnosťami
- miestnosť + WC v príľahlých priestoroch 16,66 m²

Priestory KC budú zriadené v bytovej jednotke, ktorá má štandard nájomného bytu a z toho dôvodu by mali vyhovovať inžinierske siete a ostatné parametre. Vzhľadom na skutočnosť, že v KC sa budú poskytovať sociálne služby a programy hlavne pre cieľovú skupinu v rámci nájomného domu a okolia – budú prispôsobené na kapacitné a priestorové možnosti KC. Pre zabezpečenie hygienických štandardov bude pre KC slúžiť aj susediaci byt č.0.

Personálne podmienky:

Zriaďovateľ KC zabezpečuje pracovnú pozíciu koordinátora KC – VŠ vzdelanie II. stupňa. Vzhľadom na charakter poskytovaných sociálnych služieb v KC je Oddelením sociálnej a krízovej intervencie MsÚ v BB navrhovaný počet zamestnancov minimálne 2 vzhľadom na reálne možnosti zabezpečenia minimálneho štandardu sociálnej služby, ktorá je v originálnej pôsobnosti obce v zmysle zákona 448/2008 Z.z. V prípade, že nie je zabezpečená súčinnosť s inými partnermi (MVO, poskytovatelia programov a pod.). Tento štandard je potrebný z dôvodu zastupiteľnosti a z dôvodu technicko - bezpečnostného zabezpečenia poskytovaných sociálnych služieb v KC. Mesto Banská Bystrica vytvorilo v rámci KC pracovnú pozíciu koordinátora KC, ktorý je v organizačnej štruktúre spadajúci pod Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie – Odbor sociálnych vecí MsÚ v Banskej Bystrici.

Mesto Banská Bystrica prostredníctvom Oddelenia sociálnej a krízovej intervencie MsÚ a Mestskej polície, pokračuje v realizačných krokoch „Projektu prevencie pred problémovým správaním sa detí zo základných škôl“, ktorý začalo oddelenie realizovať od roku 2008. V rámci aktivít projektu je realizovaná aj aktivita vo forme preventívnych výjazdov MsP a sociálnych pracovníkov do problémových lokalít z ktorých pochádzajú problémové rodiny a záškoláci. Na základe rozhodnutia Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici je Mesto stanovené ako osobitný príjemca Prídavku na dieťa v tých prípadoch ak má žiak ZŠ vymeškaných viac ako 16 vyučovacích hodín.

Celkový počet záškolákov v roku 2010	65 detí
Počet rodín z ktorých pochádzajú deti osobitného príjemcu.	48 rodín

V predchádzajúcom roku 2009 bol celkový počet záškolákov 99 a počet rodín z ktorých pochádzali bol 72 rodín. V porovnaní s rokom 2010 došlo k pozitívnym zmenám. Pozitívne výsledky sú výsledkom aj realizácie uvedeného projektu na základe ktorého môžeme konštatovať, že vo väčšine prípadov nastala náprava alebo boli deti umiestnené v Reedukačnom domove.

Iné aktivity smerujúce k podpore detí :

Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie MsÚ tak akom každý rok organizovalo pre deti z málo podnetného prostredia MDD a Mikuláša v rámci zariadení núdzového a dočasného bývania KOTVA.

OCENENIE - KAROL LANGSTEIN

Rezortné vyznamenania - zlaté, strieborné, bronzové medaily a ďakovné listy odovzdala Ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR Viera Tomanová 4. júna 2010 v Bratislave ľuďom, ktorí sú uznávanými autoritami v pôsobnosti rezortu, ale aj mimo neho a ktorí sa svojou prácou a aktivitami podieľali na pozdvihnutí úrovne, ale aj samotného vnímania sociálnej práce verejnosťou. Bronzovú medailu si prevzal aj zamestnanec Mesta Banská Bystrica, náš kolega, Mgr. Karol Langstein, ktorý tvrdí: *„Morálna podpora má neoceniteľné miesto v živote človeka, nech už pracujete v akejkoľvek profesii. Bez prejavenia spolupatričnosti, vnímania toho druhého a pomoci tým, ktorí si pomoc svojou aktivitou zaslúžia, by sme boli iba egoistické figúrky na šachovnici života. Toto ocenenie patrí aj Ivanovi Šedibovi a všetkým, ktorí ma mojou profesnou a životnou cestou sprevádzali a pomáhali mi pomáhať.“*

Mgr. Karol Langstein vedúci Oddelenia sociálnej a krízovej intervencie Odboru sociálnych vecí Mestského úradu bol v roku vyznamenaný striebornou medailou ministerky práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Karol Langstein sa od roku 1992 venuje práci so sociálne vylúčenými osobami a ohrozenými deťmi na území mesta Banská Bystrica. V rokoch 1992-1994 pracoval v tejto oblasti v štátnej správe ako kolízny opatrovník a kurátor pre maloletých a mladistvých a od roku 1994 do dnes na úrovni samosprávy na Mestskom úrade v Banskej Bystrici na pozícií vedúceho Oddelenia sociálnej a krízovej intervencie. V roku 2010 to bude 15 rokov práce s bezdomovcami, ktorí žili alebo žijú prípadne migrujú mestom Banská Bystrica.

Doterajší pracovný život sa venuje budovaniu systému pomoci marginalizovaným jedincom a rodinám vo forme budovania sietí sociálnych zariadení a tvorbe intervencií pre tých najbiednejších a tých, ktorí si sami nevedia pomôcť. Od roku vybudoval za pomoci partnerov 7 zariadení na území mesta Banská Bystrica. Jednotlivé zariadenia sú určené na pomoc bezdomovcom samostatne žijúcim v produktívnom veku, rodinám s deťmi, bezdomovcom v postproduktívnom veku a mladým dospelým po ukončení náhradnej rodinnej starostlivosti. Vybudované zariadenia poskytujú ľuďom v núdzi okolo 250 lôžok s celoročnou prevádzkou.

Modelový projekt práce s bezdomovcami sa stal vzorom pre budovanie sietí aj v iných mestách Slovenska ako napr. Dolný Kubín, Prešov, Piešťany a pod.

Za obdobie 15 rokov práce s bezdomovcami na základe vybudovanej siete pomoci mohli poskytnúť pomoc niekoľkým stovkám ľudí, ktorí boli odkázaní na pomoc iných.

Celý svoj život venuje pomoci ľuďom v núdzi.

– **Stručný životopis osoby navrhovanej na udelenie vyznamenania**

Mgr. Karol Langstein, nar: 10.04.1969 v Banskej Bystrici, pochádza z učiteľskej rodiny. Otec Doc. Karol Langstein (1933) je vysokoškolský pedagóg v oblasti biológie a ako prvý pedagóg vo vtedajšom Československu začal vyučovať aplikáciu poskytovania prvej pomoci a umelého dýchania spojeného s masážou srdca. V súčasnej dobe je na dôchodku Matka Prof. Eva Langsteinová (1944) je vysokoškolskou profesorkou UMB Banská Bystrica v oblasti hudby a je autorkou učebníc pre základné školy v predmete Brat Ing. Tibora Langstein vyštudoval cestovný ruch a v súčasnosti je živnostníkom.

Mgr. Karol Langstein má dve deti Filipa (1997) a Adama (2003), ktorí sú aj hrdinami kníh Banskobystrické šibalstvá I. a II., ktorú pre nich a deti Banskej Bystrice napísal o histórii mesta pod Urpínom.

Od ukončenia Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici pracuje dodnes s ľuďmi, ktorí si nevedia sami pomôcť, sú bezdomovcami, ľuďmi po výkone trestu, rodinami s deťmi, ktoré sa ocitli na ulici, s nemajetnými, chorými, závislými a mladými dospelými po ukončení ústavnej starostlivosti. V úvode s p. Ivanom Šedibom vymysleli a realizovali projekty krízovej intervencie pre takýchto ľudí a neskôr za súčinnosti partnerov aj dnes fungujú zariadenia

- nocľaháreň „Večierka“, útulok „Nádej - Šanca“, útulok „Prístav“, útulok „ Dom pre núdznych“, Zariadenia dočasného a núdzového bývania KOTVA pre rodiny s deťmi, Domov na polceste „Tymián“, Nízkoprahové denne centrum pre deti a rodinu KOMPAS. V spolupráci s neštátnymi subjektmi vytvorili Centrum pomoci rodine „Bazalka“ a realizuje projekty prorodinne orientované a orientované na pomoc ľuďom, ktorí ju potrebujú.

V roku 2004 bol Mgr. Karol Langstein ocenený Najvyšším vyznamenaním Slovenského Červeného kríža I. stupňa – Za obetavosť, humanitu, dobrovoľnú službu.

V roku 2006 získal „Cenu detského úsmevu – 2006“ od detí z detských domovov prostredníctvom OZ SPDDD „Úsmev ako dar“

Vzdelanie a zamestnanie :

1983-1987 : Stredná škola – Stredná priemyselná škola stavebná v Banskej Bystrici - ukončená maturitnou skúškou,

1987 – 1992 : Vysoká škola – Pedagogická fakulta Banská Bystrica – odborná kombinácia

Pedagogická-psychológia - geografia, ukončená štátnymi záverečnými skúškami a priznaním titulu magister,

1992 – 1994 : Obvodný úrad Banská Bystrica – Oddelenie sociálnych vecí na pozíciach vychovávateľa v Azylovom dome, kolízneho opatrovníka a kurátora pre mladistvých,

1994 do dnes : Mestský úrad v Banskej Bystrici – Odbor sociálnych vecí – Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie na pozícií vedúceho oddelenia.

Mimopracovné aktivity:

- 15 rokov sa venoval ľudovému folklóru a tancu vo folklórnych súboroch „Bystrina“ a „Mladosť“ v Banskej Bystrici
- v roku 2009 vydal knihu pre deti o histórii mesta Banská Bystrica „ Banskobystrické šibalstvá“, ktorá má deti podnietiť k pozitívnemu vnímaniu histórie svojho mesta, ktorú napísal, ilustroval aj vydal na svoje náklady. (vypredaná v roku 2009)
- v roku 2010 vydal nezáväznú pokračovanie knihy Banskobystrické šibalstvá II. - taktiež pre deti a dospelých o histórii mesta Banská Bystrica. Knihy napísal, ilustroval sám a vydal na náklady rodiny Langsteinovcov.
- je darcom krvi. Tekutina, ktorá tiež pomáha ľuďom prežiť ako aj jej majiteľovi. Je nositeľ bronzovej a striebornej Jánskeho plakety za dobrovoľné darovanie krvi.

MOTTO Karola Langsteina:

„Po každom z nás by malo niečo pozitívne zostať a ja sa len snažím aby po mne ostala stopa v histórii hodná nasledovania.“

ZARIADENIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V ZRIAĎOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI MESTA BANSKÁ BYSTRICA ROK 2010

Zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica poskytujú sociálne služby pre seniorov a občanov so zdravotným postihnutím. Zariadenia sociálnych služieb tvoria organizačné jednotky odboru sociálnych vecí – oddelenia služieb dlhodobej starostlivosti. Sociálne služby, ktoré sa prostredníctvom zariadení zabezpečované, sa poskytujú terénnou, ambulatnou

a pobytovou formou, podľa zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z. a Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Banská Bystrica o úhradách za poskytované sociálne služby v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta.

Hlavné princípy poskytovania sociálnych služieb

Poskytovať sociálne služby pre klientov tak, aby starý človek mohol starnúť pri zachovaní svojej ľudskej dôstojnosti. Môže byť plný strachu i chorý. Silnou stránkou je jeho dôvera, že sa slabý a zraniteľný vloží do rúk odborníkov. Úlohou manažmentu je vytvárať mu priestory, ktoré budú dostatočne veľké pre jeho strach aj nádej, život a smrť, pretože každý človek :

Je jedinečný (s individuálnymi potrebami)

Je zraniteľný (vyžaduje si empatiu, rešpekt a ľudskú komunikáciu)

Má svoju hodnotu (je potrebný, môže dávať a prijímať)

Má svoju dôstojnosť (je osobnosťou, potrebuje svoj priestor na súkromie a vyžaduje si úctu)

Má svoju toleranciu a vierovyznanie

Sociálne služby sa poskytujú prostredníctvom zariadení sociálnych služieb :

Komunitné multifunkčné centrum KOMUCE, Krivánska 16 – 26

Komunitné multifunkčné centrum KOMUCE, Robotnícka 12

Zariadenie pre seniorov Jeseň, Internátna 10

Stredisko sociálnych služieb, Na Uhlisku 1, 9. Mája 74

Agentúra sociálnych služieb, 9. Mája 74

Pre rodiny s deťmi sa poskytujú služby na zosúladenie rodinného a pracovného života prostredníctvom detských jasí, ul. Tr. SNP 15.

Kvalita poskytovaných služieb sa v zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta realizuje v zmysle systému manažmentu kvality STN EN ISO 9001:2009.

Komunitné multifunkčné centrum KOMUCE, Krivánska 16 – 26

Uznesením Mestského zastupiteľstva MsZ č. 545/2009 zo dňa 7. 9. 2009 bola schválená reprofilizácia Domu s opatrovateľskou službou - bytov osobitného určenia na Komunitné multifunkčné centrum KOMUCE.

KOMUCE je zariadenie sociálnych služieb, poskytujúce služby pre seniorov a občanov so zdravotným postihnutím. Cieľom je zabezpečenie a poskytovanie sociálnych služieb klientom podľa ich individuálnych potrieb, s poskytnutím čo najvyššieho súkromia.

Priemerný vek klientov : 74 – 75 rokov

Sociálne služby sa poskytujú ako celoročné sociálne služby, 24 – hodín denne.

Zariadenie pre seniorov – kapacita 48 – 96 miest

Zariadenie podporovaného bývania - kapacita 48 miest

Zariadenie opatrovateľskej služby – kapacita 13 miest

Prehľad využiteľnosti sociálnych služieb v KOMUCE za rok 2010 :

V zariadení sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, ošetrovateľská starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, iné doplnkové sociálne služby, podľa požiadaviek klientov – požičiavanie kompenzačných pomôcok, prepravná služba.

Sociálne služby v roku 2010 zabezpečovalo celkom 22 počet zamestnancov

V rámci voľno časových aktivít boli v roku 2010 realizované aktivity : mesačné premietanie filmov – Coco Chanel, Fanfán Tulipán, Fantóm opery, Dobrodružstvá Rabína Jákoba, Chaplin, Edith Piaf, Kate a Leopold, Líbaš jako Búh

Spolupráca s materskými školami, základnými školami – vystúpenia detí seniorom, stretnutia s predstaviteľmi mesta Banská Bystrica, súťaž vo varení halušiek, spolupráca so Štátnou vedeckou knižnicou – besedy, workshopy, semináre, účasť na aktivitách Akadémie európskeho seniora, návšteva JUDr. Belkovej – diskusia na tému - závet a darovacia zmluva, používanie výpočtovej techniky a zdokonaľovanie vo využívaní služieb internetu – kurzy pre začiatočníkov a pokročilých, spolupráca s PKO, RUVZ.

Komunitné multifunkčné centrum KOMUCE, Robotnícka 12

Poskytuje terénne sociálne služby, ktoré sa poskytujú v prirodzenom domácom prostredí klienta

Poskytované sociálne služby - opatrovateľská služba

- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci (SOS senior)

V roku 2010 bola odborom služieb poskytovaná celkom 145 klientom, čo predstavuje nárast oproti roku 2009 o 12,4 %. Z celkového počtu bola opatrovateľská služba poskytnutá 32 mužom a 113 ženám, 12 klientom bola sociálna služba poskytnutá v rozsahu 7,5 hodín denne. KOMUCE poskytlo celkom 31 973,25 hodín opatrovateľskej služby, čo predstavuje nárast oproti roku 2009 o 4 987,5 hodín, t.j. nárast o 15,6 % oproti roku 2009.

Okrem poskytovania opatrovateľskej služby prostredníctvom KOMUCE, majú klienti možnosť výberu poskytovateľa aj prostredníctvom poskytovateľa Osl – Centrum Mária, zriaďovateľom ktorého je Diecézna charita Banská Bystrica. V roku 2010 poskytli opatrovateľskú službu celkom 37,2 klientov, v rozsahu 23 607,90 hodín.

Sociálna služba – monitoring a signalizácia potreby pomoci – SOS senior

Služba tiesňového volania sa poskytuje v prirodzenom domácom prostredí klienta a je na území mesta poskytovaná od roku 2006. K dispozícii bolo 20 domácich jednotiek Smart Call 4200. Služba je poskytovaná nepretržitej dištančnej, hlasovej, písomnej alebo elektronickej komunikácie s klientom prostredníctvom signalizačného zariadenia napojeného na centrálny dispečing, ktorý zabezpečí potrebnú pomoc na základe vyslaného signálu potreby pomoci :

- sprostredkovanie príchodu opatrovateľa, resp. Rodinného príslušníka
- sprostredkovanie rýchlej zdravotnej služby
- sprostredkovanie príjazdu polície
- sprostredkovanie hasičskej pomoci

Sociálna služba sa poskytuje klientom s trvalým pobytom v meste Banská Bystrica, ktorí pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebujú pomoc inej osoby a žijú vo svojej domácnosti osamelo, resp. Sú počas dňa sami.

V roku 2010 bola služba poskytnutá celkovo 17 klientom. Počas roka bolo uskutočnených 23 volaní.

Sociálni pracovníci KOMUCE v roku 2010 vykonali celkom 651 sociálnych šetrení, z toho 331 o poskytnutie starostlivosti v zariadení pre seniorov, 163 o poskytnutí opatrovateľskej služby, 6 o poskytnutie služby monitoring a signalizácia potreby pomoci, 152 o zariadenie opatrovateľskej služby, 320 sociálnych šetrení sa týkalo terénnej opatrovateľskej služby (opakované – kontrolné šetrenia). Sociálne služby v KOMUCE v roku 2010 zabezpečovalo celkom 41. Vzhľadom na skutočnosť, že došlo oproti roku 2009 k nárastu v poskytovaní terénnych sociálnych služieb bol zaznamenaný nárast počtu zamestnancov – opatrovateliek, celkom o 9,38 %.

Zariadenie pre seniorov Jeseň, Internátna 10

Patrí medzi pobytové zariadenia sociálnych služieb, ktoré poskytuje sociálne služby :

Zariadenie pre seniorov – kapacita 81 miest

Zariadenie podporovaného bývania – kapacita 10 miest

Zariadenie opatrovateľskej služby – kapacita 11 miest

Klientom sú poskytované sociálne služby v jednoizbových obytných jednotkách s príslušenstvom (vstupná chodba s kuchynským kútom, samostatné WC, obytná jednotka so základným vybavením, pre imobilných klientov sú k dispozícii polohovacie lôžka s príslušenstvom.

V zariadení sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, ošetrovateľská starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, iné doplnkové sociálne služby, podľa požiadaviek klientov – požičiavanie kompenzačných pomôcok, prepravná služba.

Prehľad využiteľnosti sociálnych služieb v roku 2010 :

Zariadenie opatrovateľskej služby : počet klientov 8,13 klientom (87,6 %)

Zariadenie podporovaného bývania : počet klientov 10 klientov (100 %)

Zariadenie pre seniorov : počet klientov .75,5 klientov . (91,6 %) .

Sociálne služby v roku 2010 zabezpečovalo celkom 45 zamestnancov (úväzky .....)

V zariadení je vytvorené chránené pracovisko, ktoré zamestnáva celkom 4 zamestnancov, (na 3 úväzky), na pracovnej pozícii informátor .

V rámci voľnočasových aktivít boli v roku 2010 realizované aktivity : fašiangové posedenie, Deň žien, Deň matiek, Škola remesiel ÚĽUV – deň otvorených dverí, brigády okolo zariadenia, posedenia pri ľudovej hudbe v spolupráci s PKO, zdravotnícke prednášky, turistické prechádzky po okolí, výlet-Turčianske Teplice, grilovanie, súťaž vo varení bryndzových halušiek – 1. Ročník, stolnotenisový turnaj – 3. Ročník, výstavky ručných prác, premietanie filmov, Mikulášske posedenie, varenie vianočnej kapustnice.

Plán aktivít :

Ergoterapeutická miestnosť : muzikoterapia, arte – terapia – práca s textíliou, papierom, prírodnými materiálmi, čítanie tlače, komunikácia, podpora jemnej motoriky, práca s počítačom, individuálne a skupinové cvičenia, filmový klub – premietanie filmov podľa záujmu

Spolupráca s PKO, RUVZ – poradne zdravia, materské a základné školy, stretnutia s predstaviteľmi mesta, s poslancami MsZ, PdF UMB – študenti z odborov sociálna práca, andragogika.

Stredisko sociálnych služieb, Na Uhlisku 1, 9. Mája 74

Stredisko sociálnych služieb (SSS) sociálne služby pre seniorov a občanov so zdravotným postihnutím poskytuje ako denný stacionár a zariadenie opatrovateľskej služby s týždenným pobytom. Obidve sociálne služby sú poskytované v dvoch prevádzkach a to : Na Uhlisku 1 a 9. Mája 74. V prevádzke na ul. 9. Mája 74 je v rámci voľno časovej miestnosti Snozelen – vytvorené chránené pracovisko, kde je na 6 hodinový pracovný úväzok zamestnaný občan so zdravotným postihnutím, na pracovnej pozícii asistent terapeutickú miestnosti.

Občania – klienti zariadenia odkázaní na pomoc inej osoby, ktorú im počas týždňa/ dňa nemôže zabezpečiť rodina, nájdu v SSS pomoc kvalifikovaných opatrovateľiek. Sociálne služby poskytované v zariadení sú tak pomocou pre samotných seniorov, či občanov so zdravotným postihnutím, ako aj pre ich rodinných príslušníkov, ktorí sa môžu počas ich pobytu v SSS naplno venovať svojim povinnostiam.

V priebehu roku 2010 nastúpilo do SSS celkovo 25 klientov, z toho 18 do ZOS s týždenným pobytom a 7 do denného stacionára.

V priebehu roka 2010 ukončilo pobyt v SSS celkom 11 klientov (predovšetkým z dôvodu nástupu do zariadení sociálnych služieb s celoročným pobytom, 5 klientov zostalo vo svojej domácnosti a 3 klienti zomreli. Trom klientom s trvalým pobytom mimo Banskej Bystrice boli poskytnuté sociálne služby v SSS : ZOS 2 klienti (Donovaly, Nemce), denný stacionár – 1 klient (Badín).

Prehľad využiteľnosti sociálnych služieb v roku 2010 :

Zariadenie opatrovateľskej služby s týždenným pobytom : počet klientov 19,3 t.j. 96,41 % (čo predstavuje nárast oproti roku 2009 + 20,05 %)

Denný stacionár : 7,09 t.j. 78,87 % (čo predstavuje nárast oproti roku 2009 + 23,38 %).

Sociálne služby v roku 2010 zabezpečovalo celkom 13 zamestnancov

Aktivity konané v roku 2010 : Stredoslovenské múzeum – výstava Vianoc starých materí, výstava Kvetena, účasť na aktivitách Akadémie európskeho seniora 2010. V rámci Dobrovoľníckeho dňa v roku 2010 sa do dobrovoľníckej činnosti zapojilo v SSS celkom 76 dobrovoľníkov, ktorí spolu odpracovali 114 hodín na upratovaní a úprave exteriéru, príprave pomôcok na pamäťové cvičenia.

Priamo v SSS vystúpili žiaci materskej školy Na starej tehelni, ZŠ Golianova, ZŠ Fantázia, ZUŠ Cikkera – husľový vianočný koncert, Evanjelického gymnázia.

V SSS prebieha dlhodobá spolupráca s Odborným učilišťom Viliama Gaňu – zabezpečenie odborného výcviku žiakov z odboru opatrovateľská starostlivosť, s PdF UMB – študenti odborov sociálna práca, andragogika, RUVZ - poradne zdravia klientom SSS, rehabilitačné pracovníčky - masáže klientov, s Centrom dobrovoľníctva o.z., ponuka činnosti pre dobrovoľníkov .

Agentúra sociálnych služieb, 9. Mája 74

ASS poskytuje terénne sociálne služby :

Požičiavanie kompenzačných pomôcok

Prepravná služba

Jedáleň

Rehabilitačné služby

Požičiavanie kompenzačných pomôcok sa poskytuje občanom s trvalým pobytom v meste Banská Bystrica a občanom s trvalým pobytom z okolia, v okruhu do 100 km.

Prehľad za rok 2010 :

Počet klientov : 383/ 483 počet ks, z toho : uľahčujúce pohyb 187 klientov/ 198 kusov

Uľahčujúce osobnú hygienu : 156 klientov / 167 kusov

Uľahčujúce manipuláciu s imobilným 94 klientov / 96 kusov

Ostatné 22 klientov / 22 kusov

Prepravná služba sa poskytuje osobám s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu.

Poskytuje sa fyzickej osobe so zdravotným postihnutím odkázanej na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným s obmedzenou schopnosťou pohybu, s trvalým pobytom v Banskej Bystrici, vo veku na 65 rokov.

Prehľad za rok 2010 :

Počet klientov : 902

Počet kilometrov : 34 175

Počet jász : 5 566

Preprava za zabezpečuje tromi vozidlami, dve vozidlá majú technickú úpravu na prepravu klientov priamo na invalidnom vozíku.

Jedáleň – zabezpečenie stravovania

V roku 2010 bolo poskytnuté stravovanie klientom, s ktorými mesto uzatvorilo dohodu o stravovaní v počte 269 klientov, čo je v porovnaní s rokom 2009 o 61 klientov menej (18,5 %).

Klienti ktorí majú príjem nad 300 Eur platia plnú úhradu podľa jednotlivých stravovacích prevádzok a klienti s príjmom nižším ako 300 Eur majú príspevok mesta vo výške 35 % z hodnoty stravného lístka.

Pokles klientov – stravníkom, bol spôsobený tým, že sa zvýšil počet klientov platiaci plnú úhradu, a tým „ vypadli “ zo siete klientov, s ktorými má uzatvorené dohody o stravovaní (priamy kontakt klientov so zmluvnými výdajňami. Pokles stravníkov bol zaznamenaný aj zmenou Všeobecne záväzného nariadenia účinného od 1. 5. 2010, ktoré znižovalo príspevky mesta na stravovanie.

V roku 2010 bolo klientom predaných celkom 40 715 ks stravných lístkov, v hodnote 104 394, 84 Eur.

Úhrada od občanov činila 90,05 % z celkovej hodnoty stravných lístkov, príspevok mesta predstavuje 9,95 % . Počet predaných lístkov sa oproti roku 2009 znížil o 4 585 kusov (10,1 %).

Stravovanie je zabezpečované vo vývarovniach – výdajniach v rôznych lokalitách mesta :

Školská jedáleň pri Domove mládeže UMB, Tr. SNP č. 53

Zariadenie pre seniorov, Horná ul. č. 28

Zariadenie školského stravovania pri ZŠ ul. Okružná 2

Zariadenie pre seniorov Senium, Jilemnického 48

Závodná jedáleň MsÚ, Československej armády 26

Zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta : Agentúra sociálnych služieb, KOMUCE Krivánska 22, Zariadenie pre seniorov Jeseň, Internátna 10. Do ZSS dováža stravu zmluvný dodávateľ fi Ľubomír Lapin, ktorý zároveň zabezpečuje celodenné stravovanie pre pobytové ZSS v pôsobnosti mesta.

ASS prostredníctvom Závodnej jedálne pri MsÚ zabezpečuje stravovanie do domácností pre 121 klientov

(mierny nárast oproti roku 2009 1, 7 %).

Rozvoz obedov zabezpečuje na základe zmluvy Územný spolok SČK. ZA rok 2010 bolo v rámci rozvozu najjazdených 32 435 km (v porovnaním s rokom 2009 zvýšenie počtu najjazdených km o 2002 km t.j. 6,1 %).

Rehabilitačné služby

Rehabilitácia (RHB) sa poskytuje občanom postihnutých bolesťou pohybového aparátu, chorobou, úrazom, alebo ako prevencia vzniku uvedených zdravotných problémov, v rehabilitačných strediskách KOMUCE, Krivánska 20 a Zariadení pre seniorov Jeseň, Internátna 10. Rehabilitácia sa poskytuje aj v domácnosti klienta, ako doplnková služba nad rámec sociálnych služieb. Rehabilitačné služby sa poskytujú občanom s trvalým pobytom v meste Banská Bystrica

Rehabilitačné služby zabezpečujú celkom 4 zamestnanci, z toho jeden zamestnanec je na 6 hodinový pracovný úväzok v rámci vytvoreného chráneného pracoviska – pracovná pozícia masér .

Prehľad poskytnutej rehabilitácie v roku 2010 :

KOMUCE Krivánska 20 : 2 676 klientov / 3 431 úkonov

Zariadenie pre seniorov Jeseň : 4 329 klientov / 4 426 úkonov

Najžiadanejšie rehabilitačné úkony :

čiasočná masáž / 3 535 úkonov

hydromasážna vaňa / 243 úkonov

liečebná telesná výchova – skupinová / 3 056 úkonov

telocvik v domácnosti klientov / 156 úkonov

Mestské detské jasle, ul. Tr. SNP 15

Detské jasle poskytujú komplexnú starostlivosť pre deti vo veku od 8 mesiacov do 3 rokov veku dieťaťa. Detské jasle sa starajú o telesný rozvoj, osobnú spokojnosť a pohodu, rozvíjajú reč a to všetko v prostredí im najbližšom. Deti sa učia samostatnosti a rozvíjajú sa nielen v základnom výchovno – vzdelávacom procese, ale aj nad jeho rámec, formou rôznych aktivít. Celé snaženie detských jaslí vedie k tomu, aby si deti odniesli kus lásky do predškolského prostredia.

Kapacita detských jaslí : 75 miest
4 oddelenia / podľa veku detí

Využitie detských jaslí v roku 2010 : denný priemer detí 63 t.j. využiteľnosť 80 %

Služby v detských jasliach v roku 2010 zabezpečovalo celkom 23 zamestnancov

Aktivity konané v detských jasliach v roku 2010

Fašiangový karneval

Oslava MDD

Rodičovské stretnutia

Kávičkovanie ku dňu matiek

Tato olympiáda

Divadielko

Jazdenie na poníkov (celoročná aktivita - farma Gazdáčik)

Kalendár aktivít : let slnečnou sústavou

Karneval

Bábkové divadlo v jasličkách

Ľudové tradície - maľovanie veľkonočných vajíčok

Návšteva požiarnikov

Olympiáda ku dňu matiek a otcov

Maľovanie na chodníky

Návšteva škôlky, rozlúčka s predškôlkármi

Tekvicové strašidlá – slávnosť svetielok

Mikuláš, vianočné posedenie s rodičmi

Denné centrá Poskytujú sociálnu službu počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou.

V dennom centre sa poskytuje sociálne poradenstvo a zabezpečuje sa záujmová činnosť .

Na území mesta je celkom zriadených 11 denných centier, ktoré poskytujú priestory na voľnočasové aktivity seniorov, materským centrá, občianskym združeniam (Sclerosa multiplex, PONS, Zväz protifašistických bojovníkov), a ostatné subjekty pôsobiace na území mesta v oblasti verejno – prospešných služieb.

Denné centrá v roku 2010 celkom združovali cca 1 400 členov.

20. výročie vzniku oslávilo denné centrum pri KOMUCE na Krivánskej ulici.

AKADÉMIA EURÓPSKEHO SENIORA 2010

p. č.	Dátum konania	Názov aktivity	Počet prítomných
1	04.10.10	Slávnostné otvorenie (KD Podlavice)	118
2	06.10.10	Deň športu – olympiáda seniorov	177
3	07.10.10	Príbeh Bethlenovho domu	39
4	11.10.10	Škola remesiel pre seniorov	16
5	12.10.10	Napísané do tmy – osud Hany Gregorovej	40
6	15.10.10	Škola remesiel	17
7	16.10.10	Veľtrh sociálnych aktivít	
8	18.10.10	Kuzmány -Moyses pre októbrovým diplomom	22
9	18.10.10	Škola remesiel	18
10	19.10.10	Európa 2010 – miléniové ciele	7
11	19.10.10	Stolnotenisový turnaj	21

12	20.10.10	Senior Day Europa Shopping Centrum	
13	22.10.10	Prechádzka na Starých Horách	50
14	25.10.10	Škola remesiel	17
15	26.10.10	Divadelné predstavenie – Chránené územie	35
16	26.10.10	Reflexie poslancov	26
17	28.10.10	Ukončenie AES	134
		Celkom	737 seniorov

Spolupráca na príprave a realizácii aktivít AES : REIC Banská Bystrica

Fórum kresťanských inštitúcií na Slovensku

Europa Shopping Centrum

Miestny odbor Matice Slovenskej v Banskej Bystrici

Divadlo Ivana Palúcha - p. Slama, p. Dubačová

Divadlo z Pasáže

Základná škola Golianove

Centrum voľného času - p. Šokoťko, Líšková

Stredoslovenská galéria

Stredoslovenské osvetové stredisko

Bábkové divadlo na Rázcestí

Original Dixieband Slovakia

Odborné útvary MsÚ

Zariadenia sociálnych služieb

Výstup AES 2010 - založenie Rady seniorov (RS) – výstup z dotazníkovej akcie na význam založenia Rady seniorov ako poradného orgánu primátora mesta :

Záver a odporúčania :

109 respondentov , ktorí sa zúčastnili vyplňania dotazníka prejavilo záujem o založenie RS ako poradného orgánu primátora

RS by mala mať 11 členov (označilo 55 respondentov), ktorí by mali byť volení vo volebných obvodoch.

Člen RS by sa mal aktívne podieľať na živote seniorov v Meste Banská Bystrica (91 respondentov)

Členstvo v RS by malo zaniknúť uplynutím funkčného obdobia (64 respondentov)

Hodnotenie aktivít : spätné väzby seniorov**Pozitíva :**

veľmi dobrý výber aktivít v spolupráci so Stredoslovenskou galériou, Škola remesiel – žiadajú aj nasledujúce ročníky, Senior Day – hodnotený pozitívne od všetkých prítomných – do budúcnosti spojiť aj s predajom výrobkov , Prechádza na Starých Horách spojená s bohoslužbou – veľmi oslovujúca aktivita, ktorá dbá a podporuje aj duchovný rozmer , Športový deň – dlhoročná tradícia, teší sa veľkému záujmu. Pozitívne vnímali pestrosť aktivít tak zo spoločenského , kultúrneho hľadiska.

Negatíva :

zmeniť lokalitu - KD Podlavice – menšia časť seniorov hodnotila pozitívne nový priestor mesta, väčšia časť negatívny výber – zlý prístup, zlé spoje, ... výber programu – otvorenie AES a ukončenie AES, neplánovať na jeden deň viac aktivít, znížiť počet aktivít AES – v závere AES už boli unavení (v porovnaní s rokom 2008 – 15 aktivít, r. 2009 – 16 aktivít).

RÓMSKE KOMUNITY

Regionálna kancelária Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity má sídlo aj v Banskej Bystrici. V roku 2010 sa Regionálna kancelária v Banskej Bystrici venovala analýzám regiónu, snažila sa presadzovať podporu rovnakých príležitostí pre všetkých v prístupe na trh práce, s osobitným dôrazom na tých, ktorým hrozí vylúčenie zo spoločnosti. Na zníženie vertikálnej a horizontálnej segregácie na základe etnicity na trhu práce. Vytvoriť podmienky pre organizovanie sociálnej práce a spoluprácu romských komunít.

Z činnosti Regionálnej kancelárie Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity úradu v Banskej Bystrici vyberáme do kroniky podujatia :

Zástupcovia Regionálnej kancelárie ÚSVRK v Banskej Bystrici sa 8. 2. 2011 stretli so zástupcom Lokálneho partnerstva - žiarsky región, ktorý im priblížil činnosť organizácie. V súčasnosti sa realizuje už tretí projekt, vďaka ktorému sa občianske združenie v spolupráci so svojimi partnermi snaží vytvoriť metodiku a komunitné plány pre organizovanie partnerstva.

Regionálna kancelária v Banskej Bystrici monitorovala projekt Lošalo Dživipen – Šťastný život – Safirah, n.o. Zamestnanci RK ÚSVRK v Banskej Bystrici navštívili 29. 10. 2010 pobytový víkendový tábor pre deti zo sociálne – znevýhodneného prostredia, ktorý sa realizoval v obci Veľké Uherce, okres Partizánske. Pobyt bol zameraný na skvalitnenie sociálnych kompetencií detí, na upevnenie ich vlastnej sebadôvery a sebaznania. Projekt naďalej pokračuje pravidelnými stretnutiami s deťmi a s realizátormi projektu – 1 x týždenne. V mesiaci december 2010 bude projekt slávnostne ukončený galaprogramom, v rámci ktorého sa budú prezentovať samotné deti zapojené do projektu.

Pracovníci RK ÚSVRK sa na mestskom úrade vo Zvolene stretli 29. 10. 2010 s vedúcou sociálneho oddelenia a s pracovníkmi terénnej sociálnej práce. Obsahom pracovného stretnutia bola aktuálna situácia v lokalitách Pustý Hrad a v lokalite Stráže. RK ÚSVRK vidí možnosti skvalitnenia života ľudí v tejto lokalite prostredníctvom realizácie LSKxP (zriadenie komunitného centra v lokalite, stanice osobnej hygieny a krízového bývania).

Ich úlohou pracovníkov kanceláre je presadzovanie a obhajovanie záujmov znevýhodnených skupín a ich začleňovanie do spoločnosti, zvyšovanie povedomia verejnosti o práve na rovnosť a nediskrimináciu a boj proti neznášanlivosti a netolerancii.

DEŇ KOMUNITNÝCH NADÁCIÍ

15. máj vyhlásili slovenské komunitné nadácie Dňom komunitných nadácií na Slovensku. V tomto čase sa v máji 2002 sa zrodila myšlienka Asociácie komunitných nadácií Slovenska. Odvtedy komunitné nadácie systematicky spolupracujú, navzájom sa podporujú a pomáhajú novým vznikajúcim iniciatívam. Deň komunitných nadácií oslávili členské nadácie AKNS po prvý raz v r. 2008 rôznorodými akciami, ktoré sa odohrali vo všetkých desiatich mestách či regiónoch v rámci jedného májového týždňa. Cieľom Dňa komunitných nadácií je každoročne v tomto čase spoločne prezentovať dosiahnuté výsledky doterajšej práce komunitných nadácií, viac informovať širokú verejnosť o tom, ako tieto organizácie pracujú a kto, prečo a ako ich môže podporovať.

MEDZINÁRODNÁ VEDECKÁ KONFERENCIA

Sociálne podnikanie verzus chudoba a sociálna exklúzia bola témou konferencie Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici 20. - 21. mája 2010. Doc. PhDr. Gabriela Lubelcová, PhD predniesla príspevok s témou: Sociálny kapitál ako predpoklad a dôsledok sociálneho podnikania. Príspevok sa zameriava na vzťah sociálneho kapitálu a sociálneho podnikania. Opiera sa najmä o výsledky výskumu mobilizácie sociálneho kapitálu v európskych sociálnych podnikoch výskumnej siete EMES. Vychádza z rozlíšenia dvoch základných kurzov: dobrovoľníckeho a inštitucionálneho a dvoch dimenzií sociálneho kapitálu: zväzujúceho a premostujúceho (Putnam) a ich vzájomného vzťahu. Pozornosť je venovaná vplyvu foriem sociálneho kapitálu pri zakladaní sociálnych podnikov a potenciálu produkovania foriem sociálneho kapitálu podľa typov sociálnych podnikov. Sleduje indikátory sociálneho kapitálu v našich podmienkach a identifikuje nízku mieru jeho rozvinutosti v individuálnej a inštitucionálnej podobe ako brzdu rozvoja sociálneho podnikania na Slovensku. V rámci medzinárodnej vedeckej konferencie *Sociálne podnikanie verzus chudoba a sociálna exklúzia*, organizovanej Katedrou ekonómie Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, ktorá sa uskutočnila v dňoch 20. - 21. mája 2010 odznelo mnoho podnetných tém na riešenie multidimenzionálneho fenoménu, akým chudoba je.

EXPERTI PRE NEZISKOVÉ ORGANIZÁCIE

Tento produkt si za cieľ kladie podporu rozvoja dobrovoľníctva firiem a budovania vzťahov medzi miestnymi profesionálmi zo súkromného podnikateľského sektora a mimovládnyimi organizáciami, ktoré často existujú len vďaka dobrovoľníckemu nasadeniu nadšencov. V rámci projektu *Expert* pre neziskové organizácie sa konkrétna firma angažuje pri budovaní udržateľnej budúcnosti zvolenej neziskovej organizácie v dvoch rovinách- formou finančnej podpory a formou poskytovania profesionálneho poradenstva a tréningu pre organizáciu prostredníctvom svojho zamestnanca/ zamestnancov-. Komunitné nadácie sú samé príjemcom tejto pomoci alebo koordinujú celý proces spolupráce a administrujú darcom predurčený fond pre danú organizáciu.

RADA PRE PORADENSTVO V SOCIÁLNEJ PRÁCI

So sídlom na adrese Kukučínova 3, v Banskej Bystrici je pre verejnosť prínosná už 20 rokov, s centrom v Bratislave, má odbočka v Banskej Bystrici sociálno poradenské úlohy. Ponúka poradenstvo a rehabilitácia – vzdelávanie, supervíziu, projekty, Pracovisko RPSP v Banskej Bystrici bolo otvorené

v marci roku 2002. Personálne a materiálne podmienky pre otvorenie pracoviska pripravoval od roku 2001 PhDr. Slavomír Krupa, PhD. spolu s Mgr. Adrianou Maďarovou. Prvým významnejším projektom bolo poradenstvo zamerané na pomoc Divadlu z pasáže a rodinám v Banskej Bystrici pri príprave chráneného bývania. Grant na tento projekt poskytla Nadácia Ekopolis. Spolupráca s Divadlom z pasáže pokračuje aj po ukončení projektu. Pracovisko poskytuje: základné a špecializované sociálne poradenstvo pre rodiny s členom so špeciálnymi potrebami, pre občanov v hmotnej núdzi, pre občanov bez domova- odborné konzultácie pre pracovníkov samospráv a manažérov sociálnych služieb v týchto oblastiach:- sociálna posudková činnosť - správne konanie pri posudzovaní odkázanosti fyzických osôb na sociálnu službu, - vypracovávanie zmlúv pri poskytovaní sociálnych služieb,- prijímanie všeobecne záväzných nariadení obcí o výške úhrad za poskytovanie sociálnych služieb,- konzultácie pri písaní projektov pre oblasť sociálnej práce, facilitácia komunitných stretnutí, manažovanie komunitného plánovania a tvorba komunitných plánov pre obce a mestá - supervízie v zariadeniach sociálnych služieb - sociálne tréningy a vzdelávania zodpovedajúce ponuke RPSP pre pracovníkov sociálnych služieb a samospráv

Pracovisko poskytuje :

- základné a špecializované sociálne poradenstvo pre rodiny s členom so špeciálnymi potrebami,
- pre občanov v hmotnej núdzi, pre občanov bez domova...
- odborné konzultácie pre pracovníkov samospráv a manažérov sociálnych služieb v týchto oblastiach:
- konzultácie pri písaní projektov pre oblasť sociálnej práce
- facilitácia komunitných stretnutí, manažovanie komunitného plánovania a tvorba komunitných plánov pre obce a mestá
- supervízie v zariadeniach sociálnych služieb
- sociálne tréningy a vzdelávania zodpovedajúce ponuke RPSP pre pracovníkov sociálnych služieb a samospráv

NA KOLESÁCH PROTI RAKOVINE

Verejná zbierka, osvetová práca a športové aktivity charakterizujú projekt so silným sociálnym cítením Slovenského paraolympijského výboru „Na kolesách proti rakovine“, na ktorom prostredníctvom Kabinetu zdravé mesto dlhodobo participuje aj Mesto Banská Bystrica. Počas

štyroch dní, od 21. - 24. júna 2010, stretávali Banskobystričania v uliciach mesta gymnazistov v zelených tričkách s pokladničkami a prosbou o príspevok, určený na boj proti rakovine. Študenti odmenili prispievateľov hračkou JOJO a pozvánkou na symbolickú jazdu hlavným banskobystrickým námestím. Ôsmy ročník celoslovenskej kampane vyvrcholil v Banskej Bystrici v stredu, 23. júna 2010, na Námestí SNP. Jazdu mladých ľudí na bicykloch, kolobežkách, skateboardoch a iných bezmotorových dopravných prostriedkoch odštartoval primátor Ivan Saktor. „Zložitý ľudské osudy sú mnohokrát dôkazom odhodlania, nezlomnosti a pozitívnej energie, najmä ak ide o ľudí s podlomeným zdravím či telesným handicapom. Spolupatričnosť, či už formou finančnej pomoci alebo morálnej podpory, je dôkazom našej zodpovednosti a šírenia pozitívnej energie medzi ľuďmi. Prajem si, aby táto kampaň pretrvala, pretože nás učí zdieľať osudy iných,“ - dodal krátko po štarte symbolického okruhu primátor Ivan Saktor. Mesto Banská Bystrica sa do kampane zapája každoročne. Predchádzajúci ročník sa v Banskej Bystrici prvýkrát niesol v znamení aktivity „mobilné fitnes“. Počas troch hodín sa na šiestich stacionárnych bicykloch vystriedalo 39 dobrovoľníkov, ktorí spolu najazdili 511,26 km. Študenti Gymnázia J. G. Tajovského vtedy do pokladničiek vzbierali 240,49 €. Konkrétnu sumu, ktorou Banská Bystrica podporí tohtoročnú verejnú zbierku, sa dozvieme krátko po jej skončení. Tento rok príjemnú atmosféru kampane podporilo Banskobystrické kultúrne leto, program, ktorý pod taktovkou Parku kultúry a oddychu Banská Bystrica sprevádza charitatívne a kultúrne podujatia. Kampaň Na kolesách proti rakovine je športovo-kultúrno-vzdelávací projekt, ktorého zakladateľom je paraolympionik, víťaz Paraolympijských hier Sydney 2000 v dráhovej cyklistike - Radovan Kaufman. Pri zrode kampane v roku 2003 intenzívne pomáhal, ešte počas nej však svoj boj s rakovinou prehral. Myšlienkou známeho projektu je finančná zbierka, ktorej výťažok je určený na tri základné ciele – výskum, liečbu a nákup kompenzačných pomôcok pre onkologických pacientov. Aj vďaka finančným príspevkom z kampane bolo doteraz prostredníctvom Nadácie na výskum rakoviny zakúpených niekoľko dôležitých prístrojov, ktoré slúžia na výskum a diagnostiku nádorových ochorení, ale aj na hľadanie efektívnych foriem liečby pre onkologických pacientov na celom Slovensku. Tento rok bude časť vzbieraných finančných prostriedkov použitá na zakúpenie Pyrosekvenátora, moderného prístroja, ktorý zabezpečí presnú a rýchlu metódu na sledovanie zmien v bunke u onkologických pacientov. Svetový deň darcov krvi 2010 v meste ako humanitné podujatie má v meste tradíciu. „Nová krv pre svet,“ bol slogan, v duchu ktorý bol leitmotívom podujatia. Tohtoročné oslavy Svetového dňa darcov krvi, krvi ako dňa najdôležitejšej tekutiny života na Námestí SNP v Banskej Bystrici chceli upriamiť pozornosť na stále stúpajúcu potrebu darovania krvi a osloviť najmä mladých ľudí, ktorí sú potenciálom novej darcovskej základne. Všetci záujemcovia mohli darovať krv už tradične aj v priestoroch Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja 14. júna

2010 v čase od 13.00 do 16.00 hodiny. Oslavy Svetového dňa darcov krvi boli sprevádzané kultúrnymi podujatiami, aktivitami podporujúcimi zdravý životný štýl a prezentáciami zdravotných poisťovní.

Sprievodný program:

13.00 hod. Otvorenie podujatia – zástupca Slovenského Červeného kríža

13.05 – 13.30 hod. Vystúpenie detského folklórneho súboru Matičiarik

13.35 – 13.45 hod. Príhovory organizátorov podujatia (primátor mesta Banská Bystrica, zástupca Úradu BBSK, primár NTS v BB)

13.50 hod. ukážky poskytovania prvej pomoci

Kampaň bola súčasne vyjadrením poďakovania všetkým bezpríspevkovým darcom krvi i tým, ktorí s darcami dobrovoľne či profesionálne pracujú. Pre všetkých, ktorí v tento deň darovali krv, pripravili organizátori podujatia symbolické darčeky. „Poďakovaním a súčasne benefitom bol deň voľna s náhradou mzdy pre všetkých zamestnancov banskobystrického magistrátu, ktorí sa v tento deň rozhodnú darovať krv,“ dodáva primátor mesta Ivan Saktor. Organizátori podujatia – Národná transfúzna služba, pracovisko Banská Bystrica, Slovenský Červený kríž, Banskobystrický samosprávny kraj a Mesto Banská Bystrica poďakovali všetkým darcom krvi, ktorí svojim humánnym činom zachraňujú zdravie a životy ľudí. Dôležité je upozorňovať na stúpajúcu potrebu darovania krvi. Osloviť najmä mladých ľudí, ktorých krv je na darovanie najvhodnejšia. Cieľom Svetového dňa darcov krvi je osláviť humanitu. Humanitné podujatie si 14. júna 2010 pripomenuli obyvatelia Banskej Bystrice. Zájemci mali možnosť darovať krv v priestoroch Národnej transfúznej služby (NTS), alebo priamo na hlavnom námestí v budove Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK). Boli medzi nimi aj zamestnanci Mesta Banská Bystrica, ktorí darovaním krvi podporili toto celosvetové podujatie. Stotridsaťdeväť ľudí sa v Banskej Bystrici rozhodlo darovať krv pri príležitosti Svetového dňa darcov krvi. Z celkom 139 záujemcov darovalo krv 112 ľudí. Kampaň podporilo aj sedemnášť prvodarcov. Bilancia odberov v Národnej transfúznej službe SR – pracovisko Banská Bystrica: Zaevidovaných dobrovoľných darcov: 73, Vyradení: 13, Odobratí: 60, Prvodarcovia: 15 , Vyradení: 5 , Odobratí: 10 . Na Úrade Banskobystrického samosprávneho kraja: Zaevidovaných dobrovoľných darcov: 66 ,Vyradení: 14, Odobratí: 52, Prvodarcovia: 14, Vyradení: 7, Odobratí: 7

VZDELÁVANIE – CESTA KU KVALIFIKAČNÉMU ROZVOJU ZAMESTNANCOV FIRMY

SLOVENKA - SILVER, S. R. O.

Spoločnosť SLOVENKA-Silver, s.r.o, Banská Bystrica začala od júla 2010 s realizáciou projektu „Vzdelávanie – cesta ku kvalifikačnému rozvoju zamestnancov firmy SLOVENKA-Silver,s.r.o.“ v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia a vďaka podpore Európskeho sociálneho fondu.

Hlavným cieľom projektu je umožniť zamestnancom zvýšiť svoj kvalifikačný potenciál a vyplniť medzery vo vzdelávaní prostredníctvom kurzov a tréningov všeobecného vzdelávania. Naplnenie hlavného cieľa umožní vedeniu spoločnosti zefektívniť pracovné procesy a zvýšiť flexibilitu, vedomosti a zručnosti svojich zamestnancov. Zároveň jej umožní využiť vlastné finančné zdroje na tvorbu nových pracovných miest a na ďalšie vzdelávanie, ktoré chce firma zaviesť ako nevyhnutný proces zdokonaľovania zamestnancov v kontexte celoživotného vzdelávania. Naplnenie hlavného cieľa projektu sa prejaví v upevnení pozície firmy na trhu práce a na celkovom zlepšení pracovných procesov.

Konkretizácia je v podobe špecifických cieľov:

1. Zvýšiť sociálne, manažérke, tímové a komunikačné zručnosti zamestnancov za účelom zefektívnenia pracovného procesu a komunikačných kanálov firmy.
2. Zvýšiť komunikačnú úroveň zamestnancov za účelom zlepšenia hovorovej a korešpondenčnej angličtiny a využívania odbornej angličtiny pri komunikácii s klientom.
3. Zlepšiť vedomosti zamestnancov z oblasti IT za účelom zjednodušenia pracovných procesov vo firme a zvýšenia kvalifikačnej úrovne zamestnancov.
4. Poskytnúť zamestnancom informácie k zamestnávaniu zamerané na všeobecnú rozhľadenosť a informácie z oblasti práva, legislatívy, módneho návrhárstva a ekonomiky potrebné k výkonu ich profesie.
5. Umožniť pracovníkom získať informácie z oblasti riadenia, návrhárstva a personalistiky za účelom kvalifikačného rozvoja a zvýšenia produktivity firmy.

Cieľovou skupinou sú zamestnanci spoločnosti SLOVENKA-Silver, s.r.o.

K napĺňaniu cieľov bude projekt smerovať prostredníctvom hlavných aktivít projektu:

- vzdelávanie v oblasti soft skills,

- jazykové vzdelávanie – anglický jazyk,
- vzdelávanie v oblasti práva, legislatívy, ekonomiky a módneho návrhárstva,
- vzdelávanie v oblasti informačných technológií a práce s odborných softwarom na účtovníctvo a módne návrhy,
- účasť vybraných účastníkov na verejných seminároch a konferenciách.

Miestom realizácie projektu je sídlo spoločnosti SLOVENKA-Silver, s.r.o. v meste Banská Bystrica (okres Banská Bystrica, Banskobystrický samosprávny kraj) s časovým rámcom júl 2010 – február 2012.

Na projekt spoločnosť SLOVENKA-Silver, s.r.o., Banská Bystrica získala nenávratný finančný príspevok, vo výške 576 294,096 EUR.

Kontaktnou osobou pre projekt je p. Iveta Štefankovičová, SLOVENKA-Silver, s.r.o., Strieborné námestie 3, 974 01 Banská Bystrica, tel. č: 00421/48/43 54 401, www.slovenkabb.sk, e-mail: slovenka@slovenkabb.sk

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

ŠPORTOVÝ DEŇ V DOMOVE DÔCHODCOV 2010

Dňa 21. 10. 2010 sa uskutočnilo športovo - rekreačné dopoludnie v Domove dôchodcov a sociálnych služieb „ Senium“ v Banskej Bystrici ktoré, organizovali študenti II. ročníka Tv(J)z KTVŠ FHV Univerzity Mateja Bella v Banskej Bystrici. V rámci predmetu teória didaktika rekreačného športu študenti mali za úlohu pripraviť a zrealizovať dopoludnie v tomto zariadení. Medzi najatraktívnejšie súťaže patrilo triafanie tenisovou loptičkou do fit-lopty a slalom s tenisovou loptičkou. Ďalšie súťaže, ktoré zaujali seniorov bolo hádzanie lopty do vedra, kto najrýchlejšie zje horalku, triafanie lopty do bránky a petang. Program, ktorý trval od 9:00 do 11:30 zorganizovali Svetlana Lipárová, Juraj Karas a kolektív študentov 2. roč. Mgr. Úlohy fotografa sa veľmi dobre zhostil Michal Mojžiš. Akciu moderoval Juraj Vnuk, ktorý síce nebol z tejto študijnej kombinácie, ale s aprobáciou slovenský jazyk - história a vhodnými poznámkami a s humorom zvládol moderovanie na výbornú. Na záver, každý účastník dostal zaujímavé a praktické ceny, ktoré organizátori získali od náhodných sponzorov. Po skončení podujatia poďakovala riaditeľka PhDr. Jana Dupáková študentom za príjemné chvíle, ktoré venovali seniorom a vyslovila želanie, aby takéto akcie realizovali častejšie a tak prinášali radosť a pohodu pre

členov domova. PaedDr. Júlia Palovičová PhD. KTVŠ FHV UMB poskytla údaje o podujatí. Riaditeľka Domovu dôchodcov a sociálnych služieb „Senium“ poslala ďakovný list PaedDr. Júlii Palovičovej PhD. a zúčastneným študentom FHV UMB za dobrovoľnícke športové aktivity realizované v spomínanom domove dôchodcov Senium

AKADÉMIA EURÓPSKEHO SENIORA 2010

Mesiac úcty k starším si počas októbra pripomínala nejedna samospráva na Slovensku, ale Akadémiu európskeho seniora mala len Banská Bystrica. K tradičnej sérii kultúrnych, športových, spoločenských či diskusných stretnutí pribudlo aj zopár noviniek. Primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor bol spokojný “Tohtoročná Akadémia európskeho seniora je špecifická minimálne z dvoch dôvodov. Koná sa v roku, ktorý bol vyhlásený za Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu a práve seniori tvoria jednu z rizikových skupín, ktoré môžu byť chudobou najviac postihnuté. Pre naše Mesto pod Urpínom je tento rok zároveň rokom 755. výročia udelenia mestských privilégií. O to symbolickejšie vnímam, že sa práve v tomto období budeme snažiť vytvoriť poradný orgán primátora, takzvanú Radu seniorov”.

Slávnostné otvorenie AES sa uskutočnilo 4. októbra 2010 a trvalo do 28. októbra si skôr narodení Banskobystričania mohli vybrať z takmer dvoch desiatok aktivít, medzi ktorými nechýbal Deň športu, Škola remesiel či divadelné predstavenie.

VELTRH SOCIÁLNYCH AKTIVÍT A ABECEDA CHUDOBY

Banskobystrická samospráva dlhodobo ponúka širokú sieť sociálnych služieb pre seniorov, ktoré spĺňajú prísne kritéria noriem kvality a snaží sa flexibilne reagovať na potreby klientov. Zaujímavou novinkou sociálnej práce v meste bol 16. októbra 2010 Veľtrh sociálnych aktivít. V priestoroch Europa Shopping Centra ho Mesto Banská Bystrica pripravilo v spolupráci s Fórom kresťanských inštitúcií na Slovensku a Regionálnym európskym informačným centrom Banská Bystrica. Počas veľtrhu uviedli do života aj jedinečnú publikáciu nazvanú Abeceda chudoby. Do jej obsahu prispeli deti z banskobystrických základných a stredných škôl, deti z reedukačných centier i seniori a písali na pálčivé témy, ktoré rezonujú v našej spoločnosti. „Brožúrka je písaná ako abeceda, presnejšie ku každému písmenu sú priradené slovíčka, ktoré definujú pojmy ako bezdomovec, chudoba, hlad a pod. Definície sú doplnené detskými ilustráciami“, povedal pre médiá riaditeľ Regionálneho európskeho informačného centra v Banskej Bystrici Peter Pisár. “Mesto Banská Bystrica má záujem vytvoriť pre svojich seniorov podmienky pre aktívne starnutie. Aj preto do tohtoročného programu

AES pilotne zaradili takzvaný Senior Day, kedy sa v ESC uskutočnili workshopy na tému: Ponúkame, čo vieme. Chýbať nebudú stánky s paličkovaním, ručnými prácami, recepty našich starých mám, ochutnávky pečiva či zákuskov. Pre záujemcov boli k dispozícii poradne zdravia, kozmetické služby či právne rady. Služby pre seniorov sme zabezpečili aj prezentovanie mobilní operátorov a predajne kompenzačných a zdravotníckych pomôcok”, informovala médiá, vedúca Odboru sociálnych vecí MsÚ BB Mária Filipová. Banskobystrickí seniori dostávajú pozitívne impulzy, ako aktívne starnúť.

OSOBNOSTI Z BANSKEJ BYSTRICE NAVRHNUTÍ NA OCENENIE SRDCE NA DLANI

2010

Dobrovoľníctvo patrí medzi humanitárnu činnosť, uznávanú a oceňovanú všade vo svete. Centrum dobrovoľníctva v spolupráci s Katedrou sociálnej práce PF UMB sa aj tento rok rozhodlo oceniť dobrovoľnícku činnosť ľudí cenou Srdce na dlani. Vyzýva preto organizácie i jednotlivcov na území Banskobystrického samosprávneho kraja spolupracujúce s dobrovoľníkmi a dobrovoľníčkami k nominácii jednotlivca alebo skupiny osôb na ocenenie dobrovoľníckej práce „Srdce na dlani 2010“.

Nezisková organizácia STADETORE, v Banskej Bystrici navrhla na ocenenie Peter Lacika a Martina Siváka. Páni Lacika a Sivák pravidelne pomáhajú pri úprave areálu STADETORE - opíľujú stromy, kríky, vysekávajú burinu oplotená, kosia, hrábú trávu. Zároveň vypomáhajú pri akýchkoľvek prácach. Sú vždy ochotní priložiť ruku k dobrému dielu. Pred dobrovoľníckym dňom pomáhali v daždivom počasí dva dni. Pomáhajú pri voľno-časových aktivitách klientov. Sú priateľskí, empatickí a pracovití. Svoju dobrovoľnú prácu pre blaho ľudí robia radi a s láskou. Nepoznajú slovíčko nedá sa, neviem, možno a pod.

Klub prieskumník – Pathfinder navrhol na cenu Štefana Turóciho. Štefan Turóci je človek, ktorého veľké a najmä radostné srdce poznajú deti mládež, ale aj dospelí. Svoj čas a energiu venuje dobrovoľníckej činnosti pre Klub Pathfinder už 14 rokov. Okrem činnosti pre Klub Pathfinder, je aj organizátorom športových aktivít. Každý rok organizuje floorbalový a futbalový turnaj pre mládež a to nielen z mesta Banská Bystrica. Organizuje a zabezpečuje športové večery v telocvični. V Klube Pathfinder vedie najstaršiu družinu Bieli Sokoli, ktorej je zakladateľom. Aj vďaka nemu sa mladí ľudia v tejto skupinke naďalej stretávajú. Vo svojej práci s deťmi sa zameriava okrem zábavy aj na výchovu. Vždy chce deti naučiť niečo praktické. A tak ich učí variť rôzne jedlá ako napríklad – gombolce, či ich učí opravovať defekt na bicykli. Keď je potrebné zaviesť deti na nejakú akciu, zabezpečí dopravu. Je

toho naozaj veľa čo pre deti a mládež robí. Robí to vo svojom voľnom čase a robí to všetko zadarmo. Odmenou sú mu veselé úsmevy detí a mládeže.

ÚRAD PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici vykonáva štátnu správu v oblasti sociálnych vecí a rodiny a služieb zamestnanosti prostredníctvom 2 odborov :

Odbor služieb zamestnanosti

- Oddelenie informačno-poradenských a sprostredkovateľských služieb, EURES
- Oddelenie služieb zamestnávateľom
- Oddelenie služieb zamestnateľnosti

Odbor sociálnych vecí

- Oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately
- Oddelenie štátnych sociálnych dávok
- Oddelenie pomoci v hmotnej núdzi
- Oddelenie posudkových činností

Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzácie sociálnych dôsledkov ŤZP

7. CIRKEV

NÁBOŽENSKÉ ZLOŽENIE OBYVATEĽSTVA

rímski katolíci 46,57 %

bez vyznania – 30,17 %

evanjelici a. v. – 13,94 %

grécki katolíci – 1,03 %

pravoslávni – 0,24 %

Mužské rehole:

Kongregácia Najsvätejšieho Vykupiteľa - Redemptoristi – Banská Bystrica - Radvaň

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=MzU=>;

Misijná spoločnosť sv. Vincenta de Paul - Lazaristi - Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=Mg==>;

Rád Bosých bratov Preblahoslavenej Panny Márie z Hory Karmel-Karmelitáni - Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=NDg=>;

Rád Bosých bratov Preblahoslavenej Panny Márie z Hory Karmel-Karmelitáni - Staré Hory

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=MzY=>;

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=NQ==>;

Saleziáni don Bosca - Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=MTE=>

Ženské rehole:

Congregatio Jesu - Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=MjU=>;

Inštitút dcér Márie Pomocnice - Saleziánky - Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=NDU=>;

Kongregácia Sestier Najsvätejšieho Spasiteľa - Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=Mzl=>;

Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa - Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=Mzg=>;

Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa - Banská Bystrica - Baďín

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=MjE=>;

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=MjA=>;

Kongregácia sestier Dominikánok bl. Imeldy - Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=MzE=>;

Spoločnosť Dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul - Vincentky - Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=Mjk=>;

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=MzA=>;

Spoločnosť sociálnych sestier - Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk/rehole_main.php?dom=NDQ=>;

VÝZNAMNÉ INŠTITÚCIE BANSKOBYSSTRICKEJ DIECÉZY

Diecézna charita Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk

Diecézne centrum Jána Pavla II. Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk

Diecézne centrum pre masmediálnu politiku Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk

Diecézne katechetické centrum, B.Bystrica Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk

Diecézne pastoračné centrum pre rodinu Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk;

Diecézny katechetický úrad Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk

Diecézny školský úrad, Banská Bystrica Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk

Dom Božieho milosrdenstva, Banská Bystrica - Belveder Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk

Dom pre núdznych, Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk

Kresťanské centrum nepočujúcich na Slovensku, Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk

Mammacentrum sv. Agáty, s.r.o., Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk/inst_main.php?inst=MjQ2>;

Pápežské misijné diela, Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk

Rádio Lumen Banská Bystrica

www.novyschema.bbdieceza.sk

Sekcia pre mládež BB diecézy, Banská Bystrica -

www.novyschema.bbdieceza.sk

Univerzitné pastoračné centrum Š.Moyses, biskupa, Banská Bystrica*

www.novyschema.bbdieceza.sk

Ján Gallas (1890 – 1970) 120. výročie narodenia

Ján Gallas sa narodil 12. 10. 1890 v Hladovke. Bol rímskokatolícky kňaz, misionár a pedagóg. Teologické štúdium si doplnil v Banskej Bystrici. Redaktor časopisu Apoštolát. Ľudový misionár, pedagóg, profesor homiletiky a katechetiky na Teologickom inštitúte sv. Alojza v Banskej Bystrici (1941). Správca katedrálneho Kostola sv. Františka Xaverského v Banskej Bystrici (1944). Gallas umrel v Beckove 18. 03. 1970.

MONS. RUDOLF BALÁŽ OSLÁVIL 70. NARODENINY

20.11.2010 |

Banskobystrický biskup Rudolf Baláž sa narodil 20. novembra 1940 v Nevoľnom, v Kremnických vrchoch. Od roku 1990 je pätnástym diecéznym biskupom v histórii Banskobystrickej diecézy. Je prvým biskupom rodákom diecézy a vedie ju 20 rokov. Portál Banskobystrickej diecézy priniesol o živote nášho biskupa množstvo zaujímavých informácií, ktoré by sme vám radi sprostredkovali.

Biskupskú vysviacku prijal 19. marca 1990 v Banskej Bystrici z rúk Jozefa kardinála Tomku. Ako motto pre svoju apoštolskú službu si vybral evanjeliovú výzvu Pravda vás vyslobodí – Veritas liberabit vos.

Počas svojho pôsobenia vkladáním rúk udelil kňazskú vysviacku 196 kňazom.

Bol koordinátorom pri príprave podkladov na územnú reorganizáciu západnej metropólie Katolíckej cirkvi na Slovensku. Reorganizácia bola zavŕšená rozhodnutím pápeža Benedikta XVI. zo 14. februára 2008.

12. septembra 2003 na banskobystrickom námestí privítal vtedajšieho pápeža **Jána Pavla II.** a pred zhromaždením veriacich ho požiadal o otvorenie synody Banskobystrickej diecézy. Jej závery biskup Rudolf Baláž publikoval v roku 2006 v posynodálnom dokumente Zostaň s nami, Pane. Následne vznikli aj inštitúcie ako sociálno-zdravotnícky DOM Božieho milosrdenstva otvorený v roku 2008 a špecializovaná nemocnica Mammacentrum sv. Agáty v roku 2009.

V roku 2004, na pamiatku návštevy pápeža, pomenoval renovovanú budovu bývalého kňazského seminára v Banskej Bystrici ako Diecézne pastoračné centrum Jána Pavla II. V ňom pod jednou strechou zhromaždil zriadené pastoračné centrá pre rodinu, mládež, katechézu, nepočujúcich, bioetiku, masmédiá, diecézny školský úrad, diecézny archív a diecéznu charitu.

Jedným z prvých pastoračných projektov nového biskupa bolo obnoviť kňazský seminár. Činnosť a históriu zlikvidovaného banskobystrického kňazského seminára, po jeho násilnom zavretí v roku 1950, obnovil biskupským dekrétom s platnosťou od 1. júla 1990. Prvý akademický rok v priestoroch na hrade v Slovenskej Ľupči vtedy otvoril slovami: „Začíname v skromnosti, aby sa dielo vydarilo v duchu a v pravde.“ Za prvého rektora obnoveného seminára vymenoval Mons. Tomáša Galisa. Dnes si Kňazský seminár sv. Františka Xaverského pripomína 20 rokov svojej činnosti. S obdobím budovania moderného kňazského seminára v Badíne sa však spája aj znášané známej zostrojenej kauzy triptych v roku 1995. Obnovil katolícke školstvo na území vlastnej diecézy a viedol Komisiu pre katechizáciu a školstvo pri Konferencii biskupov Slovenska od jej zrodu až do jesene 2010. Slovenskí katolícki biskupi si 13. apríla 1994 za predsedu biskupskej konferencie zvolili Mons. Rudolfa Baláža. Konferencia

biskupov mala vtedy neľahké úlohy, vymedziť práva a kompetencie cirkvi v postkomunistickom zriadení. Banskobystrický diecézny biskup bol predsedom Konferencie biskupov Slovenska do jubilejného roku 2000. Do tohto obdobia spadá aj jeho úloha spoluzakladateľa Katecheticko – pedagogickej fakulty sv. Ondreja v Ružomberku.

Biskup Rudolf podporil obnovenie pôvodných mužských a ženských reholí na území diecézy. Pribudli aj nové kláštory, medzi nimi kláštor kontemplatívnych klarisiek kapucínok, kontemplatívnych bosých karmelitánok a karmelitánov. V Sampore pri Zvolene mnísi benediktíni postavili prvý kláštor ich novodobej histórie na Slovensku. V roku 1993 začalo svoju činnosť v Banskej Bystrici prvé katolícke rádio na Slovensku, s pôvodným menom Rádio Mária a diecéznym rozsahom, neskôr s celoslovenským vysielaním a menom Rádio Lumen. Správa o menovaní za diecézneho biskupa zastihla takmer 50 ročného kňaza Rudolfa Baláža na fare v Turčianskom Petre. Pastорácia v tejto farnosti bola pre neho obzvlášť šťastným obdobím aj vďaka živému spoločenstvu mladých ľudí, z ktorého pochádza súčasný osobný tajomník Mons. Jozef Štrba. Turčiansky Peter bol prvé farské pôsobisko po dvanástich rokoch skrytej a neraz nebezpečnej pastорácie na následky odobratého štátneho súhlasu. Ešte aj tu sa ho trinásťkrát pokúsili navštíviť príslušníci Štb. Od roku 1971 do roku 1982 bol z rozhodnutia orgánov totality traktoristom JRD a vodičom nákladného auta v Domácich potrebách v Hronskej Dúbrave. Do výroby bol 31 ročný kňaz Rudolf stiahnutý z biskupského úradu v Banskej Bystrici, kde vykonával povinnosti aktuára a ceremoniára. Jeho predošlé pastорачné pôsobiská boli štyri, no len na jednom bol ponechaný dlhšie ako rok. Bolo to Vrúcko, pred ním Vrútky, novoročný príchod v zimnej fujavici do Krupiny a prvé kaplánske miesto po kňazskej vysviacke bolo Brezno. Sviatosť kňazstva prijal 23. júna 1963 z rúk biskupa Ambróza Lazíka. Rudolf Baláž sa narodil ako najmladší zo šiestich detí. Matka Rozália, vtedy už mladá vdova, ho nábožensky vychovala s pomocou diecéznych kňazov či kremnických františkánov. Zabezpečila mu taktiež hudobné vzdelanie. V kremnickej Ľudovej škole umenia navštevoval hodiny klavíra a hry na husle. Medzi vyučujúcimi obzvlášť rád spomína na učiteľa Júliusa Muráňa a riaditeľa Ľudovej školy Bohuša Jelínka. Zmaturoval na gymnáziu v Kremnici. Roky štúdia a prípravy na kňazstvo 1958 až 1963 prežil v Kňazskom seminári v Bratislave. Počas komunistického režimu žiadal o možnosť vyššieho teologického štúdia, čo mu bolo trikrát zamietnuté. Matke Rozálii ďakuje nielen za vštepenú úctu k Božej Matke Márii, ale i za zdedenú pracovitosť a silu ducha i tela.

Aj v roku 2010 chceme pokračovať v odhaľovaní neudržateľnosti náboženského pohľadu na svet.

Naším cieľom však nie je bojovať proti veriacim ľuďom. Sledujeme myšlienku osvety a propagácie racionálneho pohľadu na vývoj prírody a odmietame kreacionizmus.

Škodlivosť náboženských predsudkov pre spoločnosť i jednotlivcov je spoľahlivo preukázaná historicky a viditeľná i v súčasnosti v národných i medzištátnych konfliktoch.

Náboženstvo je súkromná záležitosť každého jednotlivca. Cirkvi nesmú zasahovať do politiky a verejného života spoločnosti.

RÁDIU LUMEN LICENCIU NA CELOPLOŠNÉ DIGITÁLNE

Rada pre vysielanie a retransmisiu udelila 11.2.2010 Rádiu Lumen licenciu na celoplošné digitálne vysielanie. Kresťanská rozhlasová stanica sa tak stáva súčasťou DVB-T multiplexu, ktorý prevádzkuje spoločnosť Towercom. Systém samostatného digitálneho terestriálneho rozhlasového vysielania na Slovensku zatiaľ nebol zvolený. Digitálne vysielanie je v súčasnosti určené najmä pre televízne stanice. Rádio Lumen vysielá prostredníctvom VKV na 25 frekvenciách. Signálom tak pokrýva viac ako 70 percent územia Slovenska. Celodenné vysielanie je šírené aj cez káblovú sieť UPC a tiež cez satelit. O termíne spustenia digitálneho vysielania bude Rádio Lumen informovať poslucháčov prostredníctvom vysielania a na svojej webovej stránke www.lumen.sk, informoval tlačový tajomník Rádia Lumen Miroslav Strelec.

ROZPIS OMŠÍ 2010/2011

Pondelok: *KOMUNITNÝ DEŇ*

7:00 - sv.omša (kostol PMP)

Utorok: 17:45 - chlapčenská sv. omša (kaplnka)

18:30 - sv. omša (kostol PMP)

7:00 - sv.omša (kostol PMP)

Streda:

18:30 - sv. omša (kostol PMP)

7:00 - sv.omša (kostol PMP)

Štvrtok:

18:30 - sv. omša (kostol PMP)

Piatok: 7:00 - sv.omša (kostol PMP)

18:30 - mládežnícka sv. omša (kostol PMP)

7:00 - sv.omša (kostol PMP)

Sobota:

18:30 - sv. omša (kostol PMP)

7:30 - sv.omša (kostol PMP)

9:00 - mládežnícka sv.omša (kostol PMP)

10:30 - detská sv.omša (kostol PMP)

Nedeľa:

11:45 - sv.omša (kostol PMP)

18:05 - večery (kostol PMP)

18:30 - sv. omša(kostol PMP)

ORATÓRIUM 2010/2011

Pondelok: KOMUNITNÝ DEŇ

7:00 - sv.omša (kostol PMP)

16:00-18:00 - oratórium

Utorok: 17:45 - chlapčenská sv. omša (kaplnka)

18:30 - sv. omša (kostol PMP)

19:30-20:50 - animátorské stretká

7:00 - sv.omša (kostol PMP)

16:00-18:00 - oratórium

Streda:

18:30 - sv. omša (kostol PMP)

19:30-20:50 - OTVORENÉ: ihriská, herňa, bar

7:00 - sv.omša (kostol PMP)

Štvrtok:

1600-18:00 - oratórium

18:30 - sv. omša (kostol PMP)

19:30-20:00 - duchovné aktivity

20:00-20:50 - krúžky a stretká

7:00 - sv.omša (kostol PMP)

16:00-18:00 - oratórium

Piatok:

18:30 - mládežnícka sv. omša (kostol PMP)

19:30-20:50 - OTVORENÉ: ihriská, herňa, bar

7:00 - sv.omša (kostol PMP)

Sobota: 16:00-18:00 - oratórium

18:30 - sv. omša (kostol PMP)

9:00 - mládežnícka sv.omša (kostol PMP)

10:30 - detská sv.omša (kostol PMP)

Nedeľa:

14:00-15:00 - oratórium pre miništrantov

15:00-17:55 - oratórium pre všetkých

ZDRUŽENIE SALEZIÁNSKEJ MLÁDEŽE

Saleziánske mládežnícke stredisko je otvorené pre všetkých a ponúka veľké množstvo aktivít z rôznych oblastí. Spolu s animátormi sa snažíme rozvíjať každé dieťa, ktoré k nám príde, vo všetkých smeroch. Vytvárame aktivity aj pre mladých, ktorí k nám neprídu. Preto ideme my k nim.

Salezko je priestor, v ktorom môže každý mladý objaviť hru, zábavu, spoločenstvo. Ak prejaví záujem môže sa zapojiť aj do tvorenia Salezka. Všetko je navzájom prepojené, no kostol – sv.omše a ostané duchovné ponuky – tu majú pre nás podstatný význam. Záleží na každom jednom mladom človeku do akej miery objaví seba a venuje sa aj svojej duchovnej dimenzii. Okrem webovej stránky, formálnych a neformálnych oznamov vydávajú 9 x do roka informačný list SFIDI, kde podčiarkujú veci, ktorými žijú alebo ktorými chcú žiť v našom spoločenstve.

DOMKA je kresťanská mládežnícka organizácia, založená najmä na dobrovoľníctve, ktorá úzko spolupracuje so saleziánskou rodinou. Cieľom DOMKY je predovšetkým výchova samostatných, vo verejných veciach angažovaných, zodpovedných a solidárnych mladých ľudí, ktorí svoj život orientujú na základe ľudských a kresťanských hodnôt, osvojených vo vnútri každého jednotlivca.

DOMKA je rozšírená v 8 krajoch a 28 okresoch, pričom zahŕňa 32 stredísk v mestách i v menších obciach. DOMKA združuje viac ako 6 800 mladých ľudí, čím sa zaraďuje medzi najväčšie slovenské detské a mládežnícke organizácie. Dlhodobo je členom Rady mládeže Slovenska (RMS), kde spolupracuje na rôznych mládežníckych projektoch a aktivitách, a napomáha aj v legislatívnej oblasti.

Mesto podporilo v 2010 kultúrne inštitúcie: múzeá, knižnice, galérie, kultúrno-osvetové strediská a pod. Mimovládne organizácie: občianske združenia, nadácie, spolky, neziskové organizácie, neinvestičné fondy Kultúrne a umelecké zoskupenia (s právnou subjektivitou): folklórne súbory, záujmové a umelecké spolky, ochotnícke divadlá a športové kluby.

BANSKOBYSSTRICKÁ KATOLÍCKA DIECÉZA

Banskobystrická katolícka diecéza k 1.1.2010 evidovala 399 641 veriacich. Uvedený počet veriacich používal 475 bohoslužobných objektov, 154 farských budov, 18 cirkevných škôl a jeden diecézny kňazský seminár. Banskobystrická diecéza do svojej jurisdikcie vzala celé územie na juh od Krupiny až po Levice, južná hranica diecézy ide až po Šahy a odtiaľ smerom na Veľký Krtíš, Modrý Kameň až po Kriváň, kde sa stretáva s pôvodnou južnou hranicou Banskobystrickej diecézy z čias Márie Terézie.

BISKUP BALÁŽ SA VYJADRIL KU KAUZE VÝSTAVBY NA KALVÁRII

24.2.2010 Biskup Rudolf Baláž reaguje na otvorený list Prezídia Spolku architektov Slovenska k plánovanej výstavbe na Banskobystrickej kalvárii. Postoje v ňom prezentované podľa neho urážajú a poškodzujú cirkev a biskupský úrad.

Odpoveď na „Otvorený list Prezídia Spolku architektov Slovenska zodpovedným autoritám v prípade pripravovanej výstavby na Banskobystrickej kalvárii“

Vážený členovia prezídia Spolku architektov Slovenska,

k Vášmu listu označenému ako „Otvorený list Prezídia Spolku architektov Slovenska zodpovedným autoritám v prípade pripravovanej výstavby na Banskobystrickej kalvárii" zo dňa 12. februára 2010, si dovoľujeme uviesť nasledovné:

V prvom rade nevieme, k akému nášmu zámeru sa vo Vašom liste vyjadrujete. Ako investora nás vyzývate, aby v súvislosti s „plánovanou výstavbou na Banskobystrickej kalvárii" sme „ukončili práce, ktorých výsledkom by mala byť realizácia plánovaných objektov". Nie je nám však zrejmé, či nesúhlasíte s konkrétnym architektonickým riešením plánovanej výstavby v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou, t.j. s konkrétnym projektom pre územné konanie, ktoré je v súčasnosti vedené príslušným stavebným úradom, keďže tento projekt ste si od nás nevyžiadali (súčasťou tohto projektu je Dom sv. Marty, Vzdelávací vyšší inštitút rodiny, priestor pre vzájomné pôsobenie základného princípu votívneho miesta s princípmi modernej architektúry a 4 rezidenčné vily určené na bývanie) alebo nesúhlasíte so žiadanou ďalšou výstavbou v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou.

Zo znenia Vášho listu nám skôr vyplýva, že ste proti akejkolvek ďalšej výstavbe v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou, keď uvádzate: „Výstavba, akokoľvek regulovaná, by priestor Kalvárie devastovala nielen z architektonicko-výtvarného a urbanistického hľadiska, ale najmä duchovne."

Nebudeme na tomto mieste polemizovať nad otázkou, či je Spolok architektov Slovenska inštitúciou, ktorá by mala oprávnenie vyjadrovať sa k otázke, či pripravovaná výstavba v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou spôsobí duchovnú devastáciu priestoru Kalvárie. V každom prípade predpokladáme, že členmi Spolku architektov Slovenska sú erudovaní odborníci v oblasti architektúry, ktorým musí byť zrejmé, že v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou je v súčasnosti možné zrealizovať výstavbu iba v prípade, ak bude v súlade s platným a účinným územným plánom mesta Banská Bystrica a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 80/2000 o Územnom pláne aglomerácie Banská Bystrica - návrh zmien a doplnkov V. etapa bolo schválené uznesením Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici č. 145/2000 dňa 16. 3. 2000 a nadobudlo účinnosť dňom 5. 4. 2000. Podľa záväzných regulatívov funkčného a priestorového usporiadania územia schválených uvedeným uznesením Mestského zastupiteľstva lokalita 59 . Polyfunkčná zóna Pod Kalváriou" je určená za polyfunkčnú zónu občianskej vybavenosti a bývania a regulatív stanovuje priestor urbanisticky dotvárať ako polyfunkčnú zónu občianskej vybavenosti a bývania.

Rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo Banská Bystrica (ďalej len „Biskupstvo Banská Bystrica“), nad rámec povinností, ktoré mu vyplývajú z právneho poriadku Slovenskej republiky, uvedomujúc si širší spoločenský dopad pripravovaného zámeru druhej etapy výstavby v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou, zrealizovalo na vypracovanie návrhu urbanisticko-architektonickej štúdie na územie Pod Kalváriou v septembri 2007 súťaž, pričom výzvou oslovila štyroch architektov na predloženie urbanisticko-architektonickej štúdie (dvoch z Banskej Bystrice a dvoch z Bratislavy).

Medzi oslovenými architektmi bol aj Váš člen - Ing. arch. Jozef Frtús, ktorý realizoval prvú etapu rekonštrukcie Kalvárie a ktorý sa v súčasnosti na verejnosti prezentuje ako jeden z odporcov výstavby v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou. Jeho návrh riešenia ďalšej výstavby v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou, ktorý predložil, však odborná porota neprijala a teda v predmetnej súťaži neuspel. Ing. arch. Jozef Frtús pritom vo svojom návrhu, ktorý predložil v rámci súťaže a za ktorý mu mimochodom bola zo strany Biskupstva Banská Bystrica poskytnutá odmena, navrhol v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou výstavbu ešte väčšieho počtu rezidenčných víl ako je náš súčasný zámer predložený v rámci územného konania. Na tomto mieste je teda namieste otázka, prečo Ing. arch. Jozef Frtús zmenil názor na výstavbu v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou a zároveň či by tak urobil aj v prípade, ak by sme náš zámer v súčasnosti realizovali s ním a podľa jeho návrhu?

Vo Vašom liste súčasne uvádzate, že „Totalitný komunistický režim síce Kalvárii nevenoval primeranú pamiatkovú starostlivosť, avšak ani tento režim sa neodvážil tak razantne atakovať priestor v duchovnej správe vtedajšieho „triedneho nepriateľa“. Dovoľíme si Vaše uvedené tvrdenie opraviť. Totalitný komunistický režim nevenoval Kalvárii v Banskej Bystrici žiadnu pamiatkovú starostlivosť a razantne ju atakoval. Dôkazom bol zámer lyžiarskeho vleku, ktorý už bol čiastočne realizovaný ešte v čase komunizmu a ktorý jednou svojou pätkou pretínal dokonca vrcholovú kaplnku. Ďalším dôkazom bol zámer výstavby amfiteátru priamo na území v blízkosti Kalvárie.

Asi ste už zabudli na zdevastovanú a burinami zarastenú Kalváriu, ktorá bola realitou ešte pred niekoľkými rokmi. Boli by pre Vás uvedené riešenia prijateľnejšie z pohľadu architektonicko-výtvarného, urbanistického a duchovného charakteru Kalvárie?

Prepáčte, ale naozaj nerozumieme, prečo s Vašou výzvou prichádzate v dobe viac ako 10 rokov po schválení zmien územného plánu Mesta Banská Bystrica v časti Polyfunkčnej zóny Pod Kalváriou, ako aj po ukončení architektonickej súťaže v roku 2007. Rovnako nerozumieme ani Vami zvolenému spôsobu mediálne prezentovaný otvorený list, ktorý ste nám zaslali bez toho, aby ste sa bližšie oboznámili s celkovou koncepciou nášho zámeru. Vyzývate nás na to, aby sme nerealizovali náš

zámer, ktorý je v súlade s územným plánom Mesta Banská Bystrica. Máme teda Vašej výzve rozumieť tak, že nás vyzývate ako vlastníka pozemkov v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou na postup, ktorý je v rozpore s územným plánom Mesta Banská Bystrica? Veď predsa ako architekti, ktorí dennodenne pracujú s územnými plánmi musíte veľmi dobre vedieť, že práve územný plán ako najdôležitejším rozvojový dokument mesta Banská Bystrica je nástrojom, ktorý má komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie daného územia, určovať jeho zásady, navrhovať vecnú a časovú koordináciu činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno -historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Iba pripomíname, že Biskupstvo Banská Bystrica na vlastné náklady a bez príspevia čo i len jednej koruny alebo eura zo strany štátu alebo z rozpočtu Európskej únie zrealizovalo prvú fázu rekonštrukcie Kalvárie. Biskupstvo Banská Bystrica postupovalo a postupuje pri svojom zámere v súlade s predpismi civilného a cirkevného práva a v zmysle schváleného územného plánu Mesta Banská Bystrica, ktorý je platný už viac ako desať rokov a ktorý schválil výstavbu v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou ešte v roku 2000. Biskupstvo Banská Bystrica v tejto veci postupovalo transparentne, čoho dôkazom je aj vyššie uvedená súťaž architektov a dlhodobé verejné prezentovanie svojho zámeru. Biskupstvo Banská Bystrica nechce, aby sa na Kalvárii zrealizovali zámery z čias komunistického doby, naopak chce, aby Kalvária mohla zostať zachovaná pre budúce generácie, nie však ako múzeum, športovisko alebo rekreačná zóna, ale ako živá kultúrna pamiatka, so živými ľuďmi, ktorí ju budú svojím regulovaným bývaním chrániť.

Nezdieľame názor, že Kalvária v Banskej Bystrici má slúžiť na venčenie psov, mačiek, tréningy športovcov, cykloturistiky a lyžiarske bežecké trate. Na tieto účely predsa existujú v Meste Banská Bystrica iné lokality. Rovnako podľa nášho názoru Kalvária nemá slúžiť ani ako miesto stretávania pre závislosťou zdemolovanú mládež s injekčnými striekačkami! A toto všetko sa v súčasnosti deje aj po uzavretí prvej etapy rekonštrukcie Kalvárii naďalej! Ani mestské policajné hliadky tomu nezabránia. Nemôžeme dopustiť, aby sa Kalvária za pár rokov vrátila tam, kde pred pár rokmi bola.

Na záver Vám chceme pripomenúť, že Biskupstvo Banská Bystrica je vlastníkom pozemkov nachádzajúcich sa v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou a nesie plné právo, ale aj plnú zodpovednosť, v oblasti otázok ich funkčného využitia. Nesúhlasíme s Vaším názorom, že „Kalvária je národnou kultúrnou pamiatkou“. Kalvária v Banskej Bystrici ako celok nie je kultúrnou pamiatkou, tou je iba Kostolík Svätého kríža. Pozemky nachádzajúce sa v Polyfunkčnej zóne Pod Kalváriou, na ktorých chceme zrealizovať v súlade s územným plánom Mesta Banská Bystrica svoj zámer, teda nie sú

súčasťou národnej kultúrnej pamiatky. Zároveň to nie sú pozemky patriace všetkým. Vlastnícke právo Biskupstva Banská Bystrica k uvedeným pozemkom je garantované priamo Ústavou Slovenskej republiky. Zároveň zo Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou, ktorá bola uverejnená v Zbierke zákonov Slovenskej republiky Oznámením Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky pod číslom 326/2001 Z. z., ktorou je Slovenská republika podľa Článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky viazaná, vyplýva, že Katolícka cirkev je chápaná ako subjekt medzinárodného práva, ktorý je autonómny, požíva právo vnútornej suverenity a rozhodovania vo všetkých svojich záležitostiach.

Z vyššie uvedených dôvodov Vaše postoje prezentované vo Vašom otvorenom liste odmietame, pretože nás urážajú a poškodzujú. V úcte a s pozdravom, Podpísaní: MONS. VLADIMÍR FARKAŠ, MODERÁTOR KÚRIE, RIADITEĽ, MONS. THDR. MARIÁN BUBLINEC, GENERÁLNY VIKÁR, MONS. RUDOLF BALÁŽ, DIECÉZNY BANSKOBYSSTRICKÝ BISKUP

---

20. VÝROČIE TEOLGICKÉHO VZDELÁVANIA

Kňazský seminár sv. Františka Xaverského v Badíne k 1. júlu 2010 zavŕšil dvadsať rokov pôsobenia a zároveň si pripomína 20. výročie jeho zriadenia biskupom Mons. Rudolfom Balážom. Od roku 2000 do roku 2010 ukončilo teologické vzdelanie pod strechou kňazského seminára 111 absolventov denného štúdia, 191 absolventov externého štúdia, v dvoch odboroch Univerzity tretieho veku sa vzdeláva 66 poslucháčov. Medzi inštitúcie zriadené diecéznym biskupom na podnet synody v poslednom období pribudli Mammacentrum sv. Agáty, Lekáreň sv. Agáty a inštitúcia so sociálnym zameraním Dobrý Pastier o.z., ktorá vznikla v decembri 2008 v Kláštore pod Znievom. „Som rád, že za posledných 5 – 6 rokov, ktoré súvisia s ukončenou synodou, na území našej diecézy vyrástli okrem iného aj tri kláštory. Dva mužské a jeden ženský. Do diecézy vstúpila charizma Karmelitánov i Benediktínov,“ uvádza v záverečnom slove k Ročenke diecézny biskup Rudolf Baláž.

MEDIÁLNA PÚŤ 2010 V BANSKEJ BYSTRICI

Banská Bystrica je centrom katolíckych médií. V sobotu 15. mája 2010 boli diváci, čitatelia a poslucháči katolíckych médií pozvaní na spoločnú púť do Banskej Bystrice. Rádio Lumen, Televízia LUX, Katolícke noviny, Tlačová kancelária KBS, Spolok Svätého Vojtecha, Lux communication a Slovo (časopis Gréckokatolíckej cirkvi) pozývajú pútnikov okrem iného na návštevu priestorov médií,

slávnostnú svätú omšu i prvé udelenie mediálneho ocenenia za šírenie hodnôt Evanjelia v spoločnosti.

Program púte v Banskej Bystrici:

14.00 – 16.00 h. (Kapitulská ulica) - návšteva pobočky TV LUX a priestorov Rádia LUMEN a tvorivé dielne v priestoroch katolíckych médií.

14.00 – 16.00 h. (Nám. SNP a historické centrum) - organizovaná prehliadka historických pamiatok v meste s odborným sprievodcom. (Prihlasovanie na prehliadku do 13. mája 2010 na email: prelations.bb@rcc.sk .)

15.30 – 16.15 h. (Katedrála sv. Františka Xaverského) - koncert gospelovej skupiny STAGG v Katedrále sv. Františka Xaverského.

16.30 – 16.50 h. (Katedrála sv. Františka Xaverského) - prednáška o. Juraja Töröka, známeho kňaza a filmára z New Jersey v USA.

17.00 – 17.45 h. (Katedrála sv. Františka Xaverského) - historicky prvé odovzdávanie Ceny Andreja Radlinského novinárom prinášajúcim hodnoty Evanjelia do spoločnosti.

17.45 h. (Katedrála sv. Františka Xaverského) - podpísanie dohody o mediálnej spolupráci katolíckych médií s časopisom Gréckokatolíckej cirkvi Slovo.

18.00 – 19.00 h. (Katedrála sv. Františka Xaverského) - slávnostná svätá omša s priamym prenosom v TV LUX a Rádiu Lumen.

Svätú omšu pre pútnikov celebroval diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž, homíliu predniesol Mons. Stanislav Zvolenský, metropolita, predseda Rady KBS pre spoločenské komunikačné prostriedky. Organizátorom púte bola Rada Konferencie biskupov Slovenska pre spoločenské komunikačné prostriedky v spolupráci s katolíckymi médiami.

BISKUP BALÁŽ VYHLÁSIL ZBIERKU PRE POSTIHNUTÝCH POVODŇAMI

Diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž vyhlásil dnes finančnú zbierku vo farnostiach Banskobystrickej diecézy na podporu povodňami postihnutých občanov na území tejto diecézy, informovala Tlačová kancelária Konferencie biskupov Slovenska (TK KBS) v Bratislave. Kritická povodňová situácia, ktorá zasiahla rôzne časti Slovenska, spôsobila materiálne škody aj v niektorých farnostiach Banskobystrickej diecézy. Zbierka má byť ohlásená v nedeľu 6. júna 2010 vo všetkých kostoloch tejto diecézy a veriaci budú môcť prispieť do zbierky nasledujúcu nedeľu - 13. júna 2010. Firmy, fyzické osoby a sa môžu do zbierky zapojiť do 21. júna aj priamo prostredníctvom účtu banskobystrického biskupského úradu číslo - 050180767/0900, variabilný symbol 910006.

Biskupský úrad výnos zo zbierky zverejní a predisponuje na konkrétne dekanáty, ktorých farnosti sú postihnuté povodňami. Komisie zriadené v sídle dekanátov zabezpečia distribúciu finančných darov povodňami postihnutým obyvateľom a vystavia doklad o poskytnutom dare. Zbierku na pomoc ľuďom postihnutým povodňami dnes vyhlásil aj predseda KBS, bratislavský arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský ako i Slovenská katolícka charita. Pomáhajú aj diecézne charity na východnom Slovensku - Arcidiecézna charita Košice, Gréckokatolícka charita Prešov a Spišská katolícka charita, ktoré sa zapojili do odstraňovania škôd, poskytujú domácnostiam sušiče, potraviny, oblečenie a podobne.

SPOMIENKOVÁ UDALOSŤ K 60. VÝROČIU ZLIKVIDOVANIA MUŽSKÝCH A ŽENSKÝCH REHOLÍ

29. augusta 2010 bola cirkevná spomienková udalosť k 60. výročiu Akcie R . Slovenská televízia odvysielala priamy prenos svätej omše z Kňazského seminára svätého Františka Xaverského v Badíne v nedeľu 29. augusta 2010 o 10.00 hod. na Dvojke STV. Hlavným celebrantom slávnosti bol Mons. Rudolf Baláž, banskobystrický biskup.

Počas spomienkového stretnutia „Vernosť ako prejav lásky“, ktoré sa uskutoční pri príležitosti 60. výročia násilnej likvidácie ženských kláštorov v bývalom Československu. Na bohoslužbe sa zúčastnili i rehoľné sestry, ktoré v roku 1950 likvidáciu kláštorov prežili na vlastnej koži. Podujatie bolo spomienkou, ale najmä poďakovaním všetkým sestrám za ich pevnú vieru a odvahu zostať verné svojmu poslaniu napriek prenasledovaniu. Tematika zrušenia ženských rehôľ bude rezonovať i v dokumentárnom film s názvom Pilátova amnestia, ktorý vo vysielaní nasledoval hneď po skončení bohoslužby 29. 8. 2010 o 11.35 hod. na STV 2. Obsahoval autentické svedectvá a spomienky rehoľníčok na nedobrovoľný odsun zo svojich kláštorov a následné vyhnanstvo, v ktorom boli nútené za neľudských podmienok vykonávať práce v poľnohospodárstve alebo textilnom priemysle. Dokument scenáristky sestry. Márie Greškovičovej SSpS a režisérky sr. Ivy Kúšikovej SSpS je z produkcie Konferencie vyšších predstavených ženských rehôľ na Slovensku. Prvý otvorený zásah

komunistickej moci proti ženským reholiam v bývalom Československu sa uskutočnil v priebehu 28. až 31. augusta 1950 pod názvom: "Akcia R" - rehoľníčky. Do konca roka 1950 komunisti vyviezli 1996 sestier do 17 sústreďovacích kláštrov. Niektoré z nich obžalovali z velezrady a rozvracania republiky a neoprávnene vo vykonštruovaných procesoch odsúdili na desiatky rokov väzenia, stratu občianskych práv a odňatie majetku. V 50-tych rokoch celkovo odsúdili 88 sestier na 311 rokov a 11 mesiacov väzenia. Postupná likvidácia ženských kláštrov prebiehala až do roku 1952. *ZDROJ: TK KBS, BERNADETA TOKÁROVÁ*

SLÁVNOSŤ SVÄTÉHO FRANTIŠKA XAVERSKÉHO V BANSKEJ BYSTRICI

Banskobystrická diecéza si v piatok 3. decembra 2010 slávnostnou svätou omšou v katedrálom chráme v Banskej Bystrici pripomenul sviatok patróna diecézy, svätého Františka Xaverského, misionára a jedného z prvých jezuitov. František Xaverský je súčasne patrónom Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Badíne a Katedrály sv. Františka Xaverského v Banskej Bystrici.

Diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž 3. decembra 2010 predsedal eucharistickej slávnosti v Katedrále sv. Františka Xaverského so začiatkom o 18.00 h. Počas slávenia ho sprevádzala asistancia z kňazského seminára, veriaci a kňazi pôsobiaci v dekanátoch diecézy.

Svätý misionár František Xaverský sa stal v roku 1776 patrónom novozriadenej Banskobystrickej diecézy. Cisárovná Mária Terézia dala novému biskupstvu do vlastníctva bývalý jezuitský Kostol sv. Františka Xaverského na hlavnom námestí v Banskej Bystrici, a určila ho za katedrálu diecézy.

CENTRUM ZBOROVEJ DIAKONIE KANAÁN

V centre Banskej Bystrice zriadili na pôde cirkevného zboru ECAV Banská Bystrica zariadenie sociálnych služieb rodinného typu pre 21 obyvateľov s názvom KANAÁN. Nachádza sa v budove bez bariér s výťahom - v tichej uličke blízko evanjelického kostola na Lazovnej ulici 23. Zariadenie je dobre prístupné autom a zároveň je v blízkosti zastávky MHD.

V súčasnosti je budova už po rekonštrukcii, ktorou vytvorili pre klientov bývanie v nadštandardných jedno a dvojposteľových izbách. Pri každej izbe sa nachádza bezbariérová kúpeľňa so sprchou a WC. Súčasťou zariadenia je jedáleň, spoločenská miestnosť a knižnica.

Klientom poskytuje starostlivosť odborne kvalifikovaný personál v spolupráci so sociálnou pracovníčkou. Ponúkame možnosť individuálnych aktivít, kultúry, náboženský a spoločenský život

podľa možností a potrieb. V rámci aktivít budú môcť klienti tráviť príjemné chvíle na čerstvom vzduchu v záhrade patriacej budove, kde taktiež majú možnosť, pokiaľ im to zdravotný stav a chuť dovoľí, i pracovať. Optimálne podmienky na prežitie plnohodnotnej jesene života v kruhu rovesníkov bez pocitu zbytočnosti či príťažky chce ponúknuť bez rozdielu vierovyznania na základe kresťanského princípu: Miluj blížneho svojho ako seba samého.

60 ROKOV ZA ORGANOM BELOSLAVA RIEČANA

Hudobné matiné - 60 rokov za organom Beloslava Riečana-, ktoré sa konalo evanjelickom kostole, v nedeľu 21. novembra 2010 malo vysokú umeleckú a duchovnú úroveň. V umeleckom programe účinkovali : Beloslav Riečan, organ; Jozef Karvaš, trúbka; Maja Kuková, spev; Eva Riečanová – Kelemenová, sprievodné slovo.

100. VÝROČIE NARODENIA BANSKOBYSSTRICKÉHO EV. A. V. KŇAZA PAVLA HRONCA.

V pondelok 25. októbra 2010 sa uskutočnilo stretnutie Kuzmányho kruhu so začiatkom o 17. hodine v modlitebni na Lazovnej ulici 25 s témou: 100. výročie narodenia banskobysstrického ev. a. v. kňaza Pavla Hronca. Prednášateľkou bola historička PhDr. Daniela Baranová, PhD.. V umeleckom programe vystúpil hudobný skladateľ Braňo Hronec, syn farára Pavla Hronca. .

NOVÁ WEBOVÁ STRÁNKA

Zborová kapela Crossroads spustila 6.9.2010 novú webovú stránku. Virtuálne na adrese <http://ecavbb.sk/crossroads/>. Sú tam informácie o kapele, jej aktivitách plánovaných aj bežiacich a môžete nám tam zanechať aj odkaz (uvítali by napríklad spätnú väzbu k Mládežníckym službám Božím).

STRETNUTIA VYSOKOŠKOLSKEJ MLÁDEŽE

Všetkých študentov evanjelikov .a.v., študujúcich na UMB Banská Bystrica, Zdravotníckej Univerzite a ostatných VŠ študentov pozývala Evanjelický a.v. farský úrad na Lazovnej ulici 40 na stretnutia vysokoškolskej mládeže, ktoré sa konali v stredu o 20 hodine na VŠ internáte, Tajovského 40, blok A. Presný čas a termín stretnutí môže byť upravený podľa potreby VŠ študentov.

400. VÝROČIE ŽILINSKEJ SYNODY.

V dňoch 2. 7. 2010 – 4. 7. 2010 sa konali II. Evanjelické cirkevné dni pri príležitosti 400. výročia Žilinskej synody v Žiline. V sobotu 3.7.2010 vystúpil banskobystriický evanjelický zborový spevokol na tejto mimoriadnej historickej slávnosti. Autobus pre spevokol ako aj pre záujemcov odchádzal do Žiliny v sobotu 3. 7. 2010 o 6:30 spred modlitebne na Lazovnej ul. Banskej Bystrici.

VÝZVA NA ZBIERKU PRE OLTÁRNY OBRAZ

Bratia a sestry, do vašej láskavej pozornosti a štedrosti odovzdávame zbierku na osvetlenie nášho oltárneho obrazu ! Podľa slov písma svätého: „Ochotného darcu miluje Boh“ vás prosíme, aby ste prijali túto výzvu s láskou a podľa svojich možností prispeli. Takto vyhlásili zbierku na podnet uznesenia zborového presbyterstva evanjelickej a.v. cirkvi .

Výročný zborový konvent sa uskutočnil v predpôstnu nedeľu 14. 2. 2010 . Zasadnutie zborového presbyterstva pred výročným zborovým konventom sa uskutočnilo 4. februára 2010 v zborovom dome na Lazovnej 25 .

ALIANČNÝ MODLITEBNÝ TÝŽDEŇ V BANSKEJ BYSTRICI.

Program Aliančného modlitebného týždňa: nedeľa 10.1.2010 začiatok modlitebného týždňa každý zbor samostatne, 18:00 / pondelok 11.1.2010 Cirkev bratská, 18:00 / utorok 12.1.2010 Apoštolská cirkev, 18:00 / streda 13.1.2010 Cirkev adventistov siedmeho dňa, 18:00 / štvrtok 14.1.2010 Chvály BB - evanjelický spolok, Horná 21, 19:00 (účinkuje naša mládežnícka zborová skupina CrossRoad – CZ ECAV BB)/ piatok 15.1.2010 ECAV BB modlitebňa, 18:00 / sobota 16.1.2010 Kresťanské spoločenstvo Vinica, 18:00 / nedeľa 17.1.2010 Bratská jednota baptistov, 18:00 /

EVANJELICKÉ ŠKOLSTVO

Evanjelické školstvo má v Banskej Bystrici starobylú tradíciu už od čias Mateja Bela. Pokračovateľom tradície je Evanjelické gymnázium v banskej Bystrici . Z kroniky gymnázia vyberáme najzaujímavejšie udalosti roku 2010

Vzácné návštevy na EG v Banskej Bystrici

Na vrchole adventu, 22. decembra 2010, sa na Evanjelickom gymnáziu v Banskej Bystrici konali slávnostné služby Božie, na ktorých bol slávnostným kazateľom dôstojný brat generálny biskup Miloš Klátik.

Začiatkom októbra na Evanjelickom gymnáziu v Banskej Bystrici privítali niekoľko vzácných návštev. Jednou z nich bol veľvyslanec SRN Dr. Axel Hartmann a biskup ZD ECAV Mgr. Milan Krivda. Po slávnostnom privítaní jeho excelencie Dr. Axela Hartmanna biskupom ZD ECAV Mgr. Milanom Krivdom na pôde školy 6. 10. 2010 sa veľvyslanec zúčastnil na spoločnej akadémii a panelovej diskusii, ktorú pod vedením Helgy Peppel spoločne pripravili a viedli žiaci Evanjelického gymnázia a Gymnázia Andreja Sládkoviča. Túto vzácnu návštevu začlenili aj do programu návštevy žiakov a učiteľov z našej partnerskej školy.

Spolupráca Evanjelického gymnázia v Banskej Bystrici a nemeckého gymnázia Lichtenstern-Gymnasium v Sachsenheime funguje už niekoľko rokov, v súčasnosti však dostáva celkom nový rozmer. Spoluprácu v nasledujúcich dvoch školských rokoch rozvíjajú vďaka programu Comenius – bilaterálne partnerstvá. Projekt má názov „*Zwei Gesichter Europas – grenzenlos sehen, doppelt wahrnehmen (Dve tváre Európy - vidieť bez hraníc, vnímať dvojmo)*“. Cieľom je, aby žiaci pokračovali nielen v odbúravaní jazykových bariér (žiaci sa zlepšujú v nemeckom jazyku a partneri z Nemecka sa začali učiť slovenský jazyk), ale aj aby bližšie spoznali obidve kultúry a krajiny, ich historicko-politický a spoločenský vývoj po 2. svetovej vojne, a predovšetkým spoluprácu oboch krajín nielen v oblasti hospodárstva, ale predovšetkým na pôde cirkvi.

V dňoch 1. – 10. 10. 2010 privítali nemeckých priateľov (skupinu 15 žiakov a 2 učiteľov) tu, v Banskej Bystrici. Žiakov u seba na 10 dní prijali ochotne slovenské rodiny. Riaditeľstvo školy si váži ich ústretovosť, s ktorou sa snažili, aby sa nemeckí žiaci u nás cítili čo najlepšie.

Počas troch workshopov v škole žiaci spoločne pracovali na témach: „*Kto som*“, „*Školský systém v Nemecku a na Slovensku*“, „*Voľný čas*“ a „*Učebné plány predmetov cudzie jazyky a evanjelické a.v. náboženstvo*“. Prvé výsledky práce boli prezentované na spoločnom večeri pred spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a kamarátmi, kde si všetci spolu nielen zaspievali, ale žiaci sa potrápili aj na jazykolamoch.

Žiaci počas týchto dní nielen spoznali nových kamarátov a búrali jazykové bariéry, ale svojou prácou na zadaných témach si rozšírili aj svoje vedomosti a získali podnety na ďalšiu prácu na projekte. Ďakujeme nášmu Pánovi, že nás počas týchto dní sprevádzal, a prosíme ho o požehnanie pre našu ďalšiu prácu.

Zmeň svoju budúcnosť na EG v B. Bystrici

“Change your future by accepting the present - Zmeň svoju budúcnosť akceptovaním prítomnosti“ bol názov projektu, na ktorom sa zúčastnili žiaci a učitelia Evanjelického gymnázia v Banskej Bystrici. Evanjelické gymnázium ako jedno z mála slovenských škôl sa zapojilo do výzvy na nadviazania školského partnerstva v rámci stredoeurópskych škôl, organizovanej neziskovou organizáciou Interkulturelles Zentrum Wien a finančne podporovanou nadáciou ERSTE Foundation, ktorej cieľom je napomáhať a umožňovať viesť interkultúrny dialóg medzi mladými ľuďmi a vytvárať hodnoty a stimuly pre ich neskorší rozvoj v oblasti vzdelávania. “ACES – Academy of Central European Schools“ je spoločenstvo základných a stredných škôl, ktorého členmi je viac ako 400 škôl s 15 krajín a jeho stálym členom je Evanjelické gymnázium od roku 2007. V konkurencii 45 iných projektov sa náš projekt a jeho realizácia pozdávali medzinárodnej porote najviac. Medzinárodná porota nám udelila prvé miesto so zaujímavou finančnou odmenou.

Úlohou obzvlášť náročnou na projekte realizovanom spolu s partnerskými školami so Srbska a Slovinska bolo pre žiakov a učiteľov popasovať sa s aktuálnymi výzvami a problémami súčasnej spoločnosti. Žiaci počas práce na projekte a počas medzinárodných stretnutí realizovaných vo všetkých troch krajinách diskutovali a hľadali riešenia na problémy v oblastiach vzdelávania, rodinného života, lásky, viery a zdravého životného štýlu. Porovnávanie výsledkov získaných žiakmi a samotné stretnutia a život v hosťovskej rodine žiakov nadchýnal k ešte usilovnejšej práci a snahe spoznať lepšie situáciu v daných krajinách. Obzvlášť kladne na spoluprácu pôsobili osobné stretnutia a zážitky žiakov a učiteľov, ktoré žiadna školská kniha nedokáže nahradiť.

Postrehy a komentáre žiakov k projektu:

Martin Kaňuščák, 2. B

Projekt ACES mal medzi žiakmi veľký úspech. Nepoznali sme ako sa žije v Srbsku, bola to pre nás neznáma krajina. Poznali sme ju ako miesto na mape, ktoré pre nás nič neznamenalo. Vďaka tomuto projektu už vieme, že to nie je len jedna z krajín. Je to miesto, kde sme si našli svojich priateľov. Nehovoriac o tom, že sme si zlepšili znalosti anglického jazyka, spoznali sme novú kultúru a nadobudli nové vedomosti, ktoré nám pomôžu v neskoršom živote. Tento projekt bol vynikajúci nápad výučby spojený so zábavou. Naši hostitelia nám ukázali rôzne miesta, o ktorých by sa nám ani nesnívalo, spravili nám krásny program. Najdôležitejšie na tom však bolo, že sme spoznali nových ľudí, ktorí sú od vtedy našimi priateľmi. Rozhodne by sa tento projekt mal konať každý rok, pretože je to jednoducho úžasná vec.

Miloš Horný, 2. B

Cez tento projekt sme spoznali nové kultúry a ľudí. Zlepšili si naše jazykové znalosti. Podľa môjho názoru sme sa aj naučili tolerovať iné kultúry, jazykové bariéry, národnosti atď. Spoznali sme nové mestá a ich zvyky, máme kopu nových kamarátov, s ktorými môžeme i naďalej udržiavať kontakty a získali sme tiež zážitky, na ktoré môžeme spomínať. Myslím si, že to bolo niečo nezabudnuteľné a dúfam, že bude ešte veľa príležitostí na spoločné stretnutia pri podobných projektoch a akciách.

Maturitné vysvedčenia na EG v B. Bystrici

Služby Božie na 1. slávnosť svätodušnú boli v banskobystrickom cirkevnom zbore spojené s poďakovaním tohoročných absolventov Evanjelického gymnázia v Banskej Bystrici za Božie vedenie a požehnanie počas štúdia i za jeho úspešné ukončenie na maturitných skúškach.

Maturantom sa na službách Božích prihovril zvestovaným slovom Božím domáci brat farár Daniel Košťal, ktorý zdôraznil potrebu vedenia Duchom Svätým v každom čase. Po zvesti slova Božieho riaditeľ školy Slavomír Hanuska absolventom slávnostne odovzdal maturitné vysvedčenia a pamätné listy. V príhovore vyzdvihol ich vynikajúce výsledky, ktoré v maturitných skúškach dosiahli (čím súčasne prispeli k výborným výsledkom cirkevných škôl, ktoré vyzdvihol aj minister školstva) a poprial im veľa úspechov v ďalšom živote i správne rozhodnutia, ktoré budú viesť ich kroky na ceste za Pánom Ježišom Kristom.

8. ŠPORT

MEDAILOVÍ OLYMPIONICI KUZMINOVÁ A HURAJT V MESTE

Medailoví olympionici Kuzminová a Hurajt boli prijatí s ováciami. „Mesto Banská Bystrica si do svojej kroniky významných udalostí zlatými písmenami navždy zapíše účinkovanie oboch biatlonistov na XXI. zimnej olympiáde v Kanade. Medailové úspechy oboch športovcov sú hodné uznania a obdivu, preto sme sa spolu s predstaviteľmi VŠC Dukla Banská Bystrica, Slovenským zväzom biatlonu, Olympijským klubom Banská Bystrica a BBSK rozhodli pripraviť pre našich reprezentantov slávnostné privítanie,“ hovorí primátor Ivan Saktor.

2. marca 2010 od 16.30 pódium na námestí patrilo folklórnemu súboru Bystrina. Obaja medailisti sa krátko pred 17.00 h do centra mesta priviezli v legendárnom historickom vozidle Daimler DB 18 Barker. Veterán vyrobený v roku 1952 je podobný tomu typu vozidiel, ktoré do roku 1956 používala

anglická kráľovná. Trasa oboch športovcov viedla od sídla VŠC Dukla a cez Dolnú ulicu až k pódiu na Námestí. Tam ich spolu s moderátorom Slavom Jurkom privítal primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor, riaditeľ Vojenského športového centra DUKLA Banská Bystrica Peter Korčok, prezident Slovenského zväzu biatlonu Juraj Sanitra, za Olympijský Klub Banská Bystrica Martin Vrábel a predseda BBSK Vladimír Maňka.

Anastasia Kuzminová i Pavol Hurajt boli dekorovaní vavrínovými vencami a v premiére odznie pieseň „Nasťa“ venovaná zlatej medailistke, pod ktorú sa textársky podpísal Peter Valo a hudbu zložil Pavol Janíček (nositeľ Ceny primátora mesta BB za rok 2008). Po skončení slávnostného privítania bol pre médiá vyčlenený priestor tesne pod pódium (cca 17.50 – 18.00 h) a od 18.00 h bude nasledovala autogramiáda oboch úspešných športovcov.

Biatlonistov Pavla Hurajta a Anastasiu Kuzminovú, medailistov zo Zimných olympijských hier vo Vancouveri, vívalo 2. marca večer zaplnené banskobystrické Námestie SNP. Približne 2000 ľudí v utorok na Námestí SNP v Banskej Bystrici slávnostne privítalo slovenských biatlonových reprezentantov Anastasiu Kuzminovú a Pavla Hurajta, ktorí sa vrátili zo zimných olympijských hier vo Vancouveri s dovedna troma medailami. Od Vojenského športového centra Dukla ich priviezli v automobilovom veteráne. Pred vkročenie Kuzminovej a Hurajta na pódium si priaznivci prostredníctvom záberov na veľkoplošnej obrazovke mohli pripomenúť úspešné účinkovanie oboch v Kanade. Úspešným olympionikom zablahoželali aj predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Vladimír Maňka a primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor, ktorý ich aj dekoroval vavrínovými vencami. V záverečnej časti podujatia vystúpi na pódiu banskobystrická kapela Rock For. "Je to veľikánske šťastie, keď príde tak veľa ľudí, ktorí nám celú olympiádu držali palce. Som šťastná, že sa im páči, ako sme s Paľom dokázali," povedala Kuzminová. Privítanie toľkými ľuďmi na námestí vraj nečakala, bol to pre ňu veľký zážitok.

CYKLOTRASA ESC

V rámci budovania, správy a rozvoja turistickej infraštruktúry cyklotrás sa v roku 2010 začalo s vypracovaním projektovej dokumentácie na Cyklotrasu ESC, od terasy pod Obvodným úradom po námestie Hurbana Vajanského v plánovanej dĺžke 750 m. Správa športových a telovýchovných zariadení mesta (SŠTZM) od septembra 2010 spustila novú webovú stránku www.sportbb.sk, ktorá poskytuje prehľad športovísk spadajúcich pod jej správu. Vďaka webovej stránke sa podarilo zvýšiť využiteľnosť spravovaných športovísk. Občania mesta si na nej môžu nájsť jednotlivé športoviská, ich foto dokumentáciu, kontakty na správcov a rozpisy obsadenosti, čím sa im zjednodušil prístup k objednaniu si a v konečnom dôsledku aj k využívaniu športovísk. Bola vypracovaná Konceptia

rozvoja športu, ktorá bola prijatá na májovom zasadnutí MsZ. Mesto v duchu Koncepcie rozvoja športu v meste Banská Bystrica podporuje športové aktivity žiakov a študentov škôl a taktiež činnosť športových klubov.

V roku 2010 sa začal realizovať projekt „Odstraňovanie zjazdárskej lyžiarskej negramotnosti“ s cieľom naučiť žiakov 7. ročníka lyžovať v čo možno najväčšom počte. V spolupráci s lyžiarskym strediskom Donovaly žiaci dostali za minimálny poplatok skipas, zapožičala sa lyžiarska výstroj v počte 30 kusov a pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia boli skipasy zabezpečené bezplatne. Na záver lyžiarskeho kurzu boli organizované pre žiakov preteky. Tohto projektu sa na úvod zúčastnili tri základné školy-

XV. ROČNÍK DETSKEJ ŠPORTOVEJ OLYMPIÁDY 2010

Predškoláci z 25 materských škôl 24. júna 2010 na banskobystričskom štadióne na Štiavničkách zažili pravú olympijskú atmosféru. Pätnásty ročník Športovej olympiády detí materských škôl o putovný pohár primátora Mesta Banská Bystrica prilákal okrem domácich škôlkarov aj deti z Brusna a Medzibrodu. Družstvo z MŠ na Jilemnického ulici v Banskej Bystrici tento rok obhájilo svoje minuloročné prvenstvo a okrem putovného pohára si deti odniesli aj vrece hračiek.

Škôlkari zažili olympijskú atmosféru. „Viesť deti k pohybovej aktivite už od malička je ambíciou športovej olympiády a som rád, že v našom meste úspešne rozvíjame toto podujatie pre najmenších. Banská Bystrica je mestom športu s mnohými nadštandardnými projektmi orientovanými práve na deti a mládež“, konštatoval krátko po štarte olympiády primátor Ivan Saktor. V skoku do diaľky, v behu na 40 metrov a v hode do diaľky súťažilo cca 250 detí. Dievčatá a chlapci si svoje sily mohli zmerať aj v nesúťažných disciplínach, (lezenie – lokomočné pohyby a preskok cez prekážky). Každý z malých športovcov získal perníkovú medailu, chlapci dostali lopty, dievčatá švihadlá i ďalšie drobnosti. Víťazi jednotlivých disciplín si prevzali kovovú medailu, diplom a vecné ceny.

Novinkou 15. ročníka podujatia bola aj súťaž učiteliek, ktoré sa predstavili v behu na 150 metrov s hromadným štartom. Myšlienka zorganizovať športovú olympiádu detí materských škôl vznikla v Banskej Bystrici pred 15 rokmi. Základom bola iniciatíva Olympijského výboru. Podujatie sa pôvodne konalo v Parku pod Pamätníkom SNP a postupne ho Mesto v spolupráci s VŠC Dukla, Olympijským klubom Banská Bystrica a RS OMEP Banská Bystrica začali organizovať na štadióne na Štiavničkách, v prípade zlého počasia v športovej hale.

KRYTÁ PLAVÁREŇ ŠTIAVNIČKY VYNOVENÁ

Zrekonštruovaná plaváreň bola otvorená 3. novembra 2010. Slávnostné otvorenie moderného areálu sa uskutočnilo za prítomnosti primátora mesta I. Saktora. Plaváreň začala Banskobystričanom slúžiť už od soboty, 6. novembra 2010. Primátor Banskej Bystrice Ivan Saktor: „Nadšenci plaveckého športu sa môžu tešiť. Som presvedčený, že návštevníci, ktorí vstúpia do zrekonštruovaného areálu plavárne, ocenia kroky našej samosprávy. Prevod plavárne z majetku Mesta do majetku mestskej spoločnosti BPM s.r.o. bol správny. Počas rekonštrukcie sa nám podarilo zabezpečiť náhradný plavecký areál a prestrešením bazéna na plážovom kúpalisku sme vytvorili podmienky pre plynulé pokračovanie projektu Abeceda športu. Deti našich škôl tak aj počas rekonštrukcie plavárne pokračovali v získavaní plaveckých zručností.“

Rekonštrukcii predchádzal súhlas poslancov mestského zastupiteľstva, ktorí v auguste 2008 schválili prevod plavárne (v majetku Mesta) s pozemkom v hodnote viac ako 1,8 milióna eur do základného imania mestskej spoločnosti Bytový podnik mesta (BPM s.r.o.). Cieľom bolo technické zhodnotenie majetku s predkupným právom spätného odkúpenia za 1 euro. Hlavným dôvodom bol nevyhovujúci stav plavárne a chýbajúce finančné zdroje v rozpočte Mesta, ktoré sa nepodarilo získať ani z eurofondov.

Spoločnosť BPM s.r.o., do stavby investovala zdroje bez finančných nárokov na mestský rozpočet. Po dôkladnej analýze sa rozhodla ísť cestou komplexnej rekonštrukcie s využitím špičkových profesionálnych technológií úpravy vody, vzduchotechniky a bazénových telies. S týmito krokmi súhlasila dozorná rada BPM s.r.o. i mestské zastupiteľstvo.

Pôvodný rozpočet nového projektu bol na úrovni 9.5 milióna eur, ale verejnou súťažou, rokovaniaми s vybratým dodávateľom a kvalitnou prípravou stavby sa výsledná cena dostala na úroveň 8 miliónov eur. „Pri realizácii projektu sme sa nechali inšpirovať tým najlepším, čo momentálne na trhu existuje. Podobné plavárne v zahraničí sú finančne náročnejšie, ale nám sa oproti pôvodnému rozpočtu podarilo s dodávateľmi ušetriť jeden a pol milióna eur. Výsledok nech posúdia návštevníci novej plavárne“, dodáva konateľ BPM s.r.o. Tomáš Novanský. Základné vstupné do plavárne Štiavničky bolo stanovené pre dospelého na úrovni 2,80 eura za hodinu, vrátane zvýhodnených balíčkov pre rôzne skupiny návštevníkov. Rekonštrukčné práce sa začali 1. júna 2009 a trvali 17 mesiacov. Generálnym dodávateľom je banskobystrická spoločnosť Randa+R s.r.o. v spolupráci s ďalšími subdodávateľmi. Originálnym riešením je teleso 50 metrového plaveckého bazéna z nehrdzavejúcej ocele od rakúskeho dodávateľa Berndorf a napätá hladina vody na úrovni horného okraja obvodových stien prepádajúca cez pozdĺžne mriežky. Nové sú detské bazény z nehrdzavejúcej ocele,

tobogán, reštaurácia na poschodí a celé zázemie plavárne vrátane nových technológií v suteréne. Väčšina nových technológií je zabudovaná a skrytá pred zrakmi návštevníkov, ktorí tak vnímajú nové estetické interiéry plavárne Štiavničky. Na budúci rok plánuje investor a prevádzkovateľ, BPM s.r.o., vybudovať nový saunový svet a rozšíriť parkovacie plochy. Po dohode so samosprávou bude môcť pokračovať projekt odstraňovania plaveckej negramotnosti detí i zvýhodnené programy pre športovcov a seniorov. Zaujímavosťou je, že 50 metrový plavecký bazén svojimi parametrami vyhovuje prísny normám európskej plaveckej federácie FINA, vďaka čomu sa tam budú môcť konať medzinárodné plavecké súťaže. Po slávnostnom otvorení komplexne zrekonštruovanej krytej plavárne Štiavničky v stredu 3. novembra 2010 bol tento moderný plavecký stánok pripravený oficiálne prijať prvých návštevníkov. 6. novembra si verejnosť mohla zaplávať zadarmo od 9:00 do 21:00 hod.

Do plavárne Štiavničky pozval všetkých Banskobystričanov primátor mesta Ivan Saktor a konateľ Bytového podniku mesta (BPM s.r.o.) Tomáš Novanský. Spoločne adresovali obyvateľom verejnú výzvu: „Príďte a zaplávajete si na novej vlne v zrekonštruovanej plavárni Štiavničky! Sme presvedčení, že keď ju uvidíte na vlastné oči a vyskúšate na vlastnej koži, oceníte toto krásne dielo. Cíťte sa v novej plavárni ako doma“.

Vzhľadom na fakt, že sobota 6. november 2010 bol prvým dňom plnej prevádzky po 17 mesiacoch od začatia rekonštrukcie, prevádzkovateľ, BPM s.r.o., sa rozhodol poskytnúť návštevníkom možnosť zaplávať si zadarmo.

Pre záujemcov bol bezplatný vstup v hodinových intervaloch, aby si vzhľadom na aktuálnu kapacitu plavárne pre cca 200 ľudí, mohol zaplávať každý návštevník. Fungovali turnikety s časomierou. Organizátori, prosili návštevníkov o zachovanie disciplíny a ohľaduplnosti.

Okrem možnosti zaplávať si, boli k dispozícii ďalšie atrakcie a neplavci si mohli vyskúšať nový šport slacklining

pre udržanie rovnováhy na suchu. (Slacklining je nový druh zábavy pre všetkých, ktorí radi balansujú a trénujú rovnováhu. Je to chôdza, či skákanie na napnutom lane).

Po prvom otváracom dni už budú služby v plavárni Štiavničky k dispozícii podľa cenníka. Základná sadzba pre dospelého na hodinu pobytu v plavárni je 2,80 eura, s využitím všetkých ponúkaných služieb (okrem plaveckého bazéna aj detské a relaxačné bazéniky, tobogán, para a ďalšie). Prevádzkovateľ zároveň poskytuje rôzne zľavy deťom, študentom, seniorom, darcom krvi, ale aj výhodnejšie balíky vrátane permanentiek. Pre imobilných občanov je na požiadanie k dispozícii špeciálna sedačka, pomocou ktorej plavčík návštevníka bezpečne dostane do bazéna i z bazéna.

BANSKOBYSSTRICKÁ PLAVECKÁ 24 HODINOVKA

31. december 2010 bol tradičným dňom Banskobystrickej 24-hodinovky. Banskobystrická plavecká 24 hodinovka sa prvýkrát konala v roku 1996. Podľa štatistík bolo v roku 2008 zaregistrovaných 1072 účastníkov plaveckej 24 hodinovky, pričom služby krytej plavárne počas podujatia využilo 1650 návštevníkov. Vlani v provizórnom priestore - v náhradnom prekrytom 50 metrovom bazéne na plážovom kúpalisku na Štiavničkách bolo registrovaných 636 účastníkov plaveckého maratónu a prekrytý bazén navštívilo cca 1000 plavcov. Dejiskom silvestrovskej obľúbenej plaveckej 24 - hodinovky s podtitulom „Zaplávajte si sto metrov pre svoje zdravie“ bola vynovená plaváreň na Štiavničkách. Po necelých sedemnástich mesiacoch otvorila svoje brány a tohtoročný 15. ročník plaveckého maratónu sa stretol s ešte väčším záujmom ako po minulé roky. Od stredy 12.00 hod. do štvrtkového poludnia si plávanie vyskúšalo bezplatne takmer 2 260 ľudí. Plavecký maratón odštartoval predčierom napoludnie skokom do vody novozvolený primátor Banskej Bystrice Peter Gogola. Povestnú „stovku“ zaplával za 2:08,51. „Svoj dosiahnutý čas nekomentujem, teší ma však skutočnosť, že banskobystrické plávanie má z roka na rok viac priaznivcov. Napriek mrazivým teplotám vonku, bola v plavárni príjemná atmosféra, čo bol súčasne aj ďalší dôvod navyše, urobiť niečo pre svoje zdravie“, dodal banskobystrický primátor. Tradičné podujatie navštívilo až 2 260 ľudí a preplávať dĺžku 50 metrového bazéna dvakrát si trúfalo rekordných 1280 účastníkov. Cieľom známeho plaveckého podujatia je vzbudiť záujem o plávanie medzi širokou verejnosťou. Každý účastník, ktorý odplával sto metrov, si domov odniesol účastnícky diplom s vyznačeným nameraným časom a malé občerstvenie. Počas tohtoročnej plaveckej 24- hodinovky bol individuálne ocenený aj každý päťdesiaty účastník, ktorý získal propagačné predmety s logom mesta (tričko, pero, cukríky, CD, knižku a iné). Mesto Banská Bystrica už tradične oceňuje aj najrýchlejšieho, najstaršieho a najmladšieho účastníka plaveckého maratónu. Titul najstaršej plavkyne z minulého roka potvrdila 84 - ročná Zuzana Pinzíková, ktorá 100 metrov zvládala za 8:25,03. Plavecký kumšt si vyskúšali aj deti, najmladšia bola päťročná Emka Valigurová (4:17,40). Okrem Banskobystričanov sa do maratónu zapojili aj návštevníci z iných slovenských miest a núdzou nebola ani o zahraničných plavcov. V banskobystrickom 24 - hodinovom plávaní padali aj rýchlostné rekordy. Najrýchlejšim plavcom sa stal Roman Kučík, ktorý 100 metrov zaplával vo vynikajúcom čase 0:54,80. Záujem o vianočnú plaveckú 24-hodinovku z roka na rok rastie. Minulý rok sa jej zúčastnilo zhruba tisíc plavcov, ktorí povestných sto metrov plávali v náhradných priestoroch bazéna na plážovom kúpalisku. Tento rok sa podujatí udeľovali aj ročné permanentky. Primátor mesta ich odovzdal Ivete Kovalíkovej a Ľubomírovi Gajdošíkovi, víťazom súťaže BPM, a.s., ktorí navrhli, že zrekonštruovaná plaváreň bude niesť oficiálny názov Plaváreň Štiavničky. Tradičné banskobystrické koncoročné plavecké podujatie je určené širokej

verejnosti s cieľom propagovať plávanie ako jednu z najzdravších pohybových aktivít. Každý účastník, ktorý odpláva sto metrov, dostane účastnícky diplom s vyznačeným nameraným časom a malé občerstvenie. Počas tohtoročnej plaveckej 24 hodinovky bude špeciálne ocenený každý päťdesiaty účastník, ktorý získa propagačné predmety s logom mesta (tričko, pero, cukríky, CD, knižku a pod.). Mesto Banská Bystrica plánuje najrýchlejšieho, najstaršieho a najmladšieho účastníka plaveckého maratónu oceniť aj v rámci slávnostného podujatia „Najlepší športovec mesta za rok 2010“.

VOJENSKÉ ŠPORTOVÉ CENTRUM DUKLA BANSKÁ BYSTRICA

Vojenské športové centrum DUKLA Banská Bystrica je komplexným a vrcholovým zariadením na území mesta .

Medailová bilancia z majstrovstiev Slovenska v priebehu rokov 2006 - 2010:

2006	24 zlatých, 16 strieborných, 15 bronzových medailí,	celkom 55 medailí
2007	29 zlatých, 18 strieborných, 8 bronzových medailí,	celkom 57 medailí
2008	37 zlatých, 23 strieborných, 18 bronzových medailí,	celkom 78 medailí
2009	59 zlatých, 24 strieborných, 29 bronzových medailí,	celkom 112 medailí
2010	38 zlatých, 30 strieborných, 36 bronzových medailí,	celkom 104 medailí

Športové priestory VŠC (štadión, športovú halu, strelnicu, posilňovňu) poskytuje v rámci rozvoja športu mládeži, ale i ďalším záujemcom o športovú činnosť. Takto plní jeden z bodov uznesenia vlády SR o rozvoji športu v širokej verejnosti.

VŠC plnilo ciele a hlavné úlohy roku 2010 v súlade s poslaním, ktorým je profesionálna starostlivosť a príprava športovcov na športovú reprezentáciu OS SR a štátnu športovú reprezentáciu s cieľom dosahovať popredné umiestnenia na olympijských hrách, majstrovstvách sveta a Európy, svetových vojenských hrách a majstrovstvách sveta CISM ako i na iných medzinárodných a vrcholových celoštátnych podujatiach. Základným cieľom VŠC bolo v súčinnosti so SOV a jednotlivými športovými zväzmi prednostne zabezpečiť kvalitnú reprezentáciu nominovaných športovcov na zimných olympijských hrách 2010 a zabezpečiť prípravu športovcov na MS, ME, MSJ, MEJ, SP a súťažiach CISM-u. V jednotlivých športoch vytvoríť spolu s príslušnými športovými zväzmi optimálne podmienky pre plnenie hlavných úloh pri dodržiavaní prísnej diferenciacie jednotlivých ŠO i jednotlivcov. Len vo výnimočných prípadoch nominovať našich príslušníkov na vrcholné podujatia na náklady

VŠC. V spolupráci so SOV a športovými zväzmi v roku 2010 plnili ŠO hlavné úlohy na ZOH, MS, MS CISM, ME, ME-J, AMS a OH-M s nasledovným ziskom medailí ŠO biatlon

na ZOH v Kanade (zisk 3 medailí),

na MS v letnom biatlone v Poľsku (zisk 5 medailí),

na ME v letnom biatlone v Osrblí (zisk 4 medailí).

ŠO rôzne

na MS v karate v Portugalsku (zisk 1 medaily),

na MS v kulturistike v Azerbajdžane a v Mexiku (zisk 3 medailí),

na MS v tlaku na lavičke v USA (zisk 1 medaily),

na MS vo vodnom motorizme v Taliansku (zisk 1 medaily),

na MS v zjazde na divokej vode v Španielsku (zisk 4 medailí),

na ME v kulturistike v Holandsku (zisk 1 medaily),

na ME vo vodnom motorizme v Nemecku (zisk 2 medailí),

ŠO kanoistika

na MS v Poľsku (zisk 2 medailí),

na ME v Španielsku (zisk 1 medaily),

na MEJ v Rusku (zisk 1 medaily),

na AMS v Poľsku (zisk 2 medailí).

ŠO športová strelba

na MS v Nemecku (zisk 4 medailí),

na HME v Nórsku (zisk 2 medailí),

na AMS v Poľsku (zisk 1 medaily).

ŠO vodný slalom

na MS v Slovinsku (zisk 2 medailí),

na ME v Čunove (zisk 3 medailí),

na OHM v Singapure (zisk 1 medaily).

ŠO zápasenie

na MS CISM vo Fínsku (zisk 2 medailí).

Hlavnou činnosťou Vojenského športového centra Dukla Banská Bystrica (ďalej len „VŠC“) je zabezpečiť športovú prípravu športovcov – inštruktorov športu (ďalej len „IŠ“) Individuálnych športových odvetví na podujatia výkonnostného a vrcholového športu a na Športovú reprezentáciu Ozbrojených síl Slovenskej republiky (Ďalej len „OS SR“) a Slovenskej republiky. V podmienkach VŠC im poskytnúť:

podmienky na tréningový proces, zdravotné zabezpečenie, finančné zabezpečenie, materiálové zabezpečenie,

ubytovanie, stravovanie, dopravu.

Poslaním VŠC je: – zabezpečenie profesionálnej starostlivosti a prípravy športovcov na športovú reprezentáciu

OS SR a štátnu športovú reprezentáciu s cieľom dosahovať popredné umiestnenia na olympijských hrách, majstrovstvách sveta a Európy, ako i na iných medzinárodných a vrcholových celoštátnych súťažiach, ktoré sú príležitosťou na propagáciu krajiny, kultúry a života občanov Slovenskej republiky, organizovanie športových podujatí pre domácich a zahraničných športovcov, s cieľom

dostať VŠC do povedomia ľudí doma i v zahraničí a prostredníctvom nich šíriť dobré meno Slovenskej republiky a OS SR, – zabezpečenie starostlivosti o zverený hnutel'ný a nehnuteľný majetok (budovy, zariadenia, telovýchovné objekty, pozemky) s maximálnym využitím pre zlepšenie športovej výkonnosti, – spolupráca so športovými zväzmi, športovými klubmi, združeniami a organizáciami v oblasti športu s cieľom poskytnutia profesionálnych podmienok pre najlepších talentovaných športovcov, aby bola zabezpečená kontinuita ich výkonnostného vrcholu. Prostredníctvom VŠC je vytvorený v rezorte ministerstva obrany SR (ďalej len „MO SR“) priestor na zabezpečenie prípravy vrcholových športovcov, reprezentantov OS SR a štátnych reprezentantov SR aj na ďalšie obdobie. Zámerom je udržať si vysoký kredit a úspešnosť centra v Slovenskej republike. Vytvárať pre športovcov komplexné podmienky, ktoré budú zodpovedať celosvetovo uznávaným parametrom a budú zárukou porovnateľných športových úspechov v medzinárodnom meradle. VŠC zabezpečuje z rozpočtu finančné prostriedky na prípravu, materiálno-technické, zdravotné a personálne zabezpečenie, psychologickú prípravu, diagnostiku, dopingovú kontrolu a oponentúru tréningových plánov centrálnym manažmentom. Vybraným talentovaným športovcom spoluvytvára podmienky a zosúladienie športovej prípravy, či vzdelávania, športovú a olympijskú výchovu a športovú i sociálnu perspektívu vo vrcholovom športe.

Športovci VŠC získali v roku 2010 na vrcholných majstrovských súťažiach spolu 46 medailí, čím o jednu medailu prekonalí historické maximum z roku 2009. Pribudli však medaile najcennejšie, a to

z XXI. Zimných olympijských hier vo Vancouvri, kde Anastasia Kuzmina získala zlatú a striebornú medailu a Pavol Hurajt bronzovú medailu. V roku 2011 budú športovci VŠC súťažiť na majstrovstvách sveta, Európy a ďalších významných svetových, či európskych podujatiach plus vo vybraných športoch a disciplínach aj na 5. Svetových vojenských hrách, ktoré sa uskutočnia v dňoch 16.-24. júla v brazílskom Rio de Janeiro. Svetová rada vojenského športu (ďalej „CISM“) organizuje Svetové vojenské hry každé štyri roky a v súčasnosti združuje 133 krajín sveta. CISM je jednou z najväčších multišportových organizácií na svete. Svetové vojenské hry sú hry svojím rozsahom, zastúpením športovcov a počtom športovcov najvýznamnejšie po olympijských hrách. Rok 2011 bude zároveň rokom predolympijským, v ktorom sa vo väčšine športov začínajú plniť kvalifikačné kritériá na XXX. OH 2012 v Londýne. Cieľom je pripraviť čo najväčší počet športovcov, ktorí sa na OH do Londýna kvalifikujú a pripraviť ich tak, aby boli na OH úspešní. VŠC vynakladá maximálne možné úsilie na zabezpečenie chodu organizácie s orientáciou na tie športy a športovcov, ktoré dlhodobo plnia stanovené výkonnostné ciele. Udržať a neustále rozvíjať komunikáciu a vzájomnú informovanosť so športovými zväzmi, športovými organizáciami, členmi, zložkami a komisiami v rámci olympijskej rodiny.

Hlavnou úlohou a cieľom strednodobého výhľadu činnosti VŠC je, okrem zlepšovania materiálo-technického zabezpečenia, sociálneho, organizačného, zdravotného a finančného zabezpečenia športovej prípravy našich športovcov i rozvoj strediska mládeže a jeho legislatívne a finančné zabezpečenie. V oblasti štátnej starostlivosti o telesnú výchovu a šport sa týmto zachovávajú záujmy štátnej športovej reprezentácie Slovenskej republiky a reprezentácie OS SR. Naďalej budeme v rámci našich možností zabezpečovať športovú prípravu vybraným mladým športovcom v spolupráci s príslušnými športovými zväzmi, športovými klubmi, ÚTM, COP, SOV s MŠVVaŠ SR.

Základné ustanovenia : VŠC pôsobí na základe rozhodnutia ministra obrany Slovenskej republiky č. 50050/60 od 1. januára 1998 a zriaďovacej listiny č. 55483.

VŠC je právnická osoba, v právnych vzťahoch vystupuje vo svojom mene.

Na základe zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, VŠC vydalo štatút, ktorý podrobnejšie vymedzuje jeho pôsobnosť a úlohy, ustanovuje zásady jeho činnosti a vnútornej organizácie a vzťahy k iným orgánom a organizáciám v oblasti telesnej kultúry.

Úlohy, zásady činnosti a organizácie VŠC uvedené v štatúte sú záväzné pre vydanie organizačného poriadku VŠC.

Obsah činnosti VŠC

Obsahom činnosti VŠC je zabezpečovanie športovej prípravy športovcov vo VŠC po stránke:

- tréningovej (profesionálna práca kvalifikovaných trénerov),
- organizačnej (organizovanie a zabezpečovanie pretekov i sústredení),
- zdravotnej (odborné lekárske vyšetrenie, diagnostika funkčnej zdatnosti organizmu, biochemické vyšetrenie, regenerácia, rehabilitácia),
- finančnej (mzdy, cestovné, stravovacie a ubytovacie náklady pri pretekoch a sústredeniach doma i v zahraničí),
- materiálovej (zabezpečovanie všeobecného a špeciálneho športového materiálu), - stravovacej (poskytovanie stravovania pre športovcov, ale aj pre ostatný personál VŠC, organizácie a výsluhových dôchodcov),
- ubytovacej (poskytovanie ubytovania pre športovcov, trénerov i ďalších členov realizačných tímov),
- dopravnej (poskytovanie dopravy na preteky a sústredenia doma i v zahraničí).

Stále činnosti VŠC:

1. Príprava vrcholových športovcov jednotlivých športových oddelení (ďalej len „ŠO“) na olympijské hry (OH), majstrovstvá sveta (MS), majstrovstvá sveta organizované Medzinárodnou radou vojenského športu „Council international du sport militaire“ (SVH, MS CISM), majstrovstvá Európy (ME), Svetový pohár (SP), Európsky pohár (EP), majstrovstvá Slovenskej republiky (M-SR).
2. Zdravotná starostlivosť.
3. Materiálové zabezpečenie.
4. Poskytovanie stravovania športovcom, zamestnancom, vojenským dôchodcom a organizáciám.
5. Poskytovanie ubytovania.
6. Zabezpečenie dopravy.
7. Prenájom nehnuteľného majetku.
8. Zabezpečenie zahraničných služobných ciest.
9. Zabezpečenie zahraničných služobných návštev.
10. Organizovanie prezentačných a spoločenských akcií.

Dlhodobé činnosti VŠC:

1. Príprava TOP športovcov jednotlivých ŠO na Zimné olympijské hry 2010 a 2014 (ZOH) a Olympijské hry 2012 a 2016 (OH),

2. Príprava vrcholových športovcov jednotlivých ŠO na Svetové vojenské hry 2011 a 2015 (SVH)

Stále činnosti VŠC:

1. Príprava vrcholových športovcov

V súčinnosti s jednotlivými športovými zväzmi a v príprave na ZOH v koordinácii so Slovenským olympijským výborom (ďalej len „SOV“) sme prednostne zabezpečovali prípravu a dôstojnú reprezentáciu nominovaných športovcov a trénerov na ZOH, MS, MS CISM, ME, MEJ, AMS, OHM a vrcholiacu prípravu účastníkov na 5. SVH 2011. V ostatných športoch bolo hlavnou úlohou r. 2010 vytvoriť spolu s jednotlivými športovými zväzmi optimálne podmienky pre plnenie hlavných úloh jednotlivých ŠO pri dodržiavaní prísnej diferenciacie jednotlivých ŠO i jednotlivcov. Len vo výnimočných prípadoch nominovať našich príslušníkov na vrcholné podujatia na náklady VŠC. Za VŠC plnili ŠO v roku 2010 hlavné úlohy na ZOH, MS, MS CISM, ME, ME-J, AMS a OHM s nasledovným ziskom medailí: ŠO biatlon na ZOH v Kanade (zisk 3 medailí), na MS v letnom biatlone v Poľsku (zisk 5 medailí) a na ME v letnom biatlone v Osrblí (zisk 4 medailí), ŠO rôzne: na MS v karate v Portugalsku (zisk 1 medaily), na MS v kulturistike v Azerbajdžane a v Mexiku (zisk 3 medailí), na MS v tlaku na lavičke v USA (zisk 1 medaily), na ME v kulturistike v Holandsku (zisk 1 medaily), na MS vo vodnom motorizme v Taliansku (zisk 1 medaily), na ME vo vodnom motorizme v Nemecku (zisk 2 medailí), na MS v zjazde na divokej vode v Španielsku (zisk 4 medailí), ŠO kanoistika na MS v Poľsku (zisk 2 medailí), na ME v Španielsku (zisk 1 medaily), na MEJ v Rusku (zisk 1 medaily) a na AMS v Poľsku (zisk 2 medailí), ŠO športová streľba na MS v Nemecku (zisk 4 medailí), na HME v Nórsku (zisk 2 medailí) a na AMS v Poľsku (zisk 1 medaily), ŠO vodný slalom na MS v Slovinsku (zisk 2 medailí), na ME v Čunove (zisk 3 medailí) a na OHM v Singapure (zisk 1 medaily), ŠO zápasenie na MS CISM vo Fínsku (zisk 2 medailí).

Materiálne a ekonomické zabezpečenie športovej prípravy bolo na požadovanej úrovni. VŠC sa podarilo zrealizovať všetky výcvikové tábory, ako aj ďalšie športové podujatia.

Stravovanie

VŠC prostredníctvom proviantnej služby poskytuje stravovanie pre profesionálnych vojakov a zamestnancov VŠC a na základe predložených žiadostí aj stravovanie osôb z iných organizácií a dôchodcov, ktorí pred odchodom do dôchodku boli zamestnancami vojenskej správy. V priebehu roka 2010 pracovníci proviantnej služby zabezpečili občerstvie na recepciu pre organizačný výbor XV. ročníka športovej olympiády detí materských škôlok, stravovanie 180 účastníkov v hasičskom športe, stravovanie počas 26. ročníka Turnaja SNP v džude a následného sústredenia, stravovanie

členov Egyptskej cyklistickej federácie a celodenné stravovanie počas Memoriálu Juraja Odra v modernom päťboji. Za rok 2010 bolo podaných 673 raňajok, 19770 obedov a 810 večerí. Od 1.2.2010 bol rozšírený výber pripravovanej stravy o skupinu, v ktorej sú podávané šaláty z čerstvej zeleniny a ovocie.

Poskytovanie ubytovania

V roku 2010 bolo na ubytovni VŠC ubytovaných 423 platiacich osôb, čo je 1741 L/D. Správca ubytovne uhradil na finančné oddelenie čiastku 25.672,17 €. Z toho 15.269,73 € bolo odvedených na obnovu položky 632001 energie a do štátneho rozpočtu bol odvedený poplatok za ubytovanie vo výške 10.402,14 €. Zabezpečovali ubytovanie pre športovcov – ŠO džudo, zápasenie, biatlon, atletika, vzpieranie, športová strelba, moderný päťboj a futbal mládež. V roku 2010 bolo v priemere trvalo ubytovaných 18 osôb. Platby boli uskutočňované mesačne na základe evidenčného listu pre výpočet úhrady za používanie bytového priestoru s nadštandardným vybavením.

Zabezpečovanie športovísk na nerušenú športovú prípravu jednotlivých ŠO a príprava nebytových priestorov, ako je Športová hala DUKLA na Štiavničkách, Štadión SNP, kuchynsko-jedálenský blok, hlavná budova JUGO, výcvikové stredisko Králiky ako i budova logistiky a telocvičňa nachádzajúce sa v Trenčíne. V čase nevyužívania priestorov príslušníkmi sa nehnuteľný majetok prenajíma iným subjektom v súlade s platnými právnymi normami. V roku 2010 bolo uzatvorených 81 nájomných zmlúv na nehnuteľnosť, z toho 76 príjmových a 2 výdavkové nájomné zmluvy a 3 zmluvy o výpožičke. V roku 2010 za prenájom nebytových priestorov Dukla vyfakturovala finančné prostriedky v celkovej výške 127.917,74€, z toho na položku štátneho príjmu, t. j. nájom nebytových priestorov 46.850,12 € a za energie (elektrická, tepelná energia, vzduchotechnika, voda, vodné stočné, komunálny odpad) v celkovej čiastke 81.067,62 €.

V roku 2010 bolo vo VS Králiky ubytovaných 677 osôb (1602 L/D), športovcov 131 (592 L/D). Za využívanie strediska bolo zinkasovaných celkove 8.409,63 €. V priebehu roka bolo zabezpečované vo VS Králiky ubytovanie nahlásených hostí a športovcov na sústredenia a služby s tým spojené. Počas vykurovacieho obdobia boli objekty vykurované elektrinou, ale aj pevným palivom. Bola vykonávaná kontrola, regulácia a nastavenie kúrenia ako aj bežná údržba. V zimnom období bola vykonaná údržba a úprava bežeckých tratí, opravy a údržba zimnej techniky - ratrak, skútre a zabezpečenie PHM. Športová hala a štadión v správe VŠC slúžia hlavne na zabezpečenie tréningového procesu športovcov, na organizovanie podujatí a pretekov VŠC. V spolupráci s Mestom Banská Bystrica aj tréning a športové akcie iných klubov a organizácií. Okrem športovcov VŠC v priestoroch VŠC celoročne trénovali: FK Dukla a.s., basketbalisti BK ŠKP, basketbalistky UMB, džudisti UMB a

hádzanáry ŠKP.V priebehu roka 2010 VŠC organizovalo alebo spoluorganizovalo športové a kultúrne podujatia, ktorých hlavným cieľom bola propagácia športu, športových výsledkov, športovcov a samotného VŠC.

Vyhlásenie najlepšieho športovca rezortu MO SR za rok 2009

12. 1. 2010 Toto podujatie je každoročne organizované za účelom vyjadrenia vďaky športovcom, trénerom a realizačným tímom, ktorí prispievajú k úspešnému vystúpeniu jednotlivých športovcov na svetových a európskych šampionátoch. Slávnostnému vyhláseniu predchádzala autogramiáda športovcov v Europa Shopping centre Banská Bystrica. Samotné vyhlásenie najlepšieho športovca rezortu MO SR za rok 2009 sa konalo 12.1.2010 v ECC-PKO Banská Bystrica. Pozvanie prijal minister obrany Jaroslav Baška, ďalší rezortní predstavitelia, predstavitelia generálneho štábu OS SR, poslanci NR SR, ako aj zástupcovia miestnej samosprávy, zväzov, sponzori, obchodní partneri a v neposlednom rade i samotní športovci a zamestnanci VŠC. Počas večera boli vyhlásení víťazi v kategóriách najúspešnejší junióri, tréner, neolympijské a olympijské športy.

PRIVÍTANIE OLYMPIONIKOV 2. 3. 2010

Na ZOH 2010 v kanadskom Vancouveri naši športovci Anastasia Kuzmina a Pavol Hurajt získali kompletnú zbierku olympijských medailí, čím prepísali športovú históriu zimných olympijských hier na Slovensku. A to bol dôvod na to, aby sme ich výkonom vzdali poctu slávnostným privítaním v Banskej Bystrici, ktoré sa v úvode začalo na pôde VŠC. Potom nasledovalo uvítanie na Námestí SNP občanmi mesta Banská Bystrica za účasti predstavitelov miestnej samosprávy a vedenia VŠC. Na námestí sa zhromaždilo približne 2000 obyvateľov, ktorí s netajenými emóciami zborovo spievali skladbu zloženú špeciálne pre olympijskú víťazku a na veľkoplošnej obrazovke sa premietali zábery z olympiády. Toto všetko vytvorilo neopakovateľnú atmosféru ako pre Bystričanov, tak i pre samotných športovcov. Športoví fanúšikovia mali možnosť získať plagáty a podpisové karty na autogramiáde. Toto slávnostné privítanie športovcov bolo zorganizované v spolupráci s Mestom Banská Bystrica, Banskobystrickým samosprávnym krajom, Olympijským klubom Banská Bystrica a Slovenským zväzom biatlonu.

EUROPA SC HIGH JUMP, 4. 3. 2010

Jednou z každoročných športovo-spoločenských udalostí sú medzinárodné preteky v skoku do výšky Europa SC High jump, známe tiež pod názvom Banskobystrická latka. VŠC organizovalo už 17. ročník tohto výškarského mítingu. K pretekom sa uskutočnili 2 tlačové konferencie, jedna niekoľko dní pred podujatím, druhá predpoludním v deň konania samotných pretekov. Sprievodným programom bola podpisová akcia, ktorá sa konala v Europa Shopping centre. V deň konania mítingu prebiehala súťaž „Latka 5-ich miest“, ktorej finalisti sa zúčastnili hlavnej súťaže. Tradične o preteky BBL prejavil záujem veľký počet divákov, ktorí vo vypredanom hľadisku vytvárali výbornú atmosféru počas celého podujatia. Tú ocenili hlavne súťažiaci, a to 8 výškarok zo 7 krajín a 12 pretekárov z 8 krajín. Všetky pokusy športovcov boli premietané na veľkoplošnej obrazovke. Míting bol mimoriadne úspešný po stránke organizačnej aj športovej, víťaz mužskej časti pretekov Rus Uchov skočil nový rekord mítingu (238 cm). Niektorí atléti si zlepšili osobné rekordy, rovnako ako v niektorých prípadoch i národné rekordy.

OTVORENIE ZREKONŠTRUOVANEJ POSILŇOVNE, 28. 5. 2010

VŠC vstupovalo do úvodu roka so zámerom realizácie už nevyhnutnej rekonštrukcie posilňovne. Športové centrum zabezpečujúce starostlivosť o slovenskú špičku pretekárov z rôznorodých športových odvetví musí dbať na kvalitu podmienok na prípravu. To sa podarilo 28. mája, keď boli zrenovované a zariadené priestory posilňovne slávnostne uvedené do života za prítomnosti ministra obrany SR, náčelníka GŠ OS SR, štátneho tajomníka MO SR, športovcov, trénerov, zamestnancov VŠC a ostatných hostí. Pri tejto príležitosti v príjemnej atmosfére minister obrany SR a náčelník GŠ OS SR odovzdali vojenské medaile a odznaky štyrom úspešným športovcom a jednému trénerovi (M. Hrašnová, M. Randl, P. Pelach, J. Purdjaková; D. Valent).

Šport v DUKLE -1. ročník časopisu

VŠC v roku 2010 vydalo prvé štyri čísla prvého ročníka časopisu o športovom dianí v Dukle pod názvom Šport v DUKLE, ktorý bol publikovaný ako občasník. Jeho obsahom sú najmä športové výsledky športovcov VŠC, ich medailové umiestnenia, propagácia podujatí, dianie v športovom centre, história DUKLY, resp. jej jubilanti, ale nájdú sa tu aj odborné témy zamerané na oblasť športu. Priestor dostali aj odvetvia, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť histórie DUKLY, a to Futbalový klub Dukla, a. s., Hokejový klub Dukla Trenčín a Armádní športovní centrum Dukla Praha. Časopis je distribuovaný športovým zväzom, na ministerstvo obrany SR, SOV, ako povinný výtlačok vybraným knižniciam, UMB v Banskej Bystrici, ďalej športovým priaznivcom, spolupracujúcim organizáciám, partnerom športových podujatí a novinárom.

Každý mesiac sa najvýznamnejšie športové výsledky publikujú aj v časopise ministerstva obrany SR

„OBRANA“. V rámci projektu „Povedz nie drogám“ spolupracuje VŠC s prednášateľom p. Petrom Remperom na šírení osvedy proti drogovým závislostiam a ako voľbu využitia voľného času predstavuje šport. Na jednotlivých prednáškach sa podľa svojich možností zúčastňujú športovci VŠC. Projekt sa realizuje na základných a stredných školách po celom Slovensku.

V druhej polovici roka 2010 bola sfunkčnená nová webová stránka VŠC, na ktorej sa uverejňujú všetky dôležité informácie z prostredia športu vo VŠC. Na záver roka boli pripravené prezentačné materiály: kalendár, diár, bulletin, ročenka.

Zoznam športových podujatí organizovaných VŠC:

MT DUKLA Cup v džude	30. 1.
Europa SC high jump v skoku do výšky	4. 3.
M-SR juniorov v džude	1. 5.
Kritérium SNP v atletike	12. 6.
Medzinárodný turnaj SNP v džude	28. 8.
Slovenský pohár v modernom päťboji	18. 9.
Memoriál J. Ondra v modernom päťboji	24. 9.
Cena Hrona v modernom päťboji	8. - 10.10
Majstrovstvá kraja v džude	3. 10.
SNL v džude	13. 11.

Zoznam športových podujatí organizovaných za spoluúčasti VŠC:

Latka 5-ich miest	2. 2. - 4. 3.
Extraliga BT v Liptovskom Mikuláši	6. - 7. 2.
„Dudinská 50“ v chôdzi	27. 3.
Medzinárodné liptovské slalomy vo vodnom slalome	24. - 25. 4.
Chodecký míting na dráhe	30. 4.
Medzinárodný tatranský slalom vo vodnom slalome	7. - 9. 5.
GPS v atletike	23. 5.
Dubnické dni cyklistiky 1.2 UCI	29. - 30. 5.

Majstrovstvá kraja v atletike	5. 6.
Olympiáda materských škôl	24. 6.
Beh olympijského dňa	23. 6.
Extaliga BT v Liptovskom Mikuláši	22. - 25. 7.
Považský pohár vo vzpieraní	4. 9.
Chôdza na Bacúchu - cena Jozefa Pribilince	25. 9.
Memoriál L. Mlyneka v zápasení	25. 9.
Majstrovstvá kraja v džude	3. 10.
Horehronské hry v atletike	7. 10.
Cena Hrona v modernom päťboji	8. - 10. 10.
Preteky „biathle“	30. 10.
Extraliga BT v Liptovskom Mikuláši	17. - 20. 12.

Dlhodobé činnosti VŠC:

1. Príprava TOP športovcov na ZOH 2010

V roku 2010 vyvrcholila dlhodobá príprava 13. Nominovaných TOP športovcov reprezentáciou na ZOH 2010 vo Vancouveri. Slovensko z VŠC reprezentovalo v Kanade 10 športovcov zo ŠO biatlon, 2 športovci zo ŠO rôzne (skoky na lyžiach a zjazdové lyžovanie) a 1 športovec zo ŠO vzpieranie ako člen posádky slovenského štvorbobu. Najlepšie výsledky na týchto ZOH 2010 dosiahli biatlonisti Anastasia Kuzmina, ktorá získala zlatú a striebornú medailu i 8. miesto, Pavol Hurajt vybojoval bronzovú medailu, 5. a 7. miesto. Zjazdová lyžiarka Veronika Zuzulová obsadila v disciplíne slalom pekné 10. miesto.

2. Príprava vrcholových športovcov na SVH

Príprava športovcov profesionálnych vojakov je dlhodobo zameraná aj na plnenie výkonnostných cieľov na SVH, ktoré sa konajú každé 4 roky. Na predchádzajúcich SVH 2007 v indickom Hyderabad sa podarilo získať celkom 4 medaile (2 zlaté, 1 striebornú, 1 bronzovú). V roku 2010 pokračovala dlhodobá príprava zameraná na úspešnú reprezentáciu OS SR na 5. SVH 2011, ktoré sa budú konať 16.- 24. júla 2011 v brazílskom Rio de Janeiro.

Ciele a ich plnenie za jednotlivé ŠO:

ŠO ATLETIKA bol v roku 2010 zameraný na plnenie hlavných úloh na halových majstrovstvách sveta, majstrovstvách Európy, olympijských hrách mládeže, majstrovstvách Európy družstiev (MED). I napriek tomu, že nezískali medailu na vrcholnom podujatí, dokázali pripraviť 9 atlétov na ME (Janu a Danu Veldákové, Mateja Tótha, Miloša Bátovského, Dušana Majdana, Antona Kučmína, Petra Horáka, Miloslava Konopku a Martina Benáka), z toho sa štyria umiestnili v prvej 12-ke a dvaja v prvej 8-ke. Máme víťaza svetového pohára v chôdzi - Mateja Tótha, družstvo SR obsadilo 7. miesto a šiestu z HMS - Danu Veldákovú. Na OH mládeže získalo ŠO vďaka Kataríne Strmeňovej finálové umiestnenie. Na MED sme pripravili 6 atlétov a dvaja zvíťazili (Peter Horák, Dana Veldáková). Na M-SR získali 19 titulov a 33 medailí. O sklamaní možno hovoriť iba v prípade Miloslava Konopku, ktorý zaostal za očakávaniami, no pripravený na ME odchádzal dobre. Zdravotné problémy sa vyskytli u Miloša Bátovského a Márii Gálikovej a výrazne ovplyvnili výsledok na ME, resp. kariéru. Prekvapením roka bol oštepár Martin Benák. Vzhľadom na dosiahnuté výsledky v roku 2010, t.j. 7. miesto na ME a 1. miesto na SP sa atlétom roka VŠC ŠO atletika stal nrtm. Matej Tóth.

ŠO BIATLON v roku 2010 plnili príslušníci ŠO biatlon hlavné úlohy na ZOH 2010 v kanadskom Vancouveri, kde splnili všetky stanovené ciele pre jednotlivcov. Anastasia Kuzmina sa stala historickou olympijskou víťazkou v rýchlostných pretekoch a v stíhacích pretekoch pridala striebornú medailu. Medailovú zbierku doplnil Pavol Hurajt, ktorý získal v pretekoch s hromadným štartom bronzovú medailu. Vystúpenie na ZOH 2010 sa tak stalo najlepším v ére samostatnosti SR. Dobrý výsledok na ZOH 2010 dosiahol aj čat. Dušan Šimočko, ktorý vo vytrvalostných pretekoch obsadil 18. miesto. Nedarilo sa našim príslušníkom v štafetách, kde hlavne mužská štafeta zostala za očakávaním. V rámci prípravy na sezónu 2010-2011 sa príslušníci VŠC zúčastnili ME v letnom biatlone, kde sa Matej Kazár stal dvojnásobným majstrom Európy. Janka Gereková pridala striebornú medailu a zmiešaná štafeta bronz. Už tradične sa v rámci kontrolných bodov trénovanosti naši športovci zúčastnili majstrovstiev sveta na kolieskových lyžiach, kde čat. Matej Kazár získal zlato a striebro. Zlato pridali Dušan Šimočko a bronz z.š. Ľubomíra Kalinová. Zmiešaná štafeta získala bronz.

ŠO DŽUDO sa v roku 2010 nepodarilo splniť všetky plánované úlohy. Hlavným dôvodom boli viaceré zranenia a tragická udalosť vo forme straty najlepšieho člena ŠO, ktoré zásadne ovplyvnili plnenie týchto úloh. Nepodarilo sa nadviazať na minuloročnú striebornú medailu Milana Randla z ME do 23 rokov v tureckej Antalyi.

ŠO ŠPORTOVÁ STRELBA hlavné úlohy v roku 2010 plnil na majstrovstvách sveta a na halových

majstrovstvách Európy. Väčšinu hlavných úloh splnili, keď na MS v Mníchove získali rtm. Plánovský, rtm. Jurčo a des. Pelach 2 strieborné a 2 bronzové medaile v streľbe na bežiaci terč. Vo fínskom Merakeri na HME sa darilo pištoľiarovi Tužinskému, ktorý k bronzovej medaile v jednotlivcoch pridal ešte podiel na bronzovej medaile v družstvách.

ŠO VODNÝ SLALOM hlavné úlohy v roku 2010 plnil na majstrovstvách sveta, majstrovstvách Európy, majstrovstvách sveta juniorov, majstrovstvách Európy do 23 rokov a majstrovstvách Európy juniorov. Ako tradične sa o zisk medailí zaslúžili Michal Martikán a Alexander Slafkovský. Absolútne najúspešnejší bol Michal Martikán, ktorý získal, alebo sa podieľal na 4 medailách (3-1-0). Druhým najúspešnejším bol Alexander Slafkovský, ktorý sa podieľal na 3 medailách (2-0-1) a získal ešte na MS 5. miesto, čo bolo jeho najlepšie umiestnenie. O väčší počet medailí sme prišli zranením Eleny Kaliskej, ktorá neštartovala na ME ani na MS, z ktorých v minulosti pravidelne nosila medaile. Celkovo ŠO vodný slalom získal na MS a ME 6 medailí (3-2-1), čím prekročili hlavnú úlohu, ktorou bol zisk 3 medailí.

ŠO RÔZNE tak, ako každý rok, plnilo ciele v oblasti získavania medailových umiestnení na najvyššej medzinárodnej úrovni. ŠO potvrdilo svoje veľmi dobré postavenie spomedzi jednotlivých ŠO vo VŠC, hlavné úlohy splnili všetky pridružené športy okrem moderného päťboja a plávania. O zbierku medailí sa zaslúžili hlavne zjazdári na divokej vode, karatista nrtm. Farmadín, vodní motoristi Jung a Košút, a kulturisti Havlík, Kočiš a Purdjaková. V priebehu roka bol prijatý do ŠO rôzne gymnasta Samuel Piasecký, ktorý nemal stanovené hlavné úlohy. Štartoval na MS v gymnastike a ako prvý Slovák sa prebojoval do finále v cvičení na bradlách, kde obsadil 8. miesto. V neredukovanom poradí vo viacboji obsadil 53. miesto, čo dáva nádej prebojovať sa na OH do Londýna.

ŠO PARAŠUTIZMUS hlavné úlohy v roku 2010 plnil na majstrovstvách sveta CISM v Bouchs, na majstrovstvách sveta v Niksič a na seriáli svetových pohárov. Úlohy ŠO neboli splnené podľa očakávaní. O najlepšie umiestnenia na MS sa zaslúžil predovšetkým rtm. Adamčík. Na svetových podujatiach sa podelili o najlepšie výsledky nrtm. Platko a des. Juriš. ŠO parašutizmus bol na konci roka vyradený zo športového portfólia VŠC, pretože ako neolympijský šport bez výchovy nových nádejných parašutistov nemal perspektívu na ďalšie fungovanie v podmienkach VŠC.

ŠO KANOISTIKA plnil hlavné úlohy v roku 2010 na majstrovstvách sveta, majstrovstvách Európy, majstrovstvách Európy do 23 rokov, majstrovstvách Európy juniorov, na akademických majstrovstvách sveta a na svetových pohároch. ŠO oproti minulému roku zaznamenal veľký vzostup. Zo siedmich plánovaných náročných úloh šesť splnili v plnom rozsahu a jednu čiastočne. Pretekári na vrcholných svetových podujatiach získali dovedna 7 medailových

umiestnení. Táto medailová bilancia spolu s ďalšími kvalitnými umiestneniami našich pretekárov naplňa VŠC zdravou mierou optimizmu smerom ku kvalifikácii na OH v roku 2011.

ŠO ZÁPASENIE zápasenie v roku 2010 plnil hlavné úlohy na majstrovstvách sveta, na majstrovstvách Európy a na majstrovstvách sveta CISM. ŠO napriek sťaženým podmienkam počas prípravy v priebehu roka 2010 zaznamenal nárast výkonnosti u športovcov. Veľmi príjemným oživením celého ŠO bol príchod trénera Karola Lengyela z Komárna a mladých zápasníkov taktiež z komárňanskej liahne. Na záver patrí poďakovanie aj trénerovi Petrovi Hirjakovi, za jeho dlhoročnú trénerskú prácu v ŠO zápasenie

ŠO VZPIERANIE v roku 2010 plnil hlavné úlohy na majstrovstvách sveta a na majstrovstvách Európy do 23 rokov. V dôsledku rozhodnutia z roku 2009 o prevelení ŠO vzpieranie z podmienok v Trenčíne do priestorov VŠC Banská Bystrica začínalo vzpieranie v zmenenej zostave. Pracovný pomer rozviazali dvaja dlhoroční tréneri Milan Kováč a Peter Hodulák. Z pretekárov rozviazal pracovný pomer Pavol Svrček. Na miesto hlavného trénera ŠO vzpieranie bol prijatý Rudolf Lukáč. Od 1.10.2010 nastal fyzický presun ŠO vzpieranie do Banskej Bystrici. V tomto období sa trénovalo v provizórnych podmienkach v posilňovni a v novembri začala rekonštrukcia priestorov pre vzpierať, ktorá bola ku koncu roka úspešne dokončená.

ŠO CESTNÁ CYKLISTIKA Športová príprava prebiehala podľa schváleného plánu na rok 2010. Plánované úlohy plnili na majstrovstvách sveta, majstrovstvách Európy do 23 rokov a na svetovej sérii. Hlavné úlohy sa im podarilo z väčšej časti splniť aj vďaka podpore SZC a sponzorov, ktorí našim pretekárom umožnili zúčastňovať sa kvalitných medzinárodných pretekov. Celkovo hodnotíme uplynulú sezónu ako úspešnú. Činnosť ŠO CC v štruktúre VŠC spočíva nielen v plnení hlavných úloh, ktoré sú vzhľadom na podmienky (hlavne finančné a materiálne) nereálne, ale tiež v zabezpečovaní reprezentácie Slovenskej republiky a OS SR na vrcholných medzinárodných podujatiach, ako aj výchova a starostlivosť o reprezentantov a to hlavne v zabezpečení získania bodov na pretekoch UCI, ktoré sú potrebné na účasť na MS

Hodnotenie

Uplynulé obdobie roku 2010 hodnotíme z pohľadu účinkovania športovcov VŠC na svetových a európskych podujatiach pozitívne. Vrcholoví športovci sa v rámci reprezentácie SR a OS SR v jednotlivých odvetviach zúčastnili na vrcholných súťažiach, z ktorých si priviezli celkom 46 medailí a ďalší rad výborných finálových umiestnení. V spolupráci so Slovenským olympijským výborom a športovými zväzmi bola v roku 2010 zabezpečená príprava TOP športovcov na úspešné reprezentovanie SR a OS SR na Zimných olympijských hrách 2010 vo Vancouveri. Príprava ostatných

športovcov bola zabezpečená v spolupráci s jednotlivými športovými zväzmi a taktiež SOV. Materiálne a ekonomické zabezpečenie športovej prípravy bolo na požadovanej úrovni. Hlavné úlohy v roku 2010 sme plnili na ZOH, MS, MS CISM, ME, ME-J, AMS a OHM. Úspešná bilancia športových výsledkov dosiahnutých v roku 2010 zahŕňa zisk 3 medailí zo zimných olympijských hier, 23 medailí z majstrovstiev sveta, 13 z majstrovstiev Európy, 1 medailu z majstrovstiev Európy juniorov, 2 medaile z majstrovstiev sveta CISM, 3 z akademických majstrovstiev sveta a 1 z olympijských hier mládeže.

V roku 2010 sa podarilo zabezpečiť a realizovať športovú prípravu celého VŠC z pridelených finančných prostriedkov na zodpovedajúcej úrovni. V budúcnosti budeme nútení klásť ešte väčší dôraz na čo najefektívnejšie využívanie finančných prostriedkov na zabezpečenie športovej prípravy s podstatne väčšou diferenciáciou v zabezpečovaní športovcov.

Z dlhodobých cieľov vyvrcholila v roku 2010 dlhodobá príprava TOP športovcov zameraná na úspešnú reprezentáciu na ZOH 2010 Vancouver. Z VŠC splnilo nominačné kritériá 13 športovcov. Na ZOH 2010 reprezentovalo VŠC 10 športovcov zo ŠO biatlon, 2 športovci zo ŠO rôzne (skoky na lyžiach a zjazdové lyžovanie) a 1 zo ŠO vzpieranie ako člen posádky štvorbobu. Ďalej v roku 2010 pokračovala dlhodobá príprava športovcov na OH 2012 Londýn ako aj dlhodobá príprava športovcov smerovaná k plneniu každoročných hlavných úloh VŠC na svetových podujatiach, ako MS, ME a SP v súčinnosti s jednotlivými športovými zväzmi a štábom SOV.

V roku 2010 vo VŠC realizovali 195 zahraničných služobných ciest a 7 zahraničných služobných návštev. Nárast zahraničných aktivít oproti roku 2009 spôsobila personálna výmena neproduktívnych športovcov za produktívnych, s ktorými prišli aj dotačné finančné prostriedky a sponzori. V ZSC bolo 95 plánovaných, 100 neplánovaných a 56 stornovaných aktivít, ZSN bolo 5 plánovaných, 2 neplánované a 1stornovaná aktivita.

Z hľadiska štruktúry ZSC, z počtu 195 ciest bola 1 aktivita realizovaná ako podporný tím na ZOH, 9 ako účasť na MS, 6 ako účasť na ME, 3 ako účasť na MS CISM, 10 ako účasť na svetových pohároch, 67 ako účasť na medzinárodných pretekoch, 15 ako účasť na medzinárodných turnajoch, 75 ako účasť na výcvikových táboroch, 2 ako účasť na medzinárodných kongresoch a 7 ako účasť na fakultatívnych zájazdoch. Zo ZSN sa organizovali „Európa SC high jump“ v skoku do výšky, Medzinárodný „Dukla Cup“ v džude, „Medzinárodné dni cyklistiky“, Výcvikový tábor Egyptských cyklistov v rámci sparingu v Trenčíne, medzinárodný „Turnaj SNP“ v džude, „Memoriál Juraja Ondra“ v modernom päťboji a „Vyhodnotenie najlepšieho športovca RMO SR 2010“ s pozvanými hosťami ASC Dukla Praha. Výcvikové tábory boli realizované v rámci plánu dlhodobej športovej prípravy zamerané na využitie priaznivých klimatických a sparingových podmienok a ako príprava pred OH,

MS, ME, MS CISM s cieľom zvyšovania športovej výkonnosti a oboznámenia sa s podmienkami a miestom konania jednotlivých športových súťaží. Oproti výcvikovému roku 2009 sme v priemere zaznamenali nárast neplánovaných akcií, čo spôsobili hlavne personálne zmeny v jednotlivých ŠO, prísun dotačných finančných prostriedkov hlavne na ŠO atletika a veľké zmeny celosvetových klimatických podmienok a s tým spojené aj zmeny termínov výcvikových táborov a medzinárodných športových podujatí. Spoločným znakom neplánovaných zahraničných služobných ciest bol ako každý výcvikový rok nedostatok finančných prostriedkov jednotlivých ŠO v prvom polroku v čase športovej prípravy, kedy sa operatívne v rámci možností menia zahraničné aktivity pre zabezpečenie optimálnej športovej prípravy. Opodstatnenosť realizácie zahraničných aktivít potvrdilo prekročenie plánovaných úloh na vrcholných podujatiach ziskom 46 medailí (15-13-18) na zimných olympijských hrách, majstrovstvách sveta, majstrovstvách Európy, majstrovstvách Európy juniorov, majstrovstvách sveta CISM, akademických majstrovstvách sveta a olympiády mládeže. Z hľadiska plnenia hlavných úloh športovej prípravy v roku 2010 sa môže konštatovať, že prostriedky na zahraničné aktivity vo VŠC boli vynaložené účelne a adekvátne vzhľadom k dosiahnutým výsledkom. Zahraničné aktivity v roku 2011 sú plánované smerom k plneniu nominačných kritérií na OH 2012 a hlavných úloh na podujatiach MS, ME, SVH a MS CISM-u. Výsledky, ktoré boli dosiahnuté v hodnotenom roku sa pravidelne analyticky vyhodnocovali. Na zlepšenie činnosti boli prijímané operatívne, ale aj dlhodobé opatrenia, a to rovnako v oblasti plnenia hlavných športových úloh, ako aj v oblasti ekonomického a finančného zabezpečenia. Na záver sa môže konštatovať, že z pohľadu dosiahnutých výsledkov sa športovcom VŠC podarilo nadviazať na veľmi úspešné výsledky z vrcholných svetových podujatí predchádzajúcich rokov, keď na nich okrem ostatných výborných finálových umiestnení získali 46 medailí a potvrdili opodstatnenosť vrcholového športu v rezorte MO SR pre zabezpečenie štátnej športovej reprezentácie Slovenska. Úlohy roku 2010 z pohľadu zabezpečenia štátnej športovej reprezentácie a ozbrojených síl boli splnené a prekročené.

Pri VŠC je zriadené Centrum mládeže, ktoré podporuje organizačne, materiálne i technicky mladé talenty, ktoré perspektívne plnili úlohy na juniorských športových podujatiach. V Centre mládeže bolo v roku 2010 zaradených 90 mladých športovcov, z toho 18 do ŠO atletika, 9 do ŠO biatlon, 8 do ŠO vodný slalom, 10 do ŠO džudo, 11 do ŠO rôzne (5 plávanie, 5 moderný päťboj, 1 vodný motorizmus), 5 do ŠO športová strelba, 4 do ŠO cestná cyklistika, 11 do ŠO kanoistika a 14 do ŠO zápasenie. Z dosiahnutých výsledkov treba vyzdvihnúť predovšetkým medailové umiestnenia našich zmluvných športovcov na ME vo vodnom motorizme, kde sa nám podarilo získať striebornú medailu zásluhou Michala Košúta v kategórii OSY 400 a dve bronzové medaile vybojovala Ľubomíra Kalinová na MS v letnom biatlone. Z juniorských súťaží si z OH mládeže vodný slalomár Miroslav Urban priniesol

striebornú medailu, Marcel Virga na MEJ v rýchlostnej kanoistike obsadil 3. miesto a Natália Prekopová skončila bronzová na MEJ v letnom biatlone v zmiešanej štafete. Zmluvní športovci v roku 2010 získali na majstrovstvách SR celkovo 104 medailí, z toho 38 titulov majstra SR, 30 strieborných a 36 bronzových medailí. Zisk 104 medailí v roku 2010 na majstrovstvách SR predstavuje významné postavenie našich športovcov v slovenskom mládežníckom športe.

HC 05 BANSKÁ BYSTRICA

26.3.2010 - V hokejovej kabíne HC '05 síce doznel smútok z neúspechu vo vyraďovacích bojoch, no pre vedenie klubu sa prakticky hneď na druhý deň po prehre s Nitrou začala už nová sezóna. Generálny manažér klubu Vlastimil Plavucha avizuje, že pred ňou sa káder istej obmene nevyhne.

Ešte pred tým, než sme sa Vlastimila Plavuchu spýtali na budúcu sezónu, vrátili sme sa ešte k nedávno skončenej. Ako teda dopadla z pohľadu generálneho manažéra? „Keby som to hodnotil o mesiac, tak poviem - že dobre. Zatiaľ ešte pretrváva sklamanie z vypadnutia v play off. Keď sa na to pozrieme triezvym pohľadom, tak si myslím, že môžeme byť spokojní s tým, ako sezóna prebehla. Už aj kvôli tomu, že druhý rok býva kritický a teraz bolo viac mužstiev zapletených do bojov o záchranu, hrala sa baráž. Z tohto pohľadu bola sezóna dobrá, naozaj sme to zvládli až nadmieru dobre. To, že sme skončili na druhom mieste po základnej časti bolo väčšie prekvapenie, ako to, že sme vypadli v štvrtfinále. Musíme zobrať do úvahy, že sme v extralige len druhý rok a historické piate miesto pre Banskú Bystricu je veľmi dobré.“

Po sezóne dôjde v tíme k zmenám v kádri, no v tejto fáze je ešte predčasné hovoriť mená. „K určitej obmene kádra dôjde. Aká bude jeho šírka, to ešte povedať nevieme, ale budeme sa snažiť, aby káder mal svoju silu,“ povedal Vlastimil Plavucha. Ako vyplynulo z jeho ďalších slov, všetko sa vykryštalizuje v priebehu niekoľkých týždňov. „Situácia sa bude vyvíjať postupne, ale do letnej prípravy, do začiatku mája by sme chceli vstúpiť už s kostrou mužstva, s ktorou budeme hrať v novej sezóne.“

22.4.2010 - Slovenskí hokejisti do 18 rokov zakončili MS v Bielorusku prehrou s Kanadou a na svetovom šampionáte obsadili konečné 8. miesto.

Naši mladíci vo svojom záverečnom vystúpení podľahli Kanade 2:4, keď reprezentanti z krajiny javorového listu položili základ svojho víťazstva už v prvej tretine. Tú vyhrali 4:0, keď prvý gól strelili už v 61. sekunde. Slováci gólovo odpovedali len dvakrát, čo na odvrátenie prehry nestačilo. V

slovenskom tíme nastúpila aj dvojica z HC '05. Obranca Michal Styk zaznamenal štyri štyri trestné minúty a dva strelecké pokusy, útočník Tomáš Matoušek vyslal na kanadského brankára jednu strelu.

Apríl 2010 - Veľkú radosť urobili žiaci hokejovej športovej triedy ZŠ Golianova a HC 05 Banská Bystrica, keď si suverénne bez jedinej prehry pod vedením trénerov Ľubomíra Čtvrtníčka a Mgr. Karola Ozoráka počínali na medzinárodnom hokejovom turnaji, ktorý organizovala Hviezda Praha v dňoch 9. - 11.4.2010. Žiaci postupne porazili Žilinu 5:4, Hviezdu Praha 3:0, švajčiarský team Kloten Flyers 2:1, HC Nový Jičín 3:2 a nemecký EHC Klostersee 4:0.

7.6.2010 - Najnovšími hráčskymi prírastkami v tíme HC '05 Banská Bystrica bola v roku 2010 dvojica skúsených hráčov s reprezentačnou minulosťou. Pod Urpín prišli útočník Richard Šechný a brankár Miroslav Šimonovič. Oba hráči, ktorí v minulej sezóne obliekali dres Popradu, sa tak po rokoch vracajú na stredné Slovensko. Oba v minulosti totiž pôsobili aj v HKm Zvolen.

V banskobystrickom klube, ktorý v uplynulej sezóne svojim piatym miestom .

1.7.2010. - Ešte pred rokom počas horúceho leta zarezával ako jeden z hráčov HC '05 Banská Bystrica, teraz je členom realizačného tímu a letnú prípravu má pod palcom už ako jeden z asistentov hlavného trénera Milana Staša. Bývalý hráč banskobystrických Baranov a slovenskej reprezentácie Vladimír Országh po predčasnom ukončení aktívnej činnosti dlho bez hokeja neostal. Na začiatku novej sezóny sa stal druhým asistentom Milana Staša a prácu v novej úlohe si pochvaľuje. „Pracuje sa mi dobre, s kolegami - s Milanom a Mirom je dobrá spolupráca. Čo je dôležité - chalani makajú, chalani chcú, minimum je takých, ktorých treba k niečomu nabádať," povedal nám Vladimír Országh.

Tridsaťtriročný Országh, ktorý má vo svojej zbierke aj titul majstra sveta z roku 2002, čoraz viac cíti, že sa po prerode na trénera nachádza na druhej strane. „Človek získava pohľad aj inej strany, ale musím povedať, že ako hráč som vždy bol taký realista. Pozeral som na veci aj z iného pohľadu, nielen hráčskeho ale aj z pohľadu trénera. Čo odo mňa očakáva on, možno aj vedenie klubu. Ako hráč som si to vždy vedel spočítať a možno preto som nikdy nemal konflikt so žiadnym trénerom, ani generálnym manažérom.

Vladimír Országh sa v novej funkcii snaží prispieť svojimi skúsenosťami, čo sa odzrkadľuje aj v letnej príprave. „Trošku sme ju zmenili. Sústredili sme sa na cvičenia, ktoré chalani predtým nerobili, no ja som ich robil bežne. Spolupracovali sme s kondičným trénerom Romanom Švantnerom, ktorý robí špeciálne balančné cvičenia, veľa sme robili cvičenia na jednej nohe," povedal Vlado.

Z trénerského triumvirátu je Országh síce najmladší, no so staršími kolegami - Chudým aj Stašom si už tyká. „S Mirom sme neboli spoluhráči, ale hral som ešte proti nemu, bol tréner vo Zvolene, tykáme si

skoro odjakživa. S Milanom sme si potykali po sezóne, keď som ukončil kariéru. Mohli sme si aj skôr, ale ako hráč som si vždy chcel nechať odstup od trénera, aby aj on mal trošku odstup odo mňa. Ale teraz sme kolegovia, takže je všetko v poriadku a tykáme si."

16.8.2011 - Novotvoriaci sa káder hokejistov Banskej Bystrice sa v novej extraligovej sezóne môže tešiť na novú červeno-bielu kolekciu dresov. Prípravné zápasy však ešte dohráva v dresoch z minuloročnej edície.

V súvislosti s dresmi nastala kuriózna situácia v piatkovom prípravnom zápase Banskej Bystrice s Popradom. V banskobystrickom drese s číslom 88 a menovkou Drotár korčuľoval obranca Matej Cuník a s popradskou devätnástkou bez mena pravý Martin Drotár, bývalý útočník Baranov. Nie je bez zaujímavosti, že ten svojich bývalých spoluhráčov zarmútil v hodine dvanástej. Dvadsať sekúnd pred koncom pri power play práve z jeho hokejky padol vyrovnávajúci gól na 3:3.

Neaktuálny je aj dres jedného z najskúsenejších hráčov nášho tímu, Miroslava Hlinku. Jeho číslo 30 je v poriadku, zatiaľ mu však chýba kapitánske céčko, s ktorým bude „Hlina“ nastupovať v novej sezóne. Poslednýkrát sa Barani v dresoch minuloročnej edície predstavia na sústreďení vo Švajčiarsku a ich vynovený

18.9.2011 - Esom v tíme Milana Staša na zápas s Duklou Trenčín bude slovenský reprezentant Richard Zedník. To, že kormidelník Baranov s ním ráta do zostavy, signalizoval dopoludňajší tréning. Zedník sa pri nácviku herných situácií nesePARoval mimo tímu, ale korčuľoval už so svojimi novými spoluhráčmi z formácie.

Tridsaťštyriročný útočník, ktorý minulú sezónu odohral v ruskej Kontinentálnej hokejovej lige v drese Lokomotívu Jaroslavl sa do našej našej najvyššej súťaže vracia po piatich rokoch. V drese rodnej Banskej Bystrice odohrá Rišo vôbec prvý majstrovský zápas sezóny. Po ročnom pôsobení v Rusku je totiž stále bez angažmánu. „Som zvedavý, ako to dopadne. Je to prvý zápas v sezóne. Potrebujem sa rozohrať, získať zápasovú prax a som rád, že to bude v Banskej Bystrici," povedal Richard pre hc05.sk pred svojim návratom do extraligy.

Víťazný návrat v slovenskej extralige absolvoval s tímom Banskej Bystrice slovenský reprezentant Richard Zedník. Barani zdolali trenčiansku Duklu najtesnejším rozdielom 3:2 a k väčšej spokojnosti chýbala Zedníkovi azda len maličkosť - gól v sieti Igora Murína. „Spočiatku som si musel zvykať na hru a na zápas, ale tri body sú doma, takže je spokojnosť," vravel po zápase Rišo v obkolesení novinárov. Na banskobystrický ľad sa v súťažnom zápase vrátil po jedenástich rokoch, ohraničiť časovo spoluprácu s Baranmi si netrúfal.

9.10.2010 - PRVÉ MIESTO TABUĽKY

Hokejisti Banskej Bystrice preskočili v tabuľke aj úradujúceho majstra a po piatkovom víťazstve v Púchove sú už na čele extraligového pelotónu. Barani aj na Považí nadviazali na svoju bilanciu, keď na súperových klziskách v tejto sezóne zakaždým bodovali. Väčšinou naplno, výnimkou boli duely v Žiline a v Košiciach, kde naši chlapci prehrali v predĺžení resp. po nájazdoch. Po dohrávke 12. kola sa tak priaznivcom banskobystrického hokeja naskytol na tabuľku viac ako príjemný pohľad. Barani sú prví s jednobodovým náskokom pred Košicami. Tretí Slovan stráca na lídra sedem bodov. Podoba tabuľky teší aj banskobystrickú kabínu, tá sa snaží mať na aktuálnu situáciu triezvy pohľad.

8.12.2010 - Mikulášske šantenie sa ešte neskončilo! Práve naopak. V stredu 8. decembra mohli stráviť mikulášske popoludnie banskobystrické deti aj na ľade v spoločnosti hokejového klubu HC '05 Banská Bystrica. Mikuláš s HC '05 prilákal na korčuľovanie všetky generácie. Malých i veľkých, mladých i tých neskôr narodených. Rodičia - otcovia či maminy, v niektorých prípadoch obaja najprv držali palce svojim malým hokejistom pri súťažiach a potom sa mohli spoločne korčuľovať aj s hokejistami HC '05. Medzi deti zavítala päťica hráčov nášho extraligového tímu Lukáš Bambúch, Marek Biro, Vladimír Kútny, Ján Sýkora a Matej Češík spolu s trénerom Vladimírom Országhom. Kým sa na banskobystrickom ľade nezačali súťaže o sladkosti, hokejisti vďačne pózovali so svojimi priaznivcami a ochotne sa im podpisovali. Neskôr si spolu zastrieľali na bránku, ktorú hájil Mikuláš, ale malí hokejisti spoločne s hráčmi Baranov dokázali nájsť recept na jeho prekonanie. Čisté konto brankára Mikuláša však nebolo podstatné, hlavná bola zábava a tá sa deťom, Mikulášovi Čertovi, Anjelovi a hokejistom HC '05 podarila.

21.12.2010 - Vianočná charitatívna akcia Hokej pre radosť si v súboji s HC Košice zaknihovala svoju druhú kapitolu. V 7. minúte stretnutia počas reklamnej prestávky diváci po vzore zo zámorských arén zahádzali ľadovú plochu plyšovými hračkami. Tie skončia opäť v rukách a náručích detí v banskobystrickej nemocnici.

Hračiek nebolo málo, čo len potvrdzuje rastúci záujem banskobystrických priaznivcov o túto akciu. Plyšové darčeky sa tak aspoň čiastočne pokúsia spríjemniť chorým deťom najkrajšie sviatky v roku. To bola hlavná idea organizátorov akcie - hokejového klubu HC '05 Banská Bystrica a Hockey development centrum. Pred rokom pilotný pokus preukázal svoju životaschopnosť a tak prišiel v decembri 2010 na rad ďalší pokus. „Vedenie klubu i samotní hráči boli veľmi milo prekvapení odozvou, ktorú vyvolala táto akcia. Ďakujeme všetkým, ktorí sa do nej zapojili. Vlni sme skúsili

pripraviť niečo nové, tohto roku sa to osvedčilo a určite v tom budeme pokračovať," skonštatoval Hubert Štoksa z marketingového oddelenia HC '05. „Fanúšikovia založili novú tradíciu!," zdôraznil. Priaznivci HC '05 si podľa jeho slov nezaslúžia poďakovanie len za utorkovú akciu, ale aj za celoročnú podporu. „Ďakujeme, toto mužstvo si to naozaj zaslúži. Pre priaznivcov pripravujeme akcie a lákadlá, po novom roku pokračujeme v súťaži Buď súčasťou tímu," dodal H. Štoksa.

31.12.2010 – „Na konci roka sme si s prehľadom uhájili druhé miesto po základnej časti. Potom prišlo play off, v ktorom sme nedokázali prejsť cez Nitru. Prebudovali sme mužstvo, chlapci absolvovali kvalitnú letnú prípravu, stmelili sme káder. Mnohí nám predpovedali ťažký boj o prvú osmičku. Momentálne sme na tretej priečke s bodovým odstupom pred štvrtým tímom, takže si v pohode hájime miesta, ktoré by možno mali patriť mužstvám poskladaným so zvučnejších mien. Ale kolektív ukázal, že má svoju silu už na zájazde vo Švajčiarsku. Mnoho divákov nám pred sezónou neverilo. Musím pripomenúť, že som rád, že sa nám podarilo zabudovať do tímu mladých hráčov. Prišli Hamrák, Heizer, Vartovník. Ján Sýkora pravidelne hráva v prvej päťke, Kubka pred dvomi rokmi hrával v Detve, teraz sa predral do vyšších obrán. Prišiel Bezák, bývalý juniorský reprezentant, dostal šancu. Nie každému to vyjde podľa predstáv, ale máme pred sebou ešte polovicu sezóny. Z dvadsiatky sa nám vráti Petro, Matoušek, chceme dať priestor aj ďalším mladým hráčom," povedal Milan Staš. Hlavným cieľom tímu je znovu postup do play off, ale po výraznej letnej prestavbe mužstva bola dôležitá aj stabilizácia. Vedenie klubu malo pri nákupoch šťastnú ruku. Popri omladine zapadli do tímu aj skúsení harcovníci Šimonovič, Šechný, Hvila či Hudec. Trénera Staša teší aj individuálny progres hráčov.

V rôznych častiach Banskej Bystrici športovali škôlkari i seniori.

NOVOROČNÝ ŠACHOVÝ TURNAJ 2010 O MATIČNÝ POHÁR

Tradičný šachový turnaj sa pri príležitosti vzniku Slovenskej republiky uskutočnil v Banskej Bystrici tretí januárový deň. Na turnaji sa zišla konkurencia z takmer celého Slovenska. V hlavnom turnaji hralo 113 šachistov, z ktorých asi tretinu tvorila mládež. Súbežne sa hral turnaj žiakov do 14, 11 a 8 rokov, na ktorom si svoje sily zmeralo 39 hráčov. Hralo sa švajčiarskym systémom na 9 kôl s tempom 15 minút na hráča a partiu. Víťazom sa stal skúsený extraligový hráč Jaromír Bednář z Martina, ktorý sa pohyboval na čele počas celého turnaja a stratil len 1,5 bodu. Druhé miesto obsadil Želko Banduka z Banskej Bystrice. Na treťom mieste sa umiestnil Alexander Szamos z Fiľakova. V mládežníckych kategóriách dievčat do 18 rokov zvíťazila Zuzana Milcová z Martina, Viktorovi Haringovi patrilo prvenstvo v kategórii chlapcov. Viktor má iba 10 rokov a patrí medzi veľké talenty miestneho klubu

Junior Banská Bystrica. V kategórii dievčat do 14 rokov zvíťazila Dominika Hanesová z Detvy, z chlapcov zažiaril Pavol Zaťko z ŠK Podpoľanie. V kategórii dievčat do 11 rokov si prvenstvo odniesla Miriam Bátoriová z Martina, z chlapcov si prvé miesto vybojoval Richard Volčko z Bardejova. V kategóriách najmladších dievčat do 8 rokov zvíťazila Veronika Rudínska, z chlapcov Filip Haring - obidvaja z miestneho klubu SK Junior Banská Bystrica. Najlepším z kategórie seniorov bol Ján Valuška zo Slávie TU Zvolen. V kategórii žien zvíťazila Zuzana Gregorová z Banskej Bystrice.

ČASŤ MSR V BEHU NA LYŽIACH

V dňoch 6.- 7. februára Športový klub polície Banská Bystrica zorganizoval z poverenia Slovenskej lyžiarskej asociácie I. časť MSR v behu na lyžiach pre kategórie dospelých, dorastu a žiakov. Na perfektne upravených lyžiarskych bežeckých tratiach počas dvoch dní pretekalo vyše 130 pretekárov z celého Slovenska. Z domácich pretekárov bola najúspešnejšia Katarína Krišicová, ktorá si v kategórii junioriek vybojovala titul majsterky SR, Nikola Lapinová obsadila druhé miesto za víťaznou Barborou Klementovou z Novák, rovnako druhé miesto vybojoval Daniel Slovák a Barbora Piatriková, tretia skončila Katarína Valašťanová. V kategórii veteránov (rok narodenia 1950 a starší) si domáci pretekár Ladislav Longauer vybojoval nepopulárnu, štvrtú priečku. K vynikajúcej organizácii prispel Mestský úrad Banská Bystrica a BBSK.

MAJSTROVSKVÁ SR V KRASOKORČUĽOVANÍ JUNIOROV A MLADŠÍCH ŽIAKOV

Na banskobystrickom zimnom štadióne sa 13. - 14. februára uskutočnili Majstrovstvá SR v krasokorčuľovaní Juniorov a mladších žiakov. Pretekári súťažili počas dvoch víkendových dní v krátkom a voľnom programe. V kategórii Juniorky víťazka postúpila na Majstrovstvá sveta Juniorov, ktoré sa uskutočnia v Haagu (Holandsko) 13 – 14. marca 2010. Banskú Bystricu na podujatí reprezentovali Vladimíra Messerschmidtová (mladšie žiačky) - 15. miesto), Karolína Gutová (juniorky - 6. miesto) a Miriam Žabková (juniorky- 4. Miesto)

ODSTRAŇOVANIE LYŽIARSKEJ ZJAZDÁRSKEJ NEGRAMOTNOSTI

Projekt vznikol v spolupráci Správy športových a telovýchovných zariadení Mesta Banská Bystrica Odboru školstva, kultúry a športu MsÚ. Je zameraný na žiakov ZŠ, ktorí by mali v 7. Ročníku absolvovať lyžiarsky kurz a pre nedostatok finančných prostriedkov sa ho nemôžu zúčastniť. Banská

Bystrica je mestom, kde malo lyžovanie hlboké tradície, ale záujem o lyžovanie v posledných rokoch klesal. Správa športových a telovýchovných zariadení Mesta Banská Bystrica nadviazala spoluprácu s lyžiarskym strediskom Snowpark Donovaly a s požičovňou lyžiarskeho výstroja DAMI Sport.

V roku 2010 sa lyžiarske kurzy začali od začiatku marca a potrvajú do konca sezóny. Cena lyžiarskeho kurzu pre jedného žiaka bola vo výške štyri eurá, pričom žiaci mali v stredisku Donovaly k dispozícii všetky lyžiarske trate i snowboardový park. Dami Sport poskytlo 30 lyžiarskych setov- lyže, lyžiarky, palice, bezpečnostné viazanie. Žiaci zo sociálne slabších rodín mali lístok na vleč zadarmo a každé dieťa bez rozdielu dostalo po absolvovaní kurzu za odmenu jazdu na bobovej dráhe. Tohto projektu sa na úvod zúčastnili tri základné školy.

Mesto Banská Bystrica je priekopníkom aj v odstraňovaní korčuliarskej negramotnosti. Tento projekt sa realizuje dva roky prostredníctvom kurzu korčuľovania pre žiakov 1. a 2. ročníka. Tento projekt sa stretol s veľmi dobrou odozvou jednak u učiteľov a jednak u rodičov. Žiakom, ktorí nemajú vlastné korčule zapožičiava športový klub HC 05 z vlastných zdrojov korčuliarsku výstroj. Dopravu na zimný štadión hradí mesto Banská Bystrica. Kurz vedú kvalifikovaní tréneri, ktorých zabezpečuje klub HC 05 vo vlastnej réžii.

Odstraňovanie korčuliarskej negramotnosti prebiehalo v roku 2010 na základe Zmluvy o spolupráci medzi Mestom Banská Bystrica a hokejovým klubom HC 05 pre žiakov I. a II. ročníka základných škôl v meste.

Odstraňovanie lyžiarskej negramotnosti sa uskutočňuje pre žiakov základných škôl. V mesiacoch február a marec roku 2010 sa uskutočnilo pre žiakov ZŠ Pieninská, Magurská, Golianova v počte 129 žiakov v lyžiarskom stredisku na Donovaloch. Žiakom boli zapožičané lyže a výhodné ceny lístkov na vleky v rámci spolupráce Mgr. Ivana Šaba, riaditeľa SŠaTZ a Branislava Velkyho, majiteľa lyžiarskych vlekov.

PARKÚROVÉ PRETEKY KONÍ

Druhý májový víkend v nenechali ujsť milovníci koní v meste. Parkúrové preteky týchto ušľachtilých zvierat boli na programe 8. a 9. mája na Štiavničkách. Ich súčasťou bola aj súťaž o Cenu primátora mesta, ktorá sa odovzdávala na záver podujatia. Návštevníkov okrem jazdy na koni vítalo množstvo zaujímavých súťaží a atrakcií.

OLYMPIJSKÝ FESTIVAL

26. mája 2010 sa konala taká veľká športová akcia- I. ročník olympijského festivalu žiakov základných škôl.

Aj napriek nepriaznivému počasiu – olympijský duch vyhral. Športový areál pri Základnej škole Golianova 8 ožil športovým zápolením 650 žiakov základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica.

Po slávnostnom otvorení olympijského festivalu primátorom mesta Banská Bystrica Ivanom Saktorom a zložením olympijského sľubu športovcov a rozhodcov sa začalo športové zápolenie. Súťažilo sa v mnohých disciplínach, v atletike aj kolektívnych športoch (beh na 60 m, skok do diaľky, futbal, basketbal a iné). Celý deň sa niesol v duchu známeho výroku „*nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa*“. A to je snáď na olympiáde najdôležitejšie, lebo obsadiť popredné miesta nemôžu všetci, ale spraviť niečo pre seba v podobe čestných športových výkonov na hranici svojich možností, môže naozaj každý. Mesto Banská Bystrica v spolupráci s Centrom voľného času Havranské 9, Olympijským klubom Banská Bystrica a Základnou školou Golianova 8 pomohlo k rozšíreniu olympijskej myšlienky medzi žiakov základných škôl.

TÝŽDEŇ ŠPORTU

Banská Bystrica, 1. jún 2010 - Viac ako 8 300 Banskobystričanov i návštevníkov mesta, to je tohtoročná bilancia Týždňa športu pre všetkých, ktorý sa v Banskej Bystrici konal v termíne 24. - 30. máj 2010. Sériu športových aktivít pripravil magistrát v spolupráci so športovými klubmi a školami na území mesta. V programe nechýbalo kolieskové korčuľovanie, badminton, minifutbal, plávanie či turistika. Počas týždňa športovali deti materských škôl a svoje stolnotenisové kvality preukázali aj seniori v penzióne Jeseň.

Súčasťou Týždňa športu bol aj III. ročník florbalového turnaja O pohár mesta Banská Bystrica, tanečná súťaž Bystrická medaila, či branná súťaž Policajt – môj kamarát. Od pondelka do nedele žili pohybovými aktivitami nielen ihriská v meste, ale aj park pod Pamätníkom SNP, krytý bazén na Štiavničákach, mnohé z priestorov materských, základných, či stredných škôl a nadšencov pohybu privítali aj turistické chodníky.

Naplniť ambíciu spojenia športu a olympijskej výchovy sa podarilo v rámci Olympijského festivalu detí mesta Banská Bystrica, ktorý bol na programe v stredu 26. mája. Medzi športujúce deti do areálu ZŠ Golianova zavítal aj primátor Ivan Saktor: „Banská Bystrica podporuje šport na vrcholovej i masovej úrovni. Žiakom našich základných škôl ponúkame jedinečné projekty plaveckej, korčuľarskej i

lyžiarskej gramotnosti. V takomto rozsahu sme skutočne výnimočný na Slovensku. V kľúčovom dokumente, ktorým je koncepcia športu, Mesto jasne definuje priority rozvoja a podpory. Chceme revitalizovať jestvujúce športoviská a otvárať nové priestory pre športové a voľnočasové aktivity detí a mládeže.“ V stredu 26. mája 2010 sa Banskobystričania zapojili aj do súťaže miest v ľubovoľných pohybových aktivitách WORLD CHALLENGE DAY. Súperom Mesta pod Urpínom boli Košice. V Banskej Bystrici športovalo 7 933 účastníkov, z toho 7 286 detí a mladých ľudí. Podľa predbežných výsledkov boli sily v oboch mestách približne vyrovnané a počas súťažného dňa sa do pohybových aktivít zapojilo cca 10 % obyvateľov.

KRAJSKÝ POVODŇOVÝ VÝCVIK PRE HASIČOV

V dňoch 13.9. a 14.9.2010 sa na Vodnom cvičisku "Vododrom" vo VP VO Lešť uskutočnil pre príslušníkov Banskobystrického kraja. Na podujatí sa každý deň zúčastnilo spolu 10 osemčlenných družstiev z Okresných riaditeľstiev HaZZ celého Banskobystrického kraja a členovia leteckého modulu "Stred". Prizvaní účastníci výcviku: Potápačská skupina HaZZ Žilina - 6 príslušníkov, Protipovodňový kontajner KR HaZZ Nitra - 3 príslušníci, Zdravotná služba OR HaZZ Banská Bystrica a Zvolen - 2 príslušníci, Organizačné zabezpečenie výcviku: mjr. Ing. Dušan Hancko - riadiaci výcviku, mjr. Ing. Juraj Lištiak, por. Ing. Branislav Matina, Prizvaní účastníci civilných zložiek: pracovníci podniku Štátne hmotné rezervy zo Slovenskej Ľupče pracovník ŠVP - povodie horného Ipľa zástupcovia firmy Helago - CZ, s.r.o. Popis jednotlivých disciplín:(1) Precvičenie zručnosti ovládania záchranných člnom pomocou pádlovania. (2) Budovanie protipovodňových stien a statických zábran. (3) Ukážka možnosti protipovodňového kontajnera. (4) Poskytnutie predlekárskej prvej pomoci.(5) Koordinácia vodcu malého plavidla (ďalej len VMP) na člne s privesným motorom a výcvikovým trenažérom "Jakub Coloseum" (imitácia paluby vrtuľníka). (6) Budovanie protipovodňových hrádzí z vriec naplnených pieskom. (7) Plavba (slalom) člna s privesným motorom po vymedzenej plavebnej dráhe. (8) Uviazanie a vyzdvihnutie bremena (vraku motorového vozidla) zo dna vododromu pomocou nafukovacích vyzdvihovacích vakov (cvičí len potápačská skupina).

Výcvik hasičov - vodičov snežných skútrov

Výcvik hasičov - vodičov snežných skútrov sa uskutočnil v lokalite horského sedla Čertovica

v snežnom teréne hôr. V dňoch 8. - 10. 2. 2010

Riadiaca výcviku: mjr. Bc. Ján Tomko, Inštruktori výcviku: mjr. Ing. Dušan Hancko, por. Ing. Erik Piater,

Odborná garancia bola zverená :

HZS Oblastné stredisko Nízke Tatry.

Účastníci podujatia:

08.2.2010: 6 príslušníci OR HaZZ v Banskej Bystrici, 3 príslušníci OR HaZZ v Brezne

09.2.2010: 5 príslušníci OR HaZZ v Banskej Bystrici, 3 príslušníci OR HaZZ v Brezne

10.2.2010: 6 príslušníci OR HaZZ v Banskej Bystrici, 3 príslušníci OR HaZZ v Brezne

XIV. ročník Krajskej súťaže jednotiek v hasičskom športe

XIV. ročník Krajskej súťaže jednotiek v hasičskom športe sa uskutočnil 1. júna 2010 v areáli Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici a štadióne VŠC Dukla Banská Bystrica. Organizátormi boli : Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici a Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici. Krajská súťaž v hasičskom športe sa organizuje v týchto disciplínach :

a) výstup do štvrtého podlažia cvičnej veže

b) beh na 100 m cez prekážky

c) štafeta 4 x 100 m

d) požiarneho útoku

MAJSTROVSTVÁ SLOVENSKEJ REPUBLIKY DRUŽSTIEV V TANEČNOM ŠPORTE.

Primátor mesta prevzal záštitu aj nad prestížnymi Majstrovstvami Slovenskej republiky družstiev v tanečnom športe. Banská Bystrica sa 22. mája 2010 stalo dejiskom zápolenia družstiev z rôznych kútov Slovenska, a to hneď v štyroch kategóriách. Na tanečnom parkete na Štiavničkách si zmerajú sily tanečníci v štandardných i latinskoamerických tancoch.

ŠKÔLKARI ZAŽILI OLYMPIJSKÚ ATMOSFÉRU

Banská Bystrica, 24. jún 2010 - Predškoly z 25 materských škôl dnes na banskobystrickom štadióne na Štiavničkách zažili pravú olympijskú atmosféru. Pätnásty ročník Športovej olympiády detí materských škôl o putovný pohár primátora Mesta Banská Bystrica prilákal okrem domácich škôlkarov aj deti z Brusna a Medzibrodu. Družstvo z MŠ na Jilemnického ulici v Banskej Bystrici tento rok obhájilo svoje minuloročné prvenstvo a okrem putovného pohára si deti odniesli aj vrece hračiek. „Viesť deti k pohybovej aktivite už od malička je ambíciou športovej

olympiády a som rád, že v našom meste úspešne rozvíjame toto podujatie pre najmenších. Banská Bystrica je mestom športu s mnohými nadštandardnými projektmi orientovanými práve na deti a mládež“, konštatoval krátko po štarte olympiády primátor Ivan Saktor. V skoku do diaľky, v behu na 40 metrov a v hode do diaľky súťažilo cca 250 detí. Dievčatá a chlapci si svoje sily mohli zmerať aj v nesúťažných disciplínach, (lezenie – lokomočné pohyby a preskok cez prekážky). Každý z malých športovcov získal perníkovú medailu, chlapci dostali lopty, dievčatá švihadlá i ďalšie drobnosti. Víťazi jednotlivých disciplín si prevzali kovovú medailu, diplom a vecné ceny.

Novinkou 15. ročníka podujatia bola aj súťaž učiteliek, ktoré sa predstavili v behu na 150 metrov s hromadným štartom. Myšlienka zorganizovať športovú olympiádu detí materských škôl vznikla v Banskej Bystrici pred 15 rokmi. Základom bola iniciatíva Olympijského výboru. Podujatie sa pôvodne konalo v Parku pod Pamätníkom SNP a postupne ho Mesto v spolupráci s VŠC Dukla, Olympijským klubom Banská Bystrica a RS OMEP Banská Bystrica začali organizovať na štadióne na Štiavničkách, resp. v prípade zlého počasia v športovej hale.

SPLAV HRONA 2010 ŠTUDENTMI UMB

Po trojnásobnej zmene termínu z dôvodov nepriaznivého počasia a povodňového stavu Hrona sa nakoniec uskutočnil študentský splav Hrona 14.-15.6.2010. Vzhľadom na "veľkú vodu" vratké kanoé vymenili za stabilnejšie rafty. Spalo sa v lodenici v Nemeckej. Atmosféra, partia bola výborná. Na druhý deň aj horúce slnko vytvorilo na telách silnejšie opálené časti. Splav Hrona 2010 študentmi UMB patrí medzi nezabudnuteľné športové a študentské zážitky.

OCHOTA POMÁHAŤ V ZNAMENÍ PROFESIONÁLNYCH ŠPORTOVCOV

Výborná zábava, skvelí športovci, množstvo atrakcií a slnečné počasie charakterizovalo charitatívnu akciu Športové hviezdy Slovenska deťom, ktorá sa v sobotu, 17. júla 2010, odohrávala pred zrakmi mnohých divákov na banskobystrickom Plážovom kúpalisku Štiavničky.

Hlavnými hrdinami charitatívnej akcie, ktorej výťažok patrí deťom postihnutým poruchou zrážania krvi – tzv. hemofíliou, boli úspešní banskobystrickí športovci Michal Handzuš a Marek Hamšík. Športové hviezdy si v areáli kúpaliska na Štiavničkách zmerali sily so súpermi v plážovom volejbale. Prvá dvojica, ktorá prijala výzvu na súboj, bol primátor Ivan Saktor v tandeme s Alexandrom Rumanovským. Na pieskovom dvorci nasledovali ďalšie športové zápolenia, ktorých výťažok poputuje na konto Slovenského hemofilického združenia. Okrem financií z volejbalových turnajov mohli návštevníci kúpaliska za symbolické euro získať tombolové lístky a vyhrať hlavnú cenu, ktorou bola večera pre dve osoby s Michalom Handzušom a Marekom Hamšíkom alebo sa tešiť z ďalších

atraktívnych cien – hokejových suvenírov z Los Angeles, alebo futbalových z Neapolu. Celkovo sa v rámci benefičnej akcie podarilo pre Slovenské hemofilické združenie vyzbierať viac ako 550 €. Populárne športové podujatie sa v Meste pod Urpínom konalo už tretíkrát. Iniciátorom celej akcie je hokejista Michal Handzuš, ktorý v spolupráci s Martinom Bírešom zo Slovenského hemofilického združenia už desať rokov pomáha deťom s poruchou zrážanlivosti krvi.

POLICAJT MILAN ČERNEK Z BANSKEJ BYSTRICE PREŠIEL NA BICYKLI 1 200 KILOMETROV

Banská Bystrica, 17. september 2010 - Úspechy Milana Černeka ocenil dnes na banskobystrickom magistráte primátor Ivan Saktor. Aktívny policajt a húževnatý športovec získal niekoľko ocenení doma i v zahraničí.

Územím štátov Vyšehradskej štvorky vedie trať medzinárodného cyklistického ultramaratónu Race Around the Central Europe (RACE). Vlani sa na jeho prvom ročníku zúčastnil aj Banskobystričan Milan Černek. Dosiahol čas 52 hodín 36 minút, ktorý mu v konečnom poradí vyniesol piatu priečku. Nasledoval celoročný vytrvalý tréning, ktorý 5. – 8. septembra 2010 zavŕšil II. ročníkom cyklistickej maratónskej súťaže RACE. Trasu dlhú tisícdivsto km z poľského mesta Pińcow cez Slovensko, Maďarsko až do českej Bystřice pri Třinci zvládol vytrvalý Bystričan za 50 hodín 57 minút. Vynikajúci čas stačil na tretie miesto a stal sa súčasne aj vstupenkou na prestížne svetové preteky Race Across America, ktoré sa uskutočnia v júni 2011.

Nenápadný 42-ročný športovec Milan Černek je profesionálne policajtom. V roku 2010 bol okrem cyklistiky úspešný aj ako profesionálny psovod. Prvé miesto so svojim služobným psom získal v súťaži Majstrovstiev kraja služobných psov v klasickej kynológii.

Napriek svojim profesijným či športovým úspechom zostáva skromným človekom. Každodenný tréning či všetky náklady spojené s extrémnym športom si zabezpečuje sám, bez veľkej publicity. Aktivity tohto športovca ocenil primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor, ktorý ho dnes dopoludnia prijal na pôde banskobystrického magistrátu. Banskobystrickému športovcovi a jeho rodine primátor venoval ročnú permanentku do zrekonštruovanej krytej plavárne Štiavničky. Súčasne mu ponúkol spoluprácu a pomoc pri príprave na ďalšie významné medzinárodné preteky v cyklistickom ultramaratóne, na ktorých bude budúci rok reprezentovať Mesto pod Urpínom.

48. ROČNÍK GRAND PRIX SNP BANSKÁ BYSTRICA V KRASOKORČUĽOVANÍ

4. - 6.11.2010, Zimný štadión, Hronské predmestie 4, Banská Bystrica

Organizátor podujatia: Krasokorčuliarsky klub Iskra Banská Bystrica

Z krasokorčuľarských pretekov, 48. ročníka Grand Prix SNP v Banskej Bystrici, ktorý sa konal 4. až 5. novembra 2010, priniesli skvelé výsledky púchovské reprezentatky. V triede mladších žiačiek (Pre Novice) bola Sabina Drábová prvá po krátkom programe a jej umiestnenie nedokázal nikto ohroziť ani po voľnej jazde, takže si z pod Urpína odnáša 1. miesto. Iva Novacká v rovnakej kategórii obsadila 11. miesto.

REKORDNÝ POČET ÚČASTNÍKOV BANSKOBYSSTRICKEJ 24-HODINOVKY

Banská Bystrica, 31. december 2010 - Dejiskom obľúbenej plaveckej 24 - hodinovky s podtitulom „Zaplávajte si sto metrov pre svoje zdravie“ bola vynovená plaváreň na Štiavničkách. Po necelých sedemnástich mesiacoch otvorila svoje brány a 15. ročník plaveckého maratónu sa stretol s ešte väčším záujmom ako po minulé roky. Od stredy 12.00 hod. do štvrtkového poludnia si plávanie vyskúšalo bezplatne takmer 2 260 ľudí. Plavecký maratón odštartoval napoludnie skokom do vody novozvolený primátor Banskej Bystrice Peter Gogola. Povestnú „stovku“ zaplával za 2:08,51. „Svoj dosiahnutý čas nekomentujem, teší ma však skutočnosť, že banskobystrické plávanie má z roka na rok viac priaznivcov. Napriek mrazivým teplotám vonku, bola v plavárni príjemná atmosféra, čo bol súčasne aj ďalší dôvod navyše, urobiť niečo pre svoje zdravie“, dodal banskobystrický primátor. Tradičné podujatie navštívilo až 2 260 ľudí a preplávať dĺžku 50 metrového bazéna dvakrát si trúfalo rekordných 1280 účastníkov. Cieľom známeho plaveckého podujatia je vzbudiť záujem o plávanie medzi širokou verejnosťou. Každý účastník, ktorý odplával sto metrov, si domov odniesol účastnícky diplom s vyznačeným nameraným časom a malé občerstvenie. Počas tohtoročnej plaveckej 24 - hodinovky bol individuálne ocenený aj každý päťdesiaty účastník, ktorý získal propagačné predmety s logom mesta (tričko, pero, cukríky, CD, knižku a iné). Mesto Banská Bystrica už tradične oceňuje aj najrýchlejšieho, najstaršieho a najmladšieho účastníka plaveckého maratónu. Titul najstaršej plavkyne z minulého roka potvrdila 84 - ročná Zuzana Pinzíkova, ktorá 100 metrov zvládala za 8:25,03. Plavecký kumšt si vyskúšali aj deti, najmladšia bola päťročná Emka Valigurová (4:17,40). Okrem Banskobystričanov sa do maratónu zapojili aj návštevníci z iných slovenských miest a núdza nebola ani o zahraničných plavcov. V banskobystrickom 24 - hodinovom plávaní padali aj rýchlostné rekordy. Najrýchlejším plavcom sa stal Roman Kučík, ktorý 100 metrov zaplával vo vynikajúcom čase 0:54,80. Záujem o vianočnú plaveckú 24-hodinovku z roka na rok rastie. Minulý rok sa jej zúčastnilo zhruba tisíc plavcov, ktorí povestných sto metrov plávali v náhradných priestoroch bazéna na plážovom kúpalisku. Tento rok sa podujatí udeľovali aj ročné permanentky. Primátor mesta ich odovzdal Ivete Kovalíkovej a Ľubomírovi Gajdošíkovi, víťazom súťaže BPM, a.s., ktorí navrhli, že zrekonštruovaná plaváreň bude niesť oficiálny názov Plaváreň Štiavničky.

KONCEPCIA ŠPORTU

Uznesením 808/2010 z 25. Mája 2010 bol schválený Mestským zastupiteľstvom materiál „Konceptia športu“.

Zmyslom Konceptie športu pre mesto Banská Bystrica je, aby bol šport pre celú športovú sféru pochopený ako spoločný program všetkých zainteresovaných subjektov, na ktorom by sa mohli zjednotiť všetky záujmy, sily, telovýchovné a športové subjekty, hnutia, orgány mesta Banská Bystrica, OZ a ďalšie organizácie zaoberajúce sa športovým dianím v meste. Materiál bol schválený ako čiastkový.

Pre kroniku uvádzame hlavné strategické ciele rozvoja športu:

- vytvoríť v meste Banská Bystrica prostredie priaznivé pre rozvoj športu, ktoré zabezpečí zlepšenie kvality života obyvateľov.

Hlavné priority v oblasti rozvoja športu v meste Banská Bystrica :

Priorita 1. Dostupné športoviská pre občanov.

Cieľ: Nové a zrekonštruované športové zariadenia a športovo-rekreačné zóny dostupné pre širokú verejnosť.

Opatrenie:

a/ Modernizácia a rekonštrukcia existujúcich športových objektov.

b/ Budovanie nových športových a rekreačných zón.

V ďalších rokoch prioritne dotovať projekty na vytváranie podmienok formou materiálno-technického zabezpečenia telovýchovných a športových zariadení, nenáročných ihrísk, cyklotrás, korčuliarskych dráh.

Priorita 2. Financovať šport v našom meste podľa presne stanoveného kľúča (% z rozpočtu mesta na kalendárny rok).

Cieľ: Kľúč financovania športu v Banskej Bystrici zostaviť ako presné % z rozpočtu mesta na celkový objem pre potreby športových a telovýchovných aktivít. Zároveň stanoviť podiel z tohto objemu prostriedkov na kapitálové výdavky, podujatia a pre športové kluby na základe kritérií pre pridelovanie finančných dotácií na šport

Opatrenie: odsúhlasenie navrhnutého kľúča financovania športu v Banskej Bystrici Mestským zastupiteľstvom, v spolupráci s novovzniknutou Komisiou športu ako poradným orgánom Primátora mesta Banská Bystrica.

Priorita 3. Spolupráca športových subjektov a informovanosť o športovom dianí v meste.

Cieľ: Vzájomne spolupracujúce a komunikujúce športové subjekty v meste, občania dobre informovaní o športovom dianí v meste.

Opatrenie:

a/ Zlepšenie spolupráce športových subjektov.

Jednou z myšlienok tejto koncepcie je vytvoriť aj podmienky na šport pre všetkých, poskytnúť verejné priestranstvá, školské zariadenia, vytvoriť aktívnu spoluprácu medzi existujúcimi klubmi a školami i medzi športovými klubmi navzájom, tak aby mali aj občania nášho mesta kvalitné športové zázemie pre ich športové aktivity.

b/ Zavedenie informačného systému športu.

Informácie v tejto oblasti zaostávajú za potrebami informovanosti občanov nášho mesta. V súčasnom období chýba informačný systém športu prostredníctvom vlastnej webovej stránky, ktorý by zabezpečil komplexný monitoring všetkých oblastí športu. Preto je potrebné vytvorenie športovej webovej stránky, ktorá by poskytovala aktuálne informácie o športe v meste Banská Bystrica (športoviská, športové podujatia, športové subjekty, športové aktivity, úprava bežeckých tratí).

Priorita 4. Pravidelná údržba a starostlivosť o športoviská.

Cieľ: Vytvorenie systému údržby a starostlivosti o športoviská a športové zariadenia. V súčasnosti sa v našom meste nachádza veľa ihrísk, ktoré sú v nefunkčnom stave nakoľko, bola zanedbaná starostlivosť o ne (nemali svojho správcu, ktorý by ich spravoval).

Opatrenie: zavedenie funkcie správcu, ktorý je zodpovedný za prevádzku ihrísk - športových areálov. Športoviská, ktoré majú svojich správcov prekvitajú.

Správa športových a telovýchovných zariadení

Pre zlepšenie situácie v spravovaní športových a telovýchovných zariadení mesta Banská Bystrica bol odsúhlasený mestským zastupiteľstvom vznik novovzniknutej organizácie Správa športových a telovýchovných zariadení mesta Banská Bystrica s účinnosťou od 1.6.2009.

Majetok v správe športových a telovýchovných zariadení

- Zimný štadión, Hronské predmestie 4,
- Šatne a soc. zariadenia, Hurbanova 3,
- Športové ihrisko Bakossova,
- Telocvičňa Rudlová, M.Čulena 27,
- Lyžiarsky skokanský mostík P-90 Králiky,
- Športový areál Radvaň,
- Rozhodcovská veža Králiky,
- Technická základňa pre úpravu bežeckých a lyžiarskych tratí - Králiky,
- Športový areál Jaseňová č. 23 Podlavice,
- Rozostavaná stavba sauny Jaseňová č. 48,
- Šatne TJ Šalková,
- Športový areál Jakub,
- Športové ihrisko Magurská ulica,
- Športové ihrisko Rakytovce,
- Športové ihriská vo volebných obvodoch mesta Banská Bystrica,
- Športové ihriská Rudohorská - Jelšov ý hájik,
- Stožiare umelého osvetlenie Štadióna SNP,
- Viacúčelové športové ihrisko v areáli ZŠ na Tatranskej ulici,
- Görgeiho tunel Kremnické vrchy,
- Rebríky na Skalnú vyhlíadku -Malachov-Trávn y Ždiar
- Prehliadková trasa Srdce mesta a rozvoj turistickej infraštruktúry mesta BB,
- Cobra Tenis.

V rámci krátkodobých cieľov v oblasti materiálo-technického zabezpečenia športu pre rok 2010 boli navrhnuté:

Krátkodobé ciele sú určené do konca roku 2010, pričom sú konkretizované na jednotlivé úlohy:

Úloha č. 1: Dokončenie rekonštrukcie južnej časti tribúny zimného štadióna:

- rozpočet cca. 330 000 EUR,
- termín: december 2010.

Úloha č. 2: Rekonštrukcia šatní v zimného štadióna v hale č.2, ktoré nespĺňajú základné hygienické normy prevádzky:

- rozpočet cca. 7 000 EUR,
- termín: 1.9.2010.

Úloha č. 3: Výstavba viacúčelového ihriska a areáli ZŠ Trieda SNP 20:

- rozpočet 56 429,66 EUR,
- termín: 1.9.2010.

Úloha č. 4: Rekonštrukcia umelého osvetlenia v areáli futbalového štadióna Štiavničky:

- rozpočet 200 000 EUR,
- termín: do prvého zápasu predkola Pohára UEFA (približne 1.8.2010), podmienka UEFA

pre pasportizáciu štadiónu, v prípade nespĺnenia požiadavky sa budú musieť zápasy odohrať mimo mesta Banská Bystrica.

Úloha č. 5: Zabezpečenie rekonštrukcie alebo odpredaju objektu telocvične v Rudlovej.

Nakoľko je v súčasnosti nefunkčná vyžaduje si nevyhnutnú rekonštrukciu, alebo jej odpredaj s podmienkou ďalšieho využívania pre športové účely:

- rozpočet cca 500 000 EUR na rekonštrukciu,
- termín odpredaja: ihneď.

Úloha č. 6: Výstavba ŠRZ - Začatie budovania korčuliarsko-cyklickej asfaltovej trate popri rieke Hron so začiatkom v športovom areáli FK Kremnička, kde sa vytvorili podmienky pre novú športovo-relaxačnú zónu občanom nášho mesta. Budovanie korčuliarsko-cyklickej trati si vyžaduje zlá súčasná situácia v meste a jeho okolí, kde nie je možné realizovať tento druh športu. Čoraz väčší počet občanov nášho mesta praktizuje tento šport na rôznych dopravných cestách v okolí mesta Banská Bystrica, keďže nie sú vytvorené vyhovujúce podmienky. V súčasnosti sa v tomto areáli nachádzajú dve futbalové ihriská,

novovybudovaná budova s ubytovacou a reštauračnou kapacitou, sociálnym zázemím pre športovcov.

V blízkej lokalite pod týmto štadiónom smerom na Zvolen na rieke Hron sa nachádza už existujúci vodácky areál. V tejto novovznikajúcej rekreačno-športovej oddychovej zóne je potrebné vybudovať:

- hokejbalové ihrisko pre potreby BBHbÚ
- multifunkčné ihrisko s umelou trávou pre potreby MÚMF
- detské ihrisko a lezeckú stenu pre širokú športovú verejnosť
- termín: ihneď,
- určiť organizáciu, útvar, zodpovedné osoby, ktoré budú poverené dohľadom nad touto realizáciou.

Úloha č. 7: Budovanie športovo-relaxačnej zóny v mestskej časti Rudlová, vybudovanie skateboard parku, cyklotriálovej

- termín: po odpredaji telocvične Rudlová.

Úloha č. 8: Zakúpenie prenosných podláh na ľadovú plochu, čím bude umožnené organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí na zimnom štadióne:

- termín: august 2010.

Plnenie:

Úloha č. 1: Rekonštrukcia prebieha z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov v roku 2011 s termínom ukončenia 15.11.2011, s rozpočtom 400 000,- €.

Úloha č. 2: Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov sa zatiaľ s rekonštrukciou nezačalo.

Úloha č. 3: Úloha bola splnená, viacúčelové ihrisko bolo odovzdané 2.9.2010 s v rozpočtovom náklade 56429,66

Úloha č. 4: Rekonštrukcia bola uskutočnená v mesiaci august 2011, s rozpočtom 130 000 €.

Úloha č. 5: Odpredaj telocvične bol uskutočnený v mesiaci november 2010

Úloha č. 6: V mesiaci máj 2011 sa začalo s prípravnými prácami - ako vytyčovanie trasy, prípravou PD pod názvom „Korčuliarsko-cyklotrasa Iliaš - Vlkanová

Úloha č. 7: Táto úloha sa v najbližšej dobe nebude realizovať, zámer – vytypovanie inej lokality v rámci mesta.

Úloha č. 8: Úloha nebola splnená z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

9. ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotnícke služby na území mesta v roku 2010 v základných kategóriách - praktické lekárstvo a súvisiace služby, rôzne zdravotnícke služby, služby zubnej lekárskej praxe a súvisiace služby boli tiež poznačené znížením financií a hospodárskou krízou. Banská Bystrica si už od začiatku 20. storočia budovala kredit mesta kvalitne medicíny.

VŠETKY ZO SLEDOVANÝCH ŠTÁTNYCH ZARIADENÍ VYKÁZALI ZA MINULÝ ROK STRATU

Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica 11,699 mil. eur. Hlavnou príčinou vzniku a nárastu dlhu zdravotníckych zariadení voči Sociálnej poisťovni sú podľa ministerstva nadlimity a platby zo zdravotných poisťovní, ktoré neodrážajú skutočnú cenu poskytovaných výkonov. Zariadenia preto "v záujme neohrozenia života pacientov a kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti pristúpili na prehodnotenie stanovených priorít v rámci manažmentu úhrad a platieb voči jednotlivým dodávateľom, respektíve inštitúciám".

Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica hospodárila za rok 2010 so stratou 11,699 mil. eur. Celková mesačná úspora po zrealizovaných racionalizačných opatreniach, ktoré sa ešte stále uskutočňujú, je 66 167 eur. Najvýraznejšie sa na nej podieľa zníženie mzdových výdavkov po prvej fáze personálneho auditu v sume 19,5 tis. eur. Na základe prijatých úsporných opatrení bude nemocnica splácať svoje záväzky Sociálnej poisťovni od apríla 2011 v splátkach po 50 000 eur za mesiac. Z posledného rokovania s riaditeľom pobočky Sociálnej poisťovne vyplynulo, že podmienkou na dohodnutie splátok dlžného poistného je úhrada poistného za posledný bežný mesiac v plnej výške a až následne je možné dohodnúť splátkový kalendár maximálne na dobu 18 mesiacov, čo predstavuje sumu 67 511 eur mesačne. "V prípade, že by zdravotnícke zariadenie pristúpilo na uvedené podmienky, je to prakticky likvidujúce. Za danej situácie by už nemohlo garantovať poskytnutie zdravotnej starostlivosti v takej kvalite a rozsahu ako doteraz," konštatuje sa v materiáli.

HLAVNÉ PROBLÉMY ZDRAVOTNÍCTVA V BANSKOBYSSTRICKOM KRAJI

Na zasadnutí 15. októbra 2010 Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK) bude usilovať o podporu a rozvoj zdravotníckych služieb na svojom území v najbližších piatich rokoch. Podľa koncepcie, ktorú schválili župní poslanci na zasadnutí prevzali tento záväzok. Ako pripomenula jej predkladateľka, vedúca odboru zdravotníctva župného úradu, Ľudmila Lysinová, v oblasti

zdravotníctva nemá samosprávny kraj priame nástroje na zlepšenie, bude však rokovať s poskytovateľmi a zdravotnými poisťovňami či iniciovať legislatívne zmeny. Ako hlavné problémy zdravotníctva v kraji materiál identifikuje nedostatok finančných zdrojov, zle špecifikovanú sieť zdravotníckych zariadení, nekoordinovanosť poskytovania zdravotnej starostlivosti, nedostatočné personálne zabezpečovanie a nevyváženosť vzťahov. Pre médiá Lysinová konkretizovala, že sieť zdravotníckych zariadení je problematická hlavne pre ich nerovnomernú dostupnosť, čo sa týka najmä zariadení dlhodobej starostlivosti a pohotovostných služieb. Chýba tiež prepojenie zdravotno-sociálnych služieb a chýbajú aj hospice s paliatívnou starostlivosťou pre onkologických pacientov. Problémom je podľa Lysinovej aj neexistencia niekdajších záchytných staníc pre opitých ľudí, keď títo často končia v zdravotníckych zariadeniach, hoci nepotrebujú zdravotnú starostlivosť. Lysinová zdôraznila, že zdravotníctvo sa na zdraví obyvateľstva podieľa len 15 až 20 percentami a hlavnými faktormi sú okrem genetických predpokladov životný štýl a životné prostredie. Konceptia sa preto zameriava aj na prevenciu na základe podkladov z úradu verejného zdravotníctva. Banskobystrický samosprávny kraj pri svojom vzniku prevzal od štátu do svojho vlastníctva päť polikliník a štyri nemocnice. Všetky nemocnice dal ešte v predminulom, prvom volebnom období do dlhodobej správy neziskovým organizáciám, v minulom volebnom období predal štyri polikliniky.

ZDRAVOTNÍCKE ZARIADENIA S VIAC AMBULANCIAMI

(NEMOCNICE / POLIKLINIKY / ZDRAVOTNÉ STREDISKÁ)

Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica

Námestie L. Svobodu 4, 97409 Banská Bystrica

FNSP F. D. Roosevelta Banská Bystrica

Námestie L. Svobodu 1, 97517 Banská Bystrica

NsM, a.s. - Nemocnica svätého Michala, a.s. - Okružná

Okružná 19, 97404 Banská Bystrica

NsP Ministerstva vnútra SR - Okružná

Okružná 19, 97404 Banská Bystrica

Poliklinika Banská Bystrica

Horná 60, 97401 Banská Bystrica

Poliklinika Senica

Sotinská 1588, 90501 Senica

Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb a.s.

Cesta k nemocnici 1, 97401 Banská Bystrica

NENÁVRATNÝ FINANČNÝ PRÍSPEVOK A ZÍSKAVANIE EUROFONDOV V NEMOCNICI F. D. ROOSEVELTA

Ministerstvo zdravotníctva SR ako riadiaci orgán pre Operačný program Zdravotníctvo schválilo žiadosť FNsP F. D. Roosevelta o nenávratný finančný príspevok. FNsP FDR predložila ministerstvu žiadosť s názvom Komplexná rekonštrukcia operačných sál, urgentného príjmu a centrálnej sterilizácie Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica s celkovými výdavkami projektu v hodnote takmer 26,5 mil. eur. Hlavným cieľom predkladaného projektu je komplexná rekonštrukcia operačných sál, urgentného príjmu a oddelenia centrálnej sterilizácie.

Predmetom realizácie projektu je stavebná rekonštrukcia týchto priestorov a zároveň aj dovybavenie pracovísk zdravotníckou technikou. Začiatok realizácie projektu vrátane dodávky a montáže zariadení bol stanovený na mesiac júl 2010 a ukončenie realizácie sa plánuje v júni 2012. Predpokladaná dĺžka realizácie projektu je naplánovaná na 26 mesiacov.

Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta predložila žiadosť o nenávratný finančný príspevok v rámci výzvy na „Zabezpečenie rekonštrukcie a modernizácie zdravotníckej infraštruktúry všeobecných nemocníc s prednostným zameraním na liečbu ochorení skupiny 5“. Výzva bola vyhlásená 29. októbra 2009 a termín uzávierky prijímania žiadostí bol stanovený na 12.03.2010. Rekonštrukcia sa najviac dotkne chirurgických odborov a urgentného príjmu a bude prebiehať v dvoch etapách. Priestory sa budú rekonštruovať postupne, pričom bude vypracovaná prísna logistika v súlade s návrhom projektu. Nemocnica prejde na minimálne 2-zmennú prevádzku. V každom prípade sa však neohrozí poskytovanie zdravotnej starostlivosti akútnym a ani ostatným pacientom.

Tento projekt nie je jediný úspešný projekt v tomto roku. FNsP FDR bol poskytnutý nenávratný finančný príspevok vo výške 200 000 eur a je účelovo viazaný na dovybavenie transplantačného centra.

ROOSEVELTOVU NEMOCNICU ČAKÁ NAJVÄČŠIA REKONŠTRUKCIA V HISTÓRII

Fakultná nemocnica F. D. Roosevelta získala v tomto roku takmer 27 miliónov eur na rekonštrukciu a prístroje. Rekonštrukcia potrvá dva roky. Vedenie tvrdí, že prestavba pacientov nijako neobmedzí. Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici prechádza na dvojzmennú

prevádzku. Pacientov čakajú aj večerné operácie. Dôvodom je najrozsiahlejšia a najdrahšia rekonštrukcia od vzniku nemocnice na začiatku 80. rokov. Vedenie koncovkej nemocnice získalo v tomto roku dva nenávratné finančné príspevky v celkovej hodnote 26,7 milióna eur, čo je viac ako 800 miliónov korún. Za takmer 26,5 milióna eur z európskych fondov zrekonštruujú priestory operačných sál, urgentného príjmu a centrálnej sterilizácie a oddelenia vybaví novou technikou. Po dokončení prác bude mať nemocnica 17 moderných operačných sál, teda o päť viac ako teraz. Moderné prístroje nahradia starú techniku, ktorú nakúpili ešte na začiatku 80. rokov. Riaditeľ fakultnej nemocnice Ján Šulaj tvrdí, že komplexná rekonštrukcia sa vôbec nedotkne pacientov, ani chodu nemocnice. Nemocnica prejde na dvojmennú prevádzku. Lekári budú operovať až do večera. V prvej fáze postavia nové operačné sály, do ktorých sa prenesie operačný program počas rekonštrukcie ostatných. „Budeme musieť dokonale skoordinať lekársku a stavebnú činnosť. Prejdeme na dvojmennú prevádzku. Operačný program nebude končiť po poludní, ale bude trvať do 19. hodiny," povedali riaditeľ nemocnice. Rekonštrukciu urgentného príjmu si vyžiadala aj nová zákon. Šulaj tvrdí, že s personálnym obsadením nemajú žiadny problém a po rekonštrukcii bude nemocnica spĺňať všetky parametre zákona. Rekonštrukcia začína už v tomto mesiaci a ukončenie odhadujú na jún roku 2012.

Roosewelta nemocnica splnila všetky podmienky na udelenie nenávratného finančného príspevku. Nemá žiadne dlhy voči štátu, sociálnej a zdravotnej poisťovni. Starý dlh vo výške vyše 36 miliónov eur vedenie nemocnice reštrukturalizovalo a podľa Šulaja je tendencia znižovania tohto dlhu. Fakultná nemocnica získala v tomto roku aj nenávratný finančný príspevok 200 tisíc eur z rezervy vlády účelovo viazaný na technické vybavenie transplantáčného centra.

PRVÁ KONFERENCIA OPERAČNÝ PROGRAM ZDRAVOTNÍCTVO V PROJEKTOCH

Pod záštitou Ministra zdravotníctva Slovenskej republiky sa uskutočnil 1. ročník konferencie s názvom na tému Liečba kardiovaskulárnych ochorení. Podujatie sa konalo v hoteli DIXON v Banskej Bystrici 4. novembra 2010. Zamerané bolo na prezentáciu regionálnych dopadov úspešne zrealizovaných projektov v oblasti skvalitnenia diagnostiky a liečby kardiovaskulárnych ochorení. Bolo určené pre zástupcov zdravotníckych zariadení, orgány štátnej správy, regionálnych a miestnych samospráv, mimovládne organizácie, profesijné komory a združenia a odbornú a laickú verejnosť.

KONFERENCIA NA TÉMU LIEČBY KARDIOVASKULÁRNYCH OCHORENÍ

Pod záštitou Ministra zdravotníctva Slovenskej republiky sa uskutečnil 1. ročník konferencie s názvom na tému Liečba kardiovaskulárnych ochorení.

Podujatie sa konalo v hoteli DIXON v Banskej Bystrici 4. novembra 2010. Zamerané bolo na prezentáciu regionálnych dopadov úspešne zrealizovaných projektov v oblasti skvalitnenia diagnostiky a liečby kardiovaskulárnych ochorení. Bolo určené pre zástupcov zdravotníckych zariadení, orgány štátnej správy, regionálnych a miestnych samospráv, mimovládne organizácie, profesijné komory a združenia a odbornú a laickú verejnosť.

Konferencia venovaná úspešne zrealizovaným projektom podporeným z Operačného programu Zdravotníctvo (OPZ) bola zameraná na prezentáciu regionálneho prínosu projektov v oblasti skvalitnenia diagnostiky a liečby kardiovaskulárnych ochorení. Podujatie bolo určené zástupcom zdravotníckych zariadení, orgánov štátnej správy, regionálnych a miestnych samospráv, mimovládnych organizácií, profesijných komôr a združení a odbornej i laickej verejnosti. Nad konferenciou prevzal záštitu minister zdravotníctva SR Ivan Uhliarik.

Hlavný program tvorili prezentácie troch úspešne zrealizovaných projektov. Z prezentácií realizátorov sa účastníci dozvedeli základné informácie o projektoch, ich dosiahnuté výsledky, prínos pre regióny Slovenska a ďalšie plány úspešných prijímateľov. O účinkoch projektu s názvom „Komplexná modernizácia SÚSCCH a. s. za účelom zvyšovania úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti“ informovala námestníčka generálneho riaditeľa pre liečebný a diagnostický úsek Stredoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb, a.s. Gabriela Kaliská. G. Kaliská stručne zhodnotila účinok projektu: „Po realizácii projektu stúpili všetky výkony v ústave. Najvýznamnejší vzostup sa zaznamenal v tých činnostiach, kde boli nasmerované prostriedky z projektu. Počet hospitalizácií v ústave celkovo stúpol o 57%. Počet operácií srdca stúpol o 73%, koronarografie o 27%, katéetrové ablácie arytmií o 36%, cievne sonografie o 251,2%. Začali sme praktizovať intervenčné výkony na periférnych cievach, ktoré sa pred realizáciou projektu nemohli vykonávať. Zvýšila sa radiačná ochrana pacientov aj personálu.“ O regionálnom prínose projektu s názvom "Nákup angiografického prístroja pre komplexné kardiologické aplikácie" hovoril riaditeľ a vedúci lekár KARDIOCENTRA NITRA s.r.o. Marián Hranai. M. Hranai okrem iného zdôraznil: „Projekt hradený z eurofondov bola pre kardiocentrum historicky ojedinelou šancou na vybudovanie pracoviska, ktoré po technickej stránke zodpovedá najmodernejším požiadavkám súčasnej medicíny. Kardiocentrum po realizácii projektu rozšírilo spektrum diagnostických a liečebných možností a zapojilo sa do

vedeckého výskumu spolu s ostatnými špičkovými pracoviskami vo svete." O úspešnosti projektu KARDIOCENTRA NITRA s.r.o. hovoria aj dosiahnuté výsledky. Rok pred realizáciou projektu sa vykonalo 12 extra koronárnych výkonov, po inštalovaní nového prístroja ich bolo 60, nárast bol v tomto prípade 500 %-ný. Na RTG pracovisku pred realizovaním projektu za rok evidovali 2085 vybavených pacientov a za 12 mesiacov po skončení projektu to už bolo 3032, čo predstavuje nárast o 45,4%. Za 12 mesiacov pred realizáciou projektu lekári kardiocentra poskytli 476 pacientom neodkladnú zdravotnú starostlivosť (život ohrozujúce stavy) a za rovnaké obdobie po realizácii projektu poskytli neodkladnú zdravotnú starostlivosť 653 pacientom, prírastok tak predstavuje 37,2%.

Na záver prezentoval údaje o projekte s názvom "Modernizácia zdravotníckej infraštruktúry pre zabezpečenie komplexných zdravotníckych služieb VÚSCH, a.s." generálny riaditeľ Východoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb, a.s. František Sabol. F. Sabol okrem iného povedal: „Projekt sa týkal nákupu špičkovej zdravotníckej diagnosticko-operačnej techniky, ktorou sa vybavila Kardiologická klinika. Prínos projektu vidíme v zlepšení dostupnosti akútnej, aj plánovanej liečby srdcovo-cievnych ochorení vo východoslovenskom regióne. Zvýšili sa počty intervenčných výkonov, a tým sa skrátili čakacie listy na jednotlivé vyšetrenia ako aj zákroky." Po ukončení projektu VÚSCH, a.s. výrazne stúpol počet implantácií trvalého kardiostimulátora (TSK). Kým pred realizáciou projektu od 01. 01. 2009 do 30. 06. 2009 sa zaznamenalo 164 implantácií TKS za rovnaké obdobie po realizácii projektu v roku 2010 ich bolo 229. Nárast v tomto prípade predstavoval takmer 72%. V prvom polroku roku 2009 pred realizáciou projektu sa vykonalo 149 katérových ablácií a za rovnaké obdobie 2010 ich bolo 242. (Katérová ablácia je invazívna liečebná metóda používaná na liečbu niektorých porúch srdcového rytmu). Rast výkonov bol 61,57 %. Kým pred realizáciou projektu od 01. 01. 2009 do 30. 06. 2009 sa zaznamenalo 493 výkonov PCI (Perkutánná koronárna intervencia postup používaný na liečbu zúžených vencovitých tepien na srdci), za rovnaké obdobie po realizácii projektu v roku 2010 ich bolo 667, čo tvoril rast o takmer 74%. Slovensko je spomedzi nových členských štátov Európskej únie prvou krajinou, ktorej Európska komisia schválila samostatný operačný program pre sektor Zdravotníctva. OPZ úrovňou zazmluvnenia a čerpania finančných prostriedkov patrí medzi najúspešnejšie operačné programy v programovom období 2007 - 2013. V rámci OPZ bolo k 31. októbru 2010 zazmluvnených 44 projektov s finančným objemom takmer 278 miliónov EUR, čo predstavuje už 94,45% finančných prostriedkov OPZ. K rovnakému dátumu bolo vyčerpaných viac ako 50 miliónov EUR čo tvorí 17,2% disponibilnej alokácie OPZ.

SLOVENSKÝ A AJ CELOSVETOVÝ UNIKÁT - DOMINOTRANSPLANTÁCIA

Prvý živý darca, ktorý venoval svoju pečeň ďalšiemu príjemcovi. Začiatkom septembra lekári Transplantačného centra FNŠP F. D. Roosevelta transplantovali pečeň pacientovi s raritnou diagnózou. Je to prvý prípad v histórii nemocnice a na Slovensku vôbec, keď sa zdravá pečeň transplantovala pacientovi s ojedinelou a raritnou diagnózou nielen v slovenskom, ale aj v celosvetovom meradle. Závažnosť a špecifickosť tejto choroby podčiarkuje aj fakt, že pacient bol nositeľom dedičnej formy tohto ochorenia a v jeho rodine zomrelo už niekoľko ľudí. Diagnóza sa volá familiárna amyloidná polyneuropatia /vrodené metabolické ochorenie pečene, ktorej funkcie aj makroskopický vzhľad sú plne zachované, môže postihovať obličky, srdce, oči a žľazy s vnútornou sekréciou/ a jej konečným štádiom je smrť. Ochorenie má pomalý priebeh a prejaví sa najskôr po dvadsiatich rokoch života. Pacient spravidla zomiera medzi 30 – 40 rokom života. Pečeň pracuje bezchybne až na jeden dôležitý detail. Produkuje metabolit, ktorý poškodzuje a následne zničí iný orgán.

Ďalšou raritou však je, že pečeň takýmto zvláštnym spôsobom handycapovaná bola ďalej nepoužitá na ďalšiu transplantáciu. Odhliadnuc od anomálie, ktorú má, v ostatných funkciách je bezchybná. Vhodný príjemca takto postihnutej pečene sa našiel v Čechách.

V Transplantcentre v pražskom Inštitúte klinickej a experimentálnej medicíny transplantovali túto handycapovanú pečeň pacientovi s rakovinou pečene. V novom príjemcovi sa raritné ochorenie môže objaviť najskôr o 20 rokov. Rakovina by ho však zahubila v priebehu niekoľkých mesiacov. Medzištátne tak prebehla tzv. dominotransplantácia, ktorá je taktiež zriedkavá a prvá v rámci spolupráce a priateľských vzťahov s týmto inštitútom. Jana Krupová z Referát pre internú a externú komunikáciu.

OTVORENIE ODDELENIA UMOŽŇUJE NOVÝ PRÍSTUP K PACIENTOM S CHOROBAMI PEČENE A TRÁVIACEHO TRAKTU

Začiatkom augusta 2010 vo FNŠP F. D. Roosevelta otvorili nové Hepatologickogastroenterologické oddelenie II. Internej kliniky SZU. Dôvodom vzniku tohto oddelenia bola dlhodobá prudko narastajúca chorobnosť.

Na novom oddelení sa budú prijímať, diagnostikovať a liečiť pacienti s ochoreniami pečene a tráviaceho traktu. V celej Európe za posledných 30 rokov úmrtnosť na choroby pečene v mladom a strednom veku vzrástla 6-násobne. A ďalej rastie súbežne s počtom hospitalizovaných pacientov

každým rokom o 10%. Bez koordinovanej akcie môže ako príčinu smrti predísť náhlu cievnu mozgovú príhodu a choroby srdca v najbližších desiatich či dvadsiatich rokoch. Tieto smutné štatistiky sa týkajú aj nás. Počet registrovaných gastroenterologických ambulantných pacientov vo FNsP F. D. Roosevelta do roku 2010 radikálne vzrástol na viac ako 4000. Existencia nového oddelenia úzko súvisí so sekciou hepatobiliárnej chirurgie II. Chirurgickej kliniky SZU a s Transplantačným centrom Rooseveltovej nemocnice. Vďaka novému oddeleniu sa štandardizuje starostlivosť o pacientov pred a po transplantácii pečene a starostlivosť o pacientov s nádormi pečene. Krupová Jana Referát pre internú a externú komunikáciu.

NEMOCNICA SI ÚSPEŠNE OBHÁJILA SVOJ STATUS

V dňoch 16. – 17. 6. 2010 FNsP F. D. Roosevelta Banská Bystrica úspešne absolvovala dozorový audit systému manažérstva kvality s preverením plnenia požiadaviek novej normy STN EN ISO 9001:2009 / ISO 9001:2008. Dňa 7. 7. 2010 Ing. Slavomír Juráček – CERTICOM odovzdal nový certifikát kvality potvrdzujúci plnenie požiadaviek normy STN EN ISO 9001:2009 / ISO 9001:2008 MUDr. Jánovi Šulajovi, PhD. - riaditeľovi FNsP FDR BB a MUDr. Petrovi Molnárovi – zmocnencovi pre kvalitu. Základná myšlienka systému kvality znie: „Kvalita stojí na ľuďoch, ich vnímaní pacienta ako zákazníka a schopnosti vyhovieť mu.“ Pacient bol vždy a bude v centre pozornosti a na to je zameraný aj celý systém kvality budovaný fakultnou nemocnicou. Manažment nemocnice už v roku 2006 rozhodol pre implementáciu systému manažérstva kvality podľa medzinárodnej normy ISO 9001:2000 ako plnohodnotného nástroja riadenia celej činnosti nemocnice. Prvý certifikát o zhode zavedeného systému manažérstva kvality s normou STN EN ISO 9001:2001 bol FNsP FDR udelený 26.6.2008.

I. NEUROLOGICKÁ KLINIKA SZU

Názov kliniky – II. Neurologická klinika SZU

Popis pôsobnosti kliniky:

Neurológia ako medicínska disciplína sa zaoberá diagnostikou a liečbou ochorení centrálného a periférneho nervového systému ako aj nervosvalového spojenia a ochoreniami svalov. Neurologická klinika plní funkciu nadregionálneho diagnostického a liečebného centra. Oddelenie charakterizuje široko zameraná diagnostika, stabilný a vysoko odborne zdatný personál, v rámci oddelenia kompletná škála vysoko špecializovaných neurologických pracovísk. Neurologická klinika je zároveň

doškoľovacím pracoviskom v odbore neurológia pred atestáciou I. a II. stupňa tak pre neurológov ako aj psychiatrov, doškoľovacím pracoviskom SZP pre EEG a EP. Neurologická klinika je vybraným pracoviskom Ministerstva zdravotníctva SR pre aplikáciu finančne mimoriadne náročných liečiv pre najvyššiu diagnostiku Sclerosis multiplex a aplikáciu interferónov imunomodulačnej liečby. Neurologická klinika je organizačne začlenená do dvoch centier: Centra pre epilepsiu a Centra pre diagnostiku a liečbu demyelinizačných ochorení CNS.

Členenie oddelenia

Ambulantná časť

Lôžková časť

57 lôžok z toho 4 neurologická JIS

1 lôžko na nadštandardnej izbe

Laboratória

EMG + magnetická stimulácia

EEG vrátane videoEEG a prenosné EEG

Evokované potenciály (VEP, BAEP, SSEP)

Neurosonologické laboratórium

Centrá pri neurologickej klinike:

1/ Centrum pre liečbu a diagnostiku epilepsie (CLDE)

A. CLDE je organizačná jednotka zabezpečujúca komplexnú diagnostickú a terapeutickú starostlivosť charakteru IV. typového epileptologického centra.

B. CLDE zabezpečuje komplexnú diagnostickú a terapeutickú starostlivosť)

o pacientov s refraktérnou epilepsiou, realizuje video EEG , rozhoduje o epileptochirurgickom postupe v rámci v rámci hospitalizácie aj v rámci ambulantnej zložky.

C. CLDE najmä:

vykonáva základné aj aktivované EEG, EEG kdekoľvek pri lôžku prenosným EEG prístrojom

vykonáva pokročilé EEG metodiky (video EEG 4, 8, hod . viac dní),

vykonáva vyšší stupeň diagnostiky a diferenciálnej diagnostiky napr. medzi

epileptickými záchvatmi a neepileptickými záchvatmi (pseudozáchvatmi),
vykonáva vyšší stupeň odborného posúdenia k práceschopnosti, schopnosti viesť motorové vozidlo – k vydaniu vodičského preukazu, noseniu zbraní u pacientov s epilepsiou,
vykonáva terapeutické postupy u refraktérnych – farmakorezistentných epilepsií,
zabezpečuje odborné školenia a semináre pre odborníkov v daných medicínskych oblastiach v rámci postgraduálneho vzdelávania lekárov z celej SR,
vykonáva výučbu a školenie zdravotných sestier v rámci postgraduálneho vzdelávania
organizuje vedecké semináre a konferencie, kongresy s celoštátnou aj medzinárodnou pôsobnosťou,
vypracováva návrhy odborných usmernení (guidelines), návrhy k zákonom, napr., vodičský preukaz u pacientov s epilepsiou a pod.

2/ Centrum pre liečbu a diagnostiku sklerosis multiplex (CLSM)

A. CLSM je organizačná jednotka zabezpečujúca komplexnú diagnostickú a terapeutickú starostlivosť pacientov s demyelinizačným ochorením CNS typu sklerosis multiplex.

B. CLSM v rámci svojich činností vykonáva multimodalitné neurofyziologické vyšetrenie evokovanými potenciálmi: zrakovými, sluchovými, senzitívnymi a motorickými (VEP, BAEP, SSEP, MEP),

CLSM po diagnostickom výbere zabezpečuje a rozhoduje o výbere pacientov na špecializovanú ekonomicky náročnú liečbu (disease modifying therapy) interferonmi, glatiramer acetátom a monoklonálnymi protilátkami. Ide o činnosť, ku ktorej je potrebný špeciálny zmluvný vzťah so zdravotnou poisťovňou,

- zabezpečuje diagnostickú a liečebnú starostlivosť o pacientov s SM s recidívou,
- zabezpečuje odborné školenia a semináre pre odborníkov v daných medicínskych oblastiach v rámci postgraduálneho vzdelávania lekárov z celej SR,
- vykonáva výučbu a školenie zdravotných sestier v rámci postgraduálneho vzdelávania,
- organizuje vedecké semináre a konferencie, kongresy s celoštátnou aj medzinárodnou pôsobnosťou,
- vypracováva návrhy odborných usmernení (guidelines).

Výskumná a pedagogická činnosť:

účasť na multicentrických výskumných projektoch, doškoľovanie SZP v EEG a evokovaných potenciáloch.

Vedenie kliniky:

Prednosta neurologickej kliniky:

Doc. MUDr. Vladimír Donáth, CSc. . (* 13. máj 1949, Bratislava) je lekár - neurológ.

je autor dvoch monografií, autor 274 prednášok, tiež v zahraničí (Budapešť, Barcelona, Rhodos, Florencia, Ženeva, San Antonio) m.i, prednáška v doškoľovacích kurzoch EFNS, SZU, publikoval 100 odborných článkov, z ktorých je 34 citácií, autorom 2 recenzií monografií, autor 5 kapitol v monografiách, autor a spoluautor 5 príručiek . Je prezidentom Slovenskej ligy proti epilepsii, členom výboru Slovenskej neurologickej spoločnosti, členom výboru Slovenskej neurofyziologickej spoločnosti, členom výboru pre spánkovú medicínu a členom ďalších zahraničných prestížnych spoločnosti. Má certifikát Európskej epileptologickej akadémie ako epileptológ a trainer of epileptology. Je členom prestížnych zahraničných odborných spoločností ako aj výboru subkomisie ILAE pre strednú a východnú Európu. Pôsobí ako stály člen komisie pre obhajoby dizertačných prác z oboru neurológie pri LF Masarykovej univerzity v Brne, je členom redakčnej rady časopisu Neurologie pro praxi. Ocenený striebornou aj zlatou medailou " Za zásluhy o Slovenskú lekársku spoločnosť".

Životopis

V rokoch 1967-1973 absolvoval štúdium na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Od roku 1973 pôsobí v Nemocnici s poliklinikou F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici (predtým KÚNZ), kde v súčasnosti pôsobí ako prednosta Neurologickej kliniky. V roku 1991 obhájil vedeckú hodnosť CSc. Absolvoval študijný pobyt v epileptologickom centre v Nemecku (1995). Prednáša neurofyziológiu na UMB v Banskej Bystrici.

Od roku 1997 je prezidentom Slovenskej ligy proti epilepsii. Do roku 1999 bol viceprezidentom Slovenskej neurofyziologickej spoločnosti. Je členom výboru Slovenskej neurologickej spoločnosti a členom zahraničných prestížnych spoločností: vedeckého panelu EFNS (European Federation of Neurological Societies), Royal Society of Medicine, International Headache Society (IHS), International Brain Research Organization (IBRO), European Federation of Neurological Societies, kde pôsobí ako člen panelu pre Epilepsiu, New York Academy of Sciences a European Academy for Epilepsy.

Je spoluautorom odbornej monografie *Epilepsia. Praktická príručka diagnostiky a liečby*. (Bratislava, 2000). Je autorom publikácie *Žiak s epilepsiou a vyučovací proces* (Banská Bystrica, 2005), ktorá je určená hlavne učiteľom.

Roku 2009 ocenený Zlatou medailou J.E. Purkyně za zásluhy o Slovenskú lekársku spoločnosť.

Zástupkyňa prednostu kliniky:

MUDr. Daniela Kanianska je členkou výboru Sekcie Sclerosis multiplex.

Ordinár pre cerebrovaskulárne ochorenia:

MUDr. Dušan Kanát, PhD. je členom výboru Sekcie cerebrovaskulárnych ochorení.

Vedúci lekár lôžkovej časti pre ženy:

MUDr. Mária Malecová

Vedúci lekár lôžkovej časti pre mužov:

MUDr. Viera Holecová

Vedúci lekár JIS:

MUDr. Patrícia Tršková

Vedúca sestra:

Ľudmila Marová

Významné a jedinečné výkony:

neurologická klinika je pracoviskom pre najvyššiu diagnostiku Sclerosis multiplex a aplikáciu imunomodulačnej liečby – určené MZ SR,

neurologická klinika je špecializovaným pracoviskom pre aplikáciu botulotoxínov, na pracovisku sa realizuje intravenózna trombolýza ako jedno z mála pracovísk v SR poskytuje možnosť videoeeg kontinuálneho monitorovania, a možnosť EEG vyšetrenia kdekoľvek pri lôžku prenosným EEG prístrojom.

komplexná diagnostika evokovanými potenciálmi vrátane dermatosenzorickými, objektívnej audiometrie a magnetickej stimulácie,.

videodiagnostika extrapyramidových ochorení, oddelenie zorganizovalo a spoluorganizovalo 10 prestížnych kongresov niektoré aj s medzinárodnou účasťou.

CT - ELEKTRONICKÝ PREPIS ŠETRÍ ČAS I PENIAZE

Vyšetrenie pacienta na modernom CT prístroji trvá približne štyri minúty, oveľa viac času lekárom zaberá popis výsledkov vyšetrení. Aj túto činnosť je však možné zefektívniť. Oddelenie rádiológie Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici bolo vôbec prvým zdravotníckym zariadením na Slovensku, kde začali využívať softvér na elektronický prepis hovoreného slova.

Dva roky skúseností s touto technikou lekári hodnotia jednoznačne pozitívne. „Používame ju na všetkých pracoviskách - CT, magnetickej rezonancii, mamografii, sonografii i klasickej diagnostike. Predtým lekári nálezy diktovali do diktafónov a zvukové záznamy potom štyri sestry prepisovali do počítača. Lekári ešte raz kontrolovali prepísaný text. Trvalo to dlho, často nestíhali sestry, ani lekári. Diktovanie výsledkov vyšetrení s týmto softvérom je rýchlejšie a jednoduchšie. Sestry sa môžu venovať aj inej práci,“ konštatuje primár oddelenia rádiológie MUDr. Stanislav Okapec. Podarilo sa tak ušetriť čas - pacientov i lekárov, a tiež fixné náklady oddelenia. Podmienkou na využívanie systému je zrozumiteľná reč diktujúceho, ktorý zároveň môže sledovať prepisovaný text na obrazovke počítača. Podľa slov primára pri príprave slovníka pre tento systém poskytli českej firme, s ktorou spolupracujú, databázu nálezov za šesť rokov práce oddelenia, samozrejme, bez osobných údajov pacientov. Vďaka nej bolo možné vygenerovať najčastejšie slovné spojenia a výrazy. „Dnes už na Slovensku nie sme jediní, ktorí elektronický prepis využívajú. Vďaka nemu sa nám darí nález z vyšetrenia vyhotoviť do 15 minút po vyšetrení pacienta,“ dodáva MUDr. S. Okapec.

UNIKÁTNA OPERÁCIA MOZGU

Lekári Neurochirurgickej kliniky SZU FNŠP F. D. Roosevelta zrealizovali v spolupráci s anesteziológmi Detskej fakultnej nemocnice v Banskej Bystrici výnimočnú mozgovú operáciu so zavedením neurostimulácie.

9-ročné dievčatko je historicky najmladším pacientom na Slovensku s diagnózou detská mozgová obrna, ktorému hĺbkovo implantovali do mozočku elektródy s použitím najnovšieho a technologicky najvyspelejšieho už transkutánne /cez uzavretú kožu/ dobýateľného neurostimulátora,

ktorý je uložený pod kľúčnou kosťou. Cieľom tejto unikátnej neurostimulácie je zmierniť príznaky poškodenia CNS pri diagnóze, akou je detská mozgová obrna.

Túto špeciálnu metódu hĺbkovej stimulácie mozôčka vypracoval a úspešne realizuje na Neurochirurgickej klinike SZU prof. MUDr. Miroslav Galanda, CSc. Výnimočnosť stereotaktickej stimulácie predného laloka mozôčka spočíva v tom, že do presne zvolených štruktúr mozočkového tkaniva sa zavádzajú elektródy. Ich zavedenie je hĺbkové, čo pri stimulácii má vplyv na väčšiu oblasť mozgových štruktúr. Ich aktiváciou elektrickým prúdom je možné ovplyvniť príznaky poškodenia CNS pri detskej mozgovej obrne. Uloženie elektródy a jej efekt sa skúša už v operačnej sále. Elektróda sa zafixuje k lebke a vyvedie cez kožu von, aby sa mohli uskutočniť stimulačné testy. Zvyčajne po siedmych dňoch sa systém internalizuje a napojí na neurostimulátor, ktorý je uložený pod kľúčnou kosťou. Takíto pacienti mávajú problémy s neovládateľnými pohybmi v končatinách, s chorobným napätím svalstva, ktoré obmedzuje vôľový pohyb a býva bolestivé. Elektródy sa zavádzajú cez malé otvory, čo je veľmi ohľaduplné pre pacienta. Ten je pri samotnej operácii mozgu počas určitej fázy zákroku dokonca pri vedomí a spolupracuje s lekármi v operačnej sále. Účinok neurostimulátora sa prejaví okamžite po zapnutí stimulácie a pretrváva aj po vypnutí 2 až 4 hodiny. Postupne sa znižujú mimovoľné sťahy svalstva a mimovoľné pohyby v končatinách. Tým sa zlepší nielen kvalita života pre pacienta a ľudí okolo neho, na starostlivosť ktorých je odkázaný, ale sa vytvoria predpoklady na lepšiu spoluprácu pri rehabilitácii a na získanie väčšej sebaobslužnej činnosti, ktoré sú pre pacientov s touto diagnózou nevyhnutné. Jana Krupová Referát pre internú a externú komunikáciu

IMPLANTÁT SA ZMENÍ NA KOSŤ

Desaťročný Martin prišiel po ťažkej nehode na bicykli o časť lebečnej kosti nad uchom. Banskobystrickí lekári mu ju nahradili unikátnym implantátom na mieru. Použili ho ako prví na Slovensku. Lekári Neurochirurgickej kliniky Rooseveltovej nemocnice a Detskej fakultnej nemocnice v Banskej Bystrici doplnili desaťročnému Martinovi Kretovi približne sto štvorcových centimetrov chýbajúcej lebečnej kosti špeciálnym implantátom.

Operácia 16. 6. 2010 trvala takmer štyri hodiny. Špeciálnu výplň použili banskobystrickí neurochirurgovia ako prví na Slovensku aj v Česku. Výplň vyrobili na mieru v Taliansku. Výnimočná je tým, že lebečná kosť časom prerastie tkanivá tejto výplne.

„Materiál chemickým zložením, ale aj 3D štruktúrou napodobňuje prirodzenú ľudskú kosť. Po implantácii vytvorí také podmienky, aby z okrajov defektu postupne prerastali do implantátu vlastné

kostné bunky a časom ho prebudujú na kostné tkanivo," povedala hovorkyňa Rooseveltovej nemocnice Jana Krupová.

Miesto, kde chýbala časť lebečnej kosti, najskôr zoskenovali CT prístrojom. Dáta vyhodnotil počítač a vyrobili 3D model lebky, postihnutého miesta, a nakoniec 3D model budúceho implantátu. Neurochirurg ho posúdil a potom vznikol definitívny implantát na mieru.

Martin Kret utrpel vážne zranenie v októbri 2008. Na bicykli narazil do auta, lekári ho zachraňovali takmer päť hodín. Martinov otec dodnes neskrýva dojatie a vďaka lekárom. „Nebol to len estetický výkon. Operácia mala mimoriadny význam. Pri stratových zraneniach lebky je mozog vystavený rôznym pohybom. Nie je na to pripravený a môže dôjsť k poškodzovaniu," povedal dnes neurochirurg Ján Šulaj, ktorý chlapca operoval.

Implantát z anorganického materiálu presne kopíruje tvar chýbajúcej časti lebky aj hrúbku kosti, na rozdiel od doteraz používaných náhrad z umelej hmoty. Celú operáciu preplatí zdravotná poisťovňa. Rooseveltova nemocnica plánuje operovať aj ďalšie deti. Má kvalitných detských neurochirurgov, navyše miestna Detská fakultná nemocnica je koncovou pre detských pacientov s poranením hlavy.

„Lekárov, ktorí sa zaoberajú detskou neurochirurgiou, nie je na svete veľa. Stretnutia sú, dá sa povedať, komorné, takmer všetci sa poznáme," povedal MUDr. Ján Šulaj, PhD. II. Neurologická klinika SZU.M. Špeciálny implantát dáva zdravotníctvu nové možnosti. Dá sa použiť ako výplň kostných defektov nielen v neurochirurgii, ale aj v čeľustnej a tvárovej chirurgii a ortopédii.

HNIEZDO ZÁCHRANY

Vo Fakultnej nemocnici F. D. Roosevelta bol v roku 2010 sprístupnený verejný inkubátor, ktorý je súčasťou jedinečného projektu – projektu Hniezda záchrany. Do verejného inkubátora môže žena, ktorá sa ocitla v krajnej životnej situácii po utajenom pôrode odložiť novorodenca a zachrániť mu tak život. Odloženie dieťaťa do Hniezda záchrany je považované za krajné riešenie, žena však zaň nie je trestne stíhaná. Je zaručená anonymita ženy. Umiestnenie inkubátora vo FNŠP FDR: - pri vchode do návštevnjej haly v lôžkovej časti (monobloky) na 0. poschodí.

AKCIOVÁ SPOLOČNOSŤ STREDOSLOVENSKÝ ÚSTAV SRDCOVÝCH A CIEVNYCH CHORÔB V BANSKEJ BYSTRICI

vznikol ako posledný z troch ústavov srdcových a cievnych chorôb na Slovensku. Stredoslovenský ústav srdcovo-cievnych chorôb Banská Bystrica (ďalej len „SÚSCCH“), bol zriadený Zriaďovacou listinou číslo: M/5690/2002, SP/6935/2002-/Var vydanou MZ SR dňa 18.12.2002, s účinnosťou od 01.01.2003 ako štátna príspevková organizácia s právnou subjektivitou. MZ SR, ako zriaďovateľ zdravotníckych zariadení v súlade s ust. § 24 ods. 3 zákona NR SR č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a ust. § 28 Zákonníka práce, Rozhodnutím č. M/5708/2002, SP/6935/2002/var zo dňa 18.12.2002 vyčlenilo dňom 01.01.2003 kardiologické oddelenia, kardiochirurgické oddelenie a oddelenie funkčnej diagnostiky z Nemocnice s poliklinikou F.D.Roosevelta Banská Bystrica (ďalej len „NsP FDR“), Námestie L. Svobodu 1, Banská Bystrica a previedlo do SÚSCCH s činnosťou, zamestnancami a súvisiacim hnutelným majetkom a s činnosťou a hnutelným majetkom súvisiacimi preukázateľnými právami a záväzkami. SÚSCCH je zaradený do siete zdravotníckych zariadení ako vysokošpecializovaný odborný liečebný ústav.

Základným účelom SÚSCCH je plnenie úloh súvisiacich so zabezpečovaním komplexnej ambulantnej a ústavnej starostlivosti o dospelých pacientov s vrodenými a získanými chorobami srdca a veľkých ciev. Predmetom činnosti SÚSCCH je poskytovanie ambulantnej a ústavnej zdravotnej starostlivosti v rozsahu ustanovenom MZ SR, najmä diagnostika, liečba a dispenzarizácia vrodených a získaných chorôb srdca, komplexná neinvazívna a invazívna diagnostika a liečba srdcových ochorení, vrátane kardiochirurgického programu, programu intervenčnej kardiológie a intervenčnej arytmiológie. Na zabezpečenie vysokoškolského a ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov SÚSCCH uzatvára dohody s príslušnými vzdelávacími ustanovitzami.

Oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny

je interdisciplinárnym oddelením v liečebno-diagnostickej starostlivosti, ktoré poskytuje anestetickú, resuscitačnú a intenzívnu starostlivosť. Pri poskytovaní anestetickkej starostlivosti a pri aplikácii princípov intenzívnej medicíny spolupracuje s operačnými a neoperačnými odbormi. Anestetická starostlivosť zabezpečuje bezbolestné vykonávanie diagnostických výkonov a liečebných výkonov operačnej a neoperačnej povahy. Intenzívna starostlivosť zabezpečuje liečbu kriticky chorých, u ktorých hrozí zlyhanie, zlyháva alebo zlyhala funkcia jedného alebo viacerých orgánových systémov. Oddelenie sa tiež podieľa na organizačnom a prevádzkovom zabezpečovaní urgentnej nemocničnej

starostlivosti. Podieľa sa aj na riešení problematiky chronickej bolesti v rozsahu určenom koncepciou odboru algeziológia.

Oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny sa delí na pracoviská :

- lôžkovej časti
- anestézie
- perfúzie a podporných systémov cirkulácie a dýchania.

Oddelenie kardiologické

poskytuje komplexnú starostlivosť pacientom s kardiovaskulárnym ochorením so zvláštnym zameraním na ich komplexnú diagnostiku, liečbu, dispenzárnú starostlivosť, posudkovú činnosť a selekciu pre intervenčné a chirurgické výkony. V celom rozsahu zaisťuje konziliárne služby vrátane hospitalizačných pobytov pre tých pacientov s kardiovaskulárnymi chorobami, ktorí to vyžadujú. V rámci elektrofyziológie a kardiostimulácie zaisťuje starostlivosť o pacientov s poruchami srdcového rytmu so zameraním na špecializovanú rytmologickú diagnostiku a liečbu, vrátane intervenčných metód a kardiostimulácie, v rámci neinvazívnej diagnostiky vykonáva neinvazívne vyšetrovacie výkony pre všetkých indikovaných pacientov hospitalizovaných, ambulantne a konziliárne vyšetrených, v rámci invazívnej a intervenčnej kardiologie vykonáva diagnostické výkony a intervenčnú liečbu. Je klinickou bázou Katedry kardiológie SZU, vykonáva a riadi postgraduálnu výchovu z kardiológie pre lekárov a stredných zdravotníckych pracovníkov

Kardiologické oddelenie sa delí na pracoviská :

lôžkovej časti

elektrofyziológie a kardiostimulácie

neinvazívnej diagnostiky

RTG invazívnej a intervenčnej diagnostiky

ambulanciu všeobecnej kardiológie I.

ambulanciu všeobecnej kardiológie II

kardiologickú ambulanciu pre arytmie a kardiostimuláciu

ambulanciu preventívnej kardiologie.

Oddelenie arytmií a koronárnej jednotky

poskytuje komplexnú starostlivosť pacientom s diagnózou, alebo s podozrením na poruchy rytmu, poruchy prevodu, akútne koronárne syndrómy, akútne srdcové zlyhanie, alebo chronické srdcové zlyhanie s akútnym zhoršením akejkoľvek etiológie, perikardiálny výpotok akejkoľvek etiológie s prejavmi tamponády, akútna embólia do artérie pulmonalis a iné závažné srdcové ochorenia, ktoré hemodynamicky kompromitujú pacienta, v rámci intenzívnej intermediárnej starostlivosti zaisťuje lôžkovú starostlivosť o pacientov.

Oddelenie kardiochirurgické zabezpečuje kardiochirurgickú liečbu pacientov s chorobami srdca a veľkých ciev, vykonáva operácie za pomoci umelého krvného obehu, ale aj bez neho, podieľa sa na predoperačnej príprave pacientov, intermediárnej starostlivosti a na ich pooperačnom doliečení, vykonáva konziliárnu službu v spádovej oblasti a zabezpečuje príslušnú posudkovú činnosť, v spolupráci s OAIM zabezpečuje použitie mimotelového obehu krvi a autotransfúzných systémov pri kardiochirurgických operáciách, v spolupráci s OAIM zabezpečuje použitie podporných systémov cirkulácie a dýchania, podieľa sa na riešení výskumných úloh, predovšetkým v oblasti zavádzania nových kardiochirurgických metód a v oblasti perfúzie a podporných systémov, zabezpečuje doškoľovanie lekárov, ako aj SZP v problematike kardiochirurgie, perfúzie a podporných systémov, cirkulácie a dýchania, ako i autotransfúzných systémov, podieľa sa na kardiopulmonálnej resuscitácii, a pooperačnej starostlivosti.

Kardiochirurgické oddelenie sa delí na pracoviská :

lôžkovej časti

jednotky intenzívnej starostlivosti

kardiochirurgickej operačnej sály

kardiochirurgickej ambulancie.

Oddelenie funkčnej diagnostiky

je začlenené do skupiny oddelení SvaLZ. Hlavnou náplňou pracoviska je funkčná diagnostika kardiopulmonálneho systému s dôrazom na neinvazívnu kardiológiu, je akreditovaným pracoviskom v oblasti ultrazvukovej diagnostiky a echokardiografie na Slovensku.

Oddelenie funkčnej diagnostiky sa delí na :

pracovisko echokardiológie

pracovisko záťažových testov

pracovisko špeciálnych elektrokardiologických diagnostických metódik

pracovisko spirometrie.

JUBILUJÚCI SVETOZÁR DLUHOLUCKÝ

Do kroniky uvádzame článok Kataríny Furkovej a Miroslava Šašinku o významnom jubilantovi
Profesorovi Svetozárovi Dluholuckom

Najťažšie je písať laudáciu niekomu, kto má toľko aktivít, že neviete, kde začať. Prof. Dluholucký je však taký známy nielen v slovenskej, českej, ale i celosvetovej pediatickej obci, že oslavu si zaslúži, a preto sa pokúsime o jeho charakteristiku, ktorá nám to priblíži a súčasne odhalí všetko, čo za svoje plodné roky doteraz dokázal.

Narodil sa 9. 11. 1940 v Martine. Detstvo a obdobie dospelosti prežil v Banskej Bystrici, úspešne promoval v r. 1964 na LF UK. Ambicióznosť, dravosť a pracovitosť patrili a patria doteraz k vlastnostiam prof. Dluholuckého, čoho výsledkom bolo, že už ako 34-ročný sa stal primárom Detského oddelenia KÚNZ v Banskej Bystrici a najmladším krajským odborníkom pre pediatriu v celej bývalej ČSSR. Dodnes pôsobí ako prednosta Detskej kliniky DFNSP a súčasne zastáva funkciu dekana Fakulty zdravotníctva SZU v Banskej Bystrici.

Stručne jeho odborný rast: r. 1966 atestácia I. stupňa z pediatrie, r. 1970 atestácia II. stupňa z pediatrie, r. 1979 kandidát vied, r. 1990 docent pediatrie, r. 1997 profesor sociálnej práce, r. 1999 Certifikát SPAM pre speleoterapiu, r. 2003 Medzinárodný certifikát CPS-UIS pre bioklimatologický výskum.

Má veľkú zásluhu na tom, že v 70. rokoch klesla, vďaka očkovaniu a kvalitnej primárnej starostlivosti, dojčenská úmrtnosť v Stredoslovenskom kraji na najnižšiu priečku na Slovensku. Za vakcinačné programy získal v r. 1987 Guothovu medailu MZ SSR. Venoval sa aj otázke dozrievania pľúc u nezrelých novorodencov. Dôkaz stimulácie tvorby surfaktantu hydrokortizonom v r. 1972 sa stal svetovou prioritou. S menom prof. Dluholuckého je spojená prvá imunosupresívna liečba s použitím antimetabolitov pri kolagenóze v detskom veku v ČSSR (1967), ako aj prvé použitie distenčnej liečby (Gregoryho box) u IRDS nezrelých detí (1971) či vytvorenie liečebného protokolu pre otravy muchotrávkou zelenou, ktorý umožňuje vyliečenie bez následkov (1979).

Prof. Dluholucký stál aj pri zrode laktačného programu, ako aj pri zavedení systému rooming-in na gynekologicko-pôrodníckom oddelení. Bolo to o 15 rokov skôr, ako SZO vytvoril program Baby Friendly Hospital Initiative. Dnešná Fakultná nemocnica s poliklinikou F. S. Roosevelta sa stala prvým

držiteľom tohto titulu u nás. V tomto období dlhodobo spolupracoval s prof. MUDr. J. Švejcarom. Prednášal na Inštitúte doškolovania lekárov v Prahe, rozvíjal spoluprácu s pracoviskom detskej onkológie Praha Motol, kde sa školili lekári špecialisti. V r. 1978 vzniklo v Banskej Bystrici druhé komplexné pracovisko detskej onkológie v ČSSR, neskôr získalo štatút Detského onkologického centra. Za organizačný model špeciálnych pediatrických služieb a za laktačný program získal prof. Dluholucký v r. 1985 Cenu federálnej populačnej komisie ČSSR.

V roku 1980 sa na detskom oddelení začal pokusný skríning kongenitálnej hypotyreózy u novorodencov a jeho realizačný model sa stal podkladom na zavedenie skríningu tejto poruchy od r. 1985 v celej ČSSR. Rooseveltova nemocnica sa od r. 1996 stala aj centrom skríningu fenylketonúrie. Ďalšou dominantnou činnosťou prof. Dluholuckého je starostlivosť o kriticky choré deti, deti po úrazoch, s krvácaním a infekciami. Pod jeho vedením sa tím resuscitačného úseku a JIS vrátane leteckej záchranej služby podieľa na záchrane a transportoch kriticky chorých detí.

Nemožno nespomenúť zavedenie speleoterapie v liečbe chronických a alergických chorôb dýchacích orgánov v jaskyni Bystrá a realizáciu výskumu MZ SR na dôkaz jej efektivity. Na základe uvedených aktivít, ktoré predstavujú medzinárodnú prestíž Slovenska v speleoterapii vo svete, je úradujúcim predsedom medzinárodnej Commission Permanente de Spéléotherapie d' Union Internationale de Spéléologie UNESCO B.

Pedagogický profil je bohatý najmä preto, že prof. Dluholucký je výborný rétor, ktorý prednáša zrozumiteľne na vysokej odbornej úrovni s veľkým zánietením, odprednášal viac ako 340 prednášok na odborných podujatiach. Okrem tejto aktivity vedie školiace miesta v postgraduálnej príprave pediatrov, prednášal na FZ a SZ Trnavskej univerzity, bol členom pre obhajoby doktorandských dizertačných prác v odbore pediatria, je členom komisie pre obhajoby doktorandských dizertačných prác v odbore onkológia MŠ SR a pre obhajoby vedeckých prác v pediatrii LF UK.

Rovnako bohatá je aj jeho publikačná činnosť. Publikoval vyše 160 zásadných vedeckých publikácií, z toho v slovenských odborných časopisoch 37, v česko-slovenských 93 a v zahraničných 30, bol 156-krát citovaný (v zahraničí 72x). V pedagogicko-výskumnej činnosti riešil viacero výskumných úloh najmä v oblasti speleoterapie, skríningu kongenitálnej hypotyreózy, vplyvu environmentálneho znečistenia či problematiku fortifikácie detskej výživy.

Keby sme chceli vymenovať jeho funkcie, tak by sme museli rozšíriť počet strán nášho odborného časopisu. Z tých najdôležitejších spomenieme aspoň niektoré – predseda Slovenskej pediatickej spoločnosti 14 rokov, krajský odborník Stredoslovenského kraja pre pediatriu MZ SSR 16 r., hlavný odborník pre pediatriu MZ SR 5 rokov, člen Rady ministra zdravotníctva 4 r., člen pracovnej skupiny

pre imunizáciu MZ SR doposiaľ, člen VR FZ a SP Trnavskej univerzity 6 r., od r. 2005 doposiaľ dekan LF SZU v Banskej Bystrici, člen Vedeckej rady a Kolégia rektora SZU.

Je členom vo viacerých zahraničných organizáciach – člen ESPIC (European Soc. Pediat. Intens. Care), člen SIOP (Society Intern. of Pediatric Oncology), a mnohých ďalších, rovnako i v početných redakčných radách (Neuroendocrinology Letters, Česko-Slovenská pediatrie, Pediatrie pro praxi, Chemotherapeutica Acta, Slovenský a Detský lekár). Je potrebné ešte uviesť aspoň niektoré z nespočetných vyznamenaní a ocenení (spolu ich bolo 23): Guothova medaila, medaila akad. Déreera, Zlatá medaila Slov. lekárskej spoločnosti, Čestný občan mesta Indianapolis (USA) a mnohé iné. Toto je len stručný výpočet všetkých profesionálnych aktivít prof. Dluholuckého, ale myslíme si, že on je taký známy medzi slovenskými, českými i európskymi lekármi, že viac ani nie je potrebné.

Milý Svetko, nech Ti vydrží Tvoj nevyčerpatelný elán, nadšenie pre pediatriu a pre postgraduálne vzdelávanie, veľa zdravia, šťastia a spokojnosti. Máme Ťa radi!

Ad multos annos!

Katarína FURKOVÁ, Miroslav ŠAŠINKA

PROF. MUDR. PETER KOTHAJ, CSC.

V roku 1970-1976 absolvoval štúdium na Lekárskej fakulte UK v Bratislave, 1992 CSc., 1996 docent. Od roku 2003 je profesorom chirurgie. Pôsobil na chirurgickom odd. NsP v Brezne ako sekundárny lekár (1976-1979). Od roku 1979 je chirurgom vo FNsP F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici. Od roku 1991 prednostom chirurgickej kliniky, od 1993 vedúcim Vysunutého výučbového strediska SZU v Banskej Bystrici. Od roku 1997 je prezidentom Slovenskej chirurgickej spoločnosti. Od roku 2004 je vedúcim Katedry gastroenterologickej chirurgie Lekárskej fakulty Slovenskej zdravotníckej univerzity. Na Chirurgickej klinike SZU v Banskej Bystrici v roku 1991 zaviedol kompletne spektrum laparoskopických a torakoskopických výkonov. Jeho vedecká činnosť je nasmerovaná predovšetkým na klinický výskum, ktorý zameriava na význam radikálnej lymfadenektómie a na problematiku karcinómu pankreasu a pečene, pod jeho vedením v Banskej Bystrici ako prvé chirurgické pracovisko na Slovensku zaviedlo laparoskopickú adrenalectómiu, laparoskopickú kardiomyotómiu a laparoskopickú resekciu žalúdka. Venuje sa aj dejinám slovenskej chirurgie, je predsedom redakčnej rady časopisu Slovenská chirurgia, členom viacerých profesných domácich i zahraničných spoločností. Je autorom a spoluautorom odborných publikácií, vedeckých prác

publikovaných v domácich i zahraničných časopisoch. Najznámejšie monografie: Chirurgická liečba rakoviny pankreasu (1996), Momenty z dejín slovenskej chirurgie (1999), Operácie na pečeni (2007).

IZAK VISION CENTER S.R.O.

kolectív pod vedením Prof. MUDr. Milana Izáka, PhD. FEBO v Banskej Bystrici na Belvederi Nad Plážou 21A, Banská Bystrica

Vykonáva laserové operácie oka. Po excimer laserovej operácii sa na rohovku nakladá kontaktná šošovka a oko sa pokrýva sterilným obvazom, ktorý ponechávajú do nasledujúceho rána. Po krátkom zotavení v miestnosti pre rekonvalescenciu lekár ešte raz prekontroluje operované oko pod očným mikroskopom, klient dostáva lieky a odporúčanie pre domáce ošetrovanie.

Pooperačný priebeh po LASEKu je väčšinou pokojný, sprevádzaný len miernym začervenaním oka, opuchom mihalníc, slzením a pálením. V prvý pooperačný deň ráno sa sníme obvaz a začnú sa aplikovať kvapky kombinovaného antibiotika a kortikosteroidu každú 1-2 hodiny. Tieto kvapky zabezpečujú aseptické hojenie a menšiu pooperačnú zápalovú reakciu. Bolesť možno tmiť analgetikami (Alnagon), alebo nesteroidnými antiflogistikami (Ibalgin). Tzv. prah bolesti je však rozdielny a preto vnímanie bolesti býva dosť individuálne. Bolesť ustáva po 2-3 dňoch, preto je treba počítať s týmto časom pre domáce ošetrovanie. Pri 1. pooperačnej kontrole, ktorá je plánovaná na 3. pooperačný deň sa vyberá kontaktná šošovka a kontroluje sa proces hojenia rohovky pod mikroskopom.

V pooperačnom období odporúčajú nosiť slnečné okuliare s účinným UV filtrom. Nesmie sa fajčiť ani prebývať v zadymenej miestnosti ! Hojenie urýchľuje užívanie vitamínu C v tabletkách (1000 mg denne). Nie sú potrebné obmedzenia v telesnej aktivite. S duševnou a pracovnou aktivitou (čítanie, pozeranie televízie, práca na počítači) možno začať na 3-7 deň. Táto schopnosť je však dosť individuálna a nemožno ju jednoznačne limitovať. V pooperačnom období je treba prísne dodržiavať naordinovanú liečbu a odporúčania lekára, najmä správnosť a pravidelnosť pri lokálnom ošetrovaní oka. Je treba vyvarovať sa súchaniu a násilnému zatláčaniu mihalníc. Pred ošetrením očí si treba vždy riadne umyť ruky. V prípade zavlečenia infekcie do oka hrozia závažné komplikácie, akými sú zápal s nebezpečenstvom vzniku vredu rohovky. Tieto komplikácie sú však pri správnom ošetrovaní a dodržiavaní hygieny nepravdepodobné !

Určitú dobu po operácii bude oko citlivejšie na svetlo. Je možné pociťovať aj suchosť oka, akoby malo menej slz. Tieto problémy však postupne úplne ustúpia. Možno ich zmierniť kvapkávaním

umelých slz. V prvých dňoch až týždňoch od operácie excimerovým laserom dochádza k fluktuácii vízu, čo znamená, že ostrosť a kvalita videnia v priebehu dňa kolíše. Stabilná ostrosť zraku sa dosahuje zväčša po 6. až 12. týždňoch od operácie. Krátkozrakí pacienti, ktorým sa po excimer laserovej operácii vyrovná refrakcia na 0 dioptrií zväčša pociťujú určité problémy pri práci na blízko. Súvisí to s tým, že krátkozraké oko do operácie nemusí zaostrovať ! Po znížení dioptrií preto môže určitý čas pretrvávajúť neschopnosť zaostrovať na blízko (insuficiencia akomodácie). V prípade akýchkoľvek problémov môžete kedykoľvek v priebehu ordinačných hodín konzultovať ošetrojúceho lekára. Lepší zrak znamená lepšiu kvalitu života. Toto je cieľ, ktorý chcú pre pacientov dosiahnuť. Ušetriť s laserovou operáciou očí náklady na okuliare alebo kontaktné šošovky. Odborníci pracujú s najmodernejšími prístrojmi a technológiami. Tím tvoria ľudia, ktorí majú za sebou mnohoročné skúsenosti.

NOVAMED, SPOL. S.R.O

Medicínske centrum NovaMed v Banskej Bystrici ako jediné zdravotnícke neštátne zariadenie v Stredoslovenskom regióne je zmluvným partnerom všetkých zdravotných poisťovní, centrum ponúka pre svojich pacientov a klientov služby sekundárnej zdravotníckej starostlivosti, celkovo viac ako 15 špecializovaných ambulanciách. Sídli na Poliklinika NovaMed, spol. s r.o., Bernolákova 10, 12,974 05 Banská Bystrica

Medicínske centrum NovaMed spol. s r. o. vzniklo v roku 1995 a jeho cieľom je pôsobiť na trhu zdravotníckych služieb prevažne v oblasti ambulantnej starostlivosti. Od vzniku prešli vývojom, ktorý oprávňuje ponúkať nové služby, časť ktorých sa tradične poskytovala iba v nemocniciach. Technicky a personálne dobre vybavené pracoviská, operačné sály ako aj posteľové oddelenie ponúkajú kvalitnú a bezpečnú zdravotnú starostlivosť aj v operačných odboroch. Osobitne sa zamerali na estetickosť, čistotu a kultúrnosť prostredia, v ktorom poskytuje zdravotnú starostlivosť svojim klientom. Ďalšou ponúkanou oblasťou je reprodukčná medicína, ktorá je zameraná na prekoncepčné poradenstvo, starostlivosť o ženu a plod počas gravidity. Zlý zdravotný stav slovenskej populácie ako aj problémy v celom zdravotníckom systéme stimulujú k ďalšiemu skvalitňovaniu služieb. V krátkom čase očakávajú zvýšený záujem občanov Slovenska o svoj zdravotný stav. Choroba je drahá nie iba pre štát a zdravotníctvo, ale aj pre väčšinu ľudí.. Vytvárajú kvalitný systém mimonemocničnej zdravotnej starostlivosti. Plastická, rekonštrukčná a estetická chirurgia NovaMed v Banskej Bystrici poskytuje : riešenie poúrazových stavov na rukách - šľachy, kontraktúry, operačné riešenia vrodených deformít na rukách, ošetrovanie malých chirurgických rán, ošetrovanie popálenín, operácia nechťového lôžka -

zarastajúci necht, odstránenie benígnych nádorov v prsníku, odstránenie zväčšenej prsnej žľazy u mužov – gynekomastia, úprava očného viečka pre protézu, operácia chorobného zhrubnutia kože nosa – rhinophyma, miestne lalokové plastiky, operačné riešenia ochorenia periférnych nervov - syndróm karpálneho a Guynovho kanála.

Estetická chirurgia poskytuje: zbrúsenie tetovania, zbrúsenie drobných vrások na perách, pokles kože na viečkach – blepharoplastika, zdvihnutie obočia, zdvihnutie čela lifting (odstránenie vrások z čela), operácia poklesu kože na tvári a krku, operácia odstávajúcich ušnic, estetická operácia nosa – rhinoplastika, operačné zväčšenie pier, korekcia prsníkov zväčšenie, zdvihnutie, korekcia poklesu kože brucha – abdominoplastika, liposukcia, úprava nadbytočnej kože na stehnách a ramenách, korekcia jaziev, operácia zväčšenej prsnej žľazy u mužov – gynekomastia, výplň vrások, zväčšenie pier, odstránenie kožných útvarov, percing.

PROCARE MAMMACENTRUM SVÄTEJ AGÁTY

Zdravotnícke zariadenie začalo v januári 2010 v Banskej Bystrici svoju odbornú terapeutickú činnosť. Mammacentrum sv. Agáty nie je onkologický ústav. Je to prvá špecializovaná nemocnica, ktorá je určená na komplexný manažment liečby nádorových ochorení prsníka v Slovenskej republike. Má rádiodiagnostické, chirurgické a onkologické oddelenie a tiež komplex ambulantnej zložky, ktorý je zameraný na uvedenú problematiku. Tento komplex pozostáva z onkochirurgickej ambulancie, onkologickej, onkogynekologickej ambulancie a psychoonkologickej ambulancie. ProCare Mammacentrum svätej svätej Agáty je členom siete zdravotníckych zariadení ProCare. Je prvou špecializovanou nemocnicou, ktorá sa komplexne zaoberá diagnostikou a liečbou nádorových a iných ochorení prsníka. Poskytuje komplexnú starostlivosť, špičkové prístrojové vybavenie, maximálny komfort, individuálny prístup, modernú diagnostiku a liečbu. Všetky vyšetrenia a terapie sú pod jednou strechou. Sídli v Banskej Bystrici v novom komplexe Moyses na ulici Tibora Andrašovana č. 46.

Úspechom bolo, že za krátku dobu svojej činnosti si získalo uznanie a podporu patientskej i odbornej verejnosti. Svedčil o tom aj stúpajúci počet jeho klientov. Pri zrode tohto jedinečného projektu bol jeho primár, MUDr. Ivan Turčan, ktorý tento na Slovensku prvý a unikátny projekt presadzoval. Bol autorom idey medicínskeho projektu. MUDr. Ivan Turčan pôsobil od roku 1987 až do roku 2010 na chirurgickej klinike Rooseveltovej nemocnice v Banskej Bystrici ako samostatne pracujúci lekár - onkochirurg. V roku 2010 nastúpil na pozíciu primára v Mammacentre sv. Agáty.

MUDr. Ivan Turčan je členom v odborných organizáciách: Slovenská lekárska spoločnosť, Slovenská onkologická spoločnosť /SEKCAMA/, Slovenská chirurgická spoločnosť, Breast Competence

Club /EaoS/, European Society of Mastology /EUSOMA/, European Cancer Organisation /ECCO/. Mammacentrum je jediným zdravotníckym zariadením svojho druhu na Slovensku. Je vybudované podľa odporúčaní európskych odborných inštitúcií ako EUSOMA, EUROPA-DONNA a EORTC-BCCG. Snaží sa aplikovať metódy multidisciplinárneho manažmentu pri karcinóme prsníka. Ako sa to deje? Pacientka je v centre diania, okolo nej pracuje skupina odborníkov, ktorí v adekvátnom čase vykonajú potrebný diagnostický alebo liečebný zákrok. Pacientka dostáva špičkovú starostlivosť na jednom mieste v najkratšom možnom čase, tímom špecialistov viacerých odborov, zhromaždených na jednom mieste. Týmto postupom sa manažment skvalitňuje, skraca a ekonomicky zvyhodňuje. Stavebne bol projekt realizovaný v rokoch 2007- 2009. Autorom a realizátorom projektu bolo rímskokatolícky Biskupský úrad s biskupom Rudolfom Balážom v Banskej Bystrici v rámci zdravotno-sociálnych aktivít banskobystrickej diecézy. Projekt Mammacentra svätej Agáty je vyústením snahy o vytvorenie moderného pracoviska, ktoré spĺňa európske kritériá multidisciplinárneho a multiprofesionálneho manažmentu rakoviny prsníka, vytvorením špecializovanej nemocnice s monotematickou orientáciou na spomínaný segment zdravotnej starostlivosti i na Slovensku. Hlavnou náplňou je komplexná diagnostika a liečba nádorov a tiež psychoonkologické poradenstvo. Ďalšou vedľajšou činnosťou sú výkony v oblasti jednodňovej chirurgie a plastickej chirurgie. Klientom Mammacentra môže byť každá žena alebo muž s ochorením prsníka rôzneho druhu. Pracovisko je prístupné všetkým pacientom s uvedenými ochoreniami v Slovenskej republike. Výkony sú preplácané zdravotnými poisťovňami.

Názov nesie nemocnica po kresťanskej mučenicí. Svätá Agáta bola kresťanská mučenica, žijúca v 2. storočí n.l. v Palerme na Sicílii. Bola utýraná pre svoju vieru. Je paneurópskou patrónkou žien trpiacich chorobami prsníka. Preto ju zvolili i za patrónku novej banskobystrickej nemocnice. Cieľom Mammacentra je certifikovanie svojej činnosti smerom k európskym odborným inštitúciám a tým etablovanie pracoviska porovnateľné s podobnými pracoviskami v západnej Európe.

Tlačová kancelária Slovenskej republiky 9.06.2010 uverejnila informáciu o prístupe Všeobecnej zdravotnej poisťovne. VŠZP odmieta tvrdenia cirkevného zdravotníckeho zariadenia Mammacentrum sv. Agáty. Konateľka spoločnosti Mammacentrum sv. Agáty, Liečbu rakoviny prsníka klientkam štátnej poisťovne už takmer rok platí cirkev. Štátna Všeobecná zdravotná poisťovňa (VŠZP) totiž už od augusta 2009 nemá záujem uzavrieť s Mammacentrom sv. Agáty, s.r.o., v Banskej Bystrici zmluvu na špecializovaný onkologický program a tým umožniť svojim klientkam prístup k prevencii a liečbe najrozšírenejšej rakoviny u žien - rakoviny prsníka, tvrdí s.r.o., Gabriela Bezáková. "Napriek tomu Mammacentrum do júna 2010 vyšetřilo a liečilo vyše 700 pacientok poistených v štátnej poisťovni a náklady na ich liečbu znášal zriaďovateľ tohto špecializovaného zariadenia -

rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo Banská Bystrica. Odmietanie liečby poistencov VŠZP alebo prenesenie finančnej ťarchy na pacientky, ktoré si platia zdravotné poistenie v štátnej poisťovni, sú možnými riešeniami tejto situácie. Avšak v takom prípade by boli poškodené ženy choré na rakovinu, ktoré chcú byť v Mammacentre vyšetované a liečené," konštatovala Bezáková. Dodala, že Mammacentrum je špecializovaná nemocnica na liečbu rakoviny prsníka. Štatút špecializovanej nemocnice získala na základe rozhodnutia Ministerstva zdravotníctva SR 12. augusta 2009. Poskytuje prevenciu a liečbu rakoviny prsníka na úrovni, ktorá zodpovedá európskym špecializovaným zariadeniam. V súčasnosti má uzavretú zmluvu s oboma súkromnými poisťovňami Dôvera, a.s., a Union, a.s., pričom osem z desiatich pacientok sú klientky VŠZP. Mammacentrum ponúka VŠZP nižšie ceny za poskytovanie špičkovej zdravotnej starostlivosti, čo by v prípade uzavretia zmluvy s VŠZP ušetrilo verejné financie v systéme zdravotníctva. Podľa Bezákovvej digitálny mammograf, ktorý preukázateľne skôr zachytí a diagnostikuje spomínané ochorenie, je v banskobystrickom regióne zatiaľ iba v Mammacentre. Podobne Mammacentrum ako jediné zariadenie v regióne, a druhé na Slovensku, robí vákuovú mamotómiu a vyšetrenie sentinelovej lymfatickej uzliny pred plánovaným chirurgickým výkonom. Samozrejmosťou sú následné kratšie hospitalizácie pacientok, ktoré tak isto prispievajú k šetreniu financií. "VŠZP odmieta demagogické tvrdenia Mammacentra sv. Agáty, s.r.o., v Banskej Bystrici a nepriamo zastrašovanie poisteniek VŠZP. Toto súkromné zdravotnícke zariadenie sa svojimi vyhláseniami pasuje do úlohy jediného zdravotníckeho zariadenia na Slovensku, ktoré zabezpečuje liečbu žien s rakovinou prsníka. Opak je však pravdou. VŠZP má liečbu svojich poisteniek s touto diagnózou, ale i prevenciu dostatočne zabezpečenú u svojich zmluvných poskytovateľov. Uzatvorená zmluva s Fakultnou nemocnicou s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica znamená pre naše poistenky dostupnú zdravotnú starostlivosť najvyššej kvality," uvádza sa v stanovisku, ktoré TASR poskytla hovorkyňa VŠZP Petra Balážová. Ďalej konštatuje, že nie je pravdou ani tvrdenie, že Mammacentrum ponúklo VŠZP nižšie ceny. Naopak, ponúkané ceny boli vyššie ako ceny, ktoré má VŠZP dohodnuté s porovnateľnými poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. VŠZP sa v zmysle zákona môže v zmluvách s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti zaviazť len k takým úhradám, ktoré sú kryté zdrojmi. Navyše v čase hospodárskej krízy, ktorá sa prejavila aj znížením príjmov z výberu poistného, musí VŠZP pristupovať k posudzovaniu nových žiadostí o uzatvorenie zmluvy zodpovedne. Všetky tieto argumenty VŠZP prezentovala aj na opakovaných stretnutiach so zástupcami Mammacentra, preto považuje ich tvrdenia o dlhodobom ignorovaní centra zo strany VŠZP za účelové klamstvo. VŠZP vždy uprednostňovala rokovací stôl pred mediálnym nátlakom a argumenty pred účelovými tvrdeniami. Preto odmieta neopodstatnené zastrašovanie poisteniek a zneužívanie situácie v období krátko pred voľbami, uzavrela Balážová.

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA

V PODOZRIVEJ LISTOVEJ ZÁSIELKE BOL SUNAR

Do špecializovaných laboratórií oddelenia lekárskej bakteriológie, bakteriologických zbraní a bioterorizmu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ) Banská Bystrica 28.12.2010 doručili pracovníci banskobystrického Hasičského a záchranného zboru podozrivú listovú zásielku s bielym práškom. Zachytili ju zamestnanci Slovenskej pošty v Hnúšti, ktorí sa pri kontrole listových zásielok riadia relevantnými internými predpismi, podľa ktorých musia akúkoľvek podozrivú zásielku zastaviť a prostredníctvom špecialistov Hasičského a záchranného zboru poslať do špecializovaných laboratórií na vyšetrenie. V prípade tejto zásielky, ktorú odoslala pražská firma Hero Czech. s.r.o. na meno občianky Andrei K. z Hnúšte išlo o vzorku detskej výživy Sunar. Firma Hero je totiž švajčiarska potravinárska spoločnosť okrem iného aj s významnou pozíciou na európskom trhu detskej výživy. „Vzorka detskej výživy Sunar bola v obálke zabalená v súlade s príslušnými predpismi pre túto oblasť, nepovažujeme ju za podozrivú zásielku, takže sme ju ani nevyšetrovali,“ uviedol RNDr. Peter Sirágy z uvedeného oddelenia RÚVZ Banská Bystrica. Podľa slov RNDr. Petra Sirágyho v roku 2010 vyšetrili šesť podozrivých vzoriek na antrax, pričom sa ani v jednom prípade sa podozrenie nepotvrdilo, vrátane jednej krvnej vzorky. V obálkach bola napríklad kuchynská soľ, či iné neškodné sypké biele práškové materiály.

V POSLEDNÝCH ROKOCH RASTIE VÝSKYT VŠÍ NA CELOM SVETE

Vši detské (Pedikulus capitis) sa objavujú počas celého roka, najlepšie sa im však darí v období - v zime, keď sa začínajú nosiť čiapky či šály. „Ide o prenosné parazitárne ochorenie s názvom pedikulóza, ktorá postihuje ľudí všetkých vekových skupín, najviac však v mladšom a detskom veku. Najohrozenejšie sú však deti od dvoch do dvanástich rokov. Najčastejšie ide o osoby s nižšou úrovňou hygienických návykov, ktorí šíria výskyt vší do svojho okolia a tak môžu byť napadnutí aj ľudia prísne dodržiavajúci osobnú hygienu. Na základe terénnej praxe môžeme konštatovať, že aj v dnešných životných podmienkach a na základe zdravotno-výchovných aktivít, výskyt pedikulózy stále existuje a preto je stále aktuálne prísne dodržiavanie preventívnych opatrení na predchádzanie jej vzniku a šírenia,“ konštatuje vedúca odboru hygieny detí a mládeže Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ) Banská Bystrica MUDr. Katarína Slotová, PhD. O výskyte pedikulózy v zariadeniach pre deti a mládež nie je vedená osobitná evidencia - školy, rodičia ani lekári nemajú povinnosť nahlasovať jej výskyt príslušnému RÚVZ, keďže nie je uvedená v zozname povinne

hlásených prenosných ochorení. Povinnosti základnej školy z dôvodu ochrany zdravia detí v prípade výskytu akútnych prenosných ochorení, medzi ktoré patrí aj pedikulóza ustanovuje zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Povinnosťou základnej školy podľa tohto zákona je vypracovať prevádzkový poriadok, ktorý obsahuje uvedené povinnosti a ktorý schvaľuje príslušný RÚVZ.

„Zbaviť detí vši musia predovšetkým rodičia, nie škola, či odborníci príslušných RÚVZ. Vši a hnidy, ako zárodoky vši, sú prenosné z človeka na človeka a zavšivavenie sa podľa 10. Medzinárodnej klasifikácie chorôb považuje za ochorenie. Všami napadnuté dieťa teda prekonáva prenosné ochorenie a dieťa s prenosným ochorením sa musí liečiť a nesmie navštevovať kolektívne zariadenie,“ zdôrazňuje na záver MUDr. Slotová. Pôvodcom pedikulózy je voš detská, ktorá žije vo vlasatej časti hlavy, predovšetkým za ušami a zátylkom, ale aj v obočí, fúzoch či v brade. Voš sa živí prúdiacou krvou, za prirodzených podmienok prijíma potravu každé dve - tri hodiny. Samičky, ktoré žijú približne tri týždne, za život nakladú aj 140 vajčiek. Ku koreňom vlasov ich prichytia pevným, takmer nerozpustným tmelom. Keďže voš detská parazituje len na ľuďoch, zdrojom nákazy je zavšivený človek.

KONTROLA PIESKU NA PIESKOVISKÁCH

V auguste a septembri kontroloval Regionálny úrad verejného zdravotníctva (RÚVZ) v Banskej Bystrici v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru kontrolu kvalitu piesku na pieskoviskách, ktoré prevádzkuje Mesto Banská Bystrica. Vzorky piesku odobrali z pieskovísk detských ihrísk na uliciach Trieda SNP č. 77, Trieda SNP pri základnej škole, Radvanskej pri Tihányiovskom kaštieli, Kalinčiakovej 21, Beskydskej, Ružovej a z pieskoviska detského ihriska komplexu Belvedér. „Analýzami odobratých vzoriek sme zistili, že kvalita piesku v mikrobiologických a parazitologických ukazovateľoch zodpovedá požiadavkám na ochranu verejného zdravia podľa príslušnej legislatívy,“ konštatovala k výsledkom kontroly vedúca odboru hygieny detí a mládeže banskobystrického RÚVZ MUDr. Katarína Slotová. „Najčastejším zdrojom parazitárnych infekcií sú exkrementy psov a mačiek v pieskovisku, ktoré môžu za určitých okolností spôsobiť ochorenia ako napr. toxokaróza, toxoplazmóza, nákaza detskou pásomnicou. Zdrojom ostatných parazitárnych ochorení, ako napr. askaridóza a trichuriáza, je infikovaný človek a pôvodcovia týchto nákaz sa do pieskoviska môžu dostať napr. pri polievaní piesku infikovanou vodou. Z mikrobiálnych nákaz prichádza do úvahy najmä salmonelóza a ochorenia spôsobené fekálnymi streptokokmi a termotolerantnými koliformnými baktériami,“ vymenúva riziká MUDr. Slotová. Pôvodcovia týchto ochorení sa do organizmu dostávajú najčastejšie ústami, ale môže

to byť aj prenos sliznicou, či poranenou kožou. Výskyt ochorenia sa môže prejavíť celkovými príznakmi ako sú bolesti hlavy, teplota, únavnosť, zväčšenie lymfatických uzlín, kožné vyrážky. Ďalej sú to príznaky postihnutia zažívacieho systému - bolesti brucha, nevoľnosť, zvracanie, hnačky niekedy s prímiesou hlienu a krvi, alebo larvy môžu zaplniť črevo a spôsobiť jeho nepriechodnosť. U niektorých ochorení sa larvy alebo samotné parazity krvnou cestou alebo lymfatickou cestou dostávajú do pľúc, kedy sa ochorenie prejavuje kašľom, larvy škrkavky detskej sú vykašľané, alebo prehltnuté. Pri prenikaní do celého organizmu (napr. pásomnica detská) je následkom aj vytváranie cýst vo vnútorných orgánoch. U toxoplazmózy je veľkým rizikom skutočnosť, že ak sa dievča v útlom veku nakazí toxoplazmou, infekcia môže prebehnúť nepoznaná a v dospelom veku potom môže spôsobiť ťažké poškodenie plodu počas tehotenstva.

POČET ĽUDÍ Z KOTVY, CHORÝCH NA ŽLTACUKU, STÚPOL

Dňa 6. septembra stúpol počet chorých na žltacuku typu A, ktorá súvisí so situáciou v zariadení dočasného ubytovania Kotva v Banskej Bystrici na deväť. Z celkového počtu chorých sú traja dospelí, jeden adolescent (18) a 5 detí od 5 do 11 rokov. Jeden prípad tohto ochorenia zaevidovali epidemiológovia banskobystrického Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ) u dieťaťa zo zariadenia Sv. Alžbety, ktoré však s epidémiou v Kotve nesúvisí. Všetci sú hospitalizovaní na infekčnom oddelení FN F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici.

„Ochorenia prebiehajú s relatívne ľahkým klinickým obrazom bez komplikácií. Prijali sme protiepidemiologické opatrenia - všetci exponovaní už dostali rozhodnutie regionálneho hygienika o lekárskom dohľade, ktorého súčasťou je aj očkovanie, dotknuté osoby postupne navštevujú svojich ošetrovujúcich lekárov, ktorí ich vyšetrujú a zároveň, ak sú zdraví, aj očkujú. Pracovníci RÚVZ veľmi úzko spolupracujú so zamestnancami KOTVY, sociálnym odborom Mestského úradu Banská Bystrica a priebežne riešia najmä problémy s účasťou na očkovaní,“ uviedla vedúca odboru epidemiológie RÚVZ B. Bystrica MUDr. Mária Avdičová.

Hygienici banskobystrického RÚVZ vydali zákaz prevádzky Kotvy 23. júla tohto roku v súvislosti s následkami rozsiahlej poruchy na kanalizácii. Odpadová voda spolu s fekáliami presakovala do ubytovacej časti, ale aj do sociálnych zariadení a miestnosti na prípravu stravy. Zákaz platí až do odstránenia nedostatkov. Počas havárie bolo v tomto zariadení ubytovaných 136 osôb, z toho 83 detí. Časť z nich bola premiestnená do iných zariadení. „Vo všetkých, teda aj v tých, kde sa zatiaľ žiadne ochorenie nevyskytlo, sa zabezpečujú spomínané protiepidemické opatrenia,“ konštatuje MUDr. Avdičová. Víruová hepatitída typu A (v skratke VHA), ľudovo nazývaná „žltacuka“ postihuje

najmä deti predškolského a školského veku a mladých dospelých, ktorí v minulosti neprišli do kontaktu s týmto ochorením. Žltáčka sa vyskytuje celosvetovo, častejšie v rozvojových krajinách a oblastiach s nízkym hygienickým štandardom. V roku 2009 bolo na Slovenku zaznamenaných 1449 prípadov, čo predstavuje chorobnosť 26,8 prípadu na 100 000 obyvateľov. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR. Najvyššia chorobnosť bola v Prešovskom, Košickom a Banskobystrickom kraji. Z hľadiska sezonality bol najvyšší výskyt zaznamenaný v októbri a septembri. Žltáčka patrí medzi ochorenia, ktorým hovoríme „choroby špinavých rúk“. Tento názov vznikol podľa spôsobu prenosu ochorenia fekálne - orálnou cestou. To znamená, že pôvodca nákazy sa do vonkajšieho prostredia vylučuje stolicou a do tela sa dostáva ústami (cestou špinavých rúk alebo znečistenej potravy). K znečisteniu rúk môže dôjsť pri dotýkaní sa rôznych predmetov (tyč v autobuse, nákupné vozíky, kľučky na dverách). Potrava môže byť znečistená rukami osoby, ktorá stravu pripravovala, hoci je bez príznakov ochorenia. Môže byť v inkubačnom čase a vírus vylučovať stolicou. Nebezpečná je aj fekálne kontaminovaná pitná voda (po záplavách), alebo konzumovanie ovocia a zeleniny, ktoré bolo umývané, alebo zalievané takouto vodou. K nákaze môže dôjsť aj pri kúpaní sa v kontaminovanej morskej, alebo sladkej vode. Pôvodcom infekcie je vírus hepatitídy A, ktorý je veľmi odolný voči vonkajším vplyvom a preto sa dlhodobo v prostredí udržuje. Je odolný aj voči kyslosti žalúdočnej šťavy. Inkubačný čas ochorenia je čas, ktorý uplynie od nakazenia sa po prvé príznaky ochorenia. Je veľmi dlhý - trvá 15 až 50 dní.

PRVÚ GLOBÁLNU ZBIERKU NA SOCIÁLNYCH SIEŤACH, URČENÚ NA POMOC AUTISTOM, PODPORILI AJ SLOVENSKÉ OSOBNOSTI

„Communication Shutdown“ je prvá celosvetová zbierka na podporu ľudí trpiacich autizmom, ktorá prebieha počas októbra na sociálnych sieťach. Prostredníctvom národnej organizácie SPOSA (Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom) sa k tejto iniciatíve pripojilo aj Slovensko, čím sa zaradilo medzi viac ako 30 zúčastnených krajín. Podporu tejto myšlienke môžu vyjadriť všetci užívatelia sociálnych sietí Facebook a Twitter tým, že si za finančný príspevok stiahnu do svojho profilu tzv. charitatívnu aplikáciu Chapp, ktorá vyjadruje komunikačné obmedzenia ľudí trpiacich autizmom. Zároveň tak prijímú výzvu vydržať počas celého jedného dňa, 1. novembra 2010, nekomunikovať na sociálnych sieťach, čím sa aspoň čiastočne priblížia ľuďom s autizmom, pre ktorých komunikácia predstavuje každodennú výzvu. Aplikáciu Chapp si na svoju fanúšikovskú stránku na sieti Facebook nainštalovali aj známi moderátori Adela a Sajfa.

„Okrem toho, že na komunikácii je postavená celá spoločnosť, je to tiež podstata našej práce vo vysielaní. O to silnejšie si uvedomujem, že ľudia, ktorí pociťujú hendikep v oblasti komunikácie, si zasluhujú našu pozornosť,“ hovorí 19.10.2010 moderátorka Adela Banášová. Jej dlhoročný kolega Matej Cifra, známy ako Sajfa, k tomu dodáva: „Súčasťou zbierky je výzva, aby sme aspoň na jeden deň skúsili vydržať bez komunikácie na sociálnych sieťach. Podľa mňa je to dobrý nápad, nech ľudia vyskúšajú, či to vôbec dokážu. Možno využijú čas na rozhovor medzi sebou.“

10. RÔZNE**ŠPECIÁLNY SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Jako jeden z osobitých súdov na Slovensku má pracovisko má aj v Banskej Bystrici, na adrese ul. ČSA 7. Od 1. septembra 2004 bol zákonom č. 458/2003 Z.z. o zriadení Špeciálneho súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zriadený Špeciálny súd a Úrad špeciálnej prokuratúry. Dňom 17. 7. 2009 bol Špeciálny súd SR zrušený z dôvodu nálezu Ústavného súdu SR. V tento deň bol publikovaný nález protiústavnosti Špeciálneho súdu v zbierke zákonov. Zároveň v tento deň vzniká Špecializovaný trestný súd, ktorý prebral jeho nedoriešenú agendu, zamestnancov aj sudcov. Postavenie Špecializovaného trestného súdu je však iné ako bývalého Špeciálneho súdu SR. Účelom právnej úpravy bolo vytvoriť špecializované orgány na odhaľovanie, vyšetrovanie a trestné stíhanie korupcie, organizovaného zločinu a trestných činov ústavných činiteľov - vytvoril sa Úrad špeciálnej prokuratúry ako osobitná súčasť Generálnej prokuratúry SR a Špeciálny súd, ktorý bude uskutočňovať v týchto veciach súdne konanie. Tieto orgány majú miestnu pôsobnosť pre celé územie Slovenskej republiky. Cieľom je ich lepšia špecializácia a zároveň ochrana a v prípade korupčných trestných činov prelomenie miestnych väzieb, ktoré môžu ovplyvniť odhaľovanie, vyšetrovanie a prípadne aj samotné súdne konanie v týchto prípadoch. Do právomoci Úradu špeciálnej prokuratúry a Špeciálneho súdu patria trestné činy organizovaného zločinu, korupcie a najzávažnejšie trestné činy finančnej a majetkovej kriminality. Zákon č. 458/2003 Z.z. o zriadení Špeciálneho súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 15a Pôsobnosť Špeciálneho súdu

(1) Pôsobnosť Špeciálneho súdu podliehajú

- a) poslanci Národnej rady Slovenskej republiky,
- b) členovia vlády Slovenskej republiky,
- c) štátni tajomníci,
- d) predsedovia ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky,
- e) predseda a podpredseda Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky,
- f) sudcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky,
- g) sudcovia,
- h) prokurátori,

- i) verejný ochranca práv,
- j) vedúci Úradu vlády Slovenskej republiky,
- k) riaditeľ Národného bezpečnostného úradu,
- l) riaditeľ Slovenskej informačnej služby,
- m) členovia Bankovej rady Národnej banky Slovenska, ak sú podozriví zo spáchania trestného činu v súvislosti s ich právomocou a zodpovednosťou.

(2) Právomoci Špeciálneho súdu podliehajú aj iné osoby pre

- a) trestné činy korupcie podľa § 160 ods. 3, § 160a, § 160b, § 160c, § 161 ods. 3, § 161a, § 161b, § 161c Trestného zákona,
- b) trestné činy založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny (§ 185a Tr. zák.),
- c) obzvlášť závažné trestné činy (§ 41 ods. 2 Tr. zák.) spáchané v spojení s organizovanou skupinou (§ 89 ods. 26 Tr. zák.) pôsobiacou vo viacerých štátoch, zločineckou skupinou (§ 89 ods. 27 Tr. zák.) alebo teroristickou skupinou (§ 89 ods. 28 Tr. zák.),
- d) trestné činy hospodárske (druhá hlava osobitnej časti Tr. zák.) alebo trestné činy proti majetku (deviata hlava osobitnej časti Tr. zák.), ak takým trestným činom bola spôsobená škoda alebo získaný prospech dosahujúci najmenej desaťtisíc násobok minimálnej mzdy zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou^{8ab}) alebo ak taký čin bol spáchaný v rozsahu dosahujúcom výšku najmenej desaťtisíc násobku minimálnej mzdy zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou, ^{8ab})
- e) trestné činy poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev (§ 126 až 126b Tr. zák.),
- f) trestné činy súvisiace s trestnými činmi uvedenými v písmene a), b), c), d) alebo e), ak sú splnené podmienky na spoločné konanie.

KAUZA KORUPCIE

Záverečnými rečami vyvrcholilo 25.6.2010 na pracovisku Špecializovaného trestného súdu v Banskej Bystrici hlavné pojednávanie v prípade korupcie sudcu Okresného súdu v Topoľčanoch Vlastimila V. (45), advokáta Jaroslava V. (37) a podnikateľa Miroslava S. z Partizánskeho.

Prokurátor navrhol všetkých uznať za vinných a sudcovi uložiť sedem rokov väzenia. Navyše žalobca žiadal uložiť obžalovanému sudcovi zákaz činnosti na päť rokov a peňažný trest dvetisíc eur. Advokát a podnikateľ by mali dostať po osemnásť mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu na tri roky. Špeciálny prokurátor žiadal uznať sudcu za vinného z pokračujúceho trestného činu prijímania úplatku v súbehu so zneužitím právomoci verejného činiteľa. Advokáta a podnikateľa obžalovali z podplácania sudcu ako verejného činiteľa. Vlastimil V. mal v roku 2003 a 2005 zmierniť trest pre syna Lýdie Š. (67). Neskôr sľúbil, že bude hľadať riešenie, ako odpustiť už znížený trest a v prípade nástupu do výkonu trestu zabezpečí synovi lepšie podmienky. Matka tvrdí, že sudcovi dala v troch prípadoch úplatok po 331 eur. Sudca korupciu popiera. V druhom bode obžaloby sú stíhaní advokát a podnikateľ, ktorí sa mali podieľať na korumpovaní sudcu v prípade Petra T., obžalovaného za podvod. Podnikateľ mal mať záujem na tom, aby Peter T. dostal podmienený trest a advokát mu to mal u sudcu vybaviť za 331 eur. Obžalovaný nakoniec aj podmienku dostal. Vinu odmietajú advokát i podnikateľ.

LATENTNÁ TRESTNÁ ČINNOSŤ

Pracovníci kriminálnej polície v Banskobystrickom kraji od začiatku roka 2010 v spolupráci s Daňovým riaditeľstvom v Banskej Bystrici, zistili a odhalili latentnú trestnú činnosť páchanú pracovníkmi daňových úradov. V šiestich prípadoch pracovníčky daňových úradov upravovali vstupné údaje preddavkov v daňových priznaniach, čím vytvorili preplatky na daniach. Vyhotovili fiktívne platobné poukazy, následkom čoho boli neoprávnene poukázané finančné prostriedky z účtov štátnej pokladnice na ich súkromné účty a na účty ich rodinných príslušníkov. Páchanie tohto druhu trestnej činnosti bolo u niektorých podozrivých zaznamenané od roku 1997 až do roku 2009, čo bolo zdokumentované pracovníkmi vnútornej kontroly Daňového riaditeľstva a potvrdené operatívnym preverovaním a dokumentovaním pracovníkov kriminálnej polície. Takáto trestná činnosť bola zaznamenaná v 4 prípadoch v okrese Lučenec, 1 prípad v okrese Žarnovica a 1 prípade v Banskej Bystrici. Pre štátny rozpočet bola dohromady spôsobená škoda viac ako 134 800 eur. Do súčasnej doby bolo vo všetkých prípadoch začaté trestné stíhanie, pričom v piatich prípadoch aj vznesené obvinenie z trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa, začo hrozí trest odňatia slobody na 7 až 12 rokov. Prípad je v štádiu vyšetrovania.

DROGOVÁ TRESTNÁ ČINNOSŤ

Dňa 17. 2. 2010 pracovníci úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru vykonali policajnú akciu v spolupráci s Krajským riaditeľstvom PZ Banská Bystrica zameranú na páchanie drogovej trestnej činnosti na území mesta Banská Bystrica a Zvolen. Počas uvedenej akcie

bolo zadržaných 5 osôb vietnamskej národnosti vo veku 21 až 35 rokov. V rodinných domoch v Banskej Bystrici, Zvolene a v bývalom Mäsokombináte vo Zvolene boli počas akcie zaistené kompletne indoorové laboratória na pestovanie marihuany a 102.164 g rastlinného materiálu – drogy marihuana (Cannabis), čo zodpovedá 338.848 – 679.358 obvykle jednorazovým dávkam, čo predstavuje sumu najmenej 677.696 €. Vec ďalej dokumentuje miestne príslušný úrad justičnej a kriminálnej polície KR PZ. Dvomi obvinením hrozí trest odňatia slobody na 4 až 10 rokov a trom obvineným hrozí trest odňatia slobody na 20 až 25 rokov alebo na doživotie.

ĎALŠIA TRESTNÁ DROGOVÁ ČINNOST

Dňa 13. 5. 2010 pracovníci úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru vykonali policajnú akciu zameranú na páchanie drogovej trestnej činnosti na území mesta Banská Bystrica, počas ktorej bola zadržaná 1 osoba vo veku 31 rokov z Banskobystrického kraja. V rámci akcie v meste Banská Bystrica bolo zaistených aj 1.473 ks papierových skladačiek s heroínom o celkovej hmotnosti 150,708 g, čo zodpovedá najmenej 1.473 obvykle jednorazovým dávkam. Hodnota zaisteného heroínu predstavuje sumu 14.730,- € (443.755,98 Sk). Dňa 14. 5. 2010 následne vyšetrovateľ zadržanej osobe vzniesol obvinenie za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi. Obvinený bol na návrh vyšetrovateľa dňa 15. 5. 2010 vzatý do vyšetrovacej väzby Okresným súdom Banská Bystrica. V roku 2010 Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity podporil výskumný projekt Univerzity Mateja Bella v Banskej Bystrici, týkajúci sa výskumu typológie obetí obchodovania s ľuďmi so zameraním sa na regióny s vyššou koncentráciou rómskych osídlení.

LÚPEŽNÉ PREPADNUTIA

Dňa 20.8. o 12.15 hodine, policajti kriminálnej polície a pohotovostného policajného útvaru Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici, na autobusovej stanici v Banskej Bystrici, zadržali podozrivého muža, ktorý mal pri sebe podomácky prerobenú pušku a 16 nábojov. Ide o 30-ročného Radovana B. z Hriňovej, ktorý prechodne býval v Lučenci. Vyšetrovateľ v Banskej Bystrici voči tomuto mužovi začal trestné stíhanie pre zločin nedovolené ozbrojovanie a obchodovanie so zbraňami. Zaistená zbraň aj s nábojmi bola zaslaná na expertízne skúmanie, či s ňou nebol spáchaný trestný čin. Zadržaný bol podozrivý z viacerých lúpežných prepadnutí čerpacích staníc Banskobystrickom kraji.

DOPRAVNÉ KONTROLY

Dňa 11. novembra 2010 si príslušníci Policajného zboru pri spoločnom výkone služby s vojskou políciou, colníkmi, ako aj so Slovenským červeným krížom opäť „posvietili“ na vodičov motorových vozidiel a zamerali sa pritom na dodržiavanie tých pravidiel cestnej premávky, ktoré sú hlavnými príčinami vzniku dopravných nehôd na cestách v Banskobystrickom kraji, najmä na kontrolu dodržiavania stanovenej a obmedzenej rýchlosti jazdy, kontrolu zákazu požívania alkoholických nápojov vodičmi pred alebo počas jazdy, kontrolu používania bezpečnostných pásov, kontrolu preťažnosti nákladných motorových vozidiel, kontrolu diaľničných nálepiek, ako aj na zabezpečenie úkonov vo veciach colného dohľadu, preverenie úrovne vedomostí vodičov z poskytovania prvej pomoci a kontrolu druhu a obsahu lekárničiek. Akcie sa zúčastnili aj pracovníci oddelenia komunikácie a prevencie Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici, ktorí sa zamerali predovšetkým na chodcov a cyklistov. Najzodpovednejší účastníci cestnej premávky boli odmenení reflexnými vestami a reflexnými páskami.

OSVETOVÁ AKCIA „POLÍCIA V MATERSKEJ ŠKÔLKE“

Pracovníci Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici navštívili dňa 29. novembra 2010 deti z Materskej škôlky, Na Starej Tehelni v Banskej Bystrici s cieľom priblížiť im prácu príslušníkov Policajného zboru. Stretnutia s policajtmí sa zúčastnili všetky tri triedy – „maláci“, „stredniaci“ aj predškolači. Všetci však rovnako zaujato počúvali rozprávanie príslušníkov z pohotovostnej motorizovanej jednotky, ktorí im prijateľným spôsobom porozprávali o svojej práci, predviedli im policajnú výstroj a výzbroj a tí najsmelší mali možnosť „vyskúšať si“ policajné putá, nepriestrelnú vestu a prezrieť si policajný obušok. Chlapcov zaujali predovšetkým pištole, samopal či brokovnica; dievčatá zase zastavovací terč a protiúderový komplet. Po celý čas príslušníci Policajného zboru odpovedali deťom na množstvo „dôležitých“ otázok a každá trieda na záver získala od polície darčeky s logom Policajného zboru a reflexné pásky na bezpečné prechádzky mimo areálu škôlky.

VÝROBA DETSKEJ PORNOGRAFIE

Na sedem rokov odňatia slobody za zločiny sexuálneho zneužitia a výroby detskej pornografie odsúdil 10.05.2010 Okresný súd v Banskej Bystrici Petra Kubalu (32) z Kysuckého Nového Mesta. Ten v Banskej Bystrici sexuálne zneužil dve maloleté školáčky. Svoje zločinné počínanie si nahrával na

mobil a opätovne prehrával. Rozsudok sudca vyhlásil po tom, ako schválil dohodu o vine a treste, ktorú uzavrel prokurátor a obvinený Kubala. Nezamestnaný Kubala býval u svojej priateľky Veroniky na sídlisku Sásová v Banskej Bystrici. Do bytu chodievala jej sestra i s dvoma dcérami vo veku desať a sedem rokov a občas u Veroniky prenocovali. Keď dievčatká spali, Kubala im vyzliekol pyžamové nohavice, rozťahoval im nohy a hladkal ich na intímnych miestach. Túto činnosť nakrúcal na mobilný telefón a neskôr si zábery opakovane prehrával. Pedofil tým spáchal zločiny zneužitia a výroby detskej pornografie. Priznal, že netere svojej priateľky viackrát zneužil v čase od septembra 2008 do apríla 2009. Pedofil Kubala svoje konanie oľutoval a s prokurátorom sa dohodol na treste sedem rokov odňatia slobody. Navyše sa zaviazal absolvovať aj ochranné sexuologické liečenie. Rozsudok je právoplatný, pretože súčasťou dohody bol aj záväzok obvineného, že sa voči verdiktu súdu neodvolá.

III. POVODŇOVÝ STUPŇA NA RIEKE HRON, POTOKOCH TAJOVKA A BYSTRICA

V hodnotenom období boli vyhlásené mimoriadne udalosti v dňoch 3. júna 2010 a 16. augusta 2010, čo súviselo s vyhlásením III. povodňového stupňa na rieke Hron, potokoch Tajovka a Bystrica. Službukonajúci príslušníci MsP monitorovali hladiny uvedených tokov a poskytovali informácie o aktuálnom stave občanom

130. VÝROČIE BYSTRICKÝCH HAJDÚCHOV

Mestská polícia oslávila 130. výročie "Bystrických hajdúchov" v meste Banská Bystrica V roku 2010 bolo i pozoruhodné , 130. výročie, ochrany občanov Banskej Bystrice mestskou políciou. Z histórie poznáme množstvo prípadov, keď si jednotlivé mestá zriaďovali rozličné bezpečnostné zložky, ktorých úlohou bolo zabezpečiť ochranu života, zdravia a majetku občanov.

Ani Banská Bystrica nebola v tomto ohľade výnimkou a ochrana dodržiavania zákonov a poriadku v meste, prešla počas dlhého vývoja mnohými zmenami.

Súčasnej mestskej polícii sa svojou činnosťou a úlohami najviac priblížili tzv. "Bystrickí hajdúsi". Stredoslovenské múzeum mi poskytlo historický materiál s názvom "Policajnie regule pre bystrických hajdúchov". V dnešnom význame by sme tento dokument mohli prirovnať k operatívne manuálu, ktorý obsahuje zákonné postupy ako riešiť vzniknuté priestupky proti Zaužívanému poriadku. Dokument pochádza z roku 1880 a môžeme ho považovať za prvú podloženú písomnú zmienku, ktorá opisuje činnosť mestskej polície hoci je zrejmé, že táto inštitúcia fungovala v meste Banská Bystrica už oveľa skôr.

Občania vnímajú mestskú políciu ako bežnú súčasť systému služieb a starostlivosti, ktorú mesto poskytuje svojim obyvateľom. V prípade potreby stačí vytočiť číslo 159 a policajti prídu prešetriť podnet, sťažnosť, zjednúajú nápravu v prípade porušovania verejného poriadku a pod. Málokto ale vie, že inštitúcia "strážcov poriadku v meste", nie je zďaleka výdobytkom modernej doby. Náčelník mestskej polície Ľubomír Piterka a samospráva mesta rozhodli, že od tohto dátumu začnú odvíjať históriu pôsobenia mestskej polície v našom meste.

K tomuto výročiu pripravili pre občanov program, v ktorom predviedli praktické ukážky policajnej práce, materiálno-technické vybavenie a ďalšie aktivity. V roku 2010 bola založená aj nová internetová stránka www.msp-bb.sk, na ktorej bol sprístupnený aj historický materiál Historický dokument "POLICIÁLNE REGULE" z roku -1880<www.msp-bb.sk/images/stories/scan0029.pdf>;

K oslavám 130. Výročia pripravila Mestská polícia 1. júna na Medzinárodný deň detí v ECC-Dome kultúry na námestí Slobody pútavý kultúrny program s hviezdami akými sú Dušan Cinkota a Vilo Rozboril.